Pokol Béla

A világállam kialakításának jogászi előkészületei

(a ChatGPT 6. pro segítségével)

Budapest
2026

Tartalom

Átfogó bevezetés……..…….…3

David Schneiderman és Katharina Pistor……18

B. S. Chimni……36

Stephen Gill…….53

Claire Cutler……,69

David Schneiderman……....86

M. Sornarajah……..102

Katharina Pistor……...118

Horatia Muir Watt……...135

John Biggins és Colin Scott…...…….149

John Braithwaite és Peter Drahos…...…….166

Yves Dezalay és Bryant G. Garth…..…….182

Anne-Marie Slaughter……198

Benedict Kingsbury és Richard B. Stewart…...……..216

Anne Peters…….235

Ernst-Ulrich Petersmann……252

Joel P. Trachtman……269

Antoine Vauchez……286

Martti Koskenniemi……304

David Kennedy……...320

Nico Krisch…….337

Átfogó bevezetés

A tágan vett Nyugat országai körében már sokéve erős hatalmi csoportok törekednek a létező államok felett egy globális hatalmi rendszer mechanizmusainak a létrehozására és működtetésére, ahogy a nemzetközi politikai gazdaságtan kutatói (pl. Kees van der Pil) kutatásai ezt mutatják. Kérdezem, hogy vannak-e olyan jogi kutatások, melyek a működő jogrendszerek keretei között olyan intézményi változásokat elemeztek, melyek céljai explicite, vagy csak ki nem mondottan, de ezt a globális hatalmi fejlődést kívánják segíteni. Kérem, ha talál ilyeneket, akkor nagyon részletesen ismertesse és elemezze ezeket!

****

Igen. Jelentős jogtudományi és jogszociológiai szakirodalom foglalkozik azokkal az intézményi változásokkal, amelyek az államokon túlmutató hatalmi struktúrákat hoznak létre, és ezek működését a nemzeti jogrendszerekbe építik be. Különösen gazdag ez az irodalom a nemzetközi beruházásvédelem, a globális magánjog, a pénzügyi szabályozás, a szellemi tulajdon, a bírói hálózatok és a nemzetközi intézmények alkotmányosítása körében. Több szerző kifejezetten a transznacionális gazdasági hatalom jogi megszervezését vizsgálja. assets.cambridge.org

Az Ön kérdéséhez szerintem az a kutatási eredmény kapcsolódik a legszorosabban, hogy **a transznacionális hatalom jelentős része az államok saját jogán keresztül szerveződik meg**. Nemzetközi szerződések, választottbírósági kikötések, kollíziós szabályok, társasági és fizetésképtelenségi jogi konstrukciók, valamint nemzeti bírósági döntések teszik lehetővé, hogy bizonyos szereplők több országban érvényesíthető döntési és vagyoni pozíciókat szerezzenek. Ezt különösen világosan mutatják David Schneiderman és Katharina Pistor munkái. Oxford Academic

A részletes értékeléshez azonban fontos elválasztani egymástól négyféle állítást.

Mit állít egy kutatás?	**Mi támaszthatja alá az állítást?**
Meghatározott szereplők tudatosan kezdeményeztek egy intézményi változást.	Tervezetek, programok, lobbitevékenység, tárgyalási dokumentumok, interjúk.
Egy jogtudományi program kifejezetten támogatja az államokon túli hatalom intézményesítését.	A szerző nyílt normatív javaslatai.
Egy jogi változás ténylegesen átrendezi a döntési lehetőségeket.	Jogszabályok, ítéletek, eljárások és következményeik elemzése.

Mit állít egy kutatás?	Mi támaszthatja alá az állítást?
E változások egy átfogó globális hatalmi fejlődés részei.	Az előző eredményeket összekapcsoló társadalom- és hatalomelmélet.

A negyedik állítás igazolási igénye lényegesen nagyobb az első háromnál. Egy szabály hatalmi következménye önmagában még nem bizonyítja, hogy valamennyi kezdeményezője ezt a következményt akarta. Ugyanakkor találhatók olyan esetek is, amelyekben a jogi átalakításra irányuló szereplői stratégia közvetlenül dokumentálható.

1. B. S. Chimni: a globális hatalmi rendszer kialakulásának közvetlen jogelméleti tézise

Az Ön által felvetett összefüggést a legközvetlenebbül **B. S. Chimni: „International Institutions Today: An Imperial Global State in the Making”** című tanulmánya fogalmazza meg. Az írás az *European Journal of International Law* 2004-es évfolyamában jelent meg.

Chimni szerint a nemzetközi gazdasági, politikai és társadalmi intézmények hálózata egy kialakuló globális államiság funkcióit kezdi ellátni. Elméletének központi állítása, hogy ez a szerkezet a transznacionális tőkés osztály érdekeit intézményesíti, miközben a különböző országok alárendelt társadalmi csoportjainak mozgástere szűkül. A WTO szabályai, az IMF és a Világbank feltételei, valamint más nemzetközi intézmények tevékenysége együttesen alakítják át az államok gazdaságpolitikai lehetőségeit. A szabályok kialakításában és végrehajtásában betöltött szerep azonban egyenlőtlenül oszlik meg az államok között. Chimni azt is elismeri, hogy egyes nemzetközi intézmények a gyengébb államok, illetve társadalmi mozgalmak számára védelmet és fellépési lehetőséget teremthetnek. ejil.org

A tanulmány jogelméleti jelentősége a „globális állam” funkcionális értelmezése. Ennek vizsgálatakor nem feltétlenül egyetlen világkormányt kell keresni. A kérdés az, hogy az adózástól és újraelosztástól a normaképzésen át a szankcionálásig terjedő állami funkciók közül melyek kerülnek olyan intézményi kapcsolatokba, amelyek felett a nemzeti politikai közösség csak részleges ellenőrzést gyakorol.

Ebből a nézőpontból egy állam formálisan szuverén maradhat, miközben egyes döntéseinek tartalma nemzetközi kötelezettségekhez, finanszírozási feltételekhez vagy külső felülvizsgálathoz igazodik. A hatalom vizsgálatának egysége ilyenkor az egész intézményi kapcsolat: a nemzetközi normát kialakító szereplő, a kötelezettséget elfogadó kormány, az azt végrehajtó hatóság és az alkalmazását ellenőrző fórum együtt.

Chimni megközelítésének értékelésekor figyelembe kell venni, hogy tudatosan marxista és posztkoloniális elméleti keretben dolgozik. Ennek részletesebb kifejtését az **International Law and World Order: A Critique of Contemporary Approaches** 2017-es második kiadása tartalmazza. Ez segít megérteni, hogy számára az intézményi változásokat miért kell osztályviszonyokkal, történelmi függőségekkel és társadalmi alárendeltséggel összekapcsolni. cambridge.org

Az Ön kérdéséhez Chimni tehát rendkívül közel áll. Átfogó tézisének erejét azonban azok a részletesebb kutatások növelik meg igazán, amelyek egy-egy konkrét jogi mechanizmust és annak szereplőit rekonstruálják.

2. Stephen Gill és A. Claire Cutler: a gazdasági hatalom jogi tartósítása

Az „új alkotmányosság” jelentése

Stephen Gill az *új alkotmányosság* fogalmával olyan jogi és intézményi változásokat ír le, amelyek tartós védelmet biztosítanak bizonyos gazdasági berendezkedéseknek a későbbi politikai változtatásokkal szemben. A fogalom az 1998-as **„New Constitutionalism, Democratisation and Global Political Economy”** című tanulmányában is központi szerepet kapott. Az elemzés szerint a tőke érdekeinek állami intézményesítése a demokratikus döntési lehetőségek szerkezetét is átalakítja. tandfonline.com

A **Stephen Gill és A. Claire Cutler által szerkesztett New Constitutionalism and World Order** című 2014-es kötet ezt több jogterületen bontja ki. Az „alkotmányosítás” itt olyan jogi rögzítést jelent, amely a gazdasági szabályokat részben kivonja a szokásos politikai újratárgyalásból. Nemzetközi szerződések, tulajdonvédelmi garanciák és intézményi kötelezettségvállalások nehezíthetik meg, hogy egy későbbi választási többség alapvetően más gazdaságpolitikát valósítson meg. A szerzők ugyanakkor hangsúlyozzák e folyamatok egyenetlenségét, konfliktusosságát és az aktív állami közreműködés jelentőségét. assets.cambridge.org

Gill **„The Constitution of Global Capitalism”** című, 2000-es konferenciatanulmánya több konkrét eszközt is elemez: a tulajdonvédelem alkotmányos megerősítését, a beruházási szerződéseket, a független monetáris intézményeket, a költségvetési korlátozásokat, valamint a privatizációt és a nemzetközi gazdasági kötelezettségekhez igazodó belső jogi változásokat. Ezek közös vonása, hogy a gazdasági szereplők számára tartós elköteleződést teremtenek, és befolyásolják a későbbi kormányok döntési szabadságát. stephengill.com

A hatalmi kérdés itt nagyon pontosan megfogalmazható: **ki kap jogilag védett folytonosságot, és kinek kell viselnie a változó körülményekhez való alkalmazkodás költségeit?**

A stabilitás önmagában érték: nélküle hosszú távú beruházás, szerződéses együttműködés és közpolitikai tervezés is nehezebb. Az elemzés akkor válik hatalomelméletivé, amikor megvizsgálja, hogy a stabilitási garanciák mely társadalmi érdekekhez kapcsolódnak, és milyen eljárás marad nyitva a korrekciójukra.

Cutler: a magánjogi normaképzés közhatalmi jelentősége

A. Claire Cutler: Private Power and Global Authority: Transnational Merchant Law in the Global Political Economy című 2003-as könyve a transznacionális kereskedelmi jogot vizsgálja. Fő állítása szerint a kereskedelmi normák magánszereplők általi kialakítása politikai jelentőségű hatalomgyakorlás: meghatározza a piaci részvétel feltételeit, az elfogadható magatartást és a viták rendezésének módját. A magánszereplők szabványokat és szerződéses konstrukciókat dolgoznak ki; ezeket a felek alkalmazzák, a választottbíróságok értelmezik, az államok pedig elismerik és végrehajtják. A folyamatban a köz- és magánhatalom tartósan összekapcsolódik. cambridge.org

Cutler nyomán a döntő vizsgálati kérdés az, hogy **a formális szerződési szabadság mögött kik rendelkeznek tényleges szabályalakító képességgel**. Más helyzetben van a globálisan

használt mintaszerződés kidolgozója és az a vállalkozás, amely csak a kialakított feltételek elfogadásával fér hozzá egy piachoz.

E kutatási irány ezért különösen alkalmas azokra a folyamatokra, amelyeknek nincs látványos alkotmányozási pillanatuk, mégis tartósan átrendezik a jogi lehetőségeket.

3. David Schneiderman: a beruházásvédelem mint a gazdasági globalizáció alkotmányosítása

Az Ön kérdéséhez való közvetlen kapcsolódás alapján David Schneiderman munkáit a legfontosabbak közé sorolom. Különösen azért, mert a nemzetközi gazdasági jog és a működő nemzeti alkotmányos rendszerek találkozását vizsgálja.

A 2008-as alapmű: külső kötelezettség és belső alkotmányos átalakulás

A **Constitutionalizing Economic Globalization: Investment Rules and Democracy's Promise** című 2008-as könyv szerint a nemzetközi beruházásvédelmi rendszer alkotmányhoz hasonló tartós kötöttségeket hoz létre. Schneiderman két szintet kapcsol össze: a nemzetközi szerződésekből eredő külső korlátozást és a belső jog alkalmazkodását. Az állam saját jogi aktusaival vállal olyan kötelezettségeket, amelyek később szűkíthetik a demokratikus gazdaságpolitikai kísérletezés lehetőségeit. A beruházó jogi helyzete így részben függetlenedik a fogadó állam politikai változásaitól. A könyv demokratikus alternatívája a gazdasági berendezkedés módosíthatóságának megőrzése. assets.cambridge.org

A mechanizmus megértéséhez három különböző döntési jogot érdemes megkülönböztetni:

1. Az állam meghozhat-e egy új szabályt?
2. Ki dönti el, hogy ezzel megsértett-e egy nemzetközi kötelezettséget?
3. Milyen pénzügyi következmény kapcsolódik a jogsértés megállapításához?

A törvényhozó az első jogot megtarthatja, miközben a második külső fórumhoz kerül, a harmadik pedig jelentősen megdrágítja az első gyakorlását. A formális hatáskör és a tényleges politikai mozgástér ezért eltérhet egymástól.

A kártérítési kötelezettség politikai jelentősége

A **„Against Constitutional Excess: Tocquevillian Reflections on International Investment Law"** című 2018-as tanulmány ezt a problémát fejti ki. Schneiderman a beruházási jogban megjelenő stabilitási igényeket, a tisztességes és méltányos bánásmód követelményét és a jogos várakozások védelmét vizsgálja. Érvelése szerint a közpolitika módosításának szabadságát a jelentős kártérítési kötelezettség is korlátozhatja. A demokrácia működéséhez ugyanakkor hozzátartozik, hogy a politikai közösség tapasztalatai alapján felülvizsgálhassa korábbi döntéseit. 12 Schneiderman_SYMP_Online

A jogi pontosság kedvéért: a beruházási választottbíráskodás általában a nemzetközi felelősséget és annak következményeit állapítja meg; ebből nem következik a nemzeti törvények általános megsemmisítési joga. Az ICSID-egyezmény 54. cikke ugyanakkor előírja az ítéletek kötelezőként való elismerését és pénzfizetési rendelkezéseik olyan végrehajtását,

mint az adott állam bíróságának jogerős ítéletét. Az 55. cikk fenntartja a végrehajtási immunitásra vonatkozó szabályokat. ICSID

Ez mutatja a nemzetközi és nemzeti jog összekapcsolásának jelentőségét. A külső döntés hatása a nemzeti végrehajtási rendszer közreműködésével válik tartóssá. Az „alkotmány feletti" beruházásvédelem kifejezés ezért funkcionális hasonlatként értelmezhető: a politikai változtatás korlátozását fejezi ki, nem egységes formális jogforrási hierarchiát.

A 2024-es könyv: mit tesznek a nemzeti legfelsőbb bíróságok?

A **Constitutional Review and International Investment Law: Deference or Defiance?** című, 2024-ben megjelent könyv már közvetlenül a belső alkotmányossági ellenőrzést vizsgálja. Schneiderman több ország és régió legfelsőbb bírói fórumainak gyakorlatát hasonlítja össze. A központi kérdés az, hogyan reagálnak a beruházási kötelezettségek és a nemzeti alkotmány közötti feszültségre.

A bemutatott lehetőségek között szerepel az erős alkalmazkodás és a feltételes, korrekciókat igénylő elfogadás. A könyv például Perut az előbbihez, Kolumbiát a mérsékeltebb ellenálláshoz kapcsolja. Következtetése szerint a bíróságok gyakran a rendszer fenntartását lehetővé tevő értelmezéseket és megoldásokat alakítanak ki. Oxford Academic

Ez az Ön megfogalmazásának szinte pontos tárgya: **a már működő jogrendszer egyik intézménye, az alkotmányossági ellenőrzés, közvetítő szerepet kap egy transznacionális jogi rend megszilárdításában**.

Egy ilyen bírósági gyakorlat jelentőségét nem kizárólag az mutatja meg, hány nemzetközi szerződést nyilvánítanak alkotmányellenesnek. Azt is vizsgálni kell, milyen értelmezési kiindulópontot fogadnak el: a nemzetközi kötelezettséghez igazítják-e a belső alkotmány olvasatát, milyen konfliktusokat tekintenek jogilag relevánsnak, és milyen változtatást követelnek meg az összeegyeztethetőséghez.

A 2026-os továbbfejlesztés: alkotmányjogi érvelés a beruházási választottbíráskodásban

A **2026-ban megjelent A Sociology of International Investment Law: Themes from Max Weber** című könyv az uralom legitimációját és a jogászi gondolkodásmódot is elemzi. Az arányosságról szóló fejezet azt vizsgálja, miként kerül át egy alkotmányjogi mérlegelési technika a beruházási választottbíráskodásba.

Schneiderman a spanyol napenergia-támogatások megváltoztatásával kapcsolatos jogvitákon keresztül mutatja be a problémát. A nemzeti bíróságok által elfogadott változtatások egyes választottbírósági ügyekben kártérítést eredményeztek. Kritikája szerint az arányossági érvelés bizonyos alkalmazásai a beruházói megtérülés értékelése felé tolódhatnak, és kevésbé teszik láthatóvá a közpolitikai döntés szélesebb következményeit. academic.oup.com

Ennek elméleti jelentősége, hogy intézményi hatalom **érvelési módszerek átvételével is növekedhet**. Ha egy fórum alkotmánybírósági jellegű mérlegelést végez, azzal a saját szerepét is átértelmezheti: a szerződéses kötelezettség ellenőrzésétől a versengő közérdekek autoritatív mérlegelése felé mozdulhat.

A folyamat vitatottságát **M. Sornarajah: Resistance and Change in the International Law on Foreign Investment** című 2015-ös könyve tárgyalja. Az állami ellenállást, a szabályozási tér visszaszerzésére irányuló törekvéseket és a beruházási jog kiterjesztő értelmezéseivel szembeni változtatásokat elemzi. A rendszer fejlődése tehát jogi és politikai küzdelmekben alakul. cambridge.org

4. Katharina Pistor és Horatia Muir Watt: a globális hatalom magánjogi infrastruktúrája

Pistor: a tőke jogi létrehozása

Katharina Pistor: The Code of Capital: How the Law Creates Wealth and Inequality című 2019-es könyve szerint a vagyon tőkeként való működéséhez különleges jogi védelem szükséges. A szerződés, a tulajdon, a társaság, a trust és a fizetésképtelenség szabályai olyan konstrukciókká kapcsolhatók össze, amelyek tartósságot és elsőbbséget adnak egyes vagyoni igényeknek. E konstrukciók megalkotásában meghatározó szerepet töltenek be a nagy jogi szolgáltatók; érvényesülésük az állami jogrendszerekre támaszkodik. scholarship.law.columbia.edu

A **„Capital's global rule"** című, ugyancsak 2019-es tanulmány a globális működést részletesebben magyarázza. Pistor négy tulajdonságot emel ki: az igény elsőbbségét, időbeli tartósságát, biztonságosabb eszközre válthatóságát és másokkal szembeni általános érvényesíthetőségét. A transznacionális tőke számára különösen jelentős, hogy egyes jogrendszerek — például az angol jog vagy New York állam joga — konstrukciói más államokban is elismerést kapnak. A jogválasztás és a kikényszerítés összekapcsolása így globális hatókört adhat meghatározott nemzeti jogoknak. law.nyu.edu

Az ebből adódó hatalmi aszimmetriát a következőképpen lehet megragadni. Az egyik szereplő több jogrendszer lehetőségeit össze tudja kapcsolni: különválaszthatja a társaság bejegyzésének helyét, a szerződésre alkalmazandó jogot, a finanszírozás struktúráját és a jogvita fórumát. A vele szemben álló munkavállaló, károsult vagy helyi hatóság lehetőségei jóval szorosabban kötődhetnek egy adott területhez.

Ebben a helyzetben a különböző nemzeti jogrendszerek összekapcsolhatósága önálló hatalmi erőforrás. Aki meg tudja tervezni a kapcsolódásokat, részben a saját jogi környezetét is meg tudja alakítani.

A konkrét jogintézmények: választási lehetőség és kivételes védelem

A **„Legal coding beyond capital?"** című 2022-es tanulmány a magánjogi konstrukciók állami hátterét vizsgálja. Pistor foglalkozik a jogi ellenőrzés hiányaival, a jog- és fórumválasztással, valamint a pénzügyi biztosítékok és származtatott ügyletek fizetésképtelenségi jogi kivételeivel. Bizonyos pénzügyi pozíciók az általános eljárási és kielégítési szabályoktól eltérő védelmet kaphatnak. A tanulmány normatív iránya e jogalkotási és jogérvényesítési folyamatok demokratikusabb ellenőrzése. Cambridge Core

Ezek a változások kívülről könnyen technikainak látszanak. A kielégítési sorrend vagy egy csődjogi kivétel azonban közvetlenül meghatározza, ki viseli egy gazdasági kudarc veszteségét. A jogtechnikai részlet így jövedelmi és hatalmi elosztási szabállyá válik.

Muir Watt: a nemzetközi magánjog kormányzási jelentősége

Horatia Muir Watt: „Private International Law Beyond the Schism” című 2011-es tanulmánya azt mutatja be, hogy a joghatósági és kollíziós szabályok a globális magánhatalom szervezésében is részt vesznek. A multinacionális vállalat gazdaságilag egységes működése jogilag különálló társaságokhoz kapcsolódhat. A fórumhoz jutás, az alkalmazandó jog és a társasági elkülönültség szabályai meghatározzák, hogy a károsultak képesek-e a gazdasági döntésekhez jogi felelősséget rendelni. A tanulmány ezért a nemzetközi magánjog közpolitikai felelősségének tudatosítását szorgalmazza. iilj.org

A **Muir Watt és Diego P. Fernández Arroyo által szerkesztett Private International Law and Global Governance** című 2014-es kötet ezt a kutatási kérdést szélesebb körben tárgyalja. Központi jelentősége, hogy a joghatóságot és a kollíziós jogot a globális kormányzás intézményeiként is vizsgálhatóvá teszi. Oxford Academic

Az Ön kérdéséhez itt az a döntő kapcsolódás, hogy a hatalmi fejlődéshez nem szükséges mindenütt új közjogi szervet létrehozni. A felelősség, a jogválasztás és a végrehajtás meglévő szabályainak alakítása is elég lehet a döntési pozíciók jelentős átrendezéséhez.

5. Két különösen jól dokumentált eset: pénzügyi szerződések és szellemi tulajdon

Az ISDA és a nemzeti pénzügyi jogok összehangolása

John Biggins és Colin Scott 2012-es tanulmánya, a **„Public-Private Relations in a Transnational Private Regulatory Regime”**, az ISDA — a származtatott pénzügyi ügyletek jelentős nemzetközi szakmai szervezete — és az állami szabályozás kapcsolatát vizsgálja. Bemutatja, hogy a tőzsdén kívüli származtatott piacok jogi rendje köz- és magánszereplők együttműködésével alakult. Ennek része volt például a szerencsejáték-jogi érvénytelenség alkalmazásának kizárása bizonyos pénzügyi ügyleteknél. Cambridge Core

A tudatos intézményalakításra itt közvetlen szervezeti dokumentum is rendelkezésre áll: az **ISDA 2018 Model Netting Act and Guide**. Az ISDA nyíltan ismerteti, hogy különböző országok jogalkotóival és szabályozóival együttműködve támogatja a nettósítást biztosító jogi szabályok elfogadását. A nettósítás a szerződéses pozíciók lezárásakor a kölcsönös követeléseket egyetlen nettó követeléssé alakíthatja. A meghirdetett cél a jogbiztonság és a hitelkockázat csökkentése. International Swaps and Derivatives Association

Ez az Ön kérdésének egyik legerősebb empirikus példája: **egy transznacionális magánszervezet tudatosan kezdeményez egymáshoz igazodó belső jogi változásokat**. A bizonyított cél a saját piacának jogi működőképessége. Az ebből adódó tágabb hatalmi következtetést külön kell megfogalmazni: a szabályozott szereplők szervezete jelentős képességet szerez az állami szabályozás tartalmának alakítására.

Biggins és Scott 2015-ös **„Licensing the gatekeeper?”** című tanulmánya az ISDA hitelderivatívákkal kapcsolatos döntőbizottságait vizsgálja. Ezek eldönthetik, hogy bekövetkezett-e a fizetési kötelezettséget kiváltó hitelesemény. A szerzők a görög adósságrendezés és az osztrák KA Finanz példáján elemzik az ilyen magándöntések

közpénzügyi jelentőségét, valamint a részvétel és felülvizsgálat problémáit. researchrepository.ucd.ie

A hatalmi átalakulás itt két ponton történik: a magánszervezet részt vesz az általános jogi környezet kialakításában, majd az általa szervezett döntési mechanizmus konkrét pénzügyi jogkövetkezményeket állapít meg.

Drahos és Braithwaite: a TRIPS-megállapodás mögötti vállalati stratégia

John Braithwaite és Peter Drahos: Global Business Regulation című 2000-es könyve több ágazat globális szabályozását vizsgálja, kiterjedt interjúanyagra támaszkodva. A kutatás vállalatok, államok, nemzetközi szervezetek és civil szereplők kapcsolatain keresztül elemzi a szabályok terjedését. Különböző mechanizmusokat azonosít: nyomásgyakorlást, mintakövetést, kölcsönös alkalmazkodást és hálózati együttműködést. Global Business Regulation

Az **Information Feudalism: Who Owns the Knowledge Economy?** című 2002-es könyvük a szellemi tulajdon globális védelmének kialakítását rekonstruálja. Bemutatják a Pfizer és az IBM vezetőinek szerepét, az 1986-ban létrehozott, tizenhárom amerikai vállalatot összefogó *Intellectual Property Committee* működését, valamint az európai és japán üzleti szervezetekkel kötött szövetséget. A vállalati szereplők 1988-ban közös javaslatot dolgoztak ki a GATT keretében kialakítandó szellemitulajdon-védelemről. A szerzők a kereskedelempolitikai fórumra történő áthelyezést és az amerikai kereskedelmi nyomásgyakorlást a TRIPS létrejöttének fontos tényezőiként mutatják be. The Corner House

A jogi eredmény a WTO keretében működő TRIPS-megállapodás: a részes államoknak minimumkövetelményeket kell biztosítaniuk a szellemi tulajdon védelmére, és megfelelő belső jogérvényesítési eljárásokat kell működtetniük. A végrehajtásban a nemzeti bíróságok, hatóságok és vámigazgatások vesznek részt. Enforcement of intellectual property rights

Ez az eset a szereplői szándék vizsgálatában különösen erős. A vállalati együttműködés, a jogi program kidolgozása, a megfelelő nemzetközi fórum kiválasztása és az állami közreműködés megszervezése összekapcsolható.

Az elemzésben ettől külön kérdés, hogy a védelem mely formái szolgálnak innovációs vagy más közérdeket. A dokumentált hatalmi mozzanat az, hogy a szabályok által leginkább érintett gazdasági szereplők képesek voltak saját jogi igényeiket nemzetközi minimumkövetelmények kialakításába átvinni.

6. Yves Dezalay és Bryant G. Garth: a transznacionális jogászelitek intézményalakító szerepe

A hatalmi csoportok és a jogi változások közötti személyi közvetítést **Yves Dezalay és Bryant G. Garth** vizsgálják különösen részletesen.

A nemzetközi választottbíráskodás társadalmi felépítése

A **Dealing in Virtue: International Commercial Arbitration and the Construction of a Transnational Legal Order** című 1996-os könyvük azt elemzi, miként alakult ki a nemzetközi

kereskedelmi választottbíráskodás szakmai közege. Bemutatják az európai tekintélyes jogászok és professzorok, valamint az amerikai üzleti jogi szolgáltatók közötti versenyt. A nemzeti intézményekben megszerzett szakmai tekintély nemzetközi megbízásokra és döntési befolyásra váltható át. A választottbíráskodás jogi rendjét ezért a résztvevők pályái és egymáshoz fűződő kapcsolatai is alakítják. press.uchicago.edu

E megközelítés fontos kérdést nyit meg: milyen társadalmi kiválasztódási folyamat eredményeként kerül valaki olyan helyzetbe, hogy államok és globális vállalatok közötti vitákban autoritatív döntést hozzon?

Nemzetközi erőforrások a nemzeti elitküzdelmekben

A **The Internationalization of Palace Wars: Lawyers, Economists, and the Contest to Transform Latin American States** című 2002-es könyv több mint háromszáz interjú alapján vizsgálja Argentína, Brazília, Chile és Mexikó átalakulásait. Amerikai egyetemek, alapítványok, szakmai hálózatok és intézményi modellek jelennek meg a helyi elitküzdelmek erőforrásaiként. A külföldön megszerzett képzettség és kapcsolatrendszer a hazai intézmények átformálásának eszközévé válhat. A kutatás neoliberális közgazdászok és emberi jogi jogászok pályáit is elemzi, eltérő céljaikra és helyzetükre figyelemmel. press.uchicago.edu

A folyamat hatalomelméleti jelentősége a kölcsönös érdekeltség. A nemzetközi intézmények és tudásközpontok helyi közvetítőkre találnak; a helyi szereplők nemzetközi támogatást és szakmai tekintélyt szereznek saját intézményi programjukhoz. A belső reformot ezért a külső és belső erőforrások összekapcsolása magyarázhatja.

A jogászképzés átalakítása

A **Law as Reproduction and Revolution: An Interconnected History** című 2021-es könyv az amerikai típusú jogászképzés és a vállalati jogi szolgáltatások terjedését is tárgyalja több ázsiai országban. A szerzők azt vizsgálják, hogyan kapcsolódik össze az oktatási reform, a nemzetközi szakmai karrier és az elit újratermelődése. Az indiai jogi oktatás példája azt is megmutatja, hogy közérdekű reformcélokból kiinduló intézmények később a vállalati jogi piac fontos utánpótlási forrásaivá válhatnak. webfiles.ucpress.edu

Ez különösen fontos a kimondatlan célok megítéléséhez. A későbbi intézményi funkcióból nem lehet automatikusan visszakövetkeztetni az eredeti alapítói szándékra. Viszont vizsgálható, hogy a finanszírozás, az előmeneteli rendszer, a tananyag és a munkaerőpiaci ösztönzők miként módosították az intézmény működését.

Dezalay és Garth legnagyobb hozzájárulása, hogy a „jogászelit” fogalmát konkrét pályákra, intézményekre, kapcsolatokra és versenyhelyzetekre bontják fel.

7. Anne-Marie Slaughter: az állami szervek globális hálózatának nyílt programja

Anne-Marie Slaughter: A New World Order című 2004-es könyve az államok szerveinek nemzetközi hálózatosodását írja le és támogatja. Bírák, központi bankárok, szabályozó hatóságok és más tisztviselők közvetlenül működnek együtt külföldi partnereikkel. A

„szétbontott állam” keretében az egyes szervek saját nemzetközi kapcsolatokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek.

A könyv normatív javaslata a szuverenitás ilyen, szervekhez kapcsolódó újraértelmezése. A hálózati részvétel szabályai, a szakmai támogatás, a képzés és a tagsági követelmények az állami tisztviselők működésére közvetlenül hathatnak. Slaughter e hálózatok tudatos intézményesítését javasolja. assets.press.princeton.edu

Itt tehát **nyílt intézményépítési programmal** találkozunk. A hatalom szerveződésének alanya részben az egész állam helyett annak egy-egy szerve lesz.

Ennek következményeként az államon belüli erőviszonyok is átalakulhatnak. Egy szabályozó hatóság szakmai támogatást, információt és nemzetközi tekintélyt nyerhet. Ezzel nőhet önállósága a hazai kormányzati vagy parlamenti vitákban. A külső együttműködés így belső alkotmányos jelentőséget kaphat akkor is, ha az intézmény formális hatásköre változatlan marad.

Slaughter **„Disaggregated Sovereignty: Towards the Public Accountability of Global Government Networks”** című, szintén 2004-es tanulmánya ugyanakkor az elszámoltathatóság problémáját is központivá teszi. A szakmai hálózatok zártsága, az egyenlőtlen részvételi lehetőségek és a belpolitikai hatások átláthatósági és ellenőrzési követelményeket vetnek fel. slaughter.scholar.princeton.edu

Slaughtert ezért olyan szerzőként érdemes olvasni, aki tudatosan támogatja a globális kormányzási képesség növelését, és ehhez megfelelő legitimációs intézményeket is keres. Hálózati modelljében több döntési központ működik együtt; a javaslat lényegét a kapcsolatok jogi megszervezése adja.

8. A globális közigazgatási jog: a hatalom ellenőrzése és legitimálása közötti feszültség

Benedict Kingsbury, Nico Krisch és Richard B. Stewart: „The Emergence of Global Administrative Law” című 2005-ös tanulmánya a globális közigazgatási jog alapműve.

A szerzők a nemzetközi szervezetek, az állami szabályozók hálózatai, a globális szabályokat végrehajtó nemzeti hatóságok, a vegyes köz-magán szervezetek és a magánszabvány-alkotók működésében azonosítanak közigazgatási jellegű hatalomgyakorlást. Ehhez átláthatósági, részvételi, indokolási és felülvizsgálati követelményeket kapcsolnak.

A tanulmány különösen figyelemre méltó, mert maga is elismeri: a közigazgatási jogi megközelítés stabilizálhatja és legitimálhatja a fennálló hatalmi struktúrákat, és megerősíthet bizonyos északi vagy nyugati jogfelfogásokat. Ezt kockázatként tárgyalják, miközben a megközelítés kritikai és reformlehetőségeit is hangsúlyozzák. iilj.org

Az itt felmerülő általános probléma az, hogy **a hatalomgyakorlás eljárási javítása egyúttal hozzájárulhat az intézmény elfogadottságához**. Egy részvételi vagy felülvizsgálati eljárás valódi védelmet teremthet. Ugyanez az eljárás azt az előfeltevést is megszilárdíthatja, hogy az adott szerv jogosult a kérdés eldöntésére.

Chimni **„Co-option and Resistance: Two Faces of Global Administrative Law”** című 2005-ös tanulmánya ebből az irányból bírálja a programot. Szerinte az eljárási jogok nem ellensúlyozzák szükségképpen az anyagi szabályok egyenlőtlenségeit. A formálisan nyitott részvételhez szakértelem és pénz szükséges; a Codex Alimentarius példája ezt is megvilágítja. Ugyanakkor a szerző a jogi eljárások ellenállást és társadalmi érdekérvényesítést támogató lehetőségét is elismeri. Institute for International Law and Justice

E vita az Ön kérdésének egyik legfinomabb változatát tárja fel. Egy intézményi reform kimondott célja lehet a hatalom ellenőrzése, miközben következményei között szerepel a meglévő hatalom tartósabb elfogadottsága. Hogy melyik hatás kerül túlsúlyba, azt az eljárás tényleges hozzáférhetősége, döntési súlya és korrekciós lehetősége alapján kell megítélni.

9. A nemzetközi alkotmányosítás és globális kormányzás kifejezett jogtudományi programjai

Anne Peters: alkotmányos ellenőrzés az államon túl

Anne Peters: „Compensatory Constitutionalism” című 2006-os tanulmánya abból indul ki, hogy a globalizáció gyengítheti a nemzeti alkotmányok ellenőrző képességét. Erre az alkotmányos követelmények nemzetközi szintű kiterjesztését javasolja. Az alapvető nemzetközi normák alkotmányos jelentőségét hangsúlyozza, és az állami hozzájárulást a legitimáció egyik, de nem kizárólagos forrásaként kezeli. A nemzeti és nemzetközi alkotmányos igények konfliktusát mérlegelést igénylő kérdésként vizsgálja. Cambridge Core

A **Jan Klabbers, Anne Peters és Geir Ulfstein által írt The Constitutionalization of International Law** című 2009-es könyv Peters-féle **„Dual Democracy”** fejezete két demokratikus kapcsolódást javasol: az államokon keresztül közvetített képviseletet és az egyének közvetlenebb részvételét az állam feletti intézményekben. Ide tartozik a nemzetközi parlamentáris testületek szerepének erősítése is. Oxford Academic

Ez kifejezetten az államon túli közhatalom alkotmányos megszervezésének programja. A cél a már létező vagy kialakuló hatalom jogállami és demokratikus kötöttségeinek növelése. A szuverenitás szempontjából mégis lényeges változás: az állami közvetítés kizárólagosságát részben felváltja a személyek közvetlen nemzetközi jogi és politikai kapcsolata.

Petersmann és Alston vitája: emberi jogok és gazdasági integráció

Ernst-Ulrich Petersmann 2002-es, **„Time for a United Nations ‘Global Compact’…”** című tanulmánya az emberi jogok és a világméretű gazdasági szervezetek jogának összekapcsolását javasolja. Az európai integráció tapasztalataiból kiindulva az egyéni jogvédelem, a gazdasági szabadságok és a bírói ellenőrzés nemzetközi intézményesítését támogatja. Programjában az emberi jogi és gazdasági jogi struktúrák kölcsönösen erősítenék egymást. ejil.org

Philip Alston ugyanabban az évben megjelent válasza, a **„Resisting the Merger and Acquisition of Human Rights by Trade Law”**, élesen vitatja ezt a megközelítést. Szerinte fennáll a veszély, hogy az emberi jogok nyelvét egy meghatározott, piacközpontú gazdasági program legitimálására használják fel. Bírálata a gazdasági szabadságok és az emberi jogi követelmények túl szoros azonosítását célozza. academic.oup.com

A vita jelentősége, hogy megmutatja: **az alkotmányosítás fogalmának tartalma önálló hatalmi kérdés**. A „joguralom”, az „alapjog” vagy az „alkotmányos védelem” intézményesítése csak akkor értékelhető pontosan, ha megvizsgáljuk, milyen jogosultságot véd, milyen kötelezettséget keletkeztet, és mely fórum kap elsődleges értelmezési jogot.

Joel P. Trachtman: globális kormányzási kapacitás

Joel P. Trachtman: The Future of International Law: Global Government című 2013-as könyve a nemzetközi kölcsönös függőség növekedéséből vezeti le a nemzetközi jog szervező és kormányzási funkcióinak erősödését. A szerző tudatos intézményalakítást támogat: olyan jogi eszközöket keres, amelyekkel a határokon átnyúló közös problémák kezelhetők. assets.cambridge.org

A 2018-as Hudec-előadásból született, 2019-ben publikált **„Functionalism, Fragmentation, and the Future of International (Trade) Law”** konkrétabb javaslatokat fogalmaz meg. Trachtman a nemzetközi jogalkotás és jogalkalmazás széttagoltságának csökkentését, a különböző szakpolitikai célok összehangolását és a többségi döntéshozatal felé történő elmozdulást szorgalmazza. CILG

Itt a hatáskörátrendezés közvetlen: a többségi döntés lehetősége csökkentené az egyes államok önálló blokkolási képességét. Demokratikus minősége attól függne, hogyan képződik a többség, kiket képviselnek a döntéshozók, és milyen jogorvoslat és politikai felelősség kapcsolódik a döntéshez.

10. Az európai integráció mint részletesen kutatott jogi mechanizmus

Az európai integráció irodalma azért különösen fontos, mert itt hosszú időszakon keresztül vizsgálható, hogyan épül fel az államokon túlmutató jogi autoritás.

J. H. H. Weiler: „The Transformation of Europe” című 1991-es tanulmánya az európai jogrend alkotmányos átalakulásának alapvető elemzése. A közvetlen hatály, az elsőbbség és a nemzeti bíróságok részvétele révén a közösségi jog egyre mélyebben beépült a tagállami jogalkalmazásba. openyls.law.yale.edu

Alec Stone Sweet: The Judicial Construction of Europe című 2004-es könyve a határokon átnyúló gazdasági kapcsolatok, a jogviták és a bírói normaképzés kölcsönhatását vizsgálja. E megközelítésben a peres felek és a bíróságok az integráció aktív alakítói: a jogviták új értelmezéseket eredményeznek, amelyek további gazdasági és jogi integrációt tesznek lehetővé. Oxford Academic

Antoine Vauchez: Brokering Europe: Euro-Lawyers and the Making of a Transnational Polity című 2015-ös könyve ehhez a jogászi közvetítő réteg elemzését adja hozzá. A tudomány, az európai intézmények, a bíróságok és a joggyakorlat között mozgó jogászok hozzájárultak Európa jogi meghatározásának kialakulásához. A jogi szakértelem intézményépítő jelentőségét a Van Gend en Loos ügy körüli történeti folyamatokról szóló tanulmánya is bemutatja. cambridge.org

Az általánosítható mechanizmus az, hogy egy nemzetközi kötelezettség a magánfél által felhívható jogosultsággá válik, a nemzeti bíró bekapcsolódik az érvényesítésébe, a közös bírói fórum pedig egységesítő értelmezést ad. A hatalmi átalakulás jelentős része így a mindennapi jogalkalmazásban történik.

Az európai példa globális kiterjesztését azonban a konkrét jogi feltételek alapján kell megítélni. Az EU saját intézményi szerkezete különleges. Sőt, a különböző transznacionális fórumok össze is ütközhetnek: az **Achmea-ítéletben** az Európai Unió Bírósága 2018-ban az uniós joggal összeegyeztethetetlennek találta a szóban forgó, tagállamok közötti beruházási szerződés választottbírósági mechanizmusát. curia.europa.eu

Ez fontos hatalomelméleti megfigyelés: egy államok feletti jogrend megerősödése egy másik transznacionális döntési rendszer korlátozásával is járhat.

11. A szakértői nyelv, a fragmentáció és a globális hatalom belső konfliktusai

A globális jogi hatalom megértéséhez azt is vizsgálni kell, hogyan alakulnak ki az egyes szakmai területek saját döntési szempontjai.

Martti Koskenniemi: „The Politics of International Law – 20 Years Later” című 2009-es tanulmánya a szakértői nyelvek politikai jelentőségét emeli ki. Egy kérdés kereskedelmi, emberi jogi, biztonsági vagy környezetvédelmi problémaként való meghatározása befolyásolja, hogy mely intézmény, milyen szakértelemmel és milyen mérce alapján dönthet róla. A jog politikai tartalma ezért a szakmai probléma-meghatározásban is jelen van. EJIL: Talk!

Ennek szemléltetésére: ugyanaz a környezetvédelmi intézkedés elemezhető beruházói veszteségként, egészségvédelmi kötelezettségként vagy kereskedelmi akadályként. Már a kiindulópont kiválasztása is különböző jogosultságokat és bizonyítási terheket helyezhet előtérbe.

David Kennedy: A World of Struggle: How Power, Law, and Expertise Shape Global Political Economy című 2016-os könyve ugyancsak azt vizsgálja, hogyan osztják el a szakértői gyakorlatok a lehetőségeket és erőforrásokat. A globális kormányzás ebben a megközelítésben egymással versengő szakmai világok és intézményi küzdelmek révén működik. Harvard Law School

Nico Krisch: „The Decay of Consent” című 2014-es tanulmánya arra mutat rá, hogy az állami beleegyezés jelentősége informális vagy egyoldalú kormányzási mechanizmusok terjedése révén is csökkenhet. A versenyjog, az éghajlatpolitika és a terrorizmus finanszírozása elleni fellépés példáin vizsgálja a klasszikus konszenzusos nemzetközi jog és az újabb kormányzási formák viszonyát. nico krisch

Andreas Fischer-Lescano és Gunther Teubner a globális jog ágazati széttagolódását hangsúlyozzák a **„Regime-Collisions”** című 2004-es tanulmányban. Teubner **Constitutional Fragments** című 2012-es könyve pedig a globális magánrendszerek alkotmányos korlátozásának lehetőségét keresi. E megközelítésben a pénzügyi piacoknak, vállalatoknak és más transznacionális rendszereknek saját hatalmi dinamikájuk van, amelyet megfelelő jogi ellensúlyokkal kell kezelni. repository.law.umich.edu

Ezek a munkák finomítják a globális hatalom fogalmát. Az egymással kapcsolódó intézmények együttese lehet erősen egyenlőtlen úgy is, hogy belső konfliktusok szabdalják. Az elemzés feladata annak megállapítása, hogy mely szereplők mely jogterületen tudnak tartós elsőbbséget szerezni, és hol találkoznak más hatalmi központok ellenállásával.

12. Mely kutatások adják a legerősebb választ az Ön kérdésére?

Az áttekintett művek alapján három különböző értelemben is igenlő válasz adható.

Először: vannak dokumentált kutatások tudatos, transznacionálisan összehangolt jogalakításról. A TRIPS kialakulását rekonstruáló Drahos–Braithwaite-kutatások és az ISDA-val foglalkozó munkák mutatják ezt a legkézzelfoghatóbban. Azonosíthatók a szereplők, a kidolgozott jogi megoldások, a nemzeti és nemzetközi intézményekhez vezető kapcsolatok és a megvalósult szabályok. The Corner House

Másodszor: vannak nyílt jogtudományi programok az államokon túli kormányzási és alkotmányos intézmények megerősítésére. Slaughter, Peters, Petersmann és Trachtman eltérő célokkal és eltérő intézményi modellekkel, de kifejezetten foglalkoznak ezzel. Az általuk támogatott célok között hálózati együttműködés, alapjogvédelem, demokratikus legitimáció, gazdasági integráció és hatékony közös problémamegoldás egyaránt szerepel. assets.press.princeton.edu

Harmadszor: vannak részletes jogi elemzések arról, hogyan keletkezik transznacionális hatalom a hatályos nemzeti jogrendszerek közreműködésével. Schneiderman a beruházásvédelmi és alkotmányos kapcsolatokat, Pistor a magánjogi szervezést, Muir Watt a nemzetközi magánjogot, Dezalay és Garth a jogászi közvetítő rétegeket tárják fel. Ezek alapján a hatalmi következmény akkor is vizsgálható, ha nem áll rendelkezésre egységes, kifejezett politikai program. Oxford Academic

Az Ön kutatási kérdéséhez való közvetlen kapcsolódás alapján a következő olvasási sorrendet tartanám a legtermékenyebbnek:

1. **Schneiderman 2008-as és 2024-es könyve:** a nemzetközi gazdasági kötöttségek és a működő nemzeti alkotmányos intézmények kapcsolata.
2. **Pistor 2019-es könyve és globális tőkeuralomról szóló tanulmánya:** a transznacionális hatalom magánjogi szerkezete.
3. **Drahos és Braithwaite szellemi tulajdonról szóló kutatásai:** a szervezett vállalati stratégia és a nemzetközi jogalkotás dokumentált összekapcsolása.
4. **Dezalay és Garth három bemutatott könyve:** a jogászelitek, szakmai hálózatok és intézményi reformok társadalmi közvetítése.
5. **Gill és Cutler 2014-es kötete:** a különböző jogi mechanizmusok közös politikai gazdaságtani értelmezése.
6. **Chimni 2004-es tanulmánya:** mindezek összekapcsolása a kialakuló globális államiság legerősebben megfogalmazott kritikai tézisével.

A szakirodalomból szerintem legjobban alátámasztható általános állítás az állami jogrendszerek által közvetített transznacionális hatalomképződés. A szabály kialakítása, autoritatív értelmezése és kikényszerítése egyre gyakrabban különböző intézményi szintekhez

kapcsolódik. A nemzeti politikai közösség ellenőrzése ezért nem feltétlenül terjed ki a teljes döntési folyamatra.

Ennek kutatásában a legfontosabb kérdés az, hogy **ki tudja a saját döntési szempontjait mások számára kötelező, tartósan érvényesülő jogi feltételekké alakítani**. A bemutatott munkák éppen ehhez adnak konkrét intézményi, dogmatikai és jogszociológiai elemzéseket. A van der Pijl által vizsgált transznacionális hatalmi összefüggések jogi oldalának feltárásához ezek kínálják a legerősebb kiindulópontokat.

David Schneiderman és Katharina Pistor munkái

David Schneiderman és Katharina Pistor két kiegészítő magyarázatot adnak arra, hogyan szerez a gazdasági hatalom globális jogi struktúrát. Schneiderman azt vizsgálja, hogyan korlátozza a nemzetközi befektetési jog az államok gazdasági választásait, és hogyan ad hatalmat a transznacionális bíráknak a politikailag jelentős viták felett. Pistor azt vizsgálja, hogyan teremt a magánjog tartós gazdasági előnyöket, és hogyan teszi lehetővé birtokosok számára, hogy mozgósítsák több állam jogi és kényszerítő erőforrásait.

Együtt olvasva a munkájuk elmagyarázza, hogyan szerezhet egy globális gazdasági rend bizonyos hagyományos politikai kormányzathoz kapcsolódó funkciókat: védett érdekek meghatározása, döntéshozatali hatáskör elosztása, közpolitika korlátozása, kötelezettségek érvényesítése, valamint a gazdasági kudarc költségeinek elosztása. Közös meglátásuk szerint ezek a funkciók transznacionálissá **válhatnak az állami hatalom átszervezésével**. Éves felülvizsgálatok

Kapcsolatuk a kialakuló világállam eszméjével azonban precizitást igényel. **Egyik szerző központi érve sem az, hogy egy egységes világszuverén már kialakult, vagy hogy annak megjelenése elkerülhetetlen.** Pistor kifejezetten elmagyarázza, hogyan működhet a globális kapitalizmus globális állam nélkül. Schneiderman alkotmányszerű nemzetközi korlátokat vizsgál, miközben továbbra is fontos demokratikus ellenállási helyszínként tekint a nemzeti intézményekre. Munkájuk ezért különösen értékes annak kérdése, hogy az általuk azonosított fejlemények lépések-e a világállam felé, vagy tartós megállapodást, amelyben a gazdasági hatalom globálissá válik, miközben a politikai hatalom megosztott marad. Kódolás a Világ számára

1. A "világállam-megjelenés" jelentése ebben az összehasonlításban

Ehhez három intézményi fejlődési szintet különböztetnék meg.

Szint	Meghatározó jellemző	Fő elemző kérdés
Globális végrehajtási lehetőség	Az egyik joghatóságban létrehozott vagy kiválasztott jogok érvényesíthetők más területeken.	Hogyan szereznek nemzetközi hatást a jogi igények?
Globális irányító hatóság	Az intézmények és koordinált szereplők befolyásolják vagy döntenek a döntéseket a nemzeti határokon át.	Ki teheti kötelezővé mások számára a következményes döntéseket?

Szint	Meghatározó jellemző	Fő elemző kérdés
Globális államiság	Egy tartós politikai szervezet átfogó hatalommal és intézményi kerettel rendelkezik, amely meghatározza a végső kompetenciákat.	Hogyan integrálódnak a különböző kormányzati hatalom egy közös politikai rendbe?

Az első kettő jelentősen fejlődhet anélkül, hogy a harmadik létrejött. Ezzel szemben egy világállamnak nem kell hasonlítani egy erősen központosított nemzeti közigazgatásra. Lehet szövetségi, intézményesen szétszórt, és a megvalósítás érdekében meglévő nemzeti testületektől függ. Amit bizonyítani kellene, az egy átfogó struktúra kialakulása, amely képes tekintélyesen megszervezni ezeket a kapcsolatokat.

Az államiság és a demokrácia **közötti különbség** ugyanolyan fontos. A globális demokratikus képviselet hiánya önmagában nem cáfolná meg egy világállam kialakulását: egy ilyen állam lehet autoriter is. A döntőbb kérdések a hatalom integrációját, a végső kompetenciák elosztását, valamint a kollektív döntések fenntartásának és érvényesítésének képességét érintik.

Schneiderman és Pistor a probléma különböző részeit világítják meg:

- Schneiderman legerősebb hozzájárulása **a közhatalomra gyakorolt korlátozások nemzetköziesítéséhez** kapcsolódik.
- Pistor legerősebb hozzájárulása **a jogilag védett magánhatóság transznacionális szervezetéhez** kapcsolódik.
- Közös jelentőségük abban rejlik, hogy megmutassuk, hogyan erősítik meg egymást ez a két folyamat.

A következő értelmezés elválasztja saját érveiket az államteremtésről alkotott szélesebb következtetésektől.

2. David Schneiderman: a transznacionális gazdasági hatalom alkotmányos szervezete

2.1. Befektetésvédelem intézményi átalakulásként

Schneiderman **"Befektetési szabályok és az új alkotmányosság"** című műve, amely 2000-ben jelent meg a *Law & Social* Inquiry-ben, későbbi munkájának központi témáját helyezi meg. Az államok olyan szerződéseket kötnek, amelyek megvédik a külföldi befektetőket a meghatározott bánásmódoktól, és lehetőséget ad a befektetőknek nemzetközi igények benyújtására. Az anyagi védelem és a függetlenül gyakorolható kereseti jog kombinációja egy államilag önkötelező rendszert teremt.

Schneiderman vizsgálja e lehetséges konfliktust ezen megállapodások és a hazai alkotmányos megállapodások között, beleértve Dél-Afrika egyedi tulajdonhoz való hozzáállását. Aggodalmát az, hogy a nemzetközileg védett elvárások korlátozhatják a nemzeti alkotmányba ágyazott választásokat, amelyek egyensúlyt teremtenek a tulajdonvédelem és más társadalmi célok között. Cambridge Core

Ennek a fejlődésnek az intézményi jelentőségét úgy lehet megérteni, ha megkülönböztetjük a hétköznapi nemzetközi vállalkozást egy magánügyileg érvényesíthető nemzetközi jogtól.

Egy kormányközi vállalkozás általában jelentős ellenőrzést hagy a kormányoknál abban, hogy a nézeteltéréseket mikor és hogyan bontják meg. Egy olyan jog, amelyet egy befektető aktiválhat, független szerepet ad a magánszereplőnek az állami magatartás tekintélyes felülvizsgálatának megkezdeményezésében. Az állam ezért többet tett mint gazdasági politika bejelentését: segített egy külső döntéshozatali kapcsolat kialakításában, amelyet a későbbi kormányoknak figyelembe kell venniük.

Az államformáció szempontjából a legfontosabb változás az, hogy ki vonhatja felelősségre a közhatalmat, melyik fórum előtt és milyen szabványok szerint. Egy nemzetközi rendszer ezekkel a döntésekkel is jelentős szerepet kaphat kormányzati jelentőséggel általános törvényhozó hatalom nélkül.

2.2. Az alkotmányos analógia: a jövőbeli politikai választás határainak meghatározása

Schneiderman álláspontjának fő állítása a **Alkotmányosítás gazdasági globalizáció: Befektetési szabályok és demokrácia** ígérete (Cambridge University Press, 2008).

A könyv két egymással összefüggő folyamatot különbözteti meg. A nemzetközi befektetési kötelezettségek külső, alkotmányszerű korlátokat teremtenek. A hazai alkotmánymódosítások és igazságszolgáltatási értelmezések ezután belső mértékben is alkalmazkodhatnak vagy megerősíthetik ezeket a korlátokat. Az analógia a kötelezettségek tartósságáról és azok jövőbeli politikai döntések korlátozásának képességéről szól.

Normatív álláspontja ugyanolyan jelentős. A bevezetőben, különösen a 7–9. oldalon, Schneiderman nyitott a demokratikusan legitim transznacionális kormányzat lehetőségére, de hangsúlyozza annak felépítésének nehézségeit. Olyan intézményeket támogat, amelyek képesek fenntartani a demokratikus kísérletezést, különösen a nemzeti, szubnacionális és helyi intézményeket. A közhatalom és a piacok közötti kívánt kapcsolatot nyitottnak kell tartania a felülvizsgálat számára. assets.cambridge.org

Ez egy egyedi alkotmányos konfliktus-felfogást eredményez. A kérdés nem csupán az, hogy egy kormány megszegte-e egy korábban elfogadott kötelezettséget. Az is az, hogy egy döntéshozó generáció képes olyan erősen beágyazni egy adott gazdasági megállapodást, hogy a későbbi politikai közösségek nem tudják értelmesen újragondolni azt.

Vegyünk egy hipotetikus esetet. Egy kormány privatizál egy közszolgáltatást, és kedvező szabályozási kereten keresztül ösztönzi a befektetéseket. Évekkel később egy másik többség arra a következtetésre jut, hogy a rendszer elfogadhatatlan elosztási következményekkel járt. Három különálló kérdés merül fel:

1. Megtartja-e a törvényhozás hivatalos hatáskörét a szabályozási keret megváltoztatására?
2. Van-e egy nemzetközi bíróságnak hatásköre eldönteni, hogy ez a változás sérti-e a befektetői védelmet?

3. A ebből eredő pénzügyi kötelezettség gyakorlatilag megfizethetetlenné teheti a változást?

Ezek a kérdések megkülönböztetik **a formális törvényhozói hatáskört a hatékony politikai képességtől**. Az első fennmaradása nem határozza meg a második kiterjedését.

A világállam-megjelenés elmélete szerint a kormányzás újraelosztása az, hogy a hivatalosan megszilárdítva a kormányzás újraelosztása lesz. A nemzeti intézmények láthatóak maradnak, miközben a hatalomgyakorlásuk hatékony feltételei máshol is meghatározódnak.

2.3. A kompenzáció mint kormányzati eszköz: az argentin példa

Schneiderman ezt az érvet a **"Against Constitutional Excess: Tocquevillian Reflections on International Investment Law" című művében** fejti ki, amely 2018-ban jelent meg a *University of Chicago Law* Review-ban.

Különösen árulkodó a BG Group kontra Argentína *ügy tárgyalása* . Argentína gazdasági válsága idején a kormány megváltoztatta a gázvámokat a dollárhoz kötő megállapodásokat. A befektető a jogalkotási és engedélyezési keretekre támaszkodott, míg Argentína hangsúlyozta képességét általános vészhelyzetre és a szerződés stabilizációs záradék hiányára. A bíróság tisztességes és egyenlő bánásmód megsértését találta, és több mint 185 millió amerikai dollárt ítélt meg.

Ugyanakkor a bíróság kijelentette, hogy Argentína megtartotta a szabályozó hatáskört. Schneiderman az ügyet arra használja, hogy bebizonyítsa, a kártérítési kötelezettségek korlátozhatják a hatalom gyakorlását anélkül, hogy hivatalosan megszüntetnék azt. Tocquevilli-i alternatívája hangsúlyozza a demokrácia hibázási képességét és azok utólagos helyrehozására. 12 Schneiderman_SYMP_Online

Az elméleti pont az, hogy **egy kormányzati rendszer nem kell közvetlenül megtiltania egy döntést ahhoz, hogy befolyásolja, meghozható-e**. Ehelyett következményeket is hozzávehet, amelyek átirányítják a döntéshozók prioritásait.

Ez nem jelenti azt, hogy a kártérítés eleve jogellenes lenne. A kormányok önkényesen cselekszedhetnek, diszkriminálhatnak vagy elkobozhatnak vagyontárgyakat. A kulcskérdések az, hogyan definiálják a védett jogosultságot, milyen mértékű politikai változás látható, és hogy a közérdekek milyen mértékben kerülnek az ítélői értékelésbe. A hatalomelmélet azért válik szükségessé, mert ezek a kérdések osztják el a társadalmi változás költségeit.

A végrehajtási mechanizmus is számít. Az ICSID Egyezmény 54. cikke szerint a szerződéses államoknak kötelező érvényűnek kell elismerniük az ítéleteket, és érvényesíteniük anyagi kötelezettségeiket, ahogy egy végleges hazai ítéletet is. Az 55. cikk megőrzi a végrehajtás elleni mentességet. Ezért a megállapodás összekapcsolja a nemzetközi bíráskodást a hazai végrehajtási intézményekkel; általában nem ad jogot a befektetési bíróságoknak a nemzeti jogszabályok érvénytelenítésére. icsid.worldbank.org

Ez különösen világos példa arra, hogy a transznacionális hatóság állami intézményeken keresztül válik hatékonyá.

2.4. A kompenzációtól a pénzügyi fegyelemig

Az **"International Investment Law and Discipline for the Indebted" című "International Investment Law and Discipline** for the Indebted" című művében, amelyet az *European Journal of International Law* 2022-ben jelent meg, Schneiderman összekapcsolja a befektetési választottbíróságot a szuverén adósság politikai következményeivel.

Visszatérő példája a 2019-ben Pakisztán ellen kiadott 5,84 milliárd dolláros díj a *Tethyan Copper* ügyében. Összehasonlítja annak méretét egy 6 milliárd dolláros IMF finanszírozási csomaggal. Az összehasonlítás szemlélteti, hogyan válhat jelentőssé egy adott befektetési vitából eredő felelősség egy ország szélesebb közpénzügyei számára.

Schneiderman kifejezetten elismeri, hogy a díj szokatlanul nagy volt, és hogy az IMF hitelezése és befektetési bírálása intézményileg eltérő. Érvelése hasonló fegyelmi hatásokra vonatkozik: a hitelezőkkel szembeni kötelezettségek szűkíthetik a jövőbeli politikai döntéseket, és nyomás alá helyezhetik a versengő közkiadásokat. Az összehasonlítás nem bizonyítja, hogy Pakisztán fizette a teljes díjat, vagy hogy az IMF pénzt átruházták a befektetőhöz. ejil.org

Világállam szempontjából ez egyfajta **közvetett fiskális hatalomra utal**. Egy transznacionális bírálónak nem kell általános adójogkörrel rendelkeznie ahhoz, hogy befolyásolja a közerőforrások elosztását. Ez olyan kötelezettséget teremthet, amelyet egy nemzeti fiskális rendszernek kezelnie kell.

Ez azonban határt jelent az állami analógiának is. A törvényszék követelést állapít meg; így nem válik felelőssé a teljes költségvetésért, a szolgáltatások nyújtásáért vagy a versengő társadalmi szükségletek politikai kiegyeztetéséért. A döntéshozatali hatáskör és a társadalmi rend fenntartásáért felelős felelősség elválik.

Ez a szétválasztás központi szempont ezeknek a megállapodásoknak az értékelésében. Az intézmény, amely a védett igényt eldönti, jelentős befolyást gyakorolhat a közvélemény döntéseire, miközben kevés felelősséggel vállal a teljes körű következményekért.

2.5. Az egyes nemzeti modellek nemzetköziesítése

Schneiderman **"Writing the Rules of the Global Economy": How America Define the Contours of International Investment** Law 2018-ban megjelent a *London Review of International Law* című művét , amely a rezsimen belüli hatalom földrajzi eloszlását vizsgálja.

Megkérdőjelezi a befektetési jog egyszerűen "államtalanítottnak" minősítését. Az amerikai kongresszusi vitákat vizsgálva megmutatja, hogyan váltak az amerikai alkotmányjoghoz kapcsolódó védelem a nemzetközi befektetési szabványok kiváltságos hivatkozási pontjává. Ezek a nemzetközi védelmek azonban túlléphetik a megfelelő hazai garanciákat. Értelmezése egy adott nemzeti jogi tapasztalat univerzálisan megfelelő modellként való bemutatására vonatkozik. academic.oup.com

Ez közvetlenül kapcsolódik a szélesebb körű érdeklődésedhez a nyugati erőteljes csoportok iránt. Egy jogi rend globális eléréssel bírhat, miközben szelektív marad a tapasztalatokban és érdekekben, amelyekből mércét merít.

Ez továbbá bonyolítja a "nemzeti szuverenitás" és a "globális hatalom" közötti ellentétet. Néhány nemzeti intézmény részt vesz abban, hogy exportálják azokat a szabványokat, amelyek alapján más államokat megítélnek. A nemzetköziesítés így erősítheti bizonyos államok befolyását, miközben korlátozza más államok lehetőségeit.

Nem az a következtetés, hogy minden nemzetközi döntés egy adott kormány aktuális kívánságát fejezi ki. Ha kialakultak, a jogi intézmények és szakmai értelmezések autonómiát szerezhetnek. Ehelyett a releváns szabványok történelmi és intézményi kiválasztása tartós aszimmetriákat teremt.

2.6. Hazai alkotmánybíróságok közvetítőként

Alkotmányfelülvizsgálat és nemzetközi befektetési jog: tisztelet vagy dac? (Oxford University Press, 2024) azt vizsgálja, hogyan kezelik a hazai legfelsőbb bíróságok az alkotmányos kötelezettségek és a befektetésvédelem közötti feszültségeket.

Az összehasonlítás magában foglalja Észak-Amerikát, Európát, Perut, Kolumbiát, Indonéziát és Izraelt. A válaszok az erős alkalmazkodástól a minősített ellenállásig terjednek. Peru kiterjedt kompatibilitási érvelést mutat; Kolumbia feltételes alkotmányos elfogadást mutat, amely módosításokat igényel. A szélesebb megállapítás az, hogy a bíróságok gyakran közvetetten kezelik a konfliktusokat, mintsem teljesen elutasítsák a befektetési rendszert. Oxford Academic

Ez egy kulcsfontosságú intézményi dimenziót ad hozzá. A nemzeti bíróságok részt vehetnek a transznacionális hatóság kialakításában azáltal, hogy eldöntik, hogyan kell összeegyeztetni a hazai alkotmányos kötelezettségeket a nemzetközi gazdasági kötelezettségekkel.

A vonatkozó eljárást nem meríti ki a hivatalos joghatóság átruházása. Ez magában foglalja az értelmezési feltételezések változásait is:

- Melyik jogi kötelezettséget tekintik kiindulópontként?
- Melyik intézmény értelmezése kap tiszteletet?
- Mely érdeklődési köröket kell figyelembe venni?
- Milyen alkotmányos konfliktust tartanak elég súlyosnak ahhoz, hogy újratárgyalást igényeljen?

Ezek a döntések fokozatosan megváltoztathatják a hatékony alkotmányos egyezséget.

A világállam kérdésében ez az intézményi összekapcsolódás bizonyítéka, de nem egységes alárendeltség. A nemzeti bíróságok megkülönböztetett szerepkört tartanak fenn. Részvételük konszolidálhat, alkalmassá teheti azt vagy ellenállhat egy adott kormányzati önkötelező technikának.

2.7. Gyarmati folytonosságok és a hatalom igazolása

A Investment Law Alibis: Colonialism, Imperialism, Debt and Development (Cambridge University Press, 2022) című műve Schneiderman kutatását a befektetésvédelem történelmi és normatív nyelvezetével vizsgálja.

A könyv azt vizsgálja, hogy a gyarmatosítással, imperializmussal, fejlődéssel és adóssággal kapcsolatos gyakorlatok továbbra is igazoló forrásokat biztosítanak. A kérdés az, hogy a sebezhető államok és népességek felett hatalmat gyakoroló jogi megállapodások hogyan jelennek meg szükségesnek, hasznosnak vagy technikailag megfelelőnek.

Elengedhetetlen a módszertani minősítés: Schneiderman kifejezetten kijelenti, hogy a könyv nem alkalmaz történelmi módszereket a hagyományos értelemben. Vizsgálja az ismétlődő igazolásokat, technikákat és jogi formákat. Ezért a hatalom reprodukciójának kritikus elemzéseként kell értelmezni, nem pedig egy folyamatosan szervezett irányító koalíció archív bemutatásaként. assets.cambridge.org

A globális államalakulás szempontjából releváns a **legitimációval** kapcsolatos. A kormányzó intézményeknek elmagyarázatot kell elfoglalni, miért kell elfogadni hatalmukat. A gazdasági kormányzásban a fejlődés ígérete elláthatja ezt a funkciót: a külső korlátok igazolást szolgálnak befektetés és jövőbeli jólét feltételeiként.

A kritikus kérdés az, hogy ez az ígért előny magyarázza-e a tényleges intézményi felépítést. Ki kap azonnal érvényesíthető jogokat? Ki kap juttatásokat csak feltételesen? Ki dönti el, hogy a várható fejlődés megtörtént-e? Ezek a kérdések összekapcsolják a jogi hatalom elosztását az igazoló terhek elosztásával.

2.8. A 2026-os könyv: a nemzetközi befektetési jog bürokráciája

A Nemzetközi Befektetési Jog Szociológiája: Max Weber témái (Oxford University Press, 2026) a szakértelem, a legitimitás és az intézményi tekintély elemzését dolgozza ki.

Különösen releváns a befektetési választottbírósági eljárás nemzetközi bürokráciaként való vizsgálata. Schneiderman azt vizsgálja, hogyan teszi lehetővé a szakértői tudás és az intézményi autonómia az ítélkezők számára, hogy politikailag jelentős hatalomot gyakoroljanak. A beszámolója azonosítja a hierarchiát a befektetési rendszeren belül; nem csupán egy vízszintes kapcsolatok gyűjteményét írja le.

A könyv az arányossági érvelést is vizsgálja. A spanyol napenergia-viták jól mutatják aggodalmát, hogy a látszólag kiegyensúlyozott felülvizsgálat előtérbe helyezheti a befektetői hozamokat és stabilizációs elvárásokat, miközben nem fordít eléggé figyelmet a szélesebb következményekre. Az érv az arányosság konkrét alkalmazásaira vonatkozik, nem pedig az egységes kimenetekre az ilyen viták között. Oxford Academic

Ez az egyik legszorosabb kapcsolat Schneiderman munkája és az államiság kialakulásának elmélete között. Egy szakosodott tisztviselői és szakemberekből álló testület közös szókincset, ismétlődő eljárásokat és hatáskört alakít ki arra, hogy a magatartást jogilag megengedettnek vagy nem engedélyezettnek minősítse.

Ennek ellenére a **rezsimen belüli bürokratizáció önmagában nem hoz létre átfogó világigazgatást**. Ez azt mutatja, hogy a kormányzás egyik összetevője konszolidál.

2.9. Alternatívája: a politikai változás lehetőségének megőrzése

Schneiderman **Resisting Economic Globalization: Critical Theory and International Investment** Law (Palgrave Macmillan, 2013) című műve egyértelművé teszi az államok folyamatos szerepét. Olyan gondolkodókkal, mint Hardt és Negri, Teubner, Habermas, Santos, Wolin és Foucault találkozásokon keresztül vizsgálja a közintézmények és társadalmi mozgalmak ellenállásának lehetőségeit.

A központi beavatkozás, hogy az államok továbbra is fontos helyszínek maradnak a befektetési tudományágak kihívásának és visszafordításának helyszínei, még akkor is, ha létrehozták és fenntartják azokat. Megközelítése így megőrzi az ellentmondást az államok transznacionális korlátokhoz való hozzájárulása és azok ellenállási képessége között. Springer Nature Link

A normatív cél a demokratikus átvizsgálhatóság. A döntő kérdés az, hogy az emberek megtartják-e értelmes lehetőségeket a gazdasági élet szervezésének újragondolására.

Ennek megfelelően Schneidermant úgy kell értelmezni, mint a transznacionális gazdasági hatalom kialakulását elemzi, miközben bírálja annak a demokratikus változástól való elszigetelését. Ha egy globális állam híveként értelmezzük, az elhomályosítaná érvelésének irányát.

3. Katharina Pistor: a tőke jogi konstrukciója és globális tekintélye

3.1. Egy korábbi alap: jogi sokszínűség és gazdasági fejlődés

Pistor **Curtis J. Milhaupttal** közösen végzett munkája, **a Law & Capitalism: What Corporate Crises Reveal about Legal Systems and Economic Development across the World** (University of Chicago Press, 2008) című művét fontos háttérinformációt nyújt.

A könyv vállalati válságokat – beleértve az Enront, Mannesmannt, Livedoor-t és Yukost –, hogy megvizsgálja a jogi rendszerek és a gazdasági szervezet kölcsönhatását. Összehasonlító megközelítése megkérdőjelezi azt a feltételezést, hogy egyetlen optimális jogi modell átvihető országok között sikeres fejlődés érdekében. A jogi és nem jogi intézmények együtt működnek, és alkalmazkodnak a változó körülményekhez. press.uchicago.edu

Ez azért fontos, mert Pistor későbbi globális kapitalizmusról szóló beszámolóját nem szabad összetéveszteni azzal, hogy minden jogrendszer egységes rendbe fog konvergálni. Kutatása az intézményi különbségek és a szabványosított előírások korlátai iránti érzékenységgel kezdődött.

A későbbi problémát vizsgálja, hogy a hatalmas szereplők hogyan tudnak ezen különbségeken átlépni és azokat a saját javukra fordítani kihasználni.

3.2. A tőke jogi konstrukciója

A The Code of Capital: How the Law Creates Wealth and Inequality (Princeton University Press, 2019) azt állítja, hogy az eszközök jogi megállapodások révén tőkévé válnak, amelyek védik és növelik a vagyontermelési képességüket.

Pistor négy fontos tulajdonságot azonosít:

Tulajdonság	Jogi jelentőség
Prioritás	Néhány igény felülmúlja a versengő igényeket.
Tartósság	A védelem idővel fennmaradhat, és túlélheti az egyes birtokosok változásait.
Átalakíthatóság	Bizonyos eszközöket biztonságosabb eszközökre lehet cserélni, így megőrizve a felhalmozott értéket.
Univerzitás	Védett pozíciók az eredeti tranzakción túl is érvényesíthetők a felek ellen.

A szerződés-, ingatlan-, biztosíték-, vállalati, bizalmi és csődeljárási jog adja a fő alapanyagokat. A magánügyvédek ezeket állami érvényesítés által támogatott megállapodásokba vonják össze. A könyv jellegzetes célja, hogy a gazdasági előnyök kiépítését a hagyományos jogi intézményekben helyezze el. Kódoló tőke a világ számára

A hatalomelmélet jelentősége abban rejlik, hogy valami értékes birtoklás és jogilag védett pozíció birtoklása közötti különbség.

Egy vállalkozás gazdaságilag termelékeny lehet, de sebezhető a hitelezőknek, versenytársaknak, politikai változásoknak vagy tulajdonosainak halálának ellen. A jogi szervezet képes ezeket a sebezhetőségeket megváltoztatni. Meghatározhatja, mely eszközök felelnek meg mely adósságokra, ki irányítja a döntéshozatalt, és mely igények bírják túl az intézményi zavarokat.

Az állam hozzájárulása tehát alkotmányos. Jogi intézményei segítenek megteremteni azokat a pozíciókat, amelyekből a magánszereplők alkudoznak.

Világállam szempontjából a kérdés az, hogyan nyernek ezek a jogilag megalkotott álláspontok nemzetközi befolyást.

3.3. Globális kapitalizmus kiválasztott hazai jogrendszereken keresztül

Pistor **"Capital globális szabálya"** című művét, amelyet 2019-ben jelent meg a *Constellations-ban*, közvetlen választ ad. A globális tőke továbbra is a nemzeti jogrendekben gyökerezik, de ezek a rendeletek egyenlőtlen befolyással bírnak. A jogválasztási szabályok, a külföldi vállalati formák elismerése és végrehajtási megállapodások lehetővé teszik a szereplők számára, hogy határokon átnyúló jogi eszközöket kombináljanak.

Példái közé tartozik az ISDA koordinációs szerepe a pénzügyi szerződések szabványosításában, a szabályozó jog és fórumok azonosításában, valamint a jogszabályi változások előmozdításában. Az ebből született nemzetközi rend az állami jog kiterjesztésén és koordinált alkalmazásán alapul. Hatásköre nem igényel globális törvényhozóságot. law.nyu.edu

A legfontosabb analitikai különbség az **egységes jog** és **a hordozható jogi előny** között van.

Tegyük fel, hogy egy vállalat több országban működik. Egy egységes jogú megoldás megkövetelné, hogy ezek az országok lényegében közös vállalati szabályokban egyezzenek. A hordozhatósági megoldás lehetővé teszi a vállalat számára, hogy egy joghatóság törvényei szerint szerveződjön, és ezt a státuszt máshol is elismerjék.

A második megállapodás szerint a döntő politikai döntés akkor történhet meg, amikor a nemzeti jog elfogadja a külföldi jogi megállapodásokat. Ez az elismerési szabály határozza meg, hogy kinek a jogi döntései elterjedhetnek.

Ez feltűnő aszimmetriát eredményezhet: azok, akiket a vállalati struktúra gyakorlati következményei viselnek, kevés befolyással rendelkeznek arra a joghatóságra, amelynek joga létrehozta azt.

Pistor érvelése tehát különösen erős támogatást nyújt a globális hatalom felfogásának, amely **egyenlőtlen nemzeti jogi hatalom révén működik**. A nemzeti joghatóságok folyamatos létezése a mechanizmus része.

3.4. Magánjog, mint a közjog átalakításának eszköze

A "Regulating Financial Markets—An LTF Perspective" című 2019-es *The Political Economy of Financial Regulation kötetben* megjelent Pistor a magánjog és a közszabályozás kölcsönhatását vizsgálja.

A magánjog biztosítja azokat az eszközöket és szervezeteket, amelyek a pénzügyi piacokat töltik be. A közszabályozás igyekszik kezelni az ilyen megállapodások által okozott kockázatokat. Ugyanakkor új magánmegállapodások módosíthatják a szabályozás gyakorlati hatásait, lehetővé téve a szereplők számára, hogy tranzakciókat vagy szervezeteket a rájuk rájuk kikényszerített szabályok szerint szervezzék át. "LTF nézőpont" Katharina Pistor tollából

Ez egy folyamatos intézményi folyamatot mutat be. A szabályozás megváltoztatja a piaci szereplők ösztönzőit; a résztvevők átalakítják jogi rendszereiket; a szabályozók ezután egy átalakult területtel szembesülnek.

A folyamatban való részvétel képessége egyenetlen. Ez jogi szakértelemtől, szervezeti erőforrásoktól és a joghatóságok közötti koordinációs képességtől függ. Egy mindenkire formálisan alkalmazható szabály így eltérő módon korlátozhatja a szereplőket.

Az ISDA példája közvetlen bizonyítékot szolgáltatnak a szándékos jogi koordinációra is. A **2018-as Modell Netting Act és útmutató** nyíltan támogatja a nemzeti jogszabályokat, amelyek biztosítják a záró nettó megállapodások érvényesíthetőségét. A kijelentett célok közé tartozik a jogi bizonyosság és a hitelkockázat csökkentése. Ez egy transnacionális iparági szervezet dokumentált erőfeszítése, amely összeegyeztethető hazai jogi feltételeket biztosít. www.isda.org

A szélesebb következtetés az intézményi tekintélyt érinti: a magánszereplők részt vehetnek mind a tranzakciók, mind a nyilvános jogi környezet tervezésében, amelyben ezek az ügyletek működnek.

Ez rendkívül releváns a globális kormányzás szempontjából. Nem bizonyítja, hogy a résztvevők világállamot kívánnak létrehozni. Dokumentált céljaik bizonyos piacokra vonatkozhatnak, míg a felhalmozott intézményi következmények tovább terjednek.

3.5. A pénzügyi jogi elmélet: a hatalom válságban válik láthatóvá

Pistor **"A Legal Theory of Finance"** című műve, amelyet 2013-ban a *Journal of Comparative Economics folyóiratban jelent* meg, kulcsfontosságú dimenziót ad hozzá.

A pénzügyi rendszerek érvényesíthető kötelezettségvállalásokra támaszkodnak. Ám amikor válság fenyegeti a rendszert, minden kötelezettség teljes érvényesítése súlyosbíthatja az összeomlást. Pistor ezt jog–pénzügy paradoxonnak nevezi. Általában szelektív rugalmassággal oldódik meg, ahol a rendszer fennmaradása forog kockán.

A beszámolója hierarchikus: a szigorú kötelezettségvállalások alól való megkönnyebbülés lehetősége a szereplő rendszerben betöltött pozíciójához kapcsolódik. Ezért a köz- és magánfinanszírozás összefonódott struktúrát alkot, és a válságkezelés feltárja a hatalmi viszonyokat, amelyeket a hétköznapi piaci tranzakciók elrejthetnek. scholarship.law.columbia.edu

Az államelmélet szempontjából ez egy olyan kérdést vet fel, ami eltér a szokásos szabályalkotástól: **ki döntheti el, hogyan kezelik a kötelezettségeket, ha végrehajtásuk magát a rendszert fenyegeti?**

Ez a képesség olyan jelentős lehet, mint a szabályok kidolgozásának kezdeti hatásköre. Azokról a feltételekről szól, amelyek között egy jogilag szervezett rendet rendben tartanak fenn kivételes beavatkozással.

Az összehasonlítás Schneidermannal feltáró. Munkája hangsúlyozza, hogy olyan körülmények között a kormányok felelősséggel néznek szembe a gazdasági eligazításokért. Pistor bemutatja, miért igényelnek jelentős rugalmasságot a pénzügyi rendek a központi intézmények veszélyeztetése esetén.

A két állítás logikailag nem ellentétes. Empirikus vizsgálatot indítanak arról**, kinek az elvárásai merevek, és kinek a kötelezettségei** rugalmasak.

Ez potenciálisan hatékony módja annak, hogy vizsgáljuk a globális kormányzati hatalomot anélkül, hogy előre feltételeznénk, hogy azt egyetlen szervezet gyakorolja.

3.6. Pénzügyi kölcsönös függőség és a koordináció problémája

A 2012-ben **megjelent "Interdependent Financial Systems: Lessons from the Vienna Initiative" című "Governing Interdependent Financial Systems: Lessons** from the Vienna Initiative" című művében Pistor vizsgálja a nemzetközi kapcsolatok finanszírozása és a kormányzás közötti eltérést, amelyek jelentősen nemzeti maradnak.

A bécsi kezdeményezés, amelyet a közép- és kelet-európai pénzügyi válságra válaszul fejlesztettek ki, a koordinált kormányzást példázza, amelyben többféle résztvevő is van. Pistor hangsúlyozza egy olyan koordináló intézmény szerepét, amely mélyen érdeklődik a rendszerszintű stabilitás iránt, de nem versenyez közvetlenül a részt vevő piaci szereplőkkel vagy szabályozókkal. scholarship.law.columbia.edu

Rövid tanulmánya**, a "Stabilizing Global Financial Markets: The Case Against Global Standardization"** különösen világossá teszi a normatív minősítést. Azt állítja, hogy az egységes szabályozás elősegítheti a közös sebezhetőségeket és gátolhatja a helyi kísérletezést. Preferált megoldása ötvözi a szabályozási sokszínűséget a nemzetközi koordinációval, a minimális követelményekkel, a monitorozással és a válságkezelési képességekkel. Pistor Stabilizing_final.docx

Ezek a művek megakadályozzák Pistor egyszerű besorozását, mint a teljesen különálló nemzeti rendszerek védelmezője, vagy a központosított globális adminisztráció szószólója. Olyan koordinációt keres, amely képes kezelni az kölcsönös függőséget, miközben megőrzi az intézményi változatosságot.

A világállam-kérdés esetében ezek bizonyítják, hogy a nemzetközi kormányzati kapacitás növekedése különböző intézményi utakat követhet. A több koordináció nem jelenti automatikusan egy általános célú szuverén felé való elmozdulást a célt.

3.7. Digitális hatalom és az új államiság lehetősége

Pistor digitális írásai közelebb kerülnek ahhoz, hogy közvetlenül vizsgálják az új szuverenitási formák megjelenését.

"Rule by Data: The End of Markets?" című művében, amelyet 2020-ban a *Law and Contemporary Problems folyóiratban jelent* meg, azt vizsgálja, hogy a feldolgozott adatok feletti kontroll olyan irányítási módot biztosíthat-e, amely versenghet mind a piaci koordinációval, mind a hagyományos jogrenddel. A kérdés túlmutat azon, hogy a platformok értékes értékekkel rendelkeznek-e: hanem a gazdasági kapcsolatok szervezésére és a viselkedés befolyásolására való képességükre. Katharina Pistor

Az államiságot kifejezetten a **"Államiság a digitális korban"** (*Constellations*, 2020) című művében tárgyalja. Különösen világos kijelentés ebből az érvről a saját, 2021-es német nyelvű vendégesszéjében jelenik meg a digitális platformokról és nemzetállamokról.

Ott a szuverenitást az adatok feletti ellenőrzésen keresztül vizsgálja, nem csak a területen. Az adatok bevételeket és viselkedési irányítási eszközöket biztosíthatnak. A platformok hatalma azonban továbbra is a területi erőforrásoktól, beleértve az energiát és az infrastruktúra elhelyezkedését is függ. Több lehetséges eredményt is bemutat: az államok fegyelmezik a platformokat; a platformok alárendelt államokat; vagy az államok és a nagy technológiai vállalatok szövetségeket kötnek. Wiley Online Könyvtár

Ez a hozzájárulás azért fontos, mert a politikai hatalom alapjának lehetséges átalakulását érinti.

Ennek ellenére ennek következményei továbbra is nyitottak maradnak. Több átfedő digitális hatóság, egyes államok és platformok közötti szövetségek, vagy az újjáéledt közellenőrzés mind összeegyeztethető lenne azzal a problémával, amit azonosít. Ezért az érv inkább a

szuverenitás változásának vizsgálatát támogatja, nem pedig egy elkerülhetetlen digitális világállam előrejelzését.

3.8. A 2025-ös könyv és a magánhatalom architektúrája

A The Law of Capitalism and How to Transform It (Yale University Press, 2025) Pistor vizsgálatát az eszközök kódolásáról a kapitalizmus jogi rendszeréig bővíti.

Központi célja egy olyan intézményi architektúra, amely felhatalmazza a magánszereplőket, miközben lehetővé teszi számukra, hogy elkerüljék a kollektív korlátozásokat. Ezért a transzformációnak el kell érnie azokat a jogi kapcsolatokat, amelyek gazdasági hatalmat teremtenek, nem csak a vagyon elosztását érinteni azok működése után. scholarship.law.columbia.edu

2026 októberi **esszéjében, a "Kapitalizmus törvényeinek újraírása"** című esszéjében Pistor három különösen releváns mechanizmust azonosít itt:

1. A magánszereplők jogi jogkörrel rendelkeznek a kapcsolatok és eszközök szervezésére.
2. Decentralizált hozzáférést biztosítanak a központosított állami kényszerítéshez peres eljárások révén.
3. Jogi arbitrással olyan célokat követhetnek, amelyeket a közszabályozás korlátozni kíván.

Reformbeszélgetései alternatív vállalati és bizalmi megállapodásokat, valamint az emberi képességek és a demokratikus önkormányzatok normatív irányulását foglalják magukban. LPE Projekt

Ez a megfogalmazás talán Pistor legközvetlenebb hozzájárulása a kérdésedhez. A kényszerítő képesség intézményileg koncentrált továbbra is államokban, de ehhez a kapacitáshoz való hozzáférés olyan szereplők között oszlik meg, akik nagyon eltérő erőforrásokkal rendelkeznek.

Egy transznacionális szereplő így több állam hatalmát is felhasználhatja anélkül, hogy maga állammá válna. Az ebből született megállapodás rendkívül szervezett, tartós és egyenlőtlen lehet, miközben nincs egyetlen átfogó szuverénje.

3.9. Reformjai nem csupán átruházzák a hatalmat a bírákra

Pistor **"Legal coding beyond capital?"** című művét, amely 2022-ben jelent meg az *European Law Open* folyóiratban, különösen fontos intézményi preferenciáinak értékelésében.

Azt állítja, hogy a progresszív jogi elvek értelmezés és végrehajtás módosítását igényelnek. Javaslatai között szerepel a választottbíróság és jogválasztás szigorúbb ellenőrzése, az erősebb kollektív eljárások, valamint a kötelező választottbírósági eljárás újragondolása.

Széles társadalmi következményekkel járó kérdéseknél – például a platform-dolgozók besorolása – olyan alkalmi bizottságokat vizsgál, amelyeket képviselői lottók segítségével választanak ki a lakókból. Bíróságok vagy petíciók továbbíthatják a kérdéseket hozzájuk. A cél

az, hogy elkerüljék a jelentős politikai döntéseket magánjogi innovációra és alkalmi bírósági döntésekre hagyva. Cambridge Core

Ez fontos az alkotmányelmélet szempontjából. Pistor felismeri, hogy a magánhatalom korrigálása a bírói mérleg kiterjesztésével újabb elszámoltathatósági problémát teremthet.

2026-os beszélgetése **Hagen Schulz-Forberggel**, amely a Global Perspectives *folyóiratban jelent meg*, tovább fejleszti a jogi átalakulás tartós normatív alapjának szükségességét. Tárgyalja a demokratikus önkormányzatot, az emberi képességeket, valamint annak lehetőségét, hogy megtagadjuk a végrehajtást azoknak a követeléseknek a kötelezettségeivel, miközben elismeri a további intézményi fejlesztés szükségességét. Kaliforniai Egyetem Kiadó

Reformpályája ennek következtében magában foglal egy feszültséget, amelyet érdemes megvizsgálni: a jogi intézményeknek érzékenyebbé kell válniuk a lényegi társadalmi kötelezettségekre, de ezeknek a kötelezettségeknek a értelmezésére vonatkozó hatáskört maga kell legitimé tenni.

4. Fő hasonlóságaik és különbségek

A következő összehasonlítás az én szintézisem a tárgyalt művekből.

Dimenzió	Schneiderman	Pistor
Fő cél	A nemzetközi befektetési rendszer	A tőke és a pénzügyek jogi szervezése
Jellemző jogi mechanizmus	Szerződésjogok és nemzetközi döntéshozatal	Magánjogi értelmezés, elismerés és végrehajtás
Fő hatás a közhatalomra	Korlátozza vagy növeli a politikaváltás költségeit	Lehetővé teszi a befolyásos szereplők számára, hogy alakítsák vagy átszervezzék jogi környezetüket
Fontos szakmai szereplők	Szerződéses ügyvédek, választottbírók, bírák és tisztviselők	Tranzakciós ügyvédek, pénzügyi intézmények, bírák és szabályozók
A nemzeti államok szerepe	Létrehozni, fenntartani, alkalmazkodni, és néha ellenállni a nemzetközi korlátoknak	Biztosítsa azokat a törvényeket és kényszerítő erőforrásokat, amelyekre a globális tőke támaszkodik
Központi demokratikus probléma	A kollektív gazdasági kísérletezés korlátozása	Egyenlőtlen hozzáférés a jogi hatáskörökhöz és végrehajtáshoz
Normatív irány	Politikai lehetőségek újranyitása	A jogi felhatalmazás és elszámoltathatóság rekonstrukciója

Legmélyebb közös alapjuk, hogy **a gazdasági hatalom intézményesen van megalkotva**. Nem áll a jogon kívül, és csupán nyomást gyakorol rá. A jog segít meghatározni azokat a képességeket, amelyeken keresztül ez a nyomás hatékonysá válik.

A legproduktívabb különbségük a mozgás irányát érinti.

Schneiderman gyakran egy állami döntéssel kezdi, és azt kérdezi, hogyan korlátozza ezt a nemzetközi jog. A Pistor gyakran egy magánjogi megállapodással kezd, és azt kérdezi, hogyan teszik lehetővé és érvényesíthetővé az állami intézmények.

Ezek a megközelítések együtt teszik lehetővé a teljes körű vizsgálatot:

- Hogyan jött létre a védett gazdasági helyzet?
- Hogyan szerezte meg nemzetközi végrehajtási képességet?
- Milyen nyilvános döntések fenyegethetik ezt?
- Melyik intézmény dönt arról, hogy ezek a döntések megengedettek-e?
- Ki viseli végül a költségeket?

Ez az egyesített vizsgálat erősebb, mint az általános állítás, hogy a piacok erősebbek lettek az államoknál. Azonosítja azokat a jogi kapcsolatokat, amelyeken keresztül ez a hatalom működik.

Különösen fontos következmény, hogy a **feldaraboltság előnyös lehet a befolyásos szereplők** számára. Egy egységes jogrend képes lenne egységes kötelezettségeket kiszabni is. Több joghatóságból álló rendszer lehetővé teheti a szereplők számára, hogy kedvező megállapodásokat válasszanak, miközben a határokon átnyúló elismerésre támaszkodnak.

Ennek következtében a nemzeti jogi sokszínűség fennmaradása a globális gazdasági hatalom magyarázatának része lehet, nem csupán akadály, amely felszámolásra vár.

5. Mennyire támasztják alá a bizonyítékok egy világállam kialakulását?

5.1. A legerősebb támogatás: a kormányzati funkciók nemzetköziesítése

Munkájuk egy jelentős érvet alátámaszt, miszerint az államok gazdasági alkotmányához kapcsolódó funkciók transznacionálisan szerveződnek.

Ezek közé tartozik a védett tulajdonjogok meghatározása, a közintézkedések értékelése, a viták tekintélyes rendezése és a pénzügyi következmények kiosztása. Az ügyvédek és intézmények olyan módon gyakorolhatnak befolyást a nemzeti határokon át, amelyeket egyetlen érintett politikai közösség nem teljesen irányít.

Ez több, mint a szokásos nemzetközi együttműködés. Ez tartós kapcsolatokat érint, amelyeken keresztül egyes szereplők képesek hatalomot aktiválni mások felett.

Ha a "világállam-megjelenés" az ilyen képességek fokozatos felépítésére utal, Schneiderman és Pistor jelentős bizonyítékokat kínálnak erre.

5.2. Az a további lépés, amit még bemutatni kell

A legerősebb állítás, hogy ezek a képességek egy átfogó politikai szervezetté válnak.

Ehhez bizonyíték szükséges az integrációjukról:

Kérdés az állam létrehozásáról	Milyen további bizonyítékokra lenne szükség?
Ki rendezi a rezsimek közötti konfliktusokat?	Egy elfogadott struktúra, amely végső kompetenciát ad.
Ki módosíthatja a kormányzó egyezséget?	Olyan intézmények, amelyek képesek tekintélyt befolyásolni a rendszerben.
Ki viseli az átfogó felelősséget?	Olyan képességek, amelyek túlmutatnak a kiválasztott igények védelmén.
Hogyan koordinálják a kényszerítést?	Tartós hatalom az ellenőrzést nyújtó intézmények felett.
Hogyan mozgósítják a megosztott erőforrásokat?	Egy tartós fiskális vagy egyenértékű mechanizmus, amely támogatja az általános kormányzást.

Egyetlen látható központ hiánya nem döntő. Egy szétszórt rendszer még mindig átfogó hatalmat szerezhet. De az integrációt nem pusztán nemzetközileg érvényesíthető igények létezéséből kell levonni, nem is bizonyítani.

Ezeknek a szerzőknek a legerősebb következtetése egy jelentős kormányzati hatású gazdasági jogrendszer kialakulása. A feltörekvő világállamként való azonosítása továbbra is további elméleti értelmezés.

5.3. Alkotmányos korlátok és demokratikus felhatalmazás

Joel Colón-Ríos és Martín Hevia **Schneiderman kritikája "Mi teszi a nemzetközi befektetési szabályok rendszerét ellendemokratikusnak?" (**2009) című írása élesíti ezt a kérdést. Azt állítják, hogy a jövőbeli kormányzati döntésekre vonatkozó korlátozások nem automatikusan összeegyeztethetetlenek a demokráciával. Azt is meg kell vizsgálni, hogy a vállalások engedélyezésének folyamata, és az állampolgárok korlátozott ellenőrzése a képviseleti intézmények felett. Cambridge Core

Ez komoly feltétel. Egy politikai közösség dönthet arról, hogy beköti magát, beleértve nemzetközi kötelezettségeket is. Ezért a problémát nem lehet pusztán azzal megállapítani, hogy egy későbbi kormány korlátokkal szembesül.

Az értékelésnek figyelembe kell vennie ezen korlátozások specifikusságát, időtartamát, visszafordíthatóságát, elosztási következményeit és demokratikus engedélyezését is. Ellenkező esetben a kifogásolható szigetelés és a jogos elkötelezettség közötti különbség elmosódott.

5.4. A kapitalizmus elsősorban jogon keresztüli magyarázatának korlátai

Leon Wansleben "Capitalization and its Legal Friends" (2021) című műve azt állítja, hogy Pistor beszámolója szélesebb körű magyarázatot igényel a befektetésekről, pénzügyi számvitelről, szakmai gyakorlatokról és az erőforrások társadalmi elosztásáról. A jogi kódolás

fontos, de egyedül nem magyarázhatja meg a vagyon termelését és elosztását. Pistor **"Theoryorizing Beyond 'The Code of Capital': A Response"** elismeri az államhatalom, erőforrások, társadalmi viszonyok és tudás további elméletének szükségességét. pure.mpg.de

Egy világállam-elmélet esetében ez egy jelentős kutatási követelményt jelöl. A transznacionális hatalom jogi gépezetének bemutatása még nem magyarázza meg, miért irányítják bizonyos csoportok annak fejlődését.

Ez elemzést igényel a tulajdonlás, finanszírozás, politikai szervezet, szakmai toborzás, valamint a gazdasági és kormányzati szereplők közötti kapcsolatok elemzésére. A Pistor nélkülözhetetlen intézményi mechanizmusokat biztosít; szélesebb politikai közgazdaságtanra van szükség az irányuk és reprodukciójuk magyarázatához.

5.5. Az átalakulás ügynökeinek problémája

A 2026-os vita Pistor újabb könyvéről különösen egyértelművé teszi ezt a kérdést.

Ingo Venzke "Ez az ügyvédek világa!" című műve megkérdőjelezi, hogy a jogászok, akik megalkották a fennálló rendet, hatékonyan is hozzájárulhatnak-e annak átalakulásához. **Martijn W. Hesselink "A kapitalista jogon túl" című** műve azt kérdezi, hogy a meglévő alkotmányos elvek és a képességek megközelítése elegendő erőforrást biztosítanak-e a változáshoz, és kik tudnának hatékonyan és jogszerűen cselekedni a beágyazott vállalati hatalom ellen. repository.law.miami.edu

Ezek a kritikák közvetlenül vonatkoznak a jogi szakértelem és a politikai hatalom kapcsolatára. Egy javaslatnak, amely a globális magánhatalom korrekcióját új jogi értelmezésekkel próbálja kijavítani, meg kell magyaráznia, ki engedélyezi ezeket az értelmezéseket, és hogyan vonják felelősségre a tolmácsokat.

Pistor állampolgári részvételi javaslatai egy válasz, de jelentős kérdéseket hagynak maguknak a méret, a megvalósítás és a politikai támogatás tekintetében.

5.6. A globális hatalom politikailag vitatható marad

Az intézményi változás nem csak egy irányba halad. Az **EU és az Euratom kilépése az Energiacharta Egyezményből 2025. június 28-án lépett hatályba**, ami jól mutatja a jelentős politikai átszervezés folyamatos lehetőségét. A kilépést nem szabad egyenértékűvé tenni minden jogi következménye azonnali eltűnésével. energy.ec.europa.eu

Ugyanakkor az UNCITRAL munkája a javasolt állandó befektetési bírálótestületeken jól mutatja a nagyobb intézményi konszolidáció felé vezető mozdulatot. Ezek továbbra is reformjavaslatok és tárgyalások maradnak, nem pedig már létrehozott univerzális befektetési bíróság. uncitral.un.org

Az elméleti kétértelműség fontos: a reform növelheti a közvélemény elszámoltathatóságát, miközben erősítheti a nemzetközi tekintélyt. Az-e hozzájárul a világállam kialakulásához, attól függ, milyen hatásköröket kap és azok más intézményekkel való kapcsolata.

6. Általános értékelés

Schneiderman erősebb leírást ad arról, hogyan szerez egy globális gazdasági rend alkotmányszerű korlátozásokat a kormányzatra nézve. Pistor pedig erősebb beszámolót ad arról, hogyan szereznek a globális gazdasági szereplők jogi hatalmat az államok folyamatos működésével.

Schneiderman különösen értékes a politikailag jelentős döntések hatalomátruházásának vizsgálatában: ki ítéli meg a közintézkedéseket, kinek az elvárásai védettek, és hogyan korlátozzák a kötelezettségek a jövőbeli döntéseket.

A Pistor különösen értékes ezeknek az elvárásoknak és kapacitásoknak a korábbi felépítésének vizsgálatára: arra, hogyan szerveződnek az eszközök, vállalatok, szerződések és pénzügyi kapcsolatok úgy, hogy a magánszereplők joghatóságokon belül jogi védelmet élvezhessenek.

Kombinációjuk három következtetést sugall.

Először is, a globális szervezett hatalom megelőzheti a globális egységes politikai rendet. Az igények érvényesítésének és a politika korlátozásának képessége átfogó világkormány nélkül is kialakulhat.

Másodszor, a meglévő államok alkotó résztvevői ennek a fejlődésnek. Törvényhozói, igazságszolgáltatási és pénzügyi intézményeik biztosítják azt a hatalmat, amely a transznacionális megállapodásokat hatékonysá teszi. A globális hatalom vizsgálatához ezért szükség van a nemzeti jogrendszerekben bekövetkező változások vizsgálatára.

Harmadszor, nincs szükséges előrelépés a globális védett tőkéből világállamgá. A hatalmas szereplők profitálhatnak egy olyan megállapodásból, amely a széles körű végrehajtást és a töredezett politikai felelősséget ötvözi. Egy integráltabb világhatalom olyan kötelezettségeket szabhat ki, amelyeket a meglévő struktúra lehetővé teszi számukra.

Úgy vélem, hogy munkájuk a legmeggyőzőbb magyarázatot **ad egy transznacionális gazdasági alkotmányra, amelyet állami hatalom tart fenn, és amelyet a jogi intézményekhez való egyenlőtlen hozzáférés formál**. Alapvető anyagot ad a világállam kialakulásának elméletéhez, különösen annak lehetséges gazdasági és igazságszolgáltatási alapjaival kapcsolatban. Az erősebb tézis megalapozásához azonban be kell mutatni, hogyan integrálódnak ezek az alapok egy átfogó politikai tekintélybe.

A döntő kutatási kérdés tehát nemcsak az, hogy a szabályok milyen messzire utaznak, hanem **hogy ki tudja szervezni, átdolgozni és végső soron irányítani azt a rendszert, amelyen keresztül** utaznak.

B. S. Chimni munkája

B. S. Chimni különösen releváns a kérdésedhez, mert kifejezetten azt állítja, hogy a nemzetközi intézmények birodalmi jellemű globális államot alkotnak. Emellett a globális hatalom demokratizálását is kívánatos politikai célként képzeli el. Ezért munkája egyszerre magyarázza a kialakuló globális dominanciát, mind pedig annak átalakítására irányuló programot. ejil.org

Összértékben az én értékelésem, **hogy Chimni egy erőteljes beszámolót ad arról, hogyan szervezi át a nemzetközi jog a politikai hatalmat az államok között, de vitathatóbb magyarázatot ad arra, mikor kellene ezt az átszervezést államformációnak nevezni**. Legerősebb hozzájárulása, hogy a jogi szabályokat és intézményeket összekapcsolja azokkal a társadalmi csoportokkal, amelyek formálják őket, valamint azokkal a népességekkel, akiknek választásait korlátozzák. Legigényesebb elméleti állítása, hogy ezek a megállapodások együttesen egy feltörekvő államot alkotnak.

E megkülönböztetés megértéséhez meg kell vizsgálnunk intézményi elméletét, marxista és posztkoloniális alapjait, bizonyos jogi mechanizmusok elemzését, valamint demokratikus átalakulási javaslatait.

1. Mit értesz Chimni egy feltörekvő globális állam alatt?

Az államiság funkcionális fogalma

Alapító, 2004-es esszéjében Chimni négy államisági elemet azonosít: az általános normák előírását, a jogos kényszerítést, a hatékony végrehajtást és a kötelezettségek elfogadásának okait. Azt állítja, hogy a nemzetközi intézmények és a meglévő államok egyre inkább közösen látják el ezeket a funkciókat. Nem kell egyetlen integrált szervezetben koncentrálniuk. Rövid és középtávon érvelése a szuverén államrendszer átalakulását érinti, miközben a nemzeti államok továbbra is működnek a kialakuló formáción belül. A kulcsfontosságú magyarázat az 5–6. oldalon található. ejil.org

Ez a meghatározás megváltoztatja, hogyan kell vizsgálni a világállam kérdését. Ha csak egy világparlament, egy univerzális végrehajtó hatalom vagy egyetlen alkotmányos dokumentum keresnénk, az elkerülné azt a fajta fejleményt, amit leír.

Ennek ellenére több különböző állításnak analitikusan külön kell maradnia:

Állítás	Mi alapozná ezt?
Gazdasági globalizáció	A termelés, a befektetés és a csere országhatárokon áthalad.
Globális jogi integráció	A szabályok és jogi döntések egyre inkább különböző joghatóságok között szervezik a magatartást.
Globális politikai hierarchia	Néhány szereplő tartós hatalmat bír mások politikai döntései felett.
Globális államképződés	Ezek a hatalom elegendő integrációt, folytonosságot és tekintélyt szereznek ahhoz, hogy állami funkciókat ellátó politikai szervezetet hozzanak létre.

Az első három állítás igaz lehet anélkül, hogy a negyedik feltétlenül követi. Chimni jellegzetes lépése, hogy az osztályhatalom és az intézményi fejlődés értelmezésén keresztül kapcsolja össze őket.

Az én értelmezésem szerint az ő fogalma a legproduktívabb, ha a **kormányzó hatalom szervezetéről szóló hipotézisként** kezelik. Olyan kapcsolatokra irányítja a figyelmet, amelyeket a hagyományos intézményi elemzés külön vizsgálhat. Magyarázó értéke tehát azon múlik, hogy bemutassa, hogyan működnek ezek a kapcsolatok valójában.

Például számít, hogy a kereskedelmi szabályok, pénzügyi feltételek, a hazai közigazgatási reformok és a biztonsági megállapodások egyszerűen együtt léteznek-e, erősítik egymást bizonyos körülmények között, vagy tartós rendszert alkotnak, amely képes összehangolni a politikát különböző területeken. Ezek különböző politikai integrációs fokok.

Miért fontos a különbség az eredeti kérdésedhez

Egy intézmény hozzájárulhat egy globális kormányzati rendhez, miközben jogilag egy szuverén államok közötti szerződés alapján alkotott. Tisztviselői tevékenységüket technikai együttműködésként, gazdasági stabilizációként vagy jogi harmonizációként írhatják le. A releváns elemző kérdés az, hogy milyen hatalmat hoz létre az elrendezés, és hogyan osztja el azokat.

Azonban az a bizonyíték, hogy egy megállapodás kormányzó funkciót tölt be, önmagában nem bizonyítja, hogy a tervezői világállamot akartak létrehozni. Az intézményi hatások, politikai célok és az egész rendszer végső jellege külön vizsgálatot igényelnek. Ez a megkülönböztetés elengedhetetlen, amikor a Chimni kifejezetten kifejezett vagy kimondatlan intézményi célokat vizsgálja.

2. Az intellektuális alapok: a marxizmus, a TWAIL és a jog relatív autonómiája

2.1 Nemzetközi jog mint a kapitalizmus alkotóeleme

Chimni 1999-es elemzése a marxizmusról és a nemzetközi jogról korai alapot ad. Azt állítja, hogy a nemzetközi jog segít kiterjeszteni a magántulajdon-kapcsolatokat, megvédeni a transznacionális tőkét, közös szabványokat meghatározni és végrehajtási intézkedéseket biztosítani. A jog részt vesz a gazdasági rend kialakításában, amelyet szabályoz.

Elutasítja a közgazdaságtan és a jog mechanikusan determinisztikus kapcsolatát is. A jogrendszerek egyedi forrásaikkal, értelmezési gyakorlatokkal és intézményi dinamikával rendelkeznek. A gazdasági kapcsolatok befolyásolják a jogi fejlődést, míg a jogi elrendeződések segítenek meghatározni és reprodukálni a gazdasági kapcsolatokat. Ez nélkülözhetetlenné teszi a jogi elemzést a globális kapitalizmus megértéséhez. jnu.ac.in

A világállam-elemzés szempontjából jelentős. A politikai integráció nem feltétlenül a szuverenitás nyílt átadásával kezdődik. Jogi változásokon keresztül is megtörténhet, amelyek szabályozzák, mi birtokolható, hogyan érvényesítik a követeléseket, mely politikák megengedettek, és milyen kötelezettségek maradnak fenn kormányváltás után.

Vegyünk egy hipotetikus államot, amelynek választói támogatják az új fejlesztési stratégiát. Ennek a stratégiának a gyakorlati kiterjedése a befektetés, adóság, szellemi tulajdon, adózás és közbeszerzés szabályozására vonatkozó korábbi szabályoktól függ. Ha ezek a szabályok olyan intézményeken keresztül működnek, amelyek a választók tényleges ellenőrzésén kívül esnek, akkor a politikai hatalom helye lényegi kérdéssé válik, még akkor is, ha az állam megtartja alkotmányát, parlamentjét és bíróságait.

Ez hasznos módja annak, hogy a szélesebb világállam-problémát jogi kutatássá fordítsuk: vizsgáljuk a **hatékony döntéshozatali hatalom elosztását**, ahelyett, hogy kizárólag a szabályalkotó testület formális identitására támaszkodnánk.

2.2 TWEIL: alárendelt népek álláspontja

Chimni harmadik világbeli nemzetközi joghoz való megközelítések **(TWAIL) manifesztója összekapcsolja a** globalizációt a nemzeti politikai döntések nemzetközi jogi kötelezettségek által való átváltásához. Aggodalmát az, hogy a választási verseny fennmaradhat, miközben a kormányok nyomás alatt állnak hasonló gazdasági programok megvalósítására.

Ugyanakkor a "harmadik világ" kategóriája nem jelenti azt, hogy a déli társadalmak homogén blokkot alkotnak. Elismeri a belső megosztottságokat és a déli uralkodó elit részvételét a transznacionális uralmában. Normatív álláspontja ezért figyelmet követeli az államokon belüli elnyomott népességekre, valamint az államok közötti egyenlőtlenségekre is. Az ellenállásnak össze kell kötnie a belföldi küzdelmeket, az államok közötti együttműködést és a transznacionális társadalmi mozgalmakat. jnu.ac.in

Ez jelentősen bonyolítja a "nemzeti államok" és a "globális hatalom" közötti egyenes ellenállást.

Egy nemzeti kormány ellenállhat a külső dominanciának, miközben elnyomja saját lakosságát. Ezzel szemben a hazai elit nemzetközi kötelezettségeket használhat olyan politikák előmozdítására, amelyek erősebb ellenállásba kerülnének a hétköznapi belpolitikán keresztül.

Ennek megfelelően két kérdést kell feltenni bármely szuverenitási igény esetén:

1. **Milyen külső korlátokat szüntetnek meg a szuverenitás helyreállítása?**
2. **Mely hazai szereplők nyerik a döntéshoz, miután ezeket a korlátokat eltávolítják?**

A világállam szempontjából ez azt jelenti, hogy a hatalom földrajzi elhelyezkedésének megváltoztatása nem lehet az egyedüli felszabadítási kritérium. A hatalom társadalmi szervezete ugyanolyan fontos.

2.3 Az integrált marxista megközelítés

A Nemzetközi Jog és Világrend *második kiadása* kidolgozza azt, amit Chimni Integrált **Marxista Megközelítésnek nevez a nemzetközi joghoz**, vagyis az IMAIL-nek. Egyesíti a marxizmus, a szocialista feminizmus és a posztkoloniális elmélet válogatott meglátásait. A könyv ezt a keretrendszert a realizmussal, a New Haven-i iskola, Richard Falk, a kritikai nemzetközi jogi tudományossággal és a feminista megközelítésekkel való kritikus elköteleződéssel fejleszti ki. Módszertani célja a versengő elméletek saját alapjaik alapján történő értékelése, miközben társadalmi és politikai korlátaik is megvizsgálják. assets.cambridge.org

Későbbi szerzői válaszában Chimni öt egymást kölcsönhatásos logikát azonosít: **tőke, terület, kultúra, természet és jog**. Elutasítja azokat a magyarázatokat, amelyek minden jogi fejleményt egyetlen gazdasági mechanizmusból eresztenek. EJIL: Beszélj!

A jelen vizsgálat keretében ez a keret több különböző vizsgálatot javasol:

- A tőke a felhalmozódásra, a tulajdonlásra és a gazdasági függőségre irányítja a figyelmet.
- A terület a figyelmet az államok, határok és biztonsági érdekek fennmaradására irányítja.
- A kultúra a hierarchiára, az identitásra és a tekintélyképes tudás termelésére irányítja a figyelmet.
- A természet az ökológiai körülményekre és korlátokra irányítja a figyelmet.
- A jog az intézményi kompetenciára, jogi formára, értelmezésre és végrehajtásra irányítja a figyelmet.

Az előny a magyarázó szélesség. Egy globális kormányzati rend gazdaságilag integrált lehet, miközben területileg megosztott, kulturálisan hierarchikus és jogilag széttagolt marad.

A nehézség abban rejlik, hogy meghatározzuk, hogyan lépnek kölcsönhatásba ezek a dimenziók. Egy keretrendszer kevésbé informatív, ha minden lehetséges kimenetelt utólag magyarázható azzal, hogy megidézzük azt a "logikát", amely a legrelevánsabbnak tűnik. Gyakorlati ereje attól függ, hogy azonosítsa a mechanizmusokat és meghatározza azokat a körülményeket, amelyekben az egyik hatás felülmúlja a másikat.

3. A globális hatalom társadalmi alapja: egy transznacionális kapitalista osztály

Chimni 2010-es osztályelemzése szolgáltatja intézményi elszámolásának társadalmi elméletét. Felhívja a figyelmet azokra a csoportokra, amelyek alakítják az állami politikákat és a nemzetközi jogi rendszereket. Az osztályformációt politikai, ideológiai, faji és nemi viszonyok közvetítésének tekinti, nem pedig egyszerűen két egységes gazdasági tábor közötti megosztásként.

Nemzetközi jogászoknak is fontos szerepet tölt be ebben a folyamatban. Az akadémikusok, diplomaták, tisztviselők, bírák és választottbírók részt vesznek a társadalmi projektek jogi kategóriákká és intézményekké való átültetésében. Ennek ellenére az államközi rendszer alapvető fontosságú: biztonsági érdekek, hazai kompromisszumok, ellenállás és a jellegzetes jogalkotási folyamatok megakadályozzák, hogy a gazdasági érdekek automatikusan jogi szabályokká váljanak. ejil.org

Ez a legszorosabb kapcsolat Chimni jogi tudománya és az eredeti kérdésed mögött álló osztályorientált nemzetközi politikai közgazdasági irodalom között.

A koordinációhoz nem szükséges egységes parancsnokság

Egy transznacionális osztály analitikus jelentősége többen múlik, mint a gazdag egyének létezésén különböző országokban. Egy meggyőző magyarázatnak közös érdekek, szervezeti kapcsolatok, közös stratégiák, szakmai gyakorlatok és politikai befolyás kombinációját kell feltárnia.

Ezek a kapcsolatok különböző mechanizmusokon keresztül működhetnek:

- Közvetlen lobbizás bizonyos jogi szabályokért.
- Toborzási és karrierminták, amelyek formálják az intézményi feltételezéseket.
- A pénzügyi forrásoktól való függőség.
- Megosztott szakmai ítéletek a jogos gazdaságpolitikáról.
- Hazai koalíciók, amelyek nemzetközi kötelezettségvállalásokat keresnek programjaik stabilizálására.

Ezeket a mechanizmusokat nem szabad összeomlók egymásba. Egy lobbikampány bizonyítékot szolgáltathathat a szándékos koordinációra. Hasonló szakmai feltételezések mintázata másfajta bizonyítékot ad. A finanszírozástól való függőség korlátozhatja az intézményt még közvetlen utasítások nélkül is.

Ezért a kedvezményezettek azonosítása a magyarázat kezdete, nem pedig annak befejezése. A következő feladat nyomon követni, hogyan kerültek be bizonyos preferenciák a jogi szövegekbe, adminisztratív gyakorlatokba vagy bírósági érvelésbe.

Az észak–déli megkülönböztetés egyre összetettebbé válik

2012-es beszámolójában Chimni azt állítja, hogy a globális osztálymegosztás egyre inkább ráépül a földrajzi Észak–Dél közötti részlegre. A feltörekvő gazdaságok tőkeszegmensei részt vesznek a fejlődő alakulásban. A nemzetközi intézményekben való nagyobb befolyás nem feltétlenül jelenti annak megkérdőjelezését, hogy megkérdőjelezzük azok alapvető gazdasági irányultságát. Emellett a kialakulás kényszerítő támogatását a fejlett kapitalista államokban, különösen az Egyesült Államokban helyezi el. Ezek történelmileg elhelyezett érvek az adott időszakról. Chimni

Ez fontos próbát jelent a kortárs kutatás számára: **vajon az államok közötti hatalomelosztás változása megváltoztatja-e a hatalmi eloszlást a társadalmakon belül?**

Egy növekvő állam nagyobb képviselete megváltoztathatja a nemzetközi tárgyalásokat anélkül, hogy javítaná a munkások, kis termelők vagy marginalizált közösségek helyzetét. Ezzel

szemben egy olyan reform, amely költségeket ró egy erős hazai iparágra, előmozdíthatja a társadalmi érdekeket anélkül, hogy jelentősen megváltoztatná az államok közötti rangsorokat.

Ezért a feltörekvő globális tekintélyt vizsgáló vizsgálathoz geopolitikai és társadalmi változási mutatókat is igényel.

4. A jogi mechanizmusok, amelyeken keresztül a hatalom átszerveződik

4.1 Szerződéses beleegyezés és az egyenlőtlen alkudozás problémája

Chimni 2004-es marxista megközelítésének vázlata a szerződéseket társadalmi és politikai kapcsolatok kifejezéseiként vizsgálja. Megkérdőjelezi, hogy a formális beleegyezés megfelelően megteremti-e legitimitást, amikor az egyenlőtlen erőforrások és korlátozott alternatívák mellett zajlanak. Azt is megkérdezi, kinek a beleegyezését fejezik ki: a kormányzati megállapodás nem feltétlenül bizonyítja az érintett lakosság értelmes részvételét. Szélesebb történelmi érvelése egy posztkoloniális nemzetközi rendből egy nagyobb nemzeti politikai autonómiát lehetővé tette egy tolakodóbb nemzetközi jogrend felé való mozdulatot leírja. legalform.blog

Egy jogi kutató számára ez három kérdés megkülönböztetését igényli:

- Érvényesen kötötte meg a megállapodást?
- Milyen politikai és gazdasági körülmények határozták meg a lezárását?
- Milyen hatalmat ad vagy korlátoz ezután?

Az első kérdésre igenlő válasz nem válaszol a többiekre.

Vegyük csak egy kormányt, amely hosszú távú politikai korlátozásokat fogad el egy súlyos pénzügyi válság idején. Kétségtelen, hogy a felhatalmazott tisztviselők beleegyeztek. Ugyanakkor a megállapodás demokratikus jelentősége a rendelkezésre álló alternatíváktól, a költségek elosztásától, annak időtartamától és a későbbi felülvizsgálat lehetőségétől függ.

Ez a megkülönböztetés megakadályozza az elemző hibát is: az egyenlőtlen alkudozás nem teszi automatikusan jogilag érvénytelenné a megállapodást. Ennek ellenére központi szerepet játszhat a hatalmi viszony magyarázatában, amely egyébként érvényes megállapodásban van.

4.2 WTO jog: a belpolitikai politika nemzetközi jogi aggálysá válik

A WTO demokráciájáról és fejlesztéséről szóló munkájában Chimni azt állítja, hogy az intézményrel szembeni elégedetlenség nem jelenti azt, hogy minden résztvevő egyenlő hátrányban van. A kormányok, vállalatok és civil szervezetek mind kritizálhatják a WTO-t, miközben jelentősen eltérő pozíciókat töltenek be rajta. Javasolja, hogy az eljárásokat és eredményeket társadalmi audit segítségével értékeljük, amely azonosítja a súlyosan érintett csoportokat, majd ennek megfelelően helyezi előtérbe a reformokat. cambridge.org

Az alapvető jogi mechanizmus konkrét. A WTO-megállapodás XVI:4. cikke előírja, hogy a tagok törvényeiket, rendeleteiket és közigazgatási eljárásaikat a csatolt megállapodások szerinti

kötelezettségeihez igazítsák. Ezért a hazai jogszabályok nemzetközi jogi vizsgálat tárgyává válhatnak. 1. oldal

A TRIPS hasznos minősítést nyújt az egységes globális szabványok nyelvezetéhez. Az 1. cikk lehetővé teszi a tagok számára, hogy szélesebb körű védelmet nyújtsanak, és szabadságot hagynak nekik a végrehajtási módszerek felett, a megállapodás függvényében. A jogi struktúra egyesíti a közös kötelezettségeket a folyamatos nemzeti változatossággal. Általános rendelkezések

Az államformálás szempontjából a fontos jellemző egy további szint létrehozása, ahol a hazai választásokat értékelik és korlátozzák. Ez jelentős integrációt eredményezhet azonos nemzeti törvények nélkül.

A következő empirikus kérdés az elosztó: mely választási lehetőségek válnak nemzetközileg korlátozotttá, mely marad nyitva, és mely érdekek profitálnak a kiemelkedő elosztásból?

Egy közös szabály csökkentheti az opportunista magatartást és javíthatja a kiszámíthatóságot. Emellett megőrizheti azokat az előnyöket, amelyeket azok a szereplők élnek, akik jobban alkalmasak a védett jogok használatára. Politikai jellegének megteremtéséhez megelőzi a tervezését és hatásait.

4.3 Pénzügyi feltételesség: az erőforrásokhoz való hozzáférés révén kormányzás

A pénzügyi feltételesség jól mutatja, hogyan működhet a kormányzati hatalom szupranatív törvényhozás nélkül. Az IMF kifejezetten összekapcsolja a finanszírozást meghatározott politikai kötelezettségekkel, miközben irányelvei hangsúlyozzák a nemzeti tulajdonjogot, a hazai körülményekre való odafigyelést, valamint a fizetési mérleg problémáinak megoldásának és az erőforrások védelmének céljait. imf.org

Ezek a hivatalos célok határozzák meg az intézmény kifejezett indoklatját. Nem határozzák meg, hogy egyes programok hogyan befolyásolják a politikai hatalom elosztását.

Chimni megközelítése által felvetett kutatási kérdések megterheltek, de konkrétek:

- Ki határozta meg a rendelkezésre álló politikai alternatívákat?
- Mely hazai csoportok vettek részt a tárgyalásokon?
- Mely intézkedések váltak a finanszírozás folytatásának feltételeivé?
- Választhatna-e a kormány más stratégiát anélkül, hogy megfizethetetlen költségeket vállalna?
- A terheket megosztották-e a hitelezők, vagyontulajdonosok, alkalmazottak és a közszolgáltatások kedvezményezettjei között?
- Meddig módosíthatnák a későbbi demokratikus döntések a programot?

Az ebből származó hatalom ösztönzőkön és függőségen keresztül működhet, nem pedig közvetlen jogi parancs formájában. Ez a megkülönböztetés intézményileg is fontos, de nem szünteti meg a korlát politikai jelentőségét.

Ez azt is megmutatja, hogy a nemzeti adminisztrációk folyamatos tevékenysége önmagában nem cáfolhatja meg a globális kormányzati hatalmat: a hazai intézmények képesek olyan döntéseket végrehajtani, amelyek máshol jelentősen alakítottak.

4.4 Szokásjog: általános szabályok globális törvényhozás nélkül

Chimni 2018-as szokásjogi tanulmánya azt vizsgálja, hogyan szereznek bizonyos gyakorlatok általános jog státuszát. Összekapcsolja a doktrínális szelekciót a gyarmati történelemmel, a kapitalizmussal és az egyenlőtlen tudástermeléssel.

Egy feltáró példa az arra, hogy a befektetővédelmi szabványok a szokásjog részét képezik. Megkérdőjelezi azokat a folyamatokat, amelyekben a választottbírósági ítéletek segítenek olyan állításokat megállapítani, amelyeket későbbi döntések tekintélyként használnak. Ez az ő kritikája a vitatott jogi érveléssel szemben; nem szabad úgy értelmezni, hogy minden tisztességes és méltányos bánásmód szerinti szerződés kifejezése szokásjog.

Javasolt rekonstrukciója nagyobb jelentőséget tulajdonít a megfontolásnak, a kizárt résztvevőknek és a közös jogi lelkiismeretnek. Ennek ellenére felismeri a doktrinális reform korlátait, amelyeket szélesebb társadalmi átalakulás nélkül hajtanak végre. Cambridge Core

Ez a munka különösen releváns a globális tekintély kialakulása szempontjából, mert azt vizsgálja, hogyan válhatnak általánossá a normák egyetlen univerzális törvényhozó döntés nélkül.

Ez egy nehéz kérdést is felvet Chimni saját alternatívája számára. **Ki jogosult azonosítani az emberiség közjogi lelkiismeretét?**

Ha a bírák és tudósok megfelelő képviselet nélkül követelik ezt a hatalmat, egy az egyenlőtlen állami hatalom leküzdésére irányuló doktrína a szakértői közösségben koncentrálhatná a hatalmat. A probléma különösen súlyos lenne, ha jelentős nézeteltérés a feltételezett közös érték körül.

Ezért egy kielégítő rekonstrukcióhoz eljárásokra van szükség annak meghatározására, hogy kinek az ítéletei számítanak, felfedik a nézeteltéréseket, és megkérdőjelezik az autoritatív értelmezéseket. Az egyetemes érdekekre való felhívás demokratikusan erősebbé válik, ha olyan intézményekhez kapcsolódik, amelyeken keresztül az érintett emberek vitathatják jelentésüket.

4.5 Joghatóság: a területi szétválasztás és a jogi harmonizáció együtt létezhet

Chimni 2022-es joghatósági cikke azt állítja, hogy a látszólag technikai szabályok magyarázatot igényelnek az államok, a kapitalizmus és az imperializmus történelmi fejlődésén keresztül. Közzétett beszámolója hangsúlyozza, hogy a területi szerveződés együtt létezett a jogi harmonizációval mind a gyarmati és a posztkoloniális időszakokban. Ezekben az időszakokban különböző mechanizmusok működtek, amelyek jelentős következményekkel jártak a déli jogi és politikai tér számára. Cambridge Core

Ez fontos hozzájárulás a világállam-vitához, mert a határok kitartása nem határozza meg a hatékony hatalom helyét.

Ennek ellenére a harmonizációt és az államformációt továbbra is meg kell különböztetni. Hasonló szabályok születhetnek önkéntes tanulásból, versenynyomásból, szerződéskötelezettségekből vagy egyenlőtlen külső befolyásból. Szétszórva is maradhatnak, mert a befolyásos szereplők profitálnak a joghatóságok közötti különbségekből.

Egy meggyőző államformáló érvnek tehát meg kell határoznia, hogy a megfigyelt jogi hasonlóságok miért egy kialakuló közös politikai szervezetet jeleznek, nem pedig különálló hatóságok közötti konvergenciát.

4.6 Tagság, kizárás és intézményi hozzáférés

Chimni 2022-es befogadásról és kizárásról szóló vigája a tagságot anyagi és politikai előnyök forrásaként azonosítja: elismerés, erőforrásokhoz való hozzáférés, más államok politikái feletti befolyás, valamint a belföldi kötelezettségek stabilizálásának képessége. A felvétel, felfüggesztés és kizárás ennek következtében kérdéseket vet fel az intézményi határok igazságosságával kapcsolatban. cambridge.org

A globális állam-elemzés során a tagsági szabályokat politikai és gazdasági lehetőségekhez való hozzáférés megteremtésének mechanizmusaként lehet vizsgálni.

A releváns kérdés nem csupán az, hogy a tagság hivatalosan elérhető-e. A belépési feltételek befolyásolhatják a hazai intézményeket a felvétel előtt, míg a kizárás költségei befolyásolhatják a későbbi magatartást. Ugyanígy a tagság gyengébb szereplőknek is biztosíthat erőforrásokat és alkupozíciókat, amelyek egyébként hiányoznak.

Ugyanaz az intézményi határ így korlátozhatja a résztvevőket és felhatalmazhatja őket. Általános jelentőségét a kontextusban kell meghatározni.

4.7 Menekültkormányzás: az emberi mozgás adminisztratív szervezete

Chimni 1998-as menekültkutatása vizsgálja a menekültek megértésének és irányításának változásait. Bírálja a korábbi európai menekültek és a későbbi déli menedékkérők közötti különbséget, elemzi a betartás és hazatelepítés felé vezető irányt, és vizsgálja az intézményi tudástermelést ezekkel a politikákkal kapcsolatban. Azt is felismeri, hogy a meglévő jogi védelem ellenállhatnak a korlátozó fejleményekkel. mcrg.ac.in

A globális politikai rendezés relevanciája túlmutat a gazdasági szabályozáson. A védelem, a jogos mozgás, a visszatérés és a felelősség kategóriái szervezik az egyének, államok és nemzetközi szervezetek közötti kapcsolatot.

Úgy vélem, ez adminisztratív dimenziót ad Chimni tágabb aggodalmához: a hatalom fejlődése a besorolás, szakértelem és koordinált végrehajtás révén.

Ugyanakkor a koordinált menekültkormányzás önmagában nem mutat egységes globális migrációs szuverént. Ehelyett egy olyan rendszert tárhat fel, amelyben a hatalmas államok jelentős ellenőrzést tartanak fenn, miközben felelősséget máshol helyeznek át. Ez a lehetőség megerősíti a hierarchia elemzésének érveit, miközben az államiság kérdését nyitva hagyja.

5. Legitimitás: miért lehet az eljárási reform egyszerre korlátozni és stabilizálni a hatalmat

A globális közigazgatási jog két arca

Chimni 2005-ös globális közigazgatási jog vizsgálata különösen értékes, mert figyelembe veszi mind a felszabadító lehetőségeket, mind a korlátait.

Azt állítja, hogy az átláthatóság és a részvétel segíthet legitimálni egy igazságtalan megállapodást, ha annak lényegi alapjai védve maradnak a kihívásoktól. Kódex-beszélgetése szemlélteti a valódi részvétel erőforrástól és szakértelemtől való függőségét. A formális hozzáférés önmagában nem jelent hatékony befolyást.

Ennek ellenére az UNHCR menekültstátusz-eljárásainak kezelése elismeri az indok, bizonyítékok, képviselet és felülvizsgálat gyakorlati fontosságát. Üdvözli az igazgatási jog fejlődését, ha anyagi védelem, anyagi támogatás, intézményi nyitottság és szervezett társadalmi nyomás kíséri ezt. iilj.org

Ez az elemzés három különálló dimenziót mutat a demokratizálódásnak:

1. **Hozzáférés: Az** érintett emberek információhoz juthatnak és érveket terjeszthetnek fel?
2. **Hatás:** Ezek az érvek befolyásolhatják az eredményt?
3. **Hatókör:** A résztvevők maguk is megkérdőjelezhetik a szabályokat?

A konzultációs folyamat javíthatja a hozzáférést, miközben korlátozott befolyást hagy. A fellebbezési folyamat korrekvizálhatja egy szabály alkalmazását, miközben nem biztosít lehetőséget annak tartalmának megvitatására.

Egy feltörekvő globális állam értékelése szempontjából ez jelentős különbség. A növekvő eljárási védelmi hálózat valódi demokratizálódást jelezhet. Emellett elfogadhatóbbá teheti a meglévő hatalomelosztást anélkül, hogy lényegesen megváltoztatnánk. A válasz attól függ, hogy az eljárások mit teszik lehetővé az embereknek.

Jogszerűség és legitimitás

2012-es nemzetközi jogállamiságról szóló vitájában Chimni értékeli az önkényes hatalom korlátozásait, miközben megkérdőjelezte, hogy az érvényes törvény elegendő-e a hatalom igazolására. Egy szabály megfelelése egy bevezetett eljárással önmagában nem tudja megállapítani annak a rendnek a legitimitását, amely létrehozta azt az eljárást. A nemzetközi jog gyarmati története különösen jelentőssé teszi ezt a kérdést. A Cambridge-i nemzetközi jog társa

Ez azt jelenti, hogy egy globális rend legálisabbá válhat anélkül, hogy feltétlenül igazságosabbá válna.

Ugyanakkor a jogi korlátok értéket jelenthetnek egy igazságtalan végzésben is. Kiszámítható eljárások, nyilvános okok és végrehajtható védelmek csökkenthetik a sebezhetőséget, még akkor is, ha a hatalom szélesebb körű elosztása egyenlőtlen marad.

Ezért egy komoly értékelésnek fel kell tennie a kérdést, hogy a jogi reformok javítják-e az emberek helyzetét, és vajon mélyebb változásokat tesznek-e lehetővé vagy inkább lehetségessé.

6. Chimni alternatívája: a globális hatalom demokratizálása

6.1 A globális demokratikus intézmények továbbra is lehetséges előrelépés

2011-es globális demokrácia fejezetében Chimni megkérdőjelezi, hogy az államon túli parlamenti formák legitimálhatják-e a kapitalista dominanciát. Az európai tapasztalatot arra használja, hogy kételyeket fogalmazzon ki arról, hogy a képviseleti intézmények feltétlenül átalakítják-e a külső kapcsolatokat vagy a migránsok bánásmódját.

Ennek ellenére támogatja egy globális népi gyűlés és reformok potenciális hozzájárulását az IMF, a Világbank és a WTO demokratikus működéséhez. Az ilyen változások javíthatják a transznacionálisan elnyomott csoportok politikai befolyását. Számára a globális hatalom megjelenése gyakorlati feladattá teszi a demokratizálást. Globális demokrácia

Ez egyértelmű elkötelezettség a politikai szerveződés iránt, amely a nemzeti kormányokon túli lép ki.

Ez továbbá az intézményi célt megterhelőbbé teszi, mint pusztán választások hozzáadása. Egy képviseleti testületnek értelmes kompetenciára, információhoz való hozzáférésre, erőforrásokhoz és más intézmények befolyásolására való képességre lenne szüksége. Ellenkező esetben a képviselet elszakadna a legfontosabb döntésektől.

6.2 Újraelosztás, felismerés és reprezentáció

Chimni 2007-es Grotius előadása három összekapcsolt állítás köré dolgoz ki reformprogramot, Nancy Fraser-re támaszkodva: az újraelosztás, elismerés és a képviselet.

Javaslatai közé tartozik a nemzetközi gazdasági jog szegény lakosságra gyakorolt hatásainak vizsgálata, az emberi jogok elsőbbsége a nemzetközileşdirett vagyonigényekkel szemben, az érintett népességek befolyásának bővítése, valamint a nemzetközi szervezetek jogi felelősségének tisztázása. Emellett támogatja a globális közigazgatási jog hasznos elemeit is. Az előadás központi témája az, hogyan lehet kialakítani egy jólétre irányuló globális jogrendet. peoplesacademy.net

Ez a három dimenzió különböző hibákat kezel.

Az újraelosztás az erőforrásokat és a gazdasági hatalmat érinti. Az elismerés azt vizsgálja, hogy kik tapasztalatai és identitása tiszteletet kap. A képviselet azt vizsgálja, ki vesz részt kötelező érvényű döntések meghozatalában.

A kombinációjuk azért számít, mert az egyik dimenzió javítása nem szükséges a többiek javítására. Egy intézmény kulturálisan befogadóbbá válhat, miközben megőrzi az egyenlőtlen gazdasági eredményeket. Erőforrásokat átruházhat anélkül, hogy a befogadottak jelentős befolyást adnanak. Javíthatja a képviseletet, miközben a koncentrált magánhatalom képes alakítani a napirendet.

A világállam-nézőpont informatívabbé válik, ha ezeket a dimenziókat külön értékeljük.

6.3 A nemzeti politikai tér helyreállítása támogathatja a nemzetközi demokráciát

Chimni "minden érintett elve" elvről szóló munkája ötvözi az érintettek részvételét a politikai hatalom alá rendelt személyek részvételével. Azt állítja, hogy ezeknek az elveknek figyelembe kell venniük a kapitalizmus szerkezeteit és a társadalmi megosztottságokat. Jelentős következmény, hogy a jelentős demokratizáció fontos döntéseket visszaadhat a nemzeti intézményeknek, ahol az érintett csoportok szerveződnek és harcolnak a hatalom ellen. tandfonline.com

Ez potenciálisan koherens többszintű álláspontot teremt: egyes döntések nemzetközi intézményeket igényelnek, míg mások demokratikusabbak lesznek, ha közelebb kerülnek az érintett lakossághoz.

A megoldatlan feladat az elosztás. Mely döntésekhez van közös szabályok? Melyiket kell helyileg módosítani maradni? Mi történik, ha a helyi döntések komolyan befolyásolják a kívülállókat?

Ezekre a kérdésekre nem lehet automatikusan választ adni a centralizáció vagy a decentralizáció mellett. Egy demokratikus globális rendnek jogosszább hatáskörelosztásra van szüksége.

6.4 Jogi védelem és gazdasági kísérletezés

2017-es válaszában Chimni védi a szuverén egyenlőség, a beavatkozás nélküli kezelés, a békés vitarendezés és az emberi jogok védelmét, beleértve azok alkalmazását a hazai uralkodó elit ellen. Az emberi felszabadítást a doktrinális hűség fölé helyezi, és a békés átalakulást támogatja. EJIL: Beszélj!

2012-es beszélgetése támogatja a különböző tulajdonjogi megállapodások kísérletezését is, és elismeri, hogy kizárólag szocialista tulajdon képes dominanciát eredményezni. Chimni

Ennek következtében az általa preferált jövőt társadalmi és intézményi átalakulási programként kell értelmezni, amelynek részletes kialakítása továbbra is nyitott marad. Megköveteli annak értékelését, hogy ki irányítja a közhatalmat és a termelő erőforrásokat, hogyan lehet megkérdőjelezni a hatalmat, és hogyan befolyásolják a különböző elrendeződések az emberi szabadságot.

7. Későbbi fejlemények: egyének és az intézmények belső működése

Formális személyiség és hatékony cselekvés

Chimni 2024-es egyéni tárgyalása megkülönbözteti a formális jogi alárendeltséget a hatékony cselekvéshez szükséges társadalmi feltételektől. Az egyének elismerése a nemzetközi jogban önmagában nem szünteti meg azokat a viszonyokat, amelyek megakadályozzák őket abban, hogy értelmesen gyakorolják jogait. Érvelése az egyént osztály-, nemi, faji és egyéb hatalmi struktúrák közé helyezi. Oxfordi akadémiai

A világállam kérdésében ez könnyű egyenletet jelent a nemzetközi jogok és a globális állampolgárság között.

Egy személy elismert joggal rendelkezhet, de nincs meg a szükséges erőforrás, biztonság, szervezet vagy hozzáférés ahhoz, hogy ezt érvényesítse. Ezzel szemben a szervezett politikai cselekvés javíthatja a hatékony cselekvési lehetőségeket, mielőtt a jogi doktrína teljes mértékben tükrözné ezt a változást.

Egy globális politikai közösségnek tehát többre lenne szüksége, mint egyéni jogosultságok katalógusára. Intézményekre és anyagi feltételekre lenne szükség, amelyek lehetővé teszik az emberek politikai résztvevői szerepét.

Az intézményi specifitás iránti 2025-ös igény

Chimni 2025-ös fejezete a kritikai elméletről és a nemzetközi szervezetekről kifejezetten elutasítja a szervezetek puszta uralmi eszközzé való leegyszerűsítését. A strukturális elemzést a belső szabályok, finanszírozás, mandátumértelmezés, vezetés, toborzás, tudástermelés és szervezeti kultúra tanulmányozásával való kombinálását szorgalmazza.

Vizsgálja a köz- és magánszektor intézményi komplexumokat is, és hangsúlyozza, hogy a megegyezett szabályok gyengébb államokat is védhetnek. Konstruktív irányultsága kiterjed egy új globális digitális szabályozási szervezet javaslatára is. cambridge.org

A korábbi globális állam-tézissel együtt olvasva ez a későbbi munka alapvető módszertani tudományágat nyújt: a világrendről szóló széles állításokat részletes intézményi kutatással kell alátámasztani.

Értékelésem szerint ez jelentősen javítja a kutatási programot. Lehetőséget teremt az intézmények közötti különbségek felismerésére, ellenpéldák magyarázására, valamint a reformok megkülönböztetésére, amelyek megváltoztatják az alapvető hatalmat azoktól, amelyek szűkebb hatással bírnak.

8. Kritikai értékelés: mennyire meggyőző a világállam érv?

8.1 Legerősebb eredménye a szétszórt hatalomformák összekapcsolása

Chimni keretrendszere lehetővé teszi, hogy jogi fejleményeket együtt vizsgáljunk, amelyek egyébként akadémiai specializáció által elkülönülhetnének.

A kutató megkérdezheti, hogyan kapcsolódnak kölcsönhatásba a szerződéses kötelezettségek, finanszírozási megállapodások, szakmai szakértelem, adminisztratív szabványok és a hazai végrehajtás. Ez segít azonosítani azokat a kormányzati hatalomokat, amelyeket nehéz észrevenni, ha minden intézményt egyedül tekintünk.

Az eredmény magyarázata értékes lehet akkor is, ha az államként való végleges jellemzés vitatott marad. A globális tekintélynek tartós struktúrájának bemutatása már most is jelentős megállapítás lenne.

8.2 Az államisághoz küszöb szükséges

Chimni előre látja a beleegyezést, egyoldalúságot, regionalizációt, civil szervezeteket, intézményi előnyöket és fragmentációt érintő kifogásokat a 2004-es esszé 24–28. oldalán a beszélgetésben. ejil.org

Fő fenntartatukságom az, hogyan lehet megkülönböztetni egy feltörekvő államot egy hatalmas, de hiányos nemzetközi kormányzati rendtől.

Egy hasznos teszt a következőket vizsgálná:

Dimenzió	Bizonyíték, amely megerősítené az államalapítás igényét
Integráció	Az intézmények koordinálhatják a szakpolitikai területek között, és átfedő igényeket tudnak megoldani.
Folytonosság	A hatalom túléli a jelentős politikai változásokat és a résztvevők közötti komoly konfliktusokat.
Végrehajtás	A szabályokat megbízhatóan lehet alkalmazni, beleértve különösen erős tagokat is.
Források	A kormányzási kapacitás tartós és elég autonóm anyagi támogatáson alapul.
Végső kompetencia	A hatalommal kapcsolatos konfliktusokat elfogadott intézmények keresztül lehet rendezni.

Egy formálódó államnak nem kell már minden feltételt kielégítenie. Ugyanakkor bizonyítéknak kell lennie arra, hogy egy integráltabb politikai szervezet felé fejlődjön. Ellenkező esetben a "formálódó" kifejezés olyan leírássá válhat, amelyet egyértelmű teszt nélkül végtelenül fenn lehet tartani.

8.3 A jogos erőszak és annak ellenőrzése megkülönböztetendő

Az ENSZ Alapokmánya jelentős hatáskört ad a Biztonsági Tanácsnak, míg az 51. cikk megőrzi az egyéni vagy kollektív önvédelem veleszületett jogát meghatározott feltételek mellett. A Charta továbbá a Tanács döntéseinek tagállamokon keresztül történő végrehajtását is előveszi. Biztonsági Tanács

Ezek a jogi megállapodások gondos értelmezést igényelnek bármely államisági érvelésben.

A kényszerítés engedélyezésének joga, a kényszerítő erőforrások birtoklása és azok hatékony irányítása különböző kérdések. Egy rendszer képes kollektív legitimációt végrehajtani anélkül, hogy integrált kényszerítő eszközzel rendelkezne.

Az illegális magatartás sem oldja meg automatikusan a problémát. Egy hatalmas szereplő szabály mellőlése megosztott nemzetközi rendet jelezhet, vagy egy domináns szereplő kivételes helyzetét egy szélesebb politikai rendszerben. A bizonyítékoknak különbséget kell tennie ezek között.

8.4 A közös előnyök nem elegendő bizonyíték a koordinált kialakulásra

Egy szigorú osztályelemzésnek fel kell tárnia a társadalmi érdekek és intézményi eredmények közötti összefüggéseket összekötő sorrendet.

Például meg kell különböztetnie a jövőbeli kormányok szándékos korlátozására irányuló kísérletet egy olyan intézkedéstől, amely akaratlanul is ezt a hatást eléri. Azt is meg kell vizsgálnia, hogy ki ellenezte az intézkedést, milyen engedményeket tettek, és hogy a kialakult szabály lényegében eltér-e a legbefolyásosabb szereplők preferenciáitól.

Ez fontos az eredeti érdeklődésed szempontjából az implicit célok iránt. Egy kimenetelmintázat indokolhatja egy közös politikai projekt vizsgálatát. Nem helyettesítheti a projekt szervezetéről és céljairól szóló bizonyítékokat.

A legmeggyőzőbb tanulmányok ötvözték a jogi elemzést a tárgyalási nyilvántartásokkal, intézményi történetekkel, szervezeti kapcsolatokkal, szakmai gyakorlatokkal és terjesztő bizonyítékokkal.

8.5 Az államok közötti rivalizálás valódi kihívás, amelynek nyitva kell maradnia

Egy transznacionális osztályhipotézis képes némi rivalizálást befogadni. A vállalatok és kormányok hevesen versenghetnek, miközben közös szabályokat támogatnak, amelyek fenntartják a nyereséges tevékenységet.

De a megállapodásnak vannak határai. A tartós stratégiai konfliktus feldarabolhatja a jogi megállapodásokat, gyengítheti az együttműködést, és megakadályozhatja a közös hatalom kialakulását.

Az elméletnek ezért meg kell határoznia, hogy milyen mértékű és típusú konfliktusra számít. Ha a koordináció megerősíti a globális államképződést, miközben a széttagadást mindig megerősítésként kezelik, a hipotézis megnehezíthetővé válik.

Ugyanez a követelmény érvényes a sikeres ellenállásra is. Egy intézményi projekt jelentős vereségét a globális integráció lehetséges korlátjaként kell vizsgálni, nem pedig automatikusan beépíteni a folyamatos konszolidáció történetébe.

8.6 Mainstream kritika: jogi egyenlőség és intézményi cselekvés

Christian Tomuschat közvetlenül megkérdőjelezi Chimni diagnózisának fontos elemeit. Hangsúlyozza azt a védelmet, amelyet a szuverén egyenlőség, a beavatkozás nélküli képesség, a szerződéskötési képesség és az intézményi tagság nyújt, amelyet gyengébb államok nyújtanak. Rámutat továbbá a tárgyalásos reformok lehetőségeire, valamint azokra az előnyökre, amelyeket a fejlődő országok nemzetközi gazdasági megállapodások révén elérhetnek. edoc.hu-berlin.de

Ez a kritika a legerősebb, amikor megkülönböztetést és az ügynökség bizonyítékát követeli. Egy intézmény egyenlőtlen befolyásának története nem bizonyítja, hogy minden későbbi eredmény megismétli ezt az egyenlőtlenséget.

Azonban a jogi egyenlőség létezése nem oldja meg az egyenlőtlen erőforrások és a hatékony befolyás kérdéseit. Ráadásul Chimni saját reformprogramja elismeri, hogy a nemzetközi intézmények és jogi védelem előnyös lehetnek alárendelt csoportoknak.

A lényegi nézeteltérés tehát a rendszer általános jellegére, korlátainak mélységére és az átalakulás kilátásaira vonatkozik.

8.7 Marxista kritika: a jogi forma és a kapitalizmus kapcsolata

Robert Knox más ellenvetést vet fel. Azt állítja, hogy Chimni nem magyarázza eléggé, miért kapcsolódik a jog, mint a társadalmi szabályozás egyedi formája, ilyen tartósan a kapitalista és birodalmi kapcsolatokhoz. Több társadalmi benyomás azonosítása nem határozza meg teljesen, hogy milyen mechanizmus van ezek jogi kimenetelmekké. Knox ezért megkérdőjelezi azt a stratégiai jelentőséget, amelyet Chimni a nemzetközi jogállamiságnak tulajdonít. EJIL: Beszélj!

Ez a nézeteltérés a demokratikus világállam projekt szempontjából is fontos. Ha a fő probléma abban rejlik, ki irányítja az intézményeket és milyen politikákat követik, az intézményi újjáépítés jelentős változást érhet el. Ha maga a jogi forma rendszerszinten reprodukálja az uralkodó bizonyos kapcsolatokat, a változó intézményi személyzet és szabályok mélyebb korlátokkal szembesülhetnek.

A kérdést nem oldják meg a radikálisabb szókincs választásával. A versengő beszámolóknak konkrét eseteket kell magyarázniuk a folytonosság, a reform és a visszafordítás esetében.

8.8 Feminista kritika: az integráció megköveteli a közös alkotmány magyarázatát

Ntina Tzouvala megkérdőjelezi, hogy Chimni integrált megközelítése eléggé magyarázza-e, hogyan segít a jog az osztály-, nemű- és faji kategóriák kialakításában és azok összekapcsolódásában. Kritikája az, hogy több kategóriát beépíteni egy beszámolóba nem elegendő anélkül, hogy ne magyaráznánk meg történelmileg specifikus kapcsolataikat. EJIL: Beszélj!

A világállam-elemzéshez ez azt jelenti, hogy egy elméletnek azt kell vizsgálnia, hogyan hoz létre a kialakuló rend megkülönböztetett politikai alanyokat. Meg kell vizsgálnia, hogy ki jelenik meg befektetőként, munkásként, migránsként, eltartottként, szakértőként vagy legitim képviselőként, és hogyan osztják meg a jogi kategóriák a hatalmat közöttük.

Ez a vizsgálat jelentősen pontosabbá teheti a globális hatalom elemzését, mint egy általános ellenállás egy uralkodó osztály és alárendelt népességek között.

9. Általános ítélet

Chimni a legmeggyőzőbb, mint a globális hierarchia jogi szervezetének elméletalkotója, valamint annak demokratikus átalakulásának támogatója. Munkája konkrét módszereket kínál annak vizsgálatára, hogyan változtatják meg a nemzetközi intézmények a hazai politikai teret, hogyan válnak a társadalmi érdekek jogi szabályokká, és hogyan távolodik el a formális részvétel a hatékony politikai befolyástól.

Az a erősebb állítás, hogy ezek a fejlemények a világállam kialakulását jelentik, továbbra is az intézményi integráció, a tartós végrehajtás és a végső hatalom megszervezésének bizonyítékai bizonyítják.

Tudományos munkája megváltoztatja a normatív kérdést is. Nem elegendővé válik az a kérdés, hogy a hatalom nemzeti vagy globális volt-e. Fel kell tennünk a kérdést, hogy az érintett személyek képesek megérteni, befolyásolni, kihívást jelenteni és felülvizsgálni annak

gyakorlását; hogy rendelkeznek-e anyagi kapacitással erre; és hogy a hatóság képes kezelni a közös problémákat, miközben tiszteletben tartja a jelentős politikai autonómiát.

A tágabb kutatási projektedhez ezért Chimni két összekapcsolt módon használnám: **mint a globális kormányzó hatalom kialakulásának fő hipotézisforrásaként, valamint mint egy igényes kritikusként annak a feltételeknek, amelyek között ez a hatalom demokratikusan legitimé válhat.**

10. Fő művek a szisztematikus olvasmányhoz

Az alábbi sorozat az intézményi tézistől a társadalmi alapokig, jogi mechanizmusokon és normatív fejlődésen át terjed:

1. **"Nemzetközi intézmények ma: Egy birodalmi globális állam készülődő."** *European Journal of International Law* 15(1), 2004, 1–37. o. Az államformációs tézis központi állítása. ejil.org
2. **"Harmadik világbeli megközelítések a nemzetközi joghoz: Egy kiáltvány."** *International Community Law Review* 8(1), 2006, 3–27. o.; eredetileg 2003-ban jelent meg. A politikai és módszertani nézőpont. jnu.ac.in
3. **"Prolegomena a nemzetközi jog osztályközelítéséhez." European Journal** *of International* Law 21(1), 2010, 57–82. o. Az osztályformáció és jogi szakemberek beszámolója. ejil.org
4. **"Társválasztás és ellenállás: a globális közigazgatási jog két arca."** *NYU Journal of International Law and Politics* 37, 2005, 799–827. o. Az eljárási reform lehetőségei és korlátai. iilj.org
5. **"Egy igazságos világ a jog alatt: Nézőpont a délről."** *American University International Law Review* 22(2), 2007, 199–220. oldal. A globális igazságszolgáltatás programja. peoplesacademy.net
6. **"Globális kapitalizmus és globális demokrácia: a másik aláásása?"** A Global Democracy: Normative and Empirical Perspectives *című műben, Cambridge University Press, 2011, 233–253. o. A globális demokratikus intézmények kvalifikált támogatása.* Globális demokrácia
7. **"Kapitalizmus, imperializmus és nemzetközi jog a huszonegyedik században."** *Oregon Review of International* Law 14, 2012, 17–45. o. Az osztálymegosztottságok és az államok közötti hierarchia közötti kialakuló kapcsolat. Chimni
8. **Nemzetközi jog és világrend: Kortárs megközelítések kritikája.** Második kiadás, Cambridge University Press, 2017. A széles elméleti szintézis; olvasd el a szerző 2017 decemberi válaszával együtt. cambridge.org
9. **"Szokásjog: Harmadik világbeli nézőpont."** *American Journal of International* Law 112(1), 2018, 1–46. o. Az általános normák kialakulásának politikája. Cambridge Core
10. **"A joghatóság nemzetközi joga: TWAIL nézőpont."** *Leiden Journal of International Law* 35(1), 2022, 29–54. o. Területi hatáskör és jogi harmonizáció. Cambridge Core
11. **"Az egyén státusza a nemzetközi jogban: TWAIL nézőpont."** *A magánszemély a nemzetközi jogban*, Oxford University Press, 2024, 231–250. o. Formális jogok és hatékony emberi cselekvés. Oxford Academic
12. **"Kritikus elmélet és nemzetközi szervezetek: Az integrált megközelítés szükségessége."** A nemzetközi szervezetek látásának *módjai, Cambridge University Press, 2025, 16–37. o. Különösen hasznos későbbi nyilatkozat a részletes intézményi elemzés szükségességéről.*

Stephen Gill munkássága

Stephen Gill munkája rendkívül releváns ebben a kérdésben, mert elmagyarázza, hogyan szerzi meg a globális kapitalista hatalom tartós intézményi és alkotmányos formákat. Központi célja a transznacionális tőke, a hatalmas államok, nemzetközi szervezetek és intézmények kölcsönhatása, amelyek egyre inkább a gazdasági döntéseket a hagyományos demokratikus felülvizsgálaton túlra helyezik. Az A. Claire Cutlerrel közösen dolgozott munkában ez egy egyenetlen, de facto alkotmányos rend beszámolója a világpiac számára. assets.cambridge.org

Vannak olyan részek is, ahol Gill egészen egyértelműen foglalkozik a világállam kérdésével. David Law-val együtt azt vizsgálja, hogy egy világszövetség szolgálhat-e nemzetközileg mozgékony tőkét. Egy későbbi esszében az Egyesült Államokat vizsgálja, amely "globális államként" cselekedhetett. Ezek a megfogalmazások gondos értelmezést igényelnek: különböző lehetséges globális hatalomszervezeteket írnak le, nem pedig egymást követő szakaszokat egy kialakult történelmi sorrendben. is.cuni.cz

Központi értékelésem az, hogy **Gill egy erőteljes elméletet ad az intézményi alapokról, amelyekből bizonyos globális állami hatalom formái kialakulhatnak, miközben magyarázza, miért őrzi meg a kapitalista globalizáció az államok folyamatos többségét.** Munkája ezért egy megkülönböztetettebb érvet támaszt alá, mint azt az állítást, hogy a globális gazdasági integráció szükségszerűen egyetlen világkormányt eredményez.

A következő elemzés megkülönbözteti saját érveit azoktól, amelyeket a világállamiságról levonhatnánk.

1. Elméleti kiindulópontja: a globális hatalom a társadalmi erők, intézmények és államok közötti kapcsolat

Gill a nemzetközi kapcsolatokat történelmi materializmuson és Antonio Gramsci egyedi értelmezésén keresztül közelíti meg. Három fogalom különösen fontos.

- **A hegemónia** vezetést és beleegyezést jelent, amelyet anyagi hatalom támogat. Egy domináns csoport részben azzal tartja fenn pozícióját, hogy projektjét szélesebb társadalmi érdekeket szolgálóként mutatja be.
- **Egy történelmi tömb** társadalmi erőket, intézményeket, anyagi érdekeket és eszméket egyesít egy viszonylag tartós politikai konfigurációban.
- **A kiterjesztett állam** magában foglalja a kormányzati intézmények és a civil társadalom közötti kapcsolatot. A politikai rend a formális kormányzati apparátuson túli szervezeteken és gyakorlatokon alapul.

A "Hegemony, Consensus and Trilateralism" (1986) című művében Gill ezeket a fogalmakat használja arra, hogy újragondolja a látszólagos rejtvényt: miért maradhat fenn egy nemzetközi gazdasági rend, még akkor is, ha annak vezető államának relatív anyagi fölénye csökkenni látszik. A válasz megköveteli, hogy megvizsgáljuk azokat a szélesebb társadalmi és intézményi kapcsolatokat, amelyek révén ezt a rendet fenntartják. cooperative-individualism.org

Miért fontos ez egy világállam-elemzés szempontjából

Egy hagyományos intézményi megközelítés azzal kezdhet, hogy megkérdezi, vajon az ENSZ, a nemzetközi bíróságok vagy más szervezetek szuverén hatalmat szereztek-e. Gill megközelítése egy korábbi kérdésre irányítja a figyelmet: **mely társadalmi erők képesek már megteremteni azokat a feltételeket, amelyek alatt a kormányok döntéseket hoznak?**

Ez megváltoztatja az elemzés célját. Egy pénzügyminisztérium, egy nemzetközi pénzügyi intézmény, egy üzleti szövetség és egy magán pénzügyi piac különböző jogi kategóriákba tartozhat, miközben közös irányítási mintát vesznek részt.

Kapcsolatuk nem érthető meg pusztán azzal, hogy minden intézményt egy szervezeti ábla alapján helyezünk el. Emellett megköveteli a toborzás, szakmai kilátások, a pénzügytől való függőség, a közös politikai feltételezések és az adott intézményi megállapodások által kiemelt érdekek vizsgálatát.

Gill ezt a nézőpontot a "Gramsci, modernitás és globalizáció" című művében fejti ki, amelyet eredetileg 1997-ben mutattak be. Kifejezetten tárgyalja az állam nemzetköziesítését vagy globalizációját: a termelés és pénzügyek átalakulásai megváltoztatják az államformákat, politikai identitásokat és kormányzati prioritásokat. Az állam maga is ezen folyamatok által változik. G7 **kapcsolati** összefüggése hasonlóan magában foglalja a köz- és magánerőket, amelyek intézményi összetétele társadalmonként eltérő. Gramsci, modernitás és globalizáció

Az én értelmezésem szerint a globális politikai integráció a nemzeti intézményeken belüli változásokon keresztül is megvalósulhat . Egy ügynökség jogilag nemzeti maradhat, miközben működési prioritásai egyre inkább a transznacionális piacokhoz és politikai hálózatokhoz kapcsolódnak.

Ennek ellenére az ilyen kapcsolatok létezése nem dönti el, hogy ezek együttesen államot alkotnak-e. Gill elmélete segít azonosítani a kapcsolatokat; további érv szükséges az intézményi egységük szintjének megállapításához.

2. A Trilaterális Bizottság: hogyan épülnek fel közös stratégiák az elit között

Az amerikai hegemónia és a Trilaterális Bizottság *érvelése*

Gill korai jelentősebb könyve, az *American Hegemony and the Trilateral* Commission, amely először 1990-ben jelent meg, vizsgálja az együttműködés megszervezésére irányuló kísérleteket Észak-Amerikában, Nyugat-Európában és Japánban. A Bizottságot egy szélesebb körű erőfeszítés keretében helyezi a nemzetközi rend fenntartására, amely kedvező az ezekre az erőkre, és a vele járó átalakulást az állam transznacionalizációjaként írja le.

A könyv a tagságot, szervezeti felépítéseket, politikai vitákat, valamint a kormányzati és nem kormányzati elit interakcióit vizsgálja. Empirikus alapja magában foglalja az 1978 és 1986 között végzett interjúkat, a Bizottság publikációit és a résztvevők által benyújtott dokumentumokat.

Gill elismeri a hozzáférésének korlátait is. Nem szerzett megfigyelői státuszt a Bizottság ülésein, bár részt vett egy kapcsolódó Európa–Japán találkozón. Ezek a módszertani részletek fontosak a következtetései erejének értékelésekor. PDF Ingyenes Letöltés

A könyv jellegzetes hozzájárulása, hogy elmagyarázza, hogyan válnak a közös érdekek politikailag szervezettté. Az üzletemberek, tisztviselők és politikai értelmiségiek nem feltétlenül kezdenek egy elfogadott globális stratégiával. A fórumok segíthetnek nekik a problémák azonosításában, közös szókincs kialakításában, a nézeteltérések megbékélésében és prioritások meghatározásában.

Egy feltörekvő világállam szemszögéből az ilyen tevékenység hozzájárulhat egy transznacionális kormányzati réteg kialakulásához. Mégis, a bizonyítékok egyes állításokat közvetlenebbek alapján állapítanak meg, mint mások. Interjúk és politikai dokumentumok közös nézeteket és tudatos koordinációt mutathatnak. Annak megállapítása, hogy egy fórum adott kormányzati döntést okozott, a közbelépő politikai folyamat nyomon követését igényli.

Gill korábbi kutatásai is bizonyítják a sikertelen koordinációt: 1986-os cikke egy sikertelen kísérletet rögzít több elit szervezeti struktúra egyesítésére, beleértve a japán résztvevők tiltakozásait is. Ez hasznos emlékeztetőül arra, hogy a transznacionális elit szervezet megmagyarázandó teljesítmény, bukásokkal és sikerekkel egyaránt. cooperative-individualism.org

Az 1990-es képesítéseinek jelentősége

Az "Értelmiségiek és transznacionális tőke" fontos pontosságot ad hozzá. Gill a stratégiai tudatosság kialakulását vizsgálja az elit oktatáson, toborzáson, találkozókon, jelentéseken és szellemi hálózatokon keresztül. Megkülönbözteti a viszonylag kompromisszummentes piaci liberalizmust a kompenzációs politikákat alkalmazó megközelítésektől, amelyek hajlandóak kompenzációs politikákat alkalmazni a kapitalizmus stabilizálására.

Ő az osztályérvet is minősíti. Ebben a történelmi pillanatban leírja a nemzeti intézmények és a nemzetközi intézményi vezetések metszését, miközben megkérdőjelezi, hogy létezik-e nemzetközi kapitalista osztály. A belföldi erők továbbra is fontos meghatározói az állampolitikának.

Különösen releváns a kérdésedhez, hogy megjegyezte, hogy olyan átfogó intézményeket, mint a Világközponti Bank, nem támogatták. A gyakorlati hangsúly a meglévő szervezetek megerősítése és a nemzeti intézmények koordinálása volt. A konkrét politikák feletti befolyás gyakran közvetett volt. socialistregister.com

Ezek a minősítések nem teszik megfelelővé Gill korai kutatásait úgy, mint egy már egységes globális uralkodó osztályt, amely egy végleges alkotmányos tervvel dokumentálja.

Kifejezett szándékok és a demokrácia irányítása

Ebben az intellektuális környezetben egy feltáró elsődleges dokumentum a 1975-ös háromoldalú *jelentés, a Demokrácia válsága*, amelyet Michel Crozier, Samuel P. Huntington és Joji Watanuki írtak.

Amerikai fejezetében Huntington "a demokrácia túlzottságát" diagnosztizálja, és a részvétel mérséklése és a kormányozhatóság visszaállítása mellett érvel. A kollektív következtetés a meglévő központi kormányzati intézmények hatalmának megerősítését szorgalmazza. Brzezinski bevezető megjegyzése azonban az elemzést a szerzőknek tulajdonítja; minden ajánlást nem szabad egyhangú bizottsági politikáként kezelni. A Trilaterális Bizottság

A jelen vizsgálat esetében ez egy konkrét értelmezést támogat: befolyásos értelmiségiek azon gondolkodtak, hogyan kezeljék a demokratikus nyomást és erősítsék meg a kormányzati hatalomot. Önmagában nem mutatja az államok megszüntetésének szándékát.

Ez a különbség lényeges. **Egy olyan projekt, amely erősíti a nemzeti vezetőket, miközben korlátozza a népi befolyást, hozzájárulhat a globális elit koordinációjához anélkül, hogy szuverenitást egy új világszintű intézménynek adna át.**

3. A tőke strukturális ereje – és miért részesítheti előnyben a tőke a versengő államokat

Gill David Law-val közösen írt cikke, "Global Hegemony and the Structural Power of Capital" (1989), az egyik legközvetlenebb kezelést nyújtja a problémának.

A beszámolójuk megkülönbözteti a közvetlen politikai befolyást a strukturális hatalomtól. A kormányok a befektetésekre és a pénzügyekre szorulnak; ezeknek az erőforrásoknak a visszavonása vagy visszavonása még koordinált lobbizás nélkül is korlátozhatja a politikát. Ugyanakkor az államok piacokat alkotnak, és megőrzik a tőke szabályozására alkalmas képességeket.

A cikk ezután feltűnő javaslatot tesz fel. A 491–492. oldalon a szerzők mérlegelik, hogy a nemzetközileg mozgékony tőke profitálhat-e leginkább egy **világkonföderációból, amely fenntartja a versenyt az államok között a befektetésekért**. A 492. oldalon azt kérdezik, hogy egy hegemón állam helyettesítheti-e egy globális Leviathant, vagy más nemzetközi hatóságok is jogszerűbben láthatnák-e el hasonló feladatokat. Nem azonosítanak egyértelműen optimális megállapodást. is.cuni.cz

Ezek feltételes elemző lehetőségek. Ezek sem jóváhagyott politikai program, sem bizonyíték arra, hogy egy adott szervezet ilyen tervet fogadott el.

Az alapfeszültség rendkívül releváns. A tőke profitálhat a közös szabályokból, amelyek biztosítják a határokon átnyúló tranzakciókat, miközben a joghatóságok közötti különbségekből is profitálhatnak. A koordináció és a verseny így kiegészítheti egymást.

Egy további következtetés következik. Egy elég erős világkormány potenciálisan koordinálhatná az adózást, a munkavédelmi vagy a pénzügyi szabályozást olyan módon, amely csökkentené a joghatóságok közötti mozgás lehetőségeit. Ennek következtében a mozgó tőke érdekei nem feltételezhetők egyszerűen, hogy a maximális politikai központosítást támogatják. A hatalom tartalma és elosztása ugyanolyan számítana, mint annak földrajzi terjedelme.

Gill 1992-es cikke "Gazdasági globalizáció és a hatóság nemzetköziesítése: korlátok és ellentmondások" című cikke megerősíti ezt a megkülönböztetést. Központi diagnózisa az, hogy a gazdasági globalizációt nem párosította a politikai hatalom nemzetközivé válása. Ezen eltérés kezelésére irányuló törekvéseket vizsgálja formális szervezetek és magánfórumok, beleértve a nemzetközi pénzügyi intézményeket és transznacionális elit hálózatokat. ScienceDirect

A világállam kialakulásának elmélete számára ez egy jelentős meglátás: **a politikai széttagadás talán a globális kapitalista hatalom szervezetének része, nem csupán akadály, amelyet a globalizáció végül leküzd.**

4. Új alkotmányosság: Gill legfontosabb hozzájárulása a jogi dimenzióhoz

4.1. Mit ért alkotmányosítás alatt

Gill **új alkotmányosságának fogalma** tartós jogi és intézményi megállapodásokat érint, amelyek védik a piaci szabadságokat, tulajdont és bizonyos gazdasági politikai formákat a későbbi politikai felülvizsgálatok ellen.

Az alkotmányos analógia a politikai döntéshozatali szabályok meghatározása és az ezeken belül döntéshozatal közötti különbséggel foglalkozik. Az "Alkotmányos egyenlőtlenség és a globalizációk ütközése" (2002) című művében azt vizsgálja, hogyan alakítják a tulajdon, pénz és közpénzügyek iránti kötelezettségek azt a területet, ahol a szokásos politikai verseny zajlik. Globalizáció

Ez messzemenőbb, mint az állítás, hogy az üzleti élet néha befolyásolja a törvényhozást. Egy törvényhozási győzelem választás után visszafordítható. Egy beágyazott intézményi rendszer megváltoztatja azokat a feltételeket, amelyek alatt a jövőbeli kormányok cselekedhetnek.

Például vegyük a különbséget aközött, hogy egy kormány egy adott monetáris politikát választ, és elfogadja egy olyan intézményi keretrendszert, amely eltávolítja a monetáris döntéseket közvetlen irányítása alól. A második döntés újraosztja a hatalmat a jövőbeli döntések felett. Politikai jelentésének értékeléséhez tehát meg kell vizsgálni mind a politikai célt, mind az általa létrehozott elszámoltathatósági struktúrát.

Gill és Cutler 2014-es megfogalmazása ezt a magyarázatot kiterjeszti, hogy magában foglalja a köz- és magánhatalmat, a kemény és puha jogot, valamint a nemzeti, regionális és globális működési megállapodásokat. A vonatkozó alkotmányos rend egyenetlenül alakul ki; nem függ egyetlen alapító dokumentumtól. assets.cambridge.org

4.2. Három intézményi funkció

2000-es konferenciaelőadásában, a "A globális kapitalizmus alkotmánya" című előadásában Gill három összekapcsolt funkciót különböztet:

Funkció	Intézményi jelentőség
Az állapot újrakonfigurálása	Kormányzati intézmények és kötelezettségek megváltoztatása annak érdekében, hogy a gazdaságpolitika erősebben reagáljon a tőkemobilitásra és a befektetői bizalomra.
A piacok alkotói	Tulajdonjogok létrehozása vagy kiterjesztése, az eszközök privatizálása, valamint jogilag védett felhalmozási lehetőségek létrehozása.
Ellentmondások kezelése	Az ellenállás fékezése, potenciálisan zavaró csoportok bevonása, valamint kompenzáció vagy módosítások bevezetése, amelyek segítik a tágabb projekt fenntartását.

Tárgya magában foglalja az alkotmányreformot, az igazságszolgáltatási rendszereket, a monetáris intézményeket, a költségvetési eljárásokat, a külső megállapodásokat és a politikai feltételeket. A tanulmány ennek megfelelően a globalizációt az intézményépítés aktív folyamataként mutatja be. A záró alternatíva a demokratikus alkotmányosságot és a népi önrendelkezést hangsúlyozza. stephengill.com

A harmadik funkció megakadályozza a túlzott egyszerű értelmezést. Egy irányító projekt képes engedményeket, intézményi javításokat és szelektív társadalmi védelmet befogadni. Annak megállapításához, hogy ezek alapvető változást jelentenek-e, meg kell vizsgálni, mi történik az alapfelosztással a hatalom alapjából.

Az én értelmezésem szerint ez a keretrendszer segít elmagyarázni, hogyan szerezhet egy globális gazdasági rend ellenállóképességet anélkül, hogy intézményileg egységes lenne. A különböző joghatóságok eltérő kötelezettségvállalási és kompenzációs intézkedések kombinációit alkalmazhatnak.

4.3. Európai monetáris integráció

Gill 1998-as európai kormányzásról szóló cikke, amelyet 2001-ben jelentősen átdolgoztak "Alkotmányosítás a tőke: EMU és diszciplináris neoliberalizmus" címmel, ezt az érvet alkalmazza a gazdasági és monetáris unióra is.

Vizsgálja a köz- és magánhatalmi újraszervezést az európai integráción keresztül, beleértve a monetáris instabilitás csökkentésére irányuló erőfeszítéseket és a pénzügyi piacok hitelességének biztosítását. Ezeket a fejleményeket egy szélesebb körű kormányzati rendszerbe helyezi, és a neoliberális politika alternatíváit vizsgálja. Beszélgetése azt is felismeri, hogy az integráció támogatása túlmutat a pénzügyi eliteken és átlépi az osztályhatárokat. Springer Nature Link

A jogi mechanizmust pontosan az Európai Unió működéséről szóló szerződés 130. cikke szemlélteti meg. Ez védi az Európai Központi Bankot és a nemzeti központi bankokat releváns feladataik ellátása közben a kormányok, uniós szervek vagy más szervek utasításaitól is. EUR-Lex

Ez a szabály tényleges hatalomkiosztást mutat. Gill további érve politikai és elosztási jelentőségével kapcsolatos.

Ezeknek a szinteknek különállónak kell maradniuk. Az intézményi függetlenség jogilag nem felhatalmazza a befektetőket arra, hogy utasításokat adjanak ki egy központi banknak; a tilalom túlmutat a kormányzati utasításokon. A pénzügyi érdekek strukturális befolyásáról szóló állítás ezért bizonyítékokat igényel a mandátumokról, intézményi gyakorlatokról, politikai feltételezésekről és gazdasági függőségről.

A világállam kérdésében Európa bemutatja, hogyan válhat a hatóság egy területen nemzetfelettivé, miközben más funkciók másként szervezettek maradnak. Ez a fejlődés hozzájárulhat egy integráltabb politikai rendhez, de az irány egyetlen kompetencia földrajzi átruházásából nem következtethető ki.

4.4. Privatizáció, szolgáltatások és szellemi tulajdonjogok

Gill cikke a *juridikum jogi folyóiratban*, "Conceptualizing the Global Restructuring of Public Services: Privatization, TRIPS & GATS" (2005) összekapcsolja az alkotmányosodást a közszolgáltatásokkal.

Azt vizsgálja, hogyan nyitja ki a privatizáció és a szellemi tulajdonvédelem jogilag biztosított felhalmozási lehetőségeket, miközben a nemzetközi szolgáltatások liberalizációja és a fiskális korlátok befolyásolják a közellátást. Ismétlődő feszültség a tőke mobilitása és a szolgáltatások és mindennapi élet fenntartásának a közösségek területi elhelyezkedése között.

Elemzése felhívja a figyelmet a magántulajdon létrehozása és a létrejövő megállapodások politikai visszafordulásokkal szembeni védelme közötti kölcsönhatásra. Gesellschaft

Ez különösen releváns a globális hatalom számára, mivel az alapvető tevékenységek feletti ellenőrzés megváltozhat anélkül, hogy ezek a tevékenységek egy nemzetközi közigazgatás felelősségévé válnának.

Azonban Gill megfogalmazásai néha doktrinális minősítést igényelnek. Általánosságban fogalmazott kijelentése, miszerint a NAFTA illegálissá tette a külföldi befektetők kisajátítását, pontatlan. A szerződés 1110. cikke engedélyezte a minősített kisajátítást, olyan feltételekkel, mint a közcél, a diszkriminációmentesség, a tisztességes eljárás és a kártérítés. Gesellschaft

Hasonlóképpen, a GATS-t nem szabad automatikusan előírni minden közszolgáltatás privatizációjának követelményeként. A WTO kifejezetten elutasítja ezt az értelmezést. wto.org

Ezek a minősítések fontos különbséget őriznek: egy jogi keret növelheti a politikai visszafordítás költségeit vagy összetettségét anélkül, hogy minden alternatívát jogilag lehetetlenné tennének. Gill politikai magyarázatának erejét a vonatkozó jogi kötelezettség tényleges keretével együtt kell értékelni.

4.5. Magánállam és a befektető mint "szuverén"

A 2002-es cikkben, amely Jean-Philippe Robé alapján épül, Gill a vállalatokat, mint magánkormányzati formákat, amelyeket az ingatlan- és szerződésjog alkot, vizsgálja. A befektető vagy a jelentős ingatlantulajdonos hatékony szuverénként való jellemzése meghatározza az intézményi projekt kifelé irányuló érdekeit.

Kifejezetten az új alkotmányosságot vitatott stratégiai projektként írja le, nem pedig egy befejezett történelmi folyamatnak. Globalizáció

A jogi elemzés szempontjából a "szuverén" itt egy funkcionális jellemzés. Ez nem azt jelenti, hogy egy vállalat ugyanazzal a jogi státuszsal rendelkezik, mint egy állam, vagy korlátlan közhatalmat gyakorol.

A produktív kutatási kérdés az, hogy a magándöntéshozatal hogyan válik a gyakorlatban kollektív kötelező erővé, és mely közintézmények hoznak létre, hajtják végre vagy korlátozzák ezt a képességet.

5. Diszciplináris neoliberális rendszer, piaci civilizáció és megfigyelés

Gill beszámolója túlmutat a formális jogon.

Piaci civilizáció

A "Globalizáció, piaci civilizáció és diszciplináris neoliberalizmus" (1995) című művében egy olyan átalakulást ír le, amelyben a piacorientált gyakorlatok egyre inkább szervezik a társadalmi kapcsolatokat, elvárásokat és értékítéleteket. A piaci civilizáció magában foglalja mind a felhalmozódás bővítését, mind annak kulturális ábrázolásait, valamint a kizárást, a hierarchiát és az ökológiai rövidlátóságot.

A diszciplínium neoliberális rendszer összeköti a strukturális gazdasági hatalmat az intézményi és mindennapi fegyelem formáival. A kormányok, szervezetek és egyének alkalmazkodnak a verseny nyomásához és elvárásokhoz. Gill hangsúlyozza, hogy ezek a folyamatok egyenlőtlenül és különböző intenzitással működnek társadalmakon át. PDF

Az állam létrehozásának jelentősége részben közvetett. A tartós politikai rend többre van szükség, mint végrehajtható szabályokra: az embereknek és intézményeknek meg kell tanulniuk hogyan cselekedjenek rajta.

Egy globális gazdasági rend mélyebben megalapozódik, ha annak követelményeit beépítik a rutinszerű döntéshozatalba. Egy kormány előre számíthat pénzügyi reakciókra, mielőtt hivatalosan megfontolná a politikát; egy szervezet saját tevékenységét versenyképes mércékek alapján mérheti. Ezek a gyakorlatok csökkenthetik a közvetlen parancsok szükségességét.

Ez nem teszi minden korrekciót egységes irányítás bizonyítékává. Az elemző feladat az, hogy azonosítsa, hogyan keletkeznek az elvárások, hogyan érvényesítik őket, és kinek a célját szolgálják.

A globális panoptikon

A "The Global Panopticon?" (1995) című művében Gill a gazdasági és politikai élet során vizsgálja a megfigyelést. Példái összekapcsolják a munkavállalók, fogyasztók és hitelfelvevők monitorozását a pénzügyi és kormányzás szélesebb struktúráival.

Az érv az információ és az elszámoltathatóság aszimmetriáiról szól: az intézmények kiterjedt ismereteket szerezhetnek az általuk irányított személyekről, miközben maguk kevésbé lesznek kitéve a hatékony demokratikus ellenőrzésnek. Azt is felismeri, hogy az információs technológiák támogathatják az ellenállást és a demokratikus elszámoltathatóságot.

Következtetése elutasítja azt az elképzelést, hogy a felszabadítás a piacokat egy totalizáló, központosított tervezési rendszerrel kell helyettesíteni. A GLOBÁLIS PANOPTICON.doc

A kérdésedre ez egy olyan globális fegyelemformát sugall, amely számos intézményen keresztül működhet. Nem kell egyetlen szervezet, amely mindenkit figyel és irányít.

Az én értékelésem szerint Gill hozzájárulása itt a legerősebb, amikor a megfigyelést konkrét hatalmi viszonyként kezelik. A panoptikon teljes globális irányítás képzé alakítása megszüntetné azokat az ellentmondásokat és az ellenállás lehetőségeit, amelyeket elemzése kifejezetten megőriz.

6. Az Egyesült Államok azt állítja, hogy globális államként működik

"Az Egyesült Államok felsőbbrendűségének ellentmondásai" (2005) Gill legkifejezettebb megfogalmazását tartalmazza.

A 24. oldalon leírja azt a feltételezést, hogy az Egyesült Államoknak joga van globális államként cselekedni: a világrend szabályait kitűzve, miközben szelektíven dönti el, mely szabályok korlátozzák saját magatartását. Ugyanez a rész ezt a szerepet egy államok hierarchiájába helyezi, amelynek csúcsán az Egyesült Államok áll.

Gill ellentmondást azonosít a magántulajdon korlátozott kormányzati védelme és a kivételes állami hatalom érvényesítése között. Tudatos felsőbbrendűségi alkalmazása hangsúlyozza a gazdasági kényszerítést és a szervezett erőszakot, amelyet az ellenzék megfélemlítésére és megosztására használnak. Kifejezetten elismeri a stratégián belüli következetlenséget, válságokat és ellenállást. socialistregister.com

A megfogalmazás több értelmezést is magában foglal.

Először is, egy meglévő állam igényt gyakorolhat világszintű előjogaira anélkül, hogy egyetemesen elismert világkormányzatmá válna. Globális szerepe a hatalmi igényeinek és beavatkozásainak földrajzi hatókörével kapcsolatosítaná.

Másodszor, egy hegemón állam olyan funkciókat nyújthat, amelyeket egy integráltabb nemzetközi közhatalom egyébként láthatna el. Ez kapcsolódik a korábbi Gill–Law vitához, amely a globális Leviathan helyettesítőjéről szól.

Harmadszor, egy ilyen rendszer más államok részvételétől függhet, ahelyett, hogy teljesen független, nemzetköznapi apparátust alakítana ki.

Gill *"Power and Resistance in the New World Order*" című műve, különösen a 2008-as "Alternatívák, valós és képzelt" fejezet, megőrzi ezt a kapcsolatot a transznacionális tőke és az amerikai állami apparátus között a globális átszervezés magyarázatában. Springer Nature Link

Az én értelmezésem szerint Gill beszámolója jelentős alátámasztást ad a **globális szuverén funkciók elemzéséhez, amelyeket egy egyenlőtlen államközi rend gyakorol.** Nem bizonyítja, hogy ezek a funkciók egy közös világszintű szuverén hatósággá konszolidáltak.

A különbség lényeges. Egy birodalmi hierarchia egyenlőtlenül oszthatja el kötelezettségeket, és megőrizheti a kivételes hatalmat a középpontjában. Egy világszövetségnek további magyarázatot kell figyelembe vennie a közös hatalomról, tagságról, kompetenciáról és az alkotóegységek közötti konfliktusok rendezéséről.

7. Társadalmi reprodukció: a globális rendnek az emberi életet is fenn kell tartania

Gill együttműködése Isabella Bakkerrel jelentősen szélesíti az elemzést.

Szerkesztett *könyvük, a Power, Production and Social Reproduction: Human In/security in the Global Political Economy* (2003) az embereket és közösségeket fenntartó körülményeket vezeti be a globális termelés és hatalom elemzésébe. A kutatási program kihívást jelent egy gazdasági nézőpontot, amely ezeket a körülményeket külső háttérként kezeli a felhalmozódásnak. Springer Nature Link

A gondosság mint alkotmányos kérdés

Az "New Constitutionalism and the Social Reproprodukció of Caring Institutions" (2006) című művében Gill és Bakker azt vizsgálják, hogyan alakítják át a gazdasági megállapodások és irányítási keretek az ellátás biztosítását.

A társadalmi reprodukció magában foglalja az emberi és munkaerő újratermelését, valamint azokat az intézményeket és kapcsolatokat, amelyek révén a közösségek fennmaradnak. Azt állítják, hogy az intézmények, amelyek korábban széles körű ellátásra irányultak, egyre inkább piaci értékek és magánkereskedelmi nyomások alatt működnek.

Az alkotmányos kérdés tehát kiterjed azokra a feltételekre is, amelyek között az emberi szükségleteket felismerik és kielégítik. Springer Nature Link

Ez közvetlen következménye van egy feltörekvő globális állam értékelésére. Többet kell vizsgálni, mint azokat az intézményeket, amelyek befektetéseket biztosítanak vagy kötelezettségeket érvényesítenek. Azt is fel kell kérdezni, hol jár a felelősség a gazdasági döntések következményeiért.

Ha a gazdasági igények védelmére irányuló hatáskör nemzetközivé válik, miközben az ellátásért felelős felelősség szétszóródik, jelentős ellentétek alakulhatnak ki. Ennek a pártannak létezése önmagában nem cáfolja meg az államalakulást – az államok történelmileg társadalmi felelősségük jelentősen eltért –, hanem meghatározza a politikai rend kialakulásának típusát.

Későbbi minősítésük: változatos társadalmi reprodukció

Bakker és Gill 2019-es cikke, "Újragondolás hatalom, termelés és társadalmi reprodukció" a változatos **társadalmi reprodukció fogalmán keresztül újratekint korábbi** keretrendszerükre.

Kiemelik a történelmi, kulturális, ökológiai és intézményi változatosságot. A kereskedelmi forgalom és a neoliberális átalakulás továbbra is hiányosak. A felhalmozódás és az emberi élet fenntartása közötti kapcsolat különböző társadalmi gyakorlatokon keresztül alakul ki, nem pedig egyetlen univerzálisan meghatározó modellen. Isabella Bakker, Stephen Gill, 2019

Ez fontos feltétele bármely egységes világállam-értelmezésnek. A tőke globális hatóköre nem teszi társadalmi alapjait mindenhol azonossé.

Emellett egy igényes kutatási programot is sugall: a globális intézményi változást a különböző közösségekre, munkaformákra, gondozási rendszerekre és ökológiai feltételekre gyakorolt hatásain keresztül kell vizsgálni. Egy elit koordinációra korlátozott elmélet elhagyná ezeket a politikai tartósság alapjait.

8. Válságok és intézményi alkalmazkodás: az integrációnak nincs automatikus célja

Organikus válság és a vezetés problémája

A Global Crises and the Crisis of Global Leadership (2011/2012) című művében Gill gazdasági, ökológiai, társadalmi és politikai zavarokat kapcsol össze az organikus válság eszméjén keresztül.

A "globális vezetés" egy olyan intézmény, érdek és eszmék konstellációját jelenti, amely erős államokhoz és vállalatokhoz kötődik. Nem jelöl egyetlen globális hivatalt. Érvelése megkérdőjelezi, hogy a jelenlegi vezetés képes kezelni a megélhetés és a társadalmi reproduktáció szélesebb feltételeit, ahelyett, hogy elsősorban stabilizálná a felhalmozódást.

A záró vita progresszív, alkotmányos és intézményi alternatívákat követel. assets.cambridge.org

A fogalmi jelentőség az, hogy a válság nem határozza meg saját politikai megoldását.

Értékelésem szerint legalább három elemzős kimenetel marad lehetséges: a kialakult intézmények alkalmazkodhatnak; a hatalom kényszerítőbbé vagy szigeteltebbé válhat; vagy politikai erők eltérő prioritásokat és intézményeket alakíthatnak ki. Egyik sem következik automatikusan súlyos zavarok létezéséből.

Ez fontos azoknak az elméleteknek, amelyek minden válságot egy elkerülhetetlen világkormányzat felé való lépésének újabb szakaszaként kezelnek. Egy ilyen elmélet kockázatot jelent, hogy az esemény kimenetelét olvassuk, mielőtt a politikai küzdelmet vizsgálnánk.

Az Európai Unió 2022-es újraértékelése

Gill és Thibault Biscahie visszatérnek ezekhez a kérdésekhez a "New Constitutionalism and the EU: Its Limits and Prospects Beyond the COVID-19 Pandemic" (2022) című művében.

A cikk azt kérdezi, hogy az európai helyreállítási kezdeményezés és a közös finanszírozás felé való elmozdulás eltérést jelent-e a Maastrichttal és az azt követő fiskális megállapodásokkal

kapcsolatos korlátoktól. A következő generációs EU-t pragmatikus alkalmazkodásként jellemezi, amely innovációkat tartalmaz, és reagál a járványra és az euróválságból örökölt megoldatlan feszültségekre. Nem azonosít egy kialakult paradigmaváltást. tandfonline.com

Egy világállam-elemzéshez ez szemlélteti, miért **kell külön értékelni a közhatalom mértékét és társadalmi célját**.

A gyakoribb fiskális kapacitás növelheti a politikai integrációt anélkül, hogy feltétlenül demokratizálná a gazdasági döntéshozatalt. Ezzel szemben a gazdasági prioritások változása nem is megtörténhet a szupranatív hatalom hasonló növekedése nélkül.

Gill keretrendszere akkor válik a leghasznosabbá, amikor mindkét dimenziót vizsgálja, ahelyett, hogy az integrációt vagy az állami beavatkozást egy adott politikai projekt végleges bizonyítékaként kezelné.

9. Demokratikus alternatívája: a posztmodern herceg és átalakító politikai ügynökség

Gill kritikája kifejezetten felszabadító programhoz kapcsolódik, bár az itt tárgyalt művek nem adnak részletes alkotmányt egy központosított világállamról.

A posztmodern herceg

A "Towards a Postmodern Prince?" című művében, (2000), amelyet a seattle-i tüntetések köré írt, Gill azt vizsgálja, hogy vajon a sokszínű mozgalmak kialakíthatnák-e egy közös átalakító képességet.

A Herceg a kollektív politikai ügynökség metaforája, Machiavellire és Gramscira merítve. Nem egyéni uralkodóra utal. A "posztmodern" a megváltozott politikai, anyagi és ökológiai körülményeket azonosítja; Gill ezt a használatot megkülönbözteti a filozófiai relativizmustól.

Hipotézise a munkás, feminista, őslakos, ökológiai és egyéb küzdelmek lehetséges kombinációját érinti. Ezt a fejleményt ideiglenesen bemutatja, és elismeri, hogy a szervezett tüntetők csak egy sokkal heterogénebb globális civil társadalom kis részét alkotják. users.sussex.ac.uk

A világállam-kialakulás relevanciája a **globális alkotói politika** lehetősége: olyan politikai tevékenység, amely képes új intézmények létrehozására és a meglévők célainak újradefiniálására.

Azonban a választói potenciál nem ugyanaz, mint a megalkotott hatalom. A közös ellenzék politikai együttműködést indíthat, de a tartós intézményekhez eljárásokat követelnek a nézeteltérések megoldásához, döntések meghozatalához és képviselők felelősségre vonásához.

Praxis és a világrend átalakulása

Gill normatív álláspontját a "Towards a radical concept of Praxis" (2012) című művében fejti ki. A Praxis összekapcsolja a magyarázatot a nemzetközi kapcsolatok igazságosság, fenntarthatóság és etikailag védhető világrend felé történő átalakítására irányuló törekvésekkel.

Bírálja azokat az intellektuális "józan ész" formáit, amelyek természetessé teszik az amerikai felsőbbrendűséget és az uralkodó egyenlőtlenséget. Alternatívája különféle ügynökségi formákat foglal magában, amelyek új tudást és politikai lehetőségeket generálnak. Saját előadásában szereplő példák különböző földrajzi léptéken mozgalmakat és kezdeményezéseket fednek fel. Stephen Gill, 2012

Ez egy internacionalista álláspont. A demokratikus átalakulást nem lehet egy korábbi nemzeti rendszer visszaállítására redukálni, mert a problémát előidéző kapcsolatok határokon átnyúlnak.

Ugyanakkor semmi sem követeli meg a nemzetközi intézményeknek történő hatalomátruházást felszabadítóként kezelni. A releváns kérdések a részvételt, az anyagi jogokat, az elszámoltathatóságot és a hatalom gyakorlásának céljait érintik.

Reform és átalakulás

A 2015-ös *Critical Perspectives on the Crisis of Global Governance* című kötetében Gill kifejezetten a kritikus elmélettől a kritikus problémamegoldásig terjedő skálát alkalmaz. Záró fejezete az intézményi lehetőségeket vizsgálja a kizsákmányolás, megfosztás, egészségügyi válságok és ökológiai károk kezelésére. Springer Nature Link

Az én értelmezésem szerint ez teret hagy a meglévő intézményekben végrehajtott reformoknak, valamint a szélesebb körű rekonstrukciónak. Ez azt is jelenti, hogy normatív projektjét nem szabad alkotmányos tervrajzgá alakítani, amelyet nem szolgáltatott be.

Egy demokratikus világállam egy lehetséges intézményi javaslat lenne, amely további igazolást igényelne. Gill által kifejtett kritériumok a hatalmi viszonyok és az emberi körülmények átalakítására vonatkoznak, nem pedig pusztán egy magasabb kormányzati szint létrehozására.

10. A legerősebb kritikák és megoldatlan kérdések

10.1. Az alkotmányos korlátoknak több politikai jelentőségük is lehet

Gill meggyőző abban, hogy felhívja a figyelmet a feltételezett technikai szabályok elosztási következményeire. Ugyanakkor egy alkotmányos korlátozás megvédhet önkényes végrehajtó intézkedésektől, korrupciótól, instabil politikától vagy jogsértésektől is.

A kritikus vizsgálatnak tehát meg kell határoznia, mely alternatívákat zárják ki, kik profitálnak, és mennyire marad elszámoltatható az intézmény. Az a tény, hogy egy megállapodás korlátozza a megválasztott kormányt, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy bizonyítsa, transznacionális tőkét szolgál.

Gerard Strange "The Left Against Europe?" című műve (2006) hasonló kritikát is kidolgoz. Azt állítja, hogy az új alkotmányosság egyoldalú értelmezést kínálhat az alkotmányosságról, és nem eléggé elméletet alkothat a regionális integrációról. Különösen alábecsülheti a regionális intézmények alternatív politikai projektek számára nyújtott képességeket. Cambridge Core

Ezt a kritikát nem szabad általánosítani arra, hogy Gill teljes álláspontja nacionalista. Transznacionális ellenállási írásai egyértelműen bonyolítják ezt a leírást.

10.2. A nyugati hatalom még egy Nyugat kritikus elemzésében is túlhangsúlyozható

John M. Hobson és Alina Sajed közvetlenül bírálják Gill korábbi munkájának egyes részeit a 2017-es cikkükben, amely nem nyugati ügynökségről szól.

Érvelésük szerint a kritikus beszámolók elítélhetik a nyugati dominanciát, miközben a nyugati struktúrákat túlnyomó hatalmat meghatározzák. Ebben a kontextusban tárgyalják Gill állami nemzetköziesítéséről, a fegyelmi neoliberális rendszerről és a globális panoptikonról. Elismerik az imperializmus fontosságát magyarázatként, miközben ellenezik azokat a megfogalmazásokat, amelyek elhomályosítják, hogyan segítik a nem nyugati szereplők a világpolitika kialakítását. Oxford Academic

A kérdésedre ez különösen releváns. A "globális kapitalista rend" nem lehet csendben olyan állítás, hogy minden jelentős fejlemény egy egységes nyugati központból származik.

Egy megfelelő vizsgálatnak meg kell különböztetnie a kényszerítést, együttműködést, kisajátítást, rivalizálást és ellenállást. Gill későbbi variációra való figyelme segít kezelni ezt a problémát, de nem szünteti meg a részletes empirikus kutatás szükségességét.

10.3. A globális ellenállás nem generál automatikusan közös politikai akaratot

Matthew D. Stephen "Alter-globalism as Counter-Hegemony" (2009) című műve közvetlenül értékeli Gill posztmodern hercegét.

Stephen azt állítja, hogy a sokszínűség és a közös ellenállás nem oldja meg a stratégiáról, szervezetről, vezetésről vagy egy átalakító programról szóló nézeteltéréseket. A World Social Forumról folytatott vitája kiemeli, milyen nehéz közös politikai akarat kiépítése a heterogén mozgalmak között. researchgate.net

Ez komoly kihívás a világállam-érv demokratikus oldala számára. A globális politikai tevékenység még nem olyan globális demokratikus választócsoport, amely képes volna intézményeket engedélyezni.

A megoldatlan kérdések a képviseletet, erőforrások, döntéshozatali eljárások, kisebbségi védelem, valamint a transznacionális szervezetek és azok a népességek közötti kapcsolatot érintik, akiknek nevében cselekednek.

10.4. Az elméletnek meg kell különböztetnie a funkciót, a szándékot és az okságot

Fő módszertani megjelölésem, hogy három állítás eltérő bizonyítékot igényel:

1. Egy intézménynek bizonyos gazdasági érdekekhez kedvező hatásai vannak.
2. A releváns szereplők szándékosan tervezték vagy támogatták az ilyen hatások előidézését.
3. Ezek a szereplők egy globális állami hatalom létrehozásának projektének részeként szánták.

Az első nem bizonyítja a másodikat, és egyik sem a harmadikat.

A Gill keretrendszerének szigorú alkalmazása ötvözné az intézményi elemzést törvényhozási történetekkel, tárgyalási nyilvántartásokkal, szervezeti dokumentumokkal és a végrehajtás bizonyítékaival. Emellett megvizsgálná a kudarcokat, mentességeket, ellentétes érdekeket és az ellentmondó kimeneteleket a javasolt stratégiával.

E tudományág nélkül szinte bármilyen fejlesztést utólag ugyanannak a globális projektnek való hozzájárulásának lehetne sorolni. Gill saját képesítései a vészhelyzetről és a befejezetlen átalakulásról okot adnak ennek a megközelítésnek az ellenállására.

10.5. Az alkotmányos hatalom és az államiság továbbra is eltérő elemző küszöbök marad

Egy világállamnak nem kell egységes vagy erősen központosított lenne. Szövetségi és más szétszórt megállapodások lehetségesek. Ennek ellenére egy állam azonosításához több kell, mint közös politikai irányvonalak és intézmények megtalálása, amelyek korlátozzák a kormányokat.

További kérdések a tekintélyalapú konfliktuskezelést, a végső közhatalmi jogkör elosztását, a megbízható végrehajtást és a hatalmat igénylő intézmények közötti kapcsolatot érintik.

Gill kiterjedt fogalmi forrásokat biztosít ezeknek a kérdéseknek a vizsgálatához. Munkája nem szünteti meg a válaszadás szükségességét.

11. Milyen végső munka járul hozzá a világállam-tézishez

A legerősebb következtetés, amit levonnék, hogy **Gill elmagyarázza, hogyan szerezhet egy globális gazdasági rend alkotmányos mélységet, mielőtt egy megfelelően integrált és demokratikus politikai szervezetet alakítana** ki.

Kutatásai több különböző kutatási irányt is alátámasztanak:

Lehetséges fejlesztés	Amit Gill segít megmagyarázni
A meglévő államok transznacionalizációja	A nemzeti intézmények átszerveződnek a határokon átnyúló gazdasági kapcsolatok és politikai kötelezettségek köré.
Koordináció, amely megőrzi a versengő joghatóságokat	A közös szabályok együtt létezhetnek – és megerősíthetik – az államok közötti befektetési versenyt.
A globális funkciók birodalmi gyakorlása	Egy domináns létező állam kivételes jogkört követel a szabályok nemzetközi bevezetésére és érvényesítésére.
A globális hatalom demokratikus újjáépítése	A transznacionális politikai erők igyekeznek különböző jogokat, prioritásokat és elszámoltathatósági formákat meghatározni.

Ezek a lehetőségek átfedhetnek, de nem szabad felcserélhetőként kezelni őket.

A globális hatalom jogi mechanizmusainak szélesebb körű vizsgálatához Gill legnagyobb hozzájárulása a **társadalmi erők, az államok átszervezése és az alkotmányos kötelezettségek közötti kapcsolat, amely a jövőbeli politikai döntéseket alakítja**. Munkája jelentős alapot ad a feltörekvő globális állami hatalom vizsgálatához. Emellett okokat ad az eredmény nyitva tartására: a globális alkotmányosodás mélyülhet, miközben a politikai hatalom megosztott, egyenlőtlen és vitatott marad.

Kiválasztott elsődleges művek további tanulmányokra

A következő sorozat adja a legvilágosabb útvonalat az érvelésen:

1. **Gill, Stephen és David Law. "Globális Hegemónia és a tőke strukturális hatalma" (1989), *International Studies Quarterly* 33(4), 475–499.** Különösen a 491–493. oldalak a konföderációról, a nemzetközi hatóságról és az államról. Teljes cikk.
2. **Gill, Stephen. *Amerikai Hegemónia és a Trilaterális Bizottság* (1990). Cambridge University Press.** Az elit koordinációjának fő empirikus tanulmánya. Kiadói munka.
3. **Gill, Stephen. "Értelmiségiek és transznacionális tőke" (1990), *Socialist Register* 26, 290–310.** Különösen hasznos az osztályformáció és az intézményi szándékok követelményeihez. Teljes cikk.
4. **Gill, Stephen. "Globalizáció, piaci civilizáció és diszciplináris neoliberalizmus" (1995), *Millennium* 24(3), 399–423.** A tudományági keretrendszer központi állítása. Kiadói oldal.
5. **Gill, Stephen. "Új alkotmányosság, demokratizáció és globális politikai gazdaságtan" (1998), *Pacifica Review* 10(1), 23–38.** Az alkotmányos érv alapító állítása. Kiadói oldal.
6. **Gill, Stephen. "Az egyenlőtlenség alkotmányosítása és a globalizációk ütközése" (2002), *International Studies Review* 4(2), 47–65.** Alkotmányos politikát, magánhatalmat és vitatkozást fejleszt. DOI.
7. **Gill, Stephen. "Az amerikai felsőbbrendűség ellentmondásai" (2005), *Socialist Register* 41, 23–45.** Elengedhetetlen a kifejezett globális állam megfogalmazásához, különösen a 24. oldalhoz. Teljes cikk.
8. **Gill, Stephen és Isabella Bakker. "Új alkotmányosság és a gondoskodó intézmények társadalmi reprodukciója" (2006), *Theoretical Medicine and* Bioethics 27, 35–57.** Az alkotmányos elemzést kiterjeszti az ellátásra és az emberi szaporodásra. Kiadói oldal.
9. **Gill, Stephen. *Hatalom és ellenállás az Új Világrendben*, második kiadás (2008).** A hatalom és politikai alternatívák elemzésének legszélesebb szintézise. Kiadói oldal.
10. **Gill, Stephen és A. Claire Cutler, szerk. *Új alkotmányosság és világrend* (2014).** Olvasd el a bevezetőjüket Gill piaccivilizációról szóló fejezetével együtt. Kiadói részlet.
11. **Bakker, Isabella és Stephen Gill. "Hatalom, termelés és társadalmi reprodukció újragondolása: a változatos társadalmi reprodukció felé" (2019).** Fontos a későbbi hangsúly a variációra és a hiányos árucikkesítésre. Kiadói oldal.
12. **Gill, Stephen és Thibault Biscahie. "Új alkotmányosság és az EU: korlátai és kilátásai a COVID-19 járványon túl" (2022).** Az intézményi alkalmazkodás és a változás korlátai későbbi újraértékelése. Kiadói oldal.

Claire Cutler munkássága

A. Claire Cutler munkája különösen értékes annak megértéséhez, hogyan fejlődhet a kormányzati hatalom a nemzeti határokon át, olyan intézményeken keresztül, amelyeket a jog magánként kategorizál. Központi témái közé tartoznak a kereskedelmi szerződések, vállalati szervezetek, üzleti egyesületek, választottbírósági eljárás, valamint a transznacionális kereskedelmi szabályokat létrehozó és működtető jogi szakmák. Vizsgálja, hogyan szereznek politikai jelentőséget ezek a megállapodások, miközben továbbra is nemzeti törvények, bíróságok és nemzetközi megállapodások révén működnek. Tudományos pálya

Az én értékelésem szerint **Cutler jelentős alapot ad a kapitalista kormányzás transznacionális szervezetének elméletéhez**. Ennek a beszámolónak a *globális világállam kialakulásával való* összekapcsolásához további érvet kell tenni arról, hogyan válnak ezek a szétszórt kormányzati struktúrák integrált politikai rendté.

Ez a különbség különösen relevánssá teszi őt a kérdésed szempontjából. Segít feltárni azokat a fejleményeket, amelyek nehezen láthatnának, ha csak egy világtörvényhozásra, egy globális végrehajtó hatalomra vagy egy szuverenitás hivatalos átruházására várnánk egy új nemzetközi intézménynek.

Először elmagyarázom fő fogalmait és munkáit, majd megvizsgálom az általa azonosított jogi mechanizmusokat, végül pedig megítélem, mennyire támogatják a világállam-értelmezést.

1. Mit kellene jelenteni a "globális állam-alakulás" Cutler olvasásakor?

Ehhez az elemzéshez hasznos három állítást megkülönböztetni:

Állítás	Mit kellene bemutatni?
A globális kormányzati hatóság megjelenése	Az intézmények minden joghatóságon belül hoznak jelentős szabályokat és tekintélyes döntéseket.
A globális alkotmányos rend kialakulása	A tartós jogi megállapodások osztják ki a hatalmat, bizonyos érdekeket védenek, és korlátozzák a kormányok és lakosság számára elérhető választási lehetőségeket.
Egy globális állam megjelenése	Ezek a megállapodások eléggé integrálódnak, hogy egy átfogó politikai szervezetet alkossanak, amelynek végső hatalma és kollektív döntéshozatala van.

Ezek az állítások összefüggnek, de az egyik bizonyítéka nem automatikusan igazolja a többit.

Például egy transznacionális intézmény jelentős hatalmat gyakorolhat befektetési viták felett anélkül, hogy általános felelősséget vállalna az adózásért, jólétért, biztonságért vagy demokratikus képviseletért. Ezzel szemben egy feltörekvő globális állam megőrizheti a nemzeti kormányokat és jelentős intézményi sokszínűséget. Az államok fennmaradása tehát önmagában nem cáfolná a globális államképződést.

A döntő kérdés az **, hogyan kapcsolódnak össze a kormányzó hatalmak, és ki tudja tekintélyesen meghatározni a köztük lévő kapcsolatot**.

Erről a nézőpontból olvastam Cutlert lentebb. Kutatása különösen erősek az első két állítás tekintetében. A harmadik továbbra is értelmezési lehetőség, amit vizsgálni kell, nem pedig olyan következtetés, amit a bizonyítékai elkerülhetetlenné tesznek.

2. A köz- és magántulajdon megkülönböztetése: hogyan válik nehezen felismerhető politikai hatalom

Az 1997-es cikk alapérve

Cutler "Artifice, Ideology and Paradox: The Public / Private Distinction in International Law" (1997) című művében megkérdőjelezi azt a feltételezést, hogy a köz- és magánjog közötti elkülönítés a társadalmi élet természetes megosztottságát tükrözi.

Ezt a szétválasztást történelmi konstrukcióként kezeli, amely a polgári állam és a liberális piaci gazdaságok fejlődéséhez kapcsolódik. A közhatalom a területi szervezett államokkal azonosíthatóvá vált, míg a kereskedelmi kapcsolatokat magánválasztási szféraként ábrázolták.

Érvelése mind az intézmények változására, mind a tartós eszmékre vonatkozik. Még ahogy a termelés és a pénzügy egyre inkább összeköti a köz- és magánszereplőket, a különbség ideológiai erőt is megőriz. Támogatja a legitim megállapodásokat, amelyeken keresztül a magánszereplők gyakorolnak hatalmat, amelyek nyilvános következményekkel járnak. A cikk kifejezetten azonosítja a köz- és magánhatóságok szövetségét, amelyek elkötelezettek a kapitalista terjegülés és a kereskedelem nemzeti társadalmi és demokratikus korlátai csökkentése mellett. tandfonline.com

Az elemző következtetés jelentős. Mielőtt megkérdeznénk, hogy a hatóság áthelyeződött-e az államokból globális intézménybe, azt kell kérdeznünk, hogy a jogi besorolás elrejtette-e a már meglévő hatáskört.

Vegyünk egy hipotetikus összehasonlítást. Egy minisztérium munkakörülményekről szóló döntése könnyen elismerhető közérdekű célpontként. Egy erős vevő szerződéses követelményei is átszervezhetik a munkakörülményeket sok beszállító között, de a kezdeti jogi keret, amelyen keresztül ezeket a követelményeket vizsgálják, lehet a szerződéses és kereskedelmi kapcsolatok.

A besorolás befolyásolja azokat a kérdéseket, amelyek hangsúlyossá válnak: a szerződéses beleegyezés, üzleti szükségszerűség és végrehajtás nagyobb figyelmet kaphat, mint a képviselet, a nyilvános igazolás vagy az érintett kívülállók helyzete.

A vesztfáliai kritika

Cutler a problémát **a "Critical Reflections on the Westphalian Assumptions of International Law and Organization: A Crisis of Legitimacy"** (2001) című művében dolgozza fel.

Célpontja a nemzetközi rend elképzelése, amely a szuverén államokat helyezi a középpontba, és küzd azért, hogy elismerje a magánszereplőket a politikai hatalom alkotmányának résztvevőiként. Azonosítja a hatékony vállalati hatalom és az örökölt nemzetközi jogi elemzés kategóriái közötti eltérést.

Ez legitimitási problémát hoz létre: a társadalmi eredményeket alakító szereplők elkerülhetik azokat a vizsgálódási formákat, amelyek általában az intézményeket irányítják. A beszélgetése azt is érinti, hogy az egyének nehézségekkel szembesülnek a vállalati hatalom kihívásával. Ez az államközpontú jogi személyiség és hatalom fogalmainak kritikája; nem szabad átalakítani egyetemes doktrinális állításnak, miszerint a vállalatoknak vagy magánszemélyeknek nincs nemzetközi jogi joguk. library.fes.de

Az Ön érdekeléséhez a fontos fejlemény részben a hatalom láthatóságának átalakulása. Egy politikai rend jelentősen megváltozhat, miközben a jogi szókincs továbbra is szinte kizárólag az államokra ruházza fel a közhatalmat.

3. Magánhatalom: amikor a kereskedelmi együttműködés kormányzássá válik

Cutler munkája egy előzetes fogalmi kérdést is felvet: **mikor válik a magángazdasági tevékenység tekintélyessé?**

A ***Private Authority and International Affairs*** (1999) gyűjtemény, amelyet Virginia Hauflerrel és Tony Porterrel szerkesztettek, kutatási programot hozott létre vállalatok és üzleti szervezetek körül, amelyek szabályokat hoznak létre bizonyos nemzetközi kérdések területeire.

Kerete különböző magyarázatokat hagy nyitva. A magánmegállapodások hasznos kollektív javakat nyújthatnak, reagálhatnak a közszabályozás hiányosságaira, vagy megpróbálhatják megakadályozni a kormányzati beavatkozást. A kötet ezeket a lehetőségeket szektorális tanulmányokon keresztül vizsgálja. Cutler saját hozzájárulása a tengeri közlekedéshez kapcsolódik; más közreműködők olyan területeket vizsgálnak, mint a hitelminősítések és a szellemi tulajdon. Ezért a gyűjteményt együttműködésen alapuló vizsgálatként kell értelmezni, különböző szerzők érveivel. State University of New York Press

Fejezete **, "Magán nemzetközi rendszerek és vállalatok közötti együttműködés"** (2002) élesíti a fogalmi különbséget. Az együttműködés akkor nyer tekintélyt, amikor a szabályok és eljárások elismert, kötelező státuszt kapnak egy intézményi rendszerben.

Megkülönbözteti az empirikus kérdést – hogy a magánintézményeket tekintetes tekintélynek tekintetesnek kell – a normatív kérdéstől, hogy kell-e rendelkezniük ilyen hatalommal. Elemzése azt is felismeri, hogy a kormányok engedélyezhetik, tolerálhatják vagy visszaszerezhetik a magánügyben végzett funkciókat.

Lényeges, hogy nem javasol szükséges előrelépést az informális együttműködésből egyre központosabb intézmények felé. Kifejezetten figyelmeztet, hogy a nagyobb intézményesítés nem feltétlenül erősebb tekintélyt jelent. cambridge.org

Ez egy pontosabb kutatási kérdést ad fel, mint egyszerűen azt kérdezni, hogy a vállalatok hatalmassá váltak-e.

Vizsgálnunk kellene:

- Ki határozza meg az alkalmazandó szabályokat?
- Miért tekintik a résztvevők ezeket a szabályokat kötelező érvényűnek?
- Mi történik, ha egy résztvevő megtagadja a teljesítést?
- Ki módosíthatja a szabályokat?
- Milyen pozíciót töltenek be az érintett kívülállók?

Ezek a kérdések megkülönböztetik az elismert kormányzati megállapodásokat az elszigetelt kereskedelmi tranzakcióktól, a szokásos lobbizástól és általánosságban a gazdasági befolyástól.

4. A központi monográfia: kereskedőjog és a "merkatokrácia"

A történelmi érv

Cutler fő korai monográfiája a ***Private Power and Global Authority: Transnational Merchant Law in the Global Political Economy*** (2003).

Bevezető beszámolója a kereskedőjogot követi különböző történelmi konfigurációkon keresztül: középkori kereskedelmi megállapodások, az államalakulás idején történő beilleszkedés a nemzeti jogrendszerekbe, valamint a kortárs transznacionalizáció.

Ez a történelem azért számít, mert a kereskedelmi autonómia különböző formákat öltött. A középkori kereskedő intézményeket nem szabad egyszerűen a modern kapitalista szerződésszabadsággal egyenlővé tenni. A kortárs transznacionális kereskedelmi jogot sem szabad egyenesen egy korábbi rend helyreállításaként kezelni.

A könyv a **jogalkotást, pluralizációt és privatizációt** vizsgálja: a jog által a kapcsolatok növekvő szerveződését, a jogi normák forrásainak megszaporodását, valamint a magán részvételének bővülését az irányítási megállapodásokban. A kortárs kereskedelmi szokások, rugalmas szabályok és magánvitarendezés preferenciái együtt élnek az állami érvényesítéstől való folyamatos függőséggel. Cutler ennek megfelelően a folyamatot a szabályozás és az állami funkciók újrakonfigurálásaként kezeli. api.pageplace.de

Az államképződés elmélete számára ez a történelmi nézőpont értékes, mert eltávolítja azt a feltételezést, hogy a kereskedelmi jog és a területi politikai hatalom között egyetlen állandó kapcsolat van.

Ki teremti és tartja fenn ezt a rendet?

Cutler **"merkatokrácia"** kifejezése azokat a társadalmi szereplőket jelöli, amelyek részt vesznek a transznacionális kereskedelmi tekintély felépítésében.

A "Tekintélynek a globális politikai gazdaságtanban" (1999) című művében vállalati tisztviselőket, kereskedelmi jogászokat, köztisztviselőket és más szakértőket kapcsol össze az autoritatív kereskedelmi ismeretek előállításával. Gramsci és Robert Cox alapján vizsgálja az anyagi képességek, ötletek és intézmények kölcsönhatását.

A jogi szakembereknek különösen fontos szerepük van. Ők a kereskedelmi célokat szerződéses formákká, intézményi eljárásokká és látszólag általános jogi elvekké alakítják át. Emellett segítenek legitimizálni ezeket a megállapodásokat.

Ez nem igényel teljes egyetértést minden résztvevő között. A cikk záró beszélgetésében Cutler kifejezetten figyelmeztet, hogy ne túlzásba vigyük a hegemónia totalizáló jellegét, vagy ne hagyjuk figyelmen kívül a nemzeti és transznacionális társadalmi formációk repedéseit. Akadémia

A világállam-jelentés tehát specifikus: a szakmai és intézményi koordináció jelentős kontinuitást eredményezhet a joghatóságok között. Hogy ez az összehangolás integrált politikai vezetést is jelent-e, az különálló empirikus kérdés.

Egy hasznos vizsgálat nyomon követné, hogy ki vesz részt ismételten a szövegalkotásban, értelmezésben, ítélethozatalban és reformban – és megvizsgálja, hol nem értenek egyet a résztvevők.

5. A törvény kapitalista hatalomot alkot

Cutler egyik legmélyebb hozzájárulása a módszertan. Arra kér minket, hogy vizsgáljuk meg, hogyan segíti a jog azokat a gazdasági kapcsolatokat teremteni, amelyek révén a hatalom érvényesül.

Gramsci és a jog áruformája

A "Gramsci, Law, and the Culture of Global Capitalism" (2005) című művében Cutler ötvözi a gramsci-elemzést a marxista jogelmélethez kapcsolódó áruforma jogi vitat, beleértve a Pashukanist és Isaac Balbust.

A központi kérdés a formális jogi egyenlőség és az anyagi egyenlőtlenség közötti kapcsolat. A szerződésjog olyan jogi alanyként ismeri el, akik képesek jogokat cserélni és kötelezettségeket vállalni. Ez a forma elvonhatja a jelentős erőforrásokbeli különbségeket és a tárgyalási pozíciót.

A jog a tulajdonlás, csere és a termelés szervezésének kialakításában is segít. Jelentősége tehát túlmutat a már meglévő gazdaság későbbi szabályozásán.

Cutler gramsci-közelítése aktív történelmi szerepet ad az eszméknek és jogi gyakorlatoknak. Emellett megőrzi az átalakulás lehetőségét: a jogi gondolkodás és gyakorlat kritika és politikai cselekvés helyszínévé válhat. researchgate.net

Egy hipotetikus példa szemlélteti az alapvető elemző problémát. Ha egy erőforrás olyan eszközzé válik, amelyet birtokolhatnak, átruházhatnak, zálogra adhatnak és védhetnek a beavatkozástól, ezek a jogi képességek megváltoztatják, mit tehetnek vele a gazdasági szereplők. A jogi tervezés segít meghatározni, mi számít befektetési lehetőségnek, és ki igényelheti annak hozamát.

A kérdés tehát szélesebb annál, mint az, hogy a hatalmas szereplők befolyásolják-e a törvényhozást. Ez magában foglalja **azt, hogy a jogi kategóriák hogyan teremtenek bizonyos hatalomformákat egyáltalán**.

A fegyelmi probléma későbbi megállapítása

Cutler visszatér ehhez a számhoz **a "Blind Spots in IPE: Contract Law and the Structural Embedding of Transnational Capitalism"** című művében, amely 2023-ban és a 2024-es folyóiratban jelent meg.

Azonosítja a kölcsönös fegyelmi hiányosságokat. A nemzetközi politikai gazdaságtan másodlaként kezelheti a jogot a gazdasági hatalomhoz képest, míg a jogi elemzés autonómként kezelheti a jogi intézményeket a politikai eloszlástól függetlenül.

A fókusza a transznacionális szerződések, a vitarendezés, valamint a termelési és értéklánc-megállapodások területén. Azt állítja, hogy ezek a jogi formák segítenek megszervezni egy transznacionális politikai és jogi rendet, amely eléri a hazai társadalmakba is. Alkotó szerepük láthatóvá tétele egy felszabadító kutatási projekt része. tandfonline.com

Az Ön kérdésére alkalmazva ez azt jelenti, hogy egy globális hatalmi struktúra nem kell először gazdaságilag kialakulni, majd jogi apparátust szerezni. Gazdasági és jogi konstrukciója együtt lezajolhat.

6. Új alkotmányosság és jogi pluralizmus

Cutler hozzájárulása az új alkotmányossághoz

Cutler együttműködése Stephen Gill-lel a legvilágosabban a ***New Constitutionalism and World Order*** (2014) című művében jelenik meg. Egyéni fejezete **a "New Constitutionalism and the Commodity Form of Global Capitalism" című.**

A fejezet olyan jogi megállapodásokat vizsgál, amelyek kiterjesztik a magántulajdonítást korábban nem árusított tevékenységekbe, erőforrásokba és folyamatokba. A hangsúly a tulajdonjogok létrehozására és a közterületek bekerítésére összpontosít.

Az érv egyik jelentős része a magánérdekek nyilvános érvényesítésére vonatkozik. Az alkotmányos jogszerűség és a jogállamiság iránti elkötelezettségek segíthetnek a magán kormányzati megállapodások engedélyezésében és normalizálásában. Úgy véli, hogy a jogok képesek megkérdőjelezni a kereskedelmi megalkotást.

Ez kiemelt hangsúlyt ad hozzájárulásának a szélesebb újkonstitucionalistás projektben: **a tulajdon és az eltulajdonítás jogi alkotmányára**, valamint a gazdasági kötelezettségek politikai felülvizsgálattól való elszigetelésére. Új alkotmányosság és világrend

Az alkotmányos értelmezés akkor hihető, ha a jogi megállapodások nemcsak bizonyos vitákat rendeznek – amikor tartósan meghatározzák, ki birtokolja a döntéshozatali jogkot, és mely érdekeket kell figyelembe venniük a kormányoknak.

Ennek ellenére az alkotmányos hatások azonosítása nem dönti el az államiság szervezeti kérdését.

Miért nem feltétlenül a többség jelent szétszórt hatalmat

Cutler "Legal Pluralism as the 'Common Sense' of Transnational Capitalism" (2013) című művében Cutler megkérdőjelezi a több jogi rend és a demokratikus nyitottság közötti könnyű összefüggést.

A többes elhelyezkedések közös prioritásokat képesek reprodukálni. Központi példája az erősen érvényesíthető kereskedelmi és befektetői jogok és a viszonylag enyhe vállalati felelősségek közötti aszimmetria.

Azt is hangsúlyozza, hogy a transznacionális hatalom nem szabad egyszerűen egy újabb szintként elképzelni, amely az államok felett helyezkedik el. Kapcsolatokon keresztül működik, amelyek összekötik a nemzeti intézményeket, közösségeket, egyéneket és transznacionális szereplőket.

A cikk ezeket a megállapodásokat vitatott és hiányosnak kezeli. A jogi pluralizmus lehetőséget teremthet alternatív értelmezések és politikai cselekvések, valamint fegyelem formái számára. opo.iisj.net

A világállam kérdésében ez fontos lehetőséget vet fel: a szétszórt intézmények jelentős lényegi koordinációt mutathatnak még akkor is, ha nincs közös szervezeti központjuk.

Ezt a lehetőséget ki kell próbálni. Hasonló kereskedelmi prioritások tükrözhetik közös érdekeket, szakmai konvenciókat, versenynyomást, explicit koordinációt vagy ezeknek a mechanizmusoknak valamilyen kombinációját.

7. Kereskedelmi választottbíróság: a magándöntések és a közjogi végrehajtás közötti kapcsolat

Cutler **"International Commercial Arbitration, Transnacionalizmus és az új alkotmányosság"** (2014) fejezete a választottbíróságot, mint alkotmányos jelentőségű intézményt.

Azt állítja, hogy a kereskedelmi választottbírósági és a befektető–állam megállapodások olyan szabványokat fogalmaznak meg, amelyek elérhetik a belpolitikai szintet, és korlátozhatják a törvényhozási autonómiát. Védelmezőik a kereskedelem és a befektetés stabilitását és kiszámíthatóságát közérdekként mutatják be. Cutler megvizsgálja a magánérdekeket, amelyeket ezen igazolás révén előmozdít, valamint a nagyobb közvélemény részvételének lehetőségeit. Oxford Academic

Ennek az érvnek az értékeléséhez érdemes megkülönböztetni egy hagyományos transznacionális kereskedelmi megállapodás összetevőit.

Komponens	Jogi funkció
Kereskedelmi szerződés	Megállapítja a felek kötelezettségeit és kijelöli a kockázatokat.
Alkalmazandó szabályok és szerződéses szabványok	Tartalmaz lényegi feltételeket vagy elveket az ügylet értelmezéséhez.
Választottbírósági megállapodás	Megadja a felek alapját arra, hogy a lefedett vitákat választottbírósághoz nyújtsák.
Elismerési és végrehajtási megállapodások	Kapcsoljuk össze a megszületett díjat a nemzeti jogrendszerek tekintélyével.

Egy konkrét közjogi eszköz az **1958-as New York-i Egyezmény**. Keretrendszere támogatja a választottbírósági megállapodások elismerését és a fedett választottbírósági ítéletek érvényesítését nemzeti intézményeken keresztül. A III. cikk előírja az elismerést és végrehajtást, az Egyezmény feltételeinek megfelelően; Az 5. cikk megalapozza a megtagadást. Ezek közé tartoznak az eljárási hibák, és a V. cikk (2)(b) szerint az érvényesítő állam közpolitikájával való összeegyeztethetetlenség. A végrehajtás tehát jogilag támogatott, de nem feltétel nélküli végrehajtás. uncitral.un.org

Egy másik típusú eszköz a **UNIDROIT Nemzetközi Kereskedelmi Szerződések Elvei**. Az UNIDROIT ezeket nem kötelező érvényű újraértelmezésként írja le, és mintazáradékokat biztosít használatuk megkönnyítésére. Bemutatják, hogyan befolyásolhatja egy eszköz a szerződéses gyakorlatot anélkül, hogy önmagában egy globális parlament jogszabálya lenne. Jogi hatásuk a használat aktuális körülményeitől függ. UNIDROIT

A politikai jelentőség

Képzeljük el, hogy különböző joghatóságokban működő cégek választanak szerződéses szabályokat és választottbírósági fórumot. Egy bíróság rendezi a vitát, majd egy nemzeti bíróság ezt követően végrehajtható hatást ad a döntésnek.

A megállapodás több különböző jogforrást ötvözi. Működését nem lehet megismerni sem a szerződés, sem a nemzeti bíróság vizsgálatával.

Az államformálás szempontjából a kulcsfontosságú fejlemény a **magánrendezés és a köz kényszerítő képesség intézményi kapcsolata**. Ez a kapcsolat lehetővé teszi, hogy kereskedelmi megállapodások határokon át, jelentős folytonossággal működjenek.

Fontos különbségek azonban továbbra is fennállnak. A választottbíróság joghatósága korlátozott a jogi alapja miatt. A döntés nem szerez általános törvényhozói hatalmat minden olyan személy felett, akit az alapított ügylet gazdaságilag érint. A politikai következmények elismerését ezért gondos jogi jogkör azonosításával kell kísérni.

8. Befektetési jog: a szuverén hatáskörök újraelosztása és visszaszerzése

A kereskedelmi választottbíróságot és a befektető–állam választottbíróságot is meg kell különböztetni. Befektetési viták esetén a releváns jogi keret magában foglalhatja a közközvélemény-nemzetközi szerződéseket és az állami hozzájárulást az ítélethozatalhoz,

valamint a szerződéses megállapodásokat. Alkotmányos jelentőségük tehát különösen közvetlenül érintheti a kormányzati hatáskörök gyakorlását.

Hiányos megállapodások és jövőbeli hatáskörök

A "Human Rights Promotion through Transnational Investment Regimes: An International Political Economy Approach" (2013) című művében Cutler a befektetési megállapodásokat vizsgálja, többek között, a befejezetlen szerződéselmélet révén.

A hosszú távú megállapodások nem határozhatják meg minden jövőbeli feltételt. A kérdés az, ki határozza meg a körülmények következményeit, amelyeket nem vártak előre előre.

Az államok elfogadhatják a korlátozásokat a befektetési előnyök elérése során, míg a befektetők védelmet keresnek a későbbi változások ellen. A megállapodások, újratárgyalások és harmadik fél döntései befolyásolják, hogyan osztják ki a jövőbeli döntéshozatali hatáskört.

Cutler továbbá feltárja az emberi jogi aggályok beépítésének és a közpolitikai tér helyreállításának lehetőségeit is. A befektetési hálózat közös koncepciókkal és értelmezési gyakorlatokkal rendelkezik, még akkor is, ha nincs kifejezetten szervezeti kapcsolat. cogitatiopress.com

Ez egy fokozatos politikai átalakulási mechanizmust világít meg. Egy kezdeti megállapodás olyan keretet teremthet, amelyben a későbbi intézmények meghatározzák a közvélemény mérlegelésének gyakorlati keretét.

A releváns kérdés tehát nem merül ki azzal, hogy eredetileg beleegyezett-e egy állam. Azt is meg kell vizsgálnunk, hogyan fejlődik a hatalom értelmezés és végrehajtás útján.

Két irányú átalakulás

"Átalakulások az államiságban, az Befektető-Állam Rendszer, és az Új Alkotmányosság" (2016) különösen fontos az Ön vizsgálata szempontjából.

A cikk az ellentétes mozgalmakat azonosítja: a befektetésvédelem korlátozhatja az állami autonómiát, míg az ellenállás annak visszaszerzésére törekszik.

Jogi példái különböző irányokba húzódnak. A *Suez kontra Argentína ügyben* Cutler vizsgálja a vízzel kapcsolatos emberi jogi kötelezettségek automatikus elsőbbségének elutasítását a befektetési kötelezettségekkel szemben. A *Sawhoyamaxa kontra Paraguay ügyben* egy nemzetközi emberi jogi ítéletet azonosít, amely elutasítja a befektetési szerződésre való támaszkodást az őslakos jogok kötelezettségeinek nem teljesítésének igazolására.

Következtetése kifejezetten üdvözli az állami autonómia visszaszerzésére irányuló erőfeszítéseket, és több szinten támogatja az aktivizmust. scholarworks.iu.edu

Ez jelentős a globális politikai fejlődés elmélete szempontjából. A nemzetközi jogi hatóság megerősítheti a kereskedelmi korlátokat, de támogathatja a közkötelezettségeket és a kollektív jogokat is.

Ezért a globális alkotmányosítás megfelelő magyarázatának fel kell határoznia a **transznacionális jogon belüli versengő alkotmányos projekteket**. A nemzetközi bíráskodás minden bővítését ugyanannak a politikai projektnek bizonyítékként kezelni, az elhomályosítaná ezt a konfliktust.

9. Pénzügyi szerződések és projektfinanszírozás: kockázat elosztásával irányítva

A "The Judicialization of Private Transnacionális Power and Authority" (2018) című művében Cutler kiterjeszti vizsgálatát befektetési megállapodásokra, derivatívákra és projektfinanszírozásra is.

Az **International Swaps and Derivatives Association (International Swaps and Derivatives Association) (International Swaps and Derivatives Association**) elemzése a szabványosított szerződéseket, szakmai szervezeteket, valamint a nemzeti jogon belüli kedvező bánásmód elérését vizsgálja, beleértve a csődeljárással kapcsolatos védelmeket is.

A projektfinanszírozási megállapodások egy újabb környezetet biztosítanak, amelyben a szerződések, garanciák és vita mechanizmusai osztják el a hatáskört és a kockázatot. Az indonéz energiaprojektekről szóló vitája jól mutatja a szerződéses kötelezettségek és a kormányzati gazdasági válságra adott válaszok közötti feszültségeket.

Központi javaslat, hogy a szakértők segítenek kialakítani azokat a kockázatkategóriákat, amelyeket később irányítanak. A köz- és magánjellegű megállapodások jelentős terheket terhelhetnek a közintézményekre.

A cikk kifejezetten kimondja, hogy a transznacionális joghatóság a nemzeti és nemzetközi jogtól függ. Az ágazati összehasonlítások azt is mutatják, hogy a köz- és magánhatóság egyensúlya változó, és továbbra is vitatható. scholarworks.iu.edu

Az államformálás relevanciája a felelősség elosztásában rejlik.

Például egy hipotetikus finanszírozási struktúra lehetővé teheti a magánszereplők számára, hogy kereskedelmi feltételeket válasszanak, miközben egy köztestület garantálja a kudarc bizonyos következményeit. A fontos politikai kérdés a **döntések feletti kontroll és a költségek kitett része közötti** kapcsolatot érinti.

Egy rendszer jelentős hatalmat adhat egy szereplőcsoportnak a tranzakciók strukturálására, miközben a társadalmi zavarok felelősségét máshol helyezi. Ha csak a formális tulajdonlást vagy formális szuverenitást tanulmányoznánk, kihagynánk ezt az elosztást.

Ez magyarázza azt is, hogy a nemzeti kormányok folyamatos tevékenysége nem feltétlenül jelzi a változás nélküli politikai rendet. A kormányok aktívak maradhatnak, amíg felelősségük, mérlegelésük és kötelezettségeik átszerveződnek.

10. Globális értékláncok: szerződés irányító intézményként

A szerződések szervezhetik a gazdasági tevékenység keretrendszerét

A The Politics of Private Transnational Governance by Contract ***(2017) című kötet, amelyet Thomas Dietz-szel szerkesztettek, különösen konkrét beszámolót dolgoznak ki a szerződéses irányításról.***

Bevezetésükben Cutler és Dietz gazdasági, intézményi és szabályozási dimenziókat választanak meg. A szerződések szervezik a tranzakciókat, segítenek kiválasztani azokat irányító intézményeket, és beépíthetik a munkaerő-, környezetvédelmi és egyéb követelményeket.

A bevezető elismeri a decentralizált szabályalkotás és hierarchikus elemek kombinációját, beleértve a közérvényesítési kereteket is. Cutler egy fejezetet ír a globális értékláncok szerződéseiről, és társszerzője fejezeteket a befektető–állam rendszerről, valamint a magán katonai és biztonsági cégekről. Más közreműködők érveit külön kell feltüntetni. api.pageplace.de

Egy hipotetikus beszállítói kapcsolat mutatja be, miért fontos ez. A vezető vevő megadhatja a gyártási módszereket, ellenőrzési megállapodásokat, az információk közzétételét és a vásárlás megszüntetésének feltételeit. Ezeknek a követelményeknek való megfelelés befolyásolhatja a beszállító számos tevékenységét.

A politikai kérdések közé tartozik, ki tervezte a szabványokat, hogy a beszállító képes volt-e ezekről tárgyalni, a munkavállalók megkérdőjelezheti-e azok bevezetését, és hogy a vevő felelősségei megfelelnek-e annak hatékony ellenőrzésének.

Ezek a hatások nem jelentik azt, hogy minden kívülálló jogilag köti a szerződést. **Meg kell különíteni a gazdasági függőséget, a gyakorlati befolyást, a szerződéses kötelezettséget és a közszabályozó hatalmat.** Azok kölcsönhatása a vizsgálat tárgya.

A felelősségvállalási reformok bővíthetik a magánhatalmat?

David Larkkal közösen Cutler ezt a kérdést a **"The Hidden Costs of Law in the Governance of Global Supply Chains: The Turn to Arbitration" című könyvben** dolgozik meg, amely 2020-ban jelent meg online és a 2022-es folyóiratban.

A választottbíróságot a vállalati elszámoltathatóság hiányosságainak válaszaként vizsgálják. Aggodalmuk az, hogy a vállalati társadalomfelelősség kérdéseinek hozzáadása a befektetési joghoz és választottbírósághoz jelentősen érintetlenné teheti a hatalmi viszonyokat.

Az ilyen reformok bővíthetik a közérdekképviseleti intézményekben eldöntést szolgáló nyilvános kérdések körét anélkül, hogy az érintett közösségeknek megfelelő befolyást biztosítanának. Ezért a szerzők a részvételről, átláthatóságról, elszámoltathatóságról és a jogkör elosztásáról kérdeznek a javasolt jogorvoslaton belül. Hozzáférés

Kapcsolódó 2020-as elemzésük a *Investment Treaty* News-ban konkrét fejleményeket vizsgál. Megjegyzi, hogy az *Urbaser* bíróság elfogadta az Argentína ellenkeresetének joghatóságát, de lényegében elutasította azt, míg Ecuador Burlingtonban környezetvédelmi ellenkeresetet kapott. Elismerik az önkéntes felelősségi rendelkezések és a szigorúbb kötelezettségek közötti különbségeket, miközben megkérdőjelezik az érintett közösségek helyzetét és a választottbíróság mérlegelésének kiterjesztését. Befektetési szerződés hírek

Ez Cutler egyik legjelentősebb hozzájárulása a világállam kérdéséhez: **az intézményi bővülés történhet egy intézmény hiányosságainak javítására irányuló** erőfeszítések révén.

Egy reform javíthatja bizonyos eredményeket, és egyidejűleg bővítheti az intézmény irányító szerepét. Az, hogy ez demokratikusan kívánatos-e, attól függ, hogy a tervezése van. A társadalmilag értékes témaanyagok hozzáadása önmagában nem válaszol a képviseletről, joghatóságról, jogorvoslatokról és felülvizsgálatról szóló kérdésekre.

11. Ellenállás, szuverenitás és későbbi klímamunka

A szuverenitás visszaszerzése a határokon átnyúló

Cutler **"Reclaiming Sovereignty: Resistance to Transnational Authority and the Investor-State Regime"** (2021) című műve közvetlenül a befektetői védelem visszaszerzésére irányuló erőfeszítésekre fókuszál.

Keretrendszere megkülönbözteti a jogellenállást, a jogi eszközökön keresztüli ellenállást és az újradefiniáláson keresztüli ellenállást. A fejezet absztrakt változata összekapcsolja a növekvő ellenállást a **"transznacionális szuverenitás" lehetőségével szemben.**

Ez a megfogalmazás számít. A kutatása arról szól, hogyan lehet politikai ügynökséget rekonstruálni olyan körülmények között, amikor a hatalom már átlépi a határokat. A rendelkezésre álló összefoglaló alátámasztja ezt az irányt, de nem tesz létre részletes javaslatot egyetlen globális uralkodóról. Oxfordi akadémiai

Az én értelmezésem szerint az ellenállásnak nem kell megismételnie azt a földrajzi tekintélyformát, amelyet ellenez. A szereplők nemzetközi szinten együttműködhetnek a helyi vagy nemzeti hatalmak visszaszerzése érdekében, vagy nemzetközi jogokat alkalmazhatnak egy adott transznacionális kereskedelmi rendszer megkérdőjelezésére.

Ennek következtében a transznacionális politikai cselekvés támogatása nem értelmezhető automatikusan a kormányzási hatalom további koncentrációjának támogatásának.

Ellenállás és a felelősség decentralizációja

Cutler a "Deconstructing 'Resilience Talk' in Global Governance: Towards a Critical Political Economy Approach" (2025) című művében Cutler azt vizsgálja, hogyan válhat a rezidenciencia kormányzói eszmélé.

Aggodalmát az, hogy a rendszerszintű problémák kezeléséért felelős felelősség átkerülhet azokra az egyénekre és közösségekre, amelyekről alkalmazkodniuk kell. Ezt a diskurzust összekapcsolja nemzetközi szervezetekkel, jogi szakértelemmel, klímaproblémákkal kapcsolatos sebezhetőséggel és a meglévő gazdasági kapcsolatok reprodukálásával kapcsolatban.

A fejezet azt is felismeri, hogy a szakemberek részt vehetnek ezekben a folyamatokban anélkül, hogy teljesen felismernék politikai következményeiket. A fejezet figyelmet kér a terjesztésre, valamint a jogi szakértelem és a társadalmi erők közötti kritikusabb kapcsolatra. cambridge.org

Ez bonyolítja a globális hatalom tisztán központosító értelmezését. A kormányzó racionalitás hatóköre bővülhet, miközben a következményekkel való megküzdési felelősség egyre szétszóróbbá válik.

Ezért a globális államképződés elméletének mind a döntéshozatali képesség koncentrációját, mind a kudarc elnyelésére irányuló kötelezettségek elosztását kell vizsgálnia.

Jog és kapitalizmus: A tűz alatt álló klíma (2026)

Cutler új könyve, ***a Law and Capitalism: The Climate Under Fire*** a vállalati szervezettséget, befektetésvédelmet és értéklánc-megállapodásokat viszi a klímafelelősség elemzésébe.

A kiadó leírása a jogilag védett vállalati pozíciókat szembeállítja a klímazavarok miatt elmenekült emberek sebezhetőségével. A könyvet a vállalati privilégium kritikus politikai gazdaságtanaként és a transzformatív jogi gyakorlat kereséseként mutatja be.

Az epilógus összefoglalója kifejezetten az utópikus gondolkodást kezeli, mint módszert a lehetőségek azonosítására a jelen ellentmondásokon belül. Nem kínál egy végleges intézményi tervrajzot, és hangsúlyozza a civil társadalmi ellenállás további fejlődését. **Az új könyvről folytatott beszélgetésem a kiadó leírásán és fejezetösszefoglalóin alapul, nem pedig a kötet teljes olvasmányán.** cambridge.org

Az Ön kérdésére a fogalmi kiterjesztés egyértelmű: a globális hatalomot részben a jogilag védett előnyök felhalmozására szolgáló képességek és a környezeti következményekért felelős felelősségvállalás kapcsolatán keresztül kell értékelni.

12. Mennyire támogatja Cutler a világállam-elméletet?

A legerősebb értelmezés

Véleményem szerint Cutler egy erőteljes magyarázatot támaszt a **szelektív globális politikai integrációról**.

Itt a "szelektív" számít. Az integráció kiterjedhetett bizonyos területeken – kereskedelmi jogok, szerződéses érvényesítés, befektetésvédelem – anélkül, hogy egyenértékű integrációt eredményezne a demokratikus részvétel, a társadalmi ellátás vagy a környezeti felelősségvállalás terén.

Ez politikailag is jelentős, még ha nem is jelent teljes világállamot.

Kutatásai azt sugallják, hogy az alkotmányos fejlődést több kapcsolaton keresztül kell egyszerre vizsgálni:

- Magánszabályok létrehozása és közszolgálati végrehajtása.
- Jogi szakértelem és anyagi előny.
- Transznacionális kötelezettségek és belpolitikai mérlegelés.
- Döntéshozatali jogkör és felelősség a következményeikért.
- Vállalati jogok és az érintett személyek lehetősége a jogorvoslat szerzésére.

Ezek a kapcsolatok együtt kutatási programot kínálnak annak vizsgálatára, hogyan alakulhat ki egy globális kormányzati rend a meglévő jogrendszereken keresztül.

Mi még nem derül ki

Az erősebb államiság tézise további bizonyítékokat igényel az integrációról.

A szektorális intézmények közös hierarchiát követnek? Rendezhetők-e a kereskedelmi, társadalmi, környezeti és biztonsági prioritások közötti konfliktusokat egy átfogó struktúrán belül? Ki tudja megváltoztatni az alapvető szabályokat? Létezik-e egy kialakuló politikai szervezet, amely felelős a rendszer egészéért?

Ezek a feltételek nem feltétlenül már teljes formában léteznek ahhoz, hogy az államformáció megkezdődjön. De egy fejlesztési állításnak meg kell határoznia a változás irányát, és magyaráznia kell az alkotóelemeket összekötő mechanizmusokat.

Egy hatalmas intézmények gyűjteménye nem válik állammá pusztán azért, mert együttes befolyásuk széles.

Kifejezett célok és szerkezeti következmények

Az Ön tágabb vizsgálata az intézményi változások mögötti szándékokat is érinti. Itt elengedhetetlen több célszint megkülönböztetése.

A szereplők kifejezetten jogi harmonizációt, kiszámítható végrehajtást, erősebb befektetési védelmet vagy bizonyos politikai kockázatoktól való védelmet kereshetnek. Ezek a projektek szélesebb alkotmányos következményeket hozhatnak magukra. Annak bizonyításához, hogy ugyanazok a szereplők egységes globális politikai szervezetet kívánnak létrehozni, további bizonyítékot igényel.

A leghasznosabb empirikus megközelítés a nyilvános programjaik, beavatkozások tervezése, intézményi tervezése, szakmai hálózatok és konfliktusokra adott válaszok összehasonlítása lenne céljaik között.

Cutler megközelítése segít ezt a vizsgálatot megfogalmazni. Nem szabad a feltételezett közös szándékot helyettesítenie azzal, hogy a koordináció valójában hogyan történik meg.

13. Kritikus értékelés: erősségei és megoldatlan problémák

A. Fő ereje, hogy a jogilag elhomályos hatalom láthatóvá válik

Cutler munkája kibővíti azokat az intézményeket, amelyeket a politikai elemzésnek vizsgálnia kell. Figyelmet fordít azokra a jogi gyakorlatokra, amelyek révén a döntések tartóssá és végrehajthatóvá válnak.

Ez különösen hasznos, ha a befolyást hétköznapi szakmai tevékenység révén gyakorolják, nem pedig feltűnő alkotmányos eseményként. A szerződéses nyelv, joghatóság vagy végrehajtási intézkedések megváltoztatása alkotmányos jelentőséggel bírhat, még akkor is, ha közvetlen formája technikailag.

A megfelelő kutatási tudományág célja, hogy bemutassa a hatást, azonosítsa a haszonélvezőket, és megkülönböztetje azt a pusztán lehetséges következményektől.

B. A hatalom és a tekintély közötti küszöb empirikus tesztelést igényel

Egy nehéz kérdés továbbra is fennáll: mikor válik a kereskedelmi befolyás irányító hatalommá?

A piaci függőség magyarázhatja a megfelelést anélkül, hogy azt bizonyítaná, hogy egy intézményt jogosan jogosult a kormányzásra. Ezzel szemben az elismert szakmai szabványok tekintéllyel rendelkezhetnek anélkül, hogy közvetlen jogi kényszerítés alatt állnának velük.

A Cutler keretrendszerének szigorú alkalmazása tehát megkülönböztetni kellene a szankciókat, a függőséget, a hírnevet, a jogi kötelezettséget és az intézményi elismerést. Ellenkező esetben a "magánhatalom" túl széleskörű lehet, hogy az ügyek közötti különbségek magyarázatát tudják megfogalmazni.

C. A hatékonyság és a dominancia együtt létezhet

A szabványosítás csökkentheti a bizonytalanságot és a tranzakciós költségeket. Az ilyen előnyök nem oldják meg a elosztással vagy a demokratikus legitimitással kapcsolatos kérdéseket, de nem szabad előre kizárni őket.

A releváns összehasonlítás a konkrét intézményi alternatívák között van. Ki nyeri a kiszámíthatóság előnyeit? Ki viseli a megfelelőségi költségeket? Egy másik megállapodás megőrizhetné a hasznos koordinációt, miközben javítaná a részvételt vagy a felelősségvállalást?

Az, hogy bizonyítsák, hogy egy megállapodás tőke hasznára jut, csak az elemzés része. Azt is meg kell vizsgálni, hogy szélesebb körű előnyöket nyújt-e, és szükséges-e politikai költségei azok eléréséhez.

D. A köz- és magánterületi megkülönböztetés bizonyos célokra továbbra is szükséges

Peer Zumbansen együttérző értékelése a 2003-as könyvről hasznos fogalmi minősítést ad. Cutlert úgy olvassa, mint a köz- és magánjog, az állami intézmények és a társadalmi gyakorlatok összetett kölcsönhatását mutatja fel. A beszélgetése ellenáll ezeknek a kapcsolatoknak egyetlen fogalomon keresztül, amely eltünteti a különbségeket. A határok problémásak maradnak, de analitikusan következmények. ejil.org

Ez a jogorvoslat szempontjából fontos. Egy nemzeti bíróság, egy nemzetközi szervezet, egy kereskedelmi szövetség és egy vállalat mind részt vehet egy kormányzati megállapodásban, de jogi felelősségeik és demokratikus ellenőrzésük eszközei eltérnek.

Az egymástól függő viszonyuk bemutatása segít pontosabban meghatározni ezeket a különbségeket.

E. A reformot a hatalom változásával kell értékelni, nem címkék alapján

Cutler aggodalma a meglévő intézményeket kiterjesztő reformok miatt meggyőző, de módszertani kihívást is jelent.

Egy reformot nem szabad hatástalannak ítélni pusztán azért, mert törvényen keresztül működik, vagy megtartja a meglévő intézményi keretek egy részét. A döntő kérdések a változásokat érintik: a joghatóság, a lényegi kötelezettségek, a nyilvánosságra hozatal, a jogorvoslatokhoz való hozzáférés, döntéshozatali részvétel, végrehajtás és az erőforrások elosztása.

Ugyanígy, az emberi jogok vagy fenntarthatóság felhívása sem bizonyítja, hogy értelmes újraelosztás történt volna.

Ez egy produktív feszültség a kutatási programban: olyan kritériumokat követel, amelyek megkülönböztetik az intézményi alkalmazkodást a változásoktól, amelyek jelentősen megváltoztatják a kormányzó kapcsolatokat.

14. Általános ítélet

Ebből az olvasmányból a legvédhetőbb következtetések a következők:

Igény	Értékelés
Magánintézmények gyakorolhatnak transznacionális kormányzati hatalmat.	Ez Cutler munkásságában központi és kiterjedt állítás.
A kereskedelmi jog alkotmányos funkciókat láthat el a meglévő államokban.	Erősen alátámasztja az ingatlan, szerződések, befektetések és az ítélethozatal elemzése.
Ezek a megállapodások szükségszerűen egy globális állammá konvergálnak.	Ez egy további fejlődési tézis, amely bizonyítékokat igényel az általa azonosított intézményi hatásokon túl.
Cutler a központosított világállamot támogatja megoldásként.	A művek a támogató ellenállást, az elszámoltathatóságot, a demokratikus újjáépítést és a átalakító jogi gyakorlatot vizsgálták; nem határozzák meg ezt az intézményi előírást.

Cutler legnagyobb hozzájárulása a kérdésedhez az a magyarázata, hogyan szervezhetők át a politikai hatalom jogi alapjai egyetlen alapító alkotmányos aktusz nélkül.

Munkája azokhoz az intézményekhez irányít minket, amelyek meghatározzák, ki hozhat szabályokat, hivatkozhat jogokra, választhat fórumokat, kiszabhat költségeket és érvényesíthet a határokon átnyúló végrehajtást. Hogy ezek az intézmények egy globális állam részévé válnak-e, azt a kapcsolataik és konfliktusaik alapján kell vizsgálni, nem pedig kizárólag földrajzi befolyásuk alapján.

Az ebből fakadó kérdés megterhelő és pontos: **kinek van hatásköre megváltoztatni azokat a transznacionális jogi feltételeket, amelyek alatt a nemzeti politikai döntések születnek – és ki vonhatja felelősségre ezt a hatáskört?**

Kiválasztott olvasási sorrend

Cutler ezen nézőpontból való alapos tanulmányozásához a következő műveket helyezném előtérbe:

1. ***Magánhatalom és globális hatalom: Transznacionális kereskedőjogi a globális politikai gazdaságban*** (Cambridge University Press, 2003). A fő történelmi és elméleti szintézis. Kiadói előzetes.
2. **"A 'Hatalom' meghatározása a globális politikai gazdaságtanban,"** *International Studies Quarterly* 43(1) (1999): 59–81. A legerősebb korai állítás, amely összeköti a jogi tekintélyt, a társadalmi erőket és a szakmai szakértelmet. Cikk szövege.
3. **"Kritikus reflexiók a nemzetközi jog és szervezet vesztfáliai feltételezéseiről: a legitimitás válsága,"** *Review of International Studies* 27(2) (2001): 133–150. Teljes cikk.
4. **"Jogi pluralizmus mint a transznacionális kapitalizmus 'józan észese',"** *Oñati Szocio-Legal Series* 3(4) (2013): 719–740. Teljes cikk.
5. **"Átalakulások az államiságban, a befektető-állam rendszere és az új alkotmányosság,"** *Indiana Journal of Global Legal Studies* 23(1) (2016): 95–126. Adattári nyilvántartás.
6. ***A szerződéses magán transznacionális kormányzás politikája***, szerkesztve Thomas Dietz-szel közösen (Routledge, 2017). Kiadói előzetes.
7. **"A magán transznacionális hatalom és hatóság igazságszolgáltatása,"** *Indiana Journal of Global Legal Studies* 25(1) (2018): 61–95. Adatbázis nyilvántartása.
8. **"Vakfoltok az IPE-ben: Szerződésjog és a transznacionális kapitalizmus strukturális beágyazása,"** *Review of International Political Economy* 31(3) (2024): 831–853; Online kiadvány 2023. Kiadói nyilvántartás.
9. ***Jog és kapitalizmus: A klíma a tűz*** alatt (Cambridge University Press, 2026). A kutatási program legújabb kiterjesztése. Kiadói nyilvántartás.

David Schneiderman munkássága

David Schneiderman munkája az egyik legvilágosabb jogi beszámolót nyújtja arról, hogyan fejlődhet egy globális gazdasági alkotmány meglévő államok, szerződések, bíróságok és választottbírósági intézmények révén. Központi aggodalma, hogy a nemzetközi befektetési jog tartós korlátokat szabhat a demokratikus gazdaságpolitikának, miközben a külföldi befektetőknek szokatlanul erős eszközöket biztosít ezeknek a korlátoknak a betartatására.

Az Ön globális állam-alakulás nézőpontja különösen találó, mert maga Schneiderman teszi ezt a kapcsolatot. 2006-os **"Transznacionális jogosság és helyi ügynökség mozgalmazása" című cikkében** kifejezetten összehasonlítja a gazdasági globalizációt az állam kialakulásával: egy olyan politikai és kulturális rend felépítésével, amely szűkíti az alternatívákat, és bizonyos gazdasági megállapodásokat szükséges vagy tekintélyesnek mutatja be. Éves Felülvizsgálatok

Mindazonáltal munkája megköveteli a különbségtételt a **globális kormányzó rend** és **az egységes világállam kialakulása** között. Széles körű érveket hoz az előbbiről. Az, hogy ezek a fejlemények egy folyamatot alkotnak-e egy egységes átfogó állam felé, további elemző kérdés.

A fő következtetésem a következő: **Schneidermant leginkább úgy olvashatjuk, mint a transznacionális gazdasági hatalom alkotmányos szervezetét, annak a nemzeti intézményektől való függőségét és a demokratikus ellenállás lehetőségeinek elméletét.** Elemzése különösen értékes, mert konkrét jogi mechanizmusokat vizsgál, amelyeken keresztül a gazdasági prioritások hatalmat szereznek a kormányzati cselekvés felett.

1. Az alapvető tézis: a gazdasági globalizáció alkotmányos formát ölt

A gazdasági globalizáció alkotmányosítása (2008)

Schneiderman fő korai szintézise a ***Alkotmányos Gazdasági Globalizáció: Befektetési Szabályok és Demokrácia*** Ígérete.

Bevezetése két kapcsolódó fejleményt különböztet . **A külső alkotmányosodás** akkor történik, amikor a nemzetközi megállapodások korlátozásokat állapítanak meg a hazai kormányzati tevékenységre. **A belső alkotmányosítás** a nemzeti alkotmányos értelmezés és intézményi gyakorlat változásai révén történik.

Leír egy kialakuló **"alkotmányfelépítést"** , és azonosít olyan jellemzőket, amelyek az alkotmányos előelköteleződéshez hasonlítanak: a kormányzati hatáskörök korlátozásai, az utódkormányokat kötelező kötelezettségek, a felülvizsgálat akadályai, valamint az előírások eldöntését eldöntő intézmények.

Az alkotmányosság ebben az elemzésben két célt szolgál. Leírja, hogyan szervezik a hatalom, és szabványokat ad a szervezet demokratikus minőségének kritizálásához. A nemzeti államok továbbra is központi résztvevők maradnak a megállapodások kialakításában.

A könyv kifejezetten agnosztikus abban is, hogy a demokratikus önkormányzatot végül megfelelően intézményesíthető-e transznacionálisan. Gyakorlati irányultsága az államokkal kapcsolatos, legalábbis középtávon a demokratikus intézményeket részesíti előnyben. assets.cambridge.org

Az ebből fakadó alkotmányos kérdés sokkal megterhelőbb, mint hogy egy szerződés jogilag kötelező érvényű-e. Az arra vonatkozik, hogy egy kötelezettségi hálózat tartós struktúrát teremt-e, amelyben a kormányok cselekedhetnek – és hogy a demokratikus közvélemények rendelkeznek-e elegendő eszközzel ezen szerkezet módosítására.

Egy kormány alkotmányos jogalkotásra képes maradhat, miközben felfedezi, hogy bizonyos hatáskörök gyakorlása jelentős nemzetközi jogi következményekkel jár. A hivatalos hazai hatalom és a gyakorlati politikai szabadság ezért eltérhet.

A korábbi megfogalmazás: egy állam által létrehozott önszabályozó rendszer

Schneiderman "Investment Rules and the New Constitutionalism" (2000) című művében vizsgálja az államok szerepét olyan befektetési megállapodások létrehozásában, amelyek korlátozzák saját jövőbeli viselkedésüket.

A cikk összekapcsolja a befektetésvédelmet a gazdasági kötelezettségek megszilárdításával, amely a szokásos többségi irányításon túli megszilárdul. Dél-Afrika egy fontos összehasonlító problémát jelent: a belföldön tárgyalt alkotmányos tulajdonjogi megállapodások eltérhetnek a nemzetközi befektetési szabályok által megkövetelt védelemtől.

A központi kapcsolat tehát két alkotmányos projekt között áll: egy hazai megállapodás a tulajdon és társadalmi átalakulás területén, valamint egy nemzetközi keret, amely védi a külföldi befektetéseket. Cambridge Core

A globális államképző szemszögből ez egy olyan folyamatot sugall, amelyben a meglévő kormányok egy további kormányzati rend kialakításában segítenek. A hatalom nem feltétlenül egyetlen alapító eseményben kerül át. A hatalom egymás után halmozott el kötelezettségek, értelmezések és végrehajtási gyakorlatok során.

A központi intézményi kérdés az, hogy **ki irányítja azokat a feltételeket, amelyeken a jövőbeli kormányok gazdaságpolitikát változtathatnak?**

2. A jogi mechanizmusok: hogyan válik a befektetésvédelem irányító hatósággá

Schneiderman érvelése világosabbá válik, amikor a vonatkozó jogi megállapodásokat elválasztják.

2.1 Az anyagi szabványok korlátokat szabnak az állami intézkedésre

A NAFTA **történelmi befektetési fejezete** konkrét példát ad arra, milyen előírásokat érintettek:

Ellátás	Fő jogi aggály
Nemzeti kezelés	A fedezett külföldi befektetők kezelése a hazai befektetőkkel szemben hasonló körülmények között.
A kezelés minimális színvonala	A nemzetközi jogi szabványnak megfelelő kezelés, beleértve a méltányos és méltányos bánásmódot.
Kisajátítási rendelkezések	Feltételek és kártérítési követelmények a fedezett kisajátításokhoz.
Áthelyezési feltételek	Korlátozások a kormányzati beavatkozásra a fedezett befektetésekkel kapcsolatos átutalások esetén.
Teljesítménykövetelmények	Korlátozások a kormányok által kiszabott feltételekre a befektetési tevékenységre.

Ezek különböző jogi kötelezettségek, eltérő követelményekkel és kivételekkel. Nem szabad összeomlászni általános garanciává minden kormányzati intézkedés ellen, amely csökkenti a nyereségességet. Befektetés

A politikai jelentőség abban rejlik, hogy potenciális elérésük van a politikai területekre. Egy gazdasági kezeléssel kapcsolatos vita magában foglalhatja a környezetvédelmi szabályozást, közszolgáltatásokat, ipari politikát, földhasználatot, adózást vagy intézményi reformot.

Az ilyen következmények létezése nem bizonyítja, hogy minden igény sikeres lenne. Azt is megmutatja, hogy egy formálisan a befektetéssel foglalkozó rendszer miért járhat alkotmányos következményekkel.

2.2 Az ítélkezők alkotmányos felülvizsgálathoz hasonló hatásköröket szereznek

Schneiderman "Investment Arbitration as Constitutional Law: Constitutional Analogies, Linkages, and Absences" (2020) című művében azt állítja, hogy a befektetési döntések analóg funkciókat látnak el az alkotmányos felsőbíróságokké.

A választottbírók széles körben értelmezik a kötelezettségeket, és értékelik az állami magatartás helyességét ellenük. Munkájuk így gyakorlati hatáskört oszthat el a közintézmények és a védett befektetők között.

Az analógia a funkcióra vonatkozik. Ez nem jelenti azt, hogy minden befektetési bíróság rendelkezik a nemzeti alkotmánybíróság joghatóságával, intézményi helyzetével vagy javító jogkörével. Oxford Akadémiai Egyetem

Ez a különbség elengedhetetlen. A NAFTA 1135. cikke alapján például a fő jogorvoslatok a pénzbeli kártérítés és a vagyon visszaszerzése voltak, az állam pedig jogosult kártérítést fizetni

a kártérítés helyett. Ez a szabály nem adott általános jogkört a bíróságoknak a nemzeti jogszabályok érvénytelenítésére. Befektetés

Ennek ellenére a kártérítés-alapú felülvizsgálat még mindig befolyásolhatja a törvényhozási döntéseket. Egy intézkedés hazai szinten is érvényes maradhat, miközben nemzetközi felelősséget teremt. Az alkotmányos jelentőség ezután a jogi hatalom, a pénzügyi következmények és a szabályozási változás várható költségei közötti kapcsolatból fakad.

2.3 A közintézmények támogatják a nemzetközi végrehajtást

Az **ICSID Egyezmény** egy másik fontos elemet jelent. Az 54. cikk előírja, hogy a szerződéses államok kötelező érvényűnek ismerjék el az egyezményes ítéleteket, és úgy érvényesítsék anyagi kötelezettségeiket, mintha azok végleges hazai ítéletek lennének. Az 55. cikk megőrzi a végrehajtás alóli mentesség vonatkozásában alkalmazandó szabályokat.

Ez egy erős végrehajtási keretrendszer, de nem hoz létre független globális kényszerítő apparátust. Nemzeti intézményeken keresztül működik, megkülönböztetve az elismerést, végrehajtást és végrehajtást. ICSID

Nem minden befektetési választottbírósági eljárás követi az ICSID Konferencia keretrendszerét. Más eljárások szerinti kivégzések eltérő nemzeti és nemzetközi végrehajtási megállapodásoktól függhetnek. Az ICSID maga megkülönbözteti az UNCITRAL díjak érvényesítését a Konvenciós díjaktól. ICSID

A kérdésedre válaszolva, a legfontosabb pont, hogy a transznacionális hatóság a meglévő állami képességek összehangolt alkalmazásával válik hatékonygá. A világrendőrség hiánya nem teszi a nemzetközi jogi korlátokat jelentéktelensé.

2.4 A beágyazódás lényeges, de nem feltétlenül visszafordíthatatlan

A szerződés időtartama, a felmondási rendelkezések és a túlélési záradékok befolyásolják, hogy a kötelezettségek meddig maradnak a jövőben. Ezek a rendelkezések szerződésről szerződésre vizsgálásra szorulnak. A kölcsönös megszüntetés következményei eltérhetnek az egyoldalú kivonulásétól is; ezért a szerződésreform jogi elemzése nem feltételezheti, hogy minden befektetési védelem véglegesen kívül esne a kormányzati ellenőrzésen. UNCTAD Befektetési Politikai Központ

Egy erős elemzésnek meg kell különböztetnie a **politikai felülvizsgálat** nehézségét a **jogi lehetetlenségtől**.

Ez a megkülönböztetés központi Schneiderman szélesebb projektjében. A beágyaszkodás kritikája kapcsolódik ahhoz a vizsgálathoz, hogy azok az intézmények, amelyek ezeket a korlátokat létrehozták, miként változtathatják meg azokat.

3. Belső alkotmányos átalakulás: a globalizáció a nemzeti jogi kultúrán keresztül működik

Schneiderman jellegzetes hozzájárulása túlmutat a külső szerződéses kötelezettségeken. Azt is vizsgálja, hogyan befolyásolja a gazdasági globalizáció a nemzeti alkotmányos megértéseket.

Alkotmányos kölcsönzés és a rendelkezésre álló ötletek kiválasztása

Az "Exchanging Constitutions: Constitutional Bricolage in Canada" **(2002)** című művében a bírói kölcsönzést a *bricolage* fogalmán keresztül vizsgálja: a meglévő szellemi környezetben elérhető anyagok felhasználása.

Az érvelése az, hogy a domináns politikai kultúra befolyásolja, mely alkotmányos eszmék válnak könnyen elérhetővé és meggyőzővé. Azonosít egy modellt, amely a vevők és eladók közötti szabad csere köré szerveződött, különösen az amerikai alkotmányos hagyományokhoz, amelyek erős piaci védelemhez tartoznak.

Ezt a tendenciát vizsgálja a kanadai federalizmusban, az Alapszabály jogában és az őslakos jogok döntéseiben, miközben kifejezetten elismeri, hogy ez nem magyarázza meg minden esetet. A tőkeért folytatott verseny a szélesebb politikai környezet egy részét képezi. digitalcommons.osgoode.yorku.ca

Az intézményi következmények fontosak. Az alkotmányos konvergencia szakmai értelmezésen keresztül történhet meg, nem pedig formális módosítással vagy nemzetközi intézmények közvetlen parancsaival.

Egy nemzeti bíró értelmezheti a döntést a hazai alkotmányos tanok fejlődésének. Ugyanakkor az érvelés támaszkodhat a szélesebb körű transznacionális jogi és gazdasági környezetben keringő ötletekre.

Az empirikus feladat az, hogy ezt a kapcsolatot bizonyítsák, ne pedig pusztán hasonló eredményekből következtessenek ki.

Tulajdonvédelem és demokratikus kísérletezés

Schneiderman a "Property Rights and Regulatory Innovation: Comparison Constitutional Cultures" (2006) című művében Schneiderman azt kérdezi, hogyan befolyásolja az alkotmányos tulajdonvédelem a közösségek alkalmazkodási képességét a változó körülményekhez.

Összehasonlítja a kanadai és amerikai alkotmányos kultúrákat, miközben elismeri a belső sokszínűséget és a gyakorlati hasonlóságokat. Kanada általános, gyökerező Chartájából származó tulajdonjog hiánya nem jelenti azt, hogy nincs tulajdonvédelem: a törvények, a közjogi elvek és más jogi eszközök továbbra is fontosak maradnak.

Aggodalmát amiatt, hogy a nemzetközi befektetési kötelezettségek megváltoztathatják a meglévő gazdasági helyzetek védelme és a közvélemény szabályozási innovációs kapacitásának egyensúlyát. academic.oup.com

A világállam-relevancia az **alkotmányos helyettesítés nélküli konvergencia** lehetősége. A nemzeti alkotmányok formálisan különállóak maradhatnak, miközben értelmezésük és gyakorlati működésük közös gazdasági feltételezések felé halad.

Ez egy másik mechanizmus a globális alkotmány közvetlen felsőbbrendűségétől. A nemzeti jogrendszerek anyagai, elvárásai és intézményi szokásai révén működik.

4. Állam létrehozása, mint kulturális és politikai projekt

Schneiderman 2006-os cikke a helyi ügynökség immobilizációjáról különösen egyértelművé teszi az állam-alapítás összehasonlítását.

Azt állítja, hogy a gazdasági globalizáció jogi szervezete inkább gyanúsnak tekinti a helyi gazdasági szabályozást. A komparatív előny, a fogyasztói szabadság és a jogállamiság esete segítik ezt a rendet legitimálni. Stabilitása azonban a nemzeti államok hozzájárulási és fenntartási képességétől függ.

Kritizálja azokat az elméleti megközelítéseket is, amelyek marginalizálják a helyi és nemzeti politikai cselekvési lehetőségeket, mert ezek elhomályosíthatják az ellenállás fontos erőforrásait. Éves felülvizsgálatok

Itt az állam kialakulása részben arra utal, hogy egy tekintélyképes megértést építsünk fel arról, mit kell tennie a kormánynak. Egy rend erősebbé válik, ha prioritásait a felelős kormányzat normális feltételeinek tekintik, és az alternatívákat kivételes igazolást igényelnek.

Hayek álma: megváltoztatni, milyen szereplővé válik az állam

"Hayek's Dream: International Investment Law and the Denigration of Politics" (2022) című művében Schneiderman egy specifikusabb kapcsolatot vizsgál a jogi tanítás és a politikai racionalitás között.

Összekapcsolja Hayek kormányzati célok korlátozását – beleértve a többszintű szövetségi érdekeltséget – a nemzetközi gazdasági gondolkodás fejleményeivel. A cikk ezután olyan befektetési vitákat vizsgál, amelyekben a szuverén hatalom gyakorlását kevésbé kedvezően kezelik, mint a szokásos kereskedelmi tevékenységként beállított magatartást.

Igénye kifejezetten a kiadványok egy részcsoportjára korlátozódik. A fő példa, *a Biwater Gauff kontra Tanzánia*, szintén fontos feltételt követel: szerződésszegéseket találtak, de kártérítést nem ítéltek ki, mert a befektetésnek nem volt gazdasági értéke. cambridge.org

A globális politikai fejlődés szempontjából az a jelentőség, hogy a nemzetközi jog befolyásolhatja **az állami magatartás elvárt jellegét**. A kormányokat akár akkor is kényszeríthetik, hogy igazolják magukat kereskedelmi ellenfelként, még akkor is, amikor közfeladatra reagálnak.

A cikk támogatja egy megfogalmazott szellemi program és annak joggyakorlatainak vizsgálatát. Nem bizonyítja, hogy minden választottbíró tudatosan hajtja végre Hayek programját, vagy hogy ezek a gyakorlatok egyetlen összehangolt világkormány tervéhez tartoznak.

Ezért három kérdésnek kell különbözőnek maradnia: egy szellemi projekt tartalma, annak hatása az intézményi tervezésre, valamint az egyes döntéshozók szándékai.

5. *A gazdasági globalizáció elleni ellenállás*: a globális hatalom elméleteinek tesztelése jogi intézmények ellen

Schneiderman ***Resisting Economic Globalization: Critical Theory and International Investment*** Law (2013) című műve a befektetési jog működésével ellentétes jelentős kritikai elméleteket vizsgál.

Fő beszélgetőpartnerei és kérdései a következők:

Gondolkodó vagy megközelítés	**Schneiderman központi kérdése**
Hardt és Negri	Az ő beszámolójuk alábecsüli az államok folyamatos jelentőségét?
Gunther Teubner	Képesek az autonóm jogrendszerek megfelelően korlátozni önmagukat?
Jürgen Habermas	Képesek az észak-atlanti intézmények végrehajtani azt a kozmopolita reformot, amit elvárnak tőlük?
Boaventura de Sousa Santos	Mi teszi a transznacionális ellenállást hatékonysá és fenntarthatóvá?
Sheldon Wolin	Hogyan kapcsolódik a befektetői védelem a demokratikus kizáráshoz?
Michel Foucault	Mikor változtatják meg valójában a látszólagos változások a dominancia viszonyait?

A könyv befejezése hangsúlyozza az államok képességét a befektetési korlátok felépítésére és feloldására. Példái azt is mutatják, hogy a külföldi tőke földrajzi eredetének megváltoztatása nem feltétlenül változtatja meg a hozzá kapcsolódó kormányzati kapcsolatokat. Springer Nature Link

Ez egy jelentős feltétel a globális államalakulás egyenes narratívájához. Egy jogrend transznacionálisan erőssé válhat, miközben továbbra is olyan intézményektől függ, amelyek képesek ellenállni neki.

A kérdés tehát az, hogy ezek az intézmények megvannak-e a politikai hajlandóságuk, erőforrásai és koordinációjuk, hogy megmaradt hatalmukat használják.

Miért lehet az autonóm jogi korrekció nem elegendő

A különálló **cikk, "Legitimacy and Reflexivity in International Investment Arbitration: A New Self-Restraint?"** (2011) koncentráltabban vizsgálja Teubner megközelítését.

Schneiderman megvizsgálja, hogy a befektetési jog megfelelően reagál-e a területen kívüli kifogásokra. Vizsgálja a védelmi doktrínák közötti elmozdulatokat, más nemzetközi bírósági gyakorlatokra való hivatkozásokat és az arányosság előzetes beépítését.

Következtetése szkeptikus az önkorrekció mértékével szemben. A válaszokat nagyrészt a rezsimet irányító szakemberek irányítják. Jelentősebb változások beavatkozásra és iránymutatásra lehet szükség az államoktól. Oñati társadalmi-jogi sorozatok

Ez általános alkotmányos problémát vet fel: **vajon egy intézmény hajlandósága a kritikát elfogadni érdemi lehetőséget ad az érintetteknek a változtatásra?**

A konzultáció, a doktrínális alkalmazkodás és a politikai elszámoltathatóság különböző kapcsolatok. Egy rezsim elismerheti a külső aggályokat, miközben megtartja a hatáskört azok relevanciájának és súlyának meghatározására.

A világállam-értelmezés szempontjából ez a különbség azért számít, mert a reagáló bíráskodás bővítése megerősítheti az intézményt anélkül, hogy megfelelő demokratikus ellenőrzést teremtene felette.

6. Legitimitás, arányosság és a szakmai közösség

Legitim lehet az alkotmányos módszerek hitelesebbé tétele a globális ítélethozatalnak?

"Global Constitutionalism and its Legitimacy Problems: Human Rights, Proportionality, and International Investment Law" (2018) című művében Schneiderman a befektetési döntések legitimítésére vonatkozó javaslatokat vizsgálja, amelyek alkotmányos és emberi jogi bíróságokhoz kapcsolódó módszereket alkalmaznak.

Elemzése az arányosságra és a javaslat elfogadására fókuszál a befektetési jogászok és választottbírók körében. Jelentős vonakodást tapasztal olyan megközelítések elfogadásától, amelyek nagyobb súlyt adnának a versengő közérdekű aggályoknak.

Ezért a cikk megkérdőjelezi, hogy egy alkotmányos technika behozatala felülmúlhatja-e a területen már meglévő intézményi prioritásokat és szakmai kötelezettségeket. Nem szabad úgy értelmezni, hogy az arányosságot a befektetési választottbíróságon egységesen alkalmazzák. researchgate.net

A tágabb elemző pont az, hogy a jogosság nem következtethető ki hasonlóságból. Egy intézmény nem szerzi meg az alkotmánybíróság demokratikus státuszát pusztán azért, mert átveszi annak a bíróság szókincsének egy részét.

A releváns kérdések a hatáskörébe, kinevezési eljárásaira, közfelelősségeihez, igazolási normákhoz és olyan intézményekhez való viszonyra vonatkoznak, amelyek képesek megváltoztatni mandátumát.

A rezsim professzionális védelme

Schneiderman közvetlenebbül vizsgálja a szakmát a **"The Paranoid Style of Investment Lawyers and Arbitrators: Investment Law Norm Entrepreneurs and Their Critics"** című könyvében, amely 2016-ban fejezetként jelent meg.

Tanulmányozza néhány befektetési jog szakember és tudós által használt védekező retorikát. A vizsgálat azt vizsgálja, hogy miért kezelik néha a kritikát félreinformációként vagy a jogrendszer elleni támadásként, miközben a rezsim védelmezői bizalmat fejeznek ki annak legitimitásában.

A fejezet a közbizalomhiány és a rendszer jövőjétől kapcsolatos szakmai szorongás közötti feszültséget vizsgálja. cambridge.org

A globális hatalmi elemzés szempontjából a szakmai közösségek azért számítanak, mert az intézményeknek értelmezésre, toborzásra, oktatásra és igazolásra van szükségük. A reprodukciójuk részben azoktól az emberektől függ, akik munkájukat tekintélyesnek és társadalmilag szükségesnek tartják.

Ez a megfigyelés bizonyítéki követelményt is felállít. A szakmai befolyásról szóló állításokat oktatás, kinevezések, publikációk, intézményi szerepek és részvételi minták révén kell vizsgálni. A szakmai közösség létezése önmagában nem mutat egységes érdeklődést vagy teljes koordinációt.

7. *A Befektetési Törvény Alibijei*: gyarmatosítás, imperializmus, adósság és fejlődés

A Investment Law Alibis: Colonialism, Imperialism, Debt and Development (2022) című műve Schneiderman elemzését kiterjeszti az egyenlőtlen nemzetközi kapcsolatok történetén és igazolásán.

A könyv olyan visszatérő érveket vizsgál, amelyek a külföldi gazdasági hatalmat fejlődésként mutatják be, megbízhatatlannak ábrázolják a helyi intézményeket, és a nyereségesség védelmét élvezik. Továbbá a jogi területeket, az igazságosság normáit, a befektetéssel kapcsolatos adósságterheket és az őslakos érdekek megfelelő elismerésének nehézségét is vizsgálja.

Módszere inkább a átalakult folytonosságokra figyel, nem pedig megszakítás nélküli történelmi identitásra. A konstruktív vita magában foglalja a korábbi tárgyalásos elvásárlási javaslatokat és nagyobb figyelmet a marginalizált nézőpontokra. assets.cambridge.org

Mit ad hozzá a birodalmi nézőpont

A világállam-értelmezés hangsúlyozza a politikai hatalom lehetséges integrációját. Egy birodalmi értelmezés azt kérdezi, hogyan oszlik el a hatalom a hatalmas központok és alárendelt vagy függő népességek között.

Ezek a hipotézisek átfedhetnek, de egyik sem tartalmazza a másikat.

Egy rendszer megvédheti a hatalmas gazdaságokhoz kötődő befektetőket, miközben megőrizheti a formálisan független államokat. Hierarchia tartós lehetne egységes politikai központ kialakítása nélkül. Ezzel szemben egy integrált globális szervezet jelentős egyenlőtlenségeket intézetet képezhet tagjai között.

Schneiderman későbbi munkái ezért arra ösztönöznek minket, hogy vizsgáljuk az **integráció eloszlási tartalmát**, nem csak annak szervezeti terjedelmét.

Az adósságkérdés különösen feltáró. Amikor az elbírált kötelezettségek közpénzek elleni igényekké válnak, a politikai kérdés azt érinti, hogy kinek az elvárásai elsőbbséget élveznek a versengő társadalmi igényekkel szemben. De bármely díj gyakorlati hatása annak méretétől, végrehajtásától, fiskális környezetétől és az érintett kormány által elérhető választási lehetőségektől függ.

Egy meggyőző globális hatalom-elképzelésnek ezeket a hatásokat kellene igazolnia, nem pedig azt feltételezni, hogy minden nemzetközi díj ugyanolyan mértékű politikai alárendeltséget eredményez.

8. A 2024-es alkotmánybírósági tanulmány: hogyan reagálnak a nemzeti bírák

Alkotmányfelülvizsgálat és nemzetközi befektetési jog: tisztelet vagy ellenállás? (2024) a nemzeti alkotmányos kötelezettségek és a befektetéshez kapcsolódó korlátok közötti feszültségeket vizsgálja.

Schneiderman egy folytonosság mentén szervezi a válaszokat: **kemény tisztelet, lágy tisztelet, lágy dac és kemény ellenállás**. Fő esettanulmányai általában az alkalmazkodásra vagy a minősített ellenállásra vonatkoznak, nem pedig teljes elutasításra.

Az összehasonlító eredmények közé tartozik az erős tisztelet észak-amerikai és perui környezetében, valamint a feltételes alkotmányos jóváhagyás Kolumbiában. Indonézia és Izrael világítja meg a gazdasági irányítás körüli konfliktusokat, bár a releváns ügyek jogi formájukban eltérnek. A könyv azt vizsgálja, hogyan mérsékelik a bíróságok az alkotmányos ütközéseket, gyakran közvetve. api.pageplace.de

Miért fontos ez a globális államképződés szempontjából

Ez a tanulmány túlmutat azon az állításon, hogy a nemzetközi intézmények korlátozzák a kormányokat. Azt kérdezi, hogyan vesznek részt a nemzeti alkotmányos intézmények ezeknek a korlátoknak a feldolgozásában.

Több lehetőség is felmerül:

- A bíróság normalizálhatja a nemzetközi kötelezettségeket azzal, hogy alkotmánymentesnek kezeli azokat.
- Korlátozott képesítésekkel megőrizhet némi belföldi mérlegelési jogot.
- Nemzeti alkotmányos követelményeket használhat arra, hogy módosításokat követeljen egy megállapodásban.
- Erősítheti a nemzetközi gazdasági érvelést azáltal, hogy beépíti azt a hazai doktrínába.

Ezek analitikusan eltérő útvonalak. A globális integráció tanulmányának meg kell határoznia, melyik útvonal működik az adott környezetben.

Az intézményi konfiguráció különösen jelentős, mert a nemzeti bíróságok legitimitást biztosíthatnak egy nemzetközi megállapodásnak anélkül, hogy hivatalosan egy hierarchia alárendelt bíróságaivá válnának.

Döntéseik segíthetnek összekapcsolni a különböző jogi rendeket, miközben megőrzik az alkotmányos autonómia látszatát – és néha a valóságot.

Ez megakadályozza az igazságszolgáltatási hatalom túl egyszerű értelmezését is. A nemzeti bírák nem feltétlenül védik a demokratikus törvényhozási szabadságot külső bírákkal szemben.

És nem is egyformán elősegítik a külső korlátokat. Szerepük a doktrínától, intézményi helyzettől, politikai kapcsolatoktól és a konkrét vitástól függ.

9. *Befektetési jog újragondolása*: a doktrína megváltoztatása a meglévő jogi területen belül

A ***Rethinking Investment Law*** (2023) című gyűjtemény, amelyet Gus Van Harten közösen szerkesztett, jól mutatja Schneiderman folyamatos elkötelezettségét a jogi értelmezés reform helyszíneként.

Saját szerzője által írt fejezet a **nemzeti kezelésről** szól. Vizsgálja az összehasonlítók választását, a differenciális kezelés megengedett indokát és a vizsgálat normáit.

Schneiderman azt állítja, hogy egy szabály, amelyet általában szerény diszkrimináció tiltásként értelmeznek, engedélyezheti a behatoló felülvizsgálatot, ha a befektetőkre gyakorolt negatív hatások alapján értelmezik. Nagyobb figyelmet javasol a külföldiekkel szembeni szándékosan diszkriminatív magatartásra.

A könyv együttműködő: a kisajátításról, a tisztességes és egyenlő bánásmódról, valamint más témákról szóló fejezetei különböző közreműködőkhöz tartoznak. Oxford Academic

A szélesebb jelentőséggel bír, hogy a szerződés irányító hatása részben az értelmezéstől függ. Az azonos vagy hasonló nyelvezet eltérő mérlegelési jogkör elosztását is támogathatja.

Ezért egy jogi rendszert nem szabad úgy kezelni, mint egy rögzített gépezetet, amelynek politikai hatásai automatikusan a létrehozásától származnak. A szerződés megfogalmazása, értelmezése, intézményi gyakorlat és politikai beavatkozás mind befolyásolhatja annak működését.

A kérdésedre ez különbséget tesz a **nemzetközi joghatóság bővítése** és **az abban a joghatóságon belüli ellenőrzés intenzitása** között. Bármelyik változhat anélkül, hogy a másik ugyanolyan mértékben változna.

10. A 2026-os Weberi-fordulat: bürokrácia, tekintély és hit

A nemzetközi befektetési jog szociológiája

Schneiderman ***A nemzetközi befektetési jog szociológiája: Max Weber témái*** (2026) című műve a rezsimet legitimitás, racionalitás, bürokrácia, szakmai tekintély és fejlődés révén vizsgálja.

Megkérdőjelezi, hogy a formális jogszerűség megfelelően magyarázza-e a jogos hatalmat, és hogy a jogi kiszámíthatóság igényei megfelelően leírják-e a gyakorlatot. Emellett a befektetési ítéleteket bürokratikus igazságszolgáltatásként vizsgálja, amely lényegi politikai elkötelezettségekkel rendelkezik.

Szakmai eszményei közé tartoznak a hidegháborúsok, karizmatikusok és morálisok. Ezek inkább elemző eszközök, mint a gyakorlatok kimerítő osztályozása. A fejlesztési vita szintén

megkérdőjelezi bármely univerzális formulát, amely a jogi reformot a jóléttel köti össze. academic.oup.com

Ez a megközelítés különösen releváns az állam létrehozásában, mivel a tartós hatalom többre van szükség, mint szabályok. Emellett személyzetet, szervezeti folytonosságot, az engedelmesség elvárásait, valamint a rend jogosságát vagy szükségességét meggyőző meggyőződést is igényel.

Egy hasznos alkalmazás azt vizsgálná, hogy a szétszórt ítélkezési intézmények egyre jobban integrálódnak-e a toborzásban, a doktrínában, a szakmai ösztönzőkben és a döntéshozatal feletti ellenőrzésben.

Azonban a bürokráciát nem szabad automatikusan egyenértékűvé tenni az államisággal. A vállalatok és más szervezetek is fejlesztik a bürokratikus adminisztrációt. Az államformálás kérdése a szakértelem szervezete és a szélesebb politikai hatalom közötti kapcsolatot érinti.

Jogi oktatás intézményi reprodukcióként

Egy kapcsolódó 2026-os fejezet, **a "A nemzetközi befektetési jog karizmatikus oktatói"** kifejezetten azokat a tanárokat vizsgálja, akik írnak, tanácsot adnak vagy gyakorolnak a területen. Schneiderman az oktatást úgy mutatja be, mint eszköz új generációk toborzására a befektetési jog szakmai eszméibe. Kifejezetten az empirikus támogatást szerénynek jellemzi. Springer Nature Link

Ez kutatási irány, nem pedig a teljes szakmai egység bizonyítéka. Az oktatási anyagok, intézményi kapcsolatok, karrierutak és a tudományos munka és a gyakorlat közötti kölcsönhatás segíthet megérteni, hogyan maradnak fenn a kormányzó feltételezések.

A nacionalista visszacsapás felszámolja a rendet?

A "Nemzetközi befektetési jog kiábrándultató joga?" című 2026. október 9-én **megjelent cikkben** Schneiderman megkérdőjelezi, vajon a gazdasági-nacionalista retorika sikeres ellenmozgalmat mutat-e a befektetésvédelem ellen.

Az érvelése az, hogy a külföldi befektetések továbbra is vonzzák a politikai vezetőket és a közvéleményt, és hogy a globalizációval való elégedetlenség nem feltétlenül vált ki hajlandóságot a gazdasági kormányzás demokratizálására.

Ez az ő kortárs értelmezése, nem pedig minden állam viselkedésének megalapozott leírása. Oxford Academic

A módszertani tanulság hasznos: sem a nemzeti irányítás retorika, sem a globális együttműködés retorikája nem elegendő bizonyíték az intézményi változásra. A releváns tesztek a tényleges jogi kötelezettségekre, az ítélkezési jogkörre, a politikai mérlegelésre és a közfelelősségre vonatkoznak.

11. Demokratikus alternatívája: megőrizni a gazdaságpolitika felülvizsgálatának lehetőségét

Schneiderman normatív álláspontja különösen világos a **"Against Constitutional Excess: Tocquevillian Reflections on International Investment Law"** (2018) című művében.

Tocqueville elismerésére merít a demokrácia kísérletezésre, hibázásra és javításra való képességéről. A probléma a túlzott beágyazódás, amely megakadályozza ezt a folyamatot vagy túlzottan növeli annak költségeit.

Az érv jobb egyensúlyt keres a jogi stabilitás és a politikai átvizsgálhatóság között. Támogatja a további transznacionális korlátok és a befektetési jogi szakemberek befolyásának csökkentését, miközben nagyobb súlyt fektet a meglévő alkotmányos egyezségekre. 12 Schneiderman_SYMP_Online

Ez az álláspont eltér a kormányzati mérleg korlátlan védelmétől. Maga a demokratikus innováció az intézményektől, jogoktól, eljárásoktól és politikai egyenlőség feltételeitől függ.

A központi kérdés az, hogy mely korlátok teszik lehetővé a kollektív önkormányzatot, és mely teszik túl nehézzé a fontos gazdasági megállapodások újragondolását.

A kérdést kétféle folytonosság közötti konfliktusként lehet megfogalmazni:

- A védett gazdasági elvárások folytonossága.
- Egy népesség képességének folytonossága, hogy felülvizsgálja a jövőjét irányító politikákat.

Egy alkotmányos rendnek mindkettőt kezelnie kell. Ha bármelyiket abszolútnak kezeljük, az elhomályosítaná a politikai döntéseket.

12. Kritikai értékelés: mit állít fel az érvelése – és mi igényel további bizonyítékot

V. A kötelező kötelezettségek nem önmagukban nem antidemokratikusak

Joel Colón-Ríos és Martín Hevia közvetlen ellenvetést fogalmaznak meg a "**Mi teszi a nemzetközi befektetési szabályok rendszerét nem demokratikusá?"** című retriút esszéjükben. (2009).

Azt állítják, hogy a jövőbeli kormányzati intézkedésekre vonatkozó korlátozások létezése önmagában nem tudja létrehozni a demokratikus törvénytelenséget. A nemzetközi megállapodások általában kötelezettségvállalásokat teremtenek. Azt is megkérdőjelezik, hogy Schneiderman az új alkotmányosságnak tulajdonítja-e azokat a problémákat, amelyek maguk a képviseleti demokrácia kizáró struktúrájában gyökereznek.

Nagyobb erőt találnak a befektetési rendszer igazságtalanságainak és következményeinek érdemi kritikájában, mint pusztán a korlátozáson alapuló kifogásban. papers.ssrn.com

Ez a kritika segít finomítani a vizsgálatot. A releváns értékelésnek meg kell vizsgálnia a köteleződés folyamatát, annak lényegi céljait, a juttatások és terhek elosztását, valamint a felülvizsgálat lehetőségeit.

Egy korábbi kormány beleegyezése releváns, de nem válaszol minden kérdésre egy hosszú jövőbe nyúló elkötelezettség demokratikus tekintélyéről.

B. Az alkotmányos analógiának pontos határokat kell

Schneiderman analógiája megvilágító, mert a befektetési döntés a közéleti magatartást magasabb szintű kötelezettségekkel szemben értékeli.

Korlátai ugyanolyan fontosak. A befektetési intézményeknek hiányozhatnak általános joghatóságuk, közös fellebbviteli hierarchiájuk, egyetlen törvényhozásuk vagy a kormányzati funkciók teljes körű felelőssége.

Az elemző feladat az, hogy azonosítsuk azokat a konkrét alkotmányos funkciókat, amelyek gyakorolnak. A címkének világosabbá kell tennie az intézményi kapcsolatokat, nem pedig olyan hatalmi jogköröket sugallni, amelyekkel az intézmények nem rendelkeznek.

C. A jogi kitettség és a tényleges politikai hatások megkülönböztethetők

A sikeres igény, a fenyegetett igény és a kormány esetleges felelősségvállalásra való előrejelzése különböző befolyási formák.

A szabályozási elrettentő bizonyításhoz bizonyítékokat igényel a kormányzati megfontolásról és az alternatívákról. Egy jogi kötelezettség jelentős lehet anélkül, hogy meghatároznánk a végső politikai eredményt.

Hasonlóképpen, az ítélkezési következetlenség többféle hatással járhat. Növelheti a bizonytalanságot és az óvatosságot, lehetőségeket teremthet stratégiai igényekre, vagy gyengítheti a rezsim tekintélyét. Politikai következményei nem lehet csak egy irányba következtetni.

D. A nemzeti politikai intézményeket nem szabad idealizálni

Ha a nemzetközi korlátok enyhülnek, a befolyó mérlegelési jogot demokratikus közvélemények, végrehajtó tisztviselők, erős hazai vállalatok vagy autoriter kormányok gyakorolhatják.

A nemzeti hatalom visszaszerzése és annak demokratizálása összefügg, de különálló feladatok.

Ezért egy meggyőző alternatívának a hazai képviseletet, elszámoltathatóság, társadalmi hatalom és a politikai döntéshozatalhoz való hozzáférés a nemzetközi jogi kerettel együtt kell vizsgálnia.

E. Az imperialisztikai hierarchia és a globális államalakulás különböző magyarázatok maradnak

Schneiderman munkája jelentős anyagot nyújt az egyenlőtlen hatalmi viszonyok magyarázatára. Emellett azonosítja azokat az intézményeket, amelyek határokon átívelően működnek.

A globális államformáció erősebb szervezeti megalapításához további bizonyítékokra van szükség az intézmények közötti integrációról: hogyan oldódnak meg a konfliktusok, ki változtathatja meg mandátumát, és hogy kialakul-e egy közös végső hatalom struktúrája.

A teljes világkormányzat hiánya nem cáfolja a kialakulási folyamatot. De egy fejlesztési állításnak meg kell mutatnia a pályát és a szakaszait összekötő mechanizmusokat.

13. Általános ítélet egy globális világállam szemszögéből

Schneiderman hozzájárulása négy állításban fogalmazható meg.

Először is, a globális politikai integráció jogi kötelezettségeken keresztül történhet gazdasági tevékenységgel kapcsolatban. Alkotmányos jelentősége jelentős lehet akkor is, ha az érintett intézményeket speciális befektetési védelmi mechanizmusként írják le.

Másodszor, a meglévő államok aktívan megalkothatják azokat a korlátokat, amelyek később átszervezik a cselekvési szabadságukat. Az állami részvétel és a transznacionális hatalom így összeegyeztethető.

Harmadszor, a nemzeti alkotmányos intézmények segíthetnek az integrációban, minősítésben vagy ellenállásban ezekkel a korlátokkal. A globális fejlődés jogi rendeken belüli és közöttük zajló konfliktusokon keresztül történik.

Negyedszer, az intézményi tartósság részben a szakmai szervezettségtől és a legitimáló hiedelmek hangsúlyán múlik. Későbbi weberi elemzése ezeket a mechanizmusokat hozzáadja a korábbi szerződésekre és alkotmányos doktrínára fókuszáló fókuszhoz.

Véleményem szerint ez egy erős magyarázatot támaszt egy **kialakuló globális gazdasági kormányzati rendről, amely alkotmányos jellemzőkkel** rendelkezik. Globális államnak nevezni a leghasznosabb, ha ez a kifejezés a kutatást a kormányzati funkciók integrációja felé irányítja. Kevésbé hasznos, ha minden nemzetközi korlátot egyetlen már összehangolt szuverén projekt bizonyítékaként kezel.

Schneiderman munkája egy olyan lehetőségre is utal, amely független figyelmet érdemel: **egy tartós nemzetközi rend kiterjedt alkotmányos ellenőrzést gyakorolhat a gazdaságpolitika felett anélkül, hogy átfogó felelősséget vállalna a demokratikus képviseletért, a szociális jólétért vagy annak következményeiért**.

Ez a lehetőség önmagában is politikailag jelentős. Központi hozzájárulása, hogy láthatóvá tegye annak jogi értelmezését, és megkérdezze, hogy az általa irányított népek hatékonyan képesek más jövőt választani.

Főbb művek további tanulmányokhoz

A következő sorozat hasznos útvonalat ad a kutatási programon:

1. ***Alkotmányosítás a gazdasági globalizációt: befektetési szabályok és demokrácia*** ígérete (Cambridge University Press, 2008). Kiadói részlet.
2. **"Transznacionális jogosság és a helyi ügynökségek mozgalmazása,"** *Annual Review of Law and Social Science* 2 (2006): 387–408. Kiadói nyilvántartás.
3. ***Ellenállás a gazdasági globalizációnak: kritikai elmélet és nemzetközi befektetési jog*** (Palgrave Macmillan, 2013). Kiadói feljegyzés.
4. **"Az alkotmányos túlzás ellen: Tocquevilli-i reflektívumok a nemzetközi befektetési jogról,"** *University of Chicago Law* Review 85 (2018): 585–608. Teljes cikk.
5. **"Befektetési választottbíróság, mint alkotmányjog: alkotmányos analógiák, kapcsolatok és távollétet,"** az *Oxford Handbook of International Arbitration* (2020): 421–447. Kiadói nyilvántartás.
6. ***Befektetési jog alibijei: Gyarmatosítás, imperializmus, adósság és fejlődés*** (Cambridge University Press, 2022). Kiadói részlet.
7. **"Hayek álma: Nemzetközi befektetési jog és a politika lebecsülése,"** *Leiden Journal of International Law* 35(4) (2022): 743–759. Teljes cikk.
8. ***Rethinking Investment Law***, szerkesztette Gus Van Harten közösen (Oxford University Press, 2023). Kiadói nyilvántartás.
9. ***Alkotmányfelülvizsgálat és nemzetközi befektetési jog: tisztelet vagy ellenállás?*** (Oxford University Press, 2024). Kiadói előzetes.
10. ***A nemzetközi befektetési jog szociológiája: Max Weber témái*** (Oxford University Press, 2026). Kiadói nyilvántartás.

Forrás alapján: Az elemzés eredeti cikkekre, hozzáférhető könyvszövegre, kiadói előnézetekre és fejezetek összefoglalására támaszkodik. A 2008-as, 2022-es és 2024-es monográfiák beszámolói különösen a bevezető anyagra és az ellenőrzött kiadói fejezetleírásokra épülnek; nem szabad úgy értelmezni, hogy minden egyes oldal elérhető volt a megvizsgáláshoz.

M. Sornaraja munkája

Muthucumaraswamy Sornaraja munkája rendkívül releváns az Ön vizsgálata szempontjából, mert azt vizsgálja, hogyan szerezhetnek kormányzati hatalmat a külföldi befektetések jogi védelme az államok felett. Jellegzetes hozzájárulása az, hogy megkérdőjelezi ennek a hatalomnak a politikai következményeit és azokat a jogi folyamatokat, amelyeken keresztül megalakul: szerződésértelmezés, nemzetközi választottbíróság, állami szerződések nemzetköziesítése, valamint az egyes befektetői védelem univerzálisan alkalmazható jogvá válása.

Központi értékelésem az, hogy **írásai támogatják azt a globális gazdasági rend felépítésére irányuló kísérleteket, amelyek korlátozzák a nemzeti kormányokat, miközben megkérdőjelezik azt az állítást, hogy ezek a kísérletek szükségszerűen egységes világállamot hoznak** létre. Valójában kifejezetten vitatta azt az állítást, hogy a nemzetközi befektetési jog már koherens globális rendszert alkot. Későbbi írásai azt is felismerik, hogy a rendszer alkalmazkodással és a feltörekvő tőkeexportáló hatalmak támogatásával is fennmaradhat. academic.oup.com

A különbség számít. A nemzetközi gazdasági fegyelmekből álló hálózat, a nemzetközi bíróságok közhatalmának gyakorlása és egy politikailag integrált világállam kialakítása kapcsolódó lehetőségek, de ezek eltérő állítások. A Sornarajah jelentős anyagot ad az első kettő vizsgálatához. A harmadik megteremtéséhez további érvet kell tenni az érintett intézmények integrációjáról és végső hatalomáról.

Az alábbiakban megkülönböztetem dokumentált érveit a globális államalakulásra gyakorolt következményeikről alkotott értelmezésemtől.

1. Egyedi megközelítése: megkérdőjelezi, hogyan válnak a szabályozási szabályok törvényné

Sornarajah a külföldi befektetéseket a közjog, a fejlesztés és a gyarmati és gazdasági dominancia alá sújtott társadalmak történelmi tapasztalatai révén közelíti meg.

Fő értekezése, *a Nemzetközi Külföldi Befektetési Jog* először 1994-ben jelent meg, és 2021-ben ért el ötödik kiadását. A bevezető anyagai ragaszkodnak ahhoz, hogy a befektetési jognak össze kell kapcsolnia az általános nemzetközi joggal és az állami felelősséggel. Ellenzik a választottbíróságot önálló szakmai területként kezelni, amelynek központi célja a befektetők védelme. Az ötödik kiadás előszavában a befektetési áramlások változása, a kiterjedt

döntéshozatal elleni ellenállás és a versengő normatív megállapodások lehetősége is hangsúlyozzák. api.pageplace.de

Három kérdés fut végig munkáin:

1. **Ki profitál egy jogi szabályból?** A befektetők, a kormányok, a helyi elit és az érintett csoportok érdekei eltérhetnek.
2. **Hogyan született meg a szabály?** Egy szerződéses kötelezettség, egy választottbíró értelmezése és egy kommentátorok által ismételten hangsúlyozott állítás eltérő jogi alapokkal rendelkezik.
3. **Mi teszi legitimé a kialakult hatalomot?** A befektetők számára kiszámíthatóság önmagában nem tudja megoldani a fejlesztés, a közjólét vagy a demokratikus kormányzat kérdéseit.

A második kérdés különösen értékessé teszi a hozzájárulását a projektedhez.

Kritizálni lehet egy jogilag érvényes szabályt, mert igazságtalanul osztja el a hatalmat. Sornarajah azt is megkérdezi, hogy egyes állított szabályok eredetileg érvényesen születtek-e. 2011-es fejezetében, amely a "normátlanságba süllyedés" címmel, megkérdőjelezi azokat az értelmezéseket, amelyek szerinte valami törvényhozói hatalmat adnak a választottbíróknak megfelelő felhatalmazás nélkül. A kialakuló jogrendet úgy mutatja be, amelyet az államok és más választottbírók vitatnak. cambridge.org

Államformálás szempontjából ez a figyelmet a nemzetközi intézmények létezéséről a **jogalkotási kompetenciájuk igényeire tereli** el. A döntő fejlemény akkor történhet meg, amikor egy intézmény, amely eredetileg felhatalmazta bizonyos viták rendezésére, elkezdi meghatározni az elfogadható kormányzat általános normáit.

Ez egy pontosabb kutatási kérdés, mint egyszerűen azt kérdezni, hogy csökken-e a nemzeti szuverenitás.

2. A történelmi alapok: politikai függetlenség és gazdasági kapcsolatok feletti ellenőrzés

2.1. Az állami szerződések nemzetköziesítése

Sornaraja munkásságának központi történelmi problémája a kormányok és külföldi befektetők közötti megállapodások, különösen a hosszú távú engedmények kezelése.

Az International Commercial Arbitration: The Problem of State Contracts (1990) című művében megkérdőjelezi az ilyen szerződések szerződésekbe való asszimilációját. A tárgyalása bírálja a *pacta sunt servanda* szelektív alkalmazását – azt az elvet, hogy a megállapodásokat be kell tartani –, miközben elhanyagolja a jogi érveket, ha a körülmények változnak. Támogatja a nagyobb szerződéses rugalmasságot és az újratárgyalást. Ez az ő doktrinális érve; nem szabad összetéveszteni egy bevált általános szabálysal, miszerint minden körülmények változása jogosult egy államot arra, hogy átírjon egy befektetési szerződést. trans-lex.org

Az alapvető intézményi problémát egy hipotetikus bányászati engedmény is szemléltetődhet.

Egy kormány több évtizedre jogot ad egy vállalatnak ásványkitermelésre. Később egy másik kormány megváltoztatja az adózást, a környezetvédelmi előírásokat vagy az iparág szervezését. Ezután több jogi kérdés merül fel:

- Meghatározza-e a változás következményeit a hazai jog?
- Tartalmaz-e a szerződésben a jövőbeli jogszabályokra vonatkozó kötelezettséget?
- Elfogadta-e az állam a nemzetközi választottbíróságot?
- Létrehoz-e egy befektetési szerződés további kötelezettségeket?
- Melyik intézmény dönti el, hogyan hatnak ezek a különböző szabályok?

A külső hatalom felé való elmozdulás akkor következik be, amikor a koncesszióval kapcsolatos döntések jogi normáknak és olyan döntéseknek vannak kitéve, amelyeket a hazai politikai intézmények nem tudnak könnyen felülvizsgálni.

A jelentőség a hatáskör elosztásában rejlik. Egy adott befektetést szabályozó szerződés lehet alkalom arra, hogy meghatározzák a jövőbeli kormányzat megengedett hatáskörét.

2.2. Gazdasági viták külső megjelenése a dekolonizáció után

Sornarajah újra feltekinti ezt a történelmet a "The Battle Continues: Rebuilding Empire through Internationalization of State Contracts" (2019) című művében. Azt állítja, hogy a formális dekolonizáció nem feltétlenül bontotta fel a gazdasági dominancia jogi struktúráit. A befektetési kapcsolatok külső kialakítása megőrizhetné az irányítási formákat látszólag független jogi mechanizmusokon keresztül. Leírása kifejezetten felfoglalja a külső gazdasági érdekek és a fejlődő országok elitjei közötti szövetségeket. academic.oup.com

A vizsgálatod lényegi következménye: **a globális gazdasági hatalom a formálisan szuverén államokkal való kapcsolatok jogi újjáépítésén keresztül fejlődhet**.

Az állam továbbra is felelős az infrastruktúráért, a társadalmi konfliktusokért, a közrendért és a fejlesztés következményeiért. Mégis, néhány döntést a külföldi tőke kezeléséről máshol is értékelik, olyan szabványok alapján, amelyek értelmezése részben kívül esik az irányításán.

Ez a megállapodás összeegyeztethető az államszuverenitás folytatásával a nemzetközi jogban. Jelentősen megváltoztathatja azt is, hogy a szuverenitás mit tesz lehetővé egy kormány számára.

Azonban egy ilyen birodalmi elrendeződés nem feltétlenül igényel világállamot. Az egyenlőtlen viszonyok különálló államok között elegendőek lehetnek annak fenntartásához. A globális államképződés elméletének ezért meg kell magyaráznia, miért kell ezeket a kapcsolatokat egy integrált közhatóság összetevőiként értelmezni, nem pedig egy nemzetközi rendszerben tartós hierarchiának.

2.3. Állandó szuverenitás a természeti erőforrások felett

A történelmi ellenállítás az volt, hogy a politikai függetlenségnek jelentős kontrollt kell magában foglalnia a gazdasági erőforrások felett.

Fontos jogi hivatkozás az ENSZ Közgyűlésének 1962-es 1803-as határozata a természeti erőforrások állandó szuverenitásáról. Összekapcsolja az erőforrás-szuverenitást a nemzeti fejlődéssel és a lakosság jólétével. Foglalkozik továbbá a külföldi befektetésekkel, a

nemzetközi joggal és a megállapodások jóhiszemű betartásával is. Ezért nem jelent korlátlan felhatalmazást a jogi kötelezettségek figyelmen kívül hagyására. documents.un.org

Ez egy hasznos megkülönböztetést ad Sornarajah olvasásakor:

A szuverenitás érthető egy kormány jogi képességeként, vagy intézményi eszközként, amely révén a lakosság gyakorolja a közös gazdasági életének irányítását.

Ezek a jelentések átfednek, de élesen eltérhetnek. Egy kormány hivatkozhat szuverenitásra, miközben erőforrásokat politikailag összekapcsolt érdekekre irányít. A kormányzati mérlegelési jogkör megőrzése tehát nem biztosítja automatikusan a népi önrendelkezést.

Ez a probléma egyre nyilvánvalóbbá válik későbbi munkáiban.

3. Közvetlen alkotmányos érve: a befektetési szabályok átszervezhetik az állami hatalmat

Az egyik legvilágosabb forrás a konkrét kérdésedre Sornaraja **2003-as nyilatkozata, amelyet a Kanadai Tanács és a Kanadai Postai Munkások Szakszervezetének NAFTA-val kapcsolatos peréhez** készítettek.

Az 59. bekezdésben a kereskedelmi és befektetési megállapodásokat alkotmányos jellemzőknek jellemzi, mert kötik a jövőbeli kormányokat, nehezen módosíthatók, és politikai, illetve igazságszolgáltatási módon érvényesíthetők. A mellékelt hivatkozások kifejezetten Stephen Gillre és David Schneidermanra hivatkoznak. A 60. bekezdés kiterjeszti az érvet a szövetségi államokon belüli kapcsolatokra is: a tartományi vagy önkormányzati magatartásért folytatott nemzetközi felelősség nyomást gyakorolhat a helyi döntések központi felügyeletére. Későbbi tárgyalása a NAFTA kisajátítási rendelkezéseit potenciálisan kvázi-alkotmányos szerepként kezeli. Ezek az ő szakértői érvei, nem pedig bírói megállapítások, amelyek elfogadják őket. 2003. április 23. _VLP120...

Ez az anyag három analitikusan eltérő transzformációt javasol.

3.1. Politikai időn át való beágyazászása

Egy nemzetközi elköteleződés átültetheti egy korábbi kormány gazdasági döntéseit a későbbi kormányok mandátumába.

A beágyazás nem önmagában illegális. Maguk az alkotmányok is megőrzik a választások során elkötelezett kötelezettségeket. A kérdés az, mi van beágyazva, hogyan engedélyezték, és hogyan lehet felülvizsgálni.

Az embereket kínzástól védő elkötelezettség és a bizonyos gazdasági elvárások védelme egyaránt korlátozza a jövőbeli kormányzást, de azok igazolásai és kedvezményezettjei eltérnek. Mindkettőt "jogi bizonyosságként" nevezni nem oldja meg ezeket a különbségeket.

A globális állam-alakulás elmélete szempontjából a releváns kérdés, hogy a bővülő nemzetközi rend egyre inkább meghatározza-e azokat a gazdasági választásokat, amelyek a jövőbeli politikai többségek számára elérhetők maradnak.

3.2. Nemzetközi kötelezettségek átalakíthatják a hazai kormányzást

A hatás nem feltétlenül áll meg az állam külső határánál.

Tegyük fel, hogy egy önkormányzat korlátoz egy projektet, és a nemzeti kormány nemzetközi igénynek van kitéve. A központi kormánynak ezután oka van arra, hogy szorosabban ellenőrizze a helyi engedélyezési, tervezési és szabályozási döntéseket.

Elemző álláspontom az, hogy a külső jogi fegyelem belső központosítást eredményezhet még akkor is, ha a nemzetközi intézménynek nincs közvetlen hatalma az ország alkotmányos szerkezetének átszervezésére.

A kutatásnak meg kell állapítaniuk, hogy ez a nyomás valóban megváltoztatja-e az adminisztratív gyakorlatot, a törvényhozási rendszereket vagy a hatalom elosztását. A nemzetközi felelősség létezése önmagában nem bizonyítja, hogy mindezek a következmények járnak.

3.3. A felülvizsgálat befolyásolhatja a politikát anélkül, hogy a jogszabályokat érvénytelenítené

Elengedhetetlen a jogi mechanizmus pontos azonosítása.

A történelmi NAFTA 11. fejezete szerint a bíróságok pénzbeli kártérítést és meghatározott körülmények között kártérítést ítélhettek meg, így az állam helyette kártérítést fizethetett. Nem rendelkeztek általános jogkörrel a jogszabályok visszavonására. Befektetés

Ennek ellenére a felelősség befolyásolhatja a szabályozási döntéseket. Egy kormány megőrizheti a jogi szabályozási jogát, miközben potenciálisan jelentős pénzügyi következményekkel néz szembe.

Vegyél két kérdést:

- Hozhat-e a törvényhozás egy intézkedést?
- Megengedheti az állam a következményeket, ha egy nemzetközi bíróság megállapítja, hogy az intézkedés megszegi a befektetési kötelezettséget?

Az első a formális kompetenciával foglalkozik. A második pedig ennek a kompetenciának gyakorlati gyakorlásával foglalkozik.

Sornaraja alkotmányos kritikája a legmeggyőzőbb, ha ezen megkülönböztetésen keresztül értjük. A nemzetközi gazdasági hatóság pénzügyi felelősség és előrelátó alkalmazkodás útján működhet, még akkor is, amikor a hazai intézmények megtartják formális hatalmukat.

4. A jogi mechanizmusok: hogyan válhatnak bizonyos viták a kormány felügyeletévé

Az intézményi változásokat könnyebb felmérni, ha az alapvető jogi mechanizmusokat elválasztják.

Mechanizmus	Jogi jelentőség	Jelentőség az irányító hatóságra
Beleegyezés befektető–állam választottbírósághoz	A jogosult befektetők egy elfogadott vitarendezési mechanizmust alkalmazhatnak egy állam ellen.	Egy magánszereplő nemzetközi szinten megtámadhatja az állami magatartást.
Tisztességes és egyenlő bánásmód	Az értelmezés határozza meg, milyen bánásmódi feltételekkel tartozik az állam a befektetőnek.	Az adminisztratív magatartással, garanciákkal és szabályozási változásokkal kapcsolatos kérdések nemzetközileg áttekinthetővé válnak.
Közvetett kisajátítás	Bizonyos befektetési beavatkozások kárhozási kötelezettségeket válthatnak ki anélkül, hogy hivatalos tulajdonjogátadás lenne.	A vagyonvédelem befolyásolhatja a szabályozás megengedett következményeit.
Legkedveltebb nemzet bánásmódja	A befektetők kedvezőbb bánásmódot kérhetnek egy másik szerződés alapján; a megengedett keret vitatható.	Bizonyos kétoldalú kötelezettségek potenciálisan befolyásolhatják a jogi kapcsolatok szélesebb hálózatát.
Elismerés és érvényesítés	A pénzügyi kötelezettségek érvényesíthetők a résztvevő államok jogrendszerei.	A nemzetközi bíráskodás gyakorlati erőt szerez a hazai intézményeken keresztül.

E mechanizmusok hatóköre a vonatkozó eszközöktől és értelmezésektől függ. Az ICSID Egyezmény joghatósága például beleegyezést igényel; az Egyezmény tagsága nem elegendő ahhoz, hogy minden befektetési vitában joghatóságot biztosítson. Végrehajtási rendelkezései megőrzik a végrehajtás alóli mentesség alkalmazandó szabályait is. Ezért a rendszer állami intézményekre támaszkodik, és fontos jogi korlátokat tart fenn. ICSID A leginkább előnyös nemzet záradékainak alkalmazásáról szóló vita a lényegi védelem vagy eljárási jogok importálásához önmagában is jelentős doktrinális vita, nem pedig vitathatatlan általános védelem elve. Oxford Akadémiai Egyetem

Sornaraja aggodalmát az, hogy az értelmező döntések halmozódása bővítheti a kormányzati magatartás körét, amely ezekhez a mechanizmusokhoz vonatkozik.

2011-es "Evolúció vagy forradalom" fejezete kifejezetten összekapcsolja a kiterjesztett értelmezést olyan kötelezettségekkel, amelyek túlmutatnak az államok szándékán. Emellett megjelöli a kontraktor fejleményeket is: szigorúbb szerződéses szabályokat, joghatósági korlátozásokat, a részvétel újraértékelését, valamint az ellenállást magában a választottbíróságon belül. cambridge.org

A kulcsfontosságú elemző kérdés a **joghatóság és** a **kormányzati modell meghatározására vonatkozó hatáskör** közötti kapcsolat.

Egy intézmény kezdheti az elsővel, majd fokozatosan gyakorolhatja a második elemeit. Mégis ezt az átmenetet a döntéseivel kell bizonyítani. Nem lehet egyszerűen a választottbíróság létezéséből következtetni.

Például egy diszkriminatív elkobzást elítélő döntés nem teremti meg ugyanazt a nemzetközi felügyeletet, mint egy olyan döntés, amely szorosan értékeli, hogy egy általános szabályozási reform eltért-e a befektető elvárásaitól. Mindkettő a befektetők védelmére vonatkozik, de ezek a közhatalomra gyakorolt következményei eltérőek.

Sornaraja kritikájának szigorú alkalmazása ezért figyelmet igényel a díjak tényleges indoklására, beleértve azokat a döntéseket is, amelyek korlátozzák a befektetői igényeket.

5. "A neoliberális mutációk": hogyan követelnek bizonyos gazdasági szabályok univerzális hatalomra

"Mutations of Neo-Liberalism in International Investment Law" (2011) különösen fontos Sornarajah globális jogi integrációs projektekre adott válaszának megértéséhez.

Négy szókincs alapján vizsgálja a befektetésvédelem igazolására irányuló törekvéseket: **a jogállamiságot**, **a globális közigazgatási jogot**, **a szokásjogot** és egy állítólag következetes választottbírósági jogrendszert. Kritikája az, hogy ezek az érvek egy vitatott gazdasági programot állítólag általános jogi követelményré alakíthatnak. Megkérdőjelezi a befektetői védelem normatív azonosságát a jó kormányzattal, mind azt állítja, hogy a szerződések és ítéletek elég egységes jogot hoznak létre. docs.manupatra.in

5.1. A jogi szókincs megváltoztatásának jelentősége

Fontos különbség van e két állítás között:

Egy állam egy adott szerződésben vállalt egy bizonyos kötelezettséget.

Minden állam általános gazdasági irányítási normának van alávetve.

Az elsőről a másodikra való átmenet igazolást igényel.

Ha az átmenet sikeres lesz, egy szabály már nem tűnik tárgyalásos alkuként, hanem az alapvető jogi keret részeként jelenik meg, amelyben a kormányoknak működniük kell. Ez a státuszváltás központi szerepet játszik az alkotmányosításban.

Az Ön kérdésének jelentősége, hogy az egyetemes hatalom jogi jellemzésen keresztül érvényesíthető. Egyetlen törvény sem szükséges ahhoz, hogy az ügyvédek és intézmények általánosan tekintélyt kapjanak bizonyos szabványoknak tekintetesként.

5.2. A multilateralizációról szóló vita

Hasznos ellentmondó álláspont Stephan Schill *The Multilateralization of International Investment Law* (2009) című műve. Schill azt vizsgálja, hogyan hozhatnak létre a szerződésstruktúrák, a legkedvesebb nemzet bánásmódja, a vállalati szervezés, végrehajtás és értelmezés multilaterális jellemzőket egy formálisan kétoldalú rendszerben. Következtetése kifejezetten összekapcsolja a multilateralizációt az univerzalizációval és alkotmányosítással. cambridge.org

Sornarajah, "The Case Against a Regime on International Investment Law" (2013) című műve vitatja ennek a képnek a megfelelőségét. Azt állítja, hogy a befektetési jog nem rendelkezik az egységes egységességgel, amelyet a támogatói által igényelt rendszer igényel, és hogy az államok gazdasági válságra és szabályozási korlátokra adott válaszai tovább gyengítették a stabil globális rendszer kilátásait. academic.oup.com

Ez a nézeteltérés fontos módszertani kérdést vet fel:

Mennyi jogi koherencia szükséges ahhoz, hogy egy intézményi hálózat globális kormányzati hatalmat gyakoroljon?

Az én értékelésem szerint sem teljes doktrinális egységesség, sem teljes széttagítás nem szabad feltételezni. Egy rendelet lehet következetlen, mégis befolyásos. Ezzel szemben a hasonló szerződés nyelvezete nem hoz létre egyetlen tekintélyképes jogrendszert.

A világállam-kutatáshoz több integrációs formát kell külön megvizsgálni: közös tartalmi elveket, közös szakmai gyakorlatokat, összehangolt végrehajtást, tekintélyes konfliktusrendezést és politikai irányítást az intézményi változások felett.

5.3. Jogi tudományosság intézményépítésben való részvételként

Sornaraja kritikája magát a tudományt is vizsgáló tárgyává teszi.

Az ICJ Alapszabály 38. cikke szerint a bírósági döntések és a képzett sajtósták tanításai kiegészítő eszközök a jogszabályok meghatározásában. Nem egyenértékűek szerződésekkel vagy elfogadott szokásokkal pusztán azért, mert befolyásosak. NEMZETKÖZI BÍRÓSÁG

Ennek ellenére az akadémiai érvek segíthetnek a meglévő források értelmezésének szervezésében. Egy javaslat terjedhet cikkek, ügyvédek benyújtott beadványai, díjak és további kommentárok között.

Az elemző kérdés az, hogy ez a körforgás tisztáz-e egy meglévő kötelezettséget, kidolgozza-e azt egy elfogadott értelmezési keret keretében, vagy hatalmat tulajdonít-e egy olyan állításnak, amelynek nincs megfelelő jogi alapja.

Sornarajah különösen hasznos itt, mert nem hajlandó a szakmai megállapodást elegendő válaszként kezelni jogi joghatóság és politikai felhatalmazás kérdéseire.

6. *Ellenállás és változás*: globális hatalom instabil teljesítményként

Az Ellenállás és Változás a Nemzetközi Külföldi Befektetési Jogban (2015) ezeket az aggályokat egyesíti.

A könyv szerkezete követi a szerződéses nemzetköziesítést, a joghatóság kiterjesztését, a kisajátítást, a méltányos és egyenlő bánásmódot, a védekezést, a szerződések újraegyensúlyozására irányuló erőfeszítéseket és a reformokat. Átfogó beszámolója összekapcsolja a kiterjedt befektetői védelmet a neoliberális ideológiával, és vizsgálja az államok, a civil társadalom, a versengő nemzetközi kötelezettségek és a jogi szakma egyes

részei elleni ellenállást. A záró részek kifejezetten megvizsgálják a köz- és magánhatalom, az igazságtalanság, az ellenállás és az intézményi alkalmazkodás kapcsolatát. assets.cambridge.org

Az elméleti jelentőség abban rejlik, hogy a jogi konszolidációt folyamatos támogatást igénylő teljesítményként kezeljük.

6.1. Az ellenállás a rendszer működéséből is kialakulhat

Egy nemzetközi rezsim politikailag sebezhetővé válhat, amikor gyakorlati hatásai elérik azokat a választócsoportokat, amelyek korábban támogatták vagy kevés figyelmet fordítottak neki.

A "Starting Anew in International Investment Law" (2012) című művében Sornarajah hangsúlyozza, milyen jelentősége van annak, hogy maguk a hatalmas tőkeexportáló államok szembesüljenek a befektetői igényekkel. Az amerikai szerződéses politikák változásait és a tőkeáramlások változásait úgy értelmezi, hogy gyengítik a korábbi feltételezéseket az egységes befektetői védelemről. Mondanivalója, hogy az államok preferenciái változhatnak, ahogy pozícióik a befektetési rendszerben változnak. econstor.eu

Ez nehézséget jelent bármely lineáris világállapot-elmélet számára.

Azok az államok, amelyek segítenek a nemzetközi korlátok kialakításában, később megpróbálhatják szűkíteni azokat. Támogatásuk a gazdasági érdekek, a belpolitika és a kitettség megítélésének változásától függ.

6.2. Az intézményi alkalmazkodás megőrizheti a hatalmat

Az ellenállás nem mindig vezet az eltörléshez.

Egy kihívásokkal küzdő intézmény módosíthatja az eljárásokat, elismerheti további védekezéseket, tisztázhatja a szabványokat vagy megváltoztathatja személyzetét. Ezek a módosítások csökkenthetik az ellenállást, miközben megőrzik központi hatásköreit.

Ezért három lehetséges pályát kell megkülönböztetni:

- **Visszavonulás:** a hatalom visszatér a hazai intézményekhez vagy bizonyos nemzetközi mechanizmusokhoz.
- **Újraegyensúlyozás:** a nemzetközi intézmények maradnak, de a jogok és kötelezettségek elosztása megváltozik.
- **Konszolidáció reform révén:** az intézményi legitimitás javul, miközben a fő hatalom elosztása megmarad.

Ez a megkülönböztetés az én elemzési kiterjesztésem a terjegés–ellenállás–alkalmazkodás problémájának. Megakadályozza, hogy minden reformot a globális integráció vereségként vagy győzelmének, akár vereségként kezeljünk.

6.3. A "normátlanság" nem a végrehajtható törvény hiánya

Sornaraja terminológiája kategóriálisabbnak tűnhet, mint amit az intézményi helyzet indokolná.

Elemzési célokra a "normátlanság" leginkább úgy érthető, mint egy kihívás egy stabil, legitim és eléggé koherens normatív egyezség létezése ellen. Ez nem feltétlenül jelent azt, hogy a bíróságok abbahagyták a viták eldöntését, vagy hogy a díjak már nem okoznak jogi következményeket.

Valóban, az ellentmondásos jog még mindig kényszerítő hatású lehet. A bizonytalanság maga is befolyásolhatja a magatartást.

Ez az egyik oka annak, hogy kritikája alátámaszthatja a jelentős globális gazdasági hatalom elképzelését, miközben az integrált globális állam létezését megoldatlanul hagyja.

7. A befektetési bírósági vita: a reform mint lehetséges út az erősebb globális tekintély eléréséhez

Sornarajah egy szokatlanul konkrét intézményi javaslatot tárgyal a "Nemzetközi befektetési bíróság: Panacea vagy Purgatory?" című művében. (2016).

Azt állítja, hogy a választottbíróság helyettesítése állandó bíróságra erősítheti a befektetővédelmi szabályok tekintélyét anélkül, hogy kezelnénk azok lényegi hiányosságait. Aggodalmai közé tartozik a szakmai hajlamok, a demokratikus ellenőrzéstől való távolság, valamint a nagyobb doktrinális konszolidáció lehetősége. Figyelmeztet, hogy:

"A neoliberális elvek kőbe vésődnek a demokratikus folyamatok hatalmán túl."

Alternatív hangsúlya a belföldi bíráláson és az alapvető szerződésrendszer szükségességének újragondolásában. ccsi.columbia.edu

Ez az egyik legközvetlenebb hozzájárulása az ön kérdéséhez. Ez egy azonosítható intézményi változásról szól, amely tartósabbá és integráltabbá tehetné a nemzetközi gazdasági hatóságot.

A javaslat továbbra is releváns az intézményi kutatás szempontjából: az UNCITRAL 2026 márciusi III. Munkacsoportjának anyagai tartalmazták az állandó bírósági és egy nemzetközi befektetési viták ügyében fellebbviteli bírósági állandó törvényjavaslatokat. Ezek a dokumentumok javasolt megállapodásokat érintenek, és nem szabad úgy írni őket, mint egy már működő világbefektetési bíróság létrehozását. uncitral.un.org

Sornaraja érvelése azonban feltételt igényel.

A nagyobb intézményi állandóság és a befektetők nagyobb lényegi preferenciája különálló változók. Egy állandó törvényszék a mandátumától függően javíthatja a függetlenséget, korlátozhatja az értelmezési terjeszkedést, vagy nagyobb súlyt adhat a közkötelezettségeknek. A véglegesség önmagában nem határozza meg ezeket az eredményeket.

Legerősebb pontja tehát feltételes: ha az alapvető jogok és értelmezési feltételezések lényegében érintetlenek maradnak, az eljárási reform egy egyenlőtlen elrendezést tekintélyesebbé tehet.

Egy világállam-elemzés esetén a döntő kérdések azt érintik, ki határozza meg a bíróság lényegi felhatalmaságát, ki módosíthatja azt, kinek az igényeit hallgathatja, és hogyan kapcsolódik

hatásköre más intézményekhez. Az, hogy egy igazságügyi testület állandó, csak a vizsgálat kezdete.

8. Alternatívája: szuverenitás a globális igazságossághoz kapcsolódva

8.1. A "Harmadik Világ" nem csupán egy földrajzi blokk

Sornaraja 2016-os esszéje, "A globális igazságosságért való harc: a harmadik világbeli nemzetközi ügyvéd szerepe" kifejezetten kiterjeszti a harmadik világ kategóriáját a fejlett országokban élő szegények számára is.

A releváns szellemi elkötelezettséget a hatalmas érdekeket szolgáló szabályok elleni ellenálláson keresztül, valamint a szegénység csökkentésén, a környezetvédelemnek és az emberi jogoknak való törekvésén keresztül határozza meg. Emellett arra szólít, hogy figyelmet fordítsanak a kortárs magánhatalom mechanizmusaira, nem pedig a történelmi igazságtalansággal való kizárólagos elfoglalódásra. tandfonline.com

Ez jelentősen megváltoztatja, hogyan kell értelmezni szuverenitás védelmét.

A releváns megosztottság nem csupán a nyugati államok és minden más állam között zajlik. Ez a társadalmi csoportokat is érinti az országokon belül, valamint a hazai és nemzetközi hatalom közötti kapcsolatokat is.

Egy kormány földrajzi elhelyezkedése nem bizonyíthatja, hogy gazdaságpolitikája felszabadító célokat szolgáljon.

8.2. Nemzetközi kötelezettségek korlátozhatják a befektetőket és a kormányokat

"A Justice-Based Regime for Foreign Investment Protection and the Counsel of the Osgoode Hall Statement" (2012) tömör áttekintést nyújt alternatíváiról.

A közérdekű szabályozási teret szorgalmazza, a nemzetközi közösséggel szembeni kötelezettségek nagyobb súlyát, valamint a befektetési jog emberi jogi és környezetvédelmi aggályoktól való elszigetelésének ellenállását szorgalmazza. A hazai bíróságokat, a tárgyalásos szerződéseket, a biztosítást, a szerződések felülvizsgálatát vagy visszavonását, valamint a diplomáciai védelmet tárgyalja egy másik megoldás lehetséges elemeinekként. Emellett a multinacionális vállalatok és a hazai elit közötti együttműködést is igazságtalanság forrásaként azonosítja. cil.nus.edu.sg

Ezeket a javaslatokat nem szabad korlátlan állami hatalom iránti követeléssé összeomni.

Ezek a hatóság, beleértve a nemzetközi hatóságot is, céljait és elszámoltathatóságát **érintik. Egy állam szabadsága, hogy megvédje lakosságát, és az, hogy joga bántalmazza azt, más kérdés.**

Van egy doktrinális kvalifikáció is. Az általa javasolt prioritás a szélesebb közkötelezettségek iránt nem egy vitathatatlan szabály, amely szerint minden "közérdek" intézkedés automatikusan

érvényesül. A szerződés értelmezése figyelembe veheti a vonatkozó nemzetközi szabályokat, míg a kötelező normáknak különleges jogi státuszuk van. Ezek konkrét jogi mechanizmusok, nem általános engedély arra, hogy figyelmen kívül hagyják a befektetési kötelezettségeket, amikor egy kormány segélyt alkalmaz. legal.un.org

8.3. *A nemzetközi jog nyomorúsága*: igazságtalanság előidézhető a jogszerűség révén

A nemzetközi jog nyomorúsága: Confrontations with Injustice in the Global Economy (2018) című könyvet **John Linarelli, Margot E. Salomon és Sornarajah, társszerzői**.

A könyv kiterjeszti a vizsgálatot a kereskedelem, befektetés, pénzügy és emberi jogok területén. Központi kérdése, hogy jogszerű intézményi rendszerek hogyan segíthetnek gazdasági igazságtalanság előidézésében. Vizsgálja a széttagadást és a kereskedelmi tudományágak versengő kötelezettségektől való elszakadását, és felteszi a kérdést, hogyan kellene a nemzetközi jog reagálnia azoknak, akiket érint. A szerzők módszereik közötti különbségeket azonosítják; előszavuk még azt is megemlíti, hogy a neoliberalizmus visszavonul-e a nézeteltérés. Ezért a könyvet nem szabad kizárólag Sornarajahnak tulajdonítani, és nem lehet egyetlen közös elméletként bemutatni az elkerülhetetlen globális fejlődésről. api.pageplace.de

A kutatásod szempontjából a legjelentősebb következménye az, hogy egy globális rend alkotmányozó hatalmat gyakorolhat a jogok, kötelezettségek és jogorvoslatok elosztásán keresztül.

A jogrendszer többet tesz annál, mint visszafogja a visszaéléseket. Meghatározza, mely érdekek válnak végrehajthatóvá, mely intézmények hallgatják meg azokat, és mely költségek maradnak másoknál.

Ezért a globális államképződés vizsgálatának vizsgálata a jogi kapacitások területek közötti együttes eloszlását kellene vizsgálni. A kereskedelmi jogosultságok erős érvényesítése és az érintett csoportok gyenge jogorvoslatai azonosítható kormányzati mintát teremthetnek még akkor is, ha az intézmények szervezetileg különállóak maradnak.

Az, hogy ez a minta államot jelent-e, az továbbra is kérdés. De politikai jelentősége nem attól függ, hogy államnak nevezik-e.

8.4. Nem utasítja el az államon túli hatalmat

Két forrás ezt különösen világossá teszi.

A The Settlement of Foreign Investment Disputes (2000) című művében Sornarajah azt vizsgálja, hogy a nemzetközi közpolitikát és a peremptorius normákat érintő vitákat egy szélesebb nemzetközi közösséget képviselő bírói intézménynek kellene-e kezelni, említve az ICJ-t. api.pageplace.de

2024-es cikke, "Theorising Extraterritorial Jurisdiction: The Travails of TWAIL" megkülönbözteti a hegemón érdekeket előmozdító joghatóságot a közös érdekeket védő joghatóságtól. Olyan elméletet szorgalmaz, amely képes támogatni az utóbbit, miközben korlátozza az előbbieket, és előre látja, hogy a feltörekvő hatalmak maguk is elnyomó módon használhatják az extraterritorialitást. repository.nls.ac.in

Ennek következtében az ő álláspontja megterheltebb, mint egy területi szabály, amely szerint a nemzetközi hatalom mindig gyanús, és a nemzeti hatalom mindig legitim.

9. Későbbi fejlődése: túlélés, multipoláris egység és új uralkodó központok

Sornarajah munkájának beszámolójának komolyan kell vennie a befektetési rendszer változó értékelését.

9.1. Az erősebb szétesés érv

A "Szétesés és változás a külföldi befektetések nemzetközi jogában" (2020) című művében az ellenállást úgy írja le, mint a befektetői védelem merevítő struktúrájának lebontását. A változás gyorsítását támogatja kötelező befektetői kötelezettségek és a közérdekű szabályozás prioritásával, ahol befektetési szerződések maradnak. A cikk ötvözi az intézményi változás diagnózisát egy további átalakulási programmal. NUS Jog

9.2. Az intézményi tartósság elismerése

2023-as hozzájárulása a *Befektetési Törvény Újragondolásához*, a "Contains the Pernicious Regime of Investment Arbitration" óvatosabb értékelést alkalmaz.

A 237. oldalon így ír:

"A rendszer valószínűleg nem fog eltűnni."

Ezután Kínát és Indiát tárgyalja, mint növekvő tőkeexportőröket, akiknek érdekei fenntarthatják a védelmi megállapodásokat és újrateremthetik az elnyomó kapcsolatokat. A fejezet megkülönbözteti az intézményi alkalmazkodást a lényegi védelem változásaitól is. A 2021-es *Eco Oro* felelősségi döntés tárgyalása jól mutatja aggodalmát amiatt, hogy a szabályozási teret fenntartó szerződéses rendelkezések más befektetési szabványok értelmezésével is kiszolgáltatottak lehetnek. DOKUMEN. PUB

Ez jelentős hangsúlyváltozás. Későbbi álláspontját nem lehet igazságosan leegyszerűsíteni azzal az állítással, hogy az igazságtalanság automatikusan tönkreteszi a rendszert.

A kritika nem korlátozódik véglegesen a nyugati tőkére. A hatalom földrajzi eloszlása változhat, miközben fontos jogi viszonyok fennmaradnak.

9.3. A többpólusúság nem garantálja az emancipációt

A "Sri Lanka mint a nemzetközi jog harctere" (2023) kifejezetten a kortárs fejleményeket a multipolaritás felé való átmenetként vázolja meg. Sornarajah a kisebb államokat a külső hatalmak közötti versenyhelyszínként vizsgálja, miközben bírálja a hazai eliteket is. Elismeri a nemzetközi emberi jogi védelem fontosságát azoknak a hazai elnyomásnak kitéve, és úgy képzel, hogy versengő jogrendek szükségesek a kisebb államok részéről. ouslj.sljol.info

Ez különösen fontos különbséget teremt a kérdésed számára:

A kapitalista tudományágak nemzetközivé válása folytatódhat akkor is, amikor a geopolitikai hatalom megosztottabbá válik.

Több erős államnak nem kell gyengítenie a külső befektetések védelmét. Ezzel szemben rivalizálásuk akadályozhatja egy egységes globális politikai hatóság létrehozását.

Ezek a fejlemények egyszerre történhetnek. A multipolaritás és a transznacionális gazdasági fegyelem nem zárja ki egymást.

A folyamatos intézményi tevékenység arra is figyelmeztet, hogy ne feltételezze az eltűnést. Az UNCTAD 2025. szeptemberi jelentése 58 új, szerződésalapú befektető–állam választottbírósági eljárást jegyzett 2024-ben, és az év végére 1 401 ismert esetet rögzített. Ezek az adatok folyamatos használatot igazolnak; önmagukban nem oldják meg a legitimitás vagy a hosszú távú stabilitás kérdéseit. UNCTAD Befektetési Politikai Központ

10. Kritikai értékelés: mit állít fel munkája, és mi marad megoldatlan

10.1. Erős jogi hatalom leírása, amely egy szigorú bizonyítási terhel

Sornarajah akkor a legerősebb, amikor azonosít egy konkrét értelmezési lépést, intézményi elrendezést vagy jogi aszimmetriát. A hegemón befolyásról szóló állítások meggyőzőbbé válnak, ha szerződés kidolgozásával, joghatósági érveléssel, az alkalmazandó jog kiválasztásával, a jogorvoslatokkal és a felülvizsgálati lehetőségekkel kapcsolatosak. Az érvelés gyengébb formája pusztán a döntéshozó nemzetiségéből, szakmai hátteréből vagy feltételezett ideológiájáról következtetne egy helytelen döntést. Ezek a jellemzők relevánsak lehetnek az intézményi elemzés szempontjából, de nem helyettesíthetik a jogi érvelés vizsgálatát.

Hasonlóképpen, egy befektető javára hozott ítélet nem bizonyítja a megkötést; egy állam javára szóló ítélet nem bizonyítja, hogy a rendszer kiegyensúlyozott.

10.2. Az ellenállás az intézményi kitartás elméletét igényli

Harm Schepel Resistance and Change *című könyvének értékelése* komoly ellenvetést vet fel: Sornaraja beszámolója kockáztatja, hogy túl könnyen átmozdul a jogi rend igazságtalanságáról annak hanyatlásának elvárásává. Schepel megkérdőjelezi, hogy a könyv megfelelően megmagyarázza-e, miért tűnne el egy igazságtalan megoldás. academic.oup.comAz ellenvetés fontos, mert az intézmények a kritikák ellenére is fennmaradhatnak. Lehet, hogy szervezett kedvezményezettek, szerzett szakértelmet, kialakított eljárásokat és olyan kormányok támogatását, amelyek bizonyos kimenetelekkel szemben állnak, de mégis értékelik a rendszert.

Sornaraja 2023-as tartóssági elismerése segít ennek a problémának a kezelésében. Figyelmet fordít az alkalmazkodásra és az új támogató csoportokra.

Ezért egy kutatási program, amely az ő munkájára épül, mind az ellenállás kialakulását, mind azokat a mechanizmusokat kellene vizsgálnia, amelyeken keresztül az intézmények ezt magukba szívják.

10.3. A normatív megállapodás nem határoz meg intézményi alternatívát

Julia Dehm közösen írt *Nyomorúság című könyvének* áttekintése egy másik nehézséget is kiemel: egy erőteljes igazságtalansági magyarázat megoldatlanul hagyhatja azt a gyakorlati kérdést, hogy miként jár hozzá a nemzetközi jog a társadalmi átalakuláshoz. A diagnózis és a stratégia közötti szakadék jelentős. lse.ac.uk

Például a közjóléti széles körű egyetértés nem dönt el:

- mely intézményeknek kell értelmezniük ezt a célt;
- hogyan vegyenek részt az érintett közösségeknek;
- hogyan kell korlátozni a hazai elnyomást;
- hogyan kell orvosolni a befektetői visszaéléseket;
- hogyan kellene megoldani az ellentmondó közérdekeket.

A Sornarajah fontos elveket és intézményi lehetőségeket kínál. Kevésbé átfogó alkotmányos tervezést ad az alternatív globális rendhez.

10.4. A globális állam értelmezéséhez további integrációs elméletet kell alkalmazni

Az összértékelésem a következőképpen fogalmazható meg:

Állítás	**Értékelés Sornaraja munkásságának fényében**
A külföldi befektetési jog korlátozhatja a nemzeti közhatalom gyakorlását.	Erősen támogatom.
A választottbírósági eljárás és jogi értelmezés hozzájárulhat a szabályok szabályozásához az adott alkukon túl.	Elemzésének központi tárgya, bár bizonyos fejlemények érvényessége és terjedelmei továbbra is vitatottak.
A köz- és magánszereplők együttműködhetnek a nemzetközi gazdasági hatóság kialakításában.	Erős támogatást kapott a beszámolójában.
A reform tartósabbá és legitimebbé teheti ezt a hatalmat.	Ez a jelentős lehetőség, amit a befektetési bírósági kritikája is kiemel.
Egy koherens, univerzális befektetési alkotmány már megvalósult.	Kifejezetten megkérdőjelezi ezt az állítást.
Ezek a fejlemények szükségszerűen egy globális államban csúcsosodnak ki.	Beszámolója ezt nem igazolja; az ellenállás és a multipoláris megoldás bonyolítja ezt.
Minden hatalom visszaadása a nemzeti kormányokra megoldaná a problémát.	Ez ellentmond a hazai elitek, az elnyomás és a szélesebb nemzetközi kötelezettségek iránti aggodalmaival.

Egy világállamnak nem kell hasonlítania egy erősen központosított nemzeti államra. Ennek ellenére a fogalomhoz több kell meg, mint kiterjedt korlátozásokat a kormányokra nézve. Meg kell határozni, hogyan integrálódnak az intézmények, hogyan oldódnak meg a köztük lévő konfliktusok tekintélyesen megoldani, és hol áll a végső felelősség a kollektív döntésekért. Sornarajah munkája ezért a projekted szempontjából a legeredményesebb, ha a **globális gazdasági hatóság felépítésének, vitatásának és reprodukciójának** vizsgálataként kezelik.

Megmutatja, hogyan helyezhetik a jogi megállapodások a gazdasági kormányzás fontos aspektusait a szokásos belföldi felülvizsgálaton túlra. Azt is megmutatja, miért nem szabad ezeket a megállapodásokat összetéveszteni egy befejezett politikai egységgel. Ő jellegzetes hozzájárulása, hogy **a hatalom, jogi érvényesség és igazságosság** kérdéseit az elemzés során összekapcsolja.

Kiválasztott elsődleges bibliográfia

Az alábbi művek fókuszált olvasmánysorozatot nyújtanak a fent tárgyalt kérdésekhez:

1. **M. Sornarajah, *A külföldi befektetések nemzetközi joga*, 5. kiadás.** Cambridge University Press, 2021; első kiadás: 1994. Kiadói nyilvántartás.
2. **M. Sornarajah, *A külföldi befektetési viták rendezése*.** Kluwer Law International, 2000. Eredeti előzetes.
3. **M. Sornarajah, "A neoliberális mutációk a nemzetközi befektetési jogban."** *Kereskedelem, jog és fejlesztés* 3(1), 2011, 203–232. oldal. Teljes szöveg.
4. **M. Sornarajah, "Igazságos-alapú rendszer a külföldi befektetések védelmére és az Osgoode Hall nyilatkozat jogi képviselője."** *Global Policy* 3(4), 2012, 463–466. o. Teljes szöveg.
5. **M. Sornarajah, *Ellenállás és változás a külföldi befektetések nemzetközi jogában*.** Cambridge University Press, 2015. Kiadói feljegyzés.
6. **M. Sornarajah, "A globális igazságosságért folytatott harcról: a harmadik világbeli nemzetközi ügyvéd szerepe."** *Third World Quarterly* 37(11), 2016, 1972–1989. oldal. Kiadói oldal.
7. **M. Sornarajah, "Nemzetközi befektetési bíróság: csodaszer vagy tisztítótűz?"** *Columbia FDI perspektívák*, 180. szám, 2016. augusztus 15. Teljes szöveg.
8. **John Linarelli, Margot E. Salomon és Muthucumaraswamy Sornarajah, *A nemzetközi jog nyomorúsága: Szembenézés igazságtalansággal a globális gazdaságban*.** Oxford University Press, 2018. Eredeti előzetes.
9. **M. Sornarajah, "Szétesés és változás a külföldi befektetések nemzetközi jogában."** *Journal of International Economic Law* 23(2), 2020, 413–429. o. A szerző intézményi nyilvántartása.
10. **M. Sornarajah, "Következtetés: A befektetési választottbíróság káros rendszerének megtartása."** David Schneiderman és Gus Van Harten szerk., *Rethinking Investment Law*, Oxford University Press, 2023, 221–238. o. Kiadói oldal.
11. **M. Sornarajah, "Srí Lanka mint a nemzetközi jog csatatere."** *OUSL Journal* 18(2), 2023, 129–160. o. Teljes szöveg.
12. **M. Sornarajah, "Az extraterritoriális joghatóság elmélete: a TWAIL küzdelmei."** *National Law School of India Review* 35(2), 2024, 5. cikk. Kiadói adatbázis.

Forrásmegjegyzés: Ez az elemzés eredeti cikkekre, az archivált nyilatkozatra, hozzáférhető könyvbevezetőkre és előszavakra, valamint a kiadói fejezetleírásokra támaszkodik. A könyvekhez való hozzáférés egyenetlen volt: a 2015-ös monográfia szervezetének tárgyalása részletes tartalmán, előszaván és kiadói anyagán alapul, amelyeket Sornarajah külön elérhető cikkei egészítenek ki. A globális állam kialakulásának értelmezése ezeknek a forrásoknak elemző értékelése, nem pedig azt állítani, hogy maga egy átfogó elméletet mutat be egy kialakuló világállamról.

Katharina Pistor munkássága

Katharina Pistor munkája különösen értékes az Ön vizsgálata szempontjából, mert elmagyarázza, hogyan szerezhet gazdasági hatalom globális elérését a meglévő államok jogi intézményein keresztül. Jellegzetes hozzájárulása az, hogy azonosítja azokat a hétköznapi jogi mechanizmusokat – tulajdonjogokat, vállalatokat, biztosítékokat, szerződéseket, jogellentét-szabályokat és pénzügyi támogatást –, amelyek révén ez a hatalom épül.

Kifejezetten megválaszolja a központi kérdésedet is. *A Tőkekódex című művében* azt kérdezi, hogyan működhet a globális kapitalizmus globális állam vagy egyetlen globális jogrendszer nélkül. Válasza hangsúlyozza a kiválasztott hazai törvények, különösen az angol és new yorki jog alapján létrehozott megállapodások nemzetközi elismerését. Ennek következtében munkája egyszerre **szolgál a globális gazdasági hatalom jogi infrastruktúrájának elméletét**, és **okot ad arra, hogy alaposan megvizsgáljuk, vajon ez az infrastruktúra egy feltörekvő világállamot** alkot-e. Kódolt tőke a Világért

Egy világállamnak nem kell egységesnek lennie: lehet szövetségi vagy intézményesen szétszórt. A döntő kérdés az, hogy intézményei rendelkeznek-e közös képességgel a konfliktusok rendezésére és az egész számára tekintélyképes döntések meghozatalára. Az alábbiakban megkülönböztetem Pistor saját érveit az én további értelmezésemtől az ilyen fejlődés szempontjából való jelentőségükről.

1. Szellemi pályája: a jogi átültetéstől a gazdasági hatalom megalkotásáig

Pistor munkája érthetőbbé válik, ha fejlődő kutatási programként olvassuk. *A Tőkekódex* korábbi összehasonlító jogrendszerek, vállalatirányítás, jogi harmonizáció korlátai és pénzügyi instabilitás vizsgálataiból született.

A jogi szabványosítás nem hoz létre automatikusan integrált jogi rendet

A "A jog szabványosítása és annak hatása a fejlődő gazdaságokra" (2002) című művében Pistor megkérdőjelezi azt a feltételezést, hogy a nemzetközileg népszerűsített jogi szabályok egyszerűen beültethetők a nemzeti rendszerekbe, és elhozhatják a kívánt gazdasági eredményeket. A hatékony joghoz olyan intézmények és személyek szükségesek, akik képesek értelmezni, alkalmazni és alkalmazkodni vele. Még a jól megtervezett szabályok sem helyettesíthetik ezt a folyamatos hazai jogi fejlődési folyamatot. columbia.edu

Ez fontos a globális államképződés szempontjából, mert két könnyen összetéveszthető fejleményt különböztet:

- Hasonló törvényhozási szövegek elfogadása országokon belül.
- Egy működő és integrált jogi hatalom kialakulása.

Az első a második nélkül is megtörténhet. Ezzel szemben hatékony koordináció alakulhat ki olyan országok között, amelyek anyagi jogai eltérnek. Ezért a globális intézményi fejlődés vizsgálata a joggyakorlatot, végrehajtást és alkalmazkodást is a jogalkotással együtt vizsgálja.

Daniel Berkowitz és Jean-François Richarddal közösen írt "Economic Development, Legality, and the Transplant Effect" (2003) című kutatása empirikus alapot ad ennek az álláspontnak. 49 országot vizsgáló tanulmányuk szerint a transzplantált jog elfogadása és alkalmazkodása meggyőzőbben magyarázza a jogi hatékonyságot, mint pusztán az importált jogi család identitását. Ezek történelmi, megfigyelő eredmények, nem pedig egyetemes bizonyíték arra, hogy a transzplantáció bizonyos körülmények között sikeres vagy kudarcot vall. columbia.edu

A kérdésedhez ez egy további kutatási kérdést sugall: egy importált jogi keret rosszul működhet a hétköznapi állampolgárok számára, miközben hatékonyan működik bizonyos nemzetközi befektetések vagy pénzügyi tranzakciók keretében. Az általános intézményi gyengeség és a nemzetközi mobilitású eszközök hatékony védelme logikusan összeegyeztethető. Hogy ez megtörténik-e, azt konkrét esetekben kell megállapítani.

A kapitalizmus különböző intézményi rendszereken keresztül működhet

A *Law and Capitalism* (2008) című művében, amelyet Curtis J. Milhaupttal közösen írt, Pistor az Egyesült Államok, Kína, Németország, Japán, Korea és Oroszország vállalati irányítási válságait vizsgálja. A könyv a jogi és gazdasági fejlődést interaktív folyamatként mutatja be, és hangsúlyozza a kapitalista gazdaságokat támogató jogi és nem jogi intézmények különböző kombinációit. press.uchicago.edu

A következmény lényeges: **a globális gazdasági integráció nem feltétlenül egyetlen nemzeti intézményi modell konvergenciáját eredményezi**. Különböző rendszerek összekapcsolódhatnak, miközben megőrizhetik a tulajdonosi struktúrákat, kormányzati beavatkozást és vállalati irányítást.

Ez bonyolítja azt a lineáris magyarázatot, amelyben a globalizáció először homogénizálja a nemzeti jogot, majd egy világállamhoz vezet. Az intézményi sokszínűség továbbra is a rendszer alkotóeleme maradhat.

A jog gazdasági kapcsolatokat alkot

A társszerző "Legal Institutionalism: Capitalism and the Constitutive Role of Law" (2017) című cikk, amelyet Simon Deakin, David Gindis, Geoffrey Hodgson és Kainan Huang közösen írt, egyértelművé teszi az elméleti álláspontot. A modern kapitalista intézmények a magángyakorlatok, bíróságok és törvényhozó intézmények kölcsönhatásán alapulnak. A jog a társadalom hatalmi struktúrájának része; többre tesz csak, mint egy független gazdasági rend regisztrálását. uhra.herts.ac.uk

Ez túlmutat az elemzésen az állam és a piac közötti egyszerű ellentéten. Egy vállalat, egy átruházható adósságigény vagy végrehajtható értékű érdekeltség már beépíti a közhatalmat egy gazdasági kapcsolatba.

Ebből a szempontból a magángazdasági hatalom növekedése magában foglalhatja az állami intézmények hatékony alkalmazásának bővítését.

2. Hiányos jog: miért osztja át a hatáskört az értelmezés és az érvényesítés

Az "Incomplete Law" (2003), amelyet Chenggang Xu-val közösen írt, fontos intézményi mechanizmust mutat be Pistor későbbi munkásságának alapjaként.

A jogszabályok nem tudják előre látni minden jövőbeli tevékenységet vagy esetet. Ezért valakinek jogkörrel kell rendelkeznie ahhoz, hogy eldöntse, hogyan alkalmazzák a meglévő törvényeket új körülményekre. A szerzők megvizsgálják a megmaradt jogalkotási és végrehajtási jogkör elosztását, beleértve a bíróságok és szabályozók közötti különbségeket is. A bíróságok általában reagálnak az elé terjesztett vitákra; a szabályozók jogosultak lehetnek a magatartás ellenőrzésére és proaktív beavatkozására. scholarship.law.columbia.edu

A globális kormányzás relevanciája a keretükből következik: a **hatalom formális szuverenitás átruházása nélkül is mozoghat**.

Tegyük fel, hogy egy törvényhozás egy szélesebb körben megfogalmazott szabályt hoz a pénzügyi intézményekre vonatkozóan. Gyakorlati következményei attól függnek, ki értelmezi ezt, mely tranzakciókat vizsgálják, ki indíthat eljárást, és milyen jogorvoslatok állnak rendelkezésre. Jelentős kormányzati hatalom újraelosztása történhet ezeknek az intézményi elrendeződéseknek a változásaival még akkor is, amikor a törvényhozás formális alkotmányos álláspontja változatlan marad.

Ez pontosabb célt ad a tágabb kutatási projektednek. Ahelyett, hogy csak azt kérdeznénk, hogy az államok átruházták-e a hatásköröket egy nemzetközi szervezetnek, megvizsgálhatjuk:

- Ki határozza meg a hiányos szabályok jelentését.
- Ki dönti el, melyik magatartás kerül vizsgálatra.
- Ki tud hiteles értelmezést szerezni?
- Hogy ezek a döntések továbbra is elérhetők maradjanak-e a demokratikus felülvizsgálat számára.

Egy nemzetközi intézmény jelentős gyakorlati tekintélyt szerezhet ezeken a csatornákon. Hasonlóképpen, a magánszereplők is formálhatják a jog fejlődését tranzakciós tervezéssel és szelektív pereskedéssel. Egyik lehetőség sem következik kizárólag a delegáció formális megfogalmazásából.

3. Tőke mint jogilag konstruált előnyök halmaza

Pistor központi állítása, hogy az eszközök magánvagyon létrehozására és megőrzésére vonatkozó képessége a jogi kezelésüktől függ. A "kódolás" a jogi megállapodások felépítését jelenti; ez nem jelenti azt, hogy minden kapitalista jog egyetlen törvényjavaslatban szerepel.

Keretrendszere **megkülönbözteti a jogi modulokat** – vagyon, fedezet, vállalati, bizalmi, csődeljárási és szerződésjogot – azoktól, amelyeket ezek a modulok adhatnak. "Fő témák"

cikke újra fogalmazza meg ezt a keretrendszert. Az alábbi példák sématikus illusztrációk. degruyterbrill.com

Tulajdonság	Jelentés	Jól látható jogi hatás
Prioritás	Néhány igény mások fölött áll.	Egy biztosított hitelező fizetést kaphat a hagyományos fedezetlen hitelező előtt.
Tartósság	A jogi előnyök idővel megmaradnak.	Az eszközmegosztás megvédheti az eszközkészletet bizonyos tulajdonosok személyes hitelezőitől.
Univerzitás	A jogok az eredeti feleken túlmutató hatással vannak.	A tulajdonjogok köthetik azokat a harmadik feleket, akik soha nem egyeztek bele a létrehozásukhoz.
Átalakíthatóság	A nyereség megőrzése biztonságosabb eszközökké történő átalakítás révén is megőrizhető.	Bizonyos pénzügyi pozíciók biztosítják a biztonságosabb eszközökhöz, különösen a közpénzekhez.

Elérhetőségük változó. A konvertitás nem általános garancia arra, hogy minden eszközt megmentenek, és az univerzális nem jelenti azt, hogy létezik egyetlen világméretű törvényhozó.

A magánvagyon és az aggregált termelés különböző elemző kérdések

Egy egyszerű hipotetikus magyarázatot ad világossá az elosztási pontnak. Tegyük fel, hogy egy adósnak 100 értékű vagyontárgya van, és két hitelezőnek egyenként 100-at tartozik. Figyelmen kívül hagyjuk az adminisztratív költségeket és a törvényi preferenciákat. Az egyenlő rangú hitelezők akár 50-et is visszaszerezhetnek. Ha az egyik hitelező tényleges fedezeti érdekességet kap az eszközöket, az elosztás 100-at jelenthet meg a hitelezőnek, a másiknak pedig nullát.

Ebben a példában további nem született. Ami megváltozott, az a kár jogilag meghatározott elosztása.

Pistor "A jog értéke" (2020) című műve kidolgozza azt a szélesebb körű állítást, miszerint maga a jog anyagi értékkel bír, különösen ott, ha az eszközök nagyrészt jogilag konstruált igényekből állnak. Kihívást jelent azoknak a megközelítéseknek, amelyek a jogi megállapodásokat elsősorban gazdasági hatékonyság alapján értékelik, miközben figyelmen kívül hagyják azok köz- és alkotmányos alapjait. Springer Nature Link

A világállam kérdésében ez megváltoztatja, amit vizsgálnunk kellene. A hatalom globális elosztása olyan szabályokon keresztül épülhet, amelyek prioritást, folytonosságot és veszteségek elleni védelmet osztanak ki, még akkor is, ha nincs egy intézmény nyíltan felhatalmazva a világ jövedelmének újraelosztására.

A kapcsolódó demokratikus kérdés az adózás előtt merül fel: **mely igényeket segít a jogrendszer alapvetően, megvédeni és megőrizni egyáltalán?**

4. Hogyan szerez nemzeti jog globális elérését

Pistor "Capital's Global Rule" (2019) című műve az egyik legközvetlenebb releváns írása a kérdésedhez. Azt vizsgálja, hogyan mozgósítják a magánszereplők a közéleti kényszerítő képességeket jogi megállapodásokon keresztül. Érvelése megkérdőjelezi azokat a globális kormányzási elszámolásokat, amelyek elsősorban a közvetítésre, a nemzetközi szabályozásra vagy a hírnév szerinti elszámoltathatóságra fókuszálnak. Ezek a megközelítések figyelmen kívül hagyhatják a hétköznapi magánjog által gyakorolt hatalmat. law.nyu.edu

Az alapvető analitikai különbség az, **hogy hol származik egy jogi megállapodás** , és **hol lehet érvényesíteni annak következményeit**.

Vegyünk egy hipotetikus nemzetközi üzleti megállapodást. Vállalati szervezetét egy joghatóság irányíthatja, finanszírozási szerződéseit egy másik, vitarendezési folyamata a harmadikban, és termelési eszközei máshol helyezkedhetnek el. Több állam eltérő jogi védelmi elemeket is járulhat hozzá.

Egy ilyen megállapodás nem feltétlenül áll kívül az állami jogon. Számos állam különböző részeit ismeri el.

Az elismerés többet számíthat, mint a lényegi egységesség

Két államnak nem kell azonos szerződéses vagy vállalati törvények a nemzetközi tranzakció megkönnyítéséhez. Ehelyett elismerhetik egymás törvényei alapján létrehozott megállapodásokat.

Ez egy másik út a jogi integrációhoz, mint egy közös anyagi kódex megírása. Politikai jelentősége attól függ, ki rendelkezik értelmes hozzáféréssel a jogi választáshoz, mely választásokat ismerik el a fogadó államok, és mely helyi kötelezettségek maradnak elkerülhetetlenek.

Ez a különbség megakadályozza a túlzást is: egy külföldi törvény kiválasztása nem vált automatikusan minden kötelező szabályt, amely egy tranzakcióra, eszközre vagy érintett személyre vonatkozik. A jogellentmondás szabályai és végrehajtó intézményei továbbra is jelentős szerepet játszanak.

A választottbírósági eljárás a magánválasztás és a közjogi végrehajtás kombinációját mutatja

Az 1958-as New York-i Egyezmény konkrét intézményi példát ad. Előírja a minősítő választottbírósági megállapodások és külföldi választottbírósági döntések elismerését, meghatározott feltételek mellett. Az 5. cikk megőrzi az érvényesítés elutasításának alapjait, beleértve a közérdeket és a nem választottbírósági eljárást. wipo.int

A megállapodás ötvözi az ítélethozatal magánválasztását a nyilvános elismeréssel és végrehajtással. Nemzetközi hatékonysága a résztvevő államok vállalásaiból fakad.

Az én értelmezésem szerint ez egy fontos elemet ad a transznacionális kormányzati kapacitásnak: a magánmegállapodások tekintélyes támogatást kaphatnak határokon át. Mégis, maga az Egyezmény nem hoz létre egy általános törvényhozót, kincstárat vagy végrehajtó hatalmat a világ számára.

Az intézményi kérdés tehát konkrét. Mennyire kell az elismerésnek kiterjedtnek lennie? Mely érdekeket érdemes figyelembe vennie az érvényesítő bíróságnak? Mikor kell a helyi közvélemény kötelezettségeknek érvényesülni? Ezek a döntések határozzák meg, mennyi gyakorlati autonómiát szereznek a nemzetközileg szervezett magánszereplők.

5. Szervezett intézményi változás: deriváltak, fedezet és csődeljárás

Pistor elemzése különösen meggyőző, amikor egy sor konkrét jogi beavatkozást azonosít.

Az International Swaps and Derivatives Associationről, az ISDA-ról szóló beszámolója a szabványosított szerződéses megállapodások kidolgozását, a nemzeti csődeljárási törvényekben feltárt akadályok azonosítását és a jogszabályi változtatásokért való lobbizást követi. A magán szövegalkotás önmagában nem tudta garantálni a tervezett következményeket más hitelezőkkel szemben. A közjognak támogatnia kellett ezeket a megállapodásokat. Kódolt tőke a Világért

Ez közvetlen bizonyítéka annak a szervezett erőfeszítésnek, amely az intézmények nemzetközi pénzügyeit támogató módon változtatja.

Egy releváns jogszabályi példa az EU Pénzügyi Fedezet Irányelve, amelyet 2002-ben fogadtak el. Célja a pénzügyi fedezet megállapodások jogi bizonyosságának javítása volt, beleértve a meghatározott csődeljárási szabályok alkalmazásának korlátozását is. A záró nettálás kezelése lehetővé teszi, hogy a jogosult kötelezettségek lemondhatók és nettó egyenlegre csökkentsenek a csődeljárás ellenére, az irányelv hatókörén és feltételeinek keretein belül. EUR-Lex

A politikai kérdés túlmutat a technikai egyszerűsítésen. A csődeljárási törvény határozza meg, hogyan oszlik el a veszteségek azok között, akik mind nem fizethetők ki. Egy hitelezői pozíció megerősítése megváltoztathatja mások kockázatait.

Mindazonáltal az ilyen jogszabályok indokát is figyelembe kell venni. A hálózási és fedezeti megállapodások csökkenthetik az expozíciókat és növelhetik a kiszámíthatóságot. Egy komoly értékelés azt vizsgálja, hogy ezek az előnyök felülmúlják-e az adott védelmek elosztási és rendszerszintű következményeit.

A kérdésedhez ez a példa három különböző állítást támogat:

1. Bizonyos magánszervezetek szándékosan követnek jogi változtatásokat.
2. Ezek a változások erősíthetik a nemzetközileg szervezett gazdasági hatalmat.
3. Összesített hatásuk megváltoztathatja a közhatalom és a magánpénzügyek közötti kapcsolatot.

Az a további állítás, hogy ezek a beavatkozások egy világállam létrehozására irányuló projekt részét képezik, további bizonyítékot igényel.

6. *A pénzügyi jogi elmélet*: miért destabilizálhatják a végrehajtható jogok saját rendszerüket

A "A Legal Theory of Finance" (2013) Pistor elemzését kiterjeszti az eszközök konstrukciójától a pénzügyi rendszer működéséig.

Kiindulópontjai az alapvető bizonytalanság és a likviditáshoz való ingadozó hozzáférés. A pénzügyi igények jogilag összefonódnak és összekötöttek. Az egyes felek biztonságát biztosító kötelezettségek kollektíven destabilizálóvá válhatnak, amikor sok szereplő egyszerre követeli a fizetést, további biztosítékot vagy felszámolást.

A jog–pénzügyi paradoxon az, hogy a hiteles jogi kötelezettségek elősegítik a pénzügyi terjeszkedést, miközben azok merev végrehajtása válsághelyzetben fenyegetheti azokat fenntartó rendszert. Pistor az elméletet olyan keretrendszerként mutatja be, amely további empirikus fejlesztést igényel. Elmélet

Egy hipotetikus példát mutat a mechanizmusra. A hitelező extra fedezetet igényel, amikor egy eszköz ára esik. Az adós eladja az eszközöket, hogy megszerezze azt. Hasonló eladások más adósok részéről tovább csökkentik az árakat, ami további biztosítékigényeket vált ki. Minden hitelező védelmi szerződéses jogot alkalmaz, de együttes lépéseik tovább súlyosbítják a válságot.

A jogi megállapodás segített átadni és felerősíteni a sokkot.

Rugalmasság és a pénzügyi hatalom eloszlása

A "Law's Elasticity" (2021) című művében Pistor tovább vizsgálja a jogi kötelezettségvállalás és a mérlegelési alkalmazkodás közötti kapcsolatot. Megkülönbözteti a rugalmasságot a jogi hiányosságtól, és AIG-vel kapcsolatos eseményeket használ arra, hogy megvizsgálja, hogyan módosítható a jogi kötelezettségek ereje a pénzügyekben. Cambridge Core

A különbség fogalmi szempontból hasznos:

- **A hiányosság** azt jelenti, hogy egy szabály nem tudott pontosan meghatározni.
- **A rugalmasság** azt mutatja, hogy egy kötelezettség hatékony ereje mennyire állítható be.

A politikai kérdés az, hogy ki kap rugalmasságot, és ki néz szembe továbbra is szigorú betartozással.

Szükséges feltétel: a mentés megőrizheti a szerződéses merevséget

Kathryn Judge kommentárja a Pistorról egy bonyodalmat azonosít. A közszolgálati likviditástámogatás lehetővé teheti, hogy egy intézmény teljesítse meglévő kötelezettségeit, így ezek lazítása felesleges lesz. Az AIG-ről szóló elemzése megmutatja, hogyan védheti a segítségnyújtás a központi pénzügyi szereplőket, miközben a magánkövetelések érintetlenek maradnak. CLS Blue Sky Blog

Ez erősíti a precitás szükségességét. A pénzügyi erőt nem lehet egyszerűen azzal mérni, hogy megkérdezzük, kinek a szerződéseit felfüggesztik. Meg kell vizsgálni, ki kap likviditást, ki viseli a veszteségeket, kinek a követelései maradnak fenn, és melyik közintézmény hozza meg ezeket a döntéseket.

A rugalmasság nem feltétlenül jelenti jogellenességet. Törvényileg engedélyezett mérlegelési jogalapon, jogszabályi felülvizsgálaton, átszervezési eljárásokon vagy újonnan létrehozott támogatási megállapodásokon keresztül működhet.

7. Monetáris szuverenitás: a globális pénzügyek egyenlőtlen közalapjai

A "Területi szuverenitástól a monetáris szuverenitásig" (2017) Pistor egyik legerősebb hozzájárulását adja az államhatalom elemzéséhez.

Azt állítja, hogy a pénz irányításának képessége egyre fontosabbá válik egy hitelre szervezett rendszerben. Az államok korlátozhatják tényleges szuverenitásukat azáltal, hogy más valutát vesznek fel, külföldi valuta vagy külföldi jogi adósságot vállalnak, vagy olyan pénzügyi kitettségeket engednek, amelyeket önállóan nem tudnak támogatni. A magán pénzügyi nehézségek szuverén válsággá válhatnak, amikor a közhatóságok olyan kötelezettségeket vállalnak, amelyek olyan erőforrásokat igényelnek, amelyeket ők maguk nem tudnak biztosítani. scholarship.law.columbia.edu

Ez hierarchiát hoz létre a formálisan szuverén államok között.

Két kormány hasonló alkotmányos jogkörrel rendelkezhet a saját területén, de nagyon eltérő képességekkel rendelkeznek a pénzügyi vészhelyzetekre való reagálásra. Az egyik biztosíthatja a pénzügyi rendszerének szükségletét a valutát. A másiknak külső hatóságtól kell megszereznie.

A saját valuta kibocsátása nem biztosít korlátlan valós erőforrásokat vagy mentességet az inflációtól, az árfolyamnyomástól és a politikai korlátoktól. A szűkebb kérdés az, hogy ebben a valutában likviditást biztosítsunk.

Központi banki hálózatok és globális hatóság

Intézményi példa a Federal Reserve 2013-as döntése, amelyet a Federal Reserve és az Európai Központi Bank, valamint Kanada, Anglia, Japán és Svájc központi bankjai hoztak létre, hogy állandó kétoldalú likviditásswap-megállapodásokat hozzanak létre egymás között. A közlemény kifejezetten leír egy hálózatot, amely likviditási backstopokat biztosít a résztvevő joghatóságok között. federalreserve.gov

Az alkotmányos jelentőség az én következtetésem: területi vagy regionális politikai alapokkal rendelkező intézmények közösen gyakorolhatnak olyan képességeket, amelyek következményei sokkal tovább terjednek.

Ez erős bizonyíték arra, hogy a globális közhatalom pénzügyi hálózatokon keresztül tanulmányozza. Ez gyengébb bizonyíték egy befejezett világállamra. Egy hálózat létezése önmagában nem teremt egy közös pénzügyi hatóságot, egyenlő tagságot vagy az egyetemes segítséghez való jogot.

Valóban, a végső támogatás helye pontosan azért számít, mert az államok továbbra is megkülönböztetettek.

8. Globális hálózati finanszírozás és a bécsi kezdeményezés: intézményi egységesség nélküli koordináció

Pistor korábbi pénzügyi-kormányzási írásai megakadályozzák, hogy álláspontját általános nemzetközi koordináció elítélésére redukálják.

A "Global Network Finance" (2009) olyan kapcsolatokat vizsgál, amelyek akkor születtek, amikor a szuverén vagyonalapok és a hazai kormányok részesedést szereztek jelentős pénzügyi közvetítőkben. Azonosítja a különböző intézményi rendszerek szereplőit összekötő kormányzati megállapodások lehetőségét. Az érv a sokszínűséget és átfedő kapcsolatokat hangsúlyozza, nem pedig az elkerülhetetlen konvergenciát egyetlen modellen. scholarship.law.columbia.edu

Ez releváns az eredeti kutatás földrajzi keretében. Egy transznacionális pénzügyi hálózat magában foglalhat különböző geopolitikai érdekű országokból származó intézményeket. Az egymás közötti függőségük nem bizonyítja, hogy egységes irányító csoportot alkotnak.

A "Managing Interdependent Financial Systems: Lessons from the Vienna Initiative" című 2012-ben megjelent tanulmányában, amely egy 2011-es munkadokumentum után jelent meg, Pistor a határokon átnyúló banki csoportok, közhatóságok és nemzetközi intézmények közötti koordinációt vizsgálja. A központi probléma a nemzetközi pénzügyi kölcsönös függőség és a túlnyomórészt nemzeti felelősségek közötti eltérés. Tárgyalja egy olyan intézmény értékét, amely képes összekapcsolni a résztvevőket és támogatni a folyamatos együttműködést. scholarship.law.columbia.edu

Demokratikus szempontból egy további kérdés merül fel: vajon a bankok, kormányok és nemzetközi szervezetek képviselete megfelelően képviseli azokat a lakosságokat, akiket döntéseik érintenek?

Ez a koordinációs fórum megalkotására vonatkozó kérdés. A hatékony válságkezelés és a reprezentatív legitimitás összefügg, de különálló eredmények.

A 2026-os kiterjesztés: likviditás, mint több köz- és magánfunkció kölcsönhatása

A társszerző "A likviditási trianguláció politikai gazdaságtana" (2026) című mű, amelyben Dario Laudati, William D. O'Connell és Matthias Thiemann közösen dolgoznak, megkülönbözteti a szuverén adósságkezelést, a közlikviditás-biztosítást és a magán likviditás-biztosítást. Keretrendszere vizsgálja ezek kölcsönhatását, elosztási hatásait és politikai vitákat. A közzétett összefoglaló az Egyesült Államok esettanulmányait azonosítja a Federal Reserve létrehozása előtti és Thaiföldről az 1997–98-as ázsiai pénzügyi válság idején. Oxford Academic

Az Ön nézőpontján ez arra ösztönzi a függvények közötti kapcsolatok vizsgálatát, nem pedig azt feltételezni, hogy azok már egyetlen irányító központhoz tartoznak. Az intézményi fejlődés a kölcsönhatásos nyomásokból és konfliktusokból fakadhat.

9. Digitális hatalom: lehetőség arra, hogy a kapacitásokat az államokon és piacokon túl irányítsuk

"Adaturalom: A piacok vége?" (2020) kibővíti Pistor vizsgálatát.

Állítása szerint a feldolgozott adatokat mások irányításának eszközeként kezeli, olyan léptékben, amely potenciálisan összehasonlítható a nemzetállamokéval. Azt vizsgálja, hogy a nagy technológiai vállalatok információs kapacitása támogathat-e olyan gazdasági szervezeti formákat, amelyek eltérnek a decentralizált piacoktól és a központosított szocialista tervezéstől. Ez egy lehetséges kormányzati módról szóló perspektív érv. scholarship.law.columbia.edu

A világállam kialakulásának jelentősége jelentős, bár egy másik megkülönböztetést is bevezet.

Egy digitális platform kiterjedt irányító képességeket gyakorolhat a felhasználók felett: meghatározhatja a részvételi feltételeket, megszervezi az információhoz való hozzáférést vagy alakíthatja a választásokat. Ezek a képességek nem feltétlenül minősülnek területi szuverenitásnak.

A globális politikai fejlődés elméletéhez a felmerülő kérdések közé tartozik, hogy a közhatóságok függenek-e magán által ellenőrzött információs rendszerektől, hogy a platformok tartós szabályalkotási autonómiát szereznek-e, illetve hogyan lépnek kapcsolatba a bíróságokkal és kormányzatokkal.

Ezért a lehetőség szélesebb körű, mint a hatalom egyszerű átadása a nemzeti államoktól a nemzetközi közintézményekhez. Kormányzati képességek felhalmozhatnak olyan szervezetekben is, amelyek jogilag magánvállalatokként működnek.

Azonban a technológiai elérés, a politikai befolyás és az államiság továbbra is eltérő elemzés tárgyai maradnak.

10. A 2025-ös könyv: miért kerül a kapitalizmus újra és újra a korlátozására irányuló kísérletek elől

A The Law of Capitalism and How to Transform It (2025) Pistor érvelését egyértelműbb, transzformatív irányba fejleszti.

Míg *a The Code of Capital* az eszközök és vagyon jogi konstrukciójára koncentrál, a későbbi könyv a kapitalizmust vizsgálja, mint olyan jogi rendszert, amely képes újra előreprodukálni önmagát a társadalmi korlátozások ismétlődő próbálkozásai ellenére. A kiadó beszámolója a demokratikus eróziót és az éghajlatváltozást azonosítja az átalakulás központi motivációiként. Yale University Press London

2026-os beszélgetésében Hagen Schulz-Forberggel Pistor három megerősítő tulajdonságot azonosít:

1. Erős jogi felhatalmazás az egyéneknek és vállalatoknak.
2. Decentralizált hozzáférés a koncentrált közerőszakhoz való hozzáféréshez.
3. A jogi arbitrags elérhetősége kétértelműségek és joghatóságok között.

Azt állítja, hogy a kifinomult jogi szereplők újrahasznosíthatják az intézményi megállapodásokat. Ennek következtében a tartós átalakulás folyamatos normatív kötelezettségeket igényel, beleértve a magánigények érvényesítésének korlátozásait is. Javasolt

orientációja emberi képességekre épül, és olyan kötelezettségeket is tartalmaz, amelyek jelentős magánszereplőket, köztük külföldi vállalatokat érintenek. University of California Press

A globális intézményi fejlődés szempontjából releváns

A központi kérdés az, hogy egy új intézmény megváltoztatja-e a magánhatalom gyakorlásának feltételeit.

Egy új nemzetközi szabályozó, bíróság vagy alkotmány erősebb közellenőrzést biztosíthatna. Emellett további jogi lehetőségeket teremthet azok számára, akik már a legjobban felkészültek a használatára. A földrajzi mérete önmagában nem oldja meg ezt a problémát.

Ugyanez a szempont érvényes egy lehetséges világállamra is. Egy közös politikai struktúrának szüksége lenne olyan lényegi elvekre, eljárásokra, erőforrásokra és képviseleti formákra, amelyek képesek a magángazdasági hatalom irányítására. A létrehozása nem biztosítaná automatikusan ezeket a dolgokat.

Pistor későbbi megközelítése ezért a jogi intézmények társadalmi céljaira és azokra a mechanizmusokra irányítja a figyelmet, amelyek révén ezek az idők során fennmaradnak.

11. Reformjavaslatai: a jogi alkalmazkodás és a közhatalomhoz való hozzáférés demokratizálása

"Jogi kódolás a tőkén túl?" (2022) tartalmazza Pistor legkonkrétabb intézményi javaslatait.

Martijn Hesselink javaslatára válaszul egy progresszív európai magánjogi kódexre azt állítja, hogy az anyagi elvek támogatást igényelnek az értelmezés és végrehajtás módosításában. Képviselő lakók bizottságait javasolja, amelyeket potenciálisan lottó útján választanak ki, hogy kezeljék a meglévő jog következményes módosításait; bírósági utalásokat és közvetlen petíciókat; valamint a választottbírósági és külföldi jogi döntések nagyobb ellenőrzését. Tárgyal továbbá a kollektív eljárásokat és a kötelező választottbírósági eljárás korlátozásait. Álláspontja a pluralizmus mellett a jogi alkalmazkodásban, és megkérdőjelezi a folyamat központosításának megvalósíthatóságát és vágyatosságát. cambridge.org

Ez jelentős minősítés bármely értelmezésben, mint a magasabb szintű alkotmányozás egyenes támogatója. A döntéshozatali folyamat minősége számít, akárcsak a jogi normák rangja.

Pénzügyi reformjavaslatai egy másik egyenlőtlenséget is kezelnek. A "The Law-Finance Paradox" (2013) című művében olyan mechanizmusokat vizsgál, amelyeken keresztül a hétköznapi adósok előre nem látható körülmények között korrekciót vagy ideiglenes enyhítést kaphatnak. A rugalmasságot nem szabad korlátozni olyan intézményekre, amelyek összeomlása veszélyeztetné a szélesebb rendszert. Ezek strukturált alkalmazkodásra vonatkozó javaslatok, nem korlátlan adósságtörlésre. Pistor INET Hongkongi instabilitás Panel.docx

Ezek a javaslatok együtt egy jellegzetes demokratizációs fogalmát sugallnak: szélesítik a részvételt a jog folyamatos fejlesztésében, és szélesítsék a hozzáférést a jogrend által már egyenlőtlenül biztosított rugalmassághoz.

Gyakorlati kihívást is jelentenek. A részvételt úgy kell szervezni, hogy a technikai szakértelem segítse a közvélemény döntését anélkül, hogy előre megállapítanák.

12. Mit állít fel munkája – és mi marad nyitott – egy kialakuló világállamról

A Pistor legerősebb értelmezése a projektedhez az, hogy azonosítja **azokat a mechanizmusokat, amelyeken keresztül a kormányzási hatalom globális szinten érvényesül, folyamatos nemzeti** intézményeken keresztül.

Az értékelésem négy dimenzióra szervezhető:

Dimenzió	Mit kell vizsgálni	Jelentőség az állam megalakulásához
Szabályformáció	Ki épít jogilag hatékony megállapodásokat és szabályozza azok alkalmazkodását?	Azonosítja a jogalkotáshoz és a közigazgatáshoz hasonló képességeket.
Elismerés és ítélethozatal	Mely megállapodások kapnak hiteles támogatást határokon át?	Feltárja, hogyan kapcsolódnak össze a különálló joghatóságok.
Anyagi támogatás	Ki tudja megőrizni a kárigényeket és intézményeket válság idején?	Azonosítja a kivételes mérlegelési jogkör helyét.
Kollektív irányítás	Ki tudja felülvizsgálni a rendszer prioritásait, és kötelezettségeket szabni a befolyásos résztvevőkre?	Teszteli, létezik-e integrált politikai tekintély.

Ez a keretrendszer lehetővé teszi, hogy a világállam-hipotézist komolyan vegyük anélkül, hogy annak következtetését feltételeznénk.

A globális elérés és az intézményi integráció különálló változók

A magánjogok hatótávolsága bővülhet, miközben a közhatalom területi megosztottságot mutat. Alternatívaként a közhatalom integráltabbá válhat, míg a magánjogok egyre korlátozottabbak lesznek.

Ezeket a lehetőségeket nem szabad egyetlen skálára összesorolni, amely a "kevesebb globalizációtól" a "több világállamig" terjed.

Egy meggyőző beszámolónak meg kell mutatnia, hogyan szereznek egymáshoz kapcsolt intézmények tartós képességet a kollektív működésük irányítására: rendezik a joghatósági konfliktusokat, osztják ki a terheket, hozzanak kötelező döntéseket a befolyásos tagokra, és megtartják ezeket a döntéseket komoly nézeteltérések idején.

A széttagítás előnyös lehet a befolyásos szereplők számára

A joghatóságok közötti különbségek lehetőséget adhatnak kedvező megoldások kiválasztására. Ennek következtében egyes szereplők előnyben részesíthetik a kiterjedt elismerést és a folyamatos jogi sokszínűséget.

Ez egy fontos hipotézist generál: az intézményi széttagadás lehet a globális gazdasági hatalom stabil állapota, nem csupán egy befejezetlen szakasz a politikai egység útján.

A hipotézis tesztelhető. Megvizsgálhatjuk, hogy a befolyásos szereplők szelektíven támogatják-e a nemzetközi integrációt – elősegítve az elismerést és a végrehajtást, miközben ellenállnak a közös adózásnak, felelősségnek vagy újraelosztási kötelezettségeknek.

Ez azonosítaná azt az integrációt, amit keresnek.

A szándékos projektek és a felmerülő struktúrák eltérő bizonyítékot igényelnek

Pistor hivatalos beszámolója a globális tőke felépítéséről kifejezetten kimondja, hogy "nem volt nagy stratégia." Leírja a különböző körülmények között kidolgozott jogi megállapodások együttes kombinációját. Kódolt tőke a Globe számára

Ez nem zárja ki a szándékos lobbizást bizonyos szabályok felett. Logikusan sem cáfolja meg a kialakuló államképződést: történelmi politikai struktúrák születhetnek eredeti, átfogó terv nélkül.

Ez azt jelenti, hogy három állítás eltérő bizonyítékot igényel:

- Egy csoport egy bizonyos jogi előnyt keresett.
- Számos előny egy tartós dominancia struktúrába halmozódott.
- Ez a struktúra megszerezte az állam közös kormányzati képességeit.

Az elsőt bemutató dokumentumokat nem szabad automatikusan a harmadik bizonyítékként kezelni.

Pistor a központosított megoldások korlátait is azonosítja

A Legal Theory of Finance *című művében* Pistor azt állítja, hogy egy globális pénzügyi szabályozó lehetetlen feladattal nézne szembe a bizonytalanság, az egymástól függőség és a rögzített szabályozási kötelezettségek korlátai miatt. Beszélgetése inkább az adaptív mechanizmusokra helyezi a figyelmet, mint azt a bizalmat, hogy egyetlen szabályozási struktúra képes megszüntetni az instabilitást. Elmélet

Ez egy adott intézményi megoldás kritikája, nem pedig minden lehetséges világszövetség átfogó filozófiai elutasítása. Ennek ellenére távol tartja őt azoktól az elméletektől, amelyek a további centralizációt a globális pénzügyi hatalom szükséges válaszaként kezelik.

13. Kritikai értékelés: hozzájárulásának erősségei és korlátai

Legerősebb hozzájárulása az intézményi specifikusság

Pistor segít elmagyarázni, hogyan lép be a közhatalom olyan tranzakciókba, amelyek magánjellegűnek tűnnek. Ez lehetővé teszi, hogy a globális gazdasági hatalom azonosítási jogi mechanizmusokon keresztül vizsgálódjon, nem pedig általános állításokkal a tőke erejéről.

Megközelítése lehetőséget teremt konkrét nézeteltérésre is. A kutatók megkérdezhetik, hogy létezik-e egy igénylő jogi kiváltság, hogyan érvényesítik, ki profitál, és mi történik, amikor visszavonják.

A jogi értelmezés nem meríti ki a kapitalizmus magyarázatát

A 2021-es *Társadalmi és Jogi Tanulmányok* szimpózium komoly kérdéseket vet fel a magyarázó kerettel kapcsolatban. Anna Chadwick azt kérdezi, hogy a jogi kódolás hangsúlya megfelelően magyarázza-e a termelést, a munkát és a kapitalista társadalmi kapcsolatokat. Iagê Miola megkérdőjelezi a kapitalizmus jogi központjaiból származó földrajzi és történelmi általánosítást. Pistor válasza elismeri a könyv terjedelmének korlátait, és hangsúlyozza, hogy maga a jog társadalmi kapcsolat. eprints.gla.ac.uk

Ezek az ellenvetések fontosak a világállam kérdésében. Az, hogy a gazdagság jogi védelmet kap, önmagában nem magyarázza a politikailag koherens kormányzó koalíció létrejöttét, annak termelési erőforrások feletti ellenőrzését, vagy katonai és geopolitikai hatalomhoz való viszonyát.

A Pistor jelentős részét képezi ennek a magyarázatnak. További politikai-gazdasági és történelmi kutatásokra továbbra is szükség van.

Az átalakuláshoz politikai cselekvési elképzelést kell

Hesselink 2026-os kommentárja azt kérdezi, hogy a meglévő alkotmányos elvek és képességek megközelítése elegendő erőforrással rendelkezik-e a kapitalista jog legyőzéséhez, és ki képes lenne jogosan és hatékonyan végrehajtani ezt az átalakulást. repository.law.miami.edu

Venzke kísérő kommentárja megkérdőjelezi, hogy vajon azok az ügyvédek, akik segítettek a meglévő rend kidolgozásában, képesek lenne-e újraalkotni azt, és azt kérdezi, mely politikai körülmények tette lehetővé ezt a változást. repository.law.miami.edu

Ezek a kritikák feszültséget azonosítanak Pistor későbbi munkáiban. Ha a jogi szakértelemhez való egyenlőtlen hozzáférés segít a rendszer reprodukciójában, egy átalakító programnak el kell magyaráznia, hogyan szereznek a változást kereső szereplők elegendő szervezeti kapacitást ahhoz, hogy megváltoztassák ezt az eloszlást.

Ugyanez a probléma szembesül a demokratikus globális kormányzás javaslataival is. Az intézményi tervezést hiteles beszámolóval kell összekapcsolni arról, ki képes létrehozni és fenntartani azt.

Általános véleményem szerint Pistor rendkívül hasznos elméletet kínál a globális kapitalista uralom jogi feltételeiről. Egy feltörekvő világállam elméletéhez képest hozzájárulása megkülönböztetőbb: azonosítja azokat a képességeket, amelyek nemzetközileg működnek, miközben megmutatja, miért létezhet globális hatékonyságuk a differenciált államokkal, a jogi pluralizmussal és az egyenlőtlen monetáris szuverenitással. Egy további állam-alakulási elméletnek meg kellene magyaráznia, hogyan válnak ezek a képességek egy közös politikai hatalom alá – vagy miért maradnak össze egymással összefüggő intézmények hierarchiáján keresztül szervezett.

Kiválasztott elsődleges olvasmány

Az Ön konkrét kérdéséhez a következő munkákat helyezném előtérbe.

Tőke, jog és globális hatalom

1. **Pistor, Katharina.** *A tőkekódex: Hogyan teremti meg a törvény a gazdagságot és egyenlőtlenséget*. Princeton University Press, 2019. A központi monográfia. Egy hivatalos részlet elérhető "Coding Capital for the Globe" címmel.
2. **Pistor, Katharina.** "A főváros globális uralma." *Constellations* 26(3) (2019): 430–441. DOI: 10.1111/1467-8675.12434. Különösen releváns a magánhozzáférés szempontjából a közszolgálati kényszerítő hatalomhoz.
3. **Pistor, Katharina.** "A jog értéke." *Theory and Society* 49 (2020): 165–186.
4. **Pistor, Katharina.** "Elméletalkotás a 'Tőkekódexen' túl: Válasz." *Számvitel, közgazdaságtan és jog: A Convivium* 11(1) (2021): 65–80. Fontos a kritikusok által felvetett elméleti kérdések szempontjából.

Pénzügyek és szuverenitás

5. **Pistor, Katharina.** "A pénzügy jogi elmélete." *Journal of Comparative* Economics 41(2) (2013): 315–330. DOI: 10.1016/j.jce.2013.03.003.
6. **Pistor, Katharina.** "Területi szuverenitástól a monetáris szuverenitásig." *Elméleti vizsgálatok a* 18(2) törvényben (2017): 491–517.
7. **Pistor, Katharina.** "A jog rugalmassága: A jog és hatalom kapcsolatának vizsgálata a pénzügyben." *European Journal of Sociology* 62(2) (2021): 249–273. DOI: 10.1017/S0003975621000205.
8. **Pistor, Katharina.** "Az Interdependent pénzügyi rendszerek szabályozása: A bécsi kezdeményezés tanulságai." *Journal of Globalization and Development* 2(2), 4. cikk (2012): 1–25. A megjelent cikket a 2011-es munkapapertól különítse meg.
9. **Laudati, Dario, William D. O'Connell, Katharina Pistor és Matthias Thiemann.** "A likviditás háromszöglésének politikai gazdaságtana." *Journal of Financial Regulation* (2026), fjag004.

Intézményi fejlődés és átalakulás

10. **Milhaupt, Curtis J. és Katharina Pistor.** *Jog és kapitalizmus: Mit árulnak el a vállalati válságok a jogrendszerekről és a gazdasági fejlődésről* világszerte. University of Chicago Press, 2008.
11. **Pistor, Katharina és Chenggang Xu.** "Hiányos jog." *New York University Journal of International Law and Politics* 35(4) (2003): 931–1013.
12. **Pistor, Katharina.** "Adaturalom: A piacok vége?" *Jog és kortárs problémák* 83(2) (2020): 101–124.
13. **Pistor, Katharina.** "A tőkén túli jogi kódolás?" *European Law Open* 1(2) (2022): 344–350.
14. **Pistor, Katharina.** *A kapitalizmus törvénye és annak átalakítása*. Yale University Press, 2025.
15. **Pistor, Katharina és Hagen Schulz-Forberg.** "A kapitalizmus jogi infrastruktúráinak kódolása – beszélgetés Katharina Pistorral." *Global Perspectives* 7(1) (2026), 163459. cikk

Forrásmegjegyzés: Ez az elemzés eredeti cikkekre, szerzői összefoglalókra, kiadói kivonatokra és Pistor publikált vitákára támaszkodik. A 2025-ös monográfia feldolgozása a kiadó beszámolóját és Pistor későbbi magyarázatát használja, nem pedig fejezetről fejezetre szóló teljes olvasmányt állítana. A 2026-os likviditáscikk és a közelmúltbeli Miami-i kommentárok tárgyalásai kizárólag a közzétett összefoglalóik által megalapozott érvekre korlátozódnak.

Horatia Muir Watt munkássága

Horatia Muir Watt munkája különösen értékes annak megértéséhez, hogyan alakulhat ki globális hatalom a meglévő államok közötti jogi kapcsolatokon keresztül. Központi témája a magánjogi nemzetközi jog: azok a szabályok, amelyek meghatározzák, mely bíróságok tárgyalhatnak egy vitát, melyik törvény szabályozza azt, és hogy máshol hozott döntéseket elismernek-e és érvényesítik-e. Ezeket a szabályokat úgy kezeli, mint eszközöket, amelyek a hatalom elosztását, a gazdasági szerveződést alakítják, és meghatározzák, hogy kinek az érdekei jogi védelemben részesülnek. Hozzájárulása így messze túlmutat a nemzeti jogrendszerek technikai koordinációján. academic.oup.com

Véleményem szerint munkája **két különböző releváns formában áll a globális államképződés** szempontjából. Elmagyarázza, hogyan segítik a meglévő jogi megállapodások a globális hatékony magánhatalom kialakítását. Emellett egy pozitív projektet dolgoz ki ezeknek a elszámoltathatóság, részvétel, különbségek elismerésének és egyre inkább az ökológiai felelősségvállalás körüli elszámoltathatóság rekonstrukciójára.

E projektek és a világállam közötti kapcsolat alapos elemzést igényel. Egy világállam lehet szövetségi vagy intézményesen szétszórt; egyetlen központi intézmény hiánya nem dönti el a kérdést. A lényeg, hogy a szétszórt hatóságok egy közös politikai rend részévé válnak-e, amelynek hatalma végül tekintélyt kap. Muir Watt több lehetséges összetevőt világít meg egy ilyen rendnek, miközben preferált joggyakorlata jelentős súlyt fektet a jogi és kulturális világ sokságának megőrzésére.

1. Miért számít a magánjog a globális hatalom alkotmánya szempontjából

A magánjogi jog általában akkor jelenik meg, amikor egy kapcsolat átlépi a jogi határokat. Ismerős kérdései a joghatóságot, az alkalmazandó jogot, valamint a felismerést és érvényesítést érintik. Ezek a fő problémák is, amelyeket a Hágai Nemzetközi Magánjog Konferencia foglalkozott. GYIK

Politikai jelentőségük világosabbá válik, ha megkülönböztetjük a közvetlen jogi kérdést annak intézményi következményeitől:

Jogi kérdés	Tipikus jogi mechanizmus	Lehetséges következmények a globális hatalomra nézve
Melyik bíróság dönthet el?	Joghatóság, fórumválasztás, eljárási szabályok	Meghatározza, ki szerezhet jogorvoslatot, és mely intézmények felügyelik a transznacionális magatartást

Jogi kérdés	Tipikus jogi mechanizmus	Lehetséges következmények a globális hatalomra nézve
Melyik törvény érvényes?	Összekapcsolódó tényezők, karakteralkotás, párt autonómiája, kötelező szabályok	Szabályozó hatáskört oszt ki, és meghatározza, mely védelmek kísérik a határokon átnyúló tevékenységet
Hatályba lép egy külföldi döntés?	Elismerés, végrehajtás, közpolitikai felülvizsgálat	Kiterjeszti egy jogi rend gyakorlati hatáskörét egy másikba
Kik vehetnek részt?	Jogállás, csatlakozás, kollektív eljárás, harmadik felek bánásmódja	Megállapítja, hogy az érintett közösségek megkérdőjelezheti-e mások által létrehozott megállapodásokat

Az utolsó oszlop ezeknek a mechanizmusoknak az elemző értelmezése. Központi következménye az, hogy **egy hatóságot választó szabály ugyanolyan politikai következményekkel járhat, mint egy lényegi magatartást előíró szabály**.

Vegyünk például egy példás vitát, amely egy vállalatot, amelynek székhelye egy országban van, a termelés egy másikban, és egy választottbírósági záradékot érint, amely egy harmadik országot jelöl ki. Mielőtt bárki döntene arról, hogy a vállalat jogszerűen viselkedett-e, jogi szabályok határozzák meg, hogy a munkavállalók perelhetnek-e a kereseteiket, el kell-e választani az igényeiket, alkalmazandó-e az ország védelmi jogszabályai, és hol lehet sikeres ítéletet érvényesíteni.

Ezek az előzetes döntések meghatározzák a jogok és kötelezettségek gyakorlati elosztását. Egy világméretű törvényhozónak nem kell közös munkaügyi törvénykönyvet elfogadnia ahhoz, hogy transznacionális szabályozási hatalom kibontakozhasson.

Muir Watt korai cikke, **"Choice of Law in Integrated and Interconnected Markets: A Matter of Political Economy" (2003**) már a gazdasági szabályozással kapcsolatos konfliktusokat politikai közgazdaságtan kérdéseiként kezeli. A nyitó elemzés megkérdőjelezi azt a feltételezést, hogy a magánpereskedés elválasztható a banki, értékpapír-, verseny-, környezetvédelem és kapcsolódó területek közpolitikáitól. A jogválasztás segít meghatározni ezeknek a politikáknak a hatókörét. cjel.law.columbia.edu

A kérdésedhez ez egy fontos kiindulópontot ad: a globális jogi hatalom a nemzeti intézményeket összekötő szabályokon keresztül fejlődhet, még akkor is, ha ezek az intézmények anyagi jogai eltérnek.

2. "A szakadáson túl": a magánjog politikai tartalmának helyreállítása

Alapító nyilatkozata **a "Magánjogi a szakadáson túl", amely 2011-ben** jelent meg a *Transnational Legal Theory-ben*, és egy későbbi 2012-es munkapapírban is elérhető.

A "szakadás" elválasztja a nemzetközi közjogot, amely szuverén hatalommal és politikai kérdésekkel kapcsolatos, a magánjogi jogtól, amelyet a magánkapcsolatok technikai adminisztrációjaként mutatnak be. Muir Watt szerint ez a megosztás elhomályosította a magánjogi technikák meghatározó hatásait. A vállalatok, választottbírósági intézmények,

szabványalkotók és más magánszereplők jelentős hatalmat szerezhetnek, miközben a vonatkozó jogtudományi szerv tevékenységüket autonómia vagy koordinációs kérdésként kezeli.

A cikk záró értelmezése a magánjogról, mint a transznacionális magánkormányzás alkotmányáról, két dimenzióval rendelkezik: a szabályok segítik a magánhatalom kialakítását, és ezek a szabályok átirányíthatók a felelősségvállalásra. Javasolt irányvonala magában foglalja az érintett közösségek részvételét, a szereplő befolyási övezetének megfelelő felelősséget, valamint a közös bolygói érdekek védelmét. iilj.org

Az alkotmányos jelentőség

Itt két "alkotmány" jelentést kell megkülönböztetni.

Először is, a jogi szabályok **hatalomot jelenthetnek**: hatékony kormányzati rendszert hoznak létre. A végrehajtható szerződéses hatalom, elismert vállalati szervezet és jogilag alapozott választottbírósági eljárás példái az érintett megállapodások típusainak.

Másodszor, a jogi szabályok alkotmányossá tehetik a **hatalomot**: annak gyakorlását kötelezettségeknek, eljárásoknak, részvételnek és felülvizsgálatnak vetik alá.

Ezek a folyamatok nem kellene, hogy együtt mozogjanak. Egy intézmény nemzetközileg hatékonyabbá válhat, miközben gyengén elszámoltatható. Ezzel szemben a reform növelheti közkötelezettségeit anélkül, hogy átfogó globális politikai hierarchiát hozna létre.

Ez a megkülönböztetés különösen hasznossá teszi Muir Wattot az intézményi átalakulás tanulmányozásában. Figyelmet fordít a hatalom működésének jogi feltételeinek változásaira, ahelyett, hogy minden átalakulást új nemzetközi szervezet formájában kellene felvenni.

2008-as vezércikke, **"A magánjogi nemzetközi jog átalakítása a változó világban"** hasonló feltételeket ad hozzá. Azt vizsgálja, hogyan segíthetnek a joghatósági megállapodások a szabályozás áthelyezését, miközben elismeri, hogy a regionális koordináció – különösen az Európai Unión belül – olyan intézményeket biztosíthat, amelyek képesek kezelni a határokon átnyúló átterjedéseket. Az értékelés a koordináció céljaitól és elosztási hatásaitól függ, nem pusztán az integrációtól. Jogellentmondás

3. Pártautonómia: hogyan szerez a magánválasztás kormányzati hatásait

Muir Watt **pártautonómiáról szóló** elemzése az egyik legkézzelfoghatóbb hozzájárulása ebben a témában.

A pártautonómia lehetővé teszi a pártok számára, hogy jogilag elfogadott korlátokon belül megválasszák a kormányzó törvényt vagy a kapcsolatuk fórumát. Az aggodalom az, mi történik, amikor ezek az engedélyek a transznacionális gazdasági tevékenység szervező elvévé válnak.

V. Az autonómia jogilag megépül

A "'Party Autonomy' in International Contracts: From the Makings of a Myth to the Requirements of Global Governance" (2010) című művében megkérdőjelezi a magánrend természetes szféraként való bemutatását, amelynek legitimitása magától értetődő.

A szerződéses döntések hatalma attól függ, hogy a jogi intézmények elfogadják azokat. Elemzése a választottbíróság szerződéses függetlensége és a választottbírósági ítéletekhez hasonló hatások közötti feszültséget is tárgyalja, valamint a szerződéses megállapodások kiterjesztését azokra is, akik nem tárgyaltak azokat.

A következtetés különösen releváns az intézményi szándék kérdéseire: kifejezetten a jogi elméletnek és a politikai akaratnak tulajdonítja a transznacionális elvek és intézmények kialakítását. Mégis felismeri a kiszámítható határokon átnyúló csere jogos előnyeit, és hangsúlyozza, hogy a látszólagos konszenzus elrejti az ellentmondásos érdekeket. Javasolt válasza nagyobb átláthatóságot és elszámoltathatóságot képvisel. columbia.edu

Ez egy értelmes formát teremt a tudatos intézményépítésnek. Nem bizonyítja, hogy minden résztvevő egy végső politikai célt oszt meg. Egy kormány, amely kereskedelmi vonzerőt keres, egy vállalkozás, amely kiszámíthatóságot keres, és egy jogász, aki koherens doktrínát fejleszt, ugyanazt a jogi mechanizmust különböző okokból támogathatja.

B. Az ítélőbizottság kiválasztása befolyásolhatja a szabályozás erejét

A korábbi **"Párt autonómia és kötelező szabályok a globális világban" (2004) című cikk, amelyet** Luca G. Radicati di Brozolo-val **közösen** írt, a lényegi szabályozás és az ítélkezőválasztás közötti kölcsönhatást vizsgálja.

Egy szabály kötelező lehet egy jogrendszerben, de gyakorlati hatékonysága megváltozhat, ha egy vita egy másik bíróságra vagy választottbíróságra kerül. A végrehajtási szakaszban végzett korlátozott felülvizsgálat nem feltétlenül állítja vissza teljesen azt a védelmet, amelyet az eredeti szabályozási rendszer eredetileg szánt.

A szerzők figyelembe veszik a joghatósági versenyt és a jogi vállalkozások vonzására irányuló ösztönzőket. Álláspontjuk minősített: a szabályozó verseny előnyöket nyújthat, míg a külső tényezők, információs problémák és sebezhető érdekek indokolhatják a korlátozásokat. Egyetlen állam szabályozási igénye sem automatikusan azonos az általános érdekekkel. ila-hq.org

Ez egy fontos intézményi mechanizmus. A formális törvényhozási hatáskör érintetlen maradhat, miközben a jogszabályok alkalmazásának gyakorlati képessége máshol hozott döntésektől függ.

C. A szerződés szervezheti a hatalmat a közvetlen felein túli

2021-es fejezete, **"A privát nemzetközi jog perspektíva a normák és transznacionális kormányzás létrehozására"** visszatér a szerződéses rendezés jogi alapjaira. Megkérdőjelezi azt a képet, hogy egy spontán transznacionális magánrend nő egy egyébként üres jogi térben. A szerződéses megállapodások jogi engedélyeken és kapcsolatokon keresztül működnek, amelyek lehetővé teszik a gazdasági szereplők számára, hogy tevékenységüket a belföldi korlátokon túlra terjesszék. cambridge.org

Példaként egy olyan következtetés, hogy egy szerződés többet is befolyásolhat, mint az aláírók közötti cserét. Ha a termelési kockázatokat osztja ki, meghatározza a viták fórumát, és az igényeket bizonyos intézményeken keresztül irányítja, segíti a munkavállalók, beszállítók, közösségek és közhatóságok közötti kapcsolatok kialakítását.

A globális államformáció szempontjából ez jelentős lehetőséget vet fel: **a globális hatalom szervezése jogi támogatással kezdődhet magánszereplők által támogatott döntésekkel**. Az, hogy ezek a megállapodások elszámoltatható intézményekké válnak-e, további szabályoktól függ a részvételre, felelősségre és felülvizsgálatra.

4. Inkreal: a transznacionális bírói választás bővítésének konkrét kritikája

Különösen feltáró közelmúlt intervenciója az **"Inkreal: Jurisdictional Barrier-crossing in Domestic Cases: A Threefold Critique" (2024**), amelyet a Dominique **Bureau-val közösen írt**.

Az Inkreal ügyében, a C-566/22-es ügyben az Európai Unió Bírósága úgy ítélte meg, hogy a brüsszeli Ia-rendelet 25. cikke alkalmazható ott, ha az egyik tagállamban letelepedett felek egy másik tagállam bíróságait választják, még akkor is, ha kapcsolatuk nem állt más kapcsolattal az adott második állammal. A külföldi bíróság kiválasztása megadta a releváns nemzetközi dimenziót. EUR-Lex

Bureau és Muir Watt megkérdőjelezik ennek az eredménynek az indoklását és a politikai gazdaságosságát. Francia példájuk megmutatja, hogy a hazai helyszínek közötti választás korlátozható, miközben a külföldi bíróság kiválasztása az európai rendszer védelmet kap. Aggályokat is felvetnek a kötelező tárgyi szabályok hatékony működésével kapcsolatban.

Szélesebb kritikájuk az, hogy a jogi érvelés a mobilitás és a párt autonómiájának bővítését jelenti, mintha szükségszerűen a jogi logikából következne. Azt állítják, hogy más értelmezések is rendelkezésre állnak, és hogy a megosztó következmények kifejezetten megfontolást érdemelnek. Vituk megkülönbözteti a bíróság választását a tárgyi jog választásától; a probléma az, hogy ezek kölcsönhatása hogyan befolyásolja a szabályozást. EAPIL

A kérdésedre ennek a példának két következménye van.

Először is, egy szupranatív bíróság értelmezéssel alakíthatja át a belföldi és nemzetközi jogi tér határait. Ez intézményi következményekkel bíró hatalom gyakorlása.

Másodszor, Muir Watt álláspontja nem érthető feltétel nélküli támogatásként a határokon átnyúló bírói hatalom bővítéséhez. Ő értékeli a terjeszkedés politikai céljait és következményeit. Ugyanaz a tudós, aki erősebb transznacionális elszámoltathatóságot keres, kritizálhat egy olyan igazságszolgáltatási fejleményt, amely kibővíti a magánlehetőségeket a kormányzó intézményi környezet kiválasztására.

5. Vállalati hálózatok: a jogi felelősség összeegyeztetése a gazdasági szervezetnek

A. A hálózat jogi kategóriaként

Muir Watt a "Governing Networks: A Global Challenge for Private International Law" (2015) **című művében** Muir Watt azt kérdezi, mi következne, ha a **hálózat** technikai jogi kategóriává válna a magánjogi nemzetközi magánjogban.

Három helyszínt azonosít: az anyavállalatok és leányvállalatok közötti kapcsolatokat, transznacionális ellátási vagy értékláncokat, valamint kereskedelmi vagy befektetési választottbíróságot. A javasolt módszertani innováció kapcsolódik az egyensúly, felelősség és elszámoltathatóság politikai kérdéseihez. Horatia Muir Watt, 2015

Az analitikai előny egy hipotetikus vállalkozás segítségével szemlélhető. Egy anyavállalat határozza meg a termelési szabványokat, egy leányvállalat üzemeltet egy létesítményt, és több vállalkozó szállítja a munkaerőt és az anyagokat. A gazdasági irányítás kiterjedhet ezen a szervezeten keresztül, miközben minden szerződés és vállalat különálló jogi egységként marad.

Egy bíróság, amely csak elszigetelt kétoldalú kapcsolatokat vizsgál, nehezen tudja azonosítani a felelősséget az egész megállapodásért. A hálózat jogilag relevánsnak való kezelése lehetővé teheti, hogy pontosabb kérdéseket tegyenek fel az irányításról, függőségről, hasznot és a károk megelőzésének képességéről.

Ez nem igényelné automatikusan minden résztvevőt egyetlen jogi személyként kezelni. Az intézményi kérdés az, hogyan kell a jogi kategóriáknak reagálniuk a szervezett hatalomra, amely meghaladja bármely vállalat vagy szerződés határait.

B. Vedanta: joghatóság és a szülői felelősség besorolása

2019-es megjegyzése, **a "La saga juridictionnelle Vedanta (suite): le devoir de vigilance de la société-mère à l'égard des tiers"** konkrétvá teszi a témát.

Az alapeljárás, *a Vedanta Resources PLC kontra Lungowe* [2019] UKSC 20, zambiai lakosok kereseteit érintették egy zambiai leányvállalat által üzemeltetett bányával kapcsolatos állítólagos szennyezéssel kapcsolatban. A peres eljárás az angol anyavállalatot is célozta. A Legfelsőbb Bíróság döntése a joghatóságot és a követelések folytatását érintette; nem állapította meg a végső felelősséget az állítólagos környezeti kárért. supremecourt.uk

Muir Watt különösen feltáró hozzájárulása a **jogi karakteralkotáshoz** kapcsolódik. Az anyavállalat állítólagos kötelezettségét egy szokásos kártérítési ügyként kellene kezelni, amely a sérülés helyszínéhez kapcsolódik? Vagy a anyavállalatot szabályozó törvényen keresztül kellene megközelíteni, mivel a kérdés a vállalatirányításról szól? Figyelembe veszi továbbá a kötelező szabályok felülírásának lehetséges szerepét, és analógiát von a francia éberségi jogszabályokhoz.

Kifejezetten elismeri a peres eljárás előzetes jellegét: egy vitatható kötelezettség megállapítása nem bizonyítja a jogsértést vagy a végső felelősséget. Cairn.info

A politikai következmények jelentősek. A besorolás segít meghatározni, melyik jogi rend szabályozhatja egy transznacionális vállalkozást. A doktrinális kategória változása megváltoztathatja a szabályozási hatókört anélkül, hogy új globális törvényhozást kellene létrehozni.

C. A lényegi felelősség eljárási intézményeket igényel

2021-es cikkükben, **"Vers un régime de compétence adapté à la responsabilité environnementale des entreprises multinationales? Point d'étape post-Brexit" című cikkükben Christelle Chalas és Muir Watt** a vállalati környezetvédelmi peres ügyeket vizsgálják a BHP és *Okpabi* eljárások révén.

Kiemelik a transznacionális gazdasági szervezet és a joghatósági vagy eljárási megállapodások közötti eltérést. A kérdések közé tartoznak a bonyolult csoportok elleni eljárások, a csatlakozás, a kollektív jog, a környezetvédelmi igények, a bizonyítékokhoz való hozzáférés és az alkalmazandó jog. A joghatóság előrehaladása nem szünteti meg ezeket a további akadályokat. Cairn.info

Ez gyakorlati kritériumot ad a globális jogi fejlődés értékeléséhez: egy transznacionális kötelezettség bejelentése kevéssé számít, hacsak valakinek nincs intézményi útja annak alkalmazására.

Ez politikai hatalom kérdését is felveti a kérdést. Ha egy anyavállalat hazai országában a bíróságok egyre inkább bírálják a külföldön elszenvedett sérüléseket, szélesebb körű kormányzati szerepet kapnak. Ez a fejlemény javíthatja az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, miközben megköveteli annak vizsgálatát, hogy miként képviseltetik a külföldi felpereseket, közösségeket és jogi rendszereket.

6. Befektetési választottbírósági eljárás és emberi jogok: a szétválasztott rendszerek újrakapcsolása

Muir Watt "The Dispute Legitimacy of Investment Arbitration and the Human Rights Ordeal: The Missing Link" (2014) című művében Muir Watt a befektetői védelem és a kárért felelős felelősség közötti kapcsolatot vizsgálja.

Az érvelése nem feltételezi, hogy a fogadó kormány feltétlenül képviseli a befektetés által érintett személyeket. A tisztviselők támogathatják a megállapodást, miközben bizonyos közösségek viselik annak környezeti vagy társadalmi költségeit.

Javasolt "hiányzó láncszem" a befektető **szülőállamára vonatkozik**. Azt vizsgálja, hogy az államnak kell-e felelősséget vállalnia gazdasági szereplői külföldi magatartásának ellenőrzésére, és hogy a megfelelő kötelezettségek működhetnek-e hazai bíróságokon keresztül. A pereskedés és a rendszerek közötti interakció ezután külső választottbírósági nyomást generálhat a befektetési jogra.

Ez a felelősség javasolt rekonstrukciója. Akadályokkal szembesül, amelyek a területi megkülönböztetéssel és a köz- és magánszféra megkülönböztetéssel kapcsolatosak, és elismeri, hogy a vita patthelyzetet is okozhat. researchgate.net

Az intézményi kialakítás jelentős: a különböző jogi szervek korlátozhatják egymást anélkül, hogy először egyetlen bírói hierarchiába integrálnák őket.

Egy doktrinális megkülönböztetés elengedhetetlen. Az ilyen javaslatokat nem szabad összetéveszteni a hazai bíróságok általános hatáskörével, amely újraértékeli az ICSID ítéletek

érdemét. Az ICSID Egyezmény 53. és 54. cikke meghatározott véglegesség, elismerés és végrehajtás szerkezetét állapítja meg, a jogorvoslatokat maga az Egyezmény szabályozza. ICSID

Globális alkotmányos szempontból a kérdés az, hogy a környező intézmények képesek egy speciális rezsimet olyan érdekeknek felelni meg, amelyeket belső eljárásai nem megfelelően képviselnek.

Ez azt is megváltoztatja, hogyan lép be a szuverenitás az elemzésbe. Az érintett közhatóság nem mindig az állam lehet, ahol a sérülés történt. Felelősség terhelheti azt az államot, amely a vállalati szereplő jogi otthonát biztosítja vagy támogatja nemzetközi tevékenységét. A létrejövő struktúra átosztja a felelősségeket a meglévő államok és bíróságok között.

7. Globális kormányzás, társadalmi alkotmányosság és jogi pluralizmus

A. Egy explicit tudományos projekt

A **Private International Law and Global Governance (2014) kötet, amelyet** Diego P. Fernández Arroyo **közösen szerkesztett**, a magánjogot a globális tekintélyről szóló viták közé helyezi. Muir Watt saját bevezetője, **"A magán nemzetközi jog relevanciája a globális kormányzási vitában"** versengő és átfedő megközelítéseket mutat be, amelyek államközpontú rendet, szabályozási versengést, elismerést és pluralizmust foglalnak magában. api.pageplace.de

A hivatkozás számít: a kötet különböző alkotók alkotmányos, szövetségi, választottbírósági és pluralista érveit tartalmazza. Ezek az érvek mind nem tekinthetők Muir Watt álláspontjának felcserélhető állításaiként.

A későbbi **gyűjtemény, a Global Private International Law: Adjudication without Frontiers (2019)** – amelyet Lucia Bíziková, Agatha Brandão de Oliveira és Fernández Arroyo **közösen** szerkesztett – kiterjeszti ezt a projektet összehasonlító esetelemzéssel és ellentétes kommentárokkal. Ez a jogi határokon átvezető ítélethozatal kollektív vizsgálata. e-elgar.com

B. Három jogi viszony modellje a határokon átnyúló

Fejezete **, "A magánjog elmélete" (2016)** három magyarázó modellt különböztet:

Modell	Fő orientáció	Ez a kérdés fókuszba helyezi
Konfliktus	Szuverenitás, állami érdekek, normák ütközései	Hogyan kellene kezelni a versengő kormányzati igényeket?
Együttműködés	Udvariasság, harmónia, kölcsönös kényelm	Hogyan engedhetik be a jogi rendeletek egymást?
Verseny	**Szabályozó** arbitrás, jogi termékek, igazságszolgáltatás	Mi következik, amikor a szereplők választhatnak a jogi környezetek között?

Ezeket egy megújult elmélet betekintési forrásaiként kezeli, nem pedig előre meghatározott történelmi szakaszsorozatként. academic.oup.com

A világállam-kérdés esetében ez a különbség megakadályozza, hogy a nemzetközi kapcsolódás és a politikai egység túl egyszerű egyenletet vegyen fel. Az együttműködés megőrizheti a különálló hatalmat. A verseny megerősítheti azokat a szereplőket, akik képesek a rendszerek között mozgásra képesek. A konfliktus új koordinációt vagy megújult szétesettséget eredményezhet.

C. Az államon túli alkotmányok

2018-as cikke, **a "Amikor a társadalmi alkotmányosság találkozik magánjoggal: pluralizmus, elosztás és 'kronotopészek'"** címmel kifejezetten foglalkozik az önmegalkotó hatalom problémájával, amely a klasszikus hatalmi formákon túl.

A kijelentett hozzájárulása a magánnemzetközi jog összekapcsolása a transznacionális rezsimelmélettel, a tudományágat úgy értelmezve, mint egy olyan eszmék tára, amely azt vizsgálja, hogyan találkozik egy jogrend a külfölddel. Ez közvetlen kapcsolatot teremt az alkotmányos elemzéssel a nemzetállamon túl. Wiley Online Könyvtár

További kérdés az, hogy ezek a részleges alkotmányok vajon egy közös politikai alkotmány elemeivé válnak-e, vagy különálló, kölcsönhatásos rendek maradnak. Ezt a kérdést nem lehet pusztán az egyes rezsimek alkotmányos jellemzőinek azonosításával megválaszolni.

D. A pluralizmus politikai értékelést igényel

Muir Watt "Jurisprudence Without Confines: Private International Law as Global Legal Pluralism" (2016) **című művében** Muir Watt egy pluralista irányultságot alakít ki, amely megkérdőjelezi a hierarchikus jogi monizmust.

Azt is felismeri, hogy a pluralizmus politikailag kétértelmű. Megőrizheti a különbséget és ellenállhat a dominanciának, de használható a gyarmati fölény igazolására is. A többszörös jogi rend puszta együttélésével nem teremti meg az egyenlőséget vagy az igazságosságot. cilj.co.uk

Ez a minősítés kulcsfontosságú. Egy vállalat képessége, hogy versengő jogi megállapodások között közlekedjen, és egy közösség normatív intézményeinek megőrzése egyaránt jogi pluralitást igényelhet, de következményeik nagyon eltérőek lehetnek. A releváns elemzésnek meg kell vizsgálnia a lehetőségek, erőforrások és hatáskör elosztását.

8. Az ökológiai fordulat: újragondolni, mit köt össze a globális jog

Későbbi munkái kiterjesztik a vizsgálatot a gazdasági hatalom elosztásán túl, és kiterjesztik a jogi feltételezéseket is, amelyek révén a jog érti meg az embereket, közösségeket, természetet és jogi különbségeket.

A. A törvény végső határa

2023-as monográfiája, **The Law végső határa: Towards an Ecological Jurisprudence—A Global Horizont in Private International Law**, az ökológiai jogtudományt szélesebb körű vizsgálatként mutatja be, mint a speciális környezetszabályozás.

A kinevezett architektúrája három pár problémát köt össze:

- **Episztemológia és genealógia:** hogyan épül fel a jogi tudás és történelme.
- **Esztétika és ontológia:** hogyan szervezik a jogi formák a találkozott világokat.
- **Gazdaság és etika:** hogyan támogatja a jog a gazdasági hatalmat, és hogyan lehet újragondolni a felelősséget.

A bevezető filozófiai és antropológiai megközelítésekre támaszkodik az örökölt megosztottságok megkérdőjelezésére, beleértve a természet és a kultúra, valamint a belső rendezett jogrendszerek közötti különbségeket. api.pageplace.de

A vizsgálatod jelentősége az, hogy a globális hatalom többre is épülhet, mint az intézményi kompetencián. Ez attól is függ, milyen kategóriákat szabnak be az intézmények.

Egy globálisan tekintélyes bíróság engedélyezheti a különböző nemzeti törvényeket, miközben minden vita megkövetelheti, hogy illeszkedjen egy vagyon-, személyiség-, sérülés- vagy közösségfogalmához. A formális pluralizmus ekkor együtt élne egy erős egységességgel a jogi megértés szintjén.

B. Alternatíva és más jogi világok fordításának problémája

Cikke **"Alterity in the Conflict of Laws: An Ontology of the In-Between" (2023)** teljesebb, hozzáférhetőbb beszámolót nyújt erről a megközelítésről.

Az "Alteritás" a külföldi személyek, normák és a világ szervezésének módjai másiságát érinti. Muir Watt szembeállítja azokat a módszereket, amelyek a megszokott kategóriákat kifelé vetítik, és azokkal a megközelítésekkel, amelyek a saját feltételei szerint fogékonyabbak az idegen normativságnak.

A jellegzetes konfliktustechnikákat – mint például a jellemzés, alkalmazkodás, közpolitika és elismerés – újraértelmezi a heterogén jogi világok közötti találkozások forrásaiként. Antropológiai alakok, köztük a jaguár és a sámán is megkérdőjelezik egyetlen tekintélybeli megfigyelő feltételezését, és jogi munkát javasolnak nézőpontok közötti fordításként. A többféle kötődés és hibrid jogi kimenetel megnehezíti a közösségi tagság exkluzív beszámolóit is. d-nb.info

Egy példás példa segít tisztázni a tételeket. Képzeljük el egy vitát, amelyben egy vállalat egy folyót kihasznosítható erőforrásként írja le, míg egy őslakos közösség kollektív kötelezettségek révén érti kapcsolatát a folyóval, amelyeket nem lehet egyéni tulajdonra redukálni.

Az eredeti jogi besorolás már egy besorolást előnyben részesíthet. Ha a vita egyéni tulajdonjogok közötti konfliktussá válik, a közösség helyzete megváltozhat, mielőtt érdemeket tárgyalnának.

Egy ökológiai megközelítés azt kérdezi, hogyan találhatnák meg a jogi eljárásokat a kapcsolattal anélkül, hogy a fórum kategóriái alapján előre meghatároznák annak jelentését. Ez

befolyásolhatja a jogállást, a kár leírását, a relevánsnak tartott bizonyítékokat, valamint a érthetőnek tűnő jogorvoslatokat.

A globális államformáció esetében a következmény megkövetelő: a szélesebb jogi integráció olyan fordítási mechanizmusokat igényelhet, amelyek nem pusztán kiterjesztik a domináns jogi kultúra osztályozásait.

C. Magánjog mint "ligatúra"

A 2024-es **fejezet, "Magánjogi mint 'ligatúra': Elemei a posztmonista joggyakorlathoz"** egy kifejezetten alternatív globális kormányzási projektet dolgoz ki.

A ligatúra metaforája hangsúlyozza a jog összekötő vagy közvetítő szerepét. Megjelent összefoglalója a monista és pluralista megközelítések kölcsönhatását, valamint a jog helyzetét írja le a belső és kívül, idegen és ismerős, globális és helyi között. Oxfordi akadémiai

A jogi integráció kialakuló fogalma relációs jellegű: a jogi rendek intézményeken és gyakorlatokon keresztül összekapcsolhatók anélkül, hogy különbségeiket átmeneti hibáknak tekintenénk, amelyek kizárásra várnak.

A "posztmonizmus" itt arra vonatkozik, hogyan képzeli fel a jogtudomány azokat a jogi világokat, amelyekkel szembesül. Nem szabad automatikusan teljes alkotmányos álláspontvá fordítani a federalizmusról vagy a világkormányzatról. Egy szövetség jelentős jogi sokszínűséget is befogadhatna; egy látszólag decentralizált rend nagyon egységes kategóriákat erőltethet.

Az intézményi kérdés továbbra is az, hogyan szerez a mediáció hatalmát, és hogyan határozzák meg korlátait.

D. Dekolonizációs összehasonlítás

2026-os fejezete, **"A (magán) nemzetközi jog összehasonlító mutatóinak dekolonizálása"** ezt az aggodalomot kiterjeszti a jogi rendszerek összehasonlításának szabványaira.

Az összehasonlítás hierarchiákat építhet azáltal, hogy egyes társadalmakat fejlettnek, másokat pedig hiányosnak vagy későnek kezelnek. Úgy tűnik, a semleges kategóriák így fenntarthatnak egy domináns jogi világnézetet.

Beszélgetése egy alapvető feltételt tartalmaz: egy másik kultúrát komolyan venni a valóság megértésének módjaként nem kell olyan intézmények elfogadása, amelyeket gyűlöletesnek tartanak, vagy automatikusan elismerni minden idegen törvényt és ítéletet. Megkülönbözteti az episztemikus elismerést a feltétel nélküli jogi elfogadástól.

A következtetés a mediációra, javításra, vendégszeretetre és átfedő világok találkozására helyezi a hangsúlyt, különös tekintettel a globális déli és őslakos alternatívákra. sciencespo.fr

Ez megakadályozza, hogy álláspontját korlátlan relativizmussá redukálja. Ennek ellenére egy nehéz intézményi kérdés megmarad: amikor komoly elismerés történt, de megmarad egy kibékíthetetlen konfliktus, ki dönt arról, milyen eljárások alatt és milyen kihívás lehetőségével?

Geoffrey Samuellel **közösen írt könyve**, **a Producing Legal Knowledge: Comparative Methods, Models and Schemes (2026**) folytatja a jogi érvelés módszertani vizsgálatát és annak kapcsolatát a társadalom- és humán tudományokkal. Jelentősége abban rejlik, hogy vizsgálja, hogyan állítják létre a jogi tudást, nem pedig részletes intézményi tervet mutatna be a világkormányzat számára. e-elgar.com

9. Meddig ér ez egy globális államképződés elméletéhez?

Az én értelmezésem szerint Muir Watt munkája három, eltérő erősségű következtetést támaszt alá.

Először is: a globális hatalom részben hagyományos jogi technikák alapján áll

Munkája erős keretet ad annak tanulmányozására, hogy miként teremt joghatóság, szerződéses autonómia, vállalati szervezet és elismerés a határokon átnyúló hatalom.

Ez azt jelenti, hogy a formális állami szuverenitás és a globális jogi hatalom együtt létezhet. Az államok megtarthatják a törvényhozó intézményeket, miközben gyakorlati szabályozási hatállaik a bíróságok, szerződések és összekapcsolódó szabályok szélesebb struktúrájától függenek.

Másodszor: egy projektet dolgoz elő ennek a hatalomnak a átalakítására

Javaslatai politikai tartalmát igenlően tartalmaznak. Célja, hogy a jogi hatalom érzékenyebbé tegye az érintett személyekre, az eloszló felelősségre és a különböző normatív világokra.

Az ilyen reformok bővíthetik a transznacionális igazságszolgáltatás szerepét. A bíróságok felelősséget szerezhetnek a magatartásukért, közösségeiért vagy kapcsolataiért, amelyek túlmutatnak a hagyományos területi kereteken.

Ez teszi tudományos munkásságát relevánssá az új kormányzati funkciók megjelenésében, beleértve azokat a funkciókat is, amelyeket ésszerűen alkotmányosnak lehet nevezni.

Harmadszor: ezek a fejlemények önmagukban nem teremtenek közös világpolitikai tekintélyt

Egy hasznos megkülönböztetés:

Fejlesztés	Mit kellene bemutatni
Globális hatékony jogi hatalom	A döntések és megállapodások jelentős határokon átnyúló hatással vannak
Ennek a hatalomnak alkotmányosítása	A hatóság szervezett és kötelezettségek, részvétel és felülvizsgálat aláveti
A világállam megalakulása	Ezek az intézmények egy közös politikai rendbe integrálódnak, hatalmi jogkör tekintélyének elosztásával

Az első fejlemény központi szerepet játszik a diagnózisában. A második központi szerepet játszik normatív projektjében. A harmadik további intézményi és történelmi bizonyítékokat igényelne.

Ezért tudományos munkája a legmeggyőzőbb, mint a **jogi alkotmány és a globális kormányzás lehetséges újjáépítésének** beszámolója. Olyan mechanizmusokat kínál, amelyek relevánsak az államformációhoz, miközben nyitott marad, hogy ezek a mechanizmusok egy közös állami struktúra részévé válnak-e, tartós pluralista rendbe, vagy egy széttagoltabb hatalomelosztásba.

10. Kritikus értékelés: demokratikus hatalom, bírói hatalom és intézményi hiányosság

A. A jogtudomány problémája

Projektje számára komoly kérdés, hogy a globális kormányzás jogi értelmezésen alapuló újjáépítése vajon a bíráknak és jogászoknak alkotmányozó politikai szerepet ad-e, nem lenne megfelelő demokratikus engedélyezési mechanizmusok.

A probléma konkrét. A jellemzésről, joghatóságról, közpolitikáról és elismerésről szóló döntések meghatározhatják azokat az érdekeket, amelyek védelmet kapnak. Ha politikai karakterüket elismerik, a technikai szakértelem önmagában nem tudja teljes körű magyarázatot adni legitimitásukról.

Ezért egy intézményi értékelésnek fel kell kérdeznie, hogyan lépnek be az érintett közösségek az eljárásba, hogyan vonják felelősségre számukra a jogi képviselőket, hogyan veszik figyelembe versengő közérdekeket, és hogyan lehet döntéseket felülvizsgálni.

Ezek a kérdések nem bizonyítják, hogy az ítélethozatal illegális. Meghatározzák, mi kell kísérnie a kibővített kormányzati szerepet.

B. Az igazságszolgáltatási hatalom egyenlőtlen földrajza

A vállalati felelősségvállalási peres eljárások újabb feszültséget teremtenek. Az anyavállalat hazai bíróságaihoz való hozzáférés elengedhetetlen jogorvoslatot jelenthet. Ugyanakkor egy olyan rendszer, amely nagymértékben néhány gazdag joghatóságra támaszkodik, szintén koncentrálhatja az elfogadható magatartás, bizonyítékok, sérülések és kártérítés meghatározásának jogát.

Muir Watt dekolonialista irányultsága különösen jelentőssé teszi ezt a feszültséget. Egy megfelelő intézményi tervezésnek figyelembe kell vennie az érintett közösségek képviseletét és jogi intézményeik tekintélyét, valamint a fórum hatékonyságát, amely a megoldást nyújtja.

A kérdést nem oldják meg pusztán a területi kiterjesztéssel.

C. A nyitottság önmagában nem határozza meg az igazságos kimenetelt

Guilherme Vasconcelos Vilaça 2024-es "Ökológia, jogtudomány és magánjogi jog" című kritikája komoly kritikát dolgoz ki későbbi joggyakorlatával szemben.

Megkérdőjelezi annak történelmi ellentéteit a monizmus és pluralizmus között, és azt állítja, hogy a nyitottság és a relációsság önmaguk nem határozzák meg a jogos kollektív döntéshozatalt. Emellett a politikai ügynökség kérdését is felveteti: mely intézmények és szereplők fordítják át az etikai és ismeretelméleti elköteleződéseket cselekvéssé? Kritikája az, hogy a beszámoló világosabban azonosítja a jogi hatalom problémáit, mint az alternatív intézményi feltételeket. researchgate.net

Ez jelentős kihívás, mert egy konfliktus végül döntést igényel. A különbségek iránti vendégszeretet javíthatja a megfontolás minőségét, de nem határozza meg automatikusan, hogyan kell megoldani az összeegyeztethetetlen állításokat.

D. A legerősebb hozzájárulás és a fő korlát

Muir Watt legerősebb hozzájárulása, hogy láthatóvá tegye a jogi kapcsolatok meghatározó jelentőségét, amelyeket gyakran technikaiként kezelnek. Munkája lehetővé teszi, hogy vizsgáljuk az intézményi átalakulásokat, mielőtt azok felismerhető formát érnének egy új politikai szervezetnek.

A globális államformáció szempontjából a fő korlátja, hogy a felelős kapcsolat joggyakorlata még nem biztosít teljes elméletet a közös politikai hatalomról. Jelentős munkát hagy maga a képviseletről, intézményi kompetenciáról, demokratikus felülvizsgálatról és a végrehajtási képesség elosztásáról.

Ezért leginkább úgy érthető meg, mint a globális jogi hatalom elemzője, valamint annak pluralista rekonstrukciójának szószólója. Munkája rendkívül releváns az államok közötti kormányzati hatalom kialakulásában. A központi megoldatlan kérdés az, hogy a rekonstrukcióhoz szükséges jogi hatalom maga is politikailag felelőssé válhat.

Kiválasztott elsődleges művek további tanulmányokra

Az alábbi olvasmánysorozat a konkrét gazdasági mechanizmusoktól az alkotmányelmélet és az ökológiai joggyakorlat felé halad:

1. **"Jogválasztás az integrált és összekapcsolt piacokon: a politikai gazdaságtan kérdése"** (2003), *Columbia Journal of European Law* 9, 383 utána. Az eredeti folyóirat megnyitása.
2. **Luca G. Radicati di Brozolo-val: "Pártautonómia és kötelező szabályok a globális világban"** (2004), *Nemzetközi jogi fórum nemzetközi* 6(2), 90–96. Eredeti folyóiratszám.
3. **"'Párt autonómiája' a nemzetközi szerződésekben: a mítosz alapjaitól a globális kormányzás követelményeiig"** (2010), *Európai Szerződésjog-áttekintés* 6(3), 250–283.
   Teljes szerzői bizonyítás.
4. **"Magánjogi a szakadáson túl"** (2011), *Transznacionális jogelmélet* 2(3), 347–428. A későbbi 2012-es munkapapír változat.
5. **Diego P. Fernández Arroyo-val, szerk., Private International Law and Global Governance** (Oxford University Press, 2014). Kiadói előzetes, beleértve Muir Watt bevezetőjét is.
6. **"A befektetési választottbírósági eljárás vitatott legitimitása és az emberi jogi megpróbáltatás: a hiányzó láncszem"** (2014), Walter Mattli és Thomas Dietz szerk.,

Nemzetközi választottbírósági eljárás és globális kormányzás, 214–240. Szerző által feltöltött változat.

7. **"Irányító hálózatok: Globális kihívás a magánjog számára"** (2015), *Maastricht-i Európai és Összehasonlító Jogi Folyóirat* 22(3), 352–369. Kiadói rekord.
8. **"Joggyakorlat korlátok nélkül: Magánjogi jog globális jogi pluralizmusként"** (2016), *Cambridge Nemzetközi és Összehasonlító Jogi Folyóirat* 5(3), 388–403. Teljes folyóiratszám.
9. **"Amikor a társadalmi alkotmányosság találkozik a magánjoggal a nemzetközi magánjoggal: pluralizmus, elosztás és 'kronotopészek'"** (2018), *Folyóirat a Jog és Társadalom* 45(S1), S185–S203. Kiadói rekord.
10. **A jog végső határa: Egy ökológiai joggyakorlat felé – globális horizont a magánjogban** (Hart, 2023). Kiadói előzetes.
11. **"Alternatíva a törvények konfliktusában: a köztes ontológiája"** (2023), *RabelsZ* 87(3), 433–464. Teljes eredeti cikk.
12. **"Magánjogi mint 'ligatúra': elemei a posztmonista joggyakorlathoz"** (2024), in *A magánjog filozófiai alapjai*, 278–300. Kiadói rekord.
13. **"A (magán) nemzetközi jog összehasonlító mutatóinak dekolonizálása"** (2026), Robert Schütze és Mathias Siems szerk., *Összehasonlító nemzetközi jog: alapok és kritika*, 235–256. Teljes szerző által vezetett fejezet.

Forrásminősítés: Ez a beszámoló elérhető eredeti cikkekre, szerzői kéziratokra, bírósági döntésekre és kiadói anyagokra épít. A 2023-as monográfiához a közzétett előzetesét használtam a teljes "Alterity" cikk mellett; a vita nem jelenti azt, hogy minden fejezethez hozzáférnénk. Több kézikönyv hozzájárulásnál a rekonstrukció csak a publikált összefoglalókra korlátozódik. A fent említett munkadolgozat és tervezet nem szabad a végső publikációjuk oldalszáma szerint hivatkozni.

John Biggins és Colin Scott munkái

John Biggins és Colin Scott különösen relevánsak a vizsgálatodban, mert azt vizsgálják, hogyan lehet globálisan hatékony kormányzati intézményeket építeni szerződések, jogszabályok, szabályozási együttműködés és magándöntéshozatal révén. Kutatásuk az International Swaps and Derivatives Associationről (ISDA) lehetővé teszi, hogy ezeket a fejleményeket azonosítható jogi mechanizmusokon keresztül vizsgáljuk.

A központi jelenség a kormányzati funkciók újraelosztása. Magánszervezetek kidolgozzák a szabványokat, a szerződéses hálózatok gyakorlati elérést biztosítanak ezekhez a szabványokhoz, a közhatóságok felismerik vagy támaszkodnak rájuk, és szakosított szervezetek értelmezik jelentésüket. Ezek a megállapodások jelentős hatalmat gyakorolhatnak a nemzeti határokon túl. Scott szélesebb körű munkája egy olyan szabályozáselméletbe helyezi őket, amely közintézményeket, vállalkozásokat, szakmai közösségeket és más szervezeteket érint. researchrepository.ucd.ie

Általános véleményem szerint munkájuk különösen erős bizonyítékot szolgáltat, **hogy egy transznacionális köz- és magán-szabályozási rend kialakulását** szolgálja. Emellett alkotmányos kérdéseket vet fel a szervezetről és az elszámoltathatóságról is. Az, hogy a fejlődése egy világállam kialakulását jelenti-e, egy másik kérdéstől függ: vajon ezek az ágazati elrendeződések integrálódnak-e egy közos, végső soron tekintélyt meghatározó politikai struktúrába.

Egy világállam maga is lehet szövetségi vagy intézményesen szétszórt. Ennek következtében a decentralizáció önmagában nem tudja megoldani a kérdést. A hasznosabb megközelítés az, hogy megvizsgáljuk a szervezett funkciókat, a hatalom forrásait, a köztük lévő kapcsolatokat, és a következményeket érintő népességeket.

1. Scott kiindulópontja: a szabályozó hatalom intézmények között oszlik meg

Szabályozási tér és széttagolt erőforrások

Fontos elméleti alap Colin Scott **"Analysing Regulatory Space: Fragmented Resources and Institutional Design" (2001**) című műve.

A Leigh Hancher és Michael Moran szabályozási tér megközelítésének kidolgozásával Scott megvizsgálja a kormányzáshoz szükséges erőforrások elosztását. Ezek közé tartozik a formális jogi hatáskör, információ, pénzügyi források, szakértelem és szervezeti kapacitás.

A törvényi hatalmat birtokoló intézmény nem rendelkezhet olyan tudással, amely szabályozott vállalkozások birtokolja. Egy magánszervezetnek nem lehetnek kényszerítő jogi hatáskörei, miközben a szabványokat vagy az információkat, amelyeken a közdöntések alapulnak. Az intézményi tervezésnek tehát a tényleges függőségeket kell kezelnie, nem pedig feltételezni, hogy a hivatalosan kijelölt szabályozó tényleges irányítást gyakorol.

Scott felismeri a túlzottan decentralizált értelmezés korlátait is: egyes kapcsolatok hierarchikusak maradnak, és a szétszórt erőforrások elmélete nem szabadna automatikusan érvnek válnia a közvélemény irányítása ellen. researchrepository.ucd.ie

A kérdésedre ez a keretrendszer jelentős következményekkel bír. A globális hatalom nem kell, hogy minden kormányzati hatáskört átruházz egy új központi intézménybe. Ez egy egyre tartósabb funkciómegosztás révén alakulhat ki az egymástól függő intézmények között.

De fordítva ugyanolyan fontos: ha valamit hálózatnak nevezünk, nem bizonyítja, hogy tagjai egyenlő hatalommal rendelkeznek. Egy résztvevő irányíthat egy nélkülözhetetlen erőforrást, és így domináns pozíciót szerezhet.

A "poszt-szabályozási állam" jelentése

Scott **"Regulation in the Age of Governance: The Rise of the Post-Regulatory State" (2004) című** műve megkülönbözteti a szabványok meghatározását, a monitorozást és a viselkedés módosítását. Ezek a funkciók eloszthatók szervezetek között, és hierarchia, közösség, verseny vagy intézményi tervezés révén valósíthatók meg.

A cím gondos értelmezést igényel. Scott kifejezetten elmagyarázza, hogy a "posztregulációs állam" egy elemző orientációt jelent – egy módot a kontrollról szóló feltételezések megkérdőjelezésére –, nem pedig egy új politikai testületet, amely a meglévő államokat váltaná fel. A jog továbbra is fontos az eljárások kialakításában és a szabályozási megállapodások összekapcsolásában. Figyelmeztet arra is, hogy a "poszt" nyelvezete félrevezető módon elkerülhetetlen vagy felsőbbrendű történelmi előrelépést sugallhat. researchrepository.ucd.ie

Ez tehát egy elmélet arról, hogyan kell azonosítani és szervezni a kormányzati képességeket. Nem jelent be utódállamot a globális szinten.

Későbbi fejezete, **"A szabályozó állam és azon túl" (2017),** megerősíti a megfelelő értelmezés szükségességét. Scott újra áttekinti korábbi értékelését John Braithwaite munkájáról, és elismeri, hogy alábecsülte annak kormányzati képességek elismerését. A későbbi beszélgetés a közvélemény, üzleti és civil társadalom képességeinek együttes elemzését vizsgálja, beleértve azok sebezhetőségét a fogságtalanságokkal szemben és koordinációs hibákkal szemben. press-files.anu.edu.au

2. ISDA: hogyan válik egy szerződéses keret irányító intézménnyé

Biggins és Scott fő pénzügyi esettanulmánya az **ISDA-val és a tőzsdén kívüli derivatív piacokkal** foglalkozik.

A tőzsdén kívüli derivatív alapvetően egy olyan pénzügyi szerződés, amelyet az ügyfelek tárgyalnak meg, nem pedig kizárólag a tőzsde szabványosított kereskedelmi megállapodásai révén kötöttek meg. Az ilyen szerződések szabályokat követelik a fizetésről, a fizetéstelenségről, a megszüntetésről, a biztosítékról és a feleket érintő változások következményeiről.

Az ISDA dokumentációja széles körben használt keretet biztosít ezekhez a kapcsolatokhoz. Az Ausztrál Jegybank piaci beszámolója leírja az ISDA Master Agreements és a kapcsolódó protokollok szerepét a szerződéses jogok és kötelezettségek szervezésében, különösen a fizetésképtelenség után, valamint megjegyzi azok elismerését és ajánlását nemzetközi szabályozók által. RBA

Az intézményi jelentőség világosabbá válik, ha megkülönböztetünk egy egyéni szerződést egy közös szerződésrendszertől.

Egy egyénileg tárgyalt megállapodás bizonyos felek között határoz meg meg a jogokat. Egy szabványosított szerződéses keret létrehozhatja a következőket is:

- Egy közös szókincs a tranzakciók leírására.
- Gyakori elvárások a jogilag jelentős eseményekről.
- Ismételt eljárások a kötelezettségek kiszámítására és rendezésére.
- Mechanizmusok nagy számú szerződéses kapcsolat módosítására.
- Speciális intézmények a piacon használt rendelkezések értelmezésére.

Ezek a jellemzők egyfajta irányítási formát generálhatnak, mert a keretrendszer segít egy egész tevékenységi terület szervezésében.

A jogszabályokhoz hasonló analógia funkcionális. A szabványos kifejezések széles körű gyakorlati szabályokat hozhatnak létre, de jogi működésük továbbra is függ az elfogadástól, az alkalmazandó jogtól és a vonatkozó végrehajtási intézkedésektől.

Ez a különbség elengedhetetlen a világállam-elemzéshez. Egy globálisan befolyásos szerződéses rendszer képes bizonyos jogrendhez kapcsolódó koordinációs funkciókat ellátni anélkül, hogy általános törvényhozási joghatósággal rendelkezne a világ lakossága felett.

3. 2012-es cikkük: a magánpénzügyi hatalom közjogi alapjai

Az első központi közös cikk a **"Köz- és magánszféra kapcsolatok transznacionális magán szabályozási rendszerben: ISDA, az állam és az OTC derivatívák piaci reformja" (2012**) című.

Biggins és Scott vitatják a válság előtti derivatív piacok egyszerűen szabályozatlan leírását. Érvelésük az ISDA és a közhatóságok közötti kölcsönhatásokra vonatkozik, beleértve azokat a törvényhozási döntéseket, amelyek támogatták a pénzügyi szerződések érvényesíthetőségét. Kiemelik azokat a mentességeket, amelyek védik a deriváltakat, beleértve a tisztán spekulatív tranzakciókat is, a szerencsejáték-törvények korlátozásaitól.

Normatív álláspontjuk minősített. Támogatják az ISDA szakértelmének elismerését és megfelelő használatát egy köz- és magánszféra szabályozási kapcsolatban, miközben megkérdőjelezik néhány lényegi szabályt, amelyeket ezen a kapcsolaton hoznak. A tisztán spekulatív deriváltak kezelésének újragondolása kitűzött prioritás.

A cikk egy 2010–2011-ben végzett UCD kutatási projektből származik, amelynek elismerései szerint az interjúk a kutatás részeként szerepelnek. Cambridge Core

Ennek az érvnek a szélesebb jelentőségét két konkrét mechanizmus fejti ki.

A. Netülés és a csődeljárási következmények átszervezése

A záró nettolás általában magában foglalja a fedezett tranzakciók megszüntetését, a keletkező kötelezettségek értékelését, és azok egyetlen nettó egyenlegbe való egyesítését.

Például tegyük fel, hogy a lemondás után a fedezett tranzakciók 100 követelést jelentenek az egyik fél számára, és 90 dolláros kötelezettség az ellenkező irányban. A nettó tőke 10 közötti egyenleget eredményez. Ez egy egyszerűsített példa; a tényleges kimenetelek a szerződéstől, az értékelési feltételektől és az alkalmazandó jogtól függnek.

Az, hogy ez a megállapodás hatásosak-e a csődeljárás alatt, jogi kérdés, amelynek következményei többre vonatkoznak, mint a két félre. A csődeljárási jog határozza meg, hogyan kezelik a követeléseket, vagyontárgyakat és versengő hitelezői érdekeket. Az UNIDROIT lezáró nettálás területén végzett munkája kifejezetten foglalkozik a fizetésképtelenségi működésével és annak kapcsolatával a pénzügyi szabályozással. UNIDROIT

Az ISDA emellett mintatörvényeket dolgozott ki, amelyek célja a háló végrehajtási lehetőségének támogatása. **2018-as Modellháló Törvénye és Útmutatója** modell rendelkezéseket mutat be, és az egyesület törvényhozókkal és szabályozóval végzett munkájára épít különböző joghatóságokban. Nemzetközi Csere- és Derivatívák Szövetsége

Az intézményi sorrend jelentős:

1. Egy iparági szervezet egy olyan jogi feltételt azonosít, amely fontos a piaca számára.
2. Szerződéses rendelkezéseket és mintatörvényi nyelvezetet dolgoz ki.
3. A nemzeti hatóságok döntenek arról, hogyan és hogyan építik be ezeket a rendelkezéseket.
4. Az ebből született törvények segítenek fenntartani a transznacionális szerződéses rendszert.

Ez egy nemzetközi jogi koordinációs mechanizmus magánkezdeményezésen és nemzeti jogalkotáson keresztül. Elosztó következményei értékelést igényelnek, de létezése nem írható le megfelelően puszta kormány hiányának.

B. A szerencsejáték-törvény korlátozásai alól hozott mentességek

A szerencsejáték-jogi kérdés a spekulatív tranzakciók jogi besorolását és érvényesíthetőségét érinti.

Történelmi példa erre az ír **1995-ös Pénzügyi Szerződések Nettó Törvénye**. A netizálást támogató rendelkezések mellett az eredeti keretrendszer védte a pénzügyi szerződéseket az érvénytelenség ellen a Szerencsejáték- és Lottótörvények alapján. A vonatkozó történelmi rendelkezést a Law Reform Commission ír csődeljárási jogszabályokhoz vonatkozó jegyzeteiben is bemutatják. lawreform.ie

A lényeg nem az, hogy minden derivált szerencsejátéknak minősüljön. Az a lényeg, hogy a törvénynek kell eldöntenie, mely feltételek szerinti pénzügyi kötelezettségek érvényesítése és milyen körülmények között jár el.

A törvényhozási mentesség megváltoztatja azt a jogi környezetet, amelyben a piac működik. Eltávolíthat egy olyan akadályt, amelyet egyedül magánmegállapodás nem tudott leküzdeni.

Az Ön szemszögéből ez pontos módot kínál az intézményi fejlődés vizsgálatára: **a globális pénzügyi hatalom az ismételt nemzeti döntésektől függhet, amelyek bizonyos magánmegállapodások jogi hatékonyságot** biztosítanak.

4. A Döntési Bizottságok: magándöntések közérdekű következményekkel

Második jelentős közös cikkük a **"Licencelni a kapuőrt? Közutak, társadalmi jelentőség és az ISDA hitelderivatívák meghatározási bizottságai" (2015).**

A témája az ISDA Hitelderivatívum Meghatározási Bizottságai, általában **DC-k** által gyakorolt hatáskör.

Biggins és Scott azt állítják, hogy ez a hatáskör szerződéses hálózatokból és piaci helyzetből származik, amelyet a közvélemény-szabályozási támogatás erősít meg. Az ebből származó helyzetet a szabályozó engedélyezés analógiáján keresztül írják le**,** miközben megkülönböztetik azt a kifejezett törvényes engedélytől. Magyarázatukat elválasztják a normatív jóváhagyástól is: az ilyen hatáskör azonosítása nem jelenti azt, hogy a bizottságoknak meg kellene tartaniuk azt. researchrepository.ucd.ie

A. Miért a hitelesemény meghatározása irányító tényező

A hitelkockázati csere, vagyis CDS, szerződéses következményeket jelent, ha egy meghatározott hitelesemény egy referencia egységgel vagy kötelezettséggel kapcsolatban történik. Ezért a döntés fontos a szerződés működése szempontjából.

Egy közös döntéshozatali mechanizmus csökkentheti annak lehetőségét, hogy a különböző felek ugyanazt az eseményt következetlenül értelmezik. Az ISDA 2009-es **Big Bang Protokollja** segített a közös meghatározási és árverés-elszámolási megállapodások beépítésében a CDS dokumentációjába; a későbbi **Small Bang Protocol** kiterjesztette az aukciós megállapodásokat a restrukturációs eseményekre is. Nemzetközi Swapok és Derivatívák Szövetsége

Ez intézményileg jelentősebb, mint egy ajánlott űrlap közzététele. A szerződéses keret folyamatos mechanizmust tartalmaz a számos tranzakcióra hatással lévő kérdések eldöntésére.

Az eredmény alapján ítélkező jellegű: jogi definíciókat alkalmaznak az eseményekre, amelyek következményekkel járnak a kötelezettségekre. Ennek ellenére a hatásköre továbbra is a vonatkozó szerződéses és jogi megállapodásokban gyökerezik.

B. A görög átszervezés jól mutatja a szerződéses és szuverén hatalom határát

2012. március **9-én az ISDA bejelentette, hogy az EMEA Meghatározási Bizottsága egyhangúlag megállapította, hogy Görögországgal kapcsolatban átalakítási hitelesemény történt. A döntés a átszervezés szerződéses következményeire vonatkozott a releváns CDS tranzakciókra.** Nemzetközi Swapok és Derivatívák Szövetség

Ez nem tette a bizottságot általános csődbírósággá. Döntése egy meghatározott kérdést kezelt a derivatívák keretében.

Ennek ellenére egy magánintézmény értelmezte a jelentős közadósságválságból eredő eseményeket, és pénzügyi következményeket tulajdonított ezekhez. Ez politikailag jelentős kapcsolatot teremt a szuverén politika és a magán bírálat között.

A különbség a **jogi kompetenciák** és **a következmények hatóköre** között van. Egy intézmény korlátozott szerződéses jogkörökkel rendelkezhet olyan döntések meghozatalakor, amelyek hatása szélesebb körű közéleti ügyekre is kiterjed.

C. Az érintett kormányoknak hiányozhatnak megfelelő eljárásjogok

Biggins és Scott a görög elszántságot a **KA Finanz** kitettségéből keresztül követik vissza az osztrák közvélemény támogatására gyakorolt következményekkel. Hangsúlyozzák, hogy az osztrák államnak nem volt megfelelő részvételi vagy fellebbezési joga a DC folyamatban.

Ez a példa alátámasztja aggodalmukat a döntés által érintett érdekek és a formálisan képviselt érdekek közötti eltérésekkel kapcsolatban. researchrepository.ucd.ie

A bizottság így nem szerzett jogi hatalmat osztrák adózás vagy kiadás elrendelésére. A közvélemény következményei pénzügyi kockázatok és későbbi kormányzati döntések révén születtek. Ez a megkülönböztetés megőrzi az elemzés jogi pontosságát, miközben a politikai problémát érintetlen hagyja.

Egy alkotmányos elmélet szerint a szerződéses beleegyezés nem igazolhatja automatikusan minden külső hatást.

D. A közszabályozás megerősítheti a magándöntési mechanizmust

Az interakció megfontolt szabályozáson keresztül is működik.

Az EU tőkekövetelményekről szóló rendelet 216. cikke meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján a hitelderivatívák jogosult hitelvédelemnek minősülnek. Ezek közé tartoznak a hiteleseményekkel kapcsolatos követelmények és azok azonosítása, akik felelősek annak megállapításáért, hogy ezek az események történtek-e meg. EUR-Lex

Az általános intézményi mechanizmus az, hogy a közszabályozás értékesebbé teheti a magánmegállapodást azáltal, hogy szabályozási következményeket szab a meghatározott feltételeknek megfelelő szerződésekre.

Kifejezett közhatalom megadása szükséges ahhoz, hogy ilyen támogatás számítson. A szerződéses gyakorlatok gyakorlatilag fontossá válhatnak, mert a szabályozott intézményeknek olyan megállapodásokra van szükségük, amelyek a közkéleti kereteken belül működnek.

Ez segít megmagyarázni, miért magyarázza a "licencelés" kifejezés analitikusan utaló, miközben doktrínai óvatosságot igényel.

5. Biggins különálló hozzájárulása: a nemzeti bíróságok folyamatos jelentősége

John Biggins egyedüli szerzője által írt cikk, **a "'Célzott érintés' és 'részleges felszállás': válság utáni vitarendezés az OTC derivatívapiacokon és az ISDA kihívása" (2012**) vizsgálja a transznacionális pénzügyi rendezés és az állami jog közötti kapcsolatot.

Különösen Robert Wai interjogalitásról szóló értelmezésére támaszkodva Biggins elmagyarázza, hogyan keresnek a piaci szereplők kiszámítható kapcsolatokat az angol és New York-i joggal és bíróságokkal. Ezek az állami hatóságra szelektív támaszkodás formái. A magánjogi vitarendezési megállapodások nagyobb autonómiát biztosíthatnak, de a nemzeti bíróságok és a csődeljárási szabályok továbbra is jelentős jelentőségűek.

Ügyvitákban az ő döntései azt mutatják, hogy a bírói döntések megakadályozhatják az iparági elvárásokat. A speciális pénzügyi választottbírósági eljárás lehetséges növekedését is feltételes fejleményként kezeli, nem pedig egy sikeres menekülésként a közjogi intézményekből. cambridge.org

A globális államképződés jelentősége jelentős.

Először is, egy transznacionális rendszer felépítése magában foglalhatja a meglévő jogi intézmények kiválasztását és egyesítését. Ezért a releváns mozgás nem feltétlenül a nemzeti jogból egy teljesen különálló globális jog felé vezet.

Másodszor, a jogi függőség nem szünteti meg a magánbefolyást. Egy szervezet támaszkodhat a bíróságokra, miközben jelentős befolyást gyakorol az általuk értelmezett dokumentumokra.

Harmadszor, az igazságszolgáltatási függetlenség empirikus kérdéssé válik. Egy bíróság megerősítheti a piaci elvárásokat egy vitában, majd elutasíthatja őket egy másikban. Egy meggyőző elméletnek mindkét kimenetelt figyelembe kell vennie.

Ez bonyolítja a jog egyszerű értelmezését is. A vonatkozó jogi hatalom a bírák, magánbizottságok, a standard feltételeket dolgozó ügyvédek és intézmények között oszlik meg, amelyek eldöntik, mely jogi megállapodásokat ismerik el.

6. Válság utáni reform: a közbeavatkozás mélyítheti a magánintézményektől való támaszkodást

Kutatásuk különösen fontos jellemzője a globális pénzügyi válság utáni időszak feldolgozása.

A közreformnak nem kell egyszerűen kiszorítania a magánszabályozást. Megváltoztathatja a magánintézmények szerepét.

A G20 reformprogramja magában foglalta a kereskedelmi adatbázisoknak való jelentést, a szabványosított szerződések központi elszámolását, tőzsdén vagy elektronikus platformokon történő kereskedést, ahol indokolt, valamint szigorúbb követelményeket a nem központilag elszámolt tranzakciókra. A Pénzügyi Stabilitási Tanács ezeket az intézkedéseket az átláthatóság előmozdításaként, a rendszerszintű kockázat csökkentésének és a piaci visszaélések elleni védelemnek nevezi. Pénzügyi Stabilitási Tanács

E célok megvalósításához részletes jogi és működési megoldásokat igényeltek.

A. Magánprotokollok, mint a közvélemény megfelelőségének eszközei

Az ISDA **2012 augusztusi Dodd–Frank protokollját** azért dolgozta ki, hogy segítse a piaci szereplőket a dokumentáció módosításában az Egyesült Államok reformjogszabályainak követelményeire reagálva. Nemzetközi Swaps és Derivatívák Szövetsége

Hasonlóképpen, a **2013-as EMIR Portfólió Egyeztetése, Vitarendezési és Közzétételi Protokoll** mechanizmust biztosított a megállapodások módosítására, hogy tükrözze a meghatározott európai szabályozási kötelezettségeket. Nemzetközi Swapok és Derivatívák Szövetség

A politikai jelentőség a feladatok elosztásában rejlik. A törvényhozók és szabályozók határozzák meg a követelményeket; egy magánszervezet szabványosított módszereket dolgoz ki ezeknek a követelményeknek a szerződéses kapcsolatokba való beépítésére.

Ez csökkentheti a megfelelőségi költségeket, és hatékonysá teheti a közszabályokat. Emellett növelheti a közvélemény függőségét a szervezet jogi szakértelmétől és koordinációs képességétől.

Ez a két hatás egyszerre jelentkezhet. A rendszer értékeléséhez ezért meg kell kérdezni, hogy működik-e, és hogyan szabályozzák a megvalósítási döntéseket.

B. A Resolution Stay Protocol: szerződések, amelyek a határon átnyúló közhatalmat támogatják

2016-os fejezetük, **"Resolving the Gaps: Embedding ISDA in States' Responses to Systemic Risk"** foglalkozik ezzel a kapcsolattal. *A Controlling Capital* bevezetőjében Nicholas Dorn **szerkesztő a** 2014-es ISDA Resolution Stay Protocol **szerepét írja** le a határokon átnyúló bankrendezési hiányosságok kezelésében. Ez a jellemzés a szerkesztő beszámolójából származik; a teljes fejezet nem volt elérhető az elérhető előzetesben. api.pageplace.de

Az alapvető intézményi fejlődés függetlenül dokumentált.

Egy feloldó hatóságnak ideiglenesen felfüggesztenie kell bizonyos felszámolási jogokat, miközben egy csődbe jutó pénzügyi intézménnyel foglalkozik. Nehézségek akkor merülnek fel,

amikor a szerződések és az ellenfelek átlépnek a joghatóságokon, és a megoldási intézkedés külföldi hatékonysága bizonytalan.

A 2014-es protokoll lehetővé tette a tag felek számára, hogy módosítsák a fedett megállapodásokat, hogy szerződéses módon elismerjék a meghatározott határokon átnyúló rendezési megállapodásokat. Nemzetközi Csere- és Derivatívák Szövetsége

Az FSB 2014 októberében nyilvánosan üdvözölte a kezdeményezést, mint a határokon átnyúló megoldások hatékonyságának javításának eszközét. Pénzügyi Stabilitási Tanács

Ez az egyik legvilágosabb példa az eredeti kutatási kérdésedhez. Egy magánösszehangolt szerződéses mechanizmus segítette a közvélemény-szabályozási intézkedések gyakorlati hatókörének kiterjesztését.

A folyamat úgy értelmezhető, mint egy közös szabályozási kapacitás felépítése a következők kölcsönhatásán keresztül:

- Nemzeti határozati jogkörök.
- Nemzetközi koordináció a közhatóságok között.
- Magánszabvány-beállítás.
- Szerződéses elismerés a piaci szereplők részéről.

Ez jelentős intézményi fejlemény, még akkor is, ha nincs közös globális csődeljárási szuverén.

7. Scott a magánszabályozásról maguk a kormányok

Scott **"Private Regulation of the Public Sector: A Neglected Facet of Contemporary Governance" (2002)** című műve különösen releváns a meglévő államok feletti hatalom működésének kérdésében.

Vizsgálja a magánfelügyeletet, amely átruházáson, szerződéseken és megállapodásokon alapul, amelyeknek nincs konkrét jogi felhatalmazása. A szuverén hitelminősítések példát nyújtanak a közzététel és piaci reakciók által kialakuló szabályozási hatásokra: az ítéletek befolyásolhatják a hitelfelvételi feltételeket anélkül, hogy jogilag kötelező parancsot vennének.

Scott azonosítja a koncentrált magánhatalmat, amely hatással van a demokratikus kormányokra. Azt is felismeri, hogy a különböző szabályozók eltérő irányba húzhatnak, ezt az Írországra vonatkozó európai intézményi és hitelminősítési értékelések ellentétében mutatja.

Javasolt válaszai közé tartozik a nyilvános felügyelet, a részvétel, a kölcsönös ellenőrzés és a magánhálózatok ellensúlyozására alkalmas nyilvános hálózatok. researchrepository.ucd.ie

Ez a munka háromféle tekintélyt segít megkülönböztetni:

A hatalom formája	**Mechanizmus**	**Kapcsolat az állammal**
Formális közhatalom	Jogszabályok, szabályozás, bírósági döntések	Jogilag meghatározott hatáskörök gyakorlása

A hatalom formája	Mechanizmus	Kapcsolat az állammal
Szerződéses hatáskör	Megállapodott szabványok, feltételek, döntéshozatali eljárások	Jogilag elismert kapcsolatokon keresztül működik
Gyakorlati szabályozási hatás	Információk, értékelések, piacra jutás, hírnév hatásai	Korlátozhatja a közvélemény választásait anélkül, hogy jogi parancsokat adna ki

Ez a különbség elemzőileg fontos, mert egy állam formálisan szuverén maradhat, miközben egyes politikai lehetőségek anyagilag megnehezednek vagy intézményileg költségessé válnak.

Azonban a gyakorlati korlátok nem jelentik automatikusan egyetlen ellenőrzőt. Különböző magán- és állami intézmények ellentmondó kritériumokat alkalmazhatnak, és a kormányok ellenállhatnak vagy szelektíven alkalmazkodhatnak ezekhez.

Ezért a globális államképződés elméletének vizsgálnia kell, hogy ezek a nyomások összehangolódnak-e tartós politikai rendbe, vagy továbbra is versengő hatóságok területeként maradnak.

8. Alkotmányosítás: hogyan kell legitimálni a transznacionális magánhatalmat?

A. A kifejezett alkotmányos projekt

Colin Scott, Fabrizio Cafaggi és Linda Senden "A transznacionális magánszabályozás fogalmi és alkotmányos kihívása" (2011) című művében kifejezetten megvizsgálják a magántransznacionális kormányzás alkotmányos következményeit.

Leírják azokat a megállapodásokat, amelyek "globális kormányzást globális kormányzat nélkül" érintenek, és pluralista megközelítést dolgoznak ki az alkotmányos ellenőrzés érdekében. Álláspontjuk normatív dimenzióval bír: a magánszabályozás hozzájárulhat a közcélokhoz, de legitimitása és hatásai vizsgálatot igényelnek.

Figyelembe veszik a részvételt, eljárásokat, jogi felülvizsgálatot, magánjogi ellenőrzést, versenyt és kölcsönös ellenőrzést. Azt is megkérdőjelezik, hogy a választási mechanizmusoknak kimeríti-e az önkormányzat lehetséges formáit, miközben felismerik, milyen nehéz azonosítani és bevonni a szétszórt érintett érdekeket. researchrepository.ucd.ie

Ez egy affirmatív projekt a hatóság szervezésére és értékelésére a hagyományos kormányzati struktúrákon túl.

Alkotmányos ambícióját komolyan kell venni. A cél nem csupán a magánbefolyás leírása. Az a cél, hogy azonosítsa azokat a feltételeket, amelyek mellett a magán kormányzati rendszerek jogos elismerést kaphatnak és közfeladatokat láthatnak el.

A döntő kérdés az, hogy a javasolt részvételi és ellenőrzési formák megfelelően képviselik-e azokat, akiket érintettek.

B. Hogyan válnak a normák intézményesíthetővé

Donal Casey és Colin Scott "The Crystallization of Regulatory Norms" (2011) című műve azt vizsgálja, hogyan válnak a normák hatékonysá az intézményi struktúrákon keresztül, amelyek közvetítésüket, végrehajtását és érvényesítését szabályozzák.

Megkülönböztetik egy megállapodás elfogadását az érintett közönség részéről annak erkölcsi vagy demokratikus igazolásának bemutatásától. Összehasonlításaik azt is mutatják, hogy a részvételi szabványalkotáshoz kapcsolódó legitimitás nem kerül automatikusan a kétoldalú szerződések általi megvalósításba. Egy beszállító szerződéses kontroll tapasztalata élesen eltérhet attól az intézmény befogadó megjelenésétől, amely a szabványt kidolgozta. researchrepository.ucd.ie

A pénzügyi irányításra alkalmazva ez a különbség potenciális szakadékot tár fel több állítás között:

- A piaci szereplők hasznosnak találják a szabványt.
- A szabvány széles körben elfogadott.
- A közhatóságok erre támaszkodnak.
- Ez a szabvány mindenki számára érvényes, amit érint.

Az első három állítás nem állapítja meg a negyediket.

Ez különösen fontos, ha a kudarc költségei kiterjednek az adófizetőkre, alkalmazottakra, betétesekre vagy közszolgáltatásokra.

C. Elszámoltathatóság az egymás közötti függőség és átfedő ellenőrzések révén

Scott **"Accountability in the Regulatory State" (2000)** című műve két kiegészítő elszámoltathatósági modellt dolgoz ki.

Az kölcsönös függőség akkor alakul ki, amikor a szereplők erőforrásokra van szükségük, amelyeket mások irányítanak, és el kell magyarázniuk vagy igazolniuk viselkedésüket a kapcsolatok fenntartásához.

A redundancia azt jelenti, hogy több átfedő mechanizmus vizsgálja a viselkedést, így az egyik hibája nem feltétlenül szünteti meg a felelősségvállalást.

Scott ezeket a megállapodásokat a felelősségvállalás megfelelő megértésének kiegészítéseként kezeli, miközben felismeri a problémákat, mint az átlátszóság és a hiányosság . researchrepository.ucd.ie

A transznacionális finanszírozásra való alkalmazása elvileg egyszerű. Egy magánszabályozó a tagoktól, a nyilvános elismeréstől, a jogi érvényesíthetőségtől és a hírnév megítélésétől függhet. Minden kapcsolat potenciálisan irányítási pontot biztosíthat.

A normatív nehézség az, hogy a függőség rendkívül egyenlőtlen lehet. Egy intézmény nagyon érzékeny lehet legnagyobb kereskedelmi felhasználóira, miközben gyengén reagál a szélesebb közönségre.

Ennek következtében nem szabad feltételezni, hogy több kapcsolat kiegyensúlyozott elszámoltathatóságot eredményez. A tényleges eloszlásuk számít.

9. Milyen hozzájárulást nyújtanak munkájuk a globális államképződés elméletéhez

Négy hozzájárulást különböztetnék meg.

Először is: azonosítja az intézményi felépítés konkrét mechanizmusait

Munkájuk a mintatörvényekre, szabványos szerződésekre, protokollokra, speciális bizottságokra, a megfontolt elismerésre és a magánszakra való közvélemény támaszkodására irányítja a figyelmet.

Ezek megfigyelhető jogi fejlemények. Lehetővé teszik, hogy egy kutatási program a globalizációról szóló széles körű állításoktól olyan konkrét kérdésekig lépjen el, hogy ki tervezi a szabályokat, hogyan válnak ezek a szabályok hatékonyakká, és kinek érdekeit érintik.

Másodszor: megmutatja, hogyan lehet az irányító képességeket intézményi határokon átívelő összeállítani

A szabályalkotás, bevezetés, értelmezés és végrehajtás nem feltétlenül egyetlen szervezeten belül kell koncentrálni.

Egy transznacionális megállapodás ötvözheti a magántervezést, a nemzeti jogszabályokat, a nemzetközi közjogi koordinációt és a hazai igazságszolgáltatást.

Az ebből kialakuló kapacitás erős lehet, még akkor is, ha egyik alkotó intézmény sem irányítja az egész rendszert.

Harmadszor: megmagyarázza, miért élheti túl a magánhatóság a reformokat

Egy válság erősebb közkontroll iránti igényt teremthet, miközben növelheti a szabványosított információk, szerződések, eljárások és koordináció szükségességét.

Ha egy bejáratott magánszervezet biztosítja ezeket az erőforrásokat, a reform megváltoztathatja, és néha erősítheti intézményi szerepét.

Ez egy hihető általános mechanizmus, amely az esetekből származik. Nem szabad minden pénzügyi válság vagy szabályozási beavatkozás elkerülhetetlen következményeként kezelni.

Negyedszer: elkerülhetetlenné teszi az alkotmányos értékelést

Miután a magánmegállapodások irányító funkciókat látnak el, a legitimitás kérdése nem merülhet fel közvetlen felhasználóik beleegyezésével.

A releváns alkotmányos kérdések közé tartozik a tagság, részvétel, átláthatóság, az összeférhetetlenség, a felülvizsgálat és a kívülállókra kiszabott következményekért való felelősség.

Az államképződéssel való kapcsolat a következőképpen összefoglalható:

Politikai hatalommal kapcsolatos funkció	**A kutatásban vizsgált elrendezés**	**További kérdés a világállam-értelmezéshez**
Szabályalkotás	Szabványos kifejezések, definíciók, mintatörvények	Hogy ezek a rendszerek a közös, tekintélyt igénylő törvényhozási struktúrának válnak-e
Ítélethozatal	Döntési bizottságok, bíróságok, speciális vitarendezés	Hogyan osztják el a joghatóságokat és hogyan oldják meg a végső konfliktusokat
Adminisztráció	Protokollok és a nyilvános követelmények szervezett végrehajtása	Hogy a végrehajtás politikailag elszámoltatható-e határokon átnyúló
Végrehajtás	Szerződések, közszabályozás, bíróságok, piaci következmények	Ki végső soron engedélyezi és irányítja a végrehajtást
Alkotmányos ellenőrzés	Részvétel, felülvizsgálat, kölcsönös vizsgálat	Az érintett lakosság hatékony politikai helyzettel bír-e

Tanulmányaik megalapozzák a középső oszlopban lévő elrendezések fontosságát. Önmagukban nem állapítják meg a közös politikai integrációt, amelyet az utolsó oszlopban leírnak.

A legerősebb értelmezés tehát az, hogy elemzik a **globális állam kialakulásához kapcsolódó intézményi folyamatokat**, miközben forrásokat biztosítanak a tartós globális kormányzás megértéséhez, amely nem válik világállamgá.

10. Kritikai értékelés

V. A kölcsönös függőség elrejtheti az egyenlőtlen hatalmat

A köz-magán keretrendszer erősebb, mint egy olyan elszámolás, amely vagy teljes állami ellenőrzést, akár teljes magánautonómiát feltételez. Ennek ellenére az interakció nyelve elhomályosíthatja az aszimmetriát.

Ha a közintézményeknek sürgősebben szüksége van egy magánszervezet szakértelmére, mint annak bármely adott hatóságra, a függésük nem egyensúlyozott. Hasonlóképpen, a kormányok versenyezhetnek a pénzügyi tevékenység fenntartásáért, miközben megtartják a hivatalos törvényhozási mérlegelést.

Ezért Biggins és Scott kritikus alkalmazása az alternatívák elosztását kellene vizsgálni: ki utasíthatja meg az együttműködést, milyen áron és meddig?

B. Az intézményi hatékonyság és a demokratikus igazolás továbbra is eltérő kérdések maradnak

Egy közös döntéshozatali mechanizmus javíthatja a következetességet és csökkentheti a tranzakciós költségeket. Ezek az előnyök számítanak.

Nem döntik el, hogy az érintett nem résztvevők megfelelő védelemmel rendelkeznek-e. És nem feltétlenül bizonyítja a kiterjedt piaci elterjedést valódi választási lehetőségeket azokban a helyzetekben, ahol az alternatívák drágák vagy alulképesztőek kifinomulnak.

Saját legitimitásbeli megkülönböztetéseik képezik ennek a kritikának az alapját. Az empirikus vizsgálatnak követnie kell a rendszert a közvetlen felhasználóinakon túl is.

C. Keretrendszerük egy explicitebb distributív elemzésből profitál

Johan Horst "Inequality, Law and Distribution in Transnational Financial Markets" (2022) című műve hasonló érvet dolgoz ki, és jóváhagyóan idézi Bigginst és Scottot.

Horst hangsúlyozza a pénzügyi jogban beágyazott elosztó választásokat. Azt állítja, hogy sem a közfelügyelet önmagában nem biztosít automatikusan megfelelő demokratikus részvételt, és mérlegeli, hogyan kombinálhatók a különböző megközelítések. ejil.org

Itt a kérdés az, hogy a jobb koordináció megváltoztatja-e, ki jut a hasznot és ki viseli a veszteségeket, vagy elsősorban stabilabbá teszi a meglévő elosztást.

Ez a vizsgálat kiterjesztése, nem pedig Biggins és Scott közvetlen cúfolása.

D. A bíróságok egy lehetséges lehetőséget kínálnak arra, hogy a magánmegállapodásokat a közcélokhoz kapcsoljuk

M. Konrad Borowicz "Contracts as Regulation: The ISDA Master Agreement" (2021) című műve egy konkrétabb javaslatot nyújt.

Azt állítja, hogy a széles körben használt szabályozási szerződéseket a világosan meghatározott közoktatási célokra kell figyelni, ha a szokásos végrehajtás aláásná ezeket a célokat. Célja, hogy megőrizze a hasznos szerződéses megállapodásokat, miközben azokat a nyilvános környezetükhöz köti. Ez egy normatív javaslat, nem egy egyetemen elfogadott szerződésértelmezési szabály. academic.oup.com

A javaslat megmutatja, hogyan történhet meg intézményi reform egy meglévő jogi technika révén. Ez egy további kérdést is felvet az Ön vizsgálata számára: a bíróságok maguk is jelentős irányító szerepet töltenének be, amelyek közcélokat alkalmaznak a piaci szintű szerződésekre.

Ezért a demokratikus kérdéseket áthelyezik és kezelik.

E. A szervezett jogi változás bizonyítékait meg kell választani az egységes politikai projekt bizonyítékaitól

Tanulmányaik céltudatos tevékenységeket azonosítanak: szabványok kidolgozását, jogi bizonyosság előmozdítását, szerződésmódosítások koordinálását és szabályozási bevezetés támogatását.

Ezek a tevékenységek hozzájárulhatnak a globális hatalomkoncentrációkhoz. Egy átfogó projekt létrehozásához további bizonyítékokat igényelnek a koordinációról, közös célokról, intézményi integrációról és a részt vevő hatóságok közötti konfliktusok megoldására vonatkozó képességekről.

Módszerük különösen erős a jogi utak és függőségek azonosításában. Önmagában kevésbé alkalmas arra, hogy egy átfogó globális elit szervezeti elméletet bizonyítson.

11. A későbbi fejlemények azt mutatják, hogy az intézményi kérdések továbbra is aktívak maradnak

A bizottságok irányítása folyamatosan fejlődött a fő cikkekben tárgyalt időszak óta.

2025 júliusában az ISDA kiadott egy alapszabályt egy Hitelderivatívák Irányítási Bizottsága létrehozására, amelynek feladata a visszacsatolás, valamint a DC-k szerkezetének és működésének megváltoztatása. Nemzetközi Swapok és Derivatívák Szövetsége

2026-ban az ISDA és az irányító bizottság bejelentette, hogy az **S&P Global Market Intelligence** DC adírnagyává választotta. Nemzetközi Swap és Derivatívák Szövetsége

Ezeket a fejleményeket nem szabad utólag Biggins és Scott megállapításainak tulajdonítani. Ezek azt mutatják, hogy a magánpénzügyi bíráskodás szervezete továbbra is aktív intézményi probléma.

Szélesebb jelentőségük, hogy a legitimitás iránti igények további szintű magánirányítást eredményezhetnek. Az, hogy ezek a reformok megfelelően védik-e az érintett érdekeket, vizsgálatot igényel a tényleges eljárásaik és működésük szempontjából.

Általános értékelés

Biggins és Scott jellegzetes hozzájárulása arról szól, hogyan épül fel a transznacionális hatalom a magánszervezetek és a közjogi támogatás kölcsönhatásán keresztül.

Megmutatják, miért egyeztethető össze az állam folyamatos jelentőségű globális magánhatalommal. Kutatásuk azt is megmagyarázza, hogy a magánintézmények miért mélyebben beágyazódnak a köz-szabályozási célokba egy válság után.

Scott szélesebb körű kutatása alkotmányos dimenziót ad ennek a beszámolónak: a szétszórt hatalomot eljárásai, függőségei, részvétele és elszámoltathatósága alapján kell értékelni. Az eredmény normatívan jelentős, mert figyelembe veszi, hogyan ismerhetők el és hogyan használhatók a magánkormányzati képességeket közcélokra.

Egy feltörekvő világállam elmélete esetében a munkájuk által felvetendő legtermékenyebb kérdés az, **hogyan válhatnak ezek az ágazati kormányzati rendszerek politikailag**

integrálttá – és hogy azok a következményekkel küzdő személyek tényleges részvételi és ellenőrzési jogokat szereznek-e.

Tanulmányaik megvilágítják azokat az intézményeket, amelyekből egy ilyen fejlesztés folytatódhat. Azt is megmutatják, miért marad vitatott az irány.

Válogatott bibliográfia

Biggins és Scott közös tanulmányai

1. **John Biggins és Colin Scott**, "Köz- és magánfél kapcsolatok egy transznacionális magán szabályozási rendszerben: ISDA, az állam és az OTC derivatívák piaci reformja," *Európai Üzleti Szervezet Jogi Áttekintés* **13(3)** (2012), **309–346**.
   Kiadói rekord.
2. **John Biggins és Colin Scott**, "A kapuőr engedélyezése? Közutak, társadalmi jelentőség és az ISDA hitelderivatívák meghatározási bizottságai," *Transznacionális jogelmélet* **6(2)** (2015), **370–398**.
   Teljes szerzői kézirat. A 2013-as munkapapír *Magánirányítás, közérdekű következmények és a szabályozási reform kötélszála* ugyanahhoz a kutatási irányhoz tartozik.
3. **John Biggins és Colin Scott**, "A hiányosságok megoldása: ISDA beágyazása az államok rendszerszintű kockázatra adott válaszaiba," Nicholas Dorn, szerk., *Irányító tőke: A pénzügyi piacok köz- és magánszabályozása* (Routledge, **2016**), 8. fejezet.
   Kiadói előzetes, beleértve a tartalmat és a szerkesztői bevezetőt.

Biggins különálló tanulmánya

4. **John Biggins**, "'Célzott érintés' és 'részleges felszállás': válság utáni vitarendezés az OTC derivatívumpiacokon és az ISDA kihívása" *Német Jogi Folyóirat* **13(12)** (2012), **1297–1328**.
   Teljes eredeti cikk.

Scott szélesebb elméleti kerete

5. **Colin Scott**, "Elszámoltathatóság a szabályozó államban," *Folyóirat a Jog és Társadalom* **27(1)** (2000), **38–60**.
   Szerzői kézirat.
6. **Colin Scott**, "Szabályozó tér elemzése: Széttöredezett erőforrások és intézményi tervezés," *Közjog* (2001), **329–353**.
   Szerzői kézirat.
7. **Colin Scott**, "A közszféra magánszabályozása: a kortárs kormányzás elhanyagolt aspektusa," *Folyóirat a Jog és Társadalom* **29(1)** (2002), **56–76**.
   Szerzői kézirat.
8. **Colin Scott**, "Szabályozás a kormányzás korában: a posztregulációs állam felemelkedése," Jacint Jordana és David Levi-Faur, szerk., *A szabályozás politikája* (Edward Elgar, **2004**), **145–174**.
   Szerzői kézirat.
9. **Colin Scott, Fabrizio Cafaggi és Linda Senden**, "A transznacionális magánszabályozás koncepcionális és alkotmányos kihívása," *Folyóirat a Jog és*

Társadalom **38(1)** (2011), **1–19**.
Szerzői kézirat.

10. **Donal Casey és Colin Scott**, "A szabályozási normák kristályosodása," *Folyóirat a Jog és Társadalom* **38(1)** (2011), **76–95**.
Szerzői kézirat.
11. **Colin Scott**, "A szabályozó állam és azon túl", Peter Drahos szerk., *Szabályozási elmélet: alapok és alkalmazások* (ANU Press, **2017**), **265–288**.
Teljes fejezet.

Forrásminősítés: A 2015-ös közös cikk, Biggins 2012-es cikke és a fő Scott elméleti művei teljes eredeti vagy szerző-kézirat formában voltak elérhetők. A 2012-es közös cikk számára a hozzáférhető bizonyítékok a kiadó összefoglalóját, hivatkozásait és kutatási elismeréseit tartalmazták; a 2016-os fejezethez pedig a kiadó tartalma és Dorn bevezetője szerepelt. A releváns pénzügyi mechanizmusok részletes magyarázatai szintén függetlenül azonosított szabályozási és intézményi dokumentumokra támaszkodnak.

John Braithwaite és Peter Drahos munkái

John Braithwaite és Peter Drahos különösen fontosak az Ön vizsgálatában, mert munkájuk összekapcsolja a globális szabályozási hatalom felépítését annak konkrét, demokratikus alkotmányos ellenőrzésére vonatkozó konkrét javaslatokkal. Elmagyarázzák, hogyan szereznek intézmények hatalmat a nemzeti határokon át, szerződéseken, hazai jogszabályokon, vállalati szervezésen, szakmai szakértelemen és közigazgatási együttműködésen keresztül. Javaslataik között szerepelnek az államok feletti intézmények is, leginkább egy közvetlenül megválasztott második ENSZ gyűlés. Braithwaite későbbi írásai kifejezetten a világkormányt tekintik lehetséges válaszként katasztrofális globális kockázatokra. www0.anu.edu.au

Hozzájárulásuk legjobb megértése három kérdés megkülönböztetésével:

1. **Hogyan válnak a kormányzati funkciók globálisá?**
2. **Mely szereplők irányítják ezeket a funkciókat, és milyen jogi mechanizmusokon keresztül?**
3. **Milyen alkotmányos megállapodások tegyék a globális hatalmat felelőssé az érintett népek előtt?**

Ezek a kérdések szorosan összefüggnek egymással, de nem azonos válaszokkal rendelkeznek. Egy intézmény gyakorolhatja a globális kormányzati hatalmat anélkül, hogy világállamhoz tartozna. Ezzel szemben a globális képviselet, szerződés jóváhagyása és felügyelete javaslatai akkor is hatással lehetnek az államalakulásra, még akkor is, ha szerzőik nem mutatják be őket teljes világállam-alkotmányként.

Ezért egy globális államot elég szélesen fogok kezelni ahhoz, hogy magában foglalja egy szövetségi vagy lényegében decentralizált politikai rendet. A döntő kérdés az, hogy a szétszórt intézmények egy közös tekintélyszintű rend részévé válnak-e, amelyhez kialakított hatáskörök és eljárások vonatkoznak a köztük lévő konfliktusok rendezésére. Puszta földrajzi lefedettség gyengébb kritérium.

1. Közös projektjük: a globális szabályozás kialakításának magyarázatának bemutatása

Globális üzleti szabályozás

A központi közös munka a *Global Business Regulation* (2000). Kutatása mintegy 500 interjút ötvözött dokumentum- és történelmi vizsgálatokkal az üzleti szabályozás számos területén. A szerzők befolyási hálózatokat követtek, hivatalnokok, vállalati vezetők, szakmai szakemberek

és más résztvevők között váltva. Későbbi módszertani interjújuk ismételt koncentrációt ír Washingtonra, Brüsszelre és Genfre, amelyet máshol is kutatások kísérnek, hogy ellenőrizzék az ezekben a központokban szerzett beszámolókat. johnbraithwaite.com

A módszertani jelentőség jelentős. Ahelyett, hogy kizárólag a nemzetközi szervezetek formális hatásköreivel kezdenénk, ez a megközelítés azt kérdezi, ki tervezte meg a szabályozási projektet, biztosította annak műszaki tartalmát, toborozta a támogatókat, kiválasztotta a tárgyalási helyszínt, és biztosította a megvalósítást.

A kérdésedre ez segít megkülönböztetni **a hatóság formális elhelyezkedését a gyakorlati hatalom előállításától**. Egy szerződést kormányzatok tárgyalhatnak meg, de annak alapvető kialakítása a vállalati tanácsadók között eredhet. Egy hazai szabályt egy nemzeti ügynökség is elfogadhat, de a modellje és bizonyítékai egy nemzetközi szakmai hálózatból származhatnak.

Van egy fontos megállapítás is, amely bonyolítja az eltűnő államok egyszerű értelmezését. 2009-es visszatekintésükben Braithwaite kijelenti, hogy kezdeti elvárásaik a nemzeti hanyatlással kapcsolatban jelentősen tévedtek: az Egyesült Államok továbbra is a legbefolyásosabb szereplő a legtöbb szabályozási területen maradt. A fejlesztés további befolyási formákat és egy bővülő szabályozási rendet foglalt magában, miközben továbbra is állami hatalommal rendelkezett. johnbraithwaite.com

Az én értelmezésem szerint ez a világállam-vizsgálatot az állam helyettesítéséről az állami kapacitások átszervezésére helyezi át. Egy globális rend kialakulhat a hatalmas államok intézményeinek szelektív nemzetköziesítésével keresztül, miközben más államok egyre inkább máshol kialakított szabványoktól függnek.

Három globalizáció és három szuverenitás

Cikkük, "A szabályozás globalizációja" (2001) két hasznos különbséget tesz meg. Megkülönbözteti a **vállalatok, piacok és szabályozás** globalizációját, valamint **megkülönbözteti a nemzeti, parlamenti és polgári szuverenitást**. Ezek a folyamatok nem szükségesek együtt haladni. A szabályozási globalizáció közös elveken keresztül is megvalósulhat, anélkül, hogy a részletes szabályok teljes harmonizációja lenne. www0.anu.edu.au

Ez megakadályozza, hogy több elemző rövidítést alkalmazzunk.

Egy nemzeti parlament elveszítheti a mérlegelési jogot nemzetközi kötelezettségek miatt, míg az állampolgárok védelmet kapnak a hazai önkényesség ellen. Alternatívaként a nemzeti intézmények hivatalosan is megtarthatják hatalmukat, miközben az állampolgárok elveszítik a hatékony befolyást az alkalmazott normák felett.

A releváns értékelés tehát nem alapulhat a felfelé átruházott hatáskörök számolásán. Meg kell vizsgálnia azok tartalmát, kedvezményezettjeit és ellenőrzési eszközeit.

Ez jelentős különbség az **állami szuverenitás** vizsgálata és a **népi önkormányzatosság vizsgálata** között. Braithwaite és Drahos a második tényezőt nélkülözhetetlennek tartják az első értékeléséhez.

2. A globális hatalom kialakulásának mechanizmusai

Magyarázó keretük összekapcsolja a szereplőket, elveket és mechanizmusokat. Fő mechanizmusai közé tartozik a kényszerítés, jutalmak, modellezés, kölcsönös alkalmazkodás, nem kölcsönös koordináció és kapacitásépítés; a katonai és gazdasági kényszerítés megkülönböztetése hét részes listát eredményez. A beszámolójuk lehetővé teszi mind a célzott intézményi felépítést, mind a nem szándékos következményeket. johnbraithwaite.com

Ennek a keretrendszernek az a fontossága, hogy a globális hatalmat konkrétabbá teszi, mint az általános állítás, hogy a globalizáció korlátozza a kormányokat.

Vegyük három illusztráló intézményi útvonalat:

- **A szabályozási modell terjed:** a tisztviselők azért fogadnak fel egy meglévő külföldi sablont, mert tekintélyesnek tűnik, csökkenti a vázlati költségeket, vagy kielégíti a befolyásos piaci szereplőket.
- **A tárgyalásos vállalás korlátozza a jövőbeli döntéseket:** a kormányok elfogadják a nemzetközi szabványokat, amelyek később meghatározzák a hazai jogszabályokat és adminisztrációt.
- **Kialakul az adminisztratív függőség:** egy intézmény formálisan megtartja a felelősséget, de egyre inkább támaszkodik egy másik intézmény szakértelmére, információira és ítéleteire.

Ezek különböző mechanizmusok. Erősíthetik egymást, de más bizonyítékokat és megoldásokat igényelnek.

A gazdasági hatalomot szabályozó befolyássá kell alakítani

Drahos "Szabályozó kapitalizmus, globalizáció és a történelem vége" (2014) című művé hangsúlyozza a gazdasági méret és a globális szabályok felállítására alkalmas képesség közötti különbséget. A befolyás koalícióépítést, intézményi hozzáférést és meggyőző szabályozási modellek terjesztésének képességét igényli. Ennek következtében sok állam olyan területeken válik szabványok kedvezményezettjévé, ahol hivatalosan szabályozó maradnak. IP01-01_Drahos.doc

Ez fontos szociológiai minősítést ad a világállam-perspektívának: **azok az intézmények, amelyek a legalkalmasabbak globális szabályok megalkotására, nem feltétlenül megegyeznek azokkal az intézményekkel, amelyek a legnagyobb anyagi erőforrásokkal** rendelkeznek. Ügyvédek, közgazdászok, adminisztrátorok és szakmai szervezetek segítenek ezeket az erőforrásokat működőképes megoldásokká alakítani.

Ezért egy transznacionális irányító csoportra fókuszáló elméletnek azonosítania kell azokat a szervezeti kapcsolatokat, amelyeken keresztül tagjai cselekednek. A közös érdekek önmaguk nem magyarázzák meg, hogyan válik egy adott szabály érvényesíthetővé.

A szabályozási terjeszkedésnek eltérő disztribúciós jelentése van

Braithwaite és Drahos "Ratcheting Up and Driven Down Global Regulatory Standards" (1999) című művében Braithwaite és Drahos elutasítják az elkerülhetetlen versenyt a gyengébb

szabályozás felé. Beszámolójuk több biztonsági és környezetvédelmi területen felfelé irányuló mozgásokat azonosít, valamint más területeken is lefelé irányuló nyomást. Azt is elmagyarázza, hogyan támogathatják a katasztrófák, keretmegállapodások, műszaki szabványok, beszerzési kapcsolatok és kapuőrök a későbbi megerősítést. Lényeges, hogy az erősebb szellemi tulajdonvédelem jól mutatja, miért nem szükséges a nagyobb szabályozási szigorúság javítani a közjólétet. www0.anu.edu.au

A globális államképződéshez ez azt jelenti, hogy három dimenziónak külön kell maradnia:

- A **hatalom** hatótávolsága.
- A **követelményeinek** ereje.
- Az **előnyök és terhek elosztása**, amit okoz.

Egy globálisan érvényesített szabály, amely védi a koncentrált tulajdont, erősebb lehet, mint egy nemzeti szabály, miközben csökkenti a védett erőforrástól függőek gyakorlati szabadságát. Az intézményi konszolidáció és az emancipáció különálló eredmények.

3. Szellemi tulajdon: a tudatos globális intézményépítés legvilágosabb példája

Az intellektuális tulajdonkutatás a legközvetlenebb beszámolót nyújtja arról, hogyan alakítják át a szervezett szereplők a nemzeti preferenciákat nemzetközi jogi kötelezettségekké.

A vállalati stratégiától a nemzetközi jogig

Drahos "Global Property Rights in Information: The Story of TRIPS at the GATT" (1995) című műve azonosítja a 1986 márciusában létrehozott Szellemi Tulajdonbizottságot, amely olyan vállalatokat foglal magában, mint az IBM és a Pfizer, a szellemi tulajdon kereskedelmi tárgyalásokba való behelyezésére irányuló szervezett erőfeszítés részeként. A beszámoló összekapcsolja a vállalati koordinációt, a speciális jogi és gazdasági szakértelmet, valamint az amerikai kereskedelmi nyomást. Azt is állítja, hogy az anyagi hatalom önmagában nem magyarázhatja meg az eredményt: a politikai vállalkozóknak javaslatokat kellett kidolgozniuk és kihasználniuk az intézményi lehetőségeket. prometheusjournal.co.uk

Az információs feudalizmus: Ki birtokolja a tudásgazdaságot? (2002), amelyet Peter Drahos és John Braithwaite írt, a szélesebb történelmet dolgozza ki. A könyv a vállalati befolyást követi kétoldalú nyomáson, többoldalú napirendek kialakításán és a tudás nemzetközi védelméről való tárgyalásokon keresztül. A könyv azt is vizsgálja, hogy az illetéktelen használat "kalózkodásként" való leírása hogyan segített az erősebb védelem iránti vitatott követeléseket nyilvánvalóan egyenes igazságszolgáltatási igényként bemutatni. johnbraithwaite.com

Az intézményi sorrend a következőképpen rekonstruálható:

A kereskedelmi érdekek szabályozási javaslatsá válnak; a javaslat állami tárgyalási célponttá válik; a tárgyalás nemzetközi kötelezettségeket hoz létre; a hazai jogi intézmények végrehajtják és érvényesítik ezeket a kötelezettségeket.

Ez a vezető logika rekonstrukciója, nem pedig az állítás, hogy minden szakasznak lenne egy irányítója. Jelentősége az, hogy a magánszereplők olyan szabályokat alakíthatnak ki, amelyek messze túlmutatnak szerződéses partnereikön.

Az a cég, amely sikeresen megváltoztatja a jogi feltételeket, amelyek alatt minden potenciális versenytárs működik, másfajta előnyt szerez, mint egy olyan cég, amely egyszerűen kedvező szerződést köt.

Mit változtatott meg jogilag a TRIPS

A jogi szerkezet számít. A Szellemi Tulajdonjogok Kereskedelemhez Kapcsolódó Aspektusairól szóló Megállapodás, vagyis a TRIPS, kötelezettségeket állapít meg a szellemi tulajdonvédelem elérhetőségére, terjedelmére és érvényesítésére. A szabadalmak esetében a 27. cikk a szabadalmaztatható témákat kezeli, meghatározott feltételekkel és kivételekkel; A 33. cikk előírja, hogy a rendelkezésre álló védelmi időszak legalább húsz évet meghosszabbít a bejelentés benyújtásától. Végrehajtási rendelkezései a hazai jogorvoslatokat érintik, míg a 64. cikk a WTO tagjai közötti vitákat a WTO vitarendezésével köti össze. wto.org

A TRIPS jogilag jelentős változtatási lehetőséget is fenntart. Az 1.1. cikk lehetővé teszi a tagok számára, hogy jogrendszerükön belül meghatározzák a megfelelő végrehajtási módszereket, míg a 31. cikk engedélyezi a kötelező engedélyezést és a kormányzati használatot meghatározott feltételek mellett. Ezért helytelen lenne úgy leírni, mint a TRIPS-et a nemzeti szabadalmi politika megszüntetésének vagy a kötelező engedélyezés kategóriatikus megtiltásának nevezni. Általános rendelkezések

A globális állam szempontjából a fontos jellemző **a nemzetközileg fennálló kötelezettségek és a hazai közhatalom közötti kölcsönhatás**. A nemzeti intézmények nem kell eltűnni ahhoz, hogy mérlegelésük transznacionális kötelezettségek köré szerveződjön át.

Az "információs feudalizmus" jelentése

A könyv feudális analógiája a tudás iránti függőséget és kiváltságos kontrollt érinti. Leír egy hiányos és vitatott fejleményt, amelyben a gazdaságilag és társadalmilag fontos információkhoz való hozzáférés koncentrálódik. Javasolt válaszai közé tartozik az erősebb közérdekű felügyelet, a szabadalmi irányításban való értelmesebb részvétel, valamint a tudás nyilvános elérhetőségének védelme. johnbraithwaite.com

Az analógia megvilágító, de a világállamhoz való viszonya összetett.

Egy olyan rendszer, ahol a hatalmas magánbirtokosok határokon átnyúló hatalmat gyakorolnak, egy globális állam részévé válhat. Emellett egy széttagolt rend is maradhat, amelyben a kormányok átfedő kiváltságokat érvényesítenek anélkül, hogy közös politikai felelősséget állapítanának meg.

Valójában a "feudalizmus" arra a rendszerre irányítja a figyelmet, amelyben **a közkényszer támogatja a különlegesített hatalmat, nem pedig megfelelő univerzális** állampolgárságot biztosít. Ez segíthet megmagyarázni, miért lehet egy globálisan integrált gazdaság kiterjedt kormányzati képességekkel bírni, miközben hiányzik belőle az egyenlő integrált közfelelősségi struktúra.

4. Drahos mélyebb jogérve: a tulajdon mint a szuverenitás formája

Az A Philosophy of Intellectual Property eredetileg 1996-ban jelent meg, majd az ANU Press 2016-ban újraadott műve, koncepcionális alapot ad ehhez az elemzéshez.

A 7. fejezetben Drahos kifejti azt az elképzelést, hogy a szellemi tulajdon egyfajta szuverenitás az absztrakt tárgyak felett. A tulajdonról szóló érvekre, mint személyek közötti kapcsolatról alkotott érvekre építve azt vizsgálja, hogyan generálhat a szükséges tudás feletti kontroll függőséget és fenyegető hatalmat, amely potenciálisan globális hatókörben is fennáll. Ez a hatalom jogilag fenntartott struktúráktól függ; a koncentrált tulajdonlás nem elemzői elkerülhetetlenség. press-files.anu.edu.au

A központi jogjogos meglátás az, hogy a tulajdonjog nem csupán egy védett kapcsolat a tulajdonos és egy tárgy között. Ez határozza meg azt is, hogy mások mit tehetnek.

Például egy jogilag védett találmány strukturálhatja a gyártók, kutatók és felhasználók számára elérhető lehetőségeket. A tulajdonjog befolyásolja az engedélyt, a tárgyalást, a kizárást és a jövedelem elosztását.

Az én értelmezésem szerint Drahos hidat képez a magánjogi elemzés és a globális politikai hatalom elméletei között. A kormányzási hatalom vizsgálata anélkül, hogy a vizsgálatot csak hivatalosan nyilvánosnak minősített hivatalokra korlátoznánk.

Ennek ellenére a birtokosok hatalma jogilag korlátozott és intézményileg függő. Ezt a hatalmat szuverenitás formájának nevezni társadalmi és politikai hatását jelöli; önmagában nem bizonyítja, hogy a birtokos átfogó joghatósággal rendelkezik, amely egy államhoz hasonlítható.

Hangszeres játék és a kiváltságokhoz kapcsolódó feladatok

A 9. fejezet instrumentális megközelítést dolgoz ki: a szellemi tulajdonjogi kiváltságoknak igazolt közcélokat kell szolgálniuk, megfelelő kötelezettségeket kell vállalniuk, és hatásaik fényében nyitottnak kell lenniük a felülvizsgálatra. Drahos nem javasolja válogatás nélküli eltörlést. Megkérdőjelezi, hogy a meglévő jogosultságokat elegendő indokként kezeljék saját további bővítésükre. press-files.anu.edu.au

Ez alkotmányos elvet ad a globális tudásirányítás értékeléséhez:

A magánhatalom elosztásának felelősségre kell tartoznia azoknak a céloknak a céljaihoz, amelyek indokolják annak kiosztását.

Nemzetközileg alkalmazva ez az elv kérdéseket vet fel, ki határozza meg ezeket a célokat, ki értékeli a bizonyítékokat, és ki módosíthatja a szabályokat. A normatív érv tehát közvetlenül visszavezet az intézményi tervezéshez.

5. Szabadalmi hivatalok: adminisztratív integráció a formális szuverenitás alá

Drahos *The Global Governance of Knowledge: Patent Offices and their* Clients (2010) című műve különösen feltáró intézményi környezetet vizsgál. 45 országban végzett kutatások alapján a szabadalmi hivatalokat egy globális kormányzati hálózat résztvevőiként mutatja be, amelyet multinacionális felhasználók erősen formálnak. A könyv beszámolója hangsúlyozza az európai, amerikai és japán hivatalok befolyását, és javasolja a szabadalmi rendszer közcéljának helyreállítását. Az Ausztrál Nemzeti Egyetem

A részletes mechanizmusok különösen világosak a kapcsolódó eredeti cikkeiben.

Technokrata bizalom és adminisztratív függőség

A "Trust Me": Szabadalmi hivatalok fejlődő országokban című munkadokumentum azt vizsgálja, hogyan építenek a műszaki segítség, a képzés, adatbázisok és vizsgálati gyakorlatok a nagyobb irodák rendszereiben. Ennek következtében a kisebb irodák egyre inkább függhetnek külföldi keresésektől és döntésektől. A Drahos megkülönbözteti a hatékony feldolgozást attól, hogy a kiváltságok szélesebb közérdekeket szolgálnak-e. www0.anu.edu.au

"Együttműködés, bizalom és kockázat a világ legnagyobb szabadalmi hivatalaiban" (2009) a vállalati igényeket, megosztott munkaterheléseket és vizsgálói cseréket jelöli meg az együttműködés mozgatórugóiként. Az adminisztratív konvergencia előrehaladhat még akkor is, ha a szélesebb körű jogi harmonizáció nehéz. Ennek ellenére a következtetés kifejezetten figyelmeztet arra, hogy a technikai bizalom független vizsgálati jogköröket egy globális adminisztratív rendszernek adja. researchgate.net

Ez az egyik legfontosabb megállapítás az Ön vizsgálatában. **Drahos egyszerre diagnosztizálja az integrációt, és korlátokat javasol rá.** Nem lehet pontosan úgy bemutatni, hogy támogatná minden intézményi fejlesztést, amely túllép a nemzeti ellenőrzésen.

Ez a különbség jogilag is konkrét. A Szabadalmi Együttműködési Egyezmény megkönnyíti a nemzetközi igénylést, de a szabadalmi megítélésekről a döntéseket nemzeti vagy regionális hivatalok kezelik. Magán a PCT-n keresztül nem adnak ki univerzális szabadalmi engedélyt. wipo.int

Jelentősége az állam kialakulásának lehetséges megteremtésében

Az én értelmezésem szerint a szabadalmi hivatali tanulmányok olyan adminisztratív útvonalat határoznak meg, amelyen keresztül egy globális rend kohéziót érhet el anélkül, hogy kezdetben megváltoztatná alkotmányos címkéit.

A formális mérlegelési jog fennmaradhat, miközben a gyakorlati független ítélőképesség csökken. Ha egy hivatalnak nincs saját szakértelme, információs infrastruktúrája vagy hajlandósága a vitatkozásra, névleges hatásköre túlzásba veheti tényleges függetlenségét.

De az együttműködés csökkentheti a költségeket és javíthatja a döntéseket. Ezért a megfelelő vizsgálat empirikus: megtartja-e egy iroda képességét tesztelni, elutasítani vagy adaptálni a kapott munkát?

Egy világállam-hipotézis esetében ez sokkal feltáróbb kérdés, mint hogy a dokumentumok továbbra is viselnek-e nemzeti intézményi neveket.

6. Braithwaite szabályozó kapitalizmusa: piacok és a kormányzási kapacitás bővítése

Braithwaite *Regulatory Capitalism: How It Works, Ideas for Make It Work Better* (2008) című műve megkülönbözteti a neoliberális politikai programokat a körülöttük kialakuló intézményi elrendeződésektől. A privatizáció és a piac bővítése további szabályozásokat eredményezhet, beleértve a magán szabályozási rendszereket és azok felügyeletét. Az eredmény a köz- és magánkapacitások kölcsönhatását foglalja magában. johnbraithwaite.com

A gyakorlati pontot egy hipotetikus privatizációval lehet szemléltetni. A kormány átruház egy tevékenységet magánüzemeltetőknek, de meghatározza az engedélyezési feltételeket, a felügyeletet, a közzétételi kötelezettségeket, a szerződéses követelményeket és a panaszkezelési eljárásokat. A közvetlen közszolgáltatás csökken, miközben a szabályozó tevékenység mennyisége és összetettsége nő.

A világállam-vizsgálat esetében ez azt sugallja, hogy a kormányok tevékenységének arányán túl kell nézni. A fontosabb kérdések arra vonatkoznak, ki határozza meg a cselekvés feltételeit, ki figyeli a megfelelést, és ki kényszerítheti a korrekciót.

Meta-szabályozás és a hatáskör elosztása

A "meta-szabályozás" magában a szabályozási rendszerekre irányuló szabályozást jelenti: például a szervezetek számára előírja, hogy bevezetik, fenntartsák és igazolják belső ellenőrzéseiket.

Ez erős intézményeket teremthet, mert a szabályozó rendszer tervezése feletti hatalom számos későbbi döntést befolyásol. Ennek ellenére egy rendszer feletti hatalom nem automatikusan ruházza fel a teljes globális rend felett.

Ez a megkülönböztetés segít elkerülni, hogy minden koordináló testületet szuverénként kezeljünk. Egy hálózat jelentős hatalommal bírhat a saját területén, miközben nem képes megoldani konfliktusokat más hálózatokkal.

Drahos és Martin Krygier *Regulatory Theory* (2017) bevezetése a tágabb módszertani pontot emeli meg: a szabályozás több forrása van, és a hálózati elemzés segít nyomon követni a kapcsolatokat a formális intézményi határokon át. Megkülönböztetik a szervezeti irányítási helyszíneket a kapcsolatoktól, amelyek összekötik őket. press-files.anu.edu.au

7. Reagáló szabályozás: hogyan lehet a szabályozó kapacitást határokon átnyúló összeállítani

Az eredeti intézményi program

Ian Ayres és John Braithwaite *Responsive Regulation: Transcending the Deregulation Debate* (1992) című műve egy szabályozási programot dolgoz ki, amely ötvözi a meggyőzést, erősebb beavatkozásokat, részvételt és az átruházott felelősség formáit. Fő elemei közé tartoznak a szabályozó piramisok, tripartizmus, a kényszerített önszabályozás és a részleges ipari beavatkozás. Oxford Akadémiai

A megszokott piramist dinamikusan kell megérteni. A szabályozók általában párbeszéddel és kevésbé kényszerítő intézkedésekkel kezdenek, fokoznak, ha ezek kudarcot vallnak, és csökkentik a beavatkozást, ha reform történik. Braithwaite saját beszámolója is hangsúlyozza a támogató intézkedéseket: a sikeres gyakorlatok megerősítését és a szervezetek támogatását a megfelelési képességük javításában. John Braithwaite

Az intézményi jelentőség abban rejlik, hogy olyan képességeket kombináljanak, amelyeket gyakran külön tárgyalnak.

Egy ellenőr, egy belső megfelelőségi tisztviselő, egy szervezett munkaerő, egy iparági szövetség és egy bíróság különböző típusú információkat és nyomást adhat hozzá. A tervezési probléma arra vonatkozik, hogy a hozzájárulásuk hogyan lép kölcsönhatásba, beleértve azt is, mi történik, ha valaki megbukik.

Kényszerített önszabályozás

A kényszerített önszabályozás különösen releváns a közfunkciók elosztásában. Alapja magánkézben fogalmazott szabályokból áll, amelyeket nyilvánosan ratifikálnak és érvényesítenek. Braithwaite későbbi feldolgozása a *Macrocriminology and Freedom* című művében újra megerősíti ezt a kapcsolatot a szervezeti önszabályozás és a közhatalom között. press-files.anu.edu.au

Az állam létrehozása szempontjából az ilyen megállapodások bővíthetik a szabályozási kapacitást azáltal, hogy előírják, hogy a szabályozott szervezetek maguk végezzék el a szabályozási feladatok egy részét.

Emellett elszámoltathatósági problémát is teremtenek: a szabályozott szervezet részt vesz a magatartásának értékelésére szolgáló szabványok kidolgozásában. A közvélemény jóváhagyása lehet lényegi ellenőrzés vagy pusztán formális jóváhagyás. Ez a különbség fontosabb, mint hogy a megállapodás nyilvánosnak vagy magánjellegűnek minősül-e.

A tripartizmus, mint jogilag felhatalmazott ellensúly

Ayres és Braithwaite "Tripartism: Regulatory Capture and Empowerment" (1991) című műve három jelentős lehetőséget javasol a közérdekű szervezetek számára: hozzáférést szabályozó információkhoz, részvételt a vállalatok és szabályozók közötti tárgyalásokon, valamint az egyenlő jogot az adott szabályozási törvény szerinti eljárás megindítására. A szerzők azt is felismerik, hogy ezek a jogok erőforrásokat, szakértelmet és szervezett választói kört igényelnek. johnbraithwaite.com

Ez túlmutat a megjegyzések meghívásán. Ez megváltoztatja, hogy ki szerezhet információt, ki kérdőjelezheti meg a tárgyalásos megállapodásokat, és aktiválhatja a végrehajtást.

Jelentősebb a globális kormányzás szempontjából. Egy szabályozó hálózat, amely üzleti és köztisztviselőket foglal magában, nagyobb felelősségre vonható lehet, ha az érintett csoportok végrehajtható eljárási jogköröket élveznek. Azonban egy civil szervezet hozzáadása nem biztosít automatikusan demokratikus képviseletet.

A tervezésnek meg kell felelnie, ki választja ki a szervezetet, kit képvisel, hogyan kap finanszírozást, és mások hogyan vitathatják meg a pozícióját. Ellenkező esetben a kibővített tárgyalókör társadalmilag szűk maradhat.

Nemzetközi reagálási képesség bővítése

Braithwaite a "Responsive Regulation and Developing Economies" (2006) című művében azt vizsgálja, hogy a gyengébb szabályozók miként eszkalálhatnak további szereplők toborzásával, ahelyett, hogy kizárólag saját szigorúbb szankciókra támaszkodnának. A javasolt partnerek között szerepelnek külföldi szabályozók, nemzetközi szervezetek és kapcsolódó civil szervezetek. Drahos hozzájárulását elismeri ehhez a hálózatos megközelítéshez. A cikk azt is elismeri, hogy a meglévő hálózatok a hatalmas országokat és vállalatokat részesítik előnyben, és hogy a gyenge bíróságok akadályozhatják bizonyos végrehajtási stratégiákat. johnbraithwaite.com

Az én értelmezésem szerint ez gyakorlati mechanizmust biztosít a transznacionális végrehajtási kapacitás kiépítéséhez a meglévő intézményeken belül.

Ez függőségi problémát is teremt. Ha a védelem attól függ, hogy egy befolyásos külföldi szabályozó beleegyezik-e a beavatkozásba, a gyengébb közösség nem feltétlenül szerzett biztonságos védelmet a jogra. A hatékony segítséget és az elszámoltatható hatalomot külön kell értékelni.

8. Republikánus alkotmányosság és javaslataik az államok feletti intézményekre

A dominancia alól való szabadság mint meghatározó kritérium

Braithwaite a "Relational Republican Regulation" (2013) című művében ragaszkodik hozzá, hogy a reagáló szabályozásnak meg kell őriznie köztársasági célját. A rugalmas szabályozási technikák maguk is dominancia eszközeivé válhatnak, ha elszakítják az önkényes hatalom elleni védelmi intézkedésektől. Elfogadja azt is, hogy az 1992-es könyv nemzeti fókusza korlátozta a globális tranzakciók kezelését. johnbraithwaite.com

A republikánus aggály szélesebb abból áll, mint hogy egy hatóság gyakran beavatkozik-e. Az számít, hogy az emberek továbbra is kitéve maradnak-e olyan hatalomnak, amelyet nem tudnak megfelelően irányítani vagy megvitatni.

Ezért egy jóindulatú szabályozó problémás maradhat, ha az érintett személyeknek nincs megbízható módja a döntései megtámadására. Ugyanez igaz egy vállalatra, szakmai szervezetre, civil szervezetre vagy nemzetközi szervezetre is.

Braithwaite *szabályozó kapitalizmusa* ennek megfelelően ötvözi a választási képviseletet, a nyilvános vitát és a megfontolást. A választások továbbra is szükségesek különböző intézményi szinteken, de önmagukban nem tudják irányítani azokat a helyeket, ahol kormányzási döntések születnek. johnbraithwaite.com

A közvetlenül megválasztott ENSZ gyűlés és kapcsolódó reformok

A legkifejezettebb intézményi javaslatok a *Globális Üzleti Szabályozás 26.* fejezetében találhatók, különösen a 607–609. oldalon. Ezek a következőket fontolgatják:

- Egy második ENSZ-gyűlés, amelyet közvetlenül a világ népei választanak meg.
- Olyan bizottságok, amelyek felügyelték olyan testületeket, mint a WTO, IMF és ITU, és meghallgatják az állampolgárok panaszait.
- Lehetséges megnevezés ezeknél a bizottságoknál nemzetközi bíróságok előtt.
- Egy globális alkotmányozó konvenció.
- A Gyűlési beleegyezés a szerződés érvényességének feltétele.
- Háromoldalú részvétel a szerződés végrehajtásában és felülvizsgálatában.
- A tárgyalások alkotmányos elosztása kijelölt szervek között, korlátozva a stratégiai mozgást a fórumok között.

Ezek alkotmányos vitára vonatkozó javaslatok és lehetőségek, nem pedig a bevezetett intézményi hatalom leírásai. Globális üzleti szabályozás

Miért fontosak ezek a javaslatok a világállam-néző szempontjából

Az én értelmezésem szerint ezek az elképzelések felismerhetően szövetségi és alkotmányos lehetőségeket hordoznak.

Egy közvetlenül megválasztott globális gyűlés olyan képviseleti alapot vezetne be, amely eltér a nemzeti kormányokon keresztüli képviselettől. A szerződés jóváhagyása szerepet adna annak abban, hogy mely nemzetközi kötelezettségek szereznek hatalmat. A felügyeleti bizottságok elrendelhetőségi kapcsolatokat hoznának létre a szakosodott globális szervezetek és egy általánosabb képviseleti intézmény között.

A tárgyaló témák javasolt elosztása különösen jelentős. Ha a hatalmas szereplők szabadon átadhatják a kérdést ahhoz az intézményhez, amely a legjobb eredményt nyújtja, akkor a közös alkotmányos irányítás törékeny marad. Egy joghatóság tekintélyes kiosztása elkezdené korlátozni ezt a szabadságot.

Ez egy lépés egy olyan politikai rend felé, amelynek intézményei alkotmányos szabályok által kötött össze, nem pusztán alkudozás révén.

Ennek ellenére a javaslatok fontos kérdéseket megoldatlanul hagynak: a népesség és az állam szerinti képviselet, a hatáskörök felosztása, a nem részt vevő államok státusza, finanszírozás, bírósági felülvizsgálat, végrehajtás és alkotmánymódosítás.

Így jelentős elemeket kínálnak a globális alkotmányos tervezésnek, miközben a politikai rend teljességét és végső jellegét nyitva hagyják.

A világkormányzattal szembeni szkepticizmusuk

A 2001-es cikk megkérdőjelezi, hogy a meglévő államhatalom helyettesítése világkormányzattal lehetséges-e, hangsúlyozva a hatalmas államok által megtartott erőforrásokat. Ez a szkepticizmus összhangban áll a közvetlenül megválasztott második ENSZ-gyűlés javaslatával. www0.anu.edu.au

Ezek a pozíciók összeegyeztethetők. Kétségesek lehetnek abban, hogy egyetlen politikai átalakulással egy legfelsőbb globális kormányt lehet létrehozni, miközben olyan intézményeket támogatnak, amelyek fokozatosan képviseletet, ellenőrzést és korlátozásokat hoznak létre a meglévő testületek között.

A fontos értelmezési kérdés az, hogy ezek az intézmények továbbra is segédkontrollként maradnak-e, vagy végül alkotmányos hatalmat szereznek-e a tágabb rendszer felett.

9. Közjavak és őslakos tudás: kinek az érdekeit kellene szolgálniuk a globális intézményeknek?

Drahos "Közjavak szabályozása" (2004) című műve túlmutat a tulajdonláson. Azt vizsgálja, hogy a jogi és intézményi megállapodások hogyan befolyásolják a kollektív előnyök termelését, elérhetőségét és elosztását. A közjók biztosítása nem feltétlenül garantálja, hogy mindenki használhatja azt; a hozzáférés a készségektől, infrastruktúrától és szabályozási döntésektől függhet. A hatalom azt is meghatározza, hogy kinek a hozzáférése elsőbbséget élvez. www0.anu.edu.au

Egy globális állam számára ez lényegi próbát jelent. Az intézményi kapacitást részben annak megfelelően kell értékelni, hogy képes biztosítani a tudáshoz, az egészséghez és az ökológiai védelemhez való hozzáférést, nem pedig pusztán azzal, hogy milyen hatékonyan érvényesíti a meglévő jogosultságokat.

Egy politikai rend képes lehet megvédeni a kizárást, miközben gyenge marad a közös előnyök biztosításában. Ezt a rendet "globálisnak" nevezni keveset árul el a nyilvános céljairól.

A Szellemi tulajdon, őslakos népek és tudásuk (2014) egy újabb dimenziót ad hozzá. Elsősorban ausztrál terepmunkákra támaszkodva Drahos a kitermelési tulajdon elrendezését és az őslakos fejlődési hálózatok lehetőségeit vizsgálja. Figyelmeztet arra is, hogy az az erősebb állítás, miszerint az államok mindig képtelenek támogatni az őslakos fejlődést, felülmúlja az általa megállapított álláspontokat. assets.cambridge.org

A kérdésed következtetése az, hogy **a nemzeti szuverenitás nem feltételezhető, hogy kimeríti az önkormányzatra vonatkozó vonatkozó igényeket**. Az államokon belüli népek maguk nemzeti intézmények uralmának is szembe kerülhetnek.

Ezért egy javasolt globális alkotmánynak meg kell határoznia, hogyan válnak a különböző közösségek a kormányzás résztvevőivé, beleértve azokat a közösségeket is, amelyek politikai helyzetét rosszul képviselik a meglévő állami határok.

10. Későbbi fejlemények: a globális vezetés változása és a világkormányzat nyíltsága

Drahos és a szabályalkotás változó földrajza

Drahos 2014-es BRICS-ről szóló vitájában azt kérdezi, hogy a növekvő gazdasági hatalom szabályozói vezetést jelent-e. Azonosítja a bevált szabályalkotók kihívásait, miközben

hangsúlyozza a koalíciók és intézményi stratégiák fontosságát. Elemzése ezért nem kezeli a nyugati szabályozási fölényt változatlan strukturális tényként. IP01-01_Drahos.doc

Ez fontos a globális államképződés történelmi elmélete szempontjából. Egy rendszer, amelyet eredetileg nyugati államok és vállalatok alakítottak, később többségűvé válhat, versengő központokat alakíthat ki, vagy más vezetést szerezhet. Eredete nem határozza meg végső alkotmányos formáját.

Túlélési kormányzás és Kína

Drahos a Survival Governance: Energy and Climate in the Chinese Century (2021) című művében azt állítja, hogy az innováció szükséges sebességre és léptékre történő átirányítása erős állami kapacitást igényel. A könyv több mint 250 interjúra 17 országban támaszkodva vizsgálja a jelentős politikai gazdaságokat, és Kínát egy valószínűtlen, de viszonylag hihető vezetőként azonosítja egy olyan átalakulásban, amely városokat, technológiai innovációt és nemzetközi hálózatokat érint. Kísérő interjúja hangsúlyozza a kísérletezést és az alternatív vezetőket érintő politikai akadályokat. Oxford Academic

Ez egy feltételes stratégiai érv. Nem szabad Kína jelenlegi ökológiai teljesítményének bizonyítékaként vagy egy kínai világállam előrejelzéseként kezelni.

Ugyanakkor feltár egy produktív feszültséget Drahos munkájában. A koncentrált kapacitás gyors koordinációt tesz lehetővé, míg a koncentrált hatalom alááshatja a vitát. Egy meggyőző intézményi megoldásnak meg kell magyaráznia, hogyan lehet előbbi biztosítást biztosítani, miközben korlátozza az utóbbit.

Braithwaite 2024-es vitája a világkormányzatról

Braithwaite *Egyszerű megoldásai összetett katasztrófákra: Béke, klíma, pénzügy és egészség dialektikája* (2024) kifejezetten foglalkozik a világkormányzattal.

A 112–113. oldalon Einstein, Oppenheimer és Russell korábbi érveit vizsgálja, hogy az államok közötti anarchiát a világkormányzatra cserélnék, és így ír: **"Lehet, hogy igazuk volt."** Azt javasolja, hogy a világkormányzat jobban megszervezhetné a klímaváltozás, járványok és egyenlőtlenség elleni válaszokat, miközben ezt nehezebbnek tartja, mint az együttműködés és a koalícióépítés. A 371. oldal visszatér arra a lehetőségre, hogy a világkormányzat szükséges lehet a túléléshez. link.springer.com

Ennek a részletnek valódi súlyt kell kapnia az álláspont értelmezésében. Feltételes normatív nyitottságot teremt, bár nem nyújt átfogó alkotmányos tervrajzot, és nem jósolja előre az elkerülhetetlen politikai egységet.

Ez Braithwaite egyéni munkájához is tartozik. Nem szabad automatikusan Drahoshoz kötni.

11. Mennyire támogatja munkájuk egy globális világállam kialakulását?

Az alábbi különbségek összefoglalják **az intézményi következményekkel kapcsolatos értékelésemet**, nem pedig a szerzők által egyhangúan elfogadott terminológiát.

Dimenzió	Mit segít a munkájuk megalapozni	Milyen erősebb világállam-értelmezésre van még szükség
Globális szabályalkotás	A szabványok számos jogi rendszerben hatalmat szerezhetnek.	Tekintélyes kapcsolat különböző szabályozó területek között.
Globális igazgatás	A nemzeti ügynökségek integrált szakmai és műszaki rendszerekben is részt vehetnek.	Közös felelősség az adminisztratív döntésekért és konfliktusokért.
Végrehajtás	A köz- és magánkapacitások határokon átívelően kombinálhatók.	Megbízható joghatóság és elszámoltathatóság, ha a partnerek nem értenek egyet vagy nem hajlandók cselekedni.
Alkotmányos ellenőrzés	A képviselet, felügyelet, vitatkozás és joghatósági elosztás globálisan megtervezhető.	Egy elfogadott alkotmányos megállapodás, amely ezeket a hatásköröket megalapozta.
Politikai tagság	A globális döntéseket érintő emberek részvételt igényelhetnek a nemzeti választási csatornáikon túl.	Intézmények, amelyek meghatározzák a képviseletet, az egyenlő helyzetet és a kötelező érvényű kollektív döntéseket.

Legerősebb hozzájárulásuk

Legerősebb hozzájárulásuk az, hogy megmutatják: a globális politikai hatalom viszonylag hétköznapi jogi és közigazgatási változtatásokkal építhető fel.

A szerződéses kötelezettség létrehozása, szakmai hálózat megszervezése, vizsgagyakorlat bevezetése vagy végrehajtási jogok elosztása elszigetelten korlátozottnak tűnhet. Ezek a változások együtt megváltoztathatják azt, ki irányítja a társadalmi élet fontos területeit.

Ez támogatja a fokozatos, decentralizált államteremtés komolyan vételét. Egy világállamnak nem kell egy létezését bejelentő dokumentummal kezdeni.

A legerősebb korlát

A bizonyítékok nem bizonyítják, hogy ezek a megállapodások egyetlen végső politikai hatalom köré koncentrálnak.

Drahos 1995-ös TRIPS cikke kifejezetten több hegemón rendet vár arra, hogy különböző szövetségek működnek, nem feltétlenül azonos irányítókkal. prometheusjournal.co.uk

Egy átfogó világállam-tézisnek tehát meg kell magyaráznia, hogyan válnak az ágazati rendek alkotmányosan összekapcsolódni. Ezt a kapcsolatot nem lehet egyszerűen levonni a globális befolyás létezéséből több szektorban.

Szándékos építés és átfogó projekt

Kutatásuk jelentős bizonyítékot szolgáltat, hogy céltudatos erőfeszítéseket végeztek bizonyos szabályozási rendszerek kiépítésére. Azonosítja a szereplőket, szervezeteket, stratégiákat és jogi eszközöket.

Egy erősebb állítás – hogy az érintett szereplők átfogó szándékot osztanak meg egy univerzális állam létrehozására – további bizonyítékot igényel. Például a szabadalmi védelem összehangolt törekvése szándékos intézményi projektet teremt. Ez nem egyedül teremt egyetértést a globális állampolgárságról, adózásról, közigazgatásról, katonai hatalomról vagy alkotmányos felsőbbrendűségről.

Ez a megkülönböztetés megőrzi eredményeik erejét. A dokumentált projektek politikailag fontosak anélkül, hogy egy további közös célt tulajdonítanának, amit a bizonyítékaik nem mutatnak.

A megoldatlan demokratikus probléma

Intézményi javaslataik nehéz kihívással néznek szembe: a hatékony részvételhez pénz, tudás, idő, szervezett és hozzáférés szükséges. Formálisan egyenlő lehetőségek a döntések megvitatására együtt létezhetnek és rendkívül egyenlőtlen képességekkel a használatukra.

Továbbá a leghatékonyabb csoportok a szabályozó hálózatokban állandó közvetítőkké válhatnak. Szakértelmük lehetővé teszi a részvételt, miközben távol tartja a kormányzást a szélesebb közvéleménytől.

Az alkotmányos probléma tehát kétszeres: korlátozni a domináns szereplőket, és az őket korlátozó intézményeket maguk felelősségre vonni.

Általános véleményem szerint Braithwaite és Drahos egyszerre kínálnak egy szociológiát a feltörekvő globális kormányzati képességekről, mind pedig programot a köztársasági alkotmányos átalakulásukra. Munkájuk analitikusan hitelessé teszi a szétszórt globális állam lehetőségét, és néhány javaslatuk értelmes intézményeket teremtene az államok felett. Ugyanakkor bizonyítékaik a politikai egység feltételessé teszik, normatív érveik folyamatos védelmet igényelnek a dominancia ellen, és későbbi pályáik nem állnak össze egyetlen világkormányzat modelljévé.

Kiválasztott elsődleges olvasmány

A közös alapítás

1. **John Braithwaite és Peter Drahos, *Global Business Regulation* (Cambridge University Press, 2000).** A központi empirikus és elméleti munka. Különösen relevánsak a 20–26. fejezetek, az alkotmányos javaslatok a 607–609. oldalakon koncentrálódnak.
2. **Peter Drahos és John Braithwaite, "A szabályozás globalizációja", *Journal of Political Philosophy* 9(1) (2001): 103–128.** A legkényelmesebb leírás a globalizációk és szuverenitások közötti különbségekről.
3. **Peter Drahos John Braithwaite-szel, *Információs feudalizmus: Ki tulajdonolja a tudásgazdaságot?* (Earthscan, 2002).** A vállalati szervezet és a tudás globális jogi védelme fő magyarázata.
4. **John Braithwaite és Peter Drahos, "Globális szabályozási szabványok fokozása és lefelé vezetése", *Development* 42(4) (1999): 109–114.** Fontos az intézményi

felhalmozódás megértéséhez anélkül, hogy egységes irányt vagy közhasznot feltételeznénk.

Drahos jogtudománya és közigazgatási tanulmányai

5. **Peter Drahos, *A szellemi tulajdon filozófiája* (1996; ANU Press újrakiadása, 2016).** A 7. és 9. fejezet különösen fontosak a szuverenitás, a magánhatalom és a kiváltságokhoz kapcsolódó kötelezettségek szempontjából.
6. **Peter Drahos, "Globális tulajdonjogok az információban: a TRIPS története a GATT-nál", *Prometheus* 13(1) (1995): 6–19.** Különösen hasznos az amerikai hatalom, a vállalati stratégia és a kérdés-specifikus hegemón rendek kapcsolatában.
7. **Peter Drahos, *A tudás globális kormányzása: szabadalmi hivatalok és ügyfeleik* (Cambridge University Press, 2010).** Olvassa el a "Együttműködés, bizalom és kockázat a világ legnagyobb szabadalmi hivatalaiban" című *tanulmány mellett, Science and Public* Policy 36(8) (2009): 641–647.
8. **Peter Drahos, *Szellemi tulajdon, őslakos népek és tudásuk* (Cambridge University Press, 2014).**
9. **Peter Drahos, *Túlélési kormányzás: Energia és klíma a kínai században* (Oxford University Press, 2021).**

Braithwaite szabályozási és alkotmányos programja

10. **Ian Ayres és John Braithwaite, *Responsive Regulation: Túllépve a Deregulation Debate* (Oxford University Press, 1992).**
11. **Ian Ayres és John Braithwaite, "Tripartizmus: Szabályozási elfoglalás és felhatalmazás", *Law & Social Inquiry* 16(3) (1991): 435–496.**
12. **John Braithwaite, "Reagáló szabályozás és fejlődő gazdaságok", *World Development* 34(5) (2006): 884–898.**
13. **John Braithwaite, *Szabályozó kapitalizmus: Hogyan működik, ötletek arra, hogyan működjön jobban* (Edward Elgar, 2008).**
14. **John Braithwaite, "Relációs republikánus szabályozás", *Regulation & Governance* 7(1) (2013): 124–144.**
15. **John Braithwaite, *Egyszerű megoldások összetett katasztrófákra: a béke, klíma, pénzügy és egészség dialektikája* (Palgrave Macmillan, 2024).** A világkormányzat kifejezett vitát lásd a 112–113. és 371. oldalon.

Forrásmegjegyzés: A fent említett részletes szabadalmi adminisztrációs elemzést Drahos elérhető eredeti cikkei, valamint 2010-es könyvének hivatalos leírása is alátámasztja. *A Survival Governance beszámolója* a kiadó lényegi összefoglalóját és Drahos saját interjúját használja. Az Information Feudalism nyilvánosan elérhető, szerző által üzemeltetett szövegét Drahos bibliográfiájában javítatlan bizonyítékként azonosítják.

Yves Dezalay és Bryant G. Garth munkája

Yves Dezalay és Bryant G. Garth különösen értékes beszámolót nyújtanak azokról a társadalmi folyamatokról, amelyeken keresztül a transznacionális jogi hatalom épül fel. Központi témáik az ügyvédek, egyetemek, alapítványok, szakmai szervezetek és közintézmények, amelyek nemzetközileg tekintélyt nyújtó jogi szakértelemet állítanak elő – és azok a küzdelmek, amelyeken keresztül ez a szakértelem az államok és gazdaságok irányításának erőforrásává válik. Megközelítésük összekapcsolja a jogi globalizációt az elit reprodukciójával és a birodalmi hatalmak közötti versengéssel. PDF kérés

A kérdésed nézőpontjából az én értékelésem, hogy **munkájuk több lehetséges alapját is erőteljes magyarázatot ad egy globális állam számára, miközben az integrált világállam kialakulását bizonyítatlanul** hagyja. Elmagyarázza, hogyan válhat a jogi hatalom transznacionálisá, hogyan szervezhetők át a nemzeti intézmények nemzetközileg domináns modellek köré, és hogyan befolyásolhatja viszonylag kis számú szakmai intézménycsoport a politikai és gazdasági konfliktusok megoldásának feltételeit.

A legeredményesebb értelmezés ezért azt kérdezi, mikor jelentenek ezek **a fejlemények az államhatalom nemzetköziesítését**, mikor alkotnak **birodalmi vagy oligarchikus kormányzást**, és mikor válhatnak **globális szinten államformáló** folyamatokká. Ezek a lehetőségek átfednek, de a megkülönböztetés pontosabbá teszi az elemzést.

1. Mit kellene bizonyítaniuk munkájuknak egy feltörekvő világállam megteremtéséhez?

Egy világállamnak nem kell egyetlen, erősen központosított nemzeti kormányzatra hasonlítania. Kialakulhat egy szövetségen, az intézmények közötti kormányzati funkciók felosztásán vagy egy alkotmányos elrendeződésen, amely továbbra is működik a meglévő államokon keresztül.

Ennek következtében a nemzeti kormányok folyamatos létezése nem dönti meg a kérdést. És egyetlen világszintű közigazgatási központ hiánya sem.

Ehhez a vizsgálathoz három szintet választanék meg:

Szint	Mi fog fejlődni?	Mi teremtené meg a kapcsolatot az államalapítással?
Egy transznacionális szakmai terület	Közös képesítések, szakmai hálózatok, szakértelem és hatásköri szabványok	Bizonyíték arra, hogy ezek az erőforrások tartós kormányzati befolyást biztosítanak birtokosaikaknak

Szint	Mi fog fejlődni?	Mi teremtené meg a kapcsolatot az államalapítással?
Transznacionális kormányzati rendszer	Olyan intézmények, amelyek szabályokat hoznak, vitákat tárgyalnak, és korlátozzák a köz- és magánszereplőket	Bizonyíték arra, hogy döntéseik minden joghatóságon stabil hatással bír
Egy feltörekvő globális állam	Egy átfogó politikai rend, amely összeköti ezeket a kormányzati funkciókat	Tartós megállapodások a hatáskör elosztására, a kompetenciakonfliktusok rendezésére és a közös döntések betartásának biztosítására

Dezalay és Garth maguk is kulcsfontosságú kiindulópontot adnak. *Az Erényvel való bánásmódban* kijelentik: "Egy jogi terület nem ugyanaz, mint egy jogi rend." A 16–17. oldalakon folytatott vitánjuk megkülönbözteti a pozíciók és küzdelmek társadalmi terét az abban működő intézményektől. Egy nemzetközi jogi tér létezhet egy kialakult nemzetközi jogi rend előtt vagy anélkül. Választottbírósági eljárás

Ez a különbség nem teszi kutatásukat irrelevánssá a világállam kialakulása szempontjából. Ez egy potenciálisan korábbi szakaszt azonosít: a szakmai kapcsolatok és hatalmi formák kialakulását, amelyek révén intézmények később épülhetnek.

Emellett megakadályozza a korai következtetéseket is. Egy nemzetközileg befolyásos jogászokból álló hálózat a transznacionális hatalom bizonyítéka. Annak megállapítása, hogy ez egy feltörekvő globális állam személyzetét alkotja, további magyarázatot igényel annak politikai tekintélyhez fűződő kapcsolatáról.

2. Elméleti megközelítésük: hogyan válnak a társadalmi előnyök jogi tekintélyté

A jog egy szélesebb hatalmi területen belül

2011-es cikkük, az "Állami politika és jogi piacok" különösen világosan bemutatja megközelítésüket. Vizsgálják a **tudás, az állami politika és a gazdasági vagy társadalmi hatalom** közötti kapcsolatokat. Az ügyvédek ezekben a kapcsolatokban helyezkednek el, és mind azok érdekeit, akiket szolgálják, mind saját szakmai érdekeiket hozzanak magával. A cél az államépítésben való részvételük magyarázatában. PDF kérés

Ez azért fontos, mert az ügyvédek politikai jelentőségét nem lehet pusztán a jogi doktrína által kivonni. Azt is meg kell kérdezni, ki jogosult értelmezni ezt a doktrínát, ki kap befolyásos kinevezéseket, és kinek a szakértelmét ismerik el az intézmények.

Megközelítésüket erősen befolyásolja Pierre Bourdieu is. Jellemző kérdése a különböző erőforrások egymássá való átalakítása.

Tőkeátalakítás

A "The Economy of Legal Practice as a Symbolic Market" (2009) című művében összekapcsolják a jogi gyakorlatot örökölt kapcsolatokkal, oktatási tekintélytel, politikai

befektetésekkel és gazdasági erőforrásokkal. Az alábbi táblázat ezt a keretrendszert könnyebben hozzáférhető kifejezésekké fordítja. econstor.eu

Forrás	Tipikus forma	Lehetséges hatalommá való átalakítás
Családi és társadalmi tőke	Kapcsolatok bevált szakmai, üzleti vagy politikai családokhoz	Hozzáférés ügyfelekhez, mentorokhoz, kinevezésekhez és befolyásos intézményekhez
Tanult tőke	Jogi tudás, tudományos munka, rangos képesítések	Elismerés szakértőként, aki képes legitim megoldásokat meghatározni
Politikai tőke	Kormányzati tapasztalatok és kapcsolatok a közhatóságokkal	Hitelesség és befolyás a magánpraxisban vagy intézményi reformban
Gazdasági tőke	Vagyon és szervezeti erőforrások	Támogatás az oktatáshoz, a szakmai terjeszkedéshez és a közhatalmat igénylő intézményekhez
Szimbolikus főtőke	Hírnév a kompetenciáról, függetlenségről vagy közszolgálatról	Egy szereplő beavatkozásainak tekintélyként való elfogadása

Érvelésük szociológiai problémává teszi a szakmai függetlenséget. A jogi hatalomnak erőforrásokra és kapcsolatokra van szüksége, de hitelessége attól függhet, hogy elég távolinak tűnik az érdekektől, amelyek támogatják. Történelmi beszámolójuk azt a feltételezést is megkérdőjelezi, hogy az ügyvédek eleve elkötelezettek a politikai liberalizmus mellett: a jogi szakértelem számos kormányzati formát szolgált. econstor.eu

Ügyvédek közvetítőként két határon át

A Lawyers and the Rule of Law in an Era of Globalization *című könyvük bevezetője* az ügyvédeket közvetítőként írja le társadalmi kapcsolatok és jogi kategóriák, valamint a nemzeti környezetek és a nemzetközileg terjedő szakértelem között. Ezek a mozgalmak több irányba is mehetnek: az importőrök exportőrökké válhatnak, miközben versengő programok működnek mind az exportáló, mind az importáló országokban. api.pageplace.de

A globális államképződés elmélete számára ez egy fontos mechanizmust sugall. A hatalom átszervezhető anélkül, hogy nyíltan átadná a szuverenitást, ha a nemzeti problémákat értelmező személyek egyre inkább nemzetközileg elismert képesítésekre, szakmai normákra és intézményekre támaszkodnak.

Ugyanakkor ugyanez a mechanizmus felkészítheti a nemzeti szereplőket arra, hogy ellenálljanak a külső nyomásnak. A közvetítő mindkét irányban lehetőségeket teremt a befolyásra.

3. *Az erény kezelése*: transznacionális igazságszolgáltatási hatalom kialakítása

Első jelentős közös monográfiájuk, *a Dealing in Virtue: International Commercial Arbitration and the Construction of a Transnational Legal Order* (1996), közel 300 interjún keresztül vizsgálja a nemzetközi választottbírósági terület kialakulását, amelyet tizenegy országban tartottak.

Követik nyomon a versenyt és alkalmazkodást a bevált európai akadémiai választottbírások, fiatalabb szakértők, amerikai peres ügyvédek és nagy ügyvédi irodák között. Egyre bonyolultabb eljárások megváltoztatták a választottbírósági eljárás által jutalmazott szakértelmet. A dekolonizációból és természeti erőforrás-vitákból eredő konfliktusok is alkalmává váltak a transznacionális jogi hatalom kialakítására: az ellenfél képviseletbe fektetett befektetései hozzájárultak ahhoz a gyakorlathoz, amely során egymással vitatkoztak. Választottbírósági eljárás

Miért van ez több, mint egy professzionális piac terjeszkedése

Az én értelmezésem szerint a választottbíróság fontos az Ön kérdésében, mert az intézményi ítélet helyéről szól.

Miután a felek egy speciális transznacionális fórum köré szervezik vitájaikat, több politikai kérdés merül fel:

- Ki lehet létrehozni a bíróságot?
- Mely érvelésformák számítanak jogilag relevánsnak?
- Milyen szakértelem szükséges a hatékony részvételhez?
- Mely intézmények érvényesíthetik vagy megtámadhatják a döntést?

Ezek a kormányzati hatalomról szólnak kérdések, még akkor is, ha a közvetlen tárgy kereskedelmi tranzakció.

Ezért a választottbírósági eljárás értelmezése egy szélesebb jogrendhez való hozzájárulásként értelmezhető: olyan színteret teremt, ahol az igényeket határokon átnyúló következményekkel rendelkező döntésekké alakítják át.

A meglévő államok szerepe

Az alapvető jogi mechanizmus továbbra is elengedhetetlen. A New York-i Egyezmény értelmében a szerződő államok elismerik a választottbírósági megállapodásokat, és biztosítják a külföldi választottbírósági ítéletek elismerését és végrehajtását. A II. és III. cikkek meghatározzák a központi kötelezettségeket; Az 5. cikk meghatározza az elismerést vagy végrehajtást megtagadó alapokat. A nemzeti jogrendszerek így segítenek a transznacionális igazságszolgáltatás gyakorlati megvalósításában. New York-i egyezmény

Ez a megoldás két különböző értelmezést támogathat.

Funkcionális szempontból egy kormányzati tevékenység transznacionálissá vált, miközben az államokra támaszkodik az érvényesítésben. Ez összeegyeztethető lehet egy kialakuló elosztott politikai renddel.

Más szempontból ez egy speciális megállapodás az államok és magánfelek között, amelyek hatásköre továbbra is meghatározott jogi kötelezettségekkel korlátozódik.

A megkülönböztetés az intézményi integráción alapul. A vitarendezési rendszer nem válik állammá pusztán azért, mert döntései határokon átlépnek. Az állam létrehozásához akkor válik relevánssá az állam kialakulásában, amikor hatalma összekapcsolódik egy szélesebb és tartósabb közhatalom elosztásával.

A konfliktus jelentősége a rendszerben

További elemző következtetés, hogy a nézeteltérés nem feltétlenül gyengíti az intézményi rendet. Az ellenzők megerősíthetik a fórumot azzal, hogy azt tekintik az összeegyeztethetetlen igények érvényesítésére.

A világállam-kutatás számára ez inkább feltáró, mint pusztán az elit közötti egyeztetés keresése. A kérdés az, hogy egyre inkább előfordulnak-e **konfliktusok a közös tekintélyalapú megállapodásokon belül**, és ezek a megállapodások képesek újraszaporítani magukat.

Ez egy hihető út a szakmai versenytől az intézményépítésig. Önmagában nem bizonyítja a folyamatot egy világállamban.

4. *A palotaháborúk nemzetközivé válása*: államok átalakítása importált szakértelemmel

A The Internationalization of Palace Wars: Lawyers, Economists, and the Contest to Transform Latin American States (2002) az elemzést Argentína, Brazília, Chilé és Mexikó felé tolja. Több mint 300 interjúra támaszkodva vizsgálja, hogyan válnak a külföldi képesítések, kapcsolatok és eszmék forrássá a belföldi harcokban.

A könyv központi állítása, hogy az exportált szakértelem tartalma és elfogadása mind az exportáló, mind az importáló országok közötti konfliktusoktól függ. A könyv bevezetése a jogot belépési pontként kezeli az államhatalom nagyobb szervezetébe. Az importált jogi technikákat nem lehet függetlenül érteni az olyan intézményektől, mint a jogi karok, amelyek részt vesznek a kormányzó elit reprodukciójában. 9780226144269, 9780226144276

Mit jelent a "palotaháborúk"

A kifejezés a versenyre irányítja a figyelmet az állam parancsoló pozícióiért: ki rendelkezik tekintélyszintű szakértelemmel, ki tud tanácsot adni a kormányoknak, és mely intézmények váltak hiteles politikai forrásokká.

Ebből a szempontból a globalizáció nem feltétlenül úgy működik, hogy egy új szervezetet helyez egy egyébként változatlan nemzeti állam fölé. Működhet az államon belüli hatalmi egyensúly megváltoztatásával.

Például egy külföldi képesítés értékessé válhat, mert lehetővé teszi, hogy egy hazai kihívó vitathasson egy már meglévő elit kompetenciáját. Ezzel szemben a bevezetett elit nemzetközi erőforrásokat szerezhet meg, hogy megőrizze pozíciójukat.

Az elemző következmény lényeges: az import politikai jelentése részben attól a küzdelemtől függ, amelybe belelép.

Közgazdászok és az autoritatív politika felépítése

1998-as cikkük a washingtoni konszenzusról azt kérdezi, hogyan vált egy nemrégiben kialakított gazdasági ortodoxia tekintélyes szakmai konszenzusként bemutatásra. A nyitó szó összekapcsolja az akadémiai közgazdaságtan változásait a nemzetközi pénzügyi intézmények

előírásainak változásaival, megkérdőjelezve, mennyi autonómiával rendelkeztek ezek az intézmények a környező szellemi és politikai környezethez képest. Persée

Az Ön vizsgálata szempontjából a kulcsfontosságú kérdés a politikai döntések látszólag szükséges technikai előírásokká való átalakítása.

Ha egy nemzetközileg igazolt szakértői testület határozza meg, hogy a kormányok mit tartanak gazdaságilag lehetségesnek, a nemzeti politikai választás szűkülhet anélkül, hogy egy világtörvényhozás parancsokat adna ki.

De ez elemzőiben még mindig eltér a világállam-alakulástól. Az azonnali mechanizmus a hatáskör a kompetens kormányzat meghatározása felett. Az, hogy ez közös politikai hatalommá alakul-e, attól függ, hogyan kapcsolódik a szakértelem a kötelező intézményi döntésekhez.

Mexikó: konkrét intézményi átszervezés

Részletes mexikói tanulmányuk, amelyet 2006-ban egy korábbi kutatási cikk alapján átdolgozott spanyol változatban publikáltak, különösen hasznos. Nemzetközi minősítéssel rendelkező közgazdászokat, jogi karrierváltozásokat, valamint a szakosodott intézmények kialakulását vizsgálja a hagyományos bíróságok mellett.

Az elemzés megkülönbözteti az emberi jogokat, választási és mezőgazdasági intézményeket a vállalati tranzakciós megállapodásoktól. Emellett azonosítja a juttatások egyenlőtlen elosztását is: a gazdasági elit hatékony közvetítőket kapott, míg a hátrányos helyzetű csoportok nem feltétlenül szereztek hasonló jogi képviseletet. A releváns vita különösen a 244–253. oldalon található. esdocs.com

Ez jól mutatja, miért nem elég a "több jog" a politikai változás leírása.

A megfelelő kérdések az, hogy mely intézmények szereznek hatalmat, mely csoportok használhatják őket, és mely régebbi befolyási csatornák lesznek kevésbé hatékonyak. A speciális jogi intézmények bővítése egyidejűleg erősítheti az egyes jogokat, javíthatja a kereskedelmi koordinációt, és átszervezheti az állami hatalomhoz való hozzáférést.

Szerkesztett *gyűjteményük, a Global Prescriptions* (2002) szélesíti ezt a vizsgálatot a jogi ortodoxia előállításának, exportjának és elfogadásának területén. Szerkesztett kötetként több közreműködőtől is elkülönülő érvei találhatók; nem szabad minden részletet Dezalaynak és Garthnak tulajdonítani. Michigan Egyetemi Kiadó

5. Amerikai jogi hegemónia: befolyásos egyénektől tartós intézményekig

Jog, ügyvédek és birodalom

A "Law, Lawyers, and Empire" (2008) című fejezetük nyomon követi az elit vállalati jogászok szerepét az amerikai külpolitikában. A beszámoló ügyvédi irodákat, kormányzatokat, egyetemeket és jótékonysági intézményeket köt össze.

Legfontosabb megállapítása egy paradoxon: az idősebb külpolitikai elit különleges befolyása csökkent, míg az ehhez kapcsolódó jogi megközelítések egyre intézményesebbek és viszonylag autonómobbá váltak. A speciális jogi gyakorlatok egyre inkább olyan területeket foglaltak el, amelyeket korábban az elit jogász-államférfiak szélesebb személyes hatalma irányított. researchgate.net

Ez rendkívül releváns egy globális politikai rend kialakulásához.

Egy projekt tartóssá válhat, amikor olyan intézményekbe épül, amelyek már nem igényelnek folyamatos irányítást eredeti szponzoroktól. A szakmai specializáció, a bevált eljárások és elismert képesítések lehetővé teszik, hogy egy intézményi rendszer túlélje a személyzeti változásokat.

Ez a lehetőség azt is megváltoztatja, hogyan kell vizsgálni a szándékosságot. Ha csak a kiemelkedő személyek közötti folyamatos személyes koordinációt keresünk, elmulaszthatjuk azt a rendet, amely a szokásos toborzás és intézményi gyakorlat során reprodukálja magát.

Ugyanakkor az intézményi túlélés nem bizonyítja a politikai egységet. A releváns jogi gyakorlatok reprodukálhatják az amerikai befolyást, az egyes szakmák tekintélyét vagy egy szélesebb nemzetközi rendet. Ezeket az eredményeket empirikusan kell megkülönböztetni.

Emberi jogi hatóság és társadalmi alapjai

A "From the Cold War to Kosovo" (2006) az emberi jogi szervezetek egymást követő generációit követi: a Nemzetközi Jogászok Bizottságát, az Amnesty Internationalt és a Human Rights Watch-ot. A szerzők leírják a jelentős jogi autonómia kialakulását, valamint az egyre növekvő strukturális orientációt az amerikai hatalom és olyan kérdések felé, amelyek hitelessé válhatnak az Egyesült Államokban. Éves áttekintések

Ez az érv azokról a feltételekről szól, amelyek között a nemzetközi erkölcsi és jogi hatalom válik hatályba.

Egy szervezet függetlenséget tarthat döntéseiben, miközben szélesebb környezetben működik, amely befolyásolja, mely problémák vonzzák fel finanszírozást, szakmai figyelmet és politikai elismerést. Az egyéni esetekben a függetlenség és a szerkezeti függőség különböző dimenziók.

Ez a különbség segít elkerülni az emberi jogi gyakorlat uralom eszközzé való leegyszerűsítését. A "Constructing Law out of Power" (2001) című művében Dezalay és Garth kifejezetten elismerik, hogy az alapítványok által támogatott emberi jogi szervezetek és jogászok segítettek kihívást jelenteni a Latin-Amerikában az autoriter rezsimekkel, és megteremtették a demokratizáció feltételeit. Oxford Academic

A globális államra gyakorolt következmények

Az emberi jogi intézmények azért fontosak a globális államalakulásban, mert olyan hatalomigényeket nyújtanak, amelyek túlmutatnak a kormány saját állampolgáraival való kapcsolatán.

Ennek ellenére több intézményi jövő is kialakulhat az ilyen állításokból. Támogathatják a nagyobb nemzetközi felügyeletet, a nemzeti államokon belüli reformokat, regionális alkotmányos elrendeződéseket vagy egy átfogóbb globális politikai rendszert.

Az univerzális szókincs létezése nem határozza meg, melyik jövő születik.

Ezért a világállam-értelmezésnek meg kell mutatnia, hogyan kapcsolódnak az egyetemes igények közös eljárásokhoz, intézményekhez és politikai felelősségekhez. Dezalay és Garth segítenek azonosítani azokat a társadalmi csoportokat, amelyek képesek ezt a kapcsolatot létrehozni, miközben feltárják az ezzel járó egyenlőtlenségeket is.

6. A legközvetlenebb globális jogi rend kezelése: a 2012-es Fordham-cikk

A kérdésedhez leginkább kapcsolódó munka a **"Corporate Law Firms, NGOs and Issues of Legitimacy for a Global Legal Order"** (2012).

Warren Christopher 1995-ös külpolitikai víziójával kezdődik, amely összekapcsolja a nemzetközi gazdasági intézményeket a demokráciával és az emberi jogokkal. Ez egy kifejezetten politikai projekt, amelyet a szerzők vizsgálnak.

Központi kérdésük az, hogy a transznacionális igazságszolgáltatás gazdasági és politikai oldalai összekapcsolódhatnak-e. Vizsgálják az emberek, szakértelem és legitimitás áramlását a vállalati gyakorlat és a közérdekű intézmények között. A gazdasági jog viszonylag jól beágyazottnak tűnik; a politikai és emberi jogi hatalommal való kapcsolat kevésbé biztonságos.

A 2336. oldalon hangsúlyozzák, hogy a választottbíróság ereje több fórumon keresztül fejlődött ki, egyetlen transznacionális intézményi struktúra nélkül. Következtetésük azonban hangsúlyozza, hogy a szélesebb integráció továbbra is függő: a két fél közötti megosztottság, a hatalmas érdekekhez való túlzott közelség és versengő hegemóniák alááshatják azt. researchgate.net

Miért fontos a két fél közötti kapcsolat

Az én értelmezésem szerint ez a cikk az alkotmányformáció központi problémáját közelíti meg: hogyan válhatnak a speciális hatáskörök egy általánosabb rend részévé.

A kereskedelmi tranzakciók rendezése viszonylag szűk választótáborral működhet. Egy szélesebb politikai rend további kérdéseket vet szembe a hatalom igazolásáról, a döntései által érintett személyek bánásmódjáról, valamint a gazdasági hatalom és a közkötelezettségek kapcsolatáról.

Ez nem jelenti azt, hogy egy államnak igazságosnak vagy demokratikusnak kell lennie ahhoz, hogy államnak számítson. Ez azt jelenti, hogy az átfogó politikai hatalom olyan problémákat vet fel, amelyeket egy speciális kereskedelmi rendszer megoldatlanul hagyhat.

Ezért a cikk két szempontból is értékes. Azonosítja az integráció lehetséges csatornáit, és feltárja az integráció kudarcának okát.

Szakmai kapcsolatok és politikai elszámoltathatóság

A vállalati jogászok, egyetemek és közérdekű szervezetek közötti kapcsolatok segíthetnek egy közös irányító szakma kialakításában. Emellett gyakorlati csatornákat is nyújthatnak, amelyeken keresztül a különböző típusú igények érthetővé válhatnak egymás számára.

Azonban a szakmai kapcsolódás nem egyenlő a nyilvános elszámoltathatósággal.

Egy jogi elit belsőbb integrációvá válhat, miközben társadalmilag távol marad a döntései által érintett emberektől. Ennek következtében két különálló fejleményt kell megvizsgálni: az intézmények integrációját és a szélesebb közösségek hozzáférését ezekhez az intézményekhez.

Egy globális jogi rend előrehaladhat az első szempontból, miközben a másodikban mélyen hiányos maradhat.

Miért nem alkotnak nagy szakmai szervezetek automatikusan egységes elitet

2004-es cikkük az Öt Nagy Számviteli Iroda és a Nagy Jogi Iroda közötti konfrontációról szóló cikke hasznos minősítést nyújt. Az Enron-korszak multidiszciplináris gyakorlatait és vitákat vizsgálva hangsúlyozzák a szakmai hitelességet és a gazdasági hatalomhoz való közelség által okozott nehézségeket. A jogi gyakorlat különböző modelljei és az ügyvédi kamara különböző szektorai másképp élték át a kihívást. Cambridge Core

A világállam-jelentés az, hogy az integráció nemcsak szakmai, hanem nemzeti határokkal is találkozik.

Még a gazdasági érdekeket fedő szereplők is eltérhetnek abban, hogy ki nyújthat tekintélyes szolgáltatásokat, mely szervezeti elrendeződések legitimek, és mely etikai normákat kell irányítaniuk a gyakorlatot. Ezek a konfliktusok kompromisszumokat, munkamegosztást vagy tartós szétesettséget eredményezhetnek.

Kutatásaik tehát azt sugallják, hogy bármely feltörekvő globális kormányzó elitet ezeken a konfliktusokon keresztül kell felépíteni. Egységét nem lehet egyszerűen tagjai nemzetközi eléréséből feltételezni.

7. *Ázsiai jogi újjáéledés*: a jog fenntarthatja a birodalmat és hozzájárulhat a függetlenséghez

Az Asian Legal Revivals: Lawyers in the Shadow of Empire (2010) kiterjeszti a vizsgálatot ázsiai környezetekre is, több mint 350 interjúra építve. Szervezete követi a gyarmati jogi formációt, az autoriter és fejlődési rezsimek által felmerült kihívásokat, valamint későbbi kísérleteket az ügyvédek hatalmának újjáépítésére. press.uchicago.edu

Ehhez a könyvhöz különösen hasznos, hozzáférhető forrás az American Bar Foundation jelentése Garth kortárs előadásáról. Összehasonlítja az indiai és a fülöp-szigeteki jogintézményekbe fektetett erősebb gyarmati befektetéseket az indonéziában és koreában befektetett gyengébb befektetésekkel. Azt is elmagyarázza, hogyan használhatták a helyi elit a birodalmi jogi oktatást és kapcsolatokat a függetlenségi mozgalmak, amelyek révén új államokban is pozíciókat foglaltak el. americanbarfoundation.org

Miért bonyolítja ez a lineáris világállapot-értelmezést

Az analitikus következtetés az, hogy a jog nemzetközi terjedésének nincs előre meghatározott iránya.

A jogi szakértelem segíthet egy területet egy birodalmi rendbe integrálni. Később segíthet lakóinak függetlenség kinyilvánításában. Ezután megadhatja a független államot irányító elit hitelességeit.

A releváns folytonosság a jogi közvetítők tekintélye lehet, még akkor is, ha a politikai struktúra mélyen változik.

Ez az egyik legerősebb ok arra, hogy **megkülönböztetjük az elit reprodukcióját** egy **adott politikai rend reprodukálásától**. Ugyanazok a családok, intézmények vagy szakmai formák túlélhetnek politikai átalakulásokon keresztül, amelyek jelentősen megváltoztatják a szuverenitást.

Egy világállam-tézis esetében ez azt jelenti, hogy a jogi elit közötti folytonosság bizonyítékait össze kell kapcsolni a fenntartott politikai intézményekről szóló bizonyítékokkal.

A gyarmati történelem és az intézményi átültetés korlátai

Összehasonlító megközelítésük nélkülözhetetlenné teszi a nemzeti intézmények történetét is.

Egy reform formálisan reprodukálhatja egy máshol található intézményt, de másként működhet, mert a környező kapcsolatok eltérnek. A szakmai hatalom a politikai és társadalmi hatalommal való kapcsolatától függ, és ezek a kapcsolatok nem hozhatók létre kizárólag egy jogi szöveg másolásával.

Ebből a szempontból a nemzeti különbségek nem csupán átmeneti hibák egy egyébként egységes globalizációs folyamatban. Ezek részei annak magyarázatának, hogy a nemzetközi jogi projektek hogyan nyerik valódi formájukat.

8. *A jog mint reprodukció és forradalom*: a jogi elit kialakulásának történelmi mélysége

2021-es könyvük, *a Law as Reproduction and Revolution: An Interconnected History*, a kortárs fejleményeket egy sokkal hosszabb történelembe helyezi, amely az európai tanult jogtól az amerikai jogi oktatáson és vállalati gyakorlaton át az ázsiai átalakulásokig terjed.

Bourdieu-t Harold Bermannal való kritikus együttműködéssel ötvözve vizsgálják, hogyan újíthatják meg a jogi elit kihívásait az elit hierarchiáiban. Elutasítják az elkerülhetetlen konvergenciát. A 9. oldalon hangsúlyozzák, hogy a mai változás gyakran attól függ, hogy a hazai importőrök globális lehetőségeket használnak a helyi intézmények kihívására.

Az ázsiai összehasonlítások eltérő eredményeket mutatnak, beleértve a Dél-Koreában is erősebb reformokat, mint Japánban. A kínai fejezet – amelyet **Zhizhou Wanggal** közösen írtak – nemzetközi orientált jogi szakértelmet vizsgál, amely a kínai állami stratégiákat is szolgálhatja. webfiles.ucpress.edu

Forradalom mint a szaporodás eszköze

A cím egy fontos lehetőséget jelöl: az intézményi változás megváltoztathatja az elit toborzás alapját anélkül, hogy megszüntetné az elit uralmát.

Egy örökletes vagy szorosan kapcsolt szakmai intézmény kihívókkal, akik kiváló akadémiai végzettséggel rendelkeznek. Ezek a kihívók korábban korlátozott lehetőségeket nyithatnak meg. Ugyanakkor az új képesítésekhez való hozzáférés önmagában is jelentős erőforrásoktól függhet.

A kérdés tehát nem merül fel azzal, hogy a választás válik-e érdemesebb. Azt is meg kell kérdezni, ki szerezheti meg azokat az érdemformákat, amelyeket az intézmények jutalmaznak.

A globális állam szempontjából ez egy lehetséges átalakulást sugall, amely a kormányzó csoportok összetételében történik. Tagjaik egyre inkább határokon átívelő minősítések révén szerezhetnek hatalmat, miközben ezek megszerzése társadalmilag szelektív marad.

A versengő birodalmi központok jelentősége

A Kína vita további fogalmi nehézséget vet fel egy egyszerű nyugati világállam-narratíva számára.

A nemzetközileg megszerzett jogi készségeket nemzeti projektek megvalósítására lehet használni, amelyek versenyeznek azoknak az intézményeknek a befolyásával, ahol ezeket a készségeket megszerezték.

Ez különbséget teremt a szakmai technikák terjedése és a politikai hűség terjedése között. Hasonló technikák elősegíthetik az együttműködést, de javíthatják a rivális államok képességeit is.

Egy világszinten ismert jogi szakma tehát együtt létezhet a növekvő versengéssel a szakma politikai rendjéért, amelyben az adott szakma működik.

9. Jogi oktatás Indiában: az intézményi változás konkrét mechanizmusa

2018-as cikkük, **"Battles Around Legal Education Reform: From Inverched Local Legal Oligarchies to Oligopolis Universals. India mint esettanulmány"** című cikke különösen konkrét intézményi elemzést nyújt.

A nemzeti jogi karokat, a vállalati karrierek fejlődését és nemzetközileg képzett kihívókat vizsgálja. Az Indiai Nemzeti Jogi Egyetem eredeti közérdekű irányultsága szembesült a vállalati gyakorlat egyre bővülő vonzerejével. A bevált ügyvédek és bírák intézményi irányítás, kinevezések és szakmai szabályozás révén megőrizték a befolyásukat. Olyan szervezetek, mint a Vidhi és a Jindal Global Law School alternatív utakat kínáltak, amelyeket nemzetközi képesítések és hazai források támogattak.

A szerzők arra a következtetésre jutottak, hogy a kihívók jelentős előnyökkel bírtak az osztály, oktatás, nyelvi és családi háttér terén is. Az átalakulás továbbra is befejezetlen maradt. escholarship.org

Miért tartozik az oktatás a politikai hatalom elemzésébe

A jogi oktatás többet befolyásol, mint a szakmai oktatás tartalma. Segít meghatározni, ki lehet elismert tolmács az intézményekben, és mely tudás releváns a kormányzás szempontjából.

Egy nemzetközileg befolyásos oktatási modell jóval azelőtt átalakíthatja a toborzást, hogy bármilyen hivatalos alkotmányos változás bekövetkezne.

Ez lehetővé teszi az egyetemeket, amelyek hozzájárulhatnak a globális politikai integrációhoz. Egy közös oktatási út közös szakmai feltételezéseket, kölcsönös elismerést és nemzetközi karrierekhez való hozzáférést eredményezhet.

Az indiai példa azonban azt is mutatja, miért maradhat ez a folyamat megosztott. A nemzetközi akadémiai képesítések és a nemzeti tekintély nem kell, hogy egybeessen. Egy diplomás rendelkezhet olyan szakértelemmel, amelyet a globális cégek értékelnek, miközben még mindig nincs hozzáférése befolyásos hazai bíróságokhoz vagy szakmai hálózatokhoz.

A kialakuló küzdelem a különböző képesítések és kapcsolatok relatív értékét érinti. Ez nemzetközileg összekapcsolt ellenelit létrehozását teremtheti anélkül, hogy a végső politikai hatalom az államon kívül lenne áthelyezve.

Ez pontosan példája annak, hogyan azonosítják munkájuk azokat a mechanizmusokat, amelyeket egy világállam-elméletnek vizsgálnia kell, miközben nem feltételezik előre az intézményi kimenetelt.

10. Európa, mint köztes teszt

2013-as fejezetük, **"Elit európai ügyvédek? A közös piac mint új aranykor, vagy elszalasztott lehetőség"** olyan környezetet vizsgál, ahol a jogi piacok és a politikai integráció együtt tanulmányozhatók.

Megkérdőjelezik azt a várakodást, hogy az európai integráció automatikusan visszaállítaná az ügyvédeket az államhatalom domináns pozíciójába. Bár a vállalati jogászok lehetőségeket nyertek, a szélesebb szakmai és politikai fölény szövetségektől és intézményi feltételektől függött. Az európai jogi terület kialakulása és erőssége továbbra is empirikus kérdés maradt. cicc-iccc.org

Európa hasznos itt, mert sokkal megterhelőbb tesztet tesz lehetővé, mint egyedül a nemzetközi szakmai hálózatok megfigyelése.

Felmerülhet a kérdés, vajon a transznacionális karrierek különálló irányító csoportot hoznak-e, az intézmények elismerik-e a közös hatalomforrásokat, és hogy a szakmai integráció megfelel-e a politikai integrációnak.

A lehetséges globális állam tanulsága a módszertan. A kutatóknak össze kell hasonlítaniuk a szakmai szereplők közötti kapcsolatok erejét azoknak az intézményeknek az erősségével, amelyeken keresztül hatalmat gyakorolnak.

Ez a két folyamat eltérő sebességgel haladhat.

Egy közös jogi piac rendkívül fejlett lehet, miközben a politikai hatalom megosztott marad. Ezzel szemben a politikai intézmények jelentős hatalmat szerezhetnek anélkül, hogy társadalmilag egységes jogi elit születne.

Egyik lehetőség sem zárható ki definíció szerint.

11. Mit támaszt alá munkájuk – és mi igényel további bizonyítékot

Erős beszámoló a globális kormányzás társadalmi alapjairól

Kutatásuk legmeggyőzőbb alkalmazása a kérdésedre egy transznacionális választókerület létrehozására vonatkozik a jogi hatalom érdekében.

Nemzetközi képesítések, szakmai elismerések és intézmények olyan csoportokat hozhatnak létre, amelyek lehetőségei a transznacionális jogi megállapodások folyamatos tekintélyétől függenek. Az ilyen csoportoknak lehetnek okuk bővíteni ezeket a megállapodásokat, megvédeni hitelességüket, és új vitákat fordítani szakmai nyelvükre.

Ez egy hihető mechanizmus, amelyen keresztül a globális kormányzati kapacitások összesíthetők.

Nem követi meg, hogy minden résztvevő ugyanazt a végső politikai célt kövesse. Az intézményi bővülés összefonódó projektekből születhet: szakmai fejlődés, kereskedelmi koordináció, emberi jogi védelem, belföldi reform és geopolitikai befolyás.

Explicit projektek és összesített következmények

Munkájuk lehetővé teszi, hogy háromféle szándékot válasszunk:

1. **Egy nemzetközi intézményépítési projekt**, például a külpolitikai vízió, amelyet a 2012-es cikkükben vizsgáltak.
2. **Egy korlátozottabb szakmai vagy politikai projekt**, mint például a választottbíróság megerősítése, jogi oktatási modell behozatala vagy egy adott jogvédői terület fejlesztése.
3. **Ez egy szélesebb intézményi következmény** , amely több projekt kölcsönhatásából származik.

A különbség elengedhetetlen. Az első vagy második bizonyíték nem bizonyítja automatikusan a közös szándékot egy világállam létrehozására. Ezzel szemben, egy ilyen közös szándék hiánya nem zárná ki az államképződés összesített folyamatait.

A legerősebb értelmezés egy feltörekvő állam szempontjából

Ennek az értelmezésnek a legerősebb változata azt állítaná, hogy ezek a fejlemények fokozatosan létrehozza:

- Egy szakmai csoport, amely képes különböző joghatóságokon keresztül működni.
- Olyan intézmények, amelyek kormányzati funkciókat gyakorolnak a nemzeti határokon túl.
- Általános normák a jogos hatalom megítélésére.
- Toborzási és oktatási rendszerek, amelyek a szélesebb rend személyzetét reprodukálják.
- A különböző irányító funkciók között egyre tartósabb kapcsolatok alakulnak ki.

Dezalay és Garth jelentős anyagot kínálnak az első négy állítás vizsgálatához. Az ötödik – a funkciók közös politikai rendbe való integrálása – a döntő további probléma.

Miért nem oldja meg a konfliktus a kérdést

Az elit versenyre való hangsúlyukat nem szabad automatikusan felhasználni a világállam-hipotézis elutasítására. A meglévő államokban intenzív konfliktusok is vannak szakmai csoportok, politikai frakciók és gazdasági érdekek között.

A releváns különbség a **tekintélyalapú politikai kereten belüli** konfliktus és a olyan szereplők közötti konfliktus között, akik szabadon átszervezhetik vagy elhagyhatják ezt a keretet.

Ennek megfelelően egy meggyőző világállam-értelmezésnek meg kell mutatnia, hogyan válnak a transznacionális intézmények és a hatalmas államok közötti konfliktusok tartós közös megállapodások alá vonulva.

Kutatásuk sok olyan szereplő szociológiáját adja, akik képesek voltak ilyen elrendeződéseket felépíteni. Nem helyettesíti egy jogi és intézményi magyarázatot, amely bizonyítja, hogy ezek a megállapodások megjelentek.

12. Megközelítésük kritikai értékelése

Az elit karrier tanulmányainak ereje

Megközelítésük feltárja azokat a kapcsolatokat, amelyeket a formális intézményi leírások figyelmen kívül hagyhatnak.

Felhívja a figyelmet a toborzásra, családi háttérre, oktatási útvonalra, szakmai hírnevére, valamint a köz- és magánpozíciók közötti mozgásra. Ezek segítenek megmagyarázni, miért válnak egyes reformok befolyásossé, miért kapnak meghallgatást bizonyos szakértőknek, és miért szereznek hatalmat a látszólag univerzális modellek.

Emellett lehetőséget ad arra, hogy a globális hatalom vizsgálható anélkül, hogy feltételeznénk, hogy hasonló nevű szervezetek ugyanúgy működnek.

A veszély, ha csak nemzetközileg összekötött elitet választunk

A kapcsolódó korlát, hogy az elit karrierekre fókuszáló kutatások túlbecsülhetik a jogi fejlődés mértékét, amennyire követi az elit projekteket.

Frank Munger 2012-es kritikai esszéje azt állítja, hogy tanulmányaik felbecsülhetetlen kiindulópontot adnak, de nem fordítanak elég figyelmet a helyi aktivisták által a globális déli államokon belüli és külső alternatív jogi fejlődési útvonalakra. digitalcommons.nyls.edu

A kérdésedre ez következtetési problémává válik: a nemzetközileg mozgékony elit különösen látható bizonyítékai a globalizációnak, de nem állhatják ki a teljes jogi és politikai rendet.

Egy erősebb empirikus teszt azt vizsgálná, hol találkoznak projektjeik tartós ellenállással, mely intézmények maradnak hozzáférhetetlenek számukra, és sikereik hogyan hatnak az elit hálózatokon kívüli populációkra.

Aláalá tudja-e venni a keretrendszer a meggyőződést és a politikai innovációt?

Sida Liu 2021-es könyvértékelése hasonló ellenvetést vet fel. Azt állítja, hogy az elit reprodukció nagyobb figyelmet kap, mint az alulról szerveződő változás és az örökölt kiváltságok elveszett ellenállása. Emellett megkérdőjelezi az amerikai befolyás központi szerepét Kína értelmezésében, és azt javasolja, hogy Hongkong megérthető a dekolonizáció és hibridizáció folyamatain keresztül. Ezek kritikus értelmezések, nem pedig a szerzők végleges cúfolásai. Cambridge Core

Az alapvető kérdés az, hogy a szaporodás fogalma túl átfogóvá válik-e.

Ha az ellenállás és az alkalmazkodás mindig értelmezhető úgy, hogy az elit újraszaporítja magát, a magyarázat nehéz lesz tesztelni. A kutatásnak meg kell határoznia, mi számítana lényegi szakításnak: a toborzás változásai, a kik juttatásai, megváltozott intézményi felelősségek vagy a bevált csoportok kiszorítása.

A kiegészítő alkotmányos elemzés szükségessége

További korlát következik a választott tanulmányi tárgyuktól.

Az elit hálózatok és karrierpályák önmagukban nem tudják megalapozni:

- Az egyik intézmény jogi prioritása a másikkal szemben.
- A kötelező érvényű joghatóság hatóköre.
- A jogrendszerek közötti konfliktusok rendezésének joghatósága.
- Azok a feltételek, amelyek alatt az államoknak teljesíteniük kell a közös döntéseket.
- A kormányzó hatalom és annak alárendelt nép közötti kapcsolat.

Ezek doktrinális, intézményi és alkotmányos vizsgálatot igényelnek a szociológia mellett.

Általános véleményem szerint Dezalay és Garth nélkülözhetetlenek annak elmagyarázásához, hogyan szerez egy globális jogrend embereket, szakértelmet, intézményi támogatást és hitelességet. Munkájuk megmutatja, hogyan válhat a politikai hatalom nemzetközivé a meglévő államok átalakulásán keresztül. Ez segít megmagyarázni azt is, miért képesek a globálisan összekapcsolt elit hierarchiát reprodukálni a jelentős politikai változások során.

Az a további állítás, hogy ezek a folyamatok egy globális állam kialakulását jelentik, komoly értelmezés, de további bizonyítékot igényel: hogy az általuk leírt kormányzati képességek egy

eléggé integrált politikai rendszer részévé válnak. Legnagyobb hozzájárulásuk ehhez a vizsgálathoz, hogy a lehetséges integráció mechanizmusait – és az ellenfelet – kézzelfoghatóvá teszik.

Kiválasztott olvasmány útmutató

A kutatási kérdésedhez a következő munkákat helyezném előtérbe.

Munkássága	A vizsgálat fő értéke
Dezalay és Garth, *Erény kezelése: Nemzetközi kereskedelmi választottbírósági eljárás és a transznacionális jogi rend építése* (University of Chicago Press, 1996)	A transznacionális igazságszolgáltatás konstrukciója; a jogi elit közötti verseny; a terület és a rend közötti különbségtétel
Dezalay és Garth, *A palotaháborúk nemzetköziesítése: ügyvédek, közgazdászok és a latin-amerikai államok átalakításának* versenye (University of Chicago Press, 2002)	Nemzetközi szakértelem erőforrásként a nemzeti államhatalomért folytatott harcokban
Dezalay és Garth, "Jog, ügyvédek és birodalom," a *Cambridge History of Law in America*, 3. kötet (2008), 718–758. oldal	Az amerikai elit befolyásának átalakulása speciális és tartós jogi intézményekké
Dezalay és Garth, *Ázsiai jogi újjáéledések: Lawyers in the Shadow of Empire* (University of Chicago Press, 2010)	Gyarmati örökségek, nemzeti változatosság, valamint a jogi hatalom és a politikai függetlenség kapcsolata
Dezalay és Garth, "Vállalati jogi irodák, civil szervezetek és legitimitási kérdések egy globális jogi rendért," *Fordham Law Review* 80 (2012), 2309–2345. o.	A legközvetlenebb vizsgálatuk a lehetséges integráció egy szélesebb transznacionális jogrendbe
Dezalay és Garth, "Harcok a jogi oktatás reformja körül," *UC Irvine Journal of International, Transnacional, and Comparative* Law 3 (2018), 143–167. o.	Konkrét mechanizmusok, amelyek összekötik az oktatási reformot, a vállalati gyakorlatot és a versengő nemzeti eliteket
Dezalay és Garth, *Jog mint reprodukció és forradalom: Összekapcsolt történelem* (University of California Press, 2021)	A jogi forradalmak, a birodalmi verseny és az elit reprodukciójának történelmi szintézise

Közvetlen olvasmányhoz különösen hasznos kiindulópontok a 2012-es cikk intézményi feljegyzése, a teljes 2018-as indiai cikk és a nyílt hozzáférésű 2021-es könyv.

Két kritikus társ: **Frank Munger, "Globalizáció palotaháborúk szemüvegén keresztül," *Law & Social Inquiry* 37 (2012), 476–499.** o., valamint **Sida Liu, "Legal Elites and the Fading History of Global Legal Imperialism," *Law & Social Inquiry* 48 (2023), 693–698.** o. Segítenek tesztelni, hogy az elit jogi karrierek megfigyelt nemzetközivé válása megfelelően magyarázza-e a politikai hatalom szélesebb körű átalakulását.

Anne-Marie Slaughter munkássága

Anne-Marie Slaughter különösen releváns az Ön vizsgálatához, mert kifejezett programot dolgoz ki a globális kormányzati hatóság megszervezésére meglévő nemzeti intézményeken keresztül. Munkája elmagyarázza, hogyan válhatnak bíróságok, szabályozó szervek, minisztériumok és más közintézmények egy nemzetközi politikai rend részévé, miközben továbbra is a nemzeti jogrendszereken belül működnek.

Az alkotmányos ambíció jelentős. A "Disaggregated Sovereignty" (2004) című művében olyan hálózatokat képzel el, amelyek a világkormányzathoz kapcsolódó törvényhozó, közigazgatási és igazságszolgáltatási feladatokat látnak el, valamint egy lehetséges "globális transzkormányális alkotmányról" beszél. Ezek saját megfogalmazásai, bár jellegzetes, decentralizált jelentést ad nekik. slaughter.scholar.princeton.edu

Egy feltörekvő világállam szemszögéből a központi kérdés tehát az, hogy ezek a megállapodások fokozatosan elegendő közös tekintélyt, intézményi koherenciát és politikai függetlenséget szereznek-e ahhoz, hogy globális államot alakítsanak ki, még akkor is, ha nem helyettesítenék a nemzeti kormányokat.

Véleményem szerint **Slaughter különösen fontos beszámolót nyújt arról, hogyan fejlődhetnének a globális közhatalom intézményi alapjai a meglévő államokon belül és között**. Írásai olyan feszültségeket is feltárnak, amelyek megakadályozhatják, hogy ez a hatalom világállammá váljon, vagy inkább egy olyan rendszert hozhat létre, amelyet egy hatalmas országokból álló szelektív koalíció ural.

Ahhoz, hogy ezt megfelelően megvizsgáljuk, három dolgot kell megkülönböztetnünk az egész folyamat során: az általa leírt intézményeket, az általa javasolt intézményeket, és azokat a következtetéseket, amelyeket levonhatunk a globális állam kialakulásához való lehetséges hozzájárulásukról.

1. Az elméleti alapok: az állam megnyitása az intézményi elemzés előtt

Slaughter korai munkái kihívást jelentenek az államok belsőleg megkülönböztetetlen szereplőként való kezelésének. 1993-as "International Law and International Relations Theory: A Dual Agenda" című cikke interdiszciplináris programot hoz létre, amelyben a nemzetközi jogi megállapodásokat politikai viselkedéselméletek vizsgálják, miközben a jog segít magyarázni, hogyan működnek valójában a nemzetközi kapcsolatok. slaughter.scholar.princeton.edu

A hazai intézmények a nemzetközi rend részévé válnak

Az "International Law in a World of Liber States" (1995) című művében egy modellt dolgoz ki, amely az egyénekre, társadalmi csoportokra, valamint azokat képviselő és szabályozó intézményekre összpontosít. A hazai politikai szervezet segít magyarázni a nemzetközi viselkedést: a bíróságok, törvényhozók és közigazgatási testületek eltérő érdeklődésekkel, kapcsolatokkal és képességekkel bírnak.

A liberális intézmények különösen fontosak ebben a modellben, mert relatív függetlenségük közvetlen kapcsolatot tesz lehetővé külföldi megfelelőkkel. Slaughter ezt egy hipotetikus modellként mutatja be, amely empirikus vizsgálatot igényel, és elismeri a liberális/nem liberális megkülönböztetések és a korábban civilizált és civilizálatlan államok hierarchiái közötti aggasztó hasonlóságot.

A cikk záró tárgyalása alkotmányosan ambiciózus. Egy **transznacionális politikai rendszert** képzel, amelyet átfedő intézmények és kölcsönös korlátozások szerveznek. Daniel Deudney negarchia fogalmára építve egy olyan rendet vizsgál, amelyben a hatalom intézményi verseny és határokon átnyúló együttműködés révén korlátozódik. ejil.org

A kérdésed jelentősége jelentős. Amint a nemzeti intézmények egy szélesebb politikai rendszer résztvevőivé válnak, a belföldi alkotmányos és nemzetközi szervezet közötti határ kevésbé válik döntőssé.

Egy globális politikai rend kialakulhatna azáltal, hogy kapcsolatokat alakítanak ki a már meglévő közhatósági központok között. A kérdés ezután arra vonatkozna, hogyan kapcsolódnak össze ezek az intézmények, kik döntéseit ismerik el, és milyen kötelezettségek irányítják viselkedésüket.

Ez megváltoztatja az elemzés egységét is. Ahelyett, hogy csak azt kérdeznénk, hogy az "állam" hatalmat szerzik-e vagy veszít-e, azt kell feltennünk, hogy bizonyos részei hatalmat szereznek-e más részek felett – és hogy ezek a nyereségek külföldi vagy nemzetfeletti támogatástól függnek-e.

2. *Egy új világrend*: az intézményi architektúra

A szétválasztott állam

A "The Real New World Order" (1997) különösen könnyen érthető formában vezeti be az érvet. A Slaughter azt írja le, hogy az államok funkcionálisan olyan intézményekre válnak, amelyek közvetlenül együttműködnek határokon át. Példák a pénzügyi szabályozók, rendvédelmi szervek, bírák és törvényhozók.

Ezeket a kapcsolatokat úgy mutatja be, mint eszközt a kormányzati képesség helyreállítására gazdasági és társadalmi kölcsönös függőség körülményeiben. A cikk nyíltan azonosítja azok hasznosságát a demokratikus elszámoltathatóság és a jogállamiság terjesztésében, beleértve azokat az intézményeket is együttműködve olyan országokban, amelyek átfogó politikai rendszere nem liberális demokráciák. slaughter.scholar.princeton.edu

A "szétválasztás" itt nem jelenti egy ország területi felbomlását. Ez azt jelenti, hogy a nemzetközi tevékenység egyre inkább több intézményi csatornán keresztül zajlik, mindegyiknek megvan a maga szakmai kapcsolata és politikai kérdése.

Ez azért fontos, mert egy külügyminisztérium egyetlen nemzeti pozíciójának képviselete csak egy lehetséges módja az állam külső kapcsolatainak megszervezésének. A hálózatba épített rendszer nagyobb teret ad az ágazati intézmények és nemzetközi partnereik számára.

Vízszintes és vertikális hálózatok

Az Új Világrend (2004) kifejti a különbséget a **vízszintes hálózatok** között, amelyek összekötik a nemzeti megfelelőket, és **a vertikális hálózatok** között, amelyek a nemzeti intézményeket valóban szupranatív testületekkel kötik össze. Megkülönbözteti továbbá az információcserét, a végrehajtási együttműködést és a harmonizációt.

A vertikális megállapodások különösen jelentősek, mert összekapcsolhatják a nemzetközi hatáskörrel ruházott hatáskört a hazai végrehajtással. A mészárlás azonban jelentős szerepet tölt be az államok számára, beleértve az intézmények koordinálási képességét és a nemzeti kormányként való közös cselekvés képességét. assets.press.princeton.edu

A következmények a következőképpen szervezhetők. Az utolsó oszlop az én analitikus értékelésem.

Intézményi kapcsolat	**Azonnali működés**	**Relevancia a lehetséges globális államképződéshez**
Információs hálózatok	A tisztviselők tudást és politikai modelleket cserélnek	Közös adminisztratív megértések kialakítása
Végrehajtási hálózatok	A hatóságok különböző joghatóságok segítségével segítik egymást	A közhatalom gyakorlati hatókörének kiterjesztése
Harmonizációs hálózatok	A résztvevők összehangolják a szabályokat és szabványokat	Csökkentsék a nemzeti rendszerek közötti lényegi különbségeket
Vertikális igazságszolgáltatási hálózatok	Hazai intézmények hajtanak végre szupranatív döntéseket	Kapcsold a magasabb hatóságot a meglévő végrehajtási gépezettel
Törvényhozási hálózatok	A képviselők koordinálják a jogszabályokat és a felügyeletet	Potenciálisan összekapcsolhatnánk a nemzeti demokratikus folyamatokat a szélesebb körű kormányzással

Különösen fontos különbség következik: **a döntés nemzetközi helye és annak végrehajtásának országos helye nem kell egybeesni**.

A globális államképződés elmélete szempontjából ez egy jelentős felismerés. Egy fejlődő globális rend gyakorlati működésének nagy részében nemzeti bíróságokra, ügynökségekre és közigazgatási erőforrásokra támaszkodhat. A nemzeti intézmények fennmaradása önmagában nem bizonyítaná, hogy a hatékony kormányzati hatalom kizárólag nemzeti marad.

Ugyanakkor ezeknek az intézményi kapcsolatoknak eltérő politikai következményei vannak. Az információcsere összeegyeztethető jelentős nemzeti függetlenséggel. Egy tekintélyzett, szupranatív ítélet végrehajtása erősebb kapcsolatot igényel. A globális államképződés bármilyen értékeléséhez meg kell vizsgálnia ezeket a különbségeket.

3. Szabályozó hálózatok: hogyan válik az információ irányító hatalommá

A látszólag informális együttműködés jelentősége

A "The Accountability of Government Networks" (2001) megkülönbözteti azokat a hálózatokat, amelyek nemzetközi szervezeteken belül, végrehajtó megállapodások alapján és a formális átfogó megállapodásokon kívül működnek. Elszámoltathatósági problémáik intézményi eredetük és feladataik szerint változnak.

Slaughter elutasítja azt a feltételezést, hogy a formális törvényhozási hatalom nélküli testületeknek politikailag jelentéktelennek kellene lenniük. Ajánlásaik, politikai mintáik és elfogadott gyakorlatok összeállításai meghatározhatják a hazai döntéseket azáltal, hogy hiteles referenciapontokat nyújtanak.

Két különböző elszámoltathatósági kérdést is felismer: hogy a tisztviselők továbbra is felelősek maradnak-e hazai intézményeiknek, és hogy a hálózat megfelelően figyelembe veszi-e az intézmények nemzeti választókerületein kívüli embereket. A fejlett és fejlődő országok közötti egyenlőtlen befolyás különösen nehezíti a második kérdést. repository.law.indiana.edu

Az alkotmányos kérdés az, hogy a politika már a törvényhozás előtt szabványossá válhat.

Vegyünk egy hipotetikus szabályozási javaslatot, amelyet egy nemzetközi tisztviselőcsoport dolgozott ki. A résztvevők közös modell, szakmai konszenzussal és azzal az elvárással térnek haza, hogy országaik ezt végrehajtják. A hazai jogalkotás formálisan érintetlen maradhat, de a felelősnek vagy megvalósíthatónak tartott lehetőségek skálája már szűkült.

Ez nem bizonyítja, hogy minden nemzetközi szabvány megkerüli a demokráciát. Ez megmutatja, miért nem elegendő a végső hazai törvény jogi formája annak meghatározásához, hol alakult ki valójában a politika.

Globális információs ügynökségek

Slaughter 2003-as cikke, a "Global Government Networks, Global Information Agencies, and Disaggregated Democracy" a konkrét intézményi tervezés felé halad.

Európai megállapodásokra alapozva globális információs ügynökségeket javasol, amelyek koordinálhatják a tisztviselőket, összegyűjthetik és terjeszthetnék a tudást, valamint összeköthetik a köz- és magánszemélyeket. Az ilyen ügynökségek tényszerű nyilvántartásokat is kiadhatnak állampolgári panaszokról, lehetővé téve a nyilvános ellenőrzést anélkül, hogy általános kényszerítő joghatósággal rendelkeznének.

A tényleges döntéseket elsősorban a nemzeti tisztviselőknek osztja át. Azt is állítja, hogy a választott képviselők továbbra is elengedhetetlenek, és erősebb törvényhozói hálózatokat

javasol az információcserére, a jogszabályok koordinálására és más kormányzati hálózatok ellenőrzésére. slaughter.scholar.princeton.edu

Ezek a javaslatok egy lehetséges utat javasolnak, amelyen egy nemzetközi közigazgatási struktúra tartóssá válhat: az ismétlődő találkozókat állandó információs rendszerek, titkárságok, monitoring eljárások és elismert szabványok támogatják.

A nehéz kérdés az, hogy ki irányítja ezt az infrastruktúrát. Az intézmény, amely meghatározza a problémát, kiválasztja a releváns bizonyítékokat, és méri a sikeres teljesítményt, jelentős befolyást gyakorolhat a későbbi politikai döntésekre.

Slaughter javaslatai ezért fontosak egyszerre az együttműködés javításának mechanizmusaiként, mind pedig egy integráltabb globális adminisztráció alapjaként.

4. Bíróságok: a hatalom legerősebb elképzelése a nemzeti határokon átívelő fejlődésről

Slaughter igazságszolgáltatási írásai a legközvetlenebb bizonyítékokat szolgálják a vizsgálatodhoz. Számos különböző folyamatot vizsgálnak, amelyek révén a jogi hatalom transznacionálissá válhat.

4.1 Igazságszolgáltatási kommunikáció és szakmai azonosítás

A "A Typology of Transjudicial Communication" (1994) megkülönbözteti a vízszintes, függőleges és vegyes viszonyokat a bíróságok között. Emellett megkülönbözteti a kommunikáció formáit és céljait. Ez elemző szókincset biztosít a kapcsolatok számára, amelyek a jogi érvek cseréjétől egészen a strukturáltabb bírósági elrendezéseken át terjednek. slaughter.scholar.princeton.edu

A "A Global Community of Courts" (2003) című művében Slaughter kidolgozza azt az elképzelést, hogy a bírák szélesebb körű szakmai vállalkozásban vesznek részt. Vizsgálja az alkotmányos hitelfelvételt, a transznacionális peres eljárásokban való együttműködést, valamint a hazai és szupranatív bíróságok közötti kapcsolatokat.

Példái közé tartozik a határokon átnyúló csődeljárások koordinálása, ahol a bíróságok tárgyalhatnak a felelősség gyakorlati felosztásáról. Felismeri továbbá a konfliktusokat, más bíróságok hatáskörének ellenőrzését és a jogos jogi sokszínűséget is.

A záró vízió hangsúlyozza a párbeszédet, a fék-egyensúlyokat, valamint a meggyőző tekintélyt. Azt javasolja, hogy ez a közösség megközelítheti a formális globális jogrendszert, miközben megőrzi a hűséget több jogrendhez. jura.uni-hamburg.de

A politikai fejlődés szempontjából a szakmai azonosítás számíthat még a hivatalos alkotmányos egyezség kialakulása előtt. A bírák elkezdhetik a külföldi kollégákat egy közös vállalkozás résztvevőinek, külföldi ítéleteket pedig saját érveléseikhez való hozzájárulásként tekinteni.

Ennek ellenére a közös szakmai szemlélet önmagában nem teremt felsőbbrendű jogi tekintélyt. Az alkotmánybíróság tanulhat egy másik bíróságtól, miközben megtartja a felelősséget saját alkotmányának értelmezéséért. Az erősebb kérdés az, hogy az együttműködés mikor hoz létre

kötelezettségeket, joghatósági kötelezettségeket vagy végrehajtható korlátokat a hazai politikai intézmények számára.

4.2 Hatékony szupranatív bíráskodás tervezése

Laurence Helfer és Slaughter "Towards a Theory of Effective Supranational Adjudication" (1997) című műve közvetlenül vizsgálja, hogyan szereznek gyakorlati befolyást a nemzetközi bíróságok.

Magyarázatuk hangsúlyozza a belföldi bíróságokkal, ügyvédekkel, magánügyvédekkel és más érdekképviseletekkel való kapcsolatokat. Vizsgálják az igazságszolgáltatási függetlenséget, az érvelés minőségét, a releváns közönség tudatosságát és a fokozatos döntéshozatalt. Egy bíróság növelheti hatékonyságát azzal, hogy támogatást épít azok között a szereplők között, akik képesek végrehajtani vagy politikailag védeni ítéleteit.

Intézményi ajánlásaik közé tartozik az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága és az európai emberi jogi bíróságok közötti nagyobb együttműködés. Emellett teret tartanak a szerződés nyelve, intézményi cél és helyi körülmények alapján történő eltérésnek, egyértelműen ellenállva egyetlen politikai modell mechanikus kiterjesztésének minden szerződés rendelkezésére. mpil.de

Ez jelentős mechanizmus az intézményi fejlődésnek. Egy nemzetközi bíróság befolyást szerezhet olyan hazai szereplők tevékenységén keresztül, akik döntéseit hasznosnak találják a jogok védelmében, az igények előmozdításában vagy intézményi pozíciójuk megerősítésében.

Ilyen folyamatban a hatalom ismétlődő jogi kapcsolatok révén nő. A kormányok korlátozva lehetnek olyan intézmények által, amelyeket eredetileg ők segítettek létrehozni, mert a hazai szereplők most saját érdekeik vannak ezeknek az intézményeknek fenntartásában.

4.3 Magánhozzáférés, belföldi végrehajtás és központosítás

A legkifejezettebb állítás Robert Keohane, Andrew Moravcsik és Slaughter "Legalized Dispute Resolution: Interstate and Transnation" (2000) című művében jelenik meg.

Három központi dimenziót azonosítanak:

- **Függetlenség:** az ítélői elválása az érintett kormányoktól.
- **Hozzáférés:** az egyének és más nem állami szereplők képessége az eljárás kezdeményezésére.
- **Beágyazódás:** a nemzetközi bírálat és a hazai megvalósítás közötti kapcsolat.

A 487. oldalon kifejezetten előterjesztik azt a feltételezést, hogy a transznacionális bírák ezeket a jellemzőket felhasználhatják arra**, hogy "központosítsák a politikai hatalmat a nemzetközi intézményekben."** Azt is vizsgálják, hogyan mozgósítják a jogi megállapodások a kedvezményezetteket, és hogyan növelik a kötelezettségek visszavonásának költségeit. Ezek olyan hipotézisek, amelyek empirikus vizsgálatot igényelnek, nem pedig elkerülhetetlen előrehaladás állítását. slaughter.scholar.princeton.edu

A kérdésedre válaszolva, a magánhozzáférés különösen fontos. Ez lehetővé teszi, hogy a viták nemzetközi folyamatba kerüljenek anélkül, hogy a kormánynak diplomáciai támogatására

lenne szükség. A hazai megvalósítás ezután összekapcsolja az eredményt olyan intézményekkel, amelyek már képesek a közhatalom gyakorlására.

Az ebből született megállapodás folyamatos kapcsolatot teremthet az egyének és egy nemzetközi jogi hatóság között. Ez alkotmányosan jelentősebb, mint az alkalmi kormányok közötti együttműködés.

A döntő kérdés az, hogy ez a kapcsolat egy adott szerződéses rendszerre korlátozódik-e, vagy hozzájárul-e egy szélesebb politikai rendszerhez, amely egyre autonómabb képességgel rendelkezik a kötelezettségek meghatározására és érvényesítésére.

5. Szuverenitás rekonstruálása részvételként, képességként és felelősségként

A "Sovereignity and Power in a Networked World Order" (2004) koncepcionális indoklást ad ezeknek az intézményi változásoknak.

Slaughter ötvözi a Chayese család szuverenitásról alkotott felfogását, mint a hatékony nemzetközi intézményekben való részvételt, azzal az érvekkel, hogy a szuverenitást a népességek iránti felelősséggel köti össze. Megkülönbözteti a hatékony kormányzás elszigetelten való képtelenségét az államokon belüli súlyos visszaélések problémájától.

A cikk emellett megkülönböztetett nemzetközi jogokat és kötelezettségeket is tartalmaz a törvényhozói, végrehajtó és igazságszolgáltatási intézmények számára. Az ilyen megállapodások megerősíthetik a jogokat tiszteletben tartó intézményeket az elnyomó vagy korrupt ellenfelekkel szemben. Ezt úgy mutatja be, mint eszközt az államok képességének növelésére a lakosság védelmére és ellátására, miközben megtartja a nemzeti mechanizmusokat az ellentétes értelmezések megoldására.

A védelem felelősségének kezelése történelmileg is megalapozott: 2004-ben kifejezetten úgy írja le, mint egy feltörekvő elvnek, nem pedig már bevezetett jognak. paperzz.com

Az alkotmányos feszültség ebben az újradefiniálásban

Két különböző érték van itt.

Az egyik a **hatékony kapacitás**: vajon a közintézmények képesek megvédeni az embereket, szabályozni a gazdasági tevékenységet, és reagálni a problémákra?

A másik a **politikai függetlenség**: vajon egy politikai közösség meghatározhatja-e, hogy ezek az intézmények milyen célokat szolgálnak?

Ezek az értékek együtt mozoghatnak, de eltérhetnek is. A nemzetközi részvétel növelheti a szabályozó hatékonyságát, miközben csökkentheti a nemzeti kormány önállóan folytatható politikáinak körét.

Ennek következtében annak az állításnak, hogy a hálózatok erősítik a szuverenitást, meg kell határoznia, hogy a szuverenitás melyik aspektusát erősítik. A megnövekedett adminisztratív hatékonyság nem automatikusan biztosítja ugyanazt az autonóm politikai választási fokot.

Ez a különbség központi szerepet játszik a világállam-kérdésben. Az integráció a nemzeti kormányzati kapacitás javulását jelentheti, miközben ennek a képesség gyakorlását egy szélesebb intézményi rendtől függ.

6. "A nemzetközi jog jövője belföldi": nemzeti intézményeken keresztül kormányozni

Slaughter és William Burke-White "The Future of International Law Is Domestic (or, The European Way of Law)" (2006) című műve az egyik legvilágosabb intézményi célnyilatkozatuk.

Három funkciót azonosítanak a nemzetközi jog számára:

1. **A** hazai intézmények megerősítése kapacitásuk növelésével.
2. **A** hazai intézmények és csoportok támogatása, amelyek nemzetközi kötelezettségek teljesítését keresik.
3. **A nemzetközi követelmények megkövetelése érdekében kényszeríti a hazai cselekvést.**

Kifejezetten a leírásról a receptre lépnek. Elismerik a veszélyeket is, beleértve a gyengült hazai intézményeket, a demokratikus kísérletezés korlátozásait, az egyenlőtlen alkupozíciókat és a kormányok nemzetközi mandátumok manipulációját.

A végső minősítésük ugyanolyan jelentős: nem várják el, hogy a világ megismételje az Európai Unió politikai és gazdasági integrációjának mértékét. Ennek ellenére támogatják annak a módszer kiterjesztését, amelyen keresztül a nemzetközi jog átalakítja a hazai intézményeket. Harvard International Law Journal

Miért fontos ez a globális államképződés szempontjából

A legfontosabb elemző következtetés az, hogy a nemzetközi kormányzat bővítheti a hazai intézmények céljainak és kötelezettségeinek megváltoztatásával is.

Egy meglévő közigazgatási testület felelősséget vállalhat a külső követelmények végrehajtásáért. Egy hazai bíróság válhat olyan helyszínté, ahol nemzetközileg védett jogokat érvényesítenek. Egy törvényhozás politikai döntéseit olyan kötelezettségek köré szervezheti, amelyek tekintélyének értelmezése máshol történik.

Ilyen körülmények között a hazai intézményi formák tartóssága viszonylag keveset árul el a hatékony hatalom elosztásáról.

Ugyanakkor ugyanazok a mechanizmusok különböző politikai eredményeket támogathatnak. Stabilizálhatják a független államok közötti együttműködést, korlátozott szupranatív rendszert hozhatnak létre, vagy hozzájárulhatnak egy általánosabb alkotmányos rendhez.

Ezeknek az eredményeknek a megkülönböztetéséhez meg kell vizsgálnunk a kötelezettségek terjedelmét, az értelmezésre jogosult intézményeket, a politikai felülvizsgálat lehetőségeit, valamint a nemzeti és nemzetközi döntések ütközésekor fennálló hatáskört.

7. Alkotmányos elvek egy globális kormányzati rendhez

Slaughter alkotmányos javaslatai a nemzetközileg aktív közintézmények által okozott problémák kezelésére készültek.

A "Szétosztott szuverenitás" öt szervezőalapvet dolgoz ki:

Elv	A tervezett alkotmányos szerep
Globális mérlegelési egyenlőség	Fair lehetőségek részvételre és pályázatok megszerzésére
Jogos különbség	Védhető nemzeti és intézményi sokszínűség védelme
Pozitív komolyság	Aktív megfontolás és együttműködés más joghatóságok számára
Ellenőrzések és egyensúlyok	Hatalmi korlátozások intézményi ellensúlyokon keresztül
Szubbrendiáritás	Indoklás arra, hogy a döntéseket távolabb helyezzük a polgároktól

Ezeket informális normákként mutatja be, amelyek képesek irányítani a fejlődő hálózatokat, megkülönböztetve őket a hivatalosan elfogadott globális alkotmától. Vita azonban kifejezetten az alkotmányos elrendeződésekre támaszkodik, beleértve az amerikai ellensúlyokat és az európai szubciaritást. slaughter.scholar.princeton.edu

Az alkotmányos jelentősége az, hogy a nemzetközileg aktív intézmények közötti kapcsolatok normatív szervezés tárgyává válnak. Kapcsolataikat már nem kizárólag annak alapján értékelik, hogy egyes kormányok hasznosnak találják-e az együttműködést.

De több nehéz kérdés is fennáll.

Először is, **ki értelmezi ezeket az elveket tekintélytestesen?** Ha minden intézmény saját magyarázatában értelmezi a szubciaritást, az elv irányíthatja a megfontolást anélkül, hogy vitákat rendezne. Ha egy nemzetközi testület megszerzi a végső jogkört az értelmezésére, az erősebb alkotmányos hierarchiát teremt.

Másodszor, **mi határozza meg a résztvevők legitimitását?** A résztvevő tisztviselők közötti egyenlőség nem feltétlenül jelenti az egyenlőséget azok között, akiket döntéseik érintenek.

Harmadszor, **hogyan választják ki a közös célokat?** A fékek és egyensúlyok korlátozzák a hatalom gyakorlását, de önmagukban nem határozzák meg, melyik politikai közösség jogosult meghatározni céljait.

Ezek a kérdések távolságot mutatnak az együttműködés alkotmányos elvei és egy olyan politikai entitás alkotmánya között, amely képes az egész kormányzásra.

8. Biztonság, beavatkozás és kifejezett alkotmányos javaslatok

Slaughter biztonsági munkája erőteljesebb dimenziót ad a globális rendről alkotott értelmezéséhez. Külön vizsgálatot érdemel, mert a kényszer feletti hatalmat és azokat a feltételeket foglalja magában, amelyek között a szuverenitás megvédi az államokat a külső cselekvéstől.

8.1 "Egy nemzetközi alkotmányos pillanat"

Az "An International Constitutional Moment" (2002) című műben Slaughter és Burke-White azt javasolják, hogy az ENSZ Alapokmányának államközi erőszak tiltását egy további alapvető tiltással egészítsék ki a civilek elleni szándékos támadások ellen.

Célja, hogy összekapcsolják a humanitárius jogot, a nemzetközi büntetőjogot, a terrorizmusellenes jogot és az egyéni felelősséget. Azt is elismerik, hogy a javasolt elv előnyös lehetne a technológiailag fejlett államok és kormányok számára, akik szembeszállnak a felkelkelken, és védelmi intézkedéseket és kölcsönös alkalmazást követelnek az állami elkövetőkkel szemben. slaughter.scholar.princeton.edu

A jelentőség lényegi értelemben alkotmányos. Azt javasolják, hogy a nemzetközi rend egy további alapvető védelem tárgya – a civil egyén – köré szervezzék át.

Ez hozzájárulhat egy olyan politikai rendhez, amelyben az emberek közvetlenebb kapcsolatban állnak a nemzetközi tekintélytel. Ám egy univerzális elv, amely védi az egyéneket, nem dönti el, ki érvényesítheti azt. Az előterjesztő intézmények legitimitása továbbra is független kérdés.

8.2 "Megelőzendő kötelesség"

Lee Feinstein és Slaughter "A Duty to Prevent" (2004) című műve kiterjeszti a vitát az ellenőrizetlen uralkodókra is, akik tömegpusztító fegyvereket szereznek vagy használnak.

Kiemelik a megelőző intézkedéseket, beleértve az erőszaktól mentes intézkedéseket is, és javasolják a felelősség áthelyezését a gyanúsított államok felé. Preferált sorrendjük a Biztonsági Tanácstól indul, de lehetővé teszi a regionális testületek megfontolását, valamint sikertelen jóhiszemű erőfeszítések után koalíciókat vagy egyoldalú intézkedéseket korlátozó feltételek alatt.

A javaslat kifejezetten érzékeny a gyakorlati hatalmi különbségekre: megkülönböztetik Észak-Koreát Kínától, amikor figyelembe veszik, hol alkalmazható a kötelezettség. Ezek javasolt cselekvési elvek; önmagukban nem vezetnek törvényes kivételeket a Charta követelményei alól. slaughter.scholar.princeton.edu

Ez potenciális aszimmetriát mutat egy kormányzó norma univerzálissága és annak érvényesítésének szelektívsége között.

Egy globális hatóság, amely korlátozza a gyengébb államokat, miközben befogadja a nagyhatalmakat, fontos nemzetközi irányítási rendszerré válhat. Hogy ez közös politikai rendet alkot-e – vagy egyenlőtlen felügyeleti struktúrát alkot-e – további elemzést igényel.

2005-ös esszéje, a "Biztonság, szolidaritás és szuverenitás: az ENSZ reformjának nagy témái" ellensúlyt ad. Vizsgálja az emberi biztonság, a nagyobb kollektív felelősség és a többoldalú

önmérséklet közötti kapcsolatot, beleértve a Biztonsági Tanács eljárásainak fontosságát a kényszerítő cselekvés érdekében. slaughter.scholar.princeton.edu

8.3 A javasolt Demokráciák Koncertje

A 2006-os Princeton Project jelentése, *a Forging a World of Liberty Under Law (Forging a World of Liberty Under Law*), amelyet Slaughter és G. John Ikenberry közösen rendeztek, szokatlanul konkrét intézményi javaslatokat tartalmaz.

A javasolt Demokráciák Koncertje magában foglalná a nem nyugati demokráciákat és a már meglévő nyugati szövetségeseket. A tagság elkötelezettségeket igényelne a választásokkal, a végrehajtható polgári és politikai jogokkal, a tagok közötti nem agresszióval és a védelmi kötelezettségekkel kapcsolatban.

Egy kulcsfontosságú különbség jelenik meg az A mellékletben. Az alapító alapító hata megőrzi az ENSZ kötelezettségeit és a Biztonsági Tanács elsődleges felelősségét. Külön azonosított lehetséges módosításokat, amelyek a sikertelen Biztonsági Tanács reformjának feltételei szerint kétharmados többséggel a releváns katonai és kollektív biztonsági döntéseket is előveszik. A jelentés azt javasolja, hogy először az ENSZ engedélyét kérjük, miközben a koncertfelhatalmazást alternatív legitimitási alapként kezelik, ha a Tanács blokkolva marad. almendron.com

Ez jelentős bizonyíték arra, hogy egy explicit projekt a kollektív politikai hatalom felépítésére irányul.

A többségi döntéshozatal az erőszak kérdésében túlléphetné a résztvevő államokat azon a megállapodásokon, amelyek minden lépés egyhangú jóváhagyását követelnék. Ugyanakkor a javasolt döntéshozatali közösség szelektív.

Az Ön szemszögéből ez két lehetséges értelmezést kínál. Érthető úgy, mint egy részleges intézményi alapot egy szélesebb alkotmányos rendhez. Emellett kialakulhat, mint egy koalíció, amely globális hatalmat gyakorol anélkül, hogy politikailag elszámoltató lenne a világ népességének általánosságában.

A különbség a kormányzó közösség identitását érinti, nem csupán a cselekedeteinek földrajzi hatókörét.

9. Kormányzati hálózatoktól egy szélesebb hálózatba kapcsolt világig

Slaughter későbbi munkái kibővítik a releváns szereplők körét, és egyre inkább a hálózati tervezést a politikai szerveződés általános stratégiájaként kezeli.

9.1 Az amerikai hatalom a hálózati központiságon keresztül

A "A Grand Strategy of Network Centrality" (2012) a geopolitikai célt egyértelművé teszi. Slaughter azt állítja, hogy az Egyesült Államoknak központi pozíciókat kell elfoglalnia az érdekei szempontjából fontos hálózatokban. Ez magában foglalja a kapcsolatok feltérképezését,

befolyásos kapcsolatok azonosítását, partnerek mozgósítását és olyan feltételek megteremtését, ahol mások is cselekedhetnek.

Emellett a NATO központi koordinációs szerepét is mérlegeli szélesebb körű biztonsági kapcsolatokban. A vezetés nem feltétlenül foglalja magában az amerikai részvételt minden hálózatban, vagy közvetlen irányítást minden kezdeményezésben. s3.amazonaws.com

Ez fontos korrekciót nyújt bármely feltételezésre, miszerint a decentralizáció szükségszerűen egyenlően osztja el a hatalmat.

Egy hálózatnak nincs egyetlen parancsnoki hierarchiája, és mégis tartalmazhat stratégiailag kiváltságos pozíciókat. Azok az intézmények, amelyek irányítják a hozzáférést, az információkat, az erőforrásokat vagy a koordinációt, aránytalanul nagy befolyást gyakorolhatnak.

A globális állam-elemzés során ez megkülönbözteti az **intézményi központosítást** és **a hatékony hatalom koncentrációját**. Az utóbbi akkor is előfordulhat, ha a formális szervezeti struktúrák szétszórva maradnak.

9.2 A jog mint eszköz a szereplők összekapcsolására

A "Hatalmi vákuumok betöltése az új globális jogi rendben" (2013) című művében Slaughter megkülönbözteti a parancsnoksággal gyakorolt hatalmat a mások összehívásával, összekapcsolásával és mozgósításával gyakorolt hatalomtól.

Fontos szerepet oszt ki az ügyvédeknek, mert a jogi érvelés képes sokféle problémát jogi és kötelezettségi kapcsolatokká alakítani. Az ügyvédek segíthetnek a kormányi, vállalati és civil szereplők koordinálásában is. 03_slaughter

A szélesebb jelentés az, hogy jogi szakemberek segíthetnek kialakítani azokat a kapcsolatokat, amelyeken keresztül a globális kormányzás működik. Munkájuk döntési eljárásokat, részvételi jogokat, intézményi határokat és kötelezettségeket határozhat meg, mielőtt bármilyen átfogó politikai alkotmány létrejönne.

Ez a jogi szerveződést relevánssá teszi magának a hatalom megjelenésének, valamint a már kialakult hatalom szabályozásának idején.

9.3 *A sakktábla és a web*

A The Chessboard and the Web: Strategies of Connection in a Networked World (2017) egy stratégiát dolgoz ki az államok közötti hatalmi politikában és a szélesebb hálózatokban való cselekvésre.

Szervezeti kategóriái közé tartoznak a rezisztens hálózatok, feladathálózatok és skálázási hálózatok. Későbbi fejezetei a hálózati erőt, vezetést és a nagy stratégiát tárgyalják. Az alapvetés az, hogy különböző problémák különböző kapcsolati mintákat igényelnek, amelyek részt vesznek tisztviselők, vállalkozások, polgári szervezetek és más szereplők. Google Könyvek

Egy kapcsolódó 2016-os esszé szokatlanul egyenes kijelentést tartalmaz: **"Egy globális állam és társadalom bontakozik ki."** Slaughter ezt a fejleményt a hálózatok bővítésével társítja, miközben a romboló hálózatokról, politikai konfliktusokról és az államok közötti kapcsolatok folyamatos fontosságáról is tárgyal. cidob.org

A *politikai* kifejezés számít. Többet sugall, mint a szakított együttműködést, de nem teremt egy teljes államot. Egy politikai közösség közös gyakorlatokat és elvárásokat alakíthat ki, miközben megosztott marad intézményei és hatalmi forrásai tekintetében.

Az Ön vizsgálata szempontjából a releváns lehetőség, hogy a társadalmi és intézményi integráció megelőzheti az átfogó jogi megállapodást. Az ellenkező lehetőség az, hogy a bővülő hálózatok tartósan pluralok, versenyképesek és politikailag széttagoltak maradnak.

9.4 Összehangolt központok és befogadóbb rend

A "Opening Up the Order" (2021) című művében Slaughter és Gordon LaForge azt javasolják, hogy a kormányzati és nem kormányzati résztvevők azonosítható problémamegoldó központokon keresztül kapcsolják össze.

Nemzetközi szervezeteket képzelnek el ezek koordinálásában, rendszerezetesebb eredmények értékelését, és potenciálisan egy közös szervezetet a teljesítményértékelés érdekében. A javasolt fejlődés kevesebb, nagyobb központot foglal magában egy szélesebb hálózaton belül. Azt is elismerik, hogy a nem kormányzati megállapodások átláthatatlanok és elszámoltathatatlanok lehetnek, és egy olyan rendszert képzelnek el központi irányítás nélkül. strategicstudyindia.com

Ez a javaslat további alkotmányos kérdést vet fel: **ki határozza meg a sikeres teljesítményt?**

Egy mérőszám adminisztratív jellegűnek tűnhet, de annak kiválasztása a prioritásokat testesíti meg. Döntések arról, hogy mely eredmények számítanak, mely szervezetek érdemelnek finanszírozást, és mely résztvevők tanúsítják a kompetenciát, befolyásolhatják a kormányzati hatalom elosztását.

2024-es sokoldalú világról szóló beszélgetésében Slaughter további hangsúlyt fektet a szélesebb partnerségekre és a könnyedebb amerikai szerepre, beleértve azt is, hogy mások vezessék bizonyos kezdeményezéseket. Ez bármilyen értelmezést az egész karrierjének az exkluzív amerikai irány képviseletének minősíti. VPM

10. A fő kritikák

Három kritika különösen hasznos annak értékelésében, hogy Slaughter javaslatai elősegítik-e a legitim globális közhatalomot, a technokrata uralmat vagy a világkormányzat kialakuló formáját.

Philip Alston: a napirend és a kizárt személyek

A "The Mipoa of the Handmaidens" (1997) című művében Philip Alston megkérdőjelezi Slaughter korai hálózati beszámolójának prioritásait és a befolyás elosztását.

Azt állítja, hogy programja nem fordít elegendő figyelmet a szegénységre, az elosztásra és a társadalmi szükségletekre, miközben jelentős hangsúlyt fektet a hatalmas államok számára különösen fontos problémákra. Azt is megkérdőjelezi, hogy az informális hálózatok megfelelően képviselik-e a kizárt lakosságot, és hogy az ő beszámolója alábecsüli-e a vállalati hatalmat. ejil.org

A tartós elemző pont az, hogy **a hatékony globális koordináció nem bizonyítja, hogy a koordinált napirendje a globális közönséget** szolgálja.

Egy rendszer bizonyos területeken jelentős szabályozási kapacitást fejleszthet ki, miközben más szükségleteket intézményileg gyengébb hagy. Ezért bármely állításnak a globális államról meg kell vizsgálnia annak kormányzati képességeinek eloszlását és azokat a népességeket, akiknek érdekeit védi.

Slaughter későbbi hangsúlya az befogadásra, a közfelelősségre és a szélesebb körű partnerségekre kezeli ennek a problémának a bizonyos részeit. Ez nem szünteti el azt a szükségességet, hogy megvizsgáljuk, ki irányítja az erőforrásokat és a napirendeket bizonyos megállapodásokban.

José Alvarez: a liberális általánosítás határai

José E. Alvarez "Do Liberal States Behave Better?" című műve (2001) megkérdőjelezi Slaughter liberális elméletének empirikus alapjait és normatív következményeit.

Azt állítja, hogy a liberális államok nem mutatják következetesen azt a megkülönböztető jogi viselkedést, amelyet nekik tulajdonítanak. Bíróságaik ellenállhatnak nemzetközi kötelezettségeknek, átadhatják a nemzeti végrehajtóknak, vagy elkerülhetik a vitatott kérdéseket. Az együttműködés és a jogi befolyás olyan környezetekben is előfordul, amelyek nem felelnek meg egy egyszerű liberális/nemliberális megkülönböztetésnek. ejil.org

Ez a kritika azért fontos, mert az intézményi fejlődés elmélete tartós mintázatokra vonatkozó bizonyítékot igényel, beleértve az ellenállást és a kudarcot.

A sikeres európai megállapodások létezése nem bizonyíthatja, hogy globálisan egyenértékű kapcsolatok alakulnak ki. A politikai ösztönzők, intézményi függetlenség, jogi hagyományok és társadalmi támogatás külön vizsgálatot igényelnek.

Kenneth Anderson: a de facto szövetségi irány lehetősége

Kenneth Anderson 2005-ös átfogó kritikája, a "Squaring the Circle?" közvetlenül foglalkozik az alkotmányos feszültséggel.

Azt állítja, hogy a nemzeti tisztviselők nemzetközi hálózatokban való részvétele fokozatosan gyengítheti a demokratikus szuverenitást, még akkor is, ha a nemzeti intézmények formális hatalmat tartanak fenn. A 1301. oldalon egy lehetséges kimenetelt " **de facto föderalizált globális kormányzás világaként" írja le.**

Kritikája Slaughter stabilitását érinti, hogy ötvözze a globális kormányzási hatékonyságot, a nemzeti demokráciát és a folyamatos belföldi elszámoltathatóságot. A szövetségi állítás

Anderson kritikus következtetése, nem pedig Slaughter által kijelentett intézményi végpont. digitalcommons.wcl.american.edu

Anderson érve különösen releváns a kérdésedhez, mert nem függ a központosított világkormány megjelenésétől. A nemzeti politikai közösségek és egy szélesebb hatalmi rendszer közötti kapcsolat lehetséges átalakulását érinti.

A nézeteltérés tehát lényeges: vajon az különálló államok demokratikus intézményei továbbra is irányíthatják a egyre integráltabb kormányzati rendet, vagy a hatékony integrációhoz végül új politikai hatalom alapja szükséges?

11. Mennyire támogatja Slaughter munkája a világállam értelmezését?

A legerősebb értelmezés

Véleményem szerint a legerősebb érv annak, hogy a Slaughter a globális államiság szemszögéből nézzük, több mechanizmust ötvöz:

- A nemzeti intézmények folyamatos transznacionális felelősséget vállalnak.
- A nemzetközi bíráskodás kapcsolatokat alakít ki magánszemélyekkel és hazai végrehajtó szervekkel.
- A közös szabványok befolyásolják a nemzeti közigazgatást és a törvényhozást.
- Alkotmányos elveket javasolnak a résztvevő intézmények közötti kapcsolatok érdekében.
- A kollektív testületek hatáskörrel rendelkeznek a biztonság és az erőszak kérdéseiben.

Ezek a mechanizmusok együtt hihető beszámolót adnak arról, hogyan szerveződhetnek egyes közhatalom egy szélesebb politikai rendszer részeként.

Jelentőségük a kumulatív hatásukban rejlik. Egy egyetlen szabályozó hálózatnak nem feltétlenül lehet alkotmányos jelentősége. Egy tartós kombinációja az adminisztratív normáknak, az igazságszolgáltatásnak, a hazai végrehajtásnak, a részvételi szabályoknak és a kollektív politikai döntéseknek sokkal többet eredményezhetne.

Mi teremtene az államiság felé vezető átmenetet?

A releváns tesztnek egy decentralizált vagy szövetségi világállamot kell figyelembe vennie. Ha minden közhatalom egy központosított intézménybe kell mozdulnia, az már az elejétől kizárná a fontos lehetőségeket.

Én inkább öt kérdést vizsgálnék meg.

Először is, vajon a közös hatalom minden egyes esetben függetlenné válik a megállapodástól? Egy rendszer politikailag integráltabbá válik, amikor intézményei tekintélyes döntéseket hozhatnak az egyes részt vevő kormányok ellenállása ellenére.

Másodszor, van-e elég koherens hatáskörelosztás? Egy hatékony ágazati rendszerek gyűjteménye maradhat. Az állam kialakításához tartós kapcsolat szükséges a kompetenciáik között.

Harmadszor, a hatalom körüli konfliktusokat elismert közös keretben lehet rendezni? A tartós nézeteltérések összeegyeztethetők az alkotmányos kormányzattal. A lényeg az, hogy a résztvevők felismerik-e azokat az eljárásokat és intézményeket, amelyeken keresztül ezeket a nézeteltéréseket lehet kezelni.

Negyedszer, hogyan szervezik meg az erőforrásokat és a végrehajtást? Ezek decentralizáltak maradhatnak. De egy fejlődő államnak kellene megfelelően megbízható hozzáférésre van szüksége ahhoz, hogy fenntartsa hatalmát.

Ötödször, melyik politikai közösség engedélyezi és képes felülvizsgálni a rendszert? A nemzeti választói közösségek, a kormányok koalíciója, szakmai hálózatok és az emberiség egésze különböző lehetséges legitimitási források. Nem kezelhetők egyszerűen felcserélhetőként.

Slaughter munkája megvilágítja a lehetséges fejleményeket mindkét cím alatt, de nem mutatja be, hogy ezek egyetlen globális politikai entitássá koncentráltak volna.

Három lehetséges kimenetel

Intézményi mechanizmusai legalább három pályával egyeznek.

Az egyik az államok **közötti tartós együttműködés**, kiterjedt koordinációval, de folyamatos nemzeti ellenőrzéssel az alapvető politikai döntések felett.

A második részleges **alkotmányos integráció**, amelyben bizonyos területek elég autonóm közös hatalom alá kerülnek, míg más területek túlnyomórészt nemzeti maradnak.

A harmadik egy **szélesebb globális politikai rend**, amely potenciálisan az államiság jellemzőit is magában foglalja, ha a közös hatalom, erőforrások, alkotmányos szervezet és politikai legitimitás eléggé integrálódik.

További bonyodalmat jelent mindhárom közre: a rend formálisan befogadó lehet, de lényegileg egy kis állam- és intézménycsoport uralja azt. Globális elérése ezután meghaladná politikai képviseletének szélességét.

12. Általános értékelés

Slaughter hozzájárulása a vizsgálatodhoz rendkívül jelentős, mert **összekapcsolja a jogi mechanizmusokat, az intézményi tervezést és a politikai stratégiát**.

Igazságszolgáltatási tudománya elmagyarázza, hogyan szerezhet nemzetközi hatalom hazai támogatókat és végrehajtó intézményeket. Hálózatelmélete leírja, hogyan gyakorolhatnak meglévő közintézmények a határokon átnyúló irányító feladatokat. Szuverenitási írásai igazolják az új részvételi és kötelezettségi kapcsolatokat. Alkotmányos javaslatai elveket keresnek ezeknek a kapcsolatoknak a megszervezéséhez. Biztonsági és stratégiai írásai

megmutatják, hogyan metszenek ezek az eszmék a kollektív kényszerítéssel és az amerikai vezetéssel.

A legvédhetőbb következtetés az, hogy **Slaughter egyszerre szolgál egy eloszlatott globális közhatalom felépítésére és programját**. Néhány javasolt mechanizmusa hozzájárulhat egy fejlődő világállamhoz, amelyet szövetségi vagy decentralizált értelemben értenek. Mások fenntarthatnának egy tartós plrális nemzetközi rendet vagy egyenlőtlen rendszert, amely erős államokra épül.

Ezért a nemzeti intézmények megtartásának kifejezett preferenciája nem elegendő a kérdés rendezéséhez. Ugyanígy a globális hálózatok létezése sem elegendő a globális államiság megteremtéséhez.

A döntő kérdés az, hogy ezek az intézmények továbbra is eszközökké maradnak-e arra, amelyeken keresztül a különálló politikai közösségek együttműködnek, vagy fokozatosan egy közös politikai hatóság részeivé válnak, amelynek döntéseit ezek a közösségek már nem tudnak önállóan meghatározni. Slaughter munkája elég konkrétvá teszi ezt a kérdést ahhoz, hogy intézményenként vizsgálják.

Kiválasztott olvasmány útmutató

Az alábbi művek a legerősebb utat adják az érvelés során. Az időpontok az eredeti megjelenésre vonatkoznak.

Munkássága	**A vizsgálat fő jelentősége**
"Nemzetközi jog a liberális államok világában" (1995), ***European Journal of International Law*** **6:503–538**	A transznacionális állam és az intézményi hatalmi korlátozások korai felfogalma
Helfer és Slaughter, "Az effektív szupernacionális ítélkezés elmélete felé" (1997), ***Yale Law Journal*** **107:273**	Konkrét mechanizmusok, amelyeken keresztül a nemzetközi bíróságok hazai támogatást és hatékonyságot szereznek
Keohane, Moravcsik és Slaughter, "Legalizált vitarendezés: államközi és transznacionális" (2000), ***International Organization*** **54:457–488**	Kifejezett hipotézisek a politikai hatalom központosításáról
"A kormányzati hálózatok elszámoltathatósága" (2001), ***Indiana Journal of Global Legal Studies*** **8:347–367**	Információs hatalom és belföldi és külső felelősségvállalás
"A globális bírósági közösség" (2003), ***Harvard International Law Journal*** **44:191–219**	Igazságszolgáltatási koordináció, szakmai identitás és a globális jogi egység korlátai
Egy új világrend **(Princeton University Press, 2004)**	A vízszintes és vertikális kormányzati hálózatok általános architektúrája
"Szétszórt szuverenitás" (2004), ***Government and Opposition*** **39:159–190**	A globális kormányzati hálózatok számára javasolt alkotmányos elvek
"Szuverenitás és hatalom egy hálózatos világrendben" (2004), ***Stanford Journal of International Law*** **40:283–327**	A szuverenitás a kapacitás, részvétel és felelősség köré épül

Munkássága	A vizsgálat fő jelentősége
Slaughter és Burke-White, "A nemzetközi jog jövője belföldi" (2006), *Harvard International Law Journal* 47:327–352	A hazai intézmények megerősítésének, támogatásának és irányításának kifejezett programja
***A sakktábla és a web* (Yale University Press, 2017)**	A kormányzati hálózatokból a szélesebb kapcsolatok felé való terjeszkedése

A világkormányzat felé való esetleges átmenetről szóló legközvetlenebb vitához a **2000-es vitarendezési** cikket, **a "Disaggregated Sovereignity"**-t és **Anderson 2005-ös kritikáját** helyezném el egymás mellé. Együtt különösen világosan kiemelik a hatalmi kialakítás mechanizmusait, a javasolt alkotmányos védelmeket és a de facto federalizáció lehetőségét.

Benedict Kingsbury, Nico Krisch és Richard B. Stewart munkái

Munkájuk különösen releváns a kérdésedhez, mert azt vizsgálja, hogyan szervezik, gyakorolják és jogilag fegyelmezik a kormányzati hatalom a nemzetállamon túl. Közös projektjük – *a globális közigazgatási jog*, amelyet általában GAL rövidítenek – kifejezetten konstruktív dimenziót is tartalmaz: célja, hogy javítsa azokat az intézményeket és jogi gyakorlatokat, amelyeken keresztül a globális kormányzás működik. Ezért mind a meglévő hatalom elemzésére, mind az intézményi keret kidolgozására vonatkozik annak gyakorlásához. iilj.org

A központi kérdés, hogy a **globális hatalom jogi ellenőrzései egyszerre segíthetnek ennek a hatalomnak a kialakításában és konszolidálásában**. A részvétel, az érvelés és felülvizsgálat követelményei megvédhetik az embereket a nemzetközi intézményektől is. Emellett hatékonyabbá, elfogadhatóbbá és képesebbé tehetik az intézményeket a nemzeti adminisztrációk feletti hatalom gyakorlására.

Ennek ellenére a három szerzőt meg kell különböztetni. Kingsbury egy állami **jogi hatalom fogalmát dolgoz ki az államon túl**; Stewart az **intézményi tervezésre, a szabályozási kapacitásra és a figyelmen kívül hagyott érdekek védelmére** koncentrál; Krisch egyre inkább **pluralistás alternatívákat fejleszt ki az átfogó alkotmányos rend** helyett. Ezek a különbségek alapvető fontosságúak a globális állam-alakulással való kapcsolatuk értékeléséhez.

Véleményem szerint kutatásuk fontos elemeket ad a globális kormányzat jogi architektúrájához, amelyet széles körben a kormányzati funkciók gyakorlásaként értelmezünk. Az, hogy ez az építészet egy feltörekvő **globális államot** jelent-e, további vizsgálatot igényel a politikai integrációról, az intézményi hierarchiáról és a hatalom szerveződéséről.

1. Mi számítana bizonyítéknak egy kialakuló globális államra?

Túl korlátozó lenne egy világállamot csak egyetlen kormányzattal, parlamenttel, legfelsőbb bírósággal és központosított bürokráciával azonosítani. Egy állam lehet szövetségi, intézményileg megosztott, és belsőleg konfliktusos. Lehet autoriter is: **a demokratikus legitimitás hiánya önmagában nem teszi meg az államiság** hiányát.

Ehhez az elemzéshez három fejleményt kell megkülönböztetni.

Fejlesztés	Fő jellemző	Kapcsolat egy világállammal
Nemzetközi együttműködés	A kormányok megállapodások és intézmények révén koordinálják tevékenységüket.	Az együttműködés önmagában nem hoz létre új politikai entitást.
Globális közhatóság	Az intézmények jelentős döntéseket hoznak, szabványokat állapítanak meg, felügyelik a végrehajtást vagy felülvizsgálják a kormányzati magatartást határokon túl.	Az ilyen hatóság elláthatja a kormányzathoz kapcsolódó feladatokat.
Globális politikai integráció	Ezek a hatóságok eléggé összekapcsolódnak ahhoz, hogy tartós politikai rendet tartsanak fenn, beleértve a hatalom elosztását és a konfliktusok kezelését is.	Itt válik lehetővé egy erősebb érv a globális államalakulásról.

Ezek elemző megkülönböztetések, nem merev ellenőrzőlista. A meglévő államok nem rendelkeznek tökéletesen kialakított kompetenciákkal vagy korlátlan erőforrásokkal. Ezzel szemben a nemzetközi szerződések már most is kötik az államokat a közvetlen preferenciáikon túl, így önmagában a jogi kötelezettség nem tudja megkülönböztetni a nemzetközi szervezeteket az államiságtól.

A legkifejezőbb kérdések a következők:

- Ki határozhatja meg vagy bővítheti egy intézmény kompetenciáját?
- Ki rendezi a gazdasági, biztonsági, környezeti és társadalmi célok közötti konfliktusokat?
- Hogyan biztosítják a megvalósítást, finanszírozást és végrehajtást?
- Fenntarthatja-e a megállapodás tekintélyét, ha a befolyásos résztvevők ellenzik bizonyos kimeneteleket?
- Intézményei kollektíven alkotnak politikai rendet, vagy átfedő elrendezések gyűjteménye maradnak?

A GAL több kérdést is megvilágít. Nem oldja meg mindet, és három alapítója eltér abban, hogy meddig kell haladnia az intézményi integrációnak.

2. Közös projekt: a globális kormányzás igazgatásként való kezelése

2.1. A "globális közigazgatási tér" jelentősége

2006-os bevezetőjükben Krisch és Kingsbury egy **globális igazgatási teret írnak** le, ahol a belföldi és nemzetközi ügyek hagyományos elkülönítése megbízhatatlanná válik. A nemzeti tisztviselők részt vehetnek a nemzetközi szabványok kialkotásában, majd hazai szinten is bevezethetik azokat. A nemzetközi intézmények közvetlenül dönthetnek az egyéneket érintő ügyeket. A formálisan nem kötelező érvényű szabványok erősen befolyásolhatják a nemzeti választásokat. Ennek következtében a globális kormányzás elszámoltathatósága nem értékelhető kizárólag azzal, hogy megkérdezik, az államok eredetileg hozzájárultak-e egy intézmény létrehozásához. ejil.org

A kérdésed jelentősége jelentős. Egy nemzeti minisztérium jogilag nemzeti maradhat, miközben egy szélesebb körű közigazgatási rendszerben működik. Tisztviselői elkötelezettségeket, szakmai elvárásokat és intézményi kapcsolatokat szerezhetnek, amelyek befolyásolják, hogyan használják a hazai hatásköreiket.

Az államformálás szempontjából ez lehetséges átalakulást sugall **a meglévő államgépezetben**. A globális hatalomnak nem kell teljesen új bürokráciával helyettesíteni a nemzeti adminisztrációkat. Ezen keresztül működhet.

De ezt a lehetőséget empirikusan kell vizsgálni. A nemzetközi együttműködésben való részvétel erősítheti a nemzeti adminisztratív kapacitást, korlátozhatja azt, vagy mindkettőt különböző szempontból megvalósíthatja.

2.2. Öt intézményi forma

Az alapító cikk, *a The Emergence of Global Administrative Law* (2005) öt átfedő formát különbözteti meg:

Forma	**Illusztráló intézmények vagy eligazítások**
Formális nemzetközi szervezetek	Az ENSZ Biztonsági Tanács és a Világbank
Transzkormányos hálózatok	A Basel Bizottság és a nemzeti szabályozók közötti együttműködés
Elosztott adminisztráció	Nemzeti hatóságok globális szabályozási megállapodásokat vezetnek be
Hibrid köz- és magánszféra megállapodások	ICANN, a cikk eredeti besorolásában
Magán szabályozó intézmények	ISO és más nemzetközi szabványalkotók

Ezek elemző típusok, nem pedig a világkormány különálló szintjei. A közös keretbe való bevonásuk azonban lényeges: a közintézményeket, nemzeti ügynökségeket és magánszabályozókat is ugyanabba a vizsgálatba vonják a kormányzati hatalomról. iilj.org

A magánstátusz ezen a megközelítésen nem zárja meg a vizsgálatot. A releváns kérdés az, hogy egy intézmény szabályozó funkciót lát-e el, amelynek jelentős közjogi következményei vannak ahhoz, hogy közjogi fegyelemeket indokoljon.

2.3. A jogi mechanizmusok

Kingsbury és Stewart egy visszatérő mechanizmuskészletet azonosítanak:

Mechanizmus	**Mit tesz lehetővé**
Átláthatóság	Hozzáférés releváns szabályokhoz, információkhoz és döntéshozatali nyilvántartásokhoz
Részvétel	Lehetőségek az érintett érdekek döntéseinek befolyásolására
Érvelés	Az intézményi választások magyarázata és igazolása
Kritika	Bíróságok, bíróságok vagy más felülvizsgálati testületek döntéseinek vizsgálata

Megkülönböztetik továbbá ezeknek a mechanizmusoknak a különböző célokat: a szervezeti fegyelem fenntartását, a jogok védelmét és a demokratikus értékek előmozdítását. Ezek a célok átfednek, de nem azonosak. iilj.org

Például egy felülvizsgálati mechanizmus egy nemzetközi intézményt hűbbé tehet legbefolyásosabb tagjai utasításaihoz. Ez javíthatja az adminisztratív elszámoltathatóságot, miközben keveset tesz azokért, akiket a politikája hátrányosan érint. Alternatívaként az eljárási jogok lehetővé tehetik, hogy ezek az emberek megkérdőjelezzék mind az intézmény adminisztrációját, mind a domináns tagjait is.

Az adminisztratív jogszerűségnek tehát nincs egyetlen politikai iránya. Hatásai attól függenek, ki hivatkozhat rá, ki ellen, milyen szabványok alapján és milyen jogorvoslatokkal.

2.4. A konstruktív ambíció egyértelmű

Az alapító cikk kifejezetten magában foglalja a transznacionális struktúrák azonosítását, tervezését és felépítésének támogatását, amelyek képesek az igazgatási jogi funkciók ellátására. Továbbá elismeri, hogy a globális kormányzás adminisztrációként való leírása stabilizálhatja és legitimálhatja azt, előnyt teremthet a meglévő hatalmi birtokokat, és megerősítheti az északi vagy nyugati jogi elképzeléseket. Ezek a elismerések a nyomtatott 27–28. oldalon találhatók. iilj.org

Ez különösen releváns az eredeti aggodalmadat az intézményi fejlesztésekkel kapcsolatban, amelyek elősegítik a globális hatalmat.

A konstruktív dimenziót nem kell rejtett szándékokból levonni. Magában a programban jelenik meg. További érvet igényel az az állítás, hogy a globális közigazgatási intézmények felépítése globális **állam** felépítésének felel meg.

3. Benedict Kingsbury: a globális közhatalom jogi konstrukciója

3.1. "Nyilvánosság" és a jog fogalma

Kingsbury fő jogtudományi hozzájárulása a *"Jog" fogalma a globális közigazgatási jogban* (2009).

Átalakítja H. L. A. Hart társadalmi gyakorlatokra, jogi forrásokra és elismerésre gyakorolt hangsúlyát, miközben hozzáadja a **nyilvánosság** követelményét. A jogi hatalomra hivatkozó intézményeket közjogi kötelezettségek alapján kell értékelni, mint a jogosság, racionalitás, arányosság és jogvédelem. A nyilvánosság befolyásolhatja azt is, hogy más intézményeknek milyen súlyt kellene adniuk döntéseinek. Kingsbury azonban elismeri, hogy a GAL-nak hiányzik egy közös elismerési szabálya, amely egységes jogrendszert azonosítana; a végső nagyobb egységet nyitva hagyja, ahelyett, hogy azt teljesítettnek tekintené. iilj.org

A legfontosabb lépés, hogy a globális hatalom jogi jellege nem magyarázható meg kizárólag egy szuverén parancsnoksághoz vezető láncon keresztül.

Ennek potenciálisan konstitutív hatása van. Vegyünk egy olyan intézményt, amelynek szabványai már befolyásolják a kereskedelmi vagy kormányzati magatartást. Egy közjogi rekonstrukció egyszerre két dolgot is képes végrehajtani:

1. Követeljék meg, hogy az intézmény igazolja döntéseit, és tiszteletben tartsa az érintett érdekeket.
2. Biztosíts egy szókincset, amelyen keresztül a szabványok jogi hatalom gyakorlásaként felismerhetők lesznek.

A második hatás számít a globális államképződés szempontjából. Egy kormányzó intézmény akkor válik tartósabbá, ha mások döntéseit jogi megfontolásnak érdemliknek tekintik, nem csupán tanácsként vagy alkupozícióként.

3.2. A nyilvánosság és a nyilvánosság közötti megoldatlan kapcsolat

A nehéz kérdés az, **hogy melyik közvélemény** adja ennek a hatóságnak normatív alapját.

Ming-Sung Kuo válasza a Kingsbury-re azt állítja, hogy a nyilvánosság nem oldja meg megfelelően a demokratikus legitimitás problémáját. A közhatalmat gyakoroló entitások azonosítása különbözik attól, hogy kik jogosultak létrehozni és irányítani őket. Kuo különösen aggódik amiatt, hogy az intézmények közötti kapcsolatok jogi technikákkal szervezhetők, miközben a releváns politikai közvélemény alapvető kérdése megoldatlan. academic.oup.com

Ez a kritika azonosít egy lehetséges szakadékot a jogi intézményépítés és a politikai közösségépítés között.

Egy nemzetközi szabályozó átláthatóvá, eljárásileg igazságossá és jogilag kifinomulttá válhat anélkül, hogy olyan intézmény lenne, amelynek kormányzati mandátumát a érintett lakosság közösen engedélyezheti vagy módosíthatja. A közjogi nyelvezet javíthatja a magatartását, miközben a hatáskör elosztása lényegében érintetlen marad.

Az Ön kérdéséhez ez egy központi különbség: **egy globális közjogi keretrendszer létrehozása megelőzheti – és potenciálisan helyettesítheti – egy globális politikai közvélemény** kialakulását.

3.3. Nemzetközi szervezetek: az igazgatási jog lehetővé teheti a kiterjesztett cselekvést

2009-es nemzetközi szervezetekről szóló cikkükben Kingsbury és Lorenzo Casini a vészhelyzeti intézkedéseket, az emberi jogokat, a terepi műveleteket, a köz- és magánszféra partnerségeket és a szokásos szerződéskötésen kívüli szabályozási eszközöket vizsgálják. Kifejezetten a GAL-nak kritikus szerepet és szerepet adnak a hasznos intézményi tevékenységek hatékonyságának és legitimitásának növelésében. A WHO SARS-re adott válaszáról szóló beszélgetésük különösen árulkodó: pozitívan tekintik a gyors cselekvést annak ellenére, hogy a kifejezett hatáskörök bizonytalansága van, miközben hangsúlyozzák a felügyeletet és az intézményi terjeszkedés kockázatait. iilj.org

A világállam-relevancia a **kapacitás és az engedély közötti** kapcsolatban rejlik.

Egy intézmény, amely sürgős problémával szembesül, túlléphet az alapító eszköze egyértelműen előrelátó eszközein. A későbbi jogi érvelés szabályozhatja ezt az intézkedést az intézményi cél, eljárási garanciák és felülvizsgálat értelmezésével.

Az én értelmezésem szerint az ilyen fejlemények hozzájárulhatnak a kormányzati kapacitás növekedéséhez anélkül, hogy átfogó alkotmányos döntést hoznának. Mégis több lehetséges kimenetel is van. A vészhelyzeti intézkedések kivételesek lehetnek; világosabb korlátokat ösztönözhetnek; vagy egy szélesebb intézményi szerep alapjává válhatnak.

A releváns kérdés tehát az, hogy az igazgatási jog csupán egy adott intervenciót fegyelmez-e, vagy segít-e a folyamatos kompetenciát megállapítani.

3.4. Befektetési választottbíróság, mint a közigazgatás egyik formája

Kingsbury Stephan Schill-lel közösen végzett munkája, *a Investor-State Arbitration as Governance* (2009) című művében ezt a megközelítést kiterjeszti befektetési vitákra is.

Azt állítják, hogy a választottbírósági döntések többet, mint az egyes ügyeket megoldják: a díjak befolyásolják az állami igazgatással kapcsolatos elvárásokat és a későbbi bíróságok érvelését. Vizsgálják az arányosságot, mint módszert a befektetői védelem és a közcélok közötti konfliktusok kezelésére, miközben azt javasolják, hogy maguk is a választottbíróságok közjogi fegyelemeknek legyenek alávetve. Értékelésük továbbra is minősített: a befektetők által vezetett ügyek kiválasztása, a korlátozott politikai felügyelet és más intézményi korlátok bonyolítják a rendszer legitim közkormányzási igényét. iilj.org

Ez a munka különösen jelentős, mert egy ítélkezési mechanizmus átalakítását vizsgálja általánosabb szabályozási szabványok forrásává.

Az intézményi következmények túlmutathatnak a vita felein is. A felülvizsgálatra számító kormányok alakíthatják a jövőbeli jogszabályokat vagy adminisztratív döntéseket a bíróságok által megfogalmazott szabványok körül. Az ügyészi szakma döntéseket releváns iránymutatásként kezelve erősítheti ezt a hatást, még akkor is, ha nincs hivatalos doktrína, amely minden korábbi ítéletet kötelező precedenssé tenne.

Az Ön szemszögéből a kulcskérdés egy transznacionális képesség kialakulása a nemzeti közvélemény-választások értékelésére. A közjogi rekonstrukció mérsékelheti ezt a képességet, miközben hitelesebbé is teheti.

Ennek ellenére korai lenne egy ilyen rendszert teljes politikai értelemben globális igazságszolgáltatással azonosítani. Hatásköre, indító pártok, elérhető ügyek és a környező intézmények továbbra is rendkívül válogatóak.

3.5. Donaldson és Kingsbury: a szakértelem változatlanul túlélheti az eljárási reformot

Különösen fontos kvalifikáció található Megan Donaldson és Kingsbury *Ersatz Normativity or Public Law in Global Governance* (2013) című művében.

Vizsgálják a Világbank, az OECD és az UNCITRAL előírásait a nemzeti infrastruktúra szabályozásra vonatkozóan. Ezek az eszközök bizonyos gazdasági és állami modelleket

támogathatnak formálisan nem kötelező jellegük ellenére. A GAL kritikájuk közvetlen: az eljárási részvétel érintetlenül hagyhatja a domináns szakértelmet és gazdasági feltételezéseket, miközben elkerüli az alkotmányos kérdést, hogy mely intézményeknek kellene dönteniük. Megjegyezik, hogy az OECD-konzultáció során alapvetően eltérő civil szervezetek beküldéseit nagyrészt félretették a végleges dokumentumban. iilj.org

Ez jelentős belső kritika az igazgatási reform ellen.

Tegyük fel, hogy egy konzultáció lehetővé teszi a privatizációs program végrehajtásáról szóló érveket, de az intézményi keretrendszer már így is kezeli a privatizációt megfelelő célként. A részvétel ekkor egy korábbi politikai megállapodás keretében történik, amelyet a résztvevők nem tudnak hatékonyan megvitatni.

Az alkotmányos kérdés a megállapodás megkötésének jogkörét érinti. Ki döntött el, hogy az illetékes intézménynek kell meghatároznia a megengedett politikai alternatívákat? Ki követelheti tőle, hogy újragondolja az irányítási feltételezéseit?

Ez az elemzés egy pontosabb változatot támaszt alá a globális hatalommal kapcsolatos aggodalomról: **az eljárási nyitottság együtt létezhet egy korlátozott elfogadható politikai választási** lehetőségekkel.

3.6. Infrastruktúra és egy átfogó "közközönség"

Kingsbury későbbi infrastrukturális munkái kiterjesztik a vizsgálatot a formális intézményeken túl. 2019-es *Infrastructure and InfraReg* cikkében a fizikai és digitális infrastruktúrák olyan megállapodásokként jelennek meg, amelyek képesek a jogot megvalósítani, akadályozni vagy átalakítani, és függőségeket teremteni. Hosszabb távú, a közvélemény bevonásával kapcsolatos megfontolást sürgette, miközben felismeri, hogy a nemzetközi intézményépítés megállhat, és a technológiai fejlődés csökkentheti a hagyományos nemzetközi jog relatív befolyását. iilj.org

Ez anyagi dimenziót ad a világállam kérdéséhez. A kormányzási képesség a rendszerek feletti ellenőrzésből válhat ki, amelyekre a népességek támaszkodnak, még akkor is, ha ennek az irányításnak az alkotmányos státusza homályos.

Az Infrastructures and Laws: Publics and Publicness (2021) című művében Kingsbury és Nahuel Maisley vizsgálják a jogilag elismert választókerületek és az infrastruktúrán keresztül összekapcsolt emberek közötti eltérést. Vékony, átfogó **"közközösségként"** tekintenek, ahol képviseleti elrendeződések alkalmazkodnak a különböző közvéleményekhez, amelyek összefonódnak a körülmények. Azt is felismerik, hogy a központosított szabályozás megörökíthető, és hogy a demokratikus joghatósági elkülönülés megőrzése értékes. iilj.org

Ez az egyik legfelvegettebb részlet a szélesebb politikai integráció elméletéhez. A közönségek közötti kapcsolatokat képzeli el, amelyek maguk is nyilvános jellemmé kapnak.

Azonban a javasolt közönség szándékosan vékony. A közi rend vizsgálataként kellene értelmezni, nem pedig egy szuverén világpolitikai rendszer teljes tervének.

4. Richard B. Stewart: szabályozási kapacitás, intézményi reform és figyelmen kívül hagyás

4.1. Az igazgatási jog áthelyezése a hazai alkotmányos kereten túlra

Az U.S. Administrative Law: A Model for Global Administrative Law? *című műben* Stewart a hazai közigazgatási jog tapasztalatát vizsgálja, mint egy forrást a globális intézményi tervezéshez, amelyet más hagyományok egészítenek ki.

Megkülönbözteti a nemzeti ellenőrzéseken alapuló megközelítéseket azoktól, amelyek globális megállapodásokon belül fegyelmeznek a fegyelmi szabályokat. Szembeszáll továbbá az adminisztrációval is, amely független bírói felülvizsgálat nélkül működik: az átláthatóság és a részvétel javíthatja a reagálást, bár gyengébb védelmet nyújtanak, mint egy fejlett jogi jogorvoslati rendszer. Érvelése kifejezetten ellenáll annak feltételezésének, hogy az amerikai vagy európai intézményi fejlődés globálisan újra előreprodukálja. iilj.org

A két megközelítésnek eltérő következményei vannak a szuverenitásra nézve.

Az erősebb belföldi ellenőrzés újrakötheti a nemzetközi szabályozási tevékenységet a nemzeti politikai intézményekkel. A globális megállapodásokban kivetett követelmények ehelyett további külső szabványoknak vehetik alá a nemzeti tisztviselőket.

Ez a kombináció különösen fontos. Egy globális rendszer nemzeti bíróságokat és közigazgatási eljárásokat használhat a végrehajtás biztosítására, miközben ugyanazok az intézmények lehetőséget kínálnak globális döntések megvitatására. A hatóság irányvonalát nem lehet kizárólag a vizsgáló testület földrajzi elhelyezkedéséből értelmezni.

4.2. A "figyelmen kívül hagyás" problémája

Stewart 2014-es jelentős tanulmánya, *a Remedying Disregard in Global Regulatory Governance*, azonosítja az intézményekben tapasztalt egyenlőtlen megítélést, valamint a kereskedelmi, befektetési és termelést szolgáló erős rezsimek és a sérülékeny csoportok és társadalmi érdekek gyengébb védelmei közötti szélesebb egyensúlyhiányt.

Intézményi kerete a következőket különbözteti meg:

Kategória	**Releváns hatáskör**
Döntési szabályok	Hatáskör a döntéshozatalban való részvételre
Elszámoltathatósági mechanizmusok	Jogosultság elszámolást követelni és szankciókat vagy jogorvoslatokat kérni
Egyéb intézkedések a tiszteletet elősegítő intézkedések	Átláthatóság, benyújtások, érvelések, valamint hírnév- vagy piaci nyomás

Felelősségre vonja a felelősséget a döntéshozók és azonosítható számlatulajdonosok közötti strukturált kapcsolatért, megkülönböztetve a választási, hierarchikus, felügyelői, pénzügyi és jogi formákat. Önmagában a konzultáció nem teremt ilyen kapcsolatot. iilj.org

Ez analitikusan értékes, mert a "elszámoltathatóság" gyakran elrejti a tényleges hatalom elosztását.

Egy érintett közösség információt kaphat és tiltakozásokat nyújthat be anélkül, hogy joga lenne újraértékelésre kényszeríteni. Egy támogató kormány ezzel szemben jelentős befolyással bírhat az erőforrások visszatartásának révén.

Ha mindkét kapcsolatot részvételnek vagy felelősségvállalásnak nevezzük, az elhomályosítaná, pontosan elhomályosítaná, mi számít.

A világállam kérdésében Stewart egy módszert kínál a kialakuló adminisztratív rend belső szervezetének tanulmányozására: ki szavaz, ki finanszíroz, ki felügyel, ki perelhet, és ki csupán figyelmet kérhet.

Koncepciója intézményenként megreform korlátait is feltárja. Egy befektetési intézmény eljárásainak javítása nem hoz létre automatikusan hatékony intézményt, amely megvédi a befektetés által elűzött embereket. Az intézményi kapacitás eloszlása a politikai területek között továbbra is politikai kérdés.

4.3. WTO: egy kifejezett javaslat az igazgatási hatalom megerősítésére

Stewart és Michelle Ratton Sanchez Badin 2011-es WTO-cikke három dimenziót választ meg a GAL számára:

- **Vertikalis:** eljárási követelmények vonatkoznak a nemzeti adminisztrációkra.
- **Belső:** hasonló követelmények a WTO saját adminisztratív szervei számára.
- **Horizontal:** más szabványalkotók eljárásainak figyelembevétele, amikor eldöntik, hogy elismerik-e a szabványaikat. Papírosság

Intézményi javaslatuk különösen releváns itt. Támogatják a WTO testületek által alkotott adminisztratív jogalkotást, és azt javasolják, hogy a bírói tisztelet a szerződés értelmezéseikkel szemben, a közvélemény véleménye és az indokolt igazolás feltétele. Stewart korábbi tervezete kifejezetten összekapcsolja ezeket a változtatásokat a WTO adminisztratív testületeinek függetlenségének és tekintélyének növelésével. A javaslat az akkoriban *uralkodó amerikai Chevron-doktrínát* használja analógiaként; ezt elavult reformjavaslatként kell értelmezni. Oxford Academic

Ez több, mint egy külső visszatartó program.

Egy olyan szabály, amely előírja, hogy a bíróságok a eljárási szempontból minősített adminisztratív értelmezésnek adják alá, átruházza az irányítási hatáskört. Azonosít egy intézményi döntéshozót, akinek ítéleteinek különleges súlyt kell kapnia.

Az ebből született fejlődés egy alkotmányos megkülönböztetés formájában értelmezhető egy globális rendszeren belül: a politikai képviselők, az igazgatási testületek és az igazságügyi szervek egyre különállóbb funkciókat szereznek.

Ugyanakkor a szektorális alkotmányos megkülönböztetés továbbra is megoldatlanul marad, hogy a kereskedelmi hatalom hogyan viszonyul más típusú hatalomhoz. Egy rezsim megerősítése növelheti az általános integrációt, vagy fokozhatja a rezsimek közötti konfliktusokat.

4.4. A globális együttműködés erősítheti az államokat és gyengítheti a belföldi irányítást

Az Állami szabályozási kapacitás és az igazgatási jog és kormányzás a globalizáció alatt című művében – amely 2016-ban munkapapírként érhető el és 2017-ben fejezetként jelent meg – Stewart azt vizsgálja, hogyan növeli a nemzetközi együttműködés a szabályozói kapacitást, miközben növeli a delegációt és az ezzel járó kontrollproblémákat.

Kifejezetten a szabályozó hatalmat geopolitikai rivalizálás forrásaként kezeli. A hatalmas joghatóságok gazdasági, ideológiai és stratégiai célokat követhetnek szabályozási együttműködésen keresztül, míg a gyengébb joghatóságok olyan szabványokat valósíthatnak meg, amelyekben kevés befolyásuk volt. Hangsúlyozza azt is, hogy a nemzetközi kötelezettségek erősen befolyásolhatják a későbbi hazai eljárásokat, még akkor is, ha a tisztviselők meglévő nemzeti törvényes hatáskörök alá tartoznak. iilj.org

Ez fontos korrekciót nyújt egy egyszerű képhez, amely az államok globális szintű hatalomvesztéséről szól.

Egy állapot különböző komponensein eltérő változások lehetnek:

- A végrehajtó hatalom nemzetközi befolyást szerezhet.
- Egy szakszervezet szakértelmet és szabályozási befolyást szerezhet.
- A törvényhozás elveszítheti gyakorlati befolyását a politikai döntéshozatalban.
- A polgárok rájöhetnek, hogy a döntő tárgyalás még a belföldi konzultációk kezdete előtt történt.

Ezek az intézményi struktúrából származó elemző lehetőségek, nem pedig azt állítják, hogy minden eset ugyanazt a mintát követi.

A globális állam-alakulás esetén az a következtetés, hogy az államhatalom **átszervezhető**, nem pedig egyszerűen átadható. Néhány állam és államrész központi szereplővé válhat egy szélesebb kormányzati rendben.

4.5. Fokozatos reform és lehetséges rendszerszintű hatások

Stewart 2015-ös értékelése szokatlanul őszinte. A GAL normatív teljesítményének értékelését alulfejlettnek nevezi, és figyelmeztet a túlzottan optimista értékelésekre. A hatékonyságot, a közvéleményt érintő döntéseket, a jogvédelmet és a demokratikus értékeket különbözteti meg a siker különböző mércéinek.

Ugyanakkor olyan munkát javasol, amely az eljárásokon túlmutat a konstitutív megállapodásokra és az új intézményekre, amelyek szabályozói hiányosságokat kezelnek. Azt javasolja, hogy a felhalmozott fokozatos reformok végül rendszerszintű hatást gyakorolhatnak, így a GAL példamutató vagy akár kötelező modell lesz a globális igazgatásban. Oxford Akadémiai

Ez az egyik legvilágosabb rész, amely egy minősített integrációs tézist támogat.

A mechanizmus összeadó lenne. Egyes intézmények eljárásokat alkalmaznak; más intézmények felismerik és újraalkotják azokat; a jogi elvárások általánosabbak lesznek; ezektől az elvárásoktól való eltérés nehezebben igazolhatóvá válik.

Az én értelmezésem szerint ez egy közös közjogi infrastruktúrát hozhatna létre egyetlen alkotmányos alapító pillanat nélkül. De Stewart a rendszerszintű átalakulást lehetőségként mutatja be, nem pedig egy kialakított történelmi pályát.

5. Nico Krisch: globális hatalom szükséges alkotmányos központ nélkül

5.1. A versengő választókerületek elszámoltathatósága

Krisch *The Pluralism of Global Administrative Law* (2006) című műve egy politikailag fontos megfigyelésből indul: a globális intézmények már most is nagy felelősséget jelenthetnek befolyásos tagoknak, támogatóknak vagy szervezett érintetteknek. A probléma az, hogy **kinek** tartoznak elszámoltathatóak.

Megkülönbözteti a nemzeti, államközi és kozmopolita választókerületeket, és megvizsgálja, hogy igényeik hogyan versengnek össze. A genetikailag módosított szervezetekről szóló vitájában a WTO, európai és biobiztonsági megállapodások közötti kölcsönhatásokat vizsgálja. A kihívások és alkalmazkodás lehetőségeit támogatja anélkül, hogy minden választókerületnek vétójogot adna vagy egy végső hierarchiát teremtene. Elismeri azt is, hogy egyenlőtlen képességekkel rendelkeznek a döntések megvitatására. ejil.org

Ez a megközelítés eltér mind az exkluzív nemzeti szuverenitástól, mind az átfogó globális alkotmányosságtól.

A központi politikai nehézség, hogy az érintett közösség vitatott. A nemzeti állampolgárok, más államok és az érintett személyek a nemzeti határokon túli mindannyian megvalósítható igényeket terjeszthetnek elő a megfontolásra.

A kérdésedre válaszolva, Krisch jelentősége az, hogy nem hajlandó feltételezni, hogy a globális hatalom növekedése egyetlen tekintélyt átfogó rendezésben érjen ki ezekben a versengő igényekben.

5.2. *Az alkotmányosságon túl*: az ellenvetés a végső sorrendre vonatkozik

A Beyond Constitutionalism *(2010) című művében Krisch megkülönbözteti a korlátozott alkotmányos korlátokat egy átfogó keretrendszertől, amely az egész közhatalom területét szervezi.*

Tárgyalása kifejezetten elismeri, hogy egy ilyen keretrendszer nem feltétlenül kell, hogy központosított világkormányt teremtsen. Ennek ellenére tekintélyes szabályokra lenne szükség, amelyek szabályozzák a különböző közhatalmak közötti kapcsolatokat. Ellenvetése arra vonatkozik, hogy nehéz igazolni ezt a megállapodást mély politikai sokszínűség közepette, és az a veszély, hogy az alkotmányosítás bizonyos szereplők intézményi preferenciáit megalapozhatja. researchgate.net

Ez a feltétel elengedhetetlen. Az érvére nem lehet pusztán szövetségi, nem központosított világállam javaslatával válaszolni.

A szövetségi alkotmány továbbra is hiteles kapcsolatokat teremt az intézmények között, még akkor is, ha széles körben osztja el a hatásköröket. Krisch preferált pluralizmusa néhány alapvető kapcsolatot megnyugtalanít, így a versengő igények továbbra is kihívást jelenthetnek egymás ellen.

Ez az álláspont teszi munkásságát relevánssá a globális uralom elleni ellenállás szempontjából is. Ha egyetlen globális intézménynek nincs kétségtelenül jogosult arra, hogy meghatározza a többi ország határait, az ellentétes intézmények megmaradhatnak az ellenállásra.

5.3. A szankciók példája: versengő jogi végzések alapján történő felülvizsgálat

Az ENSZ szankciói és az európai alapvető jogok védelme közötti kapcsolat jól szemlélteti az intézményi problémát.

A 2008-as *Kadi-ítéletben* az Európai Bíróság felülvizsgálta az Európai Biztonsági Tanács szankciókat bevezető intézkedését. Megkülönböztette ezt a felülvizsgálatot a Biztonsági Tanács határozatának felülvizsgálatától, és érvénytelenítette az európai intézkedést, mivel az érintette a kérelmezőket, mert az alapvető jogok követelményeit nem teljesítette. curia.europa.eu

A Biztonsági Tanács ezt követően 2009-ben a 1904-es határozaton keresztül létrehozott egy ombudsmant, hogy segítsen a levonási kérelmek kezelésében; az iroda független és pártatlan csatornát biztosít a vonatkozó szankciós rendszeren belül. Biztonsági Tanács

Ezek a fejlemények eltérő értelmezéseket engednek le.

Az igazgatási jogi értelmezés a globális kényszerítő intézkedések elleni eljárási védelmet hangsúlyozza. Az alkotmányos értelmezés a közhatalom jogokon alapuló korlátait hangsúlyozza. A pluralista értelmezés hangsúlyozza, hogy egy másik jogrend kihívása hogyan vezethet alkalmazkodáshoz anélkül, hogy egy egyetemesen elfogadott legfelsőbb bíróságot hoznánk létre.

Egy világállam-hipotézis esetében tehát a példa kétértelmű. Egyszerre tárja fel a globális kormányzati képességet és az egységes hierarchiával szembeni ellenállást. A jogi irányítás intézményi interakción keresztül alakul ki, de ennek a kölcsönhatásnak a politikai jelentése továbbra is vitatott.

5.4. "A beleegyezés bomlása": a hatalom a hagyományos nemzetközi jogon kívül is kialakulhat

A The Decay of Consent (2014) című művében Krisch a versenyellenes, az éghajlatváltozás és a terrorizmus finanszírozását vizsgálja.

Következtetése pontosabb, mint ahogy a cím elsőre sugallná. A nemzetközi jog megőrzi konszenzusos karakterének nagy részét, miközben a kormányzás egyre inkább informális és egyoldalú megállapodások felé halad, ahol a beleegyezés kevésbé fontos, és hierarchia kifejezhető. Az érv a beleegyezésen alapuló mechanizmusok kiszorításáról vagy

megkerüléséről szól, nem pedig a beleegyezés teljes eltűnéséről a nemzetközi jogból. Nico Krisch

Ez nagyon fontos az elsődleges aggodalom szempontjából a hatalmas szereplőkkel kapcsolatban.

Egy formálisan önkéntes megállapodás nehéz ellenállni, ha a piacokhoz, pénzügyekhez vagy együttműködéshez való hozzáférés a konformitáson múlik. De a politikai értelmezés óvatosságot igényel. Ez a függőség támogathatja az államok közötti hegemón rendezés, egy fejlődő globális közigazgatási rendszer vagy egy kialakuló államszerű struktúra elképzelését.

A hierarchia létezése fontos bizonyíték a hatalomról. Nem dönti el, további elemzés nélkül, hogy melyik intézményi forma írja le legjobban ezt a hatalmat.

5.5. "Folyékony hatalom": a szétszórt teljesítmény jelentős lehet

A Liquid Authority in Global Governance (2017) című művében Krisch kiterjeszti a hatalom fogalmát a parancsokon túl, és magában foglalja a tisztelet és elismerés viszonyait is.

A hatalom eloszlik egymással versengő intézmények között, idővel változhat, és informális szabványok szerint működhet. Likviditása nem teszi jelentéktelenné azt. Emellett megnehezítheti a hatalom azonosítását és megkérdőjelezését, miközben ösztönözi a szakértelemre vagy a problémamegoldó teljesítményre való támaszkodást a legitimitás forrásaként. Ezért Krisch megkérdőjelezi azokat a elszámoltathatósági modelleket, amelyek egyértelműen azonosítható uralkodót vagy stabil delegációs láncot feltételeznek. Cambridge Core

Ez különösen fontos hozzájárulás a globális hatalom elemzéséhez.

Egy egyetlen parancsnoki központ keresése elhagyhatja a több egymással összefüggő döntés által gyakorolt következményes hatalomot. Ezzel szemben ezeknek a hatásoknak a azonosítása nem bizonyítja, hogy a résztvevő intézmények közösen államot alkotnak.

Az elemző feladat relációs kérdéssé válik: hogyan erősítik meg az intézmények egymás döntéseit, mely szereplők kapnak tiszteletet, és hol léphet be hatékony kihívás a folyamatba?

Ez a megközelítés azt is megakadályozza, hogy a széttagadást automatikusan ideiglenes szakaszként kezeljék a központosított kormányzat felé vezető úton.

5.6. "Összefonódott jogiságok": integráció a normák közötti kapcsolatokon keresztül

Krisch 2022-es cikke, *az Entangled Legal in the Postnational Space*, tovább fejti ezt a vizsgálatot.

Megkülönbözteti a külső normákat kapó szabályokat, az átfogó normákat, amelyek különböző jogalitásokat koordinálnak, valamint azokat a gyakorlatokat, amelyek a normákat az intézményi határokon átívelő összekötik. A Pénzügyi Stabilitási Tanács Szabványgyűjteménye példát ad: a köz- és magán, formális és informális forrásokból származó szabványokat összekapcsolja,

hogy nagyobb integrációt teremtsen anélkül, hogy hagyományos egységes jogrendszert hozna létre. researchgate.net

A jelentőség az, hogy a jogi integráció a normák közötti kapcsolatok felépítésén keresztül történhet meg. Nem feltétlenül egy törvényhozó testület alkot egy átfogó jogszövetet formájában.

Az Ön vizsgálatához ez egy konkrét vizsgálati területet azonosít: azokat a szabályokat és gyakorlatokat, amelyek meghatározzák, mely külső szabványok vannak beépítve, ismertek el vagy gyakorlati hatást kapnak.

Krisch 2022-es válaszában a kritikusokra elismeri, hogy beszámolója szervezeti központ nélkül erős kapcsolatokat ábrázol. Azt is elismeri, hogy ez csökkenti a GAL által kidolgozott elszámoltathatósági technikák hatókörét: számos kölcsönhatásos célpont megnehezíti a felelősség elosztását. A koherens jogrendszer létezését empirikusan kell vizsgálni. www.iconnectblog.com

Ez a későbbi munka minősíti az eredeti projektet. Az egyes intézmények felelősségre vonása nem lehet elegendő, ha a legjelentősebb hatások az interakciójukból származnak.

6. A fő kritikus kifogások

6.1. Chimni: A GAL lehet egy birodalmi globális rend igazgatási joga

B. S. Chimni *Co-option and Resistance* (2005) című műve közvetlenül foglalkozik azzal az értelmezéssel, amit vizsgálsz.

Azt állítja, hogy a GAL-t a nemzetközi lényegi jog, az intézményi hatalom és a transznacionális tőke befolyása összefüggésében kell értelmezni. A 803. oldalon kifejezetten úgy kezeli annak megjelenését, mint egy kezdetben lévő globális állam lehetséges bizonyítékát. Ellenvetése az, hogy az eljárási fejlesztések legitimálhatják az igazságtalan intézményeket, ha azok lényegi szerkezete megkérdőjelezhetetlen marad.

Ennek ellenére azonosítja azokat a feltételeket, amelyek mellett a GAL segítheti az ellenállást, beleértve a hatékony társadalmi mozgalmakat, az információhoz való hozzáférést, valamint a valódi részvételhez szükséges pénzügyi és technikai erőforrásokat. iilj.org

Ennek a kritikanak a legerősebb következtetése módszertan: az adminisztratív eljárások tanulmányozásához egy elméletet kell írni arról, milyen politikai rendet szolgálnak, amelyet ezek az eljárások szolgálnak.

Egy átlátható döntés kizsákmányoló maradhat. Egy intézmény indokolhat a jogok mélyen egyenlőtlen elosztásának bevezetésére. Ezért a jogi szabályosságot és a tárgyi igazságosságot külön kell értékelni.

6.2. Harlow: az egyetemes elvek kiváltságot adhatnak a jogi eliteknek

Carol Harlow *"Global Administrative Law: The Quest for Principles and Values* " (2006) című műve megkérdőjelezi a javasolt elvek univerzálisságát és azok kiterjesztésének politikai következményeit.

Kiemeli, milyen előnyöket adhatnak a kifinomult eljárási rendszerek a jól felszerelt pereseknek és intézményeknek. A **jogügyesség iránti aggodalma** azt a lehetőséget fedi fel, hogy az igazságszolgáltatás bővítése csökkenti a demokratikus politikai választás terét. A sokszínűséget és a szubciaritást részesíti előnyben, mintsem feltételezné, hogy egy fokozatosan egységes elvrendszert kívánatos. ejil.org

Ez a kritika a figyelmet az értelmező hatalom elosztására irányítja.

Egy jogi elv nem alkalmazható. Valakinek meg kell határoznia, mit igényel az átláthatóság, kinek az érdekei jogosultak a részvételre, és hogyan kell értékelni az arányosságot. A jogi elvek területének bővítése tehát bővítheti azoknak a szereplőknek a hatalmát, akik jogosultak az értelmezésükre.

6.3. Somek: minden szabályozási koordinációs jog létezik?

Alexander Somek megkérdőjelezi a GAL jogi jellemzésének széles körét. Az informális koordináció, benchmarking és vezetői felügyelet következményekkel járhat, anélkül, hogy jog lenne a releváns értelemben. Ha közigazgatási jognak nevezzük őket, elhomályosíthatja a jogilag megalkotott hatalom és a meglévő jogi keretek által engedélyezett szervezett magatartás közötti különbséget. academic.oup.com

Ez az ellenvetés fontos egy kialakuló globális jogi államról szóló állítások szempontjából. Az elemzésnek meg kell mutatnia, hogyan szerez egy szabvány jogi jelentőséget, ki ismeri el, és milyen következményekkel jár a nem megfelelés. A befolyást és a jogi tekintélyt nem szabad egyszerűen felcserélhetőként kezelni.

6.4. Az intézményi alternatívákat is össze kell hasonlítani

Vannak kritikák a másik irányban is.

Gregory Shaffer megkérdőjelezi, hogy Krisch pluralista receptje túl könnyen általánosítható-e az európai tapasztalatok alapján, és alábecsüli-e az államok folyamatos jelentőségét. Kontextusérzékeny összehasonlítást érvel, beleértve azokat a helyzeteket is, amikor a hierarchia előnyösebb lehet. ejil.org

David Zaring Stewartnak válaszolva azt kérdezi, hogy a szélesebb körű részvétel mindig javítja-e a speciális szabályozást. További eljárások késlekedést okozhatnak, erősíthetik a szervezett érdekeket, vagy akadályozhatják az együttműködést megfelelő előnyök nélkül. cambridge.org

Ezek az ellenvetések megakadályozzák, hogy a pluralizmus vagy a részvétel univerzális orvossá váljon. Egy széttagolt rend elnyomó lehet; egy integráltabb intézmény néha korlátozhatja az elnyomást. Az értékelésnek összehasonlítania kell a megvalósítható megállapodásokat és azok elosztási következményeit.

7. Mit állít meg ez a tudományos munka a globális államalakulásról?

7.1. Számos mechanizmust azonosít, amelyeken keresztül a globális hatalom összeállhat

Az alábbiakban az én elemzési szintézisem a tárgyalt művekből:

Mechanizmus	Lehetséges hozzájárulás a politikai integrációhoz
Az intézmények nyilvános jogi hatóságként való elismerése	Döntéseiket jogi tiszteletre és vizsgálatra alkalmassá teszi
Eljárási jogok, amelyek túlmutatnak a nemzeti állampolgárságon	Kapcsolatokat teremt globális intézmények és érintett egyének között
Felülvizsgálat és feltételes elismerés intézmények között	Összekapcsolja korábban különálló szabályozási megállapodásokat
Megvalósítás nemzeti közigazgatásokon keresztül	Hozzáférést biztosít a globális szabványoknak a meglévő irányító gépezetekhez
A közjogi elvárások általánosítása	Rendszeresebbé és potenciálisan tartósabbá teszi az intézményi magatartást
Szabályozás infrastruktúrán keresztül	Hatalomot épít olyan rendszerekbe, amelyekre a populációk támaszkodnak

Ezek a mechanizmusok segítenek megmagyarázni, hogyan alakulhat ki egy szélesebb kormányzati rend a szokásos jogi és intézményi változások révén.

Nem igényelnek egyetlen alapító konferenciát vagy nyilvános nyilatkozatot arról, hogy egy világállam létrejött. Az intézményi következmények túlszárnyalhatják az egyes résztvevők szándékait.

7.2. A szerzők kifejezett céljai eltérőek maradnak

A bizonyítékok három differenciált értékelést alátámasztanak.

Kingsbury a legerősebb jogtudományi hozzájárulást nyújtja a szétszórt globális hatalom nyilvános jogi hatalomként való elismeréséhez és megszervezéséhez. Későbbi munkái a közvélemények közötti kapcsolatokat is vizsgálják, amelyek támogathatják a szélesebb körű politikai integrációt. Ugyanakkor feltárja a hatalmat megoldatlan alapjait.

Stewart a legrészletesebb intézményi mérnöki programot kínálja. Munkája néha kifejezetten erősebb globális adminisztratív kapacitást keres, párosítva olyan védelmi intézkedéseket és intézményeket, amelyek elhanyagolt érdekeket védenek. Felismeri, hogy a fokozatos reformok végül általánosabb rendszerszintű hatásokat hozhatnak létre.

Krisch a legtartósabb kihívást nyújtja arra, hogy ezt a fejleményt úgy kezelje, mint szükségszerűen egy átfogó alkotmányos rend csúcspontja. Elfogadja a posztnacionális hatalom

valóságát, miközben vizsgálja – és néha védi – a vitatkozási formákat, amelyek a végső hatalom megdöntés nélkül maradnak.

A különbségeket nem szabad egy közös szándékká tömíteni egy globális állam létrehozására. Ezek a hatalom megfelelő szervezetéről szólnak.

7.3. Az igazgatási legalizáció nem oldja meg az államiság kérdését

Egy rendszer kiterjedt közjogi eljárásokat szerezhet, miközben töredezett marad. Különböző intézmények összeegyeztethetetlen prioritásokat érvényesíthetnek. A hatalmas államok szelektíven alkalmazhatják a nemzetközi megállapodásokat. A magánszervezetek kormányzó befolyást szerezhetnek anélkül, hogy egy koherens közpolitikai rend részei lennének.

Ugyanígy a széttagadás önmagában nem cáfolja meg a fejlődő államszerű rendet. Egy globális elrendezés egyenetlen, társadalmilag szelektív és politikailag hierarchikus lehet. A demokratikus intézmények hiánya tehát politikai jellegének problémája lenne, nem pedig döntő bizonyíték annak, hogy nem állam.

Az erősebb államformáló állítás tehát azon múlik, hogy megmutassák, ezek az intézmények hogyan szervezik meg a hatalmat: hogyan lépnek kölcsönhatásba a hatáskörük, hogyan kezelik a konfliktusokat, és hogyan tartják fenn döntéseiket.

7.4. A döntő demokratikus kérdés a kormányzó rend szerzőségét érinti

A GAL különösen hatékony a hatalomgyakorlással kapcsolatos kérdések azonosításában :

- Magyarázták el a döntést?
- Meghallgatták az érintett érdekeket?
- Következetes volt az intézmény?
- Felülvizsgálható lenne a viselkedése?

A világállam-nézőpont kérdéseket is megkövetel a **hatalom** alkotmányáról:

- Ki választotta ki a döntéshozó intézményt?
- Ki határozta meg céljait és tagságát?
- Ki változtathatja meg a hatalom elosztását?
- Melyik népesség tudja kollektívan átirányítani a kormányzó rendet?

Ezekre a kérdésekre nem kell ugyanazt a választ kapni. Az emberek jogot szerezhetnek a globális igazgatás alattvalóiként anélkül, hogy egyenértékű jogköröket szereznének az őket irányító intézmények szerzőiként.

A legvédhetőbb összefoglaló következtetés, hogy Kingsbury, Krisch és Stewart megvilágítják – és néha javítani is – a kormányzati hatalom jogi konstrukcióját az államon túl. Munkájuk jelentős bizonyítékot szolgáltatnak a globális közigazgatási szervezetről és konkrét javaslatokat annak fejlesztésére. Átalakulása globális állammá továbbra is egy további, vitatott politikai lehetőség. A központi feszültség az, hogy a jog felelősségre vonhatja a globális hatalmat, miközben azt tekintélyesebbé, tartósabbá és nehezebben elválthatóvá teszi.

Kiválasztott elsődleges olvasmány

Az alábbi művek szolgáltatják a legvilágosabb utat az érveléshez. Több fenti hivatkozás is hivatkozik elérhető szerzői változatokra; az oldalszámolásuk eltérhet a publikált változatoktól.

A közös program

1. **Benedict Kingsbury, Nico Krisch és Richard B. Stewart**, "A globális közigazgatási jog megjelenése," *Law and Contemporary Problems* **68** (2005), 15. számtól kezdve. Az alapvető intézményi térkép és kutatási program.
2. **Nico Krisch és Benedict Kingsbury**, "Bevezetés: Globális kormányzás és globális közigazgatási jog a nemzetközi jogi rendben," *European Journal of International Law* **17(1)** (2006), 1–13. Különösen hasznos a belföldi/nemzetközi megkülönböztetés lebontására.

Kingsbury

3. **Benedict Kingsbury**, "A 'jog' fogalma a globális közigazgatási jogban," *EJIL* **20(1)** (2009), 23–57.
4. **Benedict Kingsbury és Lorenzo Casini**, "Nemzetközi szervezetek jogának globális közigazgatási jogi dimenziói," *International Organizations Law Review* **6** (2009), 319–358.
5. **Benedict Kingsbury és Stephan Schill**, "Befektető-állam választottbírósági eljárás mint kormányzás: tisztességes és egyenlő bánásmód, arányosság és a feltörekvő globális közigazgatási jog," IILJ munkapapír **2009/6**.
6. **Megan Donaldson és Benedict Kingsbury**, "Műsor normativitás vagy közjog a globális kormányzásban: A nemzeti infrastruktúra szabályozásának nemzetközi előírásainak kemény esete – Chicago *Journal of International Law* **14(1)** (2013), 1–51.
7. **Benedict Kingsbury és Nahuel Maisley**, "Infrastruktúrák és törvények: közélet és közélet," *Annual Review of Law and Social* **Science 17** (2021), 353–373.

Stewart

8. **Richard B. Stewart**, "Az Egyesült Államok közigazgatási joga: A globális közigazgatási jog modellje?," *Law and Contemporary Problems* **68** (2005), 63–108.
9. **Richard B. Stewart és Michelle Ratton Sanchez Badin**, "A Világkereskedelmi Szervezet: a globális közigazgatási jog több dimenziója," *International Journal of Constitutional* **Law 9(3–4)** (2011), 556–586.
10. **Richard B.** Stewart, "A globális szabályozási irányítás figyelmetlenségének orvoslása: elszámoltathatóság, részvétel és reagálás," *American Journal of International* **Law 108** (2014), 211–270.
11. **Richard B. Stewart**, "A globális közigazgatási jog normatív dimenziói és teljesítménye," *I•CON* **13(2)** (2015), 499–506.
12. **Richard B. Stewart**, "Állami szabályozási kapacitás és közigazgatási jog és kormányzás a globalizáció alatt," Nicholas R. Parrillo szerk., *Administrative Law from the Inside* Out (Cambridge University Press, 2017), 474–500.

Krisch

13. **Nico Krisch**, "A globális közigazgatási jog pluralizmusa," *EJIL* **17(1)** (2006), 247–278.
14. **Nico Krisch**, *A konstitutcionalizmuson túl: a posztnacionális jog pluralista szerkezete* (Oxford University Press, 2010). A 2. fejezet különösen fontos az átfogó alkotmányos rend megkülönböztetésében a központosított világkormányzattól.
15. **Nico Krisch**, "A beleegyezés hanyatlása: Nemzetközi jog a globális közjavak korában," *AJIL* **108(1)** (2014), 1–40.
16. **Nico Krisch**, "Folyékony hatóság a globális kormányzásban," *International Theory* **9(2)** (2017), 237–260.
17. **Nico Krisch**, "Összefonódott jogalitások a posztnemzeti térben," ***I•CON*** **20(1)** (2022), 476–506.

Anne Peters munkássága

Anne Peters munkája egyértelmű programot nyújt a nemzetállamon túli közhatalom megalkotására, legitimálására és korlátozására. Ezért rendkívül releváns a felkészülő globális politikai rend jogi alapjairól szóló vizsgálata szempontjából. Központi kérdése, hogy az alkotmányos elvek – az emberi jogok, demokrácia, jogállamiság és egyre inkább társadalmi szolidaritás – hogyan irányíthatják azokat a hatalmat, amelyeket a nemzeti alkotmányok már nem tudnak megfelelően ellenőrizni. Saját kutatási beszámolójában az alkotmányosság mind a nemzetközi és transznacionális hatalom létrehozását, mind korlátozását szolgálja. mpil.de

Úgy vélem, hogy **programja jelentős elemeket járulhat hozzá egy jövőbeli globális politikai alkotmányhoz, beleértve olyan elemeket is, amelyeket egy világszövetségen belül is használhatnak. De az általa preferált rend nem igényel világállamot, és tudományos munkája sem bizonyítja, hogy az elkerülhetetlenül kialakulna.**

A különbséget alapos vizsgálatra szorul. Pusztán azzal megfigyelni, hogy Peters megtartja a nemzetállamokat, nem lenne elég: egy világszövetség megtarthatja az alkotó államokat. A lényegesebb kérdések a végső hatalom elosztásáról, az egyének helyzetéről, a bíróságok kapcsolatáról, a nemzetközi intézmények demokratikus engedélyezéséről, valamint a kényszerítés és erőforrások feletti ellenőrzésről szólnak.

Ezeket a kérdéseket a fő írásai alapján fogom megvizsgálni, majd értékelem a megközelítésével kapcsolatos legerősebb kritikákat.

1. Mit ért Peters a globális alkotmányosság alatt

Peters megkülönbözteti a meglévő nemzetközi jog alkotmányos jellemzőinek azonosítását és annak további alkotmányos fejlesztésének előmozdítását. Az első értelmező és részben empirikus vállalkozás; a második normatív program.

Enciklopédiájában a *globális alkotmányosságról szóló* értelmezésében a releváns elvek közé tartozik az emberi jogok, demokrácia, hatalmi ágak szétválasztása, jogállamiság és szolidaritás. Ezeket nem kell egyetlen dokumentumban összegyűjteni vagy egyetlen intézmény kezelni. Az alkotmányos normák eloszlothatók szerződések, intézményi elrendezések és bírósági döntések között. Ezt a projektet kifejezetten úgy mutatja be, mint "világállam kérése nélkül" haladó folyamatban. Az alkotmányosítás részleges, visszafordítható, és összhangban van a jogi rendek közötti folyamatos különbségekkel. mpil.de

Így három fogalom külön kell maradni:

Koncepció	Központi kérdés
Globális kormányzás	Ki gyakorol hatalmat a nemzeti határokon átlépő problémák és tevékenységek felett?
Globális alkotmányosság	Milyen elvek alapján kell ezt a hatalmat megalkotni, igazolni és korlátozni?
Globális államképződés	Ezek a hatalmak integrálódnak egy közös politikai rendbe, ahol olyan intézmények képesek tekintélyt hozni és végrehajtani tekintélyes döntéseket?

Ezek analitikus megkülönböztetések, nem pedig három elkerülhetetlen történelmi szakasz.

Egy alkotmányosított nemzetközi szervezet szakosodott intézmény maradhat. Ezzel szemben egy erős globális intézmény kormányzati funkciókat láthat el, miközben gyenge alkotmányos védelmekkel rendelkezik. Egy hipotetikus világállam autoriter is lehet. Ezért sem az alkotmányos javulás, sem a demokratikus hiányosság önmagában nem oldja meg az államiság kérdését.

Peters munkájában különösen érdekes lehetőség, hogy az **alkotmányos integráció szétszórt intézményeken keresztül haladhat előre anélkül, hogy egyértelmű döntés lenne egységes globális állam létrehozásáról**. A bíróságok, a nemzeti alkotmányos rendelkezések, nemzetközi szervezetek és egyéni jogok együtt megváltoztathatják a hatalom szerkezetét. Az, hogy ezek összesített fejlődése végül állammá válik-e, további kérdés.

2. Kompenzációs alkotmányosság: miért kell az alkotmányos ellenőrzésnek hatalom után járnia

Az alapvető érv

2006-os cikke, **"Kompenzációs alkotmányosság: az alapvető nemzetközi normák és struktúrák funkciója és potenciálja"** központi indoklást ad a projektnek.

Az érv egy eltéréssel kezdődik. A nemzeti alkotmányok szervezik és korlátozzák a közhatalmat, de egyre inkább a fontos döntések a nemzetközi megállapodásokból születnek, amelyeket a hazai alkotmányos eljárások nem tudnak teljesen ellenőrizni. Peters azt javasolja, hogy a nemzetközi szintű alkotmányos normák és struktúrák kompenzálhatják ezt a veszteséget. Nem követel meg formális világalkotmányt. Ehelyett az alapvető nemzetközi normák alkotmányos funkciókat láthatnak el egy összekapcsolt jogrendben. A hazai alkotmányjoggal való ellentéteket inkább tárgyi szempontból kell értékelni, nem pedig automatikusan elzárva a nemzetközi normát. Cambridge Core

Az államformáció szempontjából ez egy következményes érv, mert megváltoztatja az alkotmányos hatalom feltételezett helyét.

Ha egy nemzeti alkotmányt a legitim kormányzat kizárólagos kereteként kezelik, akkor a döntéshozatal államon kívüli áthelyezése alkotmányilag gyanúsnak tűnik. Ha az alkotmányos hatalom több szinten is működhet, az átadás potenciálisan legitimé válik – feltéve, hogy megfelelő védelmek kísérik azt.

Ez az érvelés különböző intézményi eredményeket támogathat. Indokolhatja a már amúgy is erős intézmény erősebb nemzetközi ellenőrzését. Indokolhatja a nemzeti parlamenti felügyelet visszaállítását is a nemzetközi döntések felett. Az alkotmányos kompenzáció tehát önmagában nem írja elő a centralizációt.

Ennek ellenére egy kritikus kérdés marad: **mikor kell nemzetközi szinten kiterjeszteni az alkotmányos irányítást, és mikor kell a döntéshozatali hatalomot visszaadni a belpolitikának?** Az, hogy megmutatják, hogy a nemzeti ellenőrzés meggyengült, nem dönti el automatikusan, melyik jogorvoslat a jobb.

Alkotmányos értelmezés mint konstruktív tevékenység

Peters a "Globális alkotmányosság érdemei" (2009) című művében nyíltan az alkotmányosságot akadémiai és politikai napirendként kezeli. Az alkotmányos elvek erősíthetik egymást: a bírósági felülvizsgálat demokratikus igazolást igényel, míg a demokrácia jogokat és jogi korlátokat. Ezt a kölcsönösen támogató fejlesztési alkotmányos rendszert "bootstrappingnek" nevezi.

Elfogadja az ellenvetéseket is: az alkotmányos nyelvezet túlzásba veheti a gyenge intézményi fejleményeket, ígérhet legitimitást, amit az intézmények nem érdemelnek, és inkább tükrözi a tudományos törekvéseket, mint a politikai gyakorlatot. Válasza egy mérsékelt, pluralis, többszintű alkotmányosság védelme, amely nem függ egy központosított globális kormányzattól. scholarworks.iu.edu

Itt potenciálisan konstitutív hatás is van. Egy nemzetközi intézmény közhatalmi hatalom gyakorlásának leírása segíthet normalizálni azt az elvárást, hogy bizonyos ügyeket annak kellene döntenie. Ha követeljük, hogy indokolt és tiszteletben tartsa a jogokat, erősítheti az intézmény legitim irányító testületként való elképzelését.

De ez továbbra is egy lehetséges hatás, amely vizsgálatot igényel. Az az érv, hogy a hatalom meghatározott feltételek mellett elismerést érdemel, nem bizonyítja annak a bizonyítéknak, hogy az érv valóban növelte volna az intézmény hatalmát.

Peters maga is felismeri ezt a távolságot a tudományos munka és a politikai megvalósítás között. **"Are We Moving towards Constitutional of the World Community?" című művében** (2012) hangsúlyozza, hogy az alkotmányosítást különösen az akadémikusok és egyes bíróságok előmozdították, a kormányok és a szerződésalkotók sokkal gyengébb részvételével. A beszámolója inkább az ellentétes hajlamokat és szerkezeti hiányosságokat foglalja magában, mintsem egy egyenes előrelépést az alkotmányos egység felé. academic.oup.com

3. Az emberiség mint a szuverenitás alapja

Az igazolási prioritás visszafordítása

Talán Peters legalapvetőbb hozzájárulása a **"Humanity as the A and Ω of Sovereignity"** (2009).

Az érvelése az emberi szükségleteket, jogokat, érdekeket és biztonságot teszi a szuverenitás igazolásává. A szuverenitás normatív értékét ezekből a célokból eríti. Nem önállóan megfelelő válasz minden külső igényre.

A cikk azonban megkülönbözteti az államiságot a szuverenitástól, és figyelmeztet arra, hogy ne vonják vissza a szuverén védelmet pusztán azért, mert egy kormánynak nincs demokráciája vagy legitimitása. A nem beavatkozás továbbra is védi a népeket és a nemzetközi stabilitást. Peters elutasítja azt az állítást is, hogy a meglévő törvény általában engedélyezné a humanitárius katonai beavatkozást a Biztonsági Tanács jóváhagyása nélkül.

Néhány javaslat messzemenő: azt állítja, hogy az emberi jogok megfelelése elvileg igazolhatja a Közgyűlés szavazati jogainak feltételesítését. Ez az ő alkotmányos érve, nem pedig egy bevezetett általános tagsági szabály leírása. ejil.org

A vizsgálatod jelentősége abban rejlik, hogy **a politikai hatalom végső igazolásának áthelyezése** van.

Ha a szuverenitást az emberiség igazolja, a kormányok nem tudják pusztán szuverén státusz felidézésével dönteni meg saját magatartásuk legitimitását. Cselekedeteik olyan normák miatt lesznek felelősek, amelyek relevanciája túlmutat területi joghatóságukon.

Ez támogathatja a globális alkotmányos rendet. Azonban az igazolások hierarchiája nem hoz létre automatikusan intézmények hierarchiáját. Még ha az emberi jólét normatív prioritást élvez is, több kérdés is fennáll:

- Ki határozza meg tekintélyesen az emberi jólét megelőlemésze?
- Melyik intézmény dönthet arról, hogy egy kormány kudarcot vallott?
- Milyen eljárások védenek a szelektív vagy önérdekű ítéletektől?
- Ki érvényesítheti az eredményes döntést?

Ezek a kérdések különösen nehézzé válnak, ha az emberiséget felidéző szereplők egyenlőtlen katonai, pénzügyi vagy intézményi hatalommal rendelkeznek.

Védett személyektől politikai szerzőkig

Peters 2009-es válasza a kritikusoknak szokatlanul egyértelművé teszi érvelésének politikai irányát. Az egyéneknek lehetőséget kell szerezniük arra, hogy részt vegyenek a nemzetközi kormányzásban, és előmozdítsák azokat az igényeket, amelyek befolyásolják a jogi fejlődést. Javasolja, hogy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezményének 25. cikkének részvételi logikája kiterjedjen a hazai kormányzaton túlra, beleértve a nemzetközi szervezeteket is.

Kinyilvánított ambíciója, hogy befejezze a szuverenitás emberiesítését azáltal, hogy "népszuverenitássá alakítja azt". Ez a nemzetközi jog javasolt fejlesztése, nem pedig az állítás, hogy a 25. cikk már általánosan elfogadott szavazati jogot biztosít a nemzetközi intézményekben. ejil.org

Ez a megfogalmazás túlmutat az egyének bánásmódjának javításán. Magával a politikai felhatalmazás forrásával foglalkozik.

A világállam-kialakulás elmélete számára ez fontos fogalmi nyitás. Egy nép, vagy több átfedő nép, tekintélyforrássá válhat olyan intézmények számára, amelyeket korábban főként államközi megállapodás indokolt. Ennek az engedélyezésnek az intézményi formája azonban továbbra is megbizonytalan: az egyetemes emberi státusz önmagában nem teremt egyetlen globális alkotó népet.

4. *Az emberi jogokon túl*: az egyén mint nemzetközi jog alanya

A projekt kiterjedése

A Beyond Human Rights: The Legal Status of the Individual in International Law (2016) című művében Peters az egyéni jogokat és kötelezettségeket vizsgálja a hagyományos emberi jogi jogon túlmutató területeken: konzuli kapcsolatok, befektetések, menekültvédelem, humanitárius jog, büntetőfelelősség és mások.

Olyan nemzetközi jogi személyiséget képvisel, amelyet nem lehet pusztán államok diszkrecionális engedményként értelmezni. Emellett megkülönbözteti az alapvető emberi jogokat a hétköznapi nemzetközi egyéni jogoktól. Javaslatai között szerepel a közvetlen hatás feltételezése a megfelelő konkrét és feltétel nélküli nemzetközi normák esetében, miközben a hazai intézmények tartják meg a fő végrehajtási eszközként.

A könyv következtetése nem az, hogy az egyének már teljes globális állampolgársággal rendelkeznek. A nemzetközi jog kialakításában való korlátozott részvételük jelentős szakadékot hagy a jogosultságok birtoklása és a kollektív kormányzás között. mpil.de

Elemzési szempontból négy kérdést kell megkülönböztetni:

Az egyén helyzete	Mit határoz meg
Jogi személyiség	Jogok és kötelességek megtartásának képessége
Tárgyi jogosultság	Egy adott jogi igény birtoklása
Eljárási álláspont	Képesség arra, hogy ezt az igényt intézmény elé vintesse
Politikai állampolgárság	Részvétel a kollektív kötelező érvényű döntések engedélyezésében és meghozatalában

Egy globális jogi rend jelentősen fejlesztheti az első hármat, miközben a negyedik gyengének maradhat.

Ez jelentős átalakulás lenne az államok közötti jogban. Az egyének jogi kapcsolatai lehetnek túlmutatva a nemzeti kormányaikon. De ez még nem hozná létre a demokratikus globális állampolgárságot vagy a világállamot.

Integráció a hazai intézményeken keresztül

2016-os válaszában a kritikusokra írt "**Egyszerű nemzetközi jogok, globális alkotmányosság és tudományos módszerek" című művében** Peters felismeri az állam megújult fontosságát, és ragaszkodik ahhoz, hogy az erősebb nemzetközi jogok nem szüntetik meg a képességes államok szükségességét. Emellett megkülönbözteti az alapvető alkotmányos elemeket a

hagyományos nemzetközi jogtól, és foglalkozik a jogszerűség és előreláthatóság szükségességével, amikor az egyének nemzetközi kötelezettségeket szereznek.

Programja nem tervezi, hogy a nemzeti büntető- és polgári rendszereket teljes egészében nemzetközi intézményekre cserélnék. Ehelyett a nemzetközi jognak befolyásolnia kellene a meglévő jogi intézmények által kezelt jogokat, kötelezettségeket és jogorvoslatokat. mpil.de

Ez különösen fontos integrációs mechanizmust sugall: **a nemzeti bíróságok és közigazgatások lehetnek azok az eszközök, amelyeken keresztül a nemzetközi kötelezettségek az egyénekre gyakorolhatnak**.

Az intézményi eredmény nem feltétlenül egy nagy, új globális bürokrácia legyen. Egy transznacionális jogrend működhet olyan intézményeken keresztül, amelyek országosan szervezettek maradnak.

A döntő politikai kérdés ekkor a felelősségre vonás kérdésévé válik. Egy hazai tisztviselő, aki nemzetközi kötelezettséget hajt végre, egyszerre felelhet a nemzeti alkotmányos követelményeknek és a külső jogi kötelezettségeknek is. Az integráció következtében a meglévő állami intézmények kötelezettségeinek megváltoztatásával történhet meg, nem pedig azok pótlásával.

Miért nem feltétlenül a személyiség feltétlenül felhatalmazás

Tara J. Melish részletes áttekintése az *Beyond Human Rights című könyvben* megkérdőjelezi az absztrakt jogi személyiség gyakorlati értékét, amikor a gyakorlati jogérvényesítés és végrehajtás kizáródik annak meghatározásából. Azt is megkérdőjelezi, hogy egyes igények normálisnak minősítése nem emberi jogokká minősítésével gyengítheti-e a marginalizált csoportok védelmét. Kritikája a jogok konkrét gyakorlásának képességére irányítja a figyelmet, nem csupán a jogi hierarchiában elhelyezett fogalmi helyükre. Cambridge Core

Ez rendkívül releváns a globális rend politikai gazdaságtana szempontjából.

Egy befektető, aki rendelkezik erőforrással, jogi képviselettel és hozzáféréssel egy speciális bírósághoz, hatékonyabban lehet felhatalmazva, mint egy személy, aki hivatalosan nemzetközileg elismert társadalmi jogokkal rendelkezik. A "nemzetközi jog egyéni alanya" közösen ismert leírása nem tárja fel ezt a különbséget.

Peters és Tom Sparks közös bevezetője a **The Individual in International Law: History and Theory** (2024) című műhöz egy másik feltételt is megerősít: az államszuverenitás és az emberiség nem áll egyszerű nulla összegű viszonyban. Az államok gyengítése nem javítja automatikusan az egyének helyzetét. Az államok továbbra is központi szerepet játszanak azokban a feltételekben, amelyek között a nemzetközi jogok érvényesülhetnek. api.pageplace.de

5. Kettős demokrácia: államok és egyének mint választókerületek

Két politikai felhatalmazási csatorna

Peters **a "Kettős demokráciát"** fejti ki a *The Constitutionalization of International* Law (2009) című könyvben, amelyet Jan Klabbers és Geir Ulfstein közösen írtak. A fejezet Peters hozzájárulása; a könyv többi fejezetét nem mind neki tulajdoníthatjuk.

Modellje két csatornát ötvöz:

1. **Egy államközvetítésű csatorna: a** demokratikus kormányok nemzetközi szinten képviselik népüket, az államok pedig megőriznek jelentős ellenőrzést a nemzetközi intézmények felett.
2. **Egy egyéni csatorna:** az emberek lehetőséget kapnak a részvételre a kormányukon túl.

Saját későbbi előadásában olyan javaslatokat tartalmaznak a parlamenti gyűlések nagy nemzetközi szervezetek számára, amelyek kezdetben konzultáló jellegűek, de potenciálisan erősebb jogkört szereznek; transznacionális konzultációkat és népszavazásokat; valamint egyéb közvetlen részvételi eljárásokat.

Az így létrejött intézmények kettős választókörrel rendelkeznének: államok és egyének. Peters nem követeli meg, hogy homogén globális nép létezzen a részvétel előtt; az intézmények és a politikai identitás együtt fejlődhet. EJIL: Beszélj!

A szövetségi hasonlóság nyilvánvaló, bár inkább elemző összehasonlítás, mint bizonyíték a világ föderalizmusa iránti elkötelezettségének. A szövetségek szembesülnek a politikai egységek és az egyéni polgárok közötti kapcsolattal is.

A nehéz kérdés a két csatorna közötti konfliktusokat érinti. Egy döntés, amelyet egy globális többség támogat, ellentétes lehet egy adott népesség demokratikusan kifejezett kívánságaival. Ezzel szemben az állami vétó megakadályozhatná egy olyan döntést, amelyet máshol nagy tömeg támogat.

Nincs egyszerű szavazási formulája, amely megszünteti ezt a problémát. Az államok egyenlő szavazati és az egyének egyenlő szavazati aránya eltérő egyenlőségi elveket fejez ki.

A hazai külügyi jog továbbra is elengedhetetlen

Peters a "Foreign Relations Law and Global Constitutionalism" (2017) című művében azt vizsgálja, hogyan kellene az alkotmányos normáknak alkalmazniuk a külügyekre. A kormányok közötti nemzetközi megállapodás nem feltétlenül biztosít elegendő demokratikus legitimitást: a kormányok lehetnek ellendemokratikusak, az alkupozíciók egyenlőtlenek, és a hatáskörök széleskörű felruházása.

Ezért támogatja a hazai alkotmányos kontroll erősebb átvételét, beleértve a korábbi parlamenti részvételt a nemzetközi tárgyalásokba és a civil társadalmi részvétel lehetőségeit. Az alkotmányos vizsgálatnak ki kell terjednie az államok nemzetközi hatalomgyakorlásának folyamataira. Cambridge Core

Itt a jogi érvényesség és a demokratikus legitimitás közötti különbség számít. Egy szerződés érvényesen köthető meg nemzetközi jog alapján, miközben demokratikusan problémás marad.

Ez azt is megmutatja, miért nem redukálható Peters projektje a hatalom felfelé történő átruházására. A hazai parlamenti ellenőrzés megerősítése korlátozhatja a nemzetközi

végrehajtó szerveket és intézményeket. Az, hogy egy adott reform központosítja-e vagy szétosztja a hatalmat, az intézményi kialakításától függ.

A civil társadalom nem válik helyettesítő törvényhozóvá

A "Tagság a Globális Alkotmányos Közösségben" **című epizódban Peters támogatja a civil szervezetekhez való hozzáférést, a tisztességes akkreditációt, a részvétel megalapozott megtagadását és jogi eljárásokban való részvételt. De a részvételnek általában inkább hangot kell adnia, nem pedig egyenlő törvényhozói szavazatot. Elismeri a globális északi szervezetek aránytalan befolyását.**

Az üzleti bánásmódja hasonlóan minősített. A közfelelősséget nem szabad egyszerűen a vállalatokra ruházni, és a szabályozóknak kellene eléggé függetlennek maradniuk a szabályozott szereplőktől. Ugyanakkor elutasítja, hogy a magánszereplőket válogatás nélkül alávezesse a közhatóságokra vonatkozó alkotmányos kötelezettségek teljes rendszerének. EJIL: Beszélj!

Steven Wheatley válasza a *Kettős Demokráciára* azonosítja a mögöttes nehézséget: az intézményi részvétel nem hoz létre automatikusan politikai közösséget, és a releváns választókerület határai továbbra is vitatottak. A különböző demokratikus folyamatok ellentmondásos hatalomigényeket generálhatnak. EJIL: Beszélj!

A világállam kérdésében ez központi kérdés. Peters javaslatokat tesz a transznacionális politikai részvételre, de a részvétel létezése még nem teremt egy közös politikai rendet, amely képes lenne rendezni a vitákat arról, ki döntsen.

6. Bíróságok, jogi hierarchia és alkotmányos integráció

A nemzetközi jog nem automatikusan győzel minden konfliktusban

Peters a "Supremacy Lost: International Law Meets Domestic Constitutional Law" (2009) című művében Peters megkérdőjelezi a nemzetközi és a hazai alkotmányjog közötti egyszerű hierarchia megfelelőségét.

Vizsgálja az alkotmányos nyitottságot a nemzetközi jogra, a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban lévő értelmezést, valamint az emberi jogi szerződések szerepét az alkotmányos döntéshozatalban. Normatív preferenciája az, hogy értékelje a versengő normák lényegi jelentőségét, nem pedig minden konfliktust kizárólag hazai vagy nemzetközi eredetük alapján döntené el. researchgate.net

Ennek a megközelítésnek két lehetséges következménye van.

Először is, fontos hazai alkotmányos kötelezettségeket védhet egy nem megfelelően indokolt nemzetközi követeléstől. Másodszor, lehetővé teheti, hogy nemzetközi jogok vagy elvek átalakítsák a hazai alkotmányos értelmezést.

Az automatikus hierarchia hiánya tehát nem jelenti azt, hogy nem lenne integráció. Az integráció a bíróságokra ráterhelő értelmezési kötelezettségekből fakadhat.

A megoldatlan kérdés az, hogy ki határozza meg a versengő igények alkotmányos jelentőségét. Egy olyan módszer, amely elmozgatja a hatalmat a formális prioritási szabálytól, növelheti a bírói ítélet jelentőségét.

Koordináció globális legfelsőbb bíróság nélkül

Peters "The Refinement of International Law: From Fragmentation to Regime Interaction and Politizálás" (2017) című művében Peters a speciális jogi rendszerek közötti interakciókat vizsgálja. Átfogó intézményi hierarchia nem született ki, és a Nemzetközi Bíróság más nemzetközi bíróságok fölé helyezésére irányuló javaslatok nem sikerült.

Beszámolója az értelmezés, a rezsimek közötti interakció és az alkotmányos tolerancia harmonizálását vizsgálja. Értékeli a politizálást is: a konfliktusok feltárhatják a vitatott prioritásokat, és lehetővé teszik a gyengébb érdekek mozgósítását. Az alkotmányfejlesztésnek nem kell megszüntetnie a jogi sokszínűséget vagy a politikai nézeteltérést. mpil.de

Az arányosság védelme egy másik összekapcsoló módszert ad. **Az "A Plea for Proportionality"** (2021) című művében a jogos célok, alkalmasság, szükségszerűség és egyensúlyozás azonosításának sorrendjét védi, ahelyett, hogy az ítéletet megkülönböztetetlen költség-haszon számításra redukálná. Az előzetes szakaszok segítenek megőrizni a jogok különleges státuszát. Oxford Academic

Az államformálás szempontjából a közös igazolási módszerek koherensebbé tehetnék a különböző bíróságokat működésre. De a módszertani konvergencia nem ad egyetlen bíróságnak végső hatalmat a többi felett.

Egy konkrét példa: Biztonsági Tanács szankciói

Peters 2013-as *Al-Dulimi* Chamber ítéletéről szóló megvitatása jól mutatja a gyakorlati kockázatokat. A Biztonsági Tanács szankciói érintette egyének elszámoltathatósági résszel szembesülhetnek: a végrehajtó állam nemzetközi kötelezettségeire hivatkozott, míg a nemzetközi intézmény a nemzeti végrehajtásra támaszkodott.

Peters mindkét szinten a felelősségvállalás mellett érvel. Emellett kivételes megtagadásnak tartja a jogellenes tanácsdöntések végrehajtását, miközben megtartja a jogszerűség feltételezését, és elismeri a jogszerű, arányos korlátozások lehetőségét a béke érdekében. EJIL: Beszélj!

Ez ötvözi a globális kormányzati hatalmat az elosztott jogi kontrollral. Ez azt is megmutatja, miért nem csupán a globális irányítás ellenállása: felülvizsgálat szükséges lehet ahhoz, hogy ez a kormányzás védhető legyen.

7. Nemzetközi szervezetek alkotmányos szereplőként

Az alkotmányok képesek felhatalmazni az intézményeket, ugyanakkor korlátozhatják őket

Peters "Constitutional Theories of International Organisations: Beyond the West" (2021) című művében a szervezeti alkotmányok egymást követő megközelítéseit tárgyalja.

Egy korábbi megközelítés elsősorban az alapító eszközöket az intézményi hatalom kiosztó alkotmányainak tekintette. Egy későbbi megközelítés az emberi jogokat, a demokráciát és a jogállamiságot hangsúlyozta. Egy további fejleménynek a társadalmi egyenlőtlenség, a részvétel és a globális dél igényeinek kezelése kellene legyen. Elismeri, hogy a liberális alkotmányos megközelítések hozzájárulhatnak a neoliberális rendszerek megszilárdításához. papers.ssrn.com

Az első ilyen megközelítés különösen fontos az Ön kérdése szempontjából. Az alapító szerződés intézmény alapszabályaként való kezelése ösztönözheti az értelmezést az intézmény céljai és folyamatos felelősségei szempontjából. Egy szervezet így értelmezhető úgy, hogy olyan intézményi identitással rendelkezik, amely túlmutat az egyes tagkormányok közvetlen preferenciáin.

Ez egy nagyobb közhatalom felé vezető út. Az, hogy ez államiság felé válik-e, attól függ, mennyire terjed ki ez a hatalom, és hogyan oldódnak meg a tagállamok közötti konfliktusok.

2025-ös **fejezete, a "Nemzetközi szervezetek"** megőrzi ezt az alkotmányos megközelítést, miközben transznacionális társadalmi szolidaritást, vitatkozó demokráciát és a globális dél iránti érzékenységet követi. A programja a szervezetek alkotmányos tulajdonságait fejleszti, nem pedig egységes intézményi tervet biztosítana a globális kormányzás számára. A Cambridge-i Alkotmányelméleti Kézikönyv

Nemzetközi szervezetek befolyásolják a nemzeti alkotmányokat

Különösen releváns az eredeti kutatásodhoz a **"Nemzetközi szervezetek alkotmányformálóként: törvényes, de néha illegitim, és gyakran hiábavaló"** (2023).

Peters olyan mechanizmusokat vizsgál, mint a csatlakozási követelmények, pénzügyi feltételek, alkotmányos tanácsadás, kormányzati szabványok és az ENSZ alkotmányos segítsége. Ezek a tevékenységek befolyásolhatják a nemzeti intézményeket anélkül, hogy teljesen kiváltanák a nemzeti alkotmányalkotást.

Értékelése megkülönbözteti a jogszerűséget, legitimitást és hatékonyságot. A formálisan jogos segítségnyújtás politikailag megkérdőjelezhető maradhat, különösen egyenlőtlen alkufeltételek esetén, és az alkotmányos szövegek elfogadása nem garantálja a hatékony végrehajtást.

Emellett olyan magyarázatokat is érint, amelyek az alkotmányos segítséget egyformán a transznacionális tőke érdekeihez kötik. Szükségesnek tartja az ilyen kritikát, de elutasítja azt a megkülönböztetetlen értelmezést, hogy minden beavatkozás ugyanazt a kapitalista projektet szolgálja. escholarship.org

A fogalmi jelentőség jelentős. A külső hatalom alakíthatja azokat a feltételeket, amelyek alatt a hazai politikai hatalom megalakul. A nemzetközi szféra ezután többet befolyásol, mint a hagyományos kormányzati politika: befolyásolja azokat a szabályokat, amelyek alapján a nemzeti politikai hatalom megszerveződik.

Azonban az alkotmányalkotásra gyakorolt külső befolyás nem egyezik meg egy globális alkotmányos hatalommal. A befolyás mértéke, a kedvezményezett elutasítási képessége, az intézményi szereplők sokszínűsége és az ebből született megállapodások tartóssága mind külön vizsgálatot igényelnek.

8. Kollektív biztonság: mozgás egy globális végrehajtó irányba?

A felelősség megváltoztatja az intézményi mérlegelési jogkör jelentését

A "The Security Council's Responsibility to Protect" (2011) című könyvében Peters kifejezetten egy gondolatkísérletet épít fel. Ha feltételezzük, hogy a védelem felelőssége teljes kötelező jogi elvmé válik, milyen kötelezettségek követnék a Tanács és tagjai számára?

Feltárja a szükséges kötelezettségeket a megfelelő cselekvés engedélyezésére vagy végrehajtására, majd hangsúlyozza az eljárási kötelezettséget a tétlenség igazolására. Ezért a cikket nem szabad pusztán úgy értelmezni, mint egy már lehatározott katonai beavatkozási kötelezettség dokumentálását. sonar.ch

Az Ön vizsgálata szerint a fogalmi változás a dickenciás kiváltságtól a nyilvánosan igazolt tisztségek felé való elmozdulás.

Egy testület, amelyet pusztán nagyhatalmi megállapodások fórumának értenek, visszautasíthatja a cselekvést, mert tagjai nem értek meg megállapodást. Egy olyan testület, amelyet politikai közösség védelméért felelősnek tartanak, más elvárással néz szembe: a cselekvés hiánya maga is indokolást igényelhet.

Ez a végrehajtó hatalom egy aspektusához hasonlít, még akkor is, ha a javasolt jogi következmények eljárási szempontból fennmaradnak.

A vétóérv pontos határai

Peters "Az ukrajnai háború és az orosz vétó jogi korlátai" (2023) című művében azt állítja, hogy a vétó állam saját nyilvánvaló agresszióját védő vétó jogilag hibás lehet. Az ENSZ Alapokmányának 27(3) cikkére, a jóhiszeműségre, a jogvisszaélések tilalmára és más alapvető normákra hivatkozik.

Fontos korlátozás, hogy a 27(3) cikk kötelező tartózkodása a **VI. fejezet és az 52(3) cikk szerinti döntésekre vonatkozik, nem pedig a VII fejezet kényszerítő döntéseire**. Ezért az érvelése általában nem szünteti meg az állandó tagok vétójogát a katonai végrehajtás felett.

Azt is elismeri, hogy az általa vizsgált gyakorlat nem fogadta el az általa javasolt jogi következtetéseket. repository.law.umich.edu

A javaslat intézményileg is jelentős. Célja, hogy egy állandó tag eljárási kiváltsága jogi normák szerint elrendelhetővé váljon. De jelentőségét a tényleges mértékében kell értékelni, nem pedig egy olyan végrehajtó hatalom létrehozására, amely képes felülírni minden nagyhatalmat.

A Tanács hatalma továbbra is politikailag függ

A "Power, Procedures, and Periphery: The UN Security Council in the Ukraine War" (2024) című művében Peters a Chartát a világ számára elképzelhetőnek tekinti, miközben elismeri a Tanács politikai akaratfüggőségét.

Elutasítja továbbá a Tanács egyszerű értelmezését is, mint a nyugati hegemónia eszközét: működése a nem nyugati állandó tagoktól is függ. Mind a bénulás, mind a túlzott aktivizmus alkotmányos probléma. Az egyének feletti szélesebb körű hatalom erősebb jogi korlátozásokat igényel. cambridge.org

Munkája így támogatja a Tanács tanulmányozását, mint olyan intézményt, amely globális jelentős közhatalmat gyakorol. Ez nem szünteti meg a különbséget a hatalom és egy autonóm globális végrehajtó hatalom között, amely megbízható ellenőrzéssel rendelkezik a döntései végrehajtásához szükséges erőforrások felett.

9. A társadalmi alkotmány: a globális gazdasági hatalommal való szembenézés

Az alkotmányosság határai, amelyek a piacokra és a formális jogokra épülnek

Peters későbbi munkái közvetlenül a kérdéseidben átívelő politikai-gazdasági kérdéseket kezelik.

A "Global Constitutionalism: The Social Dimension" **(2018) című művében azt** állítja, hogy az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság ismerős kombinációja kifejezetten társadalmi dimenziót igényel. Az alkotmányosságnak erősítenie kell a határokon átnyúló felelősséget az emberek anyagi jólétéért. Ezt úgy mutatja be, mint egy korrekciót egy neoliberális hajlamhoz, amely szerint a transznacionális befektetők különösen kiváltságos alanyokká válhatnak a globális rendben. cambridge.org

Későbbi előadása a szegénység és egyenlőtlenség elleni jogi lépéseket, szélesebb társadalmi jogokat, erősebb végrehajtást, valamint társadalmi hatásértékelést és körültekintést jelöl fel. A lehetséges feladatok határokon átnyúlhatnak, és további szereplőket vonhatnak be. A program kifejezetten nem tervez központosított globális jóléti bürokráciát. mpil.de

Ez azért fontos, mert megakadályozza, hogy munkája megfelelő értelmezése megálljon a formális jogi integrációnál. Normatív értékelése azt is felteszi, hogy az integrált rend mely érdekeket védi.

Egy olyan rendszer, amely hatékonysá teszi a befektetésvédelmet, miközben az eljövedelem-, egészségügyi vagy munkavédelmi intézményileg gyengék-e maradna, nem felelne meg a komoly társadalmi alkotmányos normának.

Egy reformista program anyagi korlátokkal

Peters "A nemzetközi jog alkotmánytalanítása ellen populizmus, járvány és háború idején" (2022) című művében felismeri a nemzetközileg védett mozgékony tőke és a túlnyomórészt nemzeti társadalmi védelem közötti egyensúlytalanságot. Hozzájárul Gill és Cutler *Új alkotmányosság és világrend című művéhez* , hogy ezt a problémát tárgyalja.

Válasza erősebb társadalmi jogokat, vállalati és befektetői felelősséget, szolidaritást és a gyarmati örökségek iránti nagyobb érzékenységet foglalja magában. Kiemeli a stratégia határait is: reformista, nem dönti fel a kapitalizmust, és nem hoz létre olyan nemzetközi apparátust, amely adókat vet be és pénzelosztást képes lenne. repository.law.umich.edu

Ez a beismerés fontos a globális államképződés értékelésében.

Egy társadalmi alkotmány felelősségeket szabhat elő anélkül, hogy megbirtokolná azokat az intézményeket, amelyek megvalósításához szükségesek. A hatékony újraelosztáshoz döntések szükségesek arról, hogy ki fizet, ki jutalmaz, hogyan értékelik a kötelezettségeket, és hogyan biztosítják a megfelelést. Ezek a döntések politikai hatalomra és adminisztratív kapacitásra is szükség szükségesek.

A globális kincstár hiánya önmagában nem bizonyítja, hogy semmilyen globális államiság létezhet. De jelentős távolságot mutat a nemzetközi társadalmi kötelezettségek programja és a működő jóléti államhoz kapcsolódó képességek között.

Itt politikai választás is van. A nemzeti fiskális és közigazgatási kapacitás megerősítése néha hatékonyabb lehet, mint egy újabb nemzetközi mechanizmus létrehozása. Peters államokra való folyamatos támaszkodása nyitva hagyja ezt a lehetőséget.

10. Peters műsorának legerősebb kritikái

A részvétel legitimálhatja az intézményt anélkül, hogy demokratizálná annak céljait

Christian Volk **"Miért nem felel meg a globális alkotmányosság nem felel meg ígéreteinek"** (2012) című műve közvetlenül Peters demokratikus javaslataira vonatkozik.

Elismeri a demokrácia iránti figyelmét, de azt állítja, hogy a részvétel inkább a meglévő intézmények döntéseinek javításának eszköze lehet, mintsem hogy az emberek megkérdőjelezzék alapvető céljaikat. Az akkreditáció és a professzionális részvétel előnyben részesítheti azokat a szervezeteket, akik hajlandóak és képesek működni a meglévő intézményi kereteken belül. Radikálisabb ellenállás maradhat a kint. CV Endversion KONTROLLE

A lényeges különbség az, hogy meghallgatják, és az, hogy megváltoztassuk a napirendet.

A konzultáció javíthatja az információkat és leleplezheti a hibákat, miközben a döntéshozatali jogkör elosztása nagyrészt érintetlen marad. Egy globális intézmény így nagyobb legitimitást szerezhet anélkül, hogy jelentősen érzékenyebbé válna azokkal, akik megkérdőjelezik az alapvető politikáit.

Peters későbbi hangsúlya a politizálásra és a vitatkozó demokráciára teszi igazságtalanná, hogy érett álláspontját teljesen közösnek ábrázoljuk a politikai konfliktusokkal szemben. Ez azonban nem bizonyítja, hogy a javasolt intézmények megoldják a Volk által azonosított problémát. mpil.de

Az alkotmányosság képes gazdasági hatalmat reprodukálni a kategóriái révén

Christine Schwöbel-Patel hozzájárulása a Peters által szerkesztett 2018-as kötethez az alkotmányosság és a politikai gazdaságtan kapcsolatát vizsgálja. Kritikája a köz- és magánhatalom közötti megosztottságra összpontosít. A piacok különálló magánszféraként való kezelése elszigetelheti a jelentős gazdasági döntéseket a politikai vitásoktól.

Azt is felteszi, hogy az alkotmányos párbeszéd bővítése Európa és Kelet-Ázsia között megerősítheti-e a megosztott piaci feltételezéseket, vagy inkább lehetőségeket nyitna-e a gyarmati és gazdasági hierarchiák kihívására. WRAP: Warwick Kutatási Archívum Portál

Ez a kritika mélyebbre hat, mint az a kérdés, hogy a nemzetközi szervezetek átláthatóan viselkednek-e.

A legkorábbi kérdés az, hogy a jogi struktúra már átruházta-e a kulcsfontosságú döntéseket a tulajdonosokra, befektetőkre és magánintézményekre. A közintézményekben való részvétel javítása korlátozott hatással lehet, ha ezek a testületek nem tudják megváltoztatni a gazdasági hatalom alapvető elosztását.

Peters társadalmi programja foglalkozik ezzel az aggálysal, de reformista jellege folyamatos feszültséget teremt a meglévő rendben lévő jogok védelme és az egyenlőtlenséget generáló intézmények megváltoztatása között.

Az egyetemes szabványok továbbra is sebezhetőek a szelektív végrehajtásnak

Peters **"A kettős mércével kapcsolatos kettős hatás"** (2025) című műve elismeri a nemzetközi jog decentralizált szerkezetét, egyenlőtlen hatalmát és korlátozott képességét a következetes végrehajtás biztosítására. Azt is állítja, hogy a kettős mérce kritikája tartalmazhat konstruktív követelést a koherenciára és igazságosságra.

Álláspontja megkülönbözteti az ellenvethető szelektivitás létezését attól az általános következtetéstől, hogy a jogi normákat el kellene hagyni. verfassungsblog.de

Az alkotmányosság következménye megkövetelőző: az egyetemes szabványoknak korlátozniuk kell azokat a szereplőket, akik hivatkoznak rájuk.

Ellenkező esetben az alkotmányos nyelv olyan szókincset biztosíthat, amelyen keresztül a befolyásos szereplők felügyelhetik a gyengébbeket, anélkül, hogy elfogadnának egyenlő vizsgálatot. Egy meggyőző globális alkotmányos rend tehát olyan intézményekre és politikai gyakorlatokra lenne szükség, amelyek képesek hatékonysá tenni a kölcsönösséget.

11. Peters munkája támogatja a világállam kialakulását?

A válasz attól függ, mennyire erőssé teszi az értékelt igényt.

Először is: egyértelműen támogatja az alkotmányos integráció explicit projektjét

Peters szándékosan olyan érveket dolgoz ki, amelyek megváltoztathatják az államon túli alapokat, választókerületeket és hatalmi korlátokat.

Hozzájárulása jelentős, mert az alkotmányos integráció többet jelent, mint a politika koordinálása. Ez megváltoztathatja, kinek vannak jogai, kinek az érdekei igazolják az intézményeket, mit kell magyarázniuk a kormányoknak, és hogyan értékelik a jogi rendek közötti vitákat.

Ezt pusztán adminisztratív fejlesztésnek nevezni alábecsülné az ambíciót.

Másodszor: a globális államképződés lehetséges összetevőit szolgáltatja

Több elem működhet egy jövőbeli világszövetségben: nemzetközi egyéni jogok, az államok és személyek előtt elszámoltatható intézmények, alkotmányos korlátozások a kollektív biztonságra, valamint igazságszolgáltatási technikák, amelyek különböző jogrendeket kapcsolnak össze.

De ugyanazok az elemek támogathatnák egy tartós átfedő államok és intézmények rendszerét is, végső szuverén központ nélkül. Jelenlétük nem határozza meg a végső alkotmányos formát.

Az állapotképződés empirikus vizsgálatához a következőket kérdezném:

- Képes egy közös intézmény véglegesen meghatározni saját hatalmának határait?
- Egyre inkább egy elfogadott alkotmányos keretben oldódnak meg a nagyobb politikai vitákat?
- Képesek a közös intézmények erőforrásokat mozgósítani és biztosítani a végrehajtást függetlenül az adott kormányok preferenciáitól?
- Az emberek és a szervezett politikai mozgalmak úgy kezelik ezeket az intézményeket, ahol harcolhatnak és kollektív célokat határozhatnak meg?
- A kivételes jogkörök hatékony, kölcsönös korlátozásoknak vannak alá vetve?

Ezek az intézményi és politikai kutatás kérdései azok, amelyek az alkotmányos szókincs alkalmazásából származnak.

Harmadszor: későbbi munkái megkérdőjelezik az elkerülhetetlen előrehaladásról szóló bármilyen beszámolót

A "International Law and its Scholarship in the Time of Monsters" (2025) című művében Peters az autoriter képesség növekedésének, a jog geopolitikai alárendeltségének és a nemzetközi jog birodalmi hatalom korlátozásának képességének gyengülésének kockázatát írja le. Javasolt tudományos válasza megújult normatív kritikát, sokféle nézőpontot és a szélesebb körű részvétel által fejlesztett univerzális kritikát foglalja magában. Ez a veszélyeztetett közhatalom diagnózisa, nem pedig a progresszív alkotmányos egység magabiztos előrejelzése. MPG. PuRe

Ezért két irányútnak kell különbözőnek maradnia. A globális kormányzati hatalom erősebbé válhat, míg az alkotmányos korlátozás gyengülhet. Alternatívaként az alkotmányos védelmek javulhatnak anélkül, hogy a politikai hatalom lényegesen központosítottabbá válna.

Általános véleményem szerint Peters egy olyan elméletet kínál a globális közhatalomról, amelynek alkotmányos következményei potenciálisan mélyrehatóak, miközben a végső politikai formát nyitva hagyja. Munkája segít abban, hogy az államon túlmutató hatalom jogilag érthetővé és normatívan védhetővé váljon. Emellett szabványokat ad arra, hogy ellenálljanak ennek a hatalomnak, amikor az önkényessé, kizáróvá vagy társadalmilag rombolóvá válik.

A szélesebb körű vizsgálatod során a legeredményesebb kérdés következtében az, hogyan működnek ezek a jogi érvek a gyakorlatban: mely intézmények fogadják el ezeket, kik

képességeit erősítik, mely hatalmat nehezebb megvitatni, és vajon az érintett személyek hatékony politikai cselekvési erőt szereznek-e. Írásai egyértelmű alkotmányos ambíciót teremtenek. Egy világállam-építési koordinált projekt bemutatásához további bizonyítékokat igényelne a politikai szervezetről, az intézményi átvételről és az anyagi hatalomról.

12. Kiválasztott olvasmány útmutató

A következő művek a legerősebb utat adják az érvelés során. Az időpontok és helyszínek is segítenek megkülönböztetni Peters korábbi programját a későbbi társadalmi és politikai átdolgozásoktól.

1. **"Kompenzációs alkotmányosság: az alapvető nemzetközi normák és struktúrák funkciója és potenciálja"** (2006), *Leiden Nemzetközi Jogi Folyóirat* 19(3), 579–610.
   A alapvető indoklás az alkotmányos ellenőrzés a nemzeti intézményeken túl. Cambridge Core
2. **"A globális alkotmányosság érdemei"** (2009), *Indiana Globális Jogi Tanulmányok Folyóiratai* 16(2), 397–411.
   A a program tömör védelme és annak korlátai elleni fellépés. scholarworks.iu.edu
3. **"Az emberiség mint a szuverenitás A és Ω"** (2009), *Európai Nemzetközi Jogi Folyóirat* 20(3), 513–544, valamint a 569–573-as válaszokkal.
   Elengedhetetlen a szuverenitás normatív alapjaihoz és a népi felhatalmazás felé való elmozduláshoz. ejil.org
4. **A nemzetközi jog alkotmányossá tétele** (2009), Jan Klabbers és Geir Ulfstein közösen, Oxford University Press.
   Különösen Peters fejezetei **"Tagság a Globális Alkotmányos Közösségben"** és **"Kettős demokrácia."** Oxford Academic
5. **Az emberi jogokon túl: Az egyén jogi státusza a nemzetközi jogban** (2016), Cambridge University Press.
   A az egyéni jogok, kötelességek, személyiség és végrehajtás átfogó kezelése. mpil.de
6. **"A nemzetközi jog finomítása: a széttagadástól a rezsim közötti interakcióig és a politizálásig"** (2017), *Nemzetközi Alkotmányjogi Folyóirat* 15(3), 671–704.
   Kulcsfontosságú a többséghez és koordinációhoz való hozzáállásának megértéséhez. mpil.de
7. **"Külügyi jog és globális alkotmányosság"** (2017), *AJIL Unbound* 111, 331–335.
   Összekapcsolja a nemzetközi hatalmat a hazai alkotmányos eljárásokkal. Cambridge Core
8. **"Globális alkotmányosság: a társadalmi dimenzió"** (2018), in *Globális alkotmányosság európai és kelet-ázsiai nézőpontból*, 277–350.
   A fő Társadalmi alkotmányos programjának nyilatkozata. cambridge.org
9. **"Nemzetközi szervezetek alkotmányos elméletei: A Nyugaton túl"** (2021), *Nemzetközi Jogi Kínai Folyóirat* 20(4), 649–698.
   Az intézményi alkotmányosságot összekapcsolja a neoliberalizmussal, társadalmi reformokkal és a globális délnel. papers.ssrn.com
10. **"A nemzetközi jog alkotmányfelesítése ellen a populizmus, járvány és háború idején"** (2022), *Alkotmányos Igazságszolgáltatás Folyóiratai* 9(2), 135–192; Angol szöveg a 135–164.
    Különösen értékes az önkritikája és az anyagi korlátok elismerése miatt. repository.law.umich.edu
11. **"Nemzetközi szervezetek alkotmányformálóként: törvényesek, de néha törvénytelenek, és gyakran hiábavalóak"** (2023), *UC Irvine Nemzetközi,*

Transznacionális és Összehasonlító Jog Folyóirat 8, 61–106.
A A legközelebb áll az eredeti kérdésedhez a meglévő jogi rendszerek konkrét intézményi változásairól. escholarship.org

12. **"Az ukrajnai háború és az orosz vétó jogi korlátai"** (2023), *Folyóirat az erőhasználatról és a nemzetközi jogról* 10(2), 162–172.
A Fókuszált példa az alkotmányos érvelésre, amely egy jelentős intézményi kiváltságra irányul. repository.law.umich.edu

A könyv hosszúságú műveknél és néhány fejezetnél ez a vita Peters saját részletes összefoglalóit, kiadói összefoglalóit és hozzáférhető előzeteseket használ a publikált cikkek mellett. A fent említett intézményi javaslatokat megkülönböztetik a megalapozott jogi szabályoktól és az én értelmezésemtől a globális államalakulásra gyakorolt következményeikről.

Ernst-Ulrich Petersmann munkássága

Ernst-Ulrich Petersmann különösen releváns a kérdésedhez, mert munkája kifejezett programot mutat be a közhatalom átszervezésére az államon túl. Javaslatai az egyéneknek a nemzetközi gazdasági jog szerinti erősebb jogok megadásától kezdve az ENSZ újjáépítéséig egy új alkotmányos megállapodás révén. Írásai tehát bizonyítékot szolgáltatnak egy szándékos nemzetközi alkotmányos integrációs projektre. scholarlycommons.law.northwestern.edu

Azonban a projekt és a **globális világállam** kapcsolata alapos elemzést igényel. Petersmann olyan nemzetközi rendet keres, amelyben a kormányok, nemzetközi szervezetek, bíróságok és magánszereplők összekapcsolt alkotmányos korlátokon belül működnek. Általában a hatalom több szintre és intézményre oszlik el. Későbbi munkái kifejezetten az alkotmányos pluralizmust kezelik, és legújabb írásai egyre inkább a geopolitikai széttagadást érintik. api.pageplace.de

Központi értékelésem az, hogy **Petersmann egy jogi programot kínál a határokon átnyúló erősebb alkotmányos hatalom kiépítésére, beleértve olyan mechanizmusokat, amelyek hozzájárulhatnak az állam kialakulásához, anélkül, hogy egységes egységes világkormány tervrajzát szolgáltatna.**

Ennek az értékelésnek a magyarázatához három kérdést különböztetek meg az egész történetben:

- **Mit javasol kifejezetten a javaslata?**
- **Hogyan osztanák át ezek a javaslatok a kormányzati hatalomot?**
- **Meddig érne ez az újraelosztás egy világállam kialakulásához?**

1. Az értelmi alapok: alkotmányos kormányzat, gazdasági szabadság és közhatalom

Egy gyakorló alkotmányos programot fejleszt

Petersmann pályafutása ötvözi a jogi tanácsadói és vitarendezési tapasztalatot a GATT-ban és a WTO-ban. Ez az intézményi tapasztalat számít: munkája a szerződések értelmezésével, a jogorvoslatok tervezésével, a nemzetközi bírák felelősségeivel és a nemzetközi kötelezettségek belföldi végrehajtásával foglalkozik. Hivatalos tudományos profilja ezt a tudományos és intézményi gyakorlat kombinációját dokumentálja. Európai Egyetemi Intézet

Ennek következtében írásai két szinten olvashatók. Ezek a nemzetközi jog legitimitásával kapcsolatos érvek, és javaslatok a meglévő intézmények működésének megváltoztatására.

Ennek ellenére különbség marad a gyakorló akadémiai programja és azok szervezetek hivatalos politikája között, amelyekben az adott szakember dolgozott.

Az ordoliberalizmus és a piacok jogi szervezése

Petersmann gondolkodásának központi iránya az **ordoliberális alkotmányosság**. Szerinte a versenypiacok olyan jogi keretrendszeren alapulnak, amely korlátozza mind a kormányzati önkényességet, mind a magánhatalom által okozott torzításokat. A "genfi ordoliberalizmus" visszatekintő elemzése olyan alakokat helyez be olyan intellektuális hagyományba, amely a kereskedelem, a kormányzati kudarc és az alkotmányos korlátok szabályozásával foglalkozik. Ezt a hagyományt megkülönbözteti azoktól, amelyek nagyobb mértékben támaszkodnak a magán önszabályozásra vagy a diszkrecionális hatalompolitikára. Cambridge Core

A világállam kérdésében a következmény jelentős: **egy piaci rend védelme kiterjedt közhatalomra is szükség** lehet. A versenyt biztosító, a diszkrimináció korlátozását vagy jogok védelmét szolgáló szabályokat értelmezni, kezelni és érvényesíteni kell. Egy kormány mérlegelési jogkörének korlátozása így növelheti egy másik intézmény, különösen egy bíróság hatáskörét.

Ezért félrevezető lenne csak azzal mérni, hogy megkérdeznénk, hogy "több államot" vagy "kevesebb államot" eredményez-e. A pontosabb kérdés az, **hogy mely intézmények szereznek hatalmat mely** döntések felett.

A kanti dimenzió

Petersmann emellett a kanti-i kapcsolatra támaszkodik az alkotmányos kormányzás, a békés nemzetközi kapcsolatok és a határokon átnyúló egyének jogai között. 1998-as cikke a belföldi, államokközi és kozmopolita jogot egy legitim jogrend összekapcsolt dimenziójaként kezeli. repository.law.umich.edu

Óvatosnak kell lenni azzal, hogy ez automatikusan egy világállam elutasítását jelenti. 1997-es vitájában Petersmann megkérdőjelezi, hogy hazai hierarchikus jogi intézmények szükségessége van-e, miközben nemzetközi szinten feleslegesnek tartják azokat. Kanttal való kapcsolata teret hagy jelentős intézményi integrációnak. scholarlycommons.law.northwestern.edu

Az alapvető probléma tartós: ha jogi intézményekre van szükség az államokon belüli uralom megakadályozásához, akkor milyen intézményekre van szükség az államhatárokon átlépő kapcsolatok megakadályozásához?

2. Az alapvető érv: a nemzetközi gazdasági jog eltöltheti a hazai alkotmányos funkciókat

Alapvető monográfiája az *Alkotmányos funkciók és a nemzetközi gazdasági jog alkotmányos problémái* (1991).

Központi diagnózisa az, hogy a kormányok kiterjedt hatalmakkal rendelkeznek a külföldi gazdasági kapcsolatok felett, amelyeket a hazai alkotmányos védelmek nem megfelelően ellenőriznek. A szervezett érdekek politikai folyamatokon keresztül diszkriminatív korlátozásokat szerezhetnek. A nemzetközi gazdasági szabályok képesek ezeket a kudarcokat

átláthatósággal, diszkriminációmentességgel, egyéni szabadságokkal és hatékony hazai jogorvoslatokkal ellensúlyozni.

A szerző összefoglalója kifejezetten az alkotmányos ellenőrzés javítását a kereskedelmi politika felett nemzetközi szabályok, hazai jogszabályok és bírói védelem **révén tervezi anélkül, hogy hivatalos nemzeti alkotmányokat** módosítanának. A releváns vita különösen a XLVI–LI oldalon található. api.pageplace.de

Miért alkotmányosan jelent ez

A kulcsfontosságú újítás, hogy a nemzetközi gazdasági elkötelezettséget úgy kezeljük, mint olyasmi, ami képes átszervezni a polgárok és saját kormányuk közötti kapcsolatot.

Vegyünk egy hipotetikus importkorlátozást.

Ha egy szerződés csak kormányok között működik, az érintett személynek meg kell győznie egy másik kormányt a nemzetközi eljárás indításáról. Ha egy világos szerződéses megállapodás végrehajtható egyéni jogot is biztosít, az érintett személy hazai jogi intézményeken keresztül megtámadhatja a korlátozást.

Az eredményes transzformációnak több dimenziója van:

1. **Az egyén további jogi álláspontot szerez a kormány ellen.**
2. **A hazai bíróságok további normát kapnak a közjogi eljárások vizsgálatára.**
3. **A nemzetközi elköteleződés a hazai kormányzat gyakorlati keretének részévé válik.**
4. **A nemzeti politika megváltoztatása olyan kötelezettségeket igényelhet, amelyeket egy átlagos hazai többség nem tud egyedül módosítani.**

A bíró nemzeti bíró maradhat, alkalmazva a nemzeti jog által meghatározott eljárásokat. Ennek ellenére a kormányzást korlátozó szabályok most részben egy nemzetközi jogrendből erednek.

Ez az egyik legfontosabb mechanizmus a szélesebb körű vizsgálat során: **az alkotmányos változás a meglévő jogrendszerek kölcsönhatásán keresztül történhet meg, anélkül, hogy teljesen új kormányzati apparátust hoznánk létre az elején.**

Alkotmányos védelem vagy alkotmányos beágyazódás?

Ugyanez a mechanizmus lehetővé teszi a különböző értékeléseket.

Egy önkényes korlátozás alá tartozó egyén szemszögéből egy további jogorvoslat erősítheti a szabadságot és a jogszerűséget.

Egy politikai többség szemszögéből, amely gazdaságpolitikát kíván megváltoztatni, a nemzetközi elkötelezettség megalapozhatja a korábbi megállapodást, és átruházhatja a döntéseket olyan intézményekbe, amelyeket nehezebb választási befolyásolás.

Ezek az értékelések nem zárják ki egymást. Egy jogi megállapodás egyszerre védheti az egyéneket és szűkítheti a demokratikus politikai döntéseket. A szabályok lényegi tartalma, a

rendelkezésre álló kivételek és az értelmezési jogkör elosztása határozza meg, hogyan működik az egyensúly.

A szuverenitás az igazolás kérdésévé válik

Petersmann ezt a kérdést az *Állami Suverenitás, Népi Szuverenitás és Egyéni Szuverenitás című* művében fejti ki, amely eredetileg 2006-ban készült EUI munkadokumentum volt. Azt kérdezi, hogyan lehet összeegyeztetni az államok szuverén egyenlőségét az emberi méltósággal, az elidegeníthetetlen jogokkal és a népi szuverenitással. Válasza az egyének alkotmányos védelmét és a hatalom alkotmányos korlátozásait több szinten is magában foglalja. papers.ssrn.com

A fogalmi lépés jelentős. Az állami szuverenitás már nem elegendő indoklás a kormányzati intézkedésekre. Azokat a személyeket kell vizsgálni, akiknek az érdekeit a kormánynak szolgálnia kell.

De ez a lépés egy másik problémát is felvet: **ki határozza meg tekintélytestesen, mit követelnek ezek az érdekek és jogok?** Egy olyan elméletnek, amely gyengíti az államok igazolási tekintélyét, magyarázatot kell adnia azoknak az intézményeknek, amelyek jogosultak az őket megítélni.

3. Európai integráció mint modell – és a WTO analógiájának korlátai

Az európai integráció Petersmann példát nyújt arra, hogy a nemzetközi megállapodások alkotmányos jelentőséget szereznek egyéni igények és bírói értelmezés révén. 1998-as beszámolója hangsúlyozza, hogy a peres felek, a nemzeti bíróságok és az európai bíróságok segítettek abban, hogy a szerződéses kötelezettségeket hatékony jogi korlátokká alakítsák. A magánerőfeszítések az egyes érdekek védelmére egyidejűleg előmozdíthatják az integrációt. repository.law.umich.edu

Ez a mechanizmus azért fontos, mert az alkotmányos fejlődés nem feltétlenül egy egységes politikai mozgalommal kezdődik, amely új államot követel. Számos konkrét jogviták együttesen megváltoztathatják a hatalom szerkezetét.

Miért volt fontos a WTO

Petersmann a WTO létrehozását jelentős intézményi átalakulásként értelmezte. Az uruguayi forduló széles körű megállapodások csomagját integrált vitarendezési rendszerrel ötvözte. 1997-es ENSZ-reformi munkája kifejezetten bemutatta ezt az átalakulást az intézményi reform tanulságainak forrásaként a kereskedelemen túl. Cambridge Core

A szélesebb következtetés az, hogy **egy szerződéscsomag megváltoztathatja azt az intézményi keretet, amelyben az államok gyakorolják a hatalmat**. A kötelező ítélethozatal csökkentheti a kormány képességét arra, hogy egyoldalúan eldöntse, betartotta-e kötelezettségeit.

Ez valódi hatalomátadás, még akkor is, ha az intézmény, amely kapja, korlátozott szakterületi kompetenciával rendelkezik.

A meglévő WTO joga továbbra is korlátozottabb, mint az ő alkotmányos programja

Számos különbség elengedhetetlen:

- **Az egyének és a vállalatok maguk nem kezdeményezhetnek WTO vitákat.** A hozzáférés a WTO tagjai közé tartozik, bár a magánszereplők kérhetnek kormányzati támogatást aggályaik érdekében. 1. oldal
- **A WTO bíráskodóit jogilag korlátozzák a tárgyalásos megállapodások. A** Vitarendezési Megállapodás 3.2. és 19.2. cikke megtiltja a megállapodások által magában foglalt jogok és kötelezettségek fokozását vagy csökkentését. wto.org
- **A nemzetközi kötelezettség és annak hazai jogi hatása különböző kérdések.** A nemzetközi jogsértés megállapítása önmagában nem határozza meg minden következményt egy nemzeti jogrendszerben.

A WTO-t tehát nem lehet egyszerűen úgy leírni, mint már működő globális alkotmánybíróságot az egyéni gazdasági jogok érdekében. Petersmann javaslatai éppen azért relevánsak, mert célja a meglévő megállapodások által elmaradt kapcsolatok megerősítése.

4. Kifejezett javaslata az ENSZ újjáépítésére

Ez Petersmann korai munkáinak azon része, amely a legközvetlenebb kapcsolatba került a világpolitikai rend lehetőségéhez.

Egy új alkotmányos megállapodás

Az Alkotmányosság és nemzetközi szervezetek *(1997) 469. oldalán* Petersmann a következőket javasolja:

- Egy **új ENSZ-alapokmány**, amelyet kezdetben az alkotmányos demokráciák fogadtak el.
- Erősebb emberi jogi védelem és **kötelező Igazságügyi Bíróság.**
- Egy integrált szerződéscsomag, amelyet az egyéni jogok nemzeti igazságszolgáltatási védelme támogat.
- Ideiglenes együttélés az új keretrendszer és a meglévő ENSZ között.
- Az Egyesült Államok és az Európai Unió vezetése.
- Csatlakozási ösztönzők, amelyek bizonyos Világbank és ENSZ egyezmények juttatásaihoz való hozzáférést foglalják magukban.

Az intézményi analógia a GATT WTO-vá való átalakulása volt. scholarlycommons.law.northwestern.edu

Ezek konkrét javaslatok alkotmányos intézményépítésre. Ezek a tagságot, az ítélethozatalt, a jogokat, az intézményi előnyöket és a reform elindítását váró politikai koalíciót érintik.

Az ellenállás leküzdésének stratégiája

A jelenlegi ENSZ Alapszabálya a módosítást az elfogadási és ratifikációs követelményektől függ, amelyek a Biztonsági Tanács minden állandó tagját magukban foglalják. Ez döntő pozíciót biztosít ezeknek az államoknak a hivatalos Charta reformjában. ENSZ

Petersmann javasolt alternatívája az volt, hogy egy másik alkotmányos eszközt tárgyalnak a hajlandó államok között, ahelyett, hogy az egész projektet az elején az egyetemes elfogadásra kötnék.

1998-as megfogalmazása magában foglalja a meglévő emberi jogi egyezmények beépítését, az erősebb végrehajtást, az integrált tagsági csomagot, valamint a pénzügyi vagy fejlesztési ösztönzőket. Továbbá elismeri, hogy az európai közvetlen hatás és elsőbbség meghaladhatja a világszerte elfogadható vagy kívánatos szintet. repository.law.umich.edu

Analitikusan ez egy **alkotmányos integrációs stratégiára hasonlít, amely egy kezdeti csoporton keresztül történik, amelynek intézményi előnyei ösztönzik a későbbi** bővítést.

Azonban az új megállapodás tárgyalása önmagában nem szüntetné meg a meglévő szerződések kötelezettségeit, és nem engedélyezné a határokon kívül maradt államok jogait figyelmen kívül hagyni. A javaslat intézményi újjáépítési stratégia, nem pedig bizonyíték arra, hogy minden végrehajtó intézkedés már jogilag elérhető lenne.

A geopolitikai következmények

A csatlakozási ösztönzők különös figyelmet érdemelnek.

Ha fontos intézményi előnyök az új keretbe való csatlakozástól függnek, az alkotmányos integrációt anyagi nyomás és normatív meggyőzés is támogatja. Az államok formálisan megtartják a választási lehetőséget, de a kint maradás költségei drámaian eltérhetnek.

Ez több kérdést vet fel:

- Ki határozza meg, hogy egy állam alkotmányos demokráciává minősül-e?
- Ki határozza meg a tagság alkotmányos feltételeit?
- Mekkora befolyással bírnak a későbbi belépőknek az alapító csoport által kialakított szabályokra?
- Lehet-e a fejlesztési erőforrásokhoz való hozzáférés eszközzé egy adott jogi rend elfogadásának biztosítására?

Ezek a javaslat szerkezetének következményei. Nem követelnek meg a szerzőnek rejtett indítékot tulajdonítani.

A kifejezetten transzatlanti program

Petersmann visszatért a témához 2001-es fejezetében, a *Globalizáció és transzatlanti szabályozási együttműködés: EU-amerikai kezdeményezések a nemzetközi jog alkotmányosságának előmozdítása* érdekében. Érvelése kifejezetten ráosztja az Egyesült Államok és Európa szerepét gazdasági és politikai befolyásuk alkalmazásában a nemzetközi alkotmányos szabályok, emberi jogok és a jogállamiság megerősítésére. Oxfordi akadémiai

Ez közvetlen szöveges bizonyíték egy javasolt transzatlanti alkotmányos stratégiára.

Nem bizonyítja, hogy a nyugati kormányok közösen alkalmazták volna a stratégiát, vagy hogy minden releváns intézmény később emiatt fejlődött ki. Ezeknek a javaslatoknak a megfogalmazásához tárgyalási nyilvántartás, intézményi történet és bizonyítékok szükségesek lenne, amelyek konkrét javaslatokat követnek be a jogi változások elfogadásához.

Integrált nemzetközi igazságszolgáltatás

1999-es cikke, *az ENSZ vitarendezési rendszerének megerősítésének javaslatai*, az igazságszolgáltatási dimenziót dolgozza ki. Tárgyalja a szélesebb körű nem állami hozzáférést, az egyéni igényeket, a hazai és nemzetközi bíróságok közötti együttműködést, az előzetes döntéshozatali megállapodásokat és a megfelelőség szigorúbb felügyeletét. Tárgyalja továbbá az ICJ lehetséges fejlődését egy legfelsőbb értelmező bírósággá, miközben felismeri az államközpontú joghatóság által okozott akadályokat.

Petersmann azonban a 151. oldalon figyelmeztet, hogy ne kezeljük az ENSZ-t úgy, mintha már birtokolná a hazai alkotmányos kormányzat intézményi struktúráját. Javasolt bírói integrációja eltér a teljes világjogalkotási és közigazgatási rendszertől. mpil.de

A különbség konkrét: az ICJ meglévő Statútuma szerint csak államok lehetnek félek vitatott ügyekben. NEMZETKÖZI IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI BÍRÓSÁG

Az államformálás szempontjából ezek a bírósági javaslatok segítenének átalakítani a szétszórt jogi kötelezettségeket egy összekötöttebb közjogi rendté. Önmagukban nem biztosítanának olyan világkormányt, amely képes a politika meghatározására és végrehajtására minden főbb területen.

5. Az emberi jogok és a gazdasági jog integrálása: a 2002-es "Globális Megállapodás" javaslat

Az ENSZ "Globális Megállapodására" (2002) című művében Petersmann szorosabb integrációt javasol az emberi jogi kötelezettségek és a gazdasági intézmények tevékenységei között.

Ezt a javasolt megállapodást meg kell választani az ENSZ-kezdeményezéstől, amely elsősorban az üzleti életre irányult. Petersmann javaslata a világméretű szervezetek jogi és intézményi felelősségeire vonatkozik. Ez magában foglalja az intézményközi szorosabb együttműködést, az emberi jogi hatások értékelését és az emberi jogi szervezeteknek való jelentést.

Érvelése már magában foglalja a társadalmi alkalmazkodást és a sérülékeny személyek védelmét. A gazdasági liberalizáció ebben a tekintetben egy hozzá tartozó jog- és közkötelezettségi keretrendszert igényel. ejil.org

Miért alkotmányossá tehetné ez a globális kormányzást

A szakosodott intézmények általában a saját mandátumaik alapján kezelik a kérdéseket. Az alkotmányos megközelítés arra kéri őket, hogy cselekedeteiket szélesebb elvekkel igazolják, amelyek intézményi határokon átívelő alapokra vonatkoznak.

A lehetséges átalakulás jelentős:

- A gazdasági szabályok összefonódnak a jogos közhatalom általános normáival.
- Az intézményi specializáció a koherencia kötelezettségeinek alávetővé válik.
- Az egyének erősebb pozíciót szereznek, mint akiknek a kormányzásnak igazolnia kell.
- Az ítéletesek nagyobb szerepet kaphatnak a versengő jogi rendszerek kibékülésében.

A kulcsfontosságú, megoldatlan kérdés, hogy a közös elvek képesek ezt a koherenciát biztosítani anélkül, hogy hierarchiát hoznak létre, amelyet az intézmények uralnak, amelyek a legerősebb végrehajtási mechanizmusokkal rendelkeznek.

Válasza a piaci jogok előtérbe helyezésének vádjára

Petersmann válasza Philip Alstonnak itt elengedhetetlen. Kifejezetten tagadja, hogy korlátozatlan, független emberi jogot javasolna a kereskedelemre, vagy automatikusan alárendelné a társadalmi jogokat a tulajdonjoghoz és a piaci szabadságokhoz. Széles körű személyes szabadság fogalmát véd, amelyet más jogokkal a törvényhozás és az igazgatás révén egyensúlyoznak ki. Elutasítja továbbá, hogy a WTO elsődleges felelősséget róna az emberi jogok érvényesítéséért, és tagadja, hogy az EU ideális modellt nyújtana az egyetemes transzplantációhoz. ejil.org

Ezért egy tisztességes értékelésnek meg kell vizsgálnia javaslatainak intézményi következményeit, miközben megőrzi a különbséget ezek és a kifejezett szándékai között.

A szociális jogok létezése egy programban nem határozza meg, mennyire hatékonyan védik őket. Hasonlóképpen, az egyenlőtlen végrehajtás miatti aggodalom nem indokolja a program leírását, mintha a szociális jogok hiányoznának.

6. Bíróságok, állampolgárok és az alkotmányos hatalom újraelosztása

Az állampolgárok mint a végső alapok

A Judging Judges (2008) című művében Petersmann megkérdőjelezi azokat a megközelítéseket, amelyek a nemzetközi bíráskodókat elsősorban a tagkormányok ügynökeiként értelmezik. Azt állítja, hogy az állampolgárokat a kormányzás demokratikus elveiként is kell értelmezni, és hogy a bíróságoknak felelősségük van az igazságosság, jogok és közjavak tekintetében.

A cikk azonban kifejezetten felszólít a bírói tiszteletre a világméretű gazdasági döntéshozatalban, mint az európai környezetben, felismerve az alkotmányos hagyományok és a szabályozási mérlegelési különbségeket. academic.oup.com

Az alkotmányos jelentőség a referenciapont megváltozásában rejlik. A bíróság legitimitását részben az emberek és elvek iránti szolgálata alapján értékelik, nem pedig kizárólag a kormányok iránti reagálásában.

Ez indokolhatja a kormányzati magatartás szigorúbb felülvizsgálatát. Emellett nehéz elkülönülést eredményezhet a legitimitás forrásaként hivatkozott személyek és azok között az eljárások között, amelyek révén ezek az emberek valójában irányítják az igazságszolgáltatási hatalomot.

A "Solange" modell

Az Emberi jogok, nemzetközi gazdasági jog és "Alkotmányos igazságszolgáltatás" *(2008) című művében Petersmann egy európai gyakorlat ihlette a bíróságok közötti együttműködési modellt dolgozza ki.*

A központi elképzelés a feltételes tisztelet: az egyik bíróság tiszteletben tartja a másik jogi rendet **, amennyiben** az a végzés megfelelően védi a releváns alkotmányos jogokat. A bíróságok saját alkotmányos kötelezettségeiket tartják fenn, miközben együttműködnek más joghatóságokkal.

Petersmann azt javasolja, hogy ebből a módszerből származó tanulságokat Európán túlra is kiterjesztsenek gazdasági, környezeti és emberi jogi bíráskodásra. ejil.org

Ez egy kifinomult alternatíva az egyszerű igazságszolgáltatási hierarchiával szemben. Alkotmányos integrációt tervez olyan intézmények közötti interakción keresztül, amelyek megőrzik a különböző hatalomforrásokat.

Potenciális erőssége, hogy egyetlen intézménynek nincs feltétlenül korlátlan végső szója. Gyengesége az, hogy a tartós nézeteltérések megoldatlanul maradhatnak, miközben a bírák jelentős felelősséget vállalnak annak megállapításában, hogy más intézmények érdemli-e tiszteletet.

Az értelmezés és a joghatóság továbbra is eltér

Petersmann 2008-as válaszában Howse-nak megfogalmazta, hogy a jogbírák jogosult alkalmazni azt a jogot, amelyek a jog értelmezésére relevánsak más nemzetközi szabályoktól. Emellett védelmezi az arányosságot, az alkotmányos pluralizmust, az erősebb környezetvédelmi és versenyszabályozást, valamint a hazai igazságügyi jogorvoslatokat a kormányzati nemzetközi gazdasági kötelezettségek megsértése ellen. ejil.org

Ez a megkülönböztetés megakadályozza az álláspont túlzottan kiterjedt értelmezését. Az emberi jogi jog figyelembevétele kereskedelmi kötelezettség értelmezésekor nem automatikusan ad a kereskedelmi törvényszéknek általános joghatóságot minden emberi jogi vitának eldöntésére.

Ennek ellenére az értelmezés továbbra is újraoszthatja a hatalmat. A releváns elvek kiválasztása, a versengő jogok keretezése és a felülvizsgálat intenzitása lényegesen megváltoztathatja a kormányoknak megengedett politikák körét.

Jogi tudomány és civil társadalom mint a változás ügynökei

Petersmann 2006-os emberi jogokról és a WTO alkotmányosságáról szóló cikke elismeri, hogy a kormányok valószínűleg nem tudtak könnyen egyetérteni egy WTO nyilatkozatban, amely összeköti a kereskedelmet és az emberi jogokat. Ezért vizsgálja a Nemzetközi Jogi Szövetség kezdeményezéseit, valamint a globális közjavakat támogató választókerületek létrehozását. Cambridge Core

Ez egy másik utat jelöl az intézményi átalakulás felé: a tudományos értelmezés, szakmai szervezetek kezdeményezései, civil társadalmi érdekképviselet és peres eljárások előkészíthetik

vagy előmozdíthatják alkotmányos változtatásokat, amelyeket a kormányok még nem tárgyaltak kifejezetten.

A fontos elemző kérdés az, hogy ezek a kezdeményezések hogyan szereznek hatalmat. A meggyőző tudomány, a bírósági elfogadás, a kormányzati elfogadás és a formális szerződésmódosítás különálló folyamatok. Nem szabad felcserélhetőként kezelni őket.

7. Közjavak és többszintű alkotmányosság: az érett program

A 2012-es könyv

A 21. században a nemzetközi gazdasági jog: az alkotmányos pluralizmus és az interdependent közjavak többszintű kormányzása szélesíti a szerveződési problémát.

Most az aggodalom a közjavak kölcsönösen függő javak elégtelen védelme a pénzügyi, pénzügyi, kereskedelmi, környezetvédelmi és kapcsolódó kormányzás révén. Petersmann ezeket a kudarcokat a jogi, bírósági és demokratikus elszámoltathatóság hiányosságaival köti össze. Az egyéneknek erősebb pozícióval kell rendelkezniük a jogi megállapodások irányításában és érvényesítésében, miközben jogosan eltérő alkotmányos megközelítéseket kell tiszteletben tartani. Bloomsbury

Ez lehetővé teszi programjának egy támogató dimenzióját. Az alkotmányosságnak segítenie kell az intézményeket a közös célok elérésében, valamint meg kell akadályoznia a hatalommal való visszaéléseket.

Miért nem jelentenek a közjavak automatikusan egy világállamot

A határokon átnyúló együttműködés szükségessége nem teszi ki, hogy minden politikát ugyanaz az intézmény irányítsa.

A klímavédelem, a pénzügyi stabilitás és a helyi közszolgálat adminisztrációja különböző léptéket, szakértelmi formákat és kapcsolatokat foglal magában az érintett személyek között. A megfelelő felelősségmegosztás ennek következtében eltérhet egymástól.

Petersmann ezt a gondolatot kifejezetten a "demokratikus tulajdonlás" című társcikkében hangsúlyozza, amely a *Lengyel Nemzetközi Jog Évkönyvének* 31. kötetében jelent meg. A 33. oldalon az ágazatspecifikus, többszintű szabályozást támogatja, és elutasítja az egységes globális kormányzást mint megfelelő ideált. Azt is hangsúlyozza, hogy az újonnan létrehozott köz- és magánhatalom alkotmányos ellenőrzést igényel. journals.pan.pl

A világállam-értelmezésnek tehát meg kell különböztetnie **az alkotmányos elvek integrációját** a **kormányzati funkciók koncentrációjától**. Az előbbi előrehaladhat, míg az utóbbi korlátozott.

A 2017-es könyv: kifejezetten erősebb vertikális integráció

Petersmann a Multilevel Constitutionalism for Multilevel Governance of Public Goods *(2017) című művében* Petersmann az alkotmányosságot úgy írja le, mint a hatalom alkotja, korlátozó,

szabályozó és igazoló hatalom. Átfedő állampolgári és önkormányzati formákat képzel el, amelyeket parlamenti részvétel és bírósági jogorvoslatok támogatnak.

A nyitó fejezet kifejezetten leírja a horizontális államok közötti kapcsolatokból erősebb **vertikális integrációs jog felé való átalakulását, amely** egyéneket, kormányokat és nemzetközi intézményeket köt össze. Úgy véli, hogy funkcionális alkotmányozás lehetséges még akkor is, ha a globális demokrácia vagy egy világköztársaság még mindig utópikus. api.pageplace.de

Ez a rész különösen feltáró. Programját pusztán "koordinációnak" nevezni alábecsülné az ambícióját. A vertikális integráció megváltoztatja a kormányzók és az irányítottak közötti jogi kapcsolatot.

Ugyanakkor a vertikális kapcsolatok jogilag többségű rendben létezhetnek. Létezésük nem hoz létre egyetlen hatóságot, amely minden alkotmányos konfliktust megoldana.

Védelmi intézkedések a központosított uralom ellen

2016-os helyi együttműködésről szóló munkapapírja hangsúlyozza a korlátozott delegációt, a szubciaritást és az arányosságot. A nyomtatott 9. oldalon ezek az elvek megvédik a helyi és nemzeti közösségeket a nemzetfeletti hatalommal való visszaélések ellen, és támogatják az ellenvetéseket a világállam vagy a globális kormányzás despotikussá válása ellen többféle alkotmányos ellenőrzés nélkül. Az eredeti munkapapír itt érhető el.

Az érv különösen az ellenőrizetlen koncentráció ellen irányul. Támogatja azt a rendszert, amelyben a hatalom a funkciói alapján igazolják, és más intézmények korlátozzák őket.

Ez magyarázza azt is, hogy a megtartott nemzeti intézmények miért elengedhetetlenek a projektjéhez. Potenciális résztvevők a nemzetközi alkotmányos végrehajtásban, valamint a magasabb szintű visszaélések elleni védelmi intézkedésekben.

8. Fenntartható fejlődés és intézményi reform a 2022-es könyvben

A Világkereskedelmi és Befektetési Jog átalakítása a fenntartható fejlődésért ezt a programot alkalmazza a Fenntartható Fejlődési Célokra és a kapcsolódó irányítási problémákra.

A bevezetőben elismeri, hogy a 2030-as Program jogilag nem kötelező érvényű, és nem határozza meg a végrehajtáshoz szükséges pontos jogokat, kötelezettségeket, eszközöket vagy prioritásokat. Petersmann erősebb végrehajtást javasol jogalkotás, bírósági jogorvoslatok, szerződésértelmezés és intézményi együttműködés révén. Továbbá elismeri, hogy az európai alkotmányos megoldások nem feltétlenül politikailag megvalósíthatók világszerte. api.pageplace.de

A közös célok és az intézményi megállapodás közötti különbség kulcsfontosságú. Az államok egyetérthetnek abban, hogy a szegénységet, a környezeti romlást vagy az egészségre irányuló fenyegetéseket kezelni kell, miközben alapvetően nem értenek egyet a következőkben:

- A költségek elosztása.

- A piacok és a kormányzat megfelelő szerepei.
- A nemzetközi szervezetek hatalma.
- A bírósági felülvizsgálat hatóköre.
- Azok a belpolitikai választások, amelyeknek továbbra is elérhető maradnia kellene.

Petersmann alkotmányos architektúrája tehát a közös célok megvalósításának javasolt eszköze; ezekről a célokról szóló megállapodás önmagában nem hoz létre beleegyezést ehhez az architektúrahoz.

Saját 2022-es könyv beszámolójában az ideiglenes WTO fellebbviteli választottbírósági eljárásról, klímaszabályozásról, a befektetési bíráskodás reformjáról, az igazságszolgáltatás udvariasságáról, arányosságról, valamint a részvételi és megfontoló demokráciáról beszél. Ezek a javaslatok ötvözik az intézményi megerősítést a bírói túlzás korlátozásaival és az egyoldalú befektetői védelem kritikával. Nemzetközi Gazdasági Jog és Politika Blog

A világállam kérdésében ez annak a programnak a bizonyítéka, amely messze túlmutat a piachoz való hozzáférés védelmén. Szélesebb közrendet keres, amely képes kezelni a környezeti, társadalmi és gazdasági kölcsönös függőséget. A nehézség az, hogy a közös problémák nem oldják meg a hatalom alkotmányos elosztásáról alkotott nézeteltéréseket.

9. A 2025–2026-os írások: integráció a szétesedés körülményei között

A legújabb írások lényegesen minősítik bármely lineáris beszámolót, amelyben Petersmann a világ egy egységes alkotmányos szerkezet felé haladva közeled.

Igazságügyi tisztelet egy plural világban

A Trade and Human Rights Debates: Judicial Deference in the Multipolar Re-ordering of UN and WTO Treaty Systems—EUI LAW Working Paper 2025/16—című művében Petersmann azt állítja, hogy a WTO kivételei védhetik a kollektív emberi jogi érdekeket anélkül, hogy azokat kifejezetten egyéni jogi igényekké fordítanák.

A 19–20. oldalon az alkotmányos pluralizmust tartós feltételként kezeli. Az eltérő jogértelmezések, a nemzeti és regionális megítélési határok, valamint biztonsági aggályok indokolhatják a bírói megfogalmat és a szűkebb értelmezést az igazságszolgáltatási kötelezettségekről. Lásd az eredeti tanulmányt, különösen a 12–14. és 19–20. oldalt.

A bírói tisztelet már jelen volt korábbi munkáiban. A legutóbbi érv különös gyakorlati jelentőséget ad annak élesebb politikai nézeteltérések közepette.

Európai intézményi kapacitás

Az Európa, ENSZ és WTO válságirányítása – EUI LAW Munkapapír 2026/2 című művében a válságokat az intézményi alkalmazkodás nyomásaként vizsgálja. Beszélgetései során a szorosabb koordináció, a kollektív finanszírozás, a szabályozási kapacitás, a stratégiai autonómia és a nemzetközi koalíciók szerepel, miközben felismeri a korlátozott kompetenciák és további delegáció fontosságát. Különösen lásd a 11–12. és 21–25. oldalakat.

Az én értelmezésem szerint ez a program része közelebb kerül a **regionális kormányzati konszolidációhoz**. A képességekkel foglalkozik az európai alkotmányos rend fenntartásához, amely más politikai és gazdasági rendszerekkel versenyben van.

A regionális konszolidáció azonban a globális széttagadással együtt történhet.

"Második legjobb" kereskedési rendszerek

2026 augusztusában megjelent *Order and Disorder in International Trade című tanulmánya* a WTO reformjának kilátásainak megőrzését szorgalmazza, miközben többoldalú megállapodásokat és egy európai-központú hálózatot követ, ahol az egyetemes megállapodás nem elérhető. Azt képzi, hogy a változó koalíciók továbbra is beépülnek a szélesebb ENSZ és WTO kötelezettségeibe.

A javasolt koalíciók válaszul reagálnak arra, amit autoriter és ellenséges amerikai hatalmi politikának nevez; nem feltételezik egységes nyugati alkotmányos projektet. Lásd az EUI RSC 2026/33-as munkapapírját, különösen 9–19. oldalt.

Az előző amerikai és európai közös vezetési javaslattal szembeni különbség jelentős. Ez azt mutatja, hogy az általa preferált alkotmányos integrációs út a változó politikai körülményektől függ.

Az intézményi visszafordítások empirikusan is számítanak. A WTO saját beszámolója szerint a fellebbviteli testület nem képes felülbírálni a fellebbezéseket üresedések miatt. Ezért az alkotmányos döntés sebezhetőnek bizonyult a politikai függőség folytatódó fennállásával. Vitarendezés - Fellebbviteli testület

10. A fő kritikák: kinek a jogai, kinek a hatásköre, kinek az alkotmányos rendezése?

Philip Alston: a gazdaságpolitika nem válhat egyszerűen emberi joggá

Alston 2002-es válasza kihívja a mozgalmat attól az állítástól, hogy a gazdasági szabadság az emberi jólétet javulhat, és odáig tartja, hogy bizonyos gazdasági jogosultságok egyetemes emberi jogokkal rendelkeznek.

Elismeri Petersmann társadalmi jogok támogatását. Aggodalmát az, hogy a végrehajtható piaci igények intézményi erőt szerezhetnek, miközben más emberi jogi kötelezettségek viszonylag hatástalanok maradnak. Megkérdőjelezi az európai megállapodásokból általánosan alkalmazható nemzetközi jogra való kiterjedést is. ejil.org

Ez egy kritika egy **vitatott gazdasági megállapodás alkotmányos státuszával** szemben.

Egy politika értékes lehet anélkül, hogy alkotmányosan nélkülözhetetlen lenne. Ha jogi védelme nehezen felülvizsgálhatóvá válik, az igazolási teher áthelyeződik a politikát védőkről azokra, akik alternatívákat keresnek.

Petersmann válasza fontos állításokra válaszol szándékaival kapcsolatban. Önmagában nem bizonyítja, hogy a gazdasági és társadalmi jogok hasonló intézményi védelmet élveznének.

Robert Howse: a bírói felülvizsgálati ügyek kiindulópontja

Howse 2002-es kritikája különösen konkrét. Ha a kereskedelmi szabadságok alapvető egyéni jogokká válnak, a társadalmi vagy környezeti intézkedéseket korlátozásként értékelhetik, amelyek igazolást igényelnek. Miért ne kezdhetné a keretrendszer inkább a kormányok társadalmi jogok megvalósítási kötelezettségeivel, és feltenné, hogyan kell ezeket a kereskedelmi szabályoknak figyelembe venniük?

Figyelmeztet arra is, hogy ne feltételezzük, hogy minden WTO kivétel azonos szükségszerűségi tesztet ír elő. Az alkalmazandó szerződés rendelkezése számít. Ezért érvelése a felülvizsgálat jogi szerkezetére vonatkozik, nem csupán a kereskedelem kívánságosságáról szóló nézeteltérésre. ejil.org

Vegyük meg ugyanannak a vitának két lehetséges megfogalmazását:

- Egy szabályozás zavarja a gazdasági szabadságot, és igazolni kell.
- Egy szabályozás közkötelezettséget hajt végre, és a gazdasági szabályokat ehhez a kötelezettséghez igazítva kell értelmezni.

Mindkét megfogalmazás lehetővé teszi az egyensúlyozást. Ennek ellenére eltérő terheket helyezhetnek a kormányokra, pereskedőkre és bíróságokra. **Az alkotmányos kiindulópont befolyásolja a kormányzati hatalom elosztását.**

Howse 2008-as válasza tovább bonyolítja a vitát. Nem ellenzi határozottan a nemzetközi gazdasági kötelezettségek belföldi érvényesítését. A jogi jogorvoslatot és a jogorvoslatot intézményi választásként kezeli, amelyek előnyeit és költségeit vizsgálni kell. Azt is felismeri, hogy az igazságszolgáltatási eljárások szélesebb körű vizsgálatnak kitéhetik azokat a megállapodásokat, amelyeket korábban kormányzati és üzleti bennfentesek uraltak. ejil.org

Ennek következtében a "több ítélet" nem egyenlő automatikusan sem felszabadítással, sem vállalati uralommal. A hatások a hozzáféréstől, az alkalmazandó jogtól, a jogorvoslatoktól, az átláthatóságtól és a felülvizsgálati normától függnek.

Jeffrey Dunoff: az alkotmányos nyelv maga is hatalmat igényelhet

Dunoff *alkotmányos önképzetei* szerint a WTO alkotmányos diskurzus politikai és fegyelmi beavatkozás. Egy intézmény szabályainak alkotmányosnak nevezése kiemelheti őket a szokásos politikai vita és a versengő nemzetközi rezsimek fölé.

Az alkotmányos retorika terjenevenc értelmezését inkább lehetséges magyarázatként tekinti, nem pedig bizonyított kollektív szándékként. Alternatívája hangsúlyozza a politikai részvételt, a megosztó hatásokat és a rezsim céljai körüli folyamatos vitát. ejil.org

Ez alapvető módszertani figyelmeztetést ad a vizsgálat során: **az alkotmánytudomány részt vehet az általa leírt hatalom megalkotásában**.

Egy tudós állítása, miszerint egy intézmény alkotmányos funkciókkal rendelkezik, bizonyítéka annak státuszáról szóló érvre. Annak megállapítása, hogy az intézmény valóban birtokolja az állított hatalmat, további jogi és intézményi elemzést igényel.

A mélyebb, megoldatlan problémák

Három további probléma merül fel ezeknek a vitáknak az értékeléséből.

Először is, az egyenlő hozzáférési jogok nem garantálják az egyenlő gyakorlati befolyást. A peres eljáráshoz erőforrások, szervezettség, szakértelem és jogilag felismerhető igény szükséges. Az egyéni felhatalmazási programot mérlegelni kell ezeknek a képességeknek a tényleges elosztásához képest.

Másodszor, az alkotmányos védelem és a kollektív önkormányzat más eredmények. Egy személy szerezhet jogorvoslatot anélkül, hogy jelentős befolyása lenne a mindenkit szabályozó szabályokra. Ezzel szemben a nemzeti többség demokratikusan járhat el, miközben költségeket rót azokra a külföldiekre, akiknek nem volt beleszólásuk a döntésükhöz.

Harmadszor, a közjavak nyelvezete nem határozza meg az elosztó igazságosságot. Az egyetértés, hogy egy stabil gazdasági vagy környezeti rend a társadalom javát szolgálja, nyitva hagyja, ki finanszírozza, ki viseli a korrekciós költségeket, és ki kap védelmet.

Ezek a kérdések nem cáfolják Petersmann programját. Azonosítják azokat az intézményi bizonyítékokat, amelyek szükségesek annak demokratikus és elosztó következményeinek értékeléséhez.

11. Meddig jelent ez egy világállam programját?

Ebben az értékelésben a **világállamot erős értelemben** egy olyan globális közrendnek tartanám, amely elég integrált hatáskörrel rendelkezik a kötelező döntések meghatározásához és végrehajtásához a főbb területeken, beleértve a saját hatáskörök körüli konfliktusok rendezésének mechanizmusait.

Egy ilyen állam lehet szövetségi. A nemzeti kormányok fennmaradása tehát nem cáfolná meg annak létezését. A demokratikus kormányzat hiánya sem bizonyítaná, hogy nem létezett állam: az államiság és a demokratikus legitimitás más kérdések.

Ezzel a definícióval Petersmann munkája több következtetést is alátámaszt.

Olyan mechanizmusokat biztosít, amelyek relevánsak az állam kialakulásához

Javaslatai közvetlenül kapcsolják az egyéneket a transznacionális normákhoz, erősítik a kötelező ítéletet, korlátozzák az egyoldalú kormányzati mérlegelést, és közös szabványokat teremtenek a köztekintély felülvizsgálatára.

Ezek a mechanizmusok hozzájárulhatnak egy szélesebb alkotmányos államisághoz. Jelentőségük különösen világos, ha a hazai intézmények felelőssé válnak a belpolitikai folyamaton túli kötelezettségek érvényesítéséért.

Az új javasolt ENSZ még tovább megy a tagság, az intézményi ösztönzők és a közös ítélkezési keretrendszer kezelésével.

Nem biztosítja a globális szuverén összes intézményét

A világállam kialakulásának megalapozásához válaszokra lenne szükség ilyen kérdésekre:

Kérdés	Miért számít
Ki rendezi az alkotmányos hatalom konfliktusait?	Egy bírósági hálózat együttműködhet anélkül, hogy lenne végleges mechanizmusa az összeegyeztethetetlen igények rendezésére.
Ki rendelkezik általános döntéshozatali kompetenciával?	Az erős ágazati intézmények nem feltétlenül alkotnak olyan kormányt, amely képes különböző politikai területek problémáinak kezelésére.
Ki irányítja a közös bevételeket és kiadásokat?	A korlátozások betartatása eltér a finanszírozástól, a kollektív ellátástól és az újraelosztástól.
Hogyan hajtanak végre a döntéseket a hatalmas ellenállás ellen?	A jogi hatalom továbbra is függhet attól a szereplőktől, akiket korlátozni kíván.
Hogyan irányítják a kormányzó intézményeket politikailag?	A jogok, az elszámoltathatósági eljárások és a képviseleti felhatalmazás különböző funkciókat látnak el.
Hogyan módosítják az alkotmányos szabályokat?	Egy rend legitim alkalmazkodási képessége ugyanolyan fontos, mint a meglévő korlátainak ereje.

Petersmann sokkal kidolgozottabb válaszokat ad a jogokról, az ítélethozatalról, értelmezésről és a többszintű elszámoltathatóságról, mint egy egységes globális képességről a törvényhozásra, pénzügyre, igazgatásra és érvényesítésre.

A legerősebb értelmezés az alkotmányos integráció nyílt politikai végzettséggel

Munkáját leginkább úgy értik, mint egy programot, amely a nemzetközi kormányzást alkotmányosabban és hatékonyabbá teszi a hazai jogrendszereken belül.

Ez a program eltérő politikai eredményeket hozhat:

- Egy viszonylag koherens globális alkotmányos rend.
- Folyamatosan többséggel kommunikál a jogrendszer.
- Erősebb regionális alkotmányos blokkok.
- Egyenlőtlen integráció, amelyben egyes jogok és intézmények sokkal nagyobb hatalmat szereznek, mint mások.

Legutóbbi írásai különösen fontossá teszik az utóbbi lehetőségeket.

Petersmann ezért segít megmagyarázni, hogyan fejlődhet a tekintély a meglévő államok fölött és azon keresztül. Munkája azt is megmutatja, miért nem lehet ez a fejlődés egyszerűen egyenértékű egy globális állam elkerülhetetlen megjelenésével. A döntő kutatási feladat annak nyomon követése, hogy mely javasolt kapcsolatok válnak hatékony intézményekké, hogyan osztják át a hatalmat, és hogy a töredezett hatalmaik egy közös kormányzati rend részévé válnak-e.

12. Egy fókuszált olvasási útmutató

A konkrét kérdésedre a következőket olvasnám el ebben a sorrendben:

1. **"Alkotmányosság és nemzetközi szervezetek"**, *Northwestern Journal of International Law &* Business 17 (1996–97), 398–469. Kezdjük az ENSZ befejező új javaslatával a 469. oldalon. A repozitóriumi nyilvántartás.
2. **"Hogyan lehet alkotmányossá tenni a nemzetközi jogot és külpolitikát a civil társadalom javára?"** , *Michigan Journal of International* Law 20 (1998), 1–30. Különösen hasznos az egyéni igények, az európai integráció és az ENSZ újjáépítése közötti összefüggésben. Eredeti cikk.
3. **"Javaslatok az ENSZ Vitarendezési Rendszer megerősítésére"**, *Max Planck ENSZ 3. törvényének évkönyve* (1999), 105–156. Olvassa el a záró intézményi javaslatokat az állami analógiákra vonatkozó képesítései mellett. Teljes szöveg.
4. **Az 1991-es monográfia**, *Alkotmányos funkciók és a nemzetközi gazdasági jog alkotmányos problémái*. A szerző bevezetője és összefoglalója világos beszámolót ad az alapprogramról. Kiadói előzetes.
5. **A 2002-es emberi jogi vita**, amely Petersmann "Global Compact" cikkével kezdődött, majd Alston, Howse és Petersmann válasza következett. Ez a lényegi párbeszéd a gazdasági alkotmányosságról és az emberi jogokról.
6. **A 2008-as cikkek és válaszok**, különösen *a bírák* bírálása és *az emberi jogok, a nemzetközi gazdasági jog és az "Alkotmányos igazságszolgáltatás"* című műek. Ezek tisztázzák a bírósági mechanizmusokat és a Petersmann által elfogadott korlátokat.
7. **A 2012-es és 2017-es monográfiák**, amelyek a közjavak, alkotmányos pluralizmus és vertikális integráció érett értelmezését szolgálják.
8. **A 2022-es könyv és a 2025–2026-os munkapapírok** a fenntartható fejlődés, az igazságszolgáltatási tisztelet, a geopolitikai széttagadás és a szelektív alkotmányos koalíciók felé való mozgalom érdekében.

Forrásalap: ez az elemzés eredeti cikkekre és válaszokra, hivatalos munkapapírokra, kiadói bevezetőkre, összefoglalókra, tartalomra és elérhető előzetesekre épít a monográfiákról, amelyeket Petersmann kapcsolódó teljes szövegű publikációi egészítenek ki.

Joel P. Trachtman munkássága

Joel P. Trachtman közvetlenül releváns az Ön vizsgálata szempontjából, mert kifejezetten vizsgálja – és fontos szempontból támogatja – a globális kormányzati hatalom fejlődését a nemzetközi jogon keresztül. Központi könyve, a *The Future of International Law: Global* Government (2013) egy rendkívül közvetlen állítással kezdődik:

"A nemzetközi jog a nemzetközi kormányzás előfutára, és a nemzetközi kormányzás nem más, mint a nemzetközi jog fokozódása." assets.cambridge.org

Munkájának legeredményesebb értelmezése, hogy **egy elméletet kínál arról, hogyan fejlődhet a nemzetközi együttműködés olyan intézményekké, amelyek képesek kormányzati hatalom gyakorlására**. Fő mechanizmusai közé tartozik a delegáció, a döntéshozatali eljárások megváltoztatása, a nemzetközi bíráskodás, a jogi rendszerek közötti koordináció, valamint olyan politikai csoportok létrehozása, amelyek támogatják a nemzetközi kötelezettségeket.

Ugyanakkor ennek a programnak a kapcsolata és egy **világállam** kapcsolata alapos elemzést igényel. Trachtman kormányzat-fogalma széles, és intézményi megközelítése jelentős teret hagy a megosztott hatalomnak. Egy globális kormányzati rend így kiterjedhetett anélkül, hogy megszerezné az államhoz kapcsolódó egységes alkotmányos struktúrát, politikai tagságot, pénzügyi kapacitást és végső hatalmat.

Három dolgot különböztetek meg végig: amit Trachtman kifejezetten érvel, ezeknek az érveknek az intézményi következményeit, és azokat a további bizonyítékokat, amelyekre szükség lenne a valódi világállam-kialakuláshoz.

1. A központi megkülönböztetés: globális kormányzat és egy világállam

2013-as könyvének bevezetőjében Trachtman szándékosan kerüli azt a mennyiségi küszöböt kitűzni, amelynél a nemzetközi jog hirtelen kormányzatmá válik. Még a korlátozott nemzetközi szabályok is kormányzati funkciókat látnak el az ő terminológiájában. Terjedelmük, erőssége és intézményi szerveződésük növelése fokozza valami már meglévő dolgot. Azt is várja, hogy az államok fontos résztvevők maradjanak a rendszerben. assets.cambridge.org

Ennek a meghatározásnak jelentős analitikus következménye van: **Trachtman értelemben a "globális kormány" létezése önmagában nem bizonyítja egy globális állam létezését.**

Az utóbbi lehetőség értékeléséhez a következő elrendezéseket választanám:

Felépítés	A hatalom jellegzetes formája	Jelentőség az állam megalakulásához
Nemzetközi együttműködés	A kormányok koordinálják vagy vállalnak meghatározott kötelezettségeket.	Az együttműködés továbbra is a nemzeti politikai támogatástól függhet.
Globális kormányzati hatóság	A közös intézmények bizonyos függetlenséggel értelmezhetnek, adminisztrálhatnak, érvényesíthetnek vagy fejleszthetnek szabályokat.	Bizonyos kormányzati funkciók túlléptek a kizárólag nemzeti ellenőrzésen.
Egy világállam, beleértve egy szövetségi államot is	Egy közös alkotmányos rend szervezi a végső közhatalomot, annak kapcsolatát az alkotó kormányokkal, valamint a politikai közösség iránti elszámoltathatóságot.	Az különálló kormányzati funkciók egy integrált politikai rend részévé válnak.

Ezek az elemzés számára működő megkülönböztetések, nem pedig kategóriák, amelyeket Trachtman pontosan ebben a formában következetesen használ.

Egy szövetségi világállam nem igényelné a nemzeti kormányok eltűnését. Ehhez tekintélyes rendezésre lenne szükség a közös intézményekkel való kapcsolatukban. Ezzel szemben számos nemzetközi szervezet jelentős hatalmat gyakorolhat, miközben alkotmányosan széttagoltak maradnak.

Ezért két kérdés irányítja az értékelést:

1. Hogyan szerzi meg a nemzetközi jog az irányítási képességet?
2. Milyen körülmények között válnának ezek a képességek eléggé összekapcsolódni, hogy közös államot hozzanak létre?

Trachtman sokkal fejlettebb választ ad az első kérdésre. Írásai több mechanizmust is azonosítanak, amelyeken keresztül a második fejlődés megvalósulhat, de nem bizonyítják, hogy annak meg kell történnie.

2. Az alapok: szuverenitás mint a hatalom elosztása

2.1. A szuverenitást intézményi szinten kell értékelni

Egy korai nyilatkozat megtalálható a "Reflections on the Nature of the State: Sovereignty, Power and Responsibility" (1994) című könyvben. Trachtman a szuverenitást hatalom és felelősség elosztásaként kezeli. Amikor a hatalom mozog, a kérdés az, hogy hová tart, milyen célokat szolgál a változás, és hogyan vonhatják felelősségre az állampolgárok az új fogadóját.

Az Európai Parlamentről szóló vitája különösen jelentős. Nagyobb hatalom megadása megváltoztathatja a kapcsolatot a nemzeti végrehajtó szervek közötti együttműködésből olyanná, ahol egy szupranatív intézmény közvetlenebbül felel az embereknek. A releváns változás a közhatalom forrását és szerkezetét érinti, nem pedig pusztán a nemzeti mérlegelési jog mértékét. scholarlycommons.law.case.edu

Az Ön érdekeléséhez ez fontos kiindulópontot ad. Egy szerződés megváltoztathatja az állampolgárok és az irányító intézmények alkotmányos kapcsolatát, még akkor is, ha a résztvevő államok továbbra is léteznek.

Vegyük figyelembe két hipotetikus elrendeződést. Az elsőben a nemzeti miniszterek közös politikában állapodnak meg, és kizárólag hazai intézményeikön keresztül felelősek maradnak. A másodikban egy közös törvényhozás hatáskört szerez a politika felülvizsgálatára, és a polgárok részt vesznek a törvényhozás kiválasztásában. Mindkettő nemzetközi koordinációt igényel, de a második további politikai felhatalmazási kapcsolatot teremt.

A világállam kialakulásának jelentősége ebben a kapcsolatban rejlik. A szabályozási hatáskör átruházása és egy új politikai közösség létrehozása különböző fejlemények; végül megerősíthetik egymást.

2.2. A nemzetközi szervezetek és cégek közötti analógia

Trachtman intézményi megközelítését alaposan fejleszti "The Theory of the Firm and the Theory of the International Economic Organization: Towards Comparative Institutional Analysis" (1997) című művében.

Az intézményi közgazdaságtanra támaszkodva azt vizsgálja, hogy a szereplők miért cserélik fel néha az ismétlődő alkudozást egy szervezettel. A tárgyalási költségek, bizonytalanság, hiányos megállapodások és a kötelezettségvállalások megszerzésével járó nehézségek hasznossá tehetik a folytató intézményeket. Belső eljárásaik ezután a probléma részévé válnak: a kompetenciát, a szavazást, a delegációt és az ítélethozatalt együtt kell értékelni.

Az analógia az ellenkező kérdést is felveti: ha a szervezetnek előnyei vannak, miért ne kellene minden tevékenységet egyetlen hatalmas szervezeten belül helyezni? Az összehasonlító elemzésnek figyelembe kell vennie a centralizáció költségeit is. Példái továbbra is feltáróak, és elismeri az empirikus mérés nehézségeit. scholarlycommons.law.northwestern.edu

Ez különösen hasznos keretrendszer egy lehetséges világállam vizsgálatára.

Képzeljük el, hogy több ország kezel egy közös erőforrást. Új megállapodást tárgyalhatnának, amikor a körülmények változnak. Alternatívaként létrehozhatnak egy olyan intézményt, amely jogosult a feltételek felügyeletére és a megegyezett követelmények módosítására.

A második megállapodás csökkenti az ismételt tárgyalások szükségességét. Új kockázatokat is teremt: a tisztviselők saját céljaikat követhetik; a közös döntések rosszul illeszkedhetnek egyes társadalmakhoz; és a résztvevők nem értenek egyet abban, hogy az intézmény túllépte-e a mandátumát.

Az intézményi kérdés tehát összehasonlító kérdés. Arra vonatkozik, hogy egy adott hatalomátruházás javítja-e az összesített rendszert a költségek elszámolása után.

Globálisan alkalmazva ugyanaz az érvelés egy területen jelentős közös hatalmat, a másik területen pedig decentralizált hatalmat támogathat. Nem lehet pusztán azzal, hogy bebizonyítja, hogy a nemzetközi együttműködés néha előnyös, egy átfogó állam kívánatosságát igazolja.

2.3. Mit jelent a "gazdasági" elemzés munkáiban

A Nemzetközi Jog Gazdasági Szerkezete (2008) ezt a megközelítést a joghatóság, szokások, szerződések, nemzetközi szervezetek, interfunkcionális kapcsolatok és az igazságszolgáltatás területén dolgozza ki.

A szerző könyv magyarázatában a gazdasági elemzés az intézmények és az értékes eredmények közötti kapcsolatot értékeli. Nem választja ki önállóan azokat az értékeket, amelyeknek érvényesnek kellene lenniük. A környezetvédelem, az emberi jogok és a helyi autonómia a kereskedelmi érdekek mellett bekerülhetnek az elemzésbe. Kifejezetten megkülönbözteti a kormányzati hatalom hatékony elosztását a piacok hatékony működésétől. Opinio Juris

Ennek következtében pontatlan lenne úgy redukálni az álláspontot, hogy "a nemzetközi intézményeknek maximalizálniuk kell a kereskedelmi szabadságot."

A mélyebb normatív kérdés az, hogy **az intézmények hogyan azonosítják, összesítik és reagálnak az egyének érdekeire**. Még ha a módszer elfogadja is a környezeti, társadalmi és erkölcsi szempontokat, mégis meg kell magyaráznia, kinek az preferenciái számítanak, hogyan hasonlítják össze az ellentétes preferenciákat, és hogy a politikai befolyás megfelel-e az érintett érdekek fontosságának.

Itt találkozik az intézményi tervezés gazdasági elmélete az alkotmányos politikával.

Korábbi "Nemzetközi gazdasági jogi forradalom" (1996) című műve szintén ellenáll egy egységes átfogó intézményi architektúrának. Záró képe egy változatos elrendezések gyűjteménye, amelyek különböző problémákhoz alkalmazkodnak. Ezt az intézményi sokszínűség korai preferenciáját a későbbi globális kormányzat melletti képviseletével kell olvasni, nem pedig eltörölni. worldtradelaw.net

3. Miért várják a nemzetközi jog több kormányzati funkciót szerezni

Saját beszámolójában, amely a 2008-as könyvtől a 2013-as könyvig terjedt, Trachtman a globalizációt, a technológiai változásokat, a demográfiat és a demokratizációt azonosítja, mint olyan fejleményeket, amelyek növelhetik a nemzetközi jogi együttműködés iránti keresletet. A korábbi intézményi elemzés alapját képezi egy elméletnek a jog funkcióinak jövőbeli változásairól. Felvételi blog

Előadása, "A nemzetközi jog változó funkciója és szerkezete", amelyet 2014-ben tartott, és a Journal of Transnational Law & Policy 2014–2015-ös kötetében jelent meg, több funkcionális okot azonosít az együttműködésre:

- **Külső hatások:** egy joghatóságon belüli tevékenységek máshol következményekkel járnak.
- **Méret- és nagyságrendi gazdaságok: a** közös cselekvés néha hatékonyabb képességeket biztosíthat.
- **Közjavak: az** egyéni racionális magatartás nem feltétlenül nyújt olyan előnyöket, amelyek a kollektív hozzájárulásoktól függenek.
- **Szabályozási verseny:** a mobilitás és a határokon átnyúló interakció alááshatja bizonyos hazai szabályozási lehetőségeket.

Kifejezetten elismeri, hogy ezek az érvek nem igazolják minden társadalmi funkció nemzetközi szabályozását. law.fsu.edu

A világállam relevanciája világosabbá válik, ha megkülönböztetjük a célkitűzésről alkotott egyetértést annak folyamatos adminisztrációjától.

Tegyük fel, hogy a kormányok beleegyeznek egy határokon átnyúló környezeti probléma kezelésébe. Még mindig el kell dönteniük, hogyan mérjék a hozzájárulásokat, ellenőrizzék az információkat, hogyan osztják ki a költségeket, reagáljanak új bizonyítékokra és kezeljék a nem megfelelőséget. Minden további feladat lehetséges igényt teremt egy intézményi funkció iránt.

Egy viszonylag egyszerű megállapodás tehát olyan kérdéseket generálhat, amelyek hasonlítanak a kormányzat ismerős problémáira:

- Ki módosíthatja a szabályokat?
- Ki dönti el, hogy követték-e őket?
- Ki hajtja végre a következményeket?
- Ki irányítja azokat, akik ezeket a képességeket gyakorolják?

Ez egy hihető utat kínál a nemzetközi elköteleződésektől a kormányzati intézményekig.

De ezeknek a kérdéseknek a létezése nem dönti el a válaszaikat. A kormányok létrehozhatnak közös ügynökséget, időszakos tárgyalások révén folytathatják a tárgyalásokat, versengő regionális megállapodásokat hozhatnak létre, vagy elfogadhatják a folyamatos koordinációs hibákat.

A funkcionális érv azonosítja az intézményi fejlődést támogató nyomásokat. Az államformáció elméletének továbbá meg kell magyaráznia, hogy mely politikai szereplők alakítják át ezeket a nyomásokat tartós hatalommá.

4. A nemzetközi jog átszervezi a politikai koalíciókat

Ezt a további politikai mechanizmust a "International Law and Domestic Political Coalitions: The Grand Theory of Compliance with International Law" (2010) című műben dolgozza ki.

Trachtman azt állítja, hogy a ragaszkodás és a megfelelés a hazai koalícióktól függ. Egy nemzetközi elköteleződés összehozhatja azokat, akik saját kormányuk teljesítményéből profitálnak, és azokat, akik külföldön is előnyösek lesznek. Emellett erősítheti a politikát támogató választókerületeket, és megnehezítheti a visszafordítást. Mexikó NAFTA-ba való csatlakozását és Kína WTO-csatlakozását ennek a köteleződési stratégiának lehetséges példáiként mutatja be. chicagounbound.uchicago.edu

Vegyünk egy egyszerűsített kereskedelmi példát. Egy hazai termelő ellenezheti az importvédelem csökkentését. Az exportőrök azonban támogathatják ezt a csökkentést, ha az biztosítja a hozzáférést egy másik ország piacához. Egy megállapodás összekapcsolja azokat a döntéseket, amelyeket egyébként külön vitatnának.

Amint a megállapodás életbe lép, az exportőrök érdekelnek a hazai megfelelés folytatásában, mivel külföldi lehetőségeik attól függhetnek. A nemzetközi jog megváltoztatta a hazai politikai helyzetet, amelyben a következő kormány döntéseket hoz.

A szélesebb körű vizsgálatod lényegi következménye: **a nemzetközi tekintély a nemzeti politika átszervezésén keresztül növekedhet anélkül, hogy először egységes globális politikai közösséget hoznánk létre.**

Szakmai érdeklődés és támogatás a nemzetközi joghoz

Ugyanez a cikk kifejezetten egy "Nemzetközi jogpárti lobbi" mintát mutat be. A nemzetközi ügyvédek támogathatják a szigorúbb jogokat közérdekek, szakmai meggyőződésük vagy befolyás, jövedelem és presztízs várható növekedése miatt. Trachtman ezeket lehetséges magyarázatként kezeli, és elismeri az ellenzéki választócsoportokat is. A jóléti következményeket attól is függővé teszi, hogy a belpolitikai politika mennyire képviseli az emberek érdekeit. chicagounbound.uchicago.edu

Ez rendkívül közvetlen kapcsolat az eredeti aggodalmával a befolyásos csoportok és az ügyvédi szakma iránt.

Egy kutatási programot javasol, amely konkrét kérdéseket tartalmaz: Mely szakmai csoportok támogatják az adott intézményi reformokat? Milyen hatalmat teremtenének ezek a reformok? Mely választókerületek profitálnak a végrehajtásból? Hogyan változik a politikai befolyás eloszlása az elfogadás után?

Megfogalmazása nem határozza meg előre, hogy a közelkötelezettség vagy a szakmai előny dominál-e. Ezeket a lehetőségeket elérhetővé teszi az empirikus vizsgálat számára.

Egy későbbi fejezet, amelyet Anne van Aaken-en közösen írt, "Political Economy of International Law: Towards a Holistic Model of State Behavior" (2016) tovább szélesíti a kapcsolatot. A jog ösztönzőket és befolyási csatornákat alakíthat, és átrendezheti az értékeket és érdekeket. Ezért későbbi politikai közgazdaságtanát nem szabad úgy jellemezni, hogy minden releváns preferenciát véglegesen rögzít. papers.ssrn.com

5. Alkotmányosítás: hatalom létrehozása, korlátozása és összekapcsolása

5.1. A három funkció, amelyet Jeffrey Dunoff-hoz azonosítanak

A Governing the World? című könyv bevezető fejezetében *Jeffrey L. Dunoff és Trachtman három alkotmányos funkciót különböztetnek* meg a Governing the World? Constitutionalism, International Law, and Global Governance (2009) című könyvben:

Funkció	Intézményi cél
Alkotmányosítás lehetővé tétele	A nemzetközi jog előállítására alkalmas képesség kialakítása vagy megerősítése.
Alkotmányosítás korlátozása	A nemzetközi intézmények hatáskörének korlátozása.
Kiegészítő alkotmányosítás	A globalizációval kapcsolatos hazai alkotmányos védelem hiányosságainak kezelése.

Megközelítésük elsősorban taxonomika. Nem tekinti minden alkotmányosítási növekedést kívánatosnak, és képes alkalmazkodni az alkotmányos pluralizmushoz. Egy funkció, amely hiányzik egy szervezetből, máshol is betölthető lehet a szélesebb intézményi elrendezettségben. assets.cambridge.org

Ez azért fontos, mert az "alkotmányosítás" egyébként több különböző fejleményt is elrejthet.

Egy nemzetközi szabályalkotó testület létrehozása növeli az intézményi kapacitást. Ennek a testületnek a jogvédelemnek való alávetése korlátozza a kapacitását. A hazai és nemzetközi intézmények összekapcsolása megőrizheti azt a védelmet, amelyet egyikük sem tudna önmagában megfelelően biztosítani.

A világállam-elemzéshez ezeket a funkciókat együtt kell értékelni. Egy közös intézmény, amely kiterjedt kompetenciával rendelkezik, de gyenge korlátokkal rendelkezik, különbözik attól az intézménytől, amelynek kompetenciája egy szélesebb alkotmányos megállapodásba ágyazódik.

Az alkotmányos nyelvezet használata sem jelenti feltétlenül azt, hogy a rendezés teljes. Azonosíthat egy adott funkciót, amelyet egyébként széttagolt rendben végeznek.

5.2. A WTO többféle alapszabálya

A "The Constitutions of the WTO" (2006) című művében Trachtman gazdasági, interfunkcionális, politikai, jogi vagy bírósági, emberi jogi és újraosztó dimenziókat is megkülönböztet. Továbbá az alkotmányos rendek közötti kapcsolatokat szabályozó szabályokat is tárgyalja – amelyeket ő "harmadár szabályoknak" nevez.

Ezek az aggályok túlmutatnak a kereskedelmi kötelezettségek tartalmán a jogrendszerek és intézmények közötti hatalom elosztásán is. A cikk kifejezetten elutasítja azt az általános előírást, hogy az alkotmányosításnak mindig növekednie kellene. ejil.org

Az alkotmányos rendek kapcsolata különösen jelentős az állam kialakulása szempontjából.

Tegyük fel, hogy az egyik intézmény kereskedelmi kötelezettséget helyez előtérbe, míg a másik környezetvédelmi kötelezettséget alkalmaz. Egy világállamnak szüksége lenne valamilyen alkotmányos módra arra, hogy felosztsa a hatáskört ezen a konfliktus rendezésére. Egy plrális nemzetközi rend inkább tárgyalásra, kölcsönös alkalmazkodásra vagy megoldatlan versenyre támaszkodhat.

Ennek következtében a döntő kérdés nem csupán az, hogy a nemzetközi szabályokat alkotmányosnak nevezik-e. Az az, hogy van-e egy tekintélyező és legitim megállapodás a hatalmak közötti kapcsolatok meghatározására.

6. Az ítélethozatalról a törvényhozásra való átmenet lehetséges

6.1. Egy feltételezett alkotmányos sorozat

A 2006-os WTO-cikk olyan sorozatot javasol, amelyben a vélt protekcionizmus erősebb bírálatot ösztönöz; a kialakuló egyensúlyhiány törvényhozási igényeket teremt; és a

törvényhozási kapacitás parlamenti ellenőrzés iránti igényeket szül. Trachtman kifejezetten feltételezésként mutatja be a sorozatot. ejil.org

Ez az egyik legfontosabb mechanizmus a munkájában a kérdésedhez.

A logika a következőképpen rekonstruálható. A nemzetközi bíráskodók úgy találhatják, hogy a nemzeti intézkedések ellentmondanak a nemzetközi kötelezettségekkel. A kormányok és az érintett választókerületek ezután közös jogalkotási megoldásokat kereshetnek, amelyek lehetővé teszik a jogos szabályozási célok követését az illetékességek között. Ennek a törvényhozói kapacitásnak a létrehozása további kérdést vet fel: hogyan kellene az érintett személyeknek irányítaniuk azt?

A fejlődési potenciál jelentős, mert az egyik ág intézményi reformja egy másikban is reformigényt teremthet.

Mégis, a sorozat minden szakaszban politikai választásokat tartalmaz. Az ítéletekkel való elégedetlenség erősebb törvényhozáshoz, szűkebb bírói jogjoghoz, újratárgyalásos kötelezettségekhez vagy egy kötelezettség visszavonásához vezethet. A lehetséges átmenet a teljesebb kormányzás felé magyarázatot igényel egy olyan kimenetel, amely magyarázatot igényel.

6.2. Az egyéni államirányításon túllépés

A "A World Trade Organization alkotmányos közgazdaságtana" (2009) című művében Trachtman az egyéni állami vétókon túli mozgalmat döntő alkotmányosítás lehetőségeként kezeli. Azt is megfigyeli, hogy egy egyetlen célra létrehozott intézmény megkönnyítheti annak további használatát. A világ uralása?

Itt a világállam-következmények különösen konkrétvá válnak.

Egy kormány beleegyezhet egy konkrét kötelezettségbe, miközben megőrzi az irányítást a következő kötelezettség elfogadása felett. Alternatívaként felhatalmazhat egy közös intézményt arra, hogy a jövőben megegyezett eljárások szerint döntéseket hozzon, beleértve azokat a döntéseket is, amelyeket a kormány később ellenez.

Az utóbbi megállapodás más kapcsolatot jelent a hatósággal. Az eredeti megállapodás folyamatos döntéshozatali folyamatot teremt; nem követeli meg, hogy minden résztvevő jóváhagyja minden későbbi eredményt.

Ez nem automatikusan hoz létre államot. Ugyanakkor olyan közhatalom formáját hozza, amelyet nem lehet minden lényegi döntés ismétlődő önkéntes egyidejű egyetértésére redukálni.

6.3. A jelentős delegáció összetevői

"A nemzetközi szervezetek jogának gazdasági szerkezete" (2014) különösen hasznos tesztet kínál. Trachtman három elemet azonosít a delegációnak:

- egy alanyért való hatalom;
- függetlenség az egyéni állami irányítástól;
- Kötöző.

Az egyéni tagtól való függetlenség eltér a tagságtól a kollektív függetlenségtől. Hangsúlyozza azt is, hogy a hivatalosan elérhető kilépés jelentős gyakorlati költségekkel járhat. chicagounbound.uchicago.edu

Az intézményi fejlődés értékeléséhez ez informatívabb, mint pusztán a szervezetek számolása.

Egy többségi szavazat, amely ajánlást ad, nem teremt ugyanazt a hatalmat, mint egy többségi szavazat, amely kötelező érvényű szabályt hoz létre. Egy széles mandátummal rendelkező intézmény, de hatékony végrehajtás nélkül kevesebb hatalmat gyakorolhat, mint egy szűkebb mandátummal rendelkező intézmény, amely megbízható belföldi végrehajtáson keresztül működik.

A releváns vizsgálat a jogi kompetenciák, a gyakorlati függetlenség és a döntések következményei közötti kölcsönhatást érinti.

6.4. A globális kormányzati felelősségek felosztása

A 2009-es fejezet egy feltűnő részlete szerint a WTO "a világ hatékonysági minisztériumává" válik, külön "újraelosztási minisztériummal" a Világbankban, az UNDP-ben vagy más intézményben. Kifejezetten megkülönbözteti az alkotmányos közgazdaságtant, amely az intézményi elrendezéseket hasonlítja össze, a gazdasági alkotmányosságtól, amely megszilárdítja a liberális gazdasági elkötelezettségeket. A világ uralása?

Ez a rész a kormányzati munka nemzetközi intézmények közötti esetleges felosztását is előrevetíti.

Jelentősége az, hogy egy intézmény, amely elsősorban gazdasági integrációval foglalkozik, nem kell maga minden társadalmi és politikai funkciót ellátni, amelyek a kialakuló rend fenntartásához szükségesek. Ezeket a felelősségeket máshol is lehetne átruházni.

Az én értelmezésem szerint ez utat nyit egy **elosztott globális kormányzati rendszer** felé. Az, hogy állammá válik-e, attól függ, hogyan kapcsolódnak az intézmények: ki határozta meg a költségvetést, egyezteti meg a politikájukat, engedélyezte az újraelosztást, és megoldotta a joghatósági vitákat.

A minisztériumok metaforája a kiegészítő funkciók lehetőségét jelöli. Nem bizonyítja, hogy már létezik integrált globális kabinet vagy alkotmányos végrehajtó hatalom.

7. Bíróságok, hazai jogi hatás és rezsimek közötti kapcsolatok

7.1. Trachtman megközelítése nem ad korlátlan felhatalmazást a bíróságoknak

A "Kereskedelem és ..." Problémák, költség-haszon elemzés és szubciaritás (1998) című művében Trachtman összehasonlítja a kereskedelem és más szabályozási célok közötti konfliktusok kezelésének módjait. Elemzése megvizsgálja a diszkriminációmentességet, arányosságot, kiegyensúlyozást és egyéb értékelő technikákat, miközben vizsgálja azok intézményi és normatív nehézségeit. Nem kezeli a kereskedelmi értékeket eleve felsőbbrendűnek.

A döntés mind a kormányzati szintet, mind az intézményt érinti, amely döntést hoz, beleértve az ítélethozatal és a törvényhozás közötti elosztást is. ejil.org

Ez azért fontos, mert különböző jogi vizsgálatok eltérő mérlegelési jogokat osztanak ki.

Egy viszonylag specifikus szabály előre eldöntheti a politikai választás nagy részét. Egy tágabb szabvány előírhatja, hogy az ítélkezők értékeljék az egyéni viták versengő célait. Egy nemzetközi törvényhozás ehelyett egy közös szabályozási keretet tárgyalhatna ki.

Világállam-nézőpontból nézve az értelmező doktrínák intézményi munkát végezhetnek. Segítenek meghatározni, hol hoznak meg a jövőbeli döntéseket.

De az ítélethozatal bővítése önmagában nem bizonyíthatja, hogy teljes alkotmányos rend született volna. A bíróságok kötelezettségekre, jogorvoslatokra és politikai megállapodásokra támaszkodnak, amelyeket külön kell vizsgálni.

1996-os cikke már figyelmeztet arra, hogy a túlzott jogalkotás megmozdíthatja a politikai folyamatokat. A felsőbbrendűséget, előzményt, közvetlen hatást és bírósági felülvizsgálatot intézményi választásként kezeli. worldtradelaw.net

Egy különbséget érdemes hangsúlyozni: az, hogy egy állam megsértett egy nemzetközi kötelezettséget, és a hazai jog közvetlen kiszorítása külön kérdések. Kapcsolatuk attól függ, hogy a nemzetközi kötelezettség belső működése milyen jogi elrendezéseken keresztül működik.

7.2. A töredezettség többféleképpen kezelhető

A "Fragmentáció, koherencia és szinergia a nemzetközi jogban" (2011) című művében Trachtman a specializált rezsimek közötti koordinációt vizsgálja. A fragmentáció nem feltétlenül káros. Ha konfliktusok vagy közös előnyök alkalmának lehetőségei merülnek fel, lehetséges válaszok közé tartozik az intézményi koordináció, a rezsimek közötti kapcsolatokat szabályozó szabályok, az igazságszolgáltatás által alkalmazott szabványok és a szakpolitikai területek közötti kártérítés. A végrehajtási erő különbségei a gyakorlatban is alárendelhetnek egy rezsim alárendeltségét. papers.ssrn.com

Ez segít azonosítani egy fontos alternatívát az átfogó világállam-alakulás előtt.

A nemzetközi jogi kapcsolatok számos konkrét egyezségen keresztül szervezettebbé válhatnának anélkül, hogy egyetlen legfőbb döntési központot is létrehoznának. Ezzel szemben a egyre megterhelő koordináció nyomást gyakorolhat azokra az intézményekre, amelyek képesek döntéseket hozni különböző szakterületeken.

A döntő empirikus kérdés az, hogy a koordináció továbbra is az autonóm rezsimek közötti tárgyalásos kapcsolat marad-e, vagy közös tekintélyt alakít ki a kapcsolatuk felett.

8. Konkrét programok: migráció, digitális platformok és fenntartható kereskedelem

8.1. Migráció: részletes jogi integráció, intézményi kérdések nyitva hagyásával

A Nemzetközi Gazdasági Migráció Joga: A Negyedik Szabadság felé (2009) megközelítését viszonylag konkrét jogi lehetőségekké fordítja le.

Az illusztráló tervezet meghatározza a tervezett kötelezettségeket, amelyek foglalkozás vagy készségek szerint különböznek, beleértve a kvótákat és a időtartami korlátokat. Foglalkozik továbbá a foglalkoztatási ellátással, a közszolgáltatásokkal és a társadalombiztosítási koordinációval. Nem írja elő a szavazati jogok vagy a közszolgálathoz való hozzáférés megadását.

A szervezeti viták egy új migrációs szervet vagy meglévő intézményeket vizsgálnak, lehetséges felügyeleti és segítségnyújtási és vitarendezési funkciókkal. Azonban a függelék kifejezetten bemutat egy tárgyalási ellenőrzőlistát; központi szervezeti záradékai befejezetlenek maradnak. research.upjohn.org

Ez a kombináció feltáró. A migrációs politika fontos aspektusai nemzetközi szinten szabályozóvá válhatnak, miközben a politikai állampolgárság országosan szervezett marad.

A világállam-elemzéshez tehát a munkaerő mobilitását és a közös politikai tagságot kell megkülönböztetni. A nemzetközileg védett gazdasági vagy társadalmi jogok átalakíthatják az egyének helyzetét a határokon átnyúló anélkül, hogy közös választói kört hoznának létre.

A befejezetlen intézményi terv ugyanolyan jelentős. A potenciálisan alkutárgyra alkalmas jogok és kötelezettségek meghatározása előrehaladottabb, mint a jövőbeli fejlődésüket irányító hatóság kiválasztása.

8.2. Digitális platformok: nyomások a területek és szakterületek között

"Platformok és globális kormányzás: Globalizáció szteroidokon" (2023) azt vizsgálja, hogyan erősítik a platformok a határokon átnyúló interakciókat. Trachtman azonosítja a területi joghatóságok és a speciális szabályozási területek közötti problémákat, és nagyobb figyelmet kell fordítani a köztük lévő kapcsolatokra. academic.oup.com

Egy hipotetikus platform-tranzakció szemléltetik a nehézséget. Résztvevői, adat, fizetési rendszer és szolgáltató különböző joghatóságokba tartozhatnak. Az ügylet egyszerre vethet fel kérdéseket a magánélet, a verseny, a fogyasztóvédelem, az adózás és a kereskedelem kapcsán.

Közös szabályok megkönnyíthetik az ilyen tevékenységek irányítását. De több intézményi eredmény is lehetséges: átfogó hatóság, koordinált ágazati testületek vagy versengő szabályozási rendszerek.

A példa megerősíti a kormányzás iránti igényt, miközben annak architektúráját nyitva hagyja.

8.3. Fenntartható kereskedelem: kifejezetten törvényhozási program

2023-as "A kereskedelem újrateremtése a fenntartható fejlődésért" című nyilatkozatában Trachtman megkülönbözteti a meglévő WTO-kötelezettségek értelmezését a kötelezettségek megváltoztatásától. A fenntarthatósági kérdések integrációját a nemzetközi jogalkotás és szerződéskötés sürgős feladataként mutatja be, egyértelmű korlátokkal abban, hogy az ítélkezők értelmezéssel mit érjenek el. Nemzetközi Gazdasági Jog és Politika Blog

Jan Yves Remyvel és Daniel C. Estyvel közösen írt "Remaking Trade for a Sustainable Future" című művét a Villars Framework 2.0 kutatási környezetét dolgozza ki. Ez egy együttműködési program a kereskedelem és a fenntarthatóság közötti kapcsolat reformjára. academic.oup.com

Az Ön vizsgálatához ezek a hozzájárulások azt mutatják, hogy törekvést mutatnak a jövőbeli nemzetközi jogi megállapodások kialakítására. Azt is megmutatják, miért szükséges a reform eszközeinek vizsgálata. A nemzetközi szabályozás tárgyalásos bővítése más felvet felvet a jogosultsági kérdéseket, mint a bírói értelmezésen keresztül elért bővítés.

A reformprogram létezése bizonyítéka a tervezett intézményi változásnak. Annak elfogadása, végrehajtása és hatásai külön vizsgálatot igényelnek.

8.4. Az ambíció túlmutat a kereskedelmi szabályozáson

2014-es előadása erősebb megállapodásokat is szorgalmaz, amelyek olyan kérdéseket érintenek, mint a nemzetközi adósságrestrukturáció, adókoordináció és biztonság. Olyan intézményeket javasol, hogy bizonyos szabályokat egyhangúság nélkül, az állampolgárok demokratikus részvételével hozzanak meg. Azt tervezi, hogy az államok kiegészítése hatalmi jogkör megosztásával. law.fsu.edu

Ezek a javaslatok közelebb állnak a kormány lényegi felelősségéhez. Ennek ellenére az adózás koordinálása önmagában nem hoz létre autonóm kincstárt, ahogy a biztonsági funkciók javaslata sem biztosít egy végleges alkotmányos parancsnoki struktúrát.

9. Demokrácia, beleegyezés és az elit irányítás lehetősége

9.1. Kötelező érvényű kötelezettségek mint az autonómia gyakorlása

A "Az antiglobalizációs paradoxon – a kötelező nemzetközi jogba való belépés szabadsága valódi szabadság" (2013) című művében Trachtman megkérdőjelezi Dani Rodrik integráció, demokrácia és nemzeti autonómia közötti feszültségekről.

Szerződéses érve, hogy a kormányok autonómiát gyakorolhatnak olyan kötelezettségvállalások cseréjével, amelyek javítják helyzetüket. A kötelező érvényű nemzetközi jogot nem kell egyszerűen a nemzeti szabadság megvonásaként értelmezni. Azt is állítja, hogy a hazai demokratikus felhatalmazás legitimálhatja a nemzetközi kötelezettségeket anélkül, hogy a nemzetközi intézményeknek minden hazai demokratikus mechanizmust újra kellene ismételniük. Wiley Online Könyvtár

Ez az érv valami valós tárgyat mutat a kollektív cselekvésben: az önkötözés képessége növelheti, amit mások között elérhetünk.

Azonban az alkotmányos értékelésnek el kell választania a megállapodás megkötésének döntését annak fejlesztése feletti folyamatos ellenőrzéstől.

Egy kormány demokratikusan engedélyezhet egy olyan szerződést, amelynek eredeti feltételei viszonylag egyértelműek. Idővel egy intézmény széles körben értelmezheti ezeket a feltételeket, gyakorolhatja a delegált mérlegelést, vagy olyan szabályokat dolgozhat ki olyan körülményekre, amelyeket az eredeti résztvevők nem láttak előre.

A kérdés az, hogy az első felhatalmazás elegendő legitimitást biztosít-e a későbbi hatalomgyakorláshoz.

9.2. Az elszámoltathatóságnak felelnie kell a gyakorolt hatáskörnek

A 2009-es WTO fejezet elismeri, hogy az egyhangúságon túli mozgás megváltoztatja a felelősségre vonási problémát. Trachtman szerint a közvetlenebb elszámoltathatóság és az emberi jogi korlátozások megfelelő válaszok a függetlenebb intézményi hatalomra. Uralkodni a világon?

Ez a feltétel megakadályozza, hogy érvelése arra reduktorosítsák, hogy a nemzeti beleegyezés véglegesen megoldja minden demokratikus kérdést.

Az én értékelésem szerint egy kielégítő beszámolónak legalább négy kapcsolatot kell vizsgálnia:

- hogy a kormányok megfelelően képviselték-e lakosságukat a megállapodás belépésekor;
- részt vehetnek-e az érintettek későbbi döntésekben;
- hogy a képviselők felülvizsgálhatnak-e intézményi politikákat és hatásköröket;
- hogy a ellenvélemény kisebbségek érdemi védelmet tart-e fenn.

Ezek a kapcsolatok egyre megterhelhetőbbé válnak, ahogy a nemzetközi intézmények egyre nagyobb mérlegelést szereznek.

Egy olyan világkormány, amelynek döntései csak egy becsült összhasznot maximalizálnak, még mindig demokratikusan hiányos lehet. Az alkotmányos legitimitás arra is vonatkozik, hogy ki szólalhat, dönt, vitatkozik és követelhetik az igazolást.

9.3. Kifejezetten elismeri a nemzetközi intézmények elit használatát

A 2014-es nemzetközi szervezetekről szóló cikk elismeri, hogy a kormányok és szervezett érdekek a delegációt felhasználhatják a kedvelt politikák előmozdítására a közvélemény kárára. A nemzetközi megállapodások segíthetnek a tisztviselőknek elrejteni a felelősséget, elkerülni a felelősséget vagy összejátszást. Trachtman azt is megjegyzi, hogy a hatalmas államok aránytalan szerepet játszhatnak az intézményi tervezésben és működésben. chicagounbound.uchicago.edu

Ezek a részek nagyon relevánsak a kérdéseid mögötti nézőponthoz.

Ez azt jelenti, hogy a keretrendszere két nagyon eltérő magyarázatot tesz lehetővé ugyanannak az intézményi reformnak: a kollektív előnyök javítását, vagy azoknak a szereplőknek a helyzetének javulását, akik érdekei tökéletlenül összhangban vannak a közvéleménysel.

A magyarázatok együtt is létezhetnek. Egy intézmény hasznos együttműködést teremthet, miközben egyenlőtlenül osztja el a hatalmat vagy a juttatásokat.

A megfelelő vizsgálat tehát összekapcsolná a jogi tervezést a politikai bizonyítékokkal: tárgyalási pozíciók, a tisztviselőkhöz való hozzáférés, szakmai részvétel, végrehajtási minták, részvételi lehetőségek, valamint a nyereségek és veszteségek elosztása.

Az elemzése lehetővé teszi az ilyen vizsgálatot. Nem pusztán a kibővített nemzetközi hatóság létezéséből egységes transznacionális stratégiát teremt.

10. A világkormány érvelésének legerősebb kritikai

10.1. A funkcionális szükség nem biztosítja az intézményi létrejöttet

John R. Morss "Resources for a Future: Towards an Articulation of Global Governance" (2014) című recenzió esszéje közvetlenül megkérdőjelezi a növekvő igények és a növekvő együttműködés közötti következtetést.

Morss azt állítja, hogy a kívánatos együttműködés nem csak azért valósul meg, mert jó okok alátámasztják. Azt is megkérdőjelezi, hogy a funkcionális magyarázat körkörössé válhat-e, ha az intézményi növekedést az intézmények által generált szükségletekkel magyarázzanak. Elismeri, hogy Trachtman tisztában van a korábbi funkcionalista elméletek problémáival. law.unimelb.edu.au

Ez a központi gyengesége bármely erős világállam-megjelenés előrejelzésének, amely a koordináció előnyei alapján történik.

Egy intézményi megállapodás jelentős kollektív hasznot eredményezhet, miközben politikailag elérhetetlen marad. Bizonyos résztvevők koncentrált veszteségeket szenvedhetnek. A tisztviselők nagyobb jelentőséget tarthatnak a mérlegeléssel, mint a várható előnyöket. A szereplők nem értenek egyet a jövőbeli megvalósításban vagy bizalmatlanok lehetnek a hatalom elosztásában.

Egy meggyőző oksági magyarázatnak meg kell határoznia, hogyan lehet ezeket az akadályokat leküzdeni. Ellenkező esetben megmagyarázza, miért lehet a reform sikeresebben hasznos, mint hogy miért fog megtörténni a reform.

10.2. A preferenciák és intézményi hatások empirikus specifikációt igényelnek

Niels Petersen "How Rational Is International Law?" című műve (2009), amely Trachtmant Andrew Guzmannal együtt értékeli, felismeri a gazdasági elemzés magyarázó értékét, de megkérdőjelezi, hogy képes teljes elméletet nyújtani.

A jóslatok a preferenciák, azok kialakulásának és változásának megértésén múlnak. Petersen kifejezetten Trachtman számára is elismeri, hogy komolyan vette a versengő célokat, és erősebb empirikus kutatást szorgalmaz. ejil.org

A globális kormányzati fejlődés értékeléséhez ez két szinten számít.

Először is, az intézménynek tulajdonított előnyöket bizonyítani kell, nem feltételezni. Másodszor, azokat a politikai szereplőket, akik azt követelik, függetlenül kell azonosítani az intézményi eredménytől.

Egy elmélet tesztelése nehézzé válik, hogy a sikeres delegációt mindig az együttműködés preferenciájával, a sikertelen delegációt pedig az autonómia preferenciájával magyarázza.

Olyan bizonyítékokra van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy ezeket a preferenciákat és azok hatásait az eredmény előtt vagy függetlenül értékeljék.

Trachtman koalíciós elemzése javítja a keretrendszert azáltal, hogy megnyitja az állam a vizsgálat előtt. Emellett növeli a politikai bizonyítékok számát bizonyos előrejelzések igazolásához.

10.3. Az alkotmányos nyelv maga is újraoszthatja a hatalmat

Jeffrey Dunoff "Alkotmányos önképetek: a WTO's 'Constitution' and the Discipline of International Law" (2006) című műve vitatja Trachtman alkotmányos jellemzését a WTO-ról.

Dunoff azt állítja, hogy az alkotmányos diskurzus olyan tekintélyt adhat a nemzetközi megállapodásokba, amelyeket nem szereztek meg önállóan. Politikailag vitatható választásokat is feljelenthet, mint a már magasabb jogi szinten elzárt ügyeket. Hangsúlyozza a jelentős részvételt és a közjogi legitimitást, miközben elismeri, hogy az alkotmányos megállapodások politikai vitát is nyithatnak. ejil.org

Ez a kritika különösen releváns a jogi tudományok lehetséges szerepére a globális intézményi fejlődésben.

A tudományos leírásnak politikai hatásai lehetnek. Ha a tisztviselők, bírák vagy szakmai közösségek alkotmányosnak tekintenek egy intézményt, másképp közelíthetik meg annak tekintélyét.

De ezt a lehetséges hatást empirikusan is meg kell vizsgálni. Az alkotmánytudomány létezése nem bizonyítja, hogy kategóriái elfogadott jogká vagy hatékony irányító tekintéllyé váltak volna.

Dunoff és Trachtman közötti nézeteltérés azt is megmutatja, miért kellene a későbbi szerkesztett kötetet vita helyszíneként kezelni, nem pedig egységes programként.

10.4. Az együttműködésből származó hasznot nem rendezik el az elosztás

További kritikám az intézményi termelékenység és az igazságosság közötti távolságot érinti.

Tegyük fel, hogy egy megállapodás növeli az összesített jólétet. Ez nem mutatja meg, hogy a nyereség eléri-e azokat, akik a költségeit viselik, hogy a kártérítés érvényesíthető-e, vagy az elosztás egyenlőtlen tárgyalási erőt tükröz-e.

Egy globális kormányzati rendszer hatékonyabban hozhatna nemzetközi döntéseket, miközben a gyengén képviselt népességeknek nem megfelelő befolyást adna ezekre a döntésekre.

Ezért a vonatkozó alkotmányos problémát nem oldják meg azzal, hogy bizonyítják, hogy van kooperatív többlet. Ez magában foglalja a felesleg eldöntésének jogát, hogyan osztják el a többletet, és hogy ki vitathatja a megállapodást.

10.5. A növekvő hatalom nem feltétlenül egy államban konvergál

Egy másik, megoldatlan kérdés a végső végzés formáját érinti.

A kibővített közös hatalom integrált szövetségi rendszert eredményezhet. Emellett tartós megosztottságot is eredményezhet átfedő intézmények, versengő regionális rendszerek vagy egyenlőtlen végrehajtási képességű speciális rezsimek között.

A 2006-os cikk kijelentése, miszerint a WTO soha nem lesz állam, az adott szervezetet érinti. Nem kezelhető ésszerűen az összes globális kormányzat elutasításaként. Ugyanígy a WTO-hoz kapcsolódó alkotmányos funkciók bővítése nem bizonyíthatja, hogy az egész nemzetközi rendszer egyetlen állammá válik. ejil.org

Egy meggyőző világállam-elképzeléshez bizonyítékot kell a kormányzati kapacitások integrációjára, nem csupán több különálló területen belüli növekedésre.

11. Általános értékelés: mennyire támogatja Trachtman a világállam-tézist?

Trachtman jelentős intellektuális programot kínál a globális kormányzati kapacitás építésére. Munkája világossá teszi, hogy a jogi megállapodások változásai hogyan változtathatják meg a közhatalom elhelyezkedését.

Az elemzésben azonosított legjelentősebb változások az átmenetet érintik:

- a meghatározott elkötelezettségektől a folyamatos szabályalkotási intézmények felé;
- az egyéni kormányzati irányítástól a kollektív döntésekig, amelyek köthetik meg a ellenzékieket;
- a különálló jogrendszerektől az interakciójukat szabályozó megállapodásokig;
- a nemzeti szinten szervezett választókerületektől a nemzetközi elkötelezettségek által fenntartott politikai érdekekig;
- a korlátozott integrációtól a törvényhozás, elszámoltathatóság és újraelosztás követeléseiig.

Ezek a mechanizmusok relevánsak egy világállam lehetséges kialakulása szempontjából, mivel kormányzati funkciók megszerzésére és szervezésére vonatkoznak.

Véleményem azonban az, hogy munkája **erősebb elméletet ad a globális kormányzat bővítésére, mint egy kialakított magyarázata a világállam-létrejöjésre**. Az utóbbi magyarázat teljesítéséhez meg kell mutatni, hogyan szereznek közös alkotmányos kapcsolatot a széttagult hatalmak, hogyan szerez tartós politikai támogatást ez a kapcsolat, és hogyan szerzi meg a rendszer a döntéseinek végrehajtására való képességét.

A sorozatod elindító szélesebb kérdéséhez Trachtman különösen két szempontból is értékes. Kifejezetten érveket hoz az intézményi fejlődés érdekében az államon túl, és elemző eszközöket kínál az érdekek vizsgálatára, amelyek befolyásolhatják azt.

A központi megoldatlan kérdés tehát egyszerre ok-okozati és alkotmányos: **ki fogja létrehozni ezeket a hatalmakat, kinek a céljait szolgálják, és milyen intézményeken keresztül gyakorolják tovább a politikai irányítást az ezekre alárendelt nép?**

Fókuszált olvasási sorrend

Az alábbi sorozat azokra a művekre koncentrál, amelyek a leghasznosabbak a kérdés vizsgálatához:

1. ***A nemzetközi jog jövője: Globális kormányzat*** **(Cambridge University Press, 2013).**
   Kezdjük itt a kifejezetten jövőbe orientált globális kormányzati tézissel. cambridge.org
2. ***A nemzetközi jog gazdasági szerkezete*** **(Harvard University Press, 2008).**
   A módszertani alap; a szerző kísérő magyarázata segít tisztázni a gazdasági elemzés jelentését. Opinio Juris
3. **"A cég elmélete és a Nemzetközi Gazdasági Szervezet elmélete: A komparatív intézményi elemzés irányába,"** ***Northwestern Nemzetközi Jog és Üzleti Folyóirat*** **17 (1997), 470–555.**
   A legteljesebb korai intézményi keretrendszer.
   scholarlycommons.law.northwestern.edu
4. **"A WTO alkotmányai,"** ***Európai Nemzetközi Jogi Folyóirat*** **17(3) (2006), 623–646.**
   Elengedhetetlen az alkotmányos hatalom többdimenziójához. ejil.org
5. **Jeffrey L. Dunoff és Joel P. Trachtman, szerk., Uralkodás a világra? (Cambridge University Press, 2009).**
   Koncentráljunk a bevezető fejezetükre és Trachtman "A Világkereskedelmi Szervezet alkotmányos közgazdaságtanára" című művére. assets.cambridge.org
6. **"Nemzetközi jog és hazai politikai koalíciók: a nemzetközi joggal való megfelelés nagy elmélete"** ***Chicago Nemzetközi Jogi Folyóirat*** **11(1) (2010), 127–158.**
   Különösen fontos politikai és szakmai érdekek szempontjából.
   chicagounbound.uchicago.edu
7. **"A nemzetközi szervezetek jogának gazdasági szerkezete,"** ***Chicago Nemzetközi Jogi Folyóirat*** **15(1) (2014), 162–193.**
   Egy pontos keretrendszer az átruházott hatáskör vizsgálatára.
   chicagounbound.uchicago.edu
8. ***A gazdasági migráció nemzetközi joga: a negyedik szabadság felé*** **(W. E. Upjohn Intézet, 2009).**
   Egy konkrét alkalmazás, beleértve egy illusztráló szerződést és alternatív szervezeti lehetőségeket. research.upjohn.org

Forrásmegjegyzés: Ez a beszámoló teljes szövegű cikkekre, a vonatkozó alkotmányos fejezetekre és a migrációs könyv kiválasztott szakaszaira épül. A 2008-as és 2013-as monográfiákban a vita a kiadói anyagokra, elérhető részletekre és Trachtman saját magyarázataira támaszkodik, amelyeket cikkek egészítenek ki, amelyek kidolgozzák érveiket. Az én elemzésem szerint mi alkotná a világállamot, amelyet fent megkülönböztetünk az ő kifejezett állításaitól.

Antoine Vauchez munkássága

Antoine Vauchez munkája különösen értékes annak megértésére, hogyan fejlődhet a kormányzó hatalom az egyes államokon túl, jogi értelmezés, szakmai hálózatok, független intézmények és a nemzeti adminisztrációk változásai révén. Hozzájárulása a társadalmi folyamatokkal foglalkozik, amelyek lehetővé teszik ezt a tekintélyt: ki építi ezt, milyen erőforrásokat használnak, hogyan válik legitimé, és miért sikeresek egyes intézményi projektek, míg mások marginálisak.

Úgy vélem, hogy a **transznacionális politikai hatalom történelmi szociológusának és az európai közhatalom demokratizálásának szószólójának kell értelmezni**. A vizsgált művek között nem találtam egyértelmű programot egy egyetemes világállamra. Valójában kutatásai megkérdőjelezik azt a feltételezést, hogy az európai integráció szükségszerűen egy befejezetlen átmenetet jelent egy szuperállam felé. Ugyanakkor együttműködési reformjavaslatai kifejezetten további európai parlamenti és fiskális hatásköröket is előidéznek. Ezek az álláspontok összeegyeztethetők: az elkerülhetetlen történelmi cél elutasítása nem zárja ki a szupranatív kormányzás bizonyos formáinak képviseletét. blenderlaw.com

A kérdésedhez tehát három szint igényel külön vizsgát:

1. **Empirikus eredményei:** hogyan segítik a jogi és szakmai gyakorlatok a hatalom kialakítását a nemzeti határokon át.
2. **Politikai javaslatai:** milyen európai kormányzati formákat szeretne megerősíteni, korlátozni vagy demokratizálni.
3. **A világállam értelmezése:** milyen további következtetéseket lehet ésszerűen levonni ezekből az eredményekből és javaslatokból.

A harmadik szint az én analitikus rekonstrukcióm. Nem szabad automatikusan magának Vaucheznek tulajdonítani.

1. Mi számítana bizonyítéknak egy kialakuló világállamra?

Előzetes megkülönböztetés szükséges, mert a "globális világállam" jelentősen eltérő fejleményekre utalhat.

Lehetséges jelentés	Mit kellene bemutatni
Egy világméretű állam, potenciálisan szövetségi	Egy tartós, alkotmányos hatalomi szervezet világszerte, amely kötelező körű hatáskörök, közintézmények és hatékony döntéshozatali eszközök elosztásával rendelkezik.

Lehetséges jelentés	Mit kellene bemutatni
Globális kormányzati funkciók	Olyan intézmények, amelyek nemzeti határokon átívelő következményes szabályokat alkotnak vagy érvényesítenek, még akkor is, ha ezek az intézmények nem alkotnak egységes alkotmányos rendszert.
Transznacionális kormányzó elit	Szakmai és társadalmi csoportok, amelyek képesek befolyásolni több nemzeti és nemzetközi döntéshozatali központot.
Egy alkotmányos hatással bír nemzetközi gazdasági rend	Olyan jogi megállapodások, amelyek tartósan korlátozzák a közvélemény választásait vagy előnyösségét a joghatóságok közötti gazdasági kapcsolatok kiváltására.

Ezek a fejlemények átfedhetnek, de egyik sem állítja automatikusan a másikat. Egy szövetségi világállam nem követelné meg, hogy minden döntést központosíts. Azonban többre lenne szükség, mint befolyásos nemzetközi bíróságok, közös szakmai normák vagy összekapcsolt ügyvédi irodák létezése.

Ez a megkülönböztetés segít azonosítani Vauchez megközelítésének különleges erejét. Kutatása arra a folyamatra irányítja a figyelmet, amelyeken keresztül az intézmények hatalmat szereznek és összekapcsolódnak. Azt is megkérdezi, hogy az ebből született rend eléri-e azt a koherenciát és társadalmi befolyást, amelyet alkotmányos nyelvezete ígér.

A központi elemző kérdés a következő lesz:

Mikor hoz létre az intézmények jogi szakembereken keresztüli koordinációja egy integrált politikai tekintélyt, és mikor tart fenn egy tartós, részben autonóm hatalmi rendszert?

Vauchez fontos bizonyítékokat szolgáltatnak a kérdés vizsgálatához. Munkájával nem dönti el előre.

2. Szellemi megközelítése: a tekintély a szakmák és intézmények közötti kapcsolatokon keresztül nő

2.1 A "gyenge mező" jelentősége

Alapvető szöveg a "A gyenge mező ereje: jog és jogászok az Európai Unió kormányában" (2008).

A társadalmi területek szociológiájára támaszkodva Vauchez az európai jogot szakmai térként vizsgálja, amelynek résztvevői továbbra is máshol szerzett erőforrásoktól függenek: nemzeti egyetemekről, adminisztratív pályákról, diplomáciai befolyásról, politikai kapcsolatokról és bevált jogi szakmákról. Határai viszonylag áttekinthetőek.

A "gyenge" tehát a terület korlátozott autonómiájával foglalkozik. Pontosan azért, mert az ügyvédek különálló világok között mozognak, képesek összekapcsolni az intézményeket, és összeegyeztetni az európai kormányzat versengő leírását. Feltételezése, hogy ezek a közvetítők

különösen jelentős szerepet töltenek be egy olyan államban, amelynek nincs olyan állama, amely állandóan szervezné a kapcsolatokat alkotói érdekek között. blenderlaw.com

A vizsgálatod lényegi következményei vannak. A transznacionális hatalom nem feltétlenül olyan emberek által épüljön, akik maguk mögött hagyták a nemzeti társadalmakat. A nemzeti hitelességek és intézményi kapcsolatok lehetnek azok az erőforrások, amelyek nemzetközileg tekintélyt tesznek valakit.

Például egy magas rangú tisztviselőnek egyszerre többféle státusza is lehet:

- A szolgálatban szerzett adminisztratív tudás.
- Szakmai elismerés jogi szakértőként.
- Hozzáférés nemzetközi intézményekhez.
- Az akadémiai tekintély oktatáson és publikáción keresztül.
- Kapcsolatok kereskedelmi ügyfelekkel vagy szervezett érdekekkel.

A politikai jelentőség ezeknek a pozícióknak a kapcsolatában rejlik. Egy tanulmány, amely egy adott pillanatban csak egy személy hivatalos tisztségére korlátozódik, elszalaszthatja annak a befolyását, amit az adott személy gyakorolhat.

2.2 A jogi szakértelem mint olyan tevékenység, amely alakítja a politikai lehetőségeket

Vauchez ezt a megközelítést a *Lawyering Europe: European Law as a Transnational Social Field című könyvének bevezetőjében* dolgozza ki, amelyet Bruno de Witte-vel közösen szerkesztett 2013-ban.

A jogi vállalkozást a szakma jellegzetes gyakorlatain keresztül vizsgálja: vélemények, tudományos írások, konferenciák, peres ügyek és az intézményi történelem értelmezése. A jogi innovációt általában felismerhető szakmai formákon kell bemutatni. Egy beavatkozás így megváltoztathatja egy politikai rend irányát, miközben tekintélyes magyarázatként jelenik meg arra, amit a jog már előír.

Kiemeli továbbá a nemzeti toborzás, oktatás és szakmai szervezés folyamatos fontosságát. Az európai jogi tér nem csupán egy konszolidált nemzeti szakmát képes nagyobb földrajzi léptékben újraalkotni. api.pageplace.de

Az én értelmezésem szerint ez egy hatékony módszert kínál az intézményi változások tanulmányozására a meglévő jogi kereteken belül. A vizsgálónak meg kell vizsgálnia mind a formális eszközt, mind az azt körülvevő szakmai folyamatot.

Például, amikor egy szerződéses rendelkezést kiterjesztettek, a releváns kérdések közé tartoznak: ki dolgozott ki ezt az értelmezést, mely szervezetek terjesztették, mely intézmények fogadták el, és hogyan vesztették el az alternatívák hitelességüket? Ezek különböznek – de kiegészítik – annak doktrinális kérdésének, hogy az értelmezés jogilag védhető-e.

3. Nemzetközi jogi kutatása: az államokon túli hatalom hosszabb múltra bír

Vauchez relevanciája nem korlátozódik az Európai Unióból való kiindulásokra. Guillaume Sacriste-val végzett közös kutatása közvetlenül vizsgálja az 1920-as évek nemzetközi jogi világát.

3.1 A jogászok többszörös hűsége

Cikkük, "A nemzetközi jog ereje: Lawyers' diplomacy on the International Scene in the 1920s" 2007-ben jelent meg a *Law & Social* Inquiry-ben. Központi érve arról szól, hogyan szerzett a nemzetközi jog viszonylagos autonómiát jogtudósokon keresztül, akik heterogén – és néha ellentmondó – politikai és szakmai pozíciókat foglaltak be. A nemzetközi jog tekintélye ezeken a függőségi és mediációs kapcsolatokon keresztül alakult ki. Cambridge Core

Kapcsolódó 2005-ös tanulmányuk, a "Les 'bons offices' du droit international" konkrét történelmi különbségeket mutat be. A kisebb európai államokhoz kötődő jogtudósok szuverén egyenlőségre és nemzetközi szolidaritásra hivatkozhattak olyan módon, amelyek összhangban álltak kormányuk diplomáciai érdekeivel. A nagyhatalmat szolgáló jogászok különböző feszültségekkel szembesültek az egyetemes jogi elvek és a kormányzati cselekvési szabadság között.

A nemzetközi szakmai elismerés segített a pártatlanság hírnevének kialakításában, míg a nemzetközi irodák további hűségeket teremtettek. Ennek ellenére a nemzeti kapcsolatok megmaradtak. A szerzők azt is bemutatják, hogy a Nemzetközi Állandó Bíróság egyetemes kötelező joghatóságának biztosításának elmulasztása a támogatók számára egy hosszabb jogi fejlődési folyamat szakaszának tekinthető. researchgate.net

Ez a történelmi példa két fontos következtetést hoz a világállam-elemzéshez.

Először is, **a határozottabb nemzetközi jog támogatása különböző – és potenciálisan ellentmondó – politikai érdekekből fakadhat**. Ezt nem mindig magyarázhatja egyetlen projekt, amely a legerősebb államokból származik.

Másodszor, a korlátozott eredmények értelmezése a jövőbeli integrált rend felé vezető lépésként is része lehet a politikai mozgósításnak. Egy kutatónak ezt az értelmezést kell vizsgálnia, nem pedig a történelem irányának bizonyítékaként.

3.2 Nemzetközi tisztségviselés mint a legitimitás forrása

A "Statesmen of Independence" (2018) című művében Vauchez visszaköveti a nemzetközi kormányzat, a szaktudás és a független tisztségviselők legitimitása közötti kapcsolatot a Nemzetek Szövetségéig. Azt vizsgálja, hogyan járult ez az örökölt hatalomértés az európai intézmények egyedi helyzetéhez. Cambridge Core

Ez a nemzetfeletti legitimitás genealógiáját biztosítja. Nem teremt megzavartalan intézményi fejlődést a Ligából az EU-ba, majd egy világállamba.

A különbség számít: egy legitim tisztségviselési modell átterjedhet szervezetek között anélkül, hogy azok egyetlen kormány részeivé válnának.

4. *Európa közvetítése*: hogyan segített a jog egy transznacionális állam kialakításában

4.1 Az európai egység magyarázatot kell adni

Vauchez szorosan kapcsolódó *könyvei, a L'Union par le droit* (2013) és *a Brokering Europe: Euro-Lawyers and the Making of a Transnational* Polity (2015) alkotják kutatásának központi állítását európai integrációról.

A Brokering Europe *bevezetője* megkérdőjelezi azokat a magyarázatokat, amelyek már létező európai intézményekkel, érdekekkel és jogi lehetőségekkel kezdődnek. Vauchez azt állítja, hogy ezek maguk a magyarázott történelem során alakultak ki. A szerződések nem hoztak létre mechanikusan koherens alkotmányos rendet, és egyetlen bírósági beavatkozás sem valósította meg ezt az átalakulást.

Célja az a véletlen folyamat, amely során a heterogén szerződések, politikák, intézmények és csoportok egységes államként érthetők és szerveződtek meg. A jog képes volt, hogy összekapcsolja ezeket az elemeket, és közös intézményi jelentést adjon nekik. assets.cambridge.org

Ez az egyik legfontosabb hozzájárulása a kérdésedhez.

Számos nemzetközi intézményi fejlődési elmélet azzal kezdődik, hogy megkérdezi, miért delegálnának az államok egy adott funkciót. Vauchez egy korábbi kérdést is feltesz: **hogyan lett ez a funkció egyáltalán egy közös transznacionális rendhez tartozó értelmezés?**

Vegyük a különbséget egy megállapodás leírása között:

- A kormányok közötti kölcsönös kötelezettségek sor áll rendelkezésre.
- Egy jogi rend, amelyhez az egyének hivatkozhatnak jogokra.
- Egy alkotmányos keret, amelynek intézményei felelősek annak folyamatos fejlesztéséért.

Ezek a leírások különböző elvárásokat támaszthatnak a bírói értelmezésről, intézményi autonómiáról és a nemzeti mérlegelés megengedett keretéről. Az ezek közötti átmenet magyarázatot igényel.

4.2 *A Van Gend en Loos jelentősége*

A *Van Gend en Loos* kutatása azt vizsgálja, hogyan vált egy bírói döntés meghatározó pillanatmá az európai alkotmánytörténetben.

A részletes bizonyítékok megtalálhatók 2008-as munkadolgozatában, a "'Integráció a jogon keresztül': hozzájárulás az EU politikai józan ész társadalmi-történetéhez", amely a 2010-es *European Law Journal cikkéhez* kapcsolódik.

A munkalap rekonstruálja a Bizottság Jogi Szolgálatának, jogi egyesületeknek, pereskedőknek, bíráknak, tisztviselőknek és tudományos kommentátorainak részvételét. Követi mind a következményes döntések megszerzésére irányuló erőfeszítéseket, mind az azokat a

nyilvánosságra hozatal és értelmezés további munkáját. Costa ügy tárgya továbbá azonosítja az egyéni jogi hozzáférés és az európai politikai tagság versengő fogalmait is. A végső intézményi megállapodás nem egyszerűen reprodukálta a résztvevők minden törekvését. RSCAS munkapapír 2008/10

Az állam-alakulás elmélete szempontjából a legfontosabb különbség a **döntés meghozatala** és **az alkotmányos tekintélyűvé válás** közötti különbség.

Az utóbbi megkövetelheti az elfogadást, ismételt hivatkozást, jogi oktatásba való beépítést, intézményi bevezetést és más bíróságok általi elismerést. Ezek a tevékenységek segítenek egy ítéletet tartós referenciapontká alakítani.

Arra a következtetésem az, hogy a jogi intézményi fejlődés egyetlen átfogó alkotó aktus nélkül is folytatódhat. Ez azonban nem jelenti azt, hogy minden értelmező újítás államiságot eredményezne. Jelentősége attól függ, milyen hatalmat teremt, és milyen gyakorlatokon keresztül tartják fenn ezt a hatalmat.

4.3 Intézményi folytonosság generációkon át

"Keeping the Dream Alive" (2012) azt kérdezi, hogyan tudná az Európai Bíróság megőrizni az integrációs irányultságot, amikor a nemzeti kormányok irányították tagjai kiválasztását.

Vauchez az emlékanyagokat – tisztelgéseket, évfordulós kiadványokat, gyászbeszédeket és kapcsolódó gyakorlatokat – vizsgálja, mint a bírói kollektív identitás kialakításának és az intézményi szerepek megértésének eszköze. A Bíróság folytonossága inkább szociológiai problémává válik, nem pedig megmagyarázhatatlan feltételezéssé. Cambridge Core

Ez egy olyan mechanizmust azonosít, amely bármely tartós transznacionális intézmény számára releváns: a szakmai memória segíthet egy intézményi küldetés újraprodukálásában a személyzeti váltodás ellenére.

Ugyanakkor az intézményi identitást nem szabad összetéveszteni a tökéletes egységességgel. Ahhoz, hogy megállapítsuk, hogy egy nemzetközi bíróság egy globális kormányzati apparátus része, még mindig meg kell vizsgálni annak joghatóságát, más intézményekkel való kapcsolatait, belső nézeteltéréseket és gyakorlati hatékonyságát.

5. Ügyvédek, közgazdászok és az európai projektek egyenlőtlen fejlődése

5.1 Miért szereznek egyes projektek nagyobb intézményi erőt

Stephanie L. Mudge-val együtt Vauchez kiterjeszti az elemzést az ügyvédeken túl.

"Európa építése egy gyenge mezőn: jog, közgazdaságtan és tudományos avatarok a transznacionális politikában" (2012) összehasonlítja Európa jogközösségként és egységes piacként elért viszonylagos sikerét a "Szociális Európa" gyengébb sorsaival. A szerzők olyan szereplőket vizsgálnak, akik akadémiai, technokratikus és politikai világban helyezkednek el, és akik hatalma lehetővé teszi, hogy fogalmak közlekedjenek. A tudományos elméletek részt vehetnek az általuk leírt intézményi valóságok megalkotásában. journals.uchicago.edu

A kérdésedhez ez segít megmagyarázni, miért lehet a transznacionális intézményi fejlődés **céljai egyenetlenek**.

Nem elég megjegyezni, hogy a hatalom túllépett a nemzetállamon. Fel kell tenni a kérdést, mely politikák kaptak szakmai támogatást, szervezeti erőforrásokat és tekintélyes szellemi igazolásokat – és melyek nem.

Egy transznacionális rend bizonyos gazdasági területeken rendkívül fejlett lehet, miközben sokkal kevésbé képes maradna a társadalmi védelemben vagy az újraelosztásban. Az ilyen aszimmetria magyarázatot igényelne, még akkor is, ha a rend soha nem válna állammá.

A sikertelen projektek összehasonlító értéke különösen fontos. Ezek bizonyítékot szolgáltatnak az ellen, hogy minden integrációs igényt egy ellenállhatatlan szerkezeti szükségletként kezeljünk.

5.2 Az Európai Központi Bank és tudományos hatóság

Mudge és Vauchez "Fielding Supranationalism: The European Central Bank as a Field Effect" (2016) című művében az EKB szokatlanul erős gazdasági kutatási és tudományos presztízsbe fektetett befektetését vizsgálja.

Ezt a pénzügyi intézmények, a szakmai közgazdaságtan és az európai politika közötti pozíciójával magyarázzanak. A kutatási tevékenység segít tudományos megítélést kialakítani és kapcsolatokat építeni a nemzeti jegybankokkal; részt vesz az európai hatalomért folytatott harcokban is. Stephanie L. Mudge, Antoine Vauchez, 2016

Az analitikus következtetés az, hogy a formális intézményi függetlenség és a társadalmi kapcsolódás különböző dimenziók.

Egy intézmény elszigetelve lehet a közvetlen kormányzati utasításoktól, miközben mélyen kötődik bizonyos szakmai közösségekhez. Tekintélye részben ezeken a kapcsolatokon múlhat.

Egy globális kormányzati vizsgálatnál ez azt jelenti, hogy vizsgáljuk azokat az intézményeket, amelyek tekintélyt nyújtanak az alapértelmező tudást és a formális döntéseket hozó intézményeket. A szakértelem politikailag jelentőségteljessé válik, ha segít meghatározni, mely lehetőségeket tekintik hitelesnek, felelősségteljesnek vagy megvalósíthatónak.

Ez nem jelenti azt, hogy a technikai tudás fiktív lenne. Ez azt jelenti, hogy intézményi termelése és politikai felhasználása vizsgálatot igényel.

6. Függetlenség mint a kormány felhatalmazásának eszköze

6.1 Az európai "független ág"

A Démocratiser l'Europe (2014), angolul *Democratizing Europe* (2016) címmel, Vauchez azt állítja, hogy a demokratikus reformnak az európai kormányzati hatalom tényleges központjait kell figyelembe vennie. Elemzése különös figyelmet fordít a Bíróságra, a Bizottságra és az EKB-re. Különböző jogi mandátumaik és elszámoltathatósági rendszereik továbbra is

relevánsak; csoportosítása inkább egy történelmi hatalmi mintát azonosít, nem pedig formálisan egységes alkotmányos ágat. Springer Nature Link

Saját 2014-es magyarázó esszéje különösen világossá teszi az érvet. A piacépítés olyan környezetet teremtett, ahol az európai intézmények autonóm politikai kapacitást szereztek. Az intézmények, amelyek távol álltak a nemzeti és pártérdekektől, az európai vállalkozás őrzőivé váltak, amelyeket szakértők, ügyvédek és lobbisták speciális közszférája vett körül. Politikai konfliktus következett jogkategóriák, gazdasági elméletek és szabályozási eszközök révén. CNRS Le journal

Ez rendkívül releváns az államokon túli kormányzati hatalom megjelenése szempontjából. A megszokott nemzeti politikai formák hiánya nem bizonyítja a politika hiányát.

Egy politikai rend következményes elosztó döntéseket hozhat olyan eljárásokkal, amelyek nyilvános bemutatása a technikai kompetenciát vagy jogi kötelezettséget hangsúlyozza. A kulcskérdések az, hogy mely választások maradnak vitathatóak, ki vitathatja őket, és mely intézményeken keresztül.

6.2 A függetlenség "től" és "forga" közötti különbség

A "The Genie of Independence and the European Bottle" (2022) ezt az érvet egy függetlenség történelmi elemzésén keresztül fejti ki.

Vauchez megkülönbözteti a külső beavatkozások elleni védelmet az intézményesen meghatározott európai általános érdek előmozdításának pozitív felhatalmazásától. Ezeket ideális típusoknak tekinti, amelyek változó arányokban léteznek együtt.

Három fő helyszínt követ fel: a Bíróság és Bizottság alkotmányos fejlődését az 1960-as években; a monetáris integrációt és az EKB-t; valamint az országos bíróságokat és más független intézményeket érintő további konfliktusokat. Kifejezetten megőrzi a függetlenség demokratikus jelentőségét, beleértve annak jogokhoz és egyenlőséghez való hozzájárulását, miközben elkötelezettebb értelmezést keres annak gyakorlásáról.

Az én értelmezésem szerint ez Vauchez egyik legerősebb hozzájárulása az intézményi terjegülés elemzéséhez.

A függetlenség egyszerre két funkciót is elláthat. Megvédheti az intézmény által kijelölt felelősségeket, és alátámaszthatja azt az állítást, hogy az intézmény különösen alkalmas a közös érdek meghatározására. A második funkció kérdéseket vet fel az irányító mandátumának forrásáról és korlátairól.

Ez egy konkrét kutatási programot eredményez. Amikor egy nemzetközi intézmény függetlenséget kér, a következő kérdéseket kell megtenni:

- Milyen nyomásokkal védi meg?
- Ki határozza meg a célokat, amelyeket elérhet?
- Mely döntések maradnak demokratikus felhatalmazás alá vonulva?
- Milyen mechanizmusok teszik lehetővé a mandátum felülvizsgálatát?
- Milyen más intézmények vitathatják meg a közérdek megértését?

A válaszokat magából a "függetlenség" szóból nem lehet levonni.

7. *A neoliberális Köztársaság*: transznacionális hatalom a meglévő államok átalakulásán keresztül

7.1 Az empirikus vizsgálat

Pierre France-szal együtt 2017-ben megjelent *a Sphère publique, intérêts privés* című könyvet, majd az angol *nyelvű The Neoliberal Republic: Corporate Lawyers, Statecraft, and the Making of Public-Private France* című könyvet.

A kutatás a magas rangú közpozíciók és a vállalati jogi gyakorlat közötti mozgásokat vizsgálja. Empirikus alapja interjúkat és több mint 200 karriert tartalmazó adatbázist foglal magában. A szerzők azt vizsgálják, hogyan változtatják meg ezek a mozgalmak a közintézmények, a magángazdasági érdekek és a közcélok meghatározása közötti kapcsolatot. JSTOR

2022-es fejezetük, "Ügyvédek, forgóajtók és a francia szabályozó állam köz- és magánalapjai" ezt a jogi szakértelem kialakulását mutatja be a köz- és magánjog metszéspontján. Karrierelemzése azt követi, hogy az emberek kormányzati hivatalokból, parlamenti bizottságokból, ügynökségekből és bíróságokból lépnek át nagy irodákba. Jog, jogi szakértelem és EU-s szakalkotás

7.2 Hogyan válik közhatalom erőforrássá a magángyakorlatban

Vauchez 2021-es kiállítása bemutatja az intézményi kapcsolatot. A privatizáció, szabályozás, szerződéskötés és külső tanácsadókra való támaszkodás növelte a közintézmények iránti tudás iránti igényt. Az ügyvédi irodák tisztviselőket toboroztak, és gyakorlatokat alakítottak ki a szabályozás, a közéleti, megfelelőségi és lobbizás területén.

Emellett a közszférában zajló változásokat is nyomon követi. A Conseil d'État különösen fontos, mert ötvözi az ítélethozatalt, a kormánynak nyújtott tanácsadást, az elit karrierképzést és a közjogi doktrína kidolgozását. Leírja, hogy a közérdekű érvelés a versenypiaci elvek felé irányul, amelyet azzal kísér, hogy a közszolgálat folytatódhatna magánszakmán keresztül. Javasolt válasza célja, hogy megvédje a közszféra független demokratikus mérlegelési képességét. LPE Projekt

Az eredeti aggodalmad a hatalmas csoportok iránt közvetlen. A befolyás olyan kapcsolatokon keresztül történhet, amelyek jogilag elismert intézményekbe és szakmákba épülnek.

Egy vállalat gyakorlati helyzete függhet az engedélyekkel, versenyszabályokkal, beszerzésekkel, adózással vagy szabályozási megfeleléssel kapcsolatos döntésektől. Az intézmények ismerete értékessé válik. A korábbi köztisztviselők pontosan birtokolhatják ezt a tudást, valamint szakmai státuszt és kapcsolatokat.

A releváns átalakulás tehát akkor történhet meg, amíg a nemzeti intézmények formálisan érintetlenek maradnak. A minisztériumok, bíróságok és ügynökségek továbbra is működnek, de a politikai kapcsolatok, amelyek révén a politikák kidolgozzák és megvalósítják, változnak.

7.3 Jogi mechanizmusok és parlamenti ellenőrzés

Vauchez 2018-as szenátusi tanúvallomása egy szabályozási láncot azonosít, amely összeköti a parlamentet, az adminisztrációkat, az ügynökségeket, az Európai Bizottság versenygépezetét és a bíróságokat. Tárgyal a jogi gyakorlatok bővítéséről, amelyek a vállalatokat ezen a láncon belül szolgálják, valamint a történelmi szakmai belépési megállapodásokról, amelyek megkönnyítik a kamarába való átjutást.

Ajánlásai közé tartozik a jobb ellenőrzés, az erősebb szakmai és etikai felügyelet, valamint az összeférhetetlenségi hatások figyelembevétele a törvényhozási hatásértékelésekben. Elismeri azt is, hogy nehéz a diffúz strukturális hatásokat bizonyos személyekhez tulajdonítani. A vizsgálat elnöke kijelentette, hogy a France–Vauchez könyv segített a bizottság ösztönzésében. Előzetes kapcsolatok, kapcsolatok és mellékletek – Sénat

A világállam-elemzéshez ezért három folyamatot kell megkülönböztetni:

Hálózatok földrajzi bővítése; a közintézményekben belüli befolyás újraelosztása; ezen intézmények alkotmányos integrációja.

A francia kutatás jelentős bizonyítékokat szolgáltatott az első kettő kapcsán. A harmadik további vizsgálatot igényel.

Ez a különbség megakadályozza, hogy egy erős állam és egy állam között megtévesedjen, ha egy állam van elszigetelve a transnacionális gazdasági hatalomtól. Egy állam adminisztratív képességgel bír, miközben gépezetének bizonyos részei egyre inkább összekapcsolódnak nemzetközileg működő magánérdekekhez.

7.4 A szélesebb körű szabályozási átalakulás

A szerkesztett *Le moment régulateur* (2024) című gyűjtemény kiterjeszti a kutatást a szabályozás gazdasági és más területeken, beleértve a személyes adatokat, audiovizuális kommunikációt és gyógyszereket egyaránt. A kis független bürokráciákat és azt az állítást vizsgálja, hogy a szabályozás egy egyedi adminisztratív modernitást testesít meg. Közreműködői a köz- és magán- és nemzeti/európai határokon átívelő változásokat vizsgálják. CESSP

Arra következtetem, hogy a határokon átnyúló kormányzat növekedése magában foglalhatja az igazgatási hatalom átszervezését több szinten egyszerre.

Ez eltér attól, hogy a nemzeti adminisztrációt fokozatosan egyetlen központi intézménnyel cserélnénk fel. Az empirikus kérdés az, hogyan kapcsolódnak össze a szabályozó szervek, melyiknek a szakértelme köztük jár, és vajon kapcsolataik hatékony közös kormányzást teremtenek-e.

8. Kifejezett politikai programja: erősebb és demokratikusabb európai közhatalom

Vauchez normatív munkája külön kezelést érdemel. Az a szerző, aki azt vizsgálja, hogyan építik fel az elit hatalmat, részt vehet annak átirányításának erőfeszítéseiben.

8.1 Már kormányzó intézmények demokratizálása

2016-os Nemzetgyűlési tanúvallomásában Vauchez képviselőbb toborzást javasolt a Bírósághoz és az EKB végrehajtó vezetőségéhez, az EKB parlamenti szigorúbb ellenőrzését, valamint szigorúbb etikai ellenőrzéseket.

Kiemelte a politikai szerveződést is: pártoknak, szakszervezeteknek, nemzeti parlamenteknek, egyetemeknek és konkrét kampányoknak az európai politikának a tartós nyilvános vita tárgyává kellene tenniük. Azt állította, hogy a politikai cselekvésnek nemzeti és európai szinteken kell működnie. assemblee-nationale.fr

Az alapvető normatív kérdés nem csupán az, hogy egy intézmény gyakorol-e hatalmat a nemzetállam felett. Az az, hogy az állampolgárok befolyásolhatnak-e a hatalom célját.

Az én értelmezésem szerint Vauchez a demokratikus elszámoltathatóságot arra helyezi, ahol a kormányzási döntések ténylegesen megszületnek. Pusztán a képviseleti intézmények hozzáadása korlátozott hatással lesz, ha a következményes döntések máshol szervezett maradnak.

8.2 T-Dem: konkrét, szupranatív intézményi felépítés

Legerősebb hozzájárulása egy explicit intézményi programhoz az Európai demokratizálásáról szóló szerződés, amelyet Stéphanie Hennette, Thomas Piketty és Guillaume Sacriste közösen dolgozott ki. Ez egy 2017-es francia könyvben jelent meg, majd később az angol nyelvű *How to Democratizing* Europe (2019) című könyvben.

A szerzők 2017-es jogi védekezésükben egy parlamenti gyűlést javasoltak egy nemzetközi egyezmény keretében, amely a meglévő uniós kötelezettségekkel párhuzamosan működött. Felhasználták az Európai Stabilitási Mechanizmus és a Fiskális Megállapodás intézményi technikáit, valamint a *Pringle-ítélet* értelmezését .

A javasolt gyűlés törvényhozói, költségvetési, kinevezési és felügyeleti funkciókat látna el az euróövezeti kormányzatokkal kapcsolatban. A szerzők az EU-joggal való összetartást kritikával szemben védték; ez egy érvelő jogi álláspont volt, nem vitathatatlan érvényességi megállapítás. verfassungsblog.de

Ez különösen releváns az Ön kezdeti érdeklődése az intézményi változások iránt, amelyeket a meglévő jogi kereteken belül folytatnak.

A javaslat jogi lehetőségeket azonosít további közhatalom létrehozására anélkül, hogy az egész európai szerződésrendszer átfogó rekonstrukciójára várnánk. Ezért szándékos intézményi mérnöki megoldást képvisel.

A politikai célja is világos: demokratizálni és átirányítani a gazdasági kormányzást. Ha pusztán a nemzetfeletti hatalom bővítését írnánk, kihagynánk a végrehajtó és szakértői testületek által javasolt hatalom újraelosztását a parlamenti tanácskozás felé.

8.3 A fiskális és reprezentatív tartalom

A 2018-as demokratizációs kiáltvány a következőket javasolta:

- Egy gyűlés főként nemzeti parlamenti képviselőkből áll, **80% nemzeti és 20% európai parlamenti képviselettel**, miközben az arány vita tárgyát hagyja.
- A GDP körülbelül 4%-**os költségvetése**.
- Új adózás, amely vállalati profitokat, magas jövedelmeket, jelentős vagyont és szén-dioxid-kibocsátást érint.
- Parlamenti hatalom, amely képes leküzdeni a végrehajtói nézeteltéréseket a javasolt megállapodásokban.
- Önkéntes részvétel a résztvevő országok általi elfogadása.

Ezek javaslatok voltak, nem már létrehozott intézmények leírása. Voxeurop

Az állam létrehozása szempontjából az adózás és a kiadások különösen jelentősek. Forrásokat adhatnak a szupernacionális intézményeknek a pozitív kollektív cselekvésre, túlmutatva a szabályok meghatározásán vagy a nemzeti politikák korlátozásán.

Ennek ellenére a javaslat európai terjedelme és a nemzeti parlamenti részvételre való támaszkodása számít. A meglévő demokratikus közösségek közötti megosztott hatalomot képzel. Nem szolgál alapot arra, hogy egyetemes világállam-programot tulajdonítsanak a szerzőinek.

8.4 A javasolt politikai választókerület

Egy további 2017-es válaszban a szerzők azt állították, hogy a monetáris kormányzat mélyen behatolt az országos költségvetésbe, a munkaügyi megállapodásokba és a szociálpolitikai döntésekbe. Gyűlésük célja volt, hogy ezeket a döntéseket összekapcsolja a nemzeti politikai vitákkal, miközben a parlamenti ellenzékeket transznacionális megfontolásba vonja.

Elismerték a gyakorlati problémákat, beleértve a versengő parlamenti munkaterhelést, a kis csoportos specializációt és az aszinkron választási naptárakat. La Vie des idées

Ez fontos feltételt hoz az intézményi tervezéshez. Egy gyűlés formális létezése nem garantálja a politikailag aktív választói közösséget. A hatékony parlamenti kormányzat társadalmi figyelmet, szervezett alternatívákat és felismerhető döntési felelősséget is igényel.

Globális szinten ezek a nehézségek központi kutatási kérdésekké válnának, nem pedig olyan részletekké, amelyeket az intézményi létrehozás után halaszthatnának.

8.5 Közjavak és igazságszolgáltatás

A 2024-es *L'Europe: du marché à la puissance publique?* című gyűjtemény, amelyet Éric Monnet-vel közösen szerkesztettek, azt kérdezi, hogyan fejlődhet az EU demokratikus közhatósággá. Előadása a közjavakra, az ökológiai átmenetre, az adózásra, a költségvetésekre és az intézményi integritásra fókuszál. Ez folytatja Vauchez programjának pozitív oldalát: a kollektív közcselekvés képességének megteremtését. La Vie des idées

További meghatározás megjelenik a *Des juges bien trop sages* (2025) című műben, amelyet Stéphanie Hennette Vauchez-szel közösen írt. A szerzők bírálják a francia közjogi bíróságokat a kormányzati politikák túlzott elfogadása, valamint a jogok, egyenlőség és vitatér elegendő védelme miatt. A demokratikus szabadságok igazságszolgáltatási védelmének megújítását követelik. CESSP

Ítélkezési hatalomról alkotott értékelése ezért annak intézményi kapcsolataitól és politikai következményeitől függ. Mind a túlzott elszigetelés a demokratikus vita, mind a végrehajtó hatalom túlzott alkalmazkodása kritika tárgyává válhat.

9. Miért nem teremt meg az ő munkája egy elkerülhetetlen világállamot

9.1 Transznacionális intézményi formák maradhatnak megkülönböztethetőek

A legközvetlenebb szöveges figyelmeztetés a 2008-as "Weak Field" cikkben jelenik meg. Vauchez azt kérdezi, hogy az európai jogterület korlátozott autonómiája csupán egy előrevezető szakasz-e a szuperállam felé való konvergenciának. Válasza: **"valószínűleg nem."** A nemzeti függőség és az intézményközi kapcsolatok viszonylag stabil jellemzőek lehetnek az európai kormányzásnak. blenderlaw.com

Ez aláásja a közös fejlődési feltételezést: hogy egy nemzetállam-modelltől eltérő intézménynek egy nagyobb állam hiányos változatának kell lennie.

Az alternatíva egy tartós, transznacionális politikai forma, amelynek hatalma az intézmények közötti kapcsolatokon múlik, amelyek továbbra is megkülönböztethetők.

9.2 A jogi hatókör és a gyakorlati áthatolás eltér

A "The Map and the Territory" (2020) megkérdőjelezi a jogi integráció folyamatosan bővülő narratíváit azáltal, hogy megvizsgálja, hogyan használják valójában az európai jogot.

Vauchez hangsúlyozza a társadalmilag szelektív hozzáférést, közönyűséget, elkerülést, valamint a visszatérő szereplők, akadémikusok, civil szervezetek és szakmai hálózatok támogatásának fontosságát. Kifejezetten Michael Mann infrastrukturális hatalom fogalmára támaszkodva azt állítja, hogy az EU jogának gyakorlati áthatolása a már meglévő jogi piacokon túl gyenge maradhat. Figyelmeztet arra is, hogy az akadémiai közösségek intézményi támogató csoportokká válhatnak, és elveszíthetik a kritikus távolságot. Antoine Vauchez, 2020

A kérdésedre ez egy döntő módszertani figyelmeztetés.

Egy norma formálisan széles köre nem mutatja meg, mennyire szervezeti a társadalmi viselkedést. A jogok létezése nem bizonyítja, hogy az emberek hatékonyan hivatkozhatnak rájuk. Az alkotmányos nyelvezet önmagában nem teremti meg az adminisztratív befolyást.

Egy feltörekvő világállamot tehát megvalósítással, erőforrás-mozgósítással, hozzáférhetőséggel és társadalmi gyakorlattal kell vizsgálni – nem csupán jogi eszközeinek szókincsével.

9.3 Nemzetközi peres ügyvédek nem alkotnak automatikusan egyetlen globális szakmát

Vauchez "Nemzetközi peres felek közösségei" (2014) fejezete a nemzetközi bíróságok és felek között működő személyekre irányítja a figyelmet: jogi ügynökökre, jegyzőkre, peres felekre és

más szakértőkre. Kihívást jelent azok a megközelítések, amelyek ezeket a közvetítőket nagyrészt vizsgálat nélkül hagyják. Oxford Academic

Ennek a megközelítésnek a globális alkalmazásához azt kellene feltenni, hogy a különböző nemzetközi jogi közösségek valóban integráltak-e. A közös képesítések, alkalmi szakmai mobilitás és közös retorika együtt létezhet szegmentált piacokkal és összeegyeztethetetlen intézményi projektekkel.

A nemzetközi jogi szakemberek létezése tehát a globális hatalom vizsgálatának kiindulópontja.

9.4 A gyarmati történelem bonyolítja az európai modellt

"A hiányzó kilátás a katedrálisból: Európai jog a gyarmatok és birodalmak alatt és után" (2025) vizsgálja azokat a gyarmati történelmiket, amelyeket Európáról szóló beszámolók radikálisan új jogi konstrukcióként homályosítottak el.

Vauchez azonosítja azokat a folytonosságokat, amelyeket jogászok, tudás és intézmények hordoznak. Hangsúlyozza, hogy az alapvető európai megállapodások a birodalom korszakában születtek, és elismeri a korábbi történelmi kutatásokban, beleértve az ő sajátját is, hiányosságokat. A kialakuló jogi földrajz inkább töredezettnek és differenciálottnak tűnhet, nem pedig egységesen integráltnak. resolve.cambridge.org

Ez megváltoztatja, hogyan kell az európai tapasztalatot kapcsolódni a globális hatalomhoz.

Egy európai intézmény külső befolyása egyenlőtlen kapcsolatokat, szelektív befogadást vagy megkülönböztetett jogi státuszokat idézhet elő. Az ilyen fejlemények rendkívül jelentősek lehetnek anélkül, hogy közös világpolgárságot vagy egységes globális közhatóságot eredményeznének.

A nemzetköziesítés és a politikai egység kapcsolata ezért empirikus kérdésnek kell maradnia.

10. Kritikai értékelés: megközelítésének erősségei és megoldatlan problémái

10.1 Fő erőssége: megfigyelhető mechanizmusok azonosítása

Vauchez széles körű állításokat tesz a transznacionális hatalomról vizsgálható.

Megközelítése ösztönzi a karrierek, intézményi kinevezések, szakmai egyesületek, jogi érvek, oktatás, tanácsadói gyakorlatok, szervezeti erőforrások és bizonyos értelmezések elvétele kutatását. Ez lehetővé teszi az elemző számára, hogy az általános állítástól, miszerint "az elit befolyásolja a globális kormányzást" a befolyás működésének konkrét kérdéseihez.

Ez segít megkülönböztetni a szándékot az eredménytől is. A résztvevők megoszthatják szakmai feltételezésüket anélkül, hogy azonos politikai programot osztanának meg. Néhányan integrációt kereshetnek, mások intézményi presztízst, kereskedelmi előnyt vagy védelmet az erősebb államok ellen. Kapcsolataik azonban tartós tekintélyt teremthetnek.

A magyarázó feladat ezeknek az interakcióknak a rekonstrukciója, ahelyett, hogy összehangolást feltételeznénk átfedő karrierek létezéséből.

10.2 Alkotmányos kritika: a függetlenség önmagában nem igazolja a hatalom fenntartását

Frank Vibert 2022-es függetlenségi cikkre adott publikált válasza azt állítja, hogy az alkotmányos nézőpont olyan kérdéseket azonosít, amelyeket a függetlenség nyelvezete elhomályosíthat.

Kiemeli a demokratikus rendezés halasztásának költségeit, miközben a technikai intézmények fejlődnek: a meglévő szervezetek beágyazódhatnak, és alakíthatják a későbbi reformok feltételeit. Emellett feszültséget azonosít az alkotmányos megállapodások stabil demokratikus rendezésként való kezelése és azok további integráció további szakaszaiként való kezelése között. Oxford Academic

Ez a kritika értékes egy világállam-vizsgálat számára. Az intézmények tekintélyének meghatározásának végső soron egy magyarázattal kell járnia arról, hogy miért igazolható tekintélyük, és hogyan lehet korlátokat rendezni.

Véleményem szerint Vibert egy szükséges kiegészítőt azonosít Vauchez szociológiájához. A történelmi magyarázat feltárhatja a legitimitás kialakulását, de önmagában nem tudja kielégítő alkotmányos hatalomelosztást megállapítani.

10.3 Globális-történelmi kritika: a francia esetnek birodalmi kapcsolatokra van szüksége

Sara Dezalay *The Neoliberal Republic című könyvének értékelése* megkérdőjelezi, mennyire magyarázza a nemzeti esettanulmány a nemzetközi vállalati jogi gyakorlatot.

Saját kutatásaira támaszkodva azonosítja a párizsi székhelyű francia ügyvédeket, akik amerikai és brit irodákon keresztül dolgoznak frankofón afrikai államokat érintő ügyletekben. Álláspontjuk figyelmet követel a birodalmi örökségekre és a korábbi gyarmati központok és a posztkoloniális elit közötti folyamatos kapcsolatokra. A France–Vauchez megközelítést erős kutatási programnak tartja, amelynek földrajzi magyarázata bővítést igényel. orca.cardiff.ac.uk

Ez különösen releváns az Ön nézőpontjához. Egy globális elemzésnek meg kell magyaráznia a különböző helyzetű régiók közötti kapcsolatokat; nem lehet egyszerűen kibővíteni egy európai intézményi térképet.

Vauchez későbbi figyelme a gyarmati történelem iránt egy olyan irányba halad, amely összhangban van ezzel a kritikával, bár a kutatások más témákat érintenek.

10.4 Elegendő-e a közszféra védelme?

Ioannis Kampourakis kihívást jelent a közhatalom és a magánérdekek közötti elkülönülés helyreállításának megoldását. Maga a közjog is hozzájárul a magángazdasági hatalom kialakításához; ennek következtében az intézményi elkülönülés önmagában nem hozhat létre

egyenlőségi eredményeket. A közpolitika lényege és a gazdasági hatalom elosztása továbbra is elengedhetetlen. LPE Projekt

David Trubek egy kapcsolódó intézményi kérdést vet fel: mely ellenálló szervezetek képviselhetik hatékonyan szétszórt érdekeket? Azt javasolja, hogy vizsgáljuk meg a közérdekű jogi szervezeteket, közérdekű ügyvédeket és más, jól megalapozott vállalati részvételt ellenőrző mechanizmusokat. LPE Projekt

Ezek a kritikák élesítik a globális kormányzati problémát. Egy formálisan közterületi világhatalom még mindig egyenlőtlen befolyást produkálhat. Ezzel szemben, pusztán a magánhozzáférés korlátozása az állampolgárokat hatékony részvételi lehetőség nélkül hagyhatná. Ezért a demokratizálás mind az intézményi határokra, mind a politikai hang gyakorlati szervezésére figyelést igényel.

10.5 A szakmai központú magyarázat korlátai

További fenntartásom az oksági kerettel kapcsolatos. A jogászok és szakértők tanulmányozása olyan mechanizmusokat tárhat fel, amelyeket az intézményközpontú elszámolások figyelmen kívül hagynak. Ugyanakkor a globális politikai fejlődés teljes magyarázatának figyelembe kell vennie a pénzügyi forrásokat, a kényszert, a geopolitikai rivalizálást, a termelést, a társadalmi mozgalmakat és a tömeges választási politikát is.

A szakmai hálózatok segíthetnek intézményi lehetőséget kialakítani anélkül, hogy eldönthetnék, hogy a kormányok finanszírozzanak-e, a lakosság elfogadja-e, vagy a befolyásos szereplők megfelelnek-e.

Hasonlóképpen, a hálózat bizonyítéka nem elegendő bizonyíték annak hatásaira. Az erős ok-okozati elemzésnek meg kell választania a hozzáférést a befolyástól, a sikeres politikai változás befolyását, és a politikai változást a tartós intézményi átalakulástól.

Ezek a követelmények nem csökkentik Vauchez hozzájárulását. Azonosítják azokat a további kutatásokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy átfogó áttekintést készítsenek a globális államképződésről.

11. Általános értékelés a világállam szemszögéből

Vauchez munkája egy erős állítást támaszt alá: **a kormányzati hatalom nemzeti határokon átívelő jogi és szakmai gyakorlatok révén építhető fel, amelyek nem egy új állam kifejezett alapításának formáját veszik.**

Ez egy második javaslatot is támogat: a meglévő nemzeti intézmények aktívan részt vehetnek ebben a fejlesztésben. Fennmaradásuk összhangban van azzal a jelentős változással, hogy hol van a hatalom, kinek a szakértelme számít, és mely érdekek kapnak hatékony hozzáférést.

A további állítás – hogy ezek a fejlemények egységes globális állammá konvergódálnak – a vizsgált művek nem bizonyítottak.

Kutatása ehelyett több lehetséges pályát is érthetővé tesz:

Lehetséges pálya	Ez a kérdés, amit egy Vauchez ihlette nyomozás feltenne
Nagyobb nemzetfeletti alkotmányos integráció	Vajon a szakmai és jogi kapcsolatok kötelező intézményi kapcsolatokká válnak, tartós közszerepekkel?
Kitartó kormányzás átfedő intézményeken keresztül	Maradhat-e hatékony a koordináció egyetlen végső politikai központ nélkül?
Erősebb transznacionális magánbefolyás	Hogyan válik a közszakértelem elérhetővé a magánszereplők számára, és milyen hatással van a döntéshozatalra?
A transznacionális hatóság demokratizálása	Melyik reprezentatív és ellenfelező intézmények engedik meg az érintett csoportoknak, hogy kollektív célokat határozzanak meg?
Széttagítás és szelektív jogi integráció	Hol nem hatolnak be a jogi normák, és ki marad kizárva az előnyeik vagy védelmeik alól?

Explicit európai reformjai a negyedik pályát érintik, miközben potenciálisan erősítik az első elemeit. Történelmi és szociológiai kutatásai jelentős indokot adnak a második és ötödik irány vizsgálatára.

Vauchez legproduktívabb felhasználása a nagyobb projektedhez tehát az, hogy tanulmányozza a transznacionális kormányzati hatalom kialakulását anélkül, hogy feltételeznéd annak végleges alkotmányos formáját. Munkája segít elmagyarázni, hogyan alakul ki a hatalom, miért lehetnek szűkek szakmai és társadalmi alapjai, és hogyan lehet megkérdőjelezni demokratikus szervezetét. Az, hogy ez a hatalom végül világállammá válik-e, bizonyítékot igényel az intézményi integrációról, a közvélemény kapacitásáról, földrajzi hatótávolságáról és politikai felhatalmazásról, amely a nemzetközileg összekapcsolt elit létezésén túl van.

Kiválasztott olvasmány útmutató

A kérdés rendszerszintű megválaszolásához a következő munkákat helyezném előtérbe:

Munkássága	A megkeresés fő értéke
Sacriste és Vauchez, "Les 'bons offices' du droit international" (2005), és "The Force of International Law" (2007)	Nemzetközi jogi tekintély, szakmai mediáció és kitartó nemzeti hűség.
"Egy gyenge mező ereje" (2008)	A központi szociológiai keretrendszer és a szuperállam-értelmezések explicit minősítése.
"'Integráció jogon keresztül'" (2008-as munkapapír), valamint "A jogászolás transznacionális politikája" (2010)	Az alapvető európai jogtudomány szerkezete és politikai jelentősége.
Mudge és Vauchez, "Európa építése egy gyenge mezőn" (2012)	Jogi és gazdasági szakértelem; a versengő európai projektek egyenlőtlen sikere.
Vauchez és de Witte, szerk., *Lawyering Europe* (2013), különösen Vauchez bevezetője	Az európai jog szakmai gyakorlatai és társadalmi szervezete.

Munkássága	A megkeresés fő értéke
L'Union par le droit **(2013) és** ***Brokering Europe*** **(2015)**	Az európai intézményi egység történelmi felépítése.
Démocratiser l'Europe **(2014) /** ***Európa demokratizálása*** **(2016)**	Demokratikus elszámoltathatóság az európai hatóság tényleges központjaiban.
Mudge és Vauchez, "Szupranalizmus fellépése" (2016)	Tudományos szakértelem és központi banki tekintély.
Franciaország és Vauchez, ***Sphère publique, intérêts privés*** **(2017); Vauchez és Franciaország,** ***A neoliberális köztársaság*** **(2020)**	Vállalati jogi gyakorlat és átalakulások a nemzeti államon belül.
Hennette, Piketty, Sacriste és Vauchez, ***Pour un traité de démocratisation de l'Europe*** **(2017) és** ***Hogyan demokratizáljuk*** **Európát (2019)**	Kifejezett parlamenti és költségvetési intézményi javaslatok.
"A térkép és a terület" (2020) és a "A Függetlenség dzsinnje és az európai palack" (2022)	A szupranatív hatalom gyakorlati korlátai és vitatott legitimitása.
"A hiányzó kilátás a katedrálisból" (2025)	Gyarmati történelem és az európai integráció univerzális modellként való kezelésének korlátai.

Forrásalap: Ez az elemzés elérhető eredeti cikkekre, munkapaperokra, fejezetekre, tanúvallomásokra és a szerzők saját magyarázó esszéire támaszkodik. Több monográfia esetében a rendelkezésre álló bizonyítékok kiadói részletekből, bevezetőkből és fejezetösszefoglalókból álltak; a fent említett részletes történelmi példák inkább az elérhető szövegekhez kötöttek, nem pedig arra, hogy minden fejezetet átvizsgáltak

.

Martti Koskenniemi munkássága

Martti Koskennniemi központi hozzájárulása a kérdésedhez az a magyarázata, hogyan építi és osztja el a jogot nemzetközileg. Munkája mind a közös jogi hatalom alatti emberiség szervezésére irányuló projekteket és a globális dominancia formáit világítja meg, amelyek széttöredezett intézményeken, szakmai szakértelemen és magángazdasági jogokon keresztül működnek.

A különbség számít. Egy egyre inkább törvényen alapuló világot nem kell egyetlen szuverén világállam felé haladni. Valóban, egy 2026 februári interjúban Koskenniemi így nyilatkozott:

"Agnosztikus vagyok azzal a népszerű történelmi feltételezéssel kapcsolatban, hogy a világ fokozatosan egységes közösséggé fejlődik." A Demokrácia áttekintése

Munkája ezért különösen értékes annak vizsgálatára, **hogy mely jogi fejlesztések koncentrálják valójában a kormányzati hatalomot, kinek érdekeit szolgálják, és vajon ezek a fejlemények egységes politikai rendet vagy szétszórt hatalmi rendszert hoznak-e** létre.

Megkülönböztetem saját érveit azoktól, amelyeket belőlük levonok a szélesebb körű vizsgálat során.

1. Milyen "világállamot" vizsgálunk?

Ehhez az elemzéshez négy lehetséges vizsgálati tárgy megkülönböztetése segít:

Koncepció	Munkajelentés
Egy világállam	Egy globális politikai rend, legyen az egységes vagy szövetségi, amely végső közhatalommal bír, és olyan intézményekkel, amelyek képesek általános kormányzati döntéseket hozni és végrehajtani.
Globális alkotmányosítás	Magasabb jogi elvek, hierarchiák, jogok és határhatárokon átnyúló közhatalom korlátozásainak kidolgozása. Ez nem feltétlenül jelent egy világállamot.
Globális kormányzás	Nemzetközi szervezetek, bíróságok, szakértői testületek, hálózatok és magánintézmények által végrehajtott kormányzati feladatok ellátása.
Globális uralom	Tartós kapcsolatok, amelyeken keresztül a befolyásos szereplők alakítják mások döntéseit, beleértve olyan megállapodások révén, amelyek megőrzik formális szuverenitásukat.

Ezek a kategóriák átfedhetnek, de egyik sem állítja fel automatikusan a többieket.

Egy globális bíróság jelentős hatalmat gyakorolhat anélkül, hogy a világkormány részévé válna. Egy nemzeti bíróságok hálózata érvényesítheti a nemzetközileg mozgékony gazdasági jogokat központi nemzetközi törvényhozás nélkül. Ezzel szemben egy javasolt világalkotmány kihirdetheti az egyetemes egyenlőséget, miközben hatalmas politikai különbségeket hagyna érintetlenül.

Koskennniemi írásai segítenek megvizsgálni ezeket a lehetőségeket anélkül, hogy minden nemzetközi jogi hatalom növekedését egy előre meghatározott politikai fejlődés újabb szakaszának tekintenénk.

Megközelítése a szándékok és hatások **közötti különbségtételt is ösztönzi**. Egy nemzetközi jogász kifejezetten támogathatja a globális szövetséget. Egy intézmény korlátozottabb okokból bővítheti joghatóságát. Egy reformgyűjtemény erősítheti a transznacionális gazdasági hatalmat anélkül, hogy támogatóik egy átfogó világállam-projektet osztanának meg. A helyzet megállapításához más bizonyítékokat igényel.

---

2. *A Bocsánatkéréstől az utópiáig*: miért nem tud egy világjogrend megszüntetni a politikát

A központi érv

Koskennniemi alapító könyve, *a From Apology to Utopia: The Structure of International Legal Argument* 1989-ben jelent meg, majd 2005-ben jelentős epilógussal újra megjelent. Központi érvelését 1990-es "The Politics of International Law" című cikkében is kidolgozza.

A nemzetközi jogi érvelésnek két versengő követelménynek kell megfelelnie:

- Elég szorosan kapcsolódnia kell az állami magatartáshoz, beleegyezéshez és gyakorlathoz ahhoz, hogy létező jognak számítson.
- Elegendő függetlenséggel kell rendelkeznie ezektől a dolgoktól ahhoz, hogy kritizálja és korlátozza az államokat.

Ha a jog csupán visszaadja azt, amit az államok elfogadnak vagy tesznek, akkor **bocsánatkéréssé** válik magatartásukért. Ha hatalma az állami gyakorlattól és megállapodástól elszakadó elveken alapul, akkor sebezhetővé válik az **utópia** vádjával szemben: egy preferált erkölcsi vagy politikai rend vetítésével. A jogi érvelés ismételten váltogat ezek között az álláspontok között. ejil.org

Ezért az *utópia szót* itt nem szabad egyszerűen a világkormányzat szinonimájaként értelmezni. A könyv egy igazolási struktúrát vizsgál, nem pedig a nacionalizmus és a globális szövetség közötti választást.

Miért fontos ez egy világalkotmány szempontjából

Az én értelmezésem a következtetésről egyértelmű: **egy világalkotmány létrehozása politikai nézeteltéréseket helyezne el, nem pedig megszüntetné azt**.

Vegyünk egy hipotetikus globális alkotmányt, amely tartalmaz kötelezettségeket a tulajdon, a környezetvédelem, a szociális jólét és a demokratikus részvétel iránt. Egy kormány megtilt egy gazdaságilag értékes tevékenységet, mert az károsítja a közegészséget. Egy érintett vállalat azzal érvel, hogy a tilalom sérti védett jogait.

Maga az alkotmány nem válaszolna minden releváns kérdésre:

- Hogyan kell értelmezni a versengő kötelezettségeket?
- Mely veszteségek érdemelnek kártérítést?
- Ki indíthat eljárást?
- Melyik intézménynek kellene döntenie?
- Mekkora súlyt kellene adnia ennek az intézménynek az érintett lakosság választásainak?

Egy világszintű alkotmánybíróság tekintélyes válaszokat adhatna. De a hatásköre nem tenné ezeket a válaszokat politikailag semlegessé. A bíróság megalapítása maga határozná meg, hol hoznak fontos elosztási döntések.

Ez különösen fontos pont a vizsgálatod szempontjából. Egy reform, amelyet a hatalompolitika törvény váltanaként mutatnak be, átruházhatja a döntéshozatali hatalmat tolmácsokra, bírákra vagy szakértőkre.

Ennek ellenére a jognak valódi hatásai vannak

A 2005-ös epilógus hangsúlyozza, hogy a nemzetközi jog többet tesz annál, mint hogy tiltja vagy engedélyezi olyan szereplők viselkedését, akiknek identitása és hatalma már létezik. A jog segít meghatározni azokat a szereplőket, joghatóságokat, jogosultságokat és kapcsolatokat, amelyeken belül a politikai cselekvés zajlik. Kritizálja továbbá a szakma hajlamát a multilaterális diplomáciát egy jogilag irányított világszövetség kezdeteként értelmezni. Koskennniemi célja egy adott intézményi cél iránti előzetes elkötelezettség, nem pedig maga a nemzetközi jogi érvelés létezése. law.unimelb.edu.au

Ez segít megmagyarázni, miért nem jelenti a jogi határozatlanság jogi jelentéktelenséget.

Egy jogrendszer jelentős teret hagyhat a vitának, miközben mélyen befolyásolja, ki birtokolja az erőforrásokat, ki képviseli a lakosságot, ki rendelkezik joghatósággal, és mely igényeket hallgatja meg az intézmény. A globális hatalom kutatásában a kérdés az, hogyan szervezik ezek a jogi megállapodások a hatalom gyakorlását.

3. Hegemónia: hogyan nyernek egyesebbek univerzális jogi formát

Koskenniemi a "International Law and Hegemony: A Reconfiguration" (2004) című művében a jog politikai harc médiumaként értelmezi.

A nemzetközi szereplők arra törekednek, hogy jogi fogalmaknak olyan jelentéseket adjanak, amelyek alátámasztják álláspontjukat. Ambíciójuk, hogy egy adott értelmezést egyetemes

követelménynek tűnjön. Ezért a biztonságról, önrendelkezésről, humanitárius védelemről vagy a nemzetközi közösségről szóló állítások is harcok annak kérdése, hogy ki tudja meghatározni gyakorlati tartalmát.

Ugyanakkor az egyetemes jogi nyelv eltávolíthatja a szereplőket közvetlen preferenciáiktól. Egy elv alkalmazása a felperest ugyanilyen kifejezésekkel megfogalmazott ellenérveknek teszi ki. A jog így erőforrásokat biztosíthat az ellenállás és a dominancia számára. researchgate.net

A globális politikai tekintélyhez való relevancia

A kérdésedre alkalmazva ez azt sugallja, hogy a globális hatalom megjelenését részben úgy kellene vizsgálni, hogy **ki tud tekintélyesen képviselni egy állítólagos közös érdek** képviseletét.

Tegyük fel, hogy egy intézmény azt állítja, hogy politikái a globális pénzügyi stabilitást szolgálják. A releváns vizsgálatnak meg kell vizsgálnia, hogyan definiálja a stabilitást, mely érdekeket védi, és mely költségek lesznek másodlanok.

Ugyanezek a kérdések érvényesek egy olyan szervezetre is, amely azt állítja, hogy az emberiséget, a fejlődést, a környezetbiztonságot vagy az egyetemes jogokat képviseli. A kérdés nem az, hogy ezek a célok őszinték-e. Az emberek őszintén előmozdíthatnak egy univerzális ügyet, miközben szakmai pozíciójukon és politikai elkötelezettségeikon keresztül megértik azt.

Egy potenciális világállam fokozná ezt a problémát. Intézményei hatalmat követelnének egy rendkívül sokszínű népesség felett. A politikai kérdés az lenne, hogyan lehet a közjó versengő értelmezéseit megjeleníteni és vitatni benne.

Határozatlanság és szerkezeti torzítás

Koskenniemi "The Politics of International Law—20 Years Later" (2009) című művében megkülönbözteti a jogi igazolás nyitottságát az intézményi eredmények mintázott jellegétől. A jogi intézményeknek strukturális **torzításai** vannak: a megalapozott prioritások és szakmai irányultságok egyes érveket hatékonyabbá tesznek a másiknál. Emellett foglalkozik azzal az aggodalommal, amely Susan Markshoz kapcsolódik, hogy a véletlen hangsúlyozás elhomályosíthatja az egyenlőtlenség tartós struktúráit. ejil.org

Itt nincs ellentmondás. Több értelmezés jogilag is elérhető, míg az egyik rendszeresen győzelmeskedik, mivel az intézmény tárgyalja a vitát.

A szélesebb körű kutatásod érdekében ez egy módja annak, hogy túllépj a lenyűgöző egyetemes nyelvezetek azonosításán. Meg kell vizsgálni a kinevezéseket, szakmai képzést, eljárási szabályokat, elfogadott bizonyítékformákat és ismétlődő döntéseket. Ezek egy stabil hatalomelosztást mutathatnak, amit az egyetemes jog nyelvezete nem tesz azonnal láthatóvá.

4. *A nemzetek gyengéd civilizálója*: a szakma, amely a nemzetközi rendet képzelte el

A jogi hatalom történelmi magyarázata

A nemzetek szelíd civilizátora: A nemzetközi jog felemelkedése és bukása 1870–1960 (2001) című műve a vitaszerkezetből a szakmai elköteleződések történetére lép.

Bevezetése a 19. század végén megjelent liberális és kozmopolita internacionalista érzékenység megjelenését írja le, amely olyan intézményekhez kapcsolódik, mint az 1873-ban alapított Institut de droit international. A nemzetközi jogászok összekapcsolták a jogi reformot a civilizációval és haladással kapcsolatos szélesebb elvárásokkal.

A történelmi eredmény mélyen ambivalens volt. A béke, jogok és nemzetközi szervezettség iránti törekvések együtt léteztek a nyugati szuverenitás gyarmati területekre való kiterjesztésével. A könyv "felemelkedése és bukása" ezt a szakmai érzékenységet érinti; ez nem jelenti azt, hogy a nemzetközi jog 1870-ben kezdődött vagy 1960-ban megszűnt volna. assets.cambridge.org

Egy lehetséges világállam tanulmányozásához ez arra a társadalmi csoportokra irányítja a figyelmet, amelyek képesek elképzelni, legitimálni és működtetni egy ilyen rendet. Az intézmények nem kizárólag jogi tanításokból alakulnak ki. Olyan emberekre van szükségük, akik bizonyos megállapodásokat ésszerűnek, tekintélyesnek és történelmileg kívánatosnak tartanak.

Egy közös szakmai nézőpont összekötheti a szereplőket a nemzeti határokon át. De ezt a kapcsolatot nem szabad azonnal egységes politikai szervezet bizonyítékaként kezelni. A közös feltételezések, a szakmai együttműködés és a koordinált politikai tervezés megkülönböztethető jelenségek.

Lauterpacht: egy explicit federalista projekt

Koskennniemi "Lauterpacht: The Victorian Tradition in International Law" (1997), amelyet később beépítettek a *The Gentle Civilizer* című művé, különösen közvetlen példát ad egy jogi programnak, amely a globális szövetségre irányul.

Koskennniemi rekonstrukciójában Hersch Lauterpacht egy átfogó kozmopolita jogrendet képzelt el, amelyet jogi intézmények irányítottak. Az államok képessége, hogy saját kötelezettségeiket ítéljék meg, központi akadály volt. A bírósági rendezés csökkentené ezt a szabadságot.

Lauterpacht programja összekapcsolta az erőszak korlátozásait, a békés viták rendezését, az ítélethozatal elfogadását, a kollektív döntések végrehajtását és a békés változás mechanizmusait. A jogok, amelyek a bírósági eljárásra alkalmasak és a jog teljessége miatt, ennek megfelelően egy szélesebb politikai projekt részét képezték.

Koskenniemi azzal zárul, hogy megkérdőjelezi, hogy a szakma folytathatja-e ezt a federalista projektet, miután elvesztette a bizalmat a történelmi optimizmusban, amely fenntartotta. **Az újjáalakított federalista program Lauterpachté; nem szabad Koskennieminek tulajdonítani, mint saját javaslatát.** ejil.org

Ez az egyik legvilágosabb kapcsolat az Ön eredeti érdeklődésével a meglévő jogon belüli intézményi változások iránt. Egy doktrína arról, hogy egy vita jogilag elbírálható-e, segíthet átadni a hatalmat a kormányoktól a nemzetközi bírákra. A technikai jogi érvelés tehát részt vehet egy átfogó alkotmányos ambícióban.

A fontos kutatási kérdés az, hogy mennyi az ambíció valósult meg. Egy program létezése szándékot határoz meg; nem teremti meg a sikeres megvalósítást vagy az elkerülhetetlen pályát.

5. Széttagolás: egy világ, amelyet versengő jogi rendszerek irányítanak

"A közközi nemzetközi jog sorsa: a technika és a politika között" (2007) a speciális jogi rendszerek és intézmények fejlődését vizsgálja. Az ebből született rend jelentősen eltér az integrált kozmopolita szövetség korábbi elvárásaitól.

Koskennniemi konkrét példája a MOX Plant vita a sellafieldi nukleáris létesítmény kapcsán. Kapcsolódó kérdések jelentek meg a tengerjogi eljárásokban, az OSPAR keretrendszerében és az Európai Közösség jogában. Az UNCLOS választottbíróság elhalasztotta a megvizsgálást az európai jogi helyzet tisztázásáig, míg az Európai Bíróság úgy ítélte, hogy Írország nemzetközi eljárás indítása megsértette a Közösség kötelezettségeit.

A példa jól szemlélteti, hogyan képesek átfedő intézmények eltérő nézeteket alkotni egy vitáról és saját hatalomról. A széttagadás versengést jelent a joghatóság és intézményi prioritások felett, nem csupán egy rendezetlen szabálygyűjteményt. Wiley Online Könyvtár

A problémák osztályozásán keresztül történő irányítás

Fontos előzetes döntés az, hogyan írják le egy problémát jogszerűen. Koskennniemi későbbi beszámolója hangsúlyozza, hogy ugyanaz a tevékenység érthető kereskedelem, környezeti, emberi jogi vagy más szakmai szókincseken keresztül. A besorolás segít meghatározni, hogy melyik intézmény és szakértelem gyakorolja a hatáskört felette. ejil.org

Vegyük a következő szemléltető alkalmazást:

Egy vitatott ipari korlátozást úgy állítanak be, hogy...	**A prioritást kapó kérdések lehetnek...**
Kereskedelmi probléma	Akadályozza-e a nemzetközi cserét, és indokolható-e a korlátozás?
Környezeti probléma	Milyen kockázatok merülnek fel, és mely védelmi intézkedések megfelelőek?
Befektetési probléma	Milyen elvárások és gazdasági érdekek kapnak jogi védelmet?
Egy demokratikus probléma	Ki döntse el az elfogadható kockázatokról és osztja el a költségeket?

Ezek a leírások nem feltétlenül zárják ki egymást. Az intézményi kezelésük azonban nagyobb gyakorlati súlyt adhat egy aggodalomnak.

A fragmentáció mégis létrehoz-e egy működő világállapotot?

Egy lehetséges értelmezés, hogy a speciális rezsimek közösen olyan feladatokat látnak el, amelyeket egyébként egy világkormány láthatna el. Ez egy jogos hipotézis a vizsgálásra.

Ennek ellenére óvatosságot igényel. Egy hatalmas intézmények gyűjteménye egyes területeken koordinációt, máskor pedig tartós konfliktust eredményezhet. Lehet, hogy nincs általános politikai folyamata a kormányzati céljai közötti nézeteltérések megoldására.

Véleményem szerint a Koskenniemi különösen erős magyarázatot ad arról, **hogy a kormányzási hatalom határokon átnyúlik egységes nyilvános keretrendszer nélkül, amelyben versengő céljai politikailag összeegyeztethetők**.

A világállam nevezése felhívhatja a figyelmet a kormányzó hatásaira. Emellett elrejtheti a közös intézmények hiányát, amelyeken keresztül a kormányozottak átirányíthatták volna az egész rendszert.

6. A Nemzetközi Jogi Bizottság feldarabolódási projektje: jogi koordináció világalkotmány nélkül

Koskennniemi gyakorlati részvétele a Nemzetközi Jogi Bizottságban elengedhetetlen a munkájának kiegyensúlyozott értékeléséhez.

A 2006-os jelentés, *a Nemzetközi jog széttagolása: Nemzetközi jog diverzifikációja és bővítése során kialakuló nehézségek* egy **Tanulmányi Csoport jelentése volt, amelyet Koskenniemi fejezett ki**. Ezt a kollektív intézményi környezetnek kell tulajdonítani.

Fontos technikái közé tartozott:

Technika	Funkció
Lex specialis	Egy konkrétabb szabály is szabályozhatja az ügyet, miközben az általános nemzetközi jog továbbra is adja a háttérinformációt.
Rendszerszintű integráció	A bécsi egyezmény 31. cikkének (3)(c) bekezdése szerint a szerződés értelmezése figyelembe veszi a felek közötti releváns nemzetközi szabályokat.
Jus cogens	A peremptorikus normák korlátozzák, hogy az államok milyen jogosan egyezhetnek meg szerződéseken keresztül.
ENSZ Alapokmányának 103. cikke	A charter kötelezettségek felülmúlják a más szerződések ellentétes kötelezettségeivel szemben.

A jelentés megkülönbözteti a nemzetközi közösség iránti kötelezettségeket a norma peremptorikus státuszának külön kérdésétől: *erga omnes* jellem és *jus cogens* rang nem felcserélhető. legal.un.org

Ezek a technikák megmutatják, hogyan lehet jogi kapcsolatokat összehangolni anélkül, hogy egyetlen globális törvényhozást feltételeznénk.

Mit hagyott szándékosan megoldatlanul a projekt

A Bizottság következtetései kifejezetten félreteszik az intézményi kompetenciákkal és hierarchiával kapcsolatos kérdéseket. A projekt a jogi szabályok közötti kapcsolatokra

koncentrált. Nem hozott létre legfelsőbb globális bíróságot, és nem osztotta ki a végső irányító hatalmat a nemzetközi intézmények között. legal.un.org

Ez a különbség lényeges. Az, hogy egy tolmácsnak más releváns szabályokat kell figyelembe vennie, más, mint általános hatáskört adni az értelmezőnek ezeknek a szabályoknak a végrehajtására. Hasonlóképpen, a kötelezettségek közötti prioritási szabály önmagában nem hoz létre világvégrehajtó rendszert.

A kérdésedhez ez egy hasznos teszt az alkotmányos fejlődésről szóló állításokról. Külön kell kérdezni:

1. Összekapcsolódnak jogi normák?
2. Tisztázzák a relatív prioritásukat?
3. Átruházzák a joghatóságot?
4. Egy intézmény végső hatalmat szerez más intézmények felett?

Egy reform képes az első kettőt anélkül, hogy az utóbbit megvalósítaná.

A koherencia politikai kétértelme

Az én véleményem szerint a koordinációnak ellentétes politikai következményei lehetnek.

Megakadályozhatja, hogy egy szakosított intézmény saját céljait az egész releváns jogi univerzumként kezelje. Emellett bővítheti az értelmezési mérlegelést, lehetővé téve a szakértők számára, hogy szélesebb konfliktusokat a jogi koherenciának nevezve rendezzen.

Ennek következtében sem a szétesettség, sem az egység nem nyújt elegendő politikai kritériumot. A döntő kérdések azt érintik, ki értelmez, ki vesz részt, és hogyan lehet megkérdőjelezni a következményekkel járó döntéseket.

Koskennniemi részvétele ebben a projektben azt is bizonyítja, hogy a nemzetközi jog politikai alapjai kritikája együtt létezhet annak gyakorlati működésének gondos munkájával.

7. Menedzserizmus: a célok előre meghatározott hatalom

Koskenniemi "Miserable Comforters: International Relations as New Natural Law" (2009) című művében bírálja azokat a megközelítéseket, amelyek a jogot elsősorban a kormányzati célokhoz való hozzájárulása alapján értékelik. Kant korábbi természetjogos gondolkodókkal szembeni kritikájára támaszkodva megkérdőjelezi, vajon a hatékony kormányzás látszólag tudományos értelmezései képesek lehetnek-e a politikai hatalmat természetessé tenni. A jog veszélye fenyeget, hogy olyan célok eszközévé válhat, amelyek már átvett tekintélyét. Martti Koskenniemi, 2009

A kérdést egy hipotetikus nemzetközi adósságintézmény is szemléltetődhet.

A sikert a visszafizetéssel, a piachoz való hozzáféréssel, fiskális stabilitással, szegénységcsökkentéssel vagy az alapvető közszolgáltatások megőrzésével mérheti. Ezek a célok ütközhetnek. A szakértelem politikailag akkor válik erőssé, ha az egyik célt az intézmény önnyilvánvaló céljának tekintik, és a nézeteltérést a megvalósítás kérdésére redukálják.

Egy világállam nagyobb léptékben ugyanazzal a nehézséggel nézne szembe. A rendkívül kompetens globális adminisztrációnak továbbra is politikailag védhető válaszokra lenne szüksége olyan kérdésekre, mint például:

- Melyik igények kerülnek elsőbbségre?
- Ki viseli a korrekció költségeit?
- Milyen kockázatok elfogadhatók?
- Ki módosíthatja a kormányzati célokat?

Koskennniemi kritikája különösen aktuális, amikor az intézményi változások mandátumok, teljesítménymutatók, műszaki szabványok és szakmai mérlegelések révén zajlanak. Az ilyen változtatások jelentősen átszervezhetik a hatalmat, miközben kevesebb figyelmet vonnak, mint egy új szerződés vagy alkotmány.

Az elemző pont az, hogy **a probléma meghatározásának irányítása lehet a kormányzás egyik** formája.

8. Szuverenitás, tulajdon és birodalom: a globális hatalom az államok megőrzésén alapulhat

"Az igazi spanyol hozzájárulás"

"Birodalom és nemzetközi jog: Az igazi spanyol hozzájárulás" (2011) a közszuverenitás és a magánjogok kapcsolatát vizsgálja a korai újkori jogi gondolkodásban.

Koskenniemi bemutatja, hogy az egyetemes politikai lordság elutasítása hogyan létezhet együtt az univerzális igények elismerésével a tulajdon, utazás, kereskedelem és csere tekintetében. A spanyol skolasztikusok és az azt követő fejlemények beszámolójában a nem európai közösségek politikai tekintélyének elismerése nem feltétlenül védte el őket a jogi behatolódástól vagy a kényszerítéstől.

Ez megnyitja az informális birodalom történetét: a jogi jogosultságok és azok érvényesítése révén végrehajtott irányítást, beleértve olyan megállapodásokat is, amelyek nem igényelnek univerzális közuralkodót. helda.helsinki.fi

A kérdésed lényege mély. Egy kutató, aki kizárólag a szuverenitás átruházására koncentrál a szupranatív intézményeknek, előfordulhat, hogy kihagyhatja a globális integráció erőteljes formáit.

A formálisan független államok nélkülözhetetlenek maradhatnak egy nemzetközi gazdasági rendben. El tudják ismerni a tulajdonjogot, érvényesíteni kötelezettségeiket, és fenntartani azokat az intézményeket, amelyeken keresztül a határokon átnyúló igények működnek.

Az empirikus kérdés az, hogy az államhatalom milyen felhasználása támogatja a globális gazdasági hatalmat, és mely használat korlátozotttá vagy nehézzé válik.

A Föld legszélsőbb részeiig

A To the Uttermost Parts of the Earth: Legal Imagination and International Power 1300–1870 (2021) a történelmi vizsgálatot a modern nemzetközi jogi szakmán túlra terjeszkedik.

Központi kérdése, hogy a jogi szókincsek hogyan örököltek és hogyan kombináltak újra, hogy magyarázzanak, igazolják, stabilizálják vagy vitatsák a hatalmat. A szuverenitás és a tulajdon különös figyelmet kapnak. A köz- és magántulajdon megkülönböztetése önmagában is része ennek a történelemnek, nem pedig egy megkérdőjelezhetetlen határ a politikai kormányzat és a független gazdaság között.

A könyv bevezetője elutasítja a jogi fejlődés egyszerű, lineáris értelmezését, és hangsúlyozza az univerzális ambíciókkal rendelkező követelések helyzeti jellegét. assets.cambridge.org

Az én értelmezésem szerint ez a történelmi megközelítés megváltoztatja az elemzés legtermelékenyebb egységét. Ahelyett, hogy csak egy embrionális globális kormányt keresnénk, vizsgálható a jogi megállapodások kombinációjai: joghatóság, tulajdonjog, vállalati jogkör, közjogi érvényesítés és kereskedelmi kötelezettségek.

Képzeljük el egy vállalatot, amely képes vagyontárgyakat birtokolni és több joghatóságon keresztül követelni a követeléseket. Hatalma inkább egy közintézményi hálózaton múlhat, nem pedig azok eltűnésén. Egy egységes világkormányzat felesleges lehet ehhez a rendszerhez. Demokratikus szervezetétől függően akár új korlátozásokat is bevezethet rá.

Ez a lehetőség bonyolítja azt a feltételezést, hogy a hatalmas magánszereplők szükségszerűen inkább egy központosított világállamot preferálnak.

Folytonosság legutóbbi munkáiban

A 2026-os interjúban, amely a "A törvények uralkodnak minket" témáról, Koskenniemi összekapcsolja a neoliberális változást és a pénzügyességet az erősebb magángazdasági alkuerővel. Hangsúlyozza továbbá a hazai elit szerepét a nemzetközi függőségi kapcsolatokban, valamint a politikai szerveződés szükségességét az érintett társadalmakban. Ezért figyelemmel kíséri a köz- és magánhatalom kölcsönhatását, beleértve a formálisan szuverén államok szerepét is. A demokrácia áttekintése

9. Mit véd Koskenniemi? Formalizmus, alkotmányosság és egyetemes törekvések

A dominanciára és szakmai elfogultságra korlátozott értelmezés kihagyná munkájának egy jelentős dimenzióját. Koskenniemi továbbra is védhető szerepet keres a nemzetközi jogi érvelés számára.

Univerzális igények univerzális tulajdonjog nélkül

"International Law in Europe: Between Tradition and Renewal" (2005) a nemzetközi jog európai történelme és egyetemes igényei közötti feszültséget vizsgálja.

Egy hagyomány egyedi eredete nem érvényteleníti automatikusan minden általa megfogalmazott univerzális követelést. Ugyanakkor Európa jogi hagyománya nem határozhatja

meg egyszerűen saját intézményi preferenciáit, mint az emberiség érdekeinek tekintélyének kifejezését. A jogi univerzális kérdés továbbra is politikailag vitatott. ejil.org

Egy javasolt világalkotmány esetében ez egy igényes kérdést vet fel: hogyan tehetnek intézményei univerzális igényeket anélkül, hogy nyitottak maradnak azoknak a kihívásoknak azokkal, akiknek tapasztalatai a kialakulásuk során marginálisak voltak?

Egy univerzális intézménynek többre lenne szüksége, mint globálisan megfogalmazott célokra. A tagsága, eljárásai, jogi kategóriái és felülvizsgálati lehetőségei számítanának.

A formalizmus kultúrája

"A hölgy túl sok tiltakoz: Koszovó és az etikai fordulat a nemzetközi jogban" (2002) a jogi vitáktól az erkölcsi szükségszerűség és etikai felelősség állításai felé vezető elmozdulást vizsgálja.

Koskennniemi aggodalmát az, hogy ez a mozgalom miként engedélyezheti a politikai vezetőket arra, hogy egy kivételes helyzetről ítélt ítéletüket elegendő igazolásként kezeljék a cselekvésre. Formalizmus védelme forrásokat keres a korlátozottsághoz, a nyilvános igazoláshoz és mások helyzetének elismeréséhez egy közös jogi kereten belül. Nem ígéri, hogy a szabályok mechanikusan határozzák meg minden döntést. oas.org

Globális intézményekre alkalmazva a következtetés az, hogy a jóindulatú célra vonatkozó állítások nem rendezhetik meg a hatalom kérdéseit.

Egy világszintű befolyású végrehajtó testület jelentős képességgel bírhat a károk megelőzésére. A döntések alá tartozó személyeknek azonban szükségük van arra, hogy indokokat követeljenek, megvitatsák a besorolásokat és megkérdőjelezzék a visszaéléseket. Egy intézmény joghatóságának bővítése ezeket a követelményeket jelentősebbé teszi.

Az alkotmányosság mint szemléletmód

Az "Alkotmányosság mint gondolkodás: Elmélkedések a kanti témákról a nemzetközi jogról és a globalizációról" (2007) című művében Koskenniemi az alkotmányosságot hagyományként és érzékenységként mutatja be a politikai cselekvés tekintetében, nem pedig egy adott intézményi architektúrával azonosítva. degruyterbrill.com

Ezt úgy értelmezem, mint a hatalomhoz való alkotmányos hozzáállást a teljes világ alkotmányos struktúrája iránti elkötelezettségtől. Követelhetjük, hogy a hatalom nyilvános, univerzális feltételekkel igazolja magát anélkül, hogy feltételeznénk, hogy egy adott globális intézmény testesíti meg a végső választ.

A "Formalizmus, Fragmentáció, Szabadság" (2007) különösen egyértelműen hangsúlyozza ezt a megkülönböztetést. A tökéletes alkotmányról és az örök békéről szóló tárgyalása szabályozó horizontként kezeli ezeket. Koskenniemi kifejezetten megkülönbözteti ezt az Európai Unió vagy az ENSZ által képviselt pozitív intézményi programtól. nofoundations.com

A szabályozó horizont olyan mércét nyújt, amely alapján a meglévő megállapodásokat kritizálhatjuk. Nem empirikus előrejelzés arra, hogy a történelemnek egy adott célhoz kell jutnia.

Közvetlen világállam-elméletek kezelése

"Law, Teleology and International Relations: An Essay in Counterdisciplinarity" (2012) Alexander Wendt világállam-érvéről és Heikki Patomäki demokratikus-szocialista alternatívájáról tárgyal.

Koskenniemi nem zárja el ezeket a lehetőségeket kategorizívumán. Azt állítja, hogy a jog célzott irányultsága nem redukálható egy adott intézményi tervre. A jogi gyakorlatot kontextuális érvelésként és ítélkezésként hangsúlyozza, nem pedig olyan tudományt, amely képes helyes döntéseket levonni egy absztrakt társadalmi fejlődéselméletből. Martti Koskenniemi, 2012

Ez fontos feltétel bármilyen egyszerű besoroláshoz, hogy őt a világkormányzat támogatójaként vagy ellenfeleként kezeljék. Legerősebb elkötelezettségei a politikai ítélőképesség és vita jellegéhez kötődik; ezek nem vezetnek végleges alkotmányos végponthoz.

10. "Mi értelme van ma a szuverenitásnak?": önkormányzat a globális irányítás ellen

A 2011-es "Mi a szuverenitás ma hasznossága?" című cikk különösen közvetlenül válaszol a kérdésedre.

Koskenniemi bírálja a politikai hatalom kizárólag a biztonság és jólét termelése alapján történő értékelését. Ezeknek a céloknak vitatott jelentéseik vannak, és az emberek érdekelnek abban, hogy részt vegyenek a definíciójukban.

Bemutatja a problémát egy elképzelt vállalattal, a Supernovával, amely rendkívül magas szintű jóléti és biztonságot tud biztosítani a lakosság feletti szuverenitásért cserébe. A felsőbbrendű teljesítmény nem oldotta meg a legitim hatalom kérdését.

A szuverenitás kifejezheti a kollektív önképzés, a politikai részvétel és a közös célok felülvizsgálatának képességét is. Ugyanakkor kifejezetten elutasítja azt az elképzelést, hogy a meglévő hatalom birtokainak korlátlan hatalmat kellene élveznie. Védelme az önkormányzat lehetőségeire vonatkozik, nem pedig a nemzeti uralkodók feltétel nélküli mentességére. Cambridge Core

Milyen kihívást jelent ez egy világállam számára

Az én értékelésem szerint ez az érv lényegi próbát jelent bármely globális politikai projekt számára.

Nem elegendő arra, hogy bizonyítsák, hogy a globális adminisztráció hatékonyabban kezelhetne bizonyos problémákat. Egy védhető projektnek azt is meg kell magyaráznia, hogyan vesznek részt az emberek céljainak meghatározásában.

Egy demokratikus világszövetség megpróbálhatná ezt a kihívást több szintű képviselettel, politikai társulással és döntéshozatali szinttel megválaszolni. Egy olyan rendszer, amelyet főként szigetelt szakértelem irányítanak, nagyobb nehezséggel járna.

A releváns kérdés tehát nem csupán az, hogy mennyivel emelkedik a szuverenitás. Az az, hogy mi történik az emberek azon képességével, hogy kollektívan politikai ügynökként cselekedjenek.

Ezt a képességet nemzetközi megállapodások gyengíthetnék. Nemzeti intézmények is gyengíthetnék. Koskenniemi érve nem teszi előre erkölcsileg döntővé a nemzeti szintet.

11. Kritikai értékelés: megközelítésének erősségei és megoldatlan nehézségei

Első erősség: a jogi integráció politikai tartalmának feltárása

Koskenniemi szokatlanul hatékony eszközöket kínál az intézményi reformok vizsgálatára, amelyek technikai fejlesztésként jelennek meg.

Megközelítése ösztönzi a joghatóság, az értelmezés, a szakmai tekintély, valamint a jogilag védett érdekek meghatározásának vizsgálatát. Ezek konkrét mechanizmusok, amelyeken keresztül a hatalom gazdát cserélhet.

A globális államképződés tanulmányozásához ez segít összekapcsolni a nagy politikai ambíciókat a hétköznapi jogi munkával.

Második erősség: a hatalom magyarázata anélkül, hogy egységes uralkodót feltételeznénk

Megközelítése alkalmazkodik ahhoz a világhoz, ahol a jogi hatalom egyes szektorokban erősebbé válik, miközben a politikai felelősség megosztott.

Ez azért hasznos, mert lehetővé teszi a kutató számára, hogy megkérdezze, hogy a fragmentáció átmeneti probléma-e, stabil kormányzati rendszer, vagy valami előnyös bizonyos szereplők számára. A választ a vizsgálatra hagyjuk.

Első nehézség: hogyan válasszunk intézményeket?

A kritikus módszer kevesebb operatív útmutatást nyújt, ha több intézményi alternatíva is lehetséges.

Tegyük fel, hogy a választás egy globális környezetvédelmi bíróság, koordinált nemzeti intézmények és egy új képviseleti nemzetközi testület között van. Mindegyik más hatalom elosztása lenne. Mindegyik szerkezeti torzítást fejleszthetne ki.

A nyilvános igazolás és politikai vita iránti követelések fontos értékelő normákat adnak. Nem döntik el a képviseletet, finanszírozást, felülvizsgálatot, szavazási szabályokat vagy a hatáskörök elosztását.

Ez korlát egy olyan személy számára, aki részletes intézményi programot keres. Nem feltétlenül kudarc egy olyan kritikus projekt szempontjából, amelynek célja ezeknek a választásoknak a láthatóvá tétele.

Második nehézség: maguk az ügyvédek helyzete

Feszültség van a szakértői tekintély bírálása és a saját, sajátos jogi kultúra védelme között.

Ha a nemzetközi jogászok ragaszkodnak saját érvelési formáik fontosságához, értékes vitatkozási eszközöket is megőrizhetnek. Emellett megerősíthetik kapuőrként is szerepüket.

A formális érvelési lehetőségek nem egyenértékűek az egyenlő döntési képességekkel. Koskennniemi megközelítésének meggyőző kiterjesztése tehát megvizsgálná azokat az erőforrásokat, a szervezést és a hozzáférést, amelyek szükségesek a jogi érvelés hatékony alkalmazásához.

Pollack kritikája a nemzetközi kapcsolatokról alkotott beszámolójával kapcsolatban

Mark A. Pollack "Is International Relations Corrosive of International Law? A Reply to Martti Koskenniemi" (2013) című műve megkérdőjelezi a nemzetközi kapcsolatok tudományát elsősorban instrumentálisnak és az amerikai hatalommal összhangban álló személyként való jellemzésnek. Pollack hangsúlyozza a tudományág sokszínűségét, és megkérdőjelezi, hogy Koskennniemi általánosításai megfelelő empirikus támogatást kapnak-e. sites.temple.edu

A vizsgálatod tanulsága a módszertan. Egy befolyásos szókincs azonosítása nem bizonyítja, hogy mindenki, aki használja, ugyanahhoz a politikai projekthez tartozik. A szakmai hálózatokról és azok hatásairól szóló állításoknak bizonyítékot kell tartalmaznia a tényleges intézményekről, kapcsolatokról és döntésekről.

Howse és Teitel kritikája az emberiséggel és a fejlődéssel kapcsolatos

Robert Howse és Ruti Teitel a "TDoes Humanity-Law Requires (or imply) a Progresszív Történelmi Elmélet?" című művében (2013) azt állítják, hogy az emberiség-orientált jogi fejlődésnek nem kell az elkerülhetetlen történelmi fejlődésbe vetett hittől függeni. Megkérdőjelezik továbbá a kanti-i kozmopolitizmus értelmezését, mint a világállam felé hajlik, hangsúlyozva a föderáció és a globális politikai egység közötti különbséget. Szélesebb érvelésük szerint az egyetemes emberi helyzet támogathatja az erőszak korlátozásait anélkül, hogy egyetlen szuverén rendet igényelne. sites.temple.edu

Ez a kritika számít, bár Koskennniemi saját megkülönböztetése a szabályozó törekvés és az intézményi program között már elismeri a probléma egy részét.

A legerősebb következtetés az, hogy több kérdésnek külön kell maradnia: hogy az egyetemes jogok védhetők-e, hogy egy adott intézmény valósítja-e meg azokat, és szükséges-e ezek megvalósításához világállam.

Harmadik nehézség: a politikai ok-okozat magyarázata

A végső korlátozás a magyarázó keretet érinti.

Az, hogy a jogi fogalmak elősegítik a politikai projektet, nem bizonyítja, miért lett győzedelmes. A történelmi magyarázat katonai erőről, gazdasági érdekekről, társadalmi mozgósításról, adminisztratív kapacitásról és intézményi alkuról is bizonyítékot igényelhet.

Koskennniemi munkája különösen erősen mutatja be, hogy a jogi érvek mit teszik lehetővé és hogyan szervezik meg a politikai megértést. Ezt empirikus kutatással kell kombinálni, ha a cél a globális államképződés koordinált folyamatának bemutatása.

12. Mit járul hozzá a munkája végső soron a kutatásodhoz

Általános értékelésem szerint Koskenniemi a központi kérdést a **"Nemzetközi jog épít-e világállamot?"** egy megkülönböztetőbb vizsgálatra:

Hogyan teremtenek bizonyos jogi megállapodások a határokon átnyúló hatalmat, és milyen lehetőségek vannak arra, hogy azok a hatáskörök megtámadják és módosítsák azt?

Írásai több különböző fejleményt azonosítanak:

- Történelmi programok, mint például Lauterpacht, amelyek egyértelmű globális szövetségi ambíciókkal rendelkeznek.
- Olyan értelmezések, amelyek a meglévő nemzetközi intézményeket alkotmányos rend kezdeteiként kezelik.
- Speciális rendszerek, amelyek joghatóság, szakértelem és jogi besorolás révén szereznek hatalmat.
- Gazdasági megállapodások, amelyekben a tulajdon és más magánjogok közintézményeken keresztül szervezik a globális hatalmat.
- A jogi univerzitás, a formalizmus és a szuverenitás alkalmazása, amelyek támogathatják a koncentrált hatalommal szembeni ellenállást.

Ezek a fejlemények nem feltétlenül konvergálnak.

További kutatásokhoz az ő munkáját felhasználnám öt konkrét kérdés felépítésére:

1. **Ki szerez döntéshozatali jogkört a javasolt jogi változtatáson keresztül?**
2. **Mely érdekek kerülnek jogilag védett, és mely marad politikailag tárgyalható?**
3. **Melyik intézmény határozza meg a versengő célok közötti konfliktusokat?**
4. **Milyen lehetőségekkel rendelkeznek az érintett lakosságnak a célok meghatározására, döntések megkérdőjelezésére és az intézkedések módosítására?**
5. **A változás közös közközi kormányzati struktúrát teremt, vagy erősíti a hatalmat az egyes szektorokban?**

Ezek a kérdések lehetővé teszik, hogy a világállam-hipotézist teszteljük, ahelyett, hogy feltételeznék.

Koskennniemi legfontosabb hozzájárulása tehát arról, hogyan lehet a világ törvényesen széles körben irányítva, miközben annak hatalmának identitása, céljai és elszámoltathatósága politikailag megbizonytalan. Munkája egy világállamot egy lehetséges kritikai vizsgálat tárgyává teszi, miközben megmutatja, miért kell a globális dominanciát, jogi integrációt és politikai egységet külön vizsgálni.

Szelektív olvasási útvonal

Különösen az Ön érdeklődési körére a következőket helyezném előtérbe:

Munkássága	A fő ok az olvasásra
"A nemzetközi jog politikája" (1990)	Az érvelő alapok.
A Bocsánatkérésből az utópiához, 2005-ös epilógus	A kritikus projekt visszatekintő tisztázása.
"Lauterpacht: A viktoriánus hagyomány a nemzetközi jogban" (1997)	Egy dokumentált jogi program a globális szövetség számára.
A nemzetek gyengéd civilizátora (2001), bevezetés	A történelmi és szakmai keret.
"A közjogi nemzetközi jog sorsa" (2007)	Széttagadás és versengő intézmények.
ILC feldaraboltsági jelentése (2006)	A jogi koordináció konkrét technikái.
"Mi értelme van ma a szuverenitásnak?" (2011)	A kollektív önkormányzatra vonatkozó politikai érv.
A Föld legszélesebb részéig (2021), bevezetés	A szuverenitás, tulajdon és jogi képzelet szélesebb története.

Forrásmegjegyzés: Ez az elemzés eredeti cikkekre, a 2005-ös epilógusra, az ENSZ-dokumentumokra, a két történelmi monográfiához bevezető bevezetőkre és a 2026-os interjúra épít. A történelmi könyveket ezekben a hozzáférhető bevezetőkben és kapcsolódó eredeti cikkeken keresztül tárgyalják.

David Kennedy munkássága

David Kennedy munkája rendkívül releváns a globális politikai tekintély kialakulásában, mert azt vizsgálja, hogyan irányítják a világot már jog, szakmai szakértelem és gazdasági intézmények által. Jellegzetes hozzájárulása, hogy a tulajdonjogokat megalapító döntésekre tereli a figyelmet, amelyek létrehozzák a tulajdonjogot, a hitel elosztását, a termelés szervezését, az erőszak engedélyezését és annak meghatározását, mely politikai követelések tűnnek ésszerűnek.

Általános értékelésem szerint Kennedy erőteljes beszámolót ad a **globális uralomról, amely szétszórt intézményeken keresztül működik**. Munkájának kevésbé támasztja alá azt az állítást, hogy ezek az intézmények szükségszerűen egységes szuverén világállammá konvertálnának. Szkeptikus továbbá azzal is, hogy egy globális alkotmány vagy parlament létrehozása önmagában a legjelentősebb hatalomformákat demokratikus irányítás alá helyezné. Ez a megkülönböztetés a szakterület és a politikai gazdaságtan kezeléséből, valamint a globális parlamentről szóló vitába való nyílt beavatkozásából fakad. Oxford Tudományos

Ennek ellenére félrevezető lenne Kennedyt pusztán a nemzetközi intézményépítés ellenzőjeként bemutatni. Erősebb közkapacitásokat, a gazdasági élet jogi szervezésének változtatásait, és – egy különösen feltáró beavatkozásként – az európai jogi és gazdasági integráció kiterjesztését a Közel-Keletre javasolta.

Az alábbi elemzésen átfutó központi kérdés tehát a következő:

Hogyan magyarázza Kennedy a globális kormányzó hatalom felépítését, és mit jelent ez a magyarázata a világállam lehetőségére, kívánatosságára és intézményi formájára?

1. Mit jelentsen a "világállam" Kennedy elemzésében?

A kérdésedhez két jelentést kell megkülönböztetni.

Egy **intézményi értelemben a világállam** egy politikai rend lenne, amely általános és végső soron tekintélyt parancsoló joghatóságot követelne a világ felett. Olyan intézményekre lenne szükség, amelyek képesek kollektívan kötelező érvényű döntéseket hozni, alárendelt hatóságok közötti konfliktusokat oldani, erőforrásokat mozgósítani és kényszeríteni a kényszert. Egy ilyen állam lehet szövetségi és belső decentralizált; nem lenne szükség arra, hogy minden döntést egyetlen fővárosban hozzanak.

Egy **globális uralom rendszer funkcionális** értelemben létezik otthol, ahol intézmények és gyakorlatok szervezetezik a magatartást, az erőforrásokat osztják szét, és korlátozzák a politikai lehetőségeket a nemzeti határokon át. Ez a szabály magában foglalhatja a nemzeti kormányokat,

nemzetközi szervezeteket, vállalatokat, bíróságokat, szakmai szervezeteket és pénzügyi intézményeket anélkül, hogy azok egy közös uralkodónak alárendelnének.

Kennedy különösen hasznos a második jelenség vizsgálatára. Az, hogy ez az elsővé fejlődik-e, az további történelmi és intézményi kérdés marad.

Ez a különbség azért fontos, mert megakadályozza két ellentétes analitikus hibát. A világkormány hiánya nem bizonyítja a globális irányító hatalom hiányát. Ezzel szemben a kiterjedt globális szabályozás létezése nem bizonyítja, hogy világállam alakul ki.

Kennedyre alkalmazva a legeredményesebb megfogalmazás:

Milyen mértékben látják el a meglévő jogi és szakmai megállapodások a kormányzathoz kapcsolódó funkciókat, és mit kellene változtatniuk ahhoz, hogy ezek a megállapodások közös politikai hatalommá váljanak?

Ez a megfogalmazás lehetővé teszi, hogy az állapotképződést vizsgáljuk anélkül, hogy feltételeznénk annak kimenetelét.

2. Az intellektuális kiindulópont: a jog segít felépíteni azt a világot, amelyet irányít

Kennedy korai *Nemzetközi jogi struktúrák* (1987) című műve belülről vizsgálja a nemzetközi jogi érvet. Foglalkozik azzal, hogy a jogi állítások visszatérő mintákon keresztül értelmet és meggyőző erőt szereznek: hogyan idéznek fel más érveket, hogyan szervezik meg a különbségeket, és hogyan írják le kapcsolatukat a politikai körülményekkel. A könyv a nemzetközi jog érvelő szerkezetének elemzését dolgozza ki, ahelyett, hogy a doktrínát pusztán külső politikai erők tükröződéseként kezelné. Google Books

A kérdésed jelentősége jelentős.

Egy hagyományos világállam-kialakulás értelmezése már azonosítható szereplőkkel – államokkal, vállalatokkal, nemzetközi szervezetekkel – kezdhet, és megkérdezhetné, mennyi hatalom vált egyik másik között. Kennedy kiindulópontja egy korábbi kérdést ösztönöz: **Hogyan határozza meg a jog ezeknek a szereplőknek az identitását, képességét és határait?**

Vegyük figyelembe, mi a különbség aközött, hogy egy vitát a következőképpen osztályozzunk:

- egy védett befektetésbe való beavatkozás;
- legitim gazdasági szabályozás;
- magánszerződés érvényesítése;
- a közhatalmi hatalom gyakorlása;
- nemzetbiztonsági ügy.

Ezek elemző példák. Minden osztályozás különböző intézmények felé irányíthatja a vitát, különböző döntéshozókat azonosíthat, és különböző jogorvoslatokat tehet hitelessé.

Ennek következtében a globális hatalom kialakulhat a jogi besorolás változásai révén, még akkor is, ha új szervezet nem alakul ki. Egy bíróság joghatósága formálisan változatlan maradhat, miközben a jogilag felülvizsgálhatónak kezelett döntések köre bővül. Egy kormány megtarthatja szuverenitását, miközben gazdasági döntései egyre inkább máshol fogalmazott igényeknek lesznek kitéve.

Az a következtetés, amit levonok, az a következtetés, hogy **a jogi érvelés az intézményi átalakulás egyik lehetséges mechanizmusa**. A globális politikai fejlődést vizsgáló tanulmánynak tehát meg kell vizsgálnia, hogyan írják és gyakorolják a hatalmat, alkotmányos szövegekkel és szervezeti diagramokkal együtt.

Ez magyarázza azt is, hogy Kennedy későbbi szakértelem iránti érdeklődése folyamatos korai munkásságával: azok a szakemberek, akik elsajátítják a jogi kategóriákat, részt vesznek annak a gyakorlati világnak kialakításában, amelyben másoknak kell cselekedniük.

3. Szakértői szabály: kormányzás hagyományos szakmai döntésekkel

3.1 A döntések fontossága, amelyek kevés politikai figyelmet kapnak

Kennedy a "Challenging Expert Rule: The Politics of Global Governance" (2005) című művében szándékosan provokatív hipotézist fogalmaz meg: a globális élet háttérrendszerét irányító szakemberek rutinszerű döntései nagyobb jelentőséget jelenthetnek a gazdagság és szegénység szempontjából, mint sok láthatóan látható elnök és parlament döntése.

Példái közé tartoznak a magánrendelés, szabványügyi szervek, fizetési rendszerek, pénzügyi intézmények, adózás és kereskedelmi rendszerek. A kihívás az, hogy megértsük, hogyan kezeli a jogi szakértelem ezeket a megállapodásokat, és hogyan válhat munkájuk politikailag vitathatóvá. Ezeknek a döntéseknek a relatív jelentőségét inkább egy vizsgálatot igénylő hipotézisként mutatja be, nem pedig már kialakított mennyiségi megállapításként. Harvard Jogi Egyetem

Ez az érv megváltoztatja, hol kell keresni a globális irányító hatalmat.

Tegyük fel, hogy egy politikai gyűlés nyilvánosan elkötelezi magát a foglalkoztatás javítása mellett. Hogy ez a vállalás sikerrel jár-e, az kevésbé látható döntésektől függhet a pénzügyi hozzáférésről, a fedezet elismeréséről, csődeljárási prioritásokról, beszerzési feltételekről és a vállalatok jogi felelősségeiről. A gyűlés kijelenthet egy célt, miközben az ilyen intézkedéseket irányító intézmények nagyrészt meghatározzák annak gyakorlati megvalósíthatóságát.

Az analitikus következtetés az, hogy a politikai hatalomnak több dimenziója van:

1. A jog a közös célok kihirdetésére.
2. A jogosultság arra, hogy meghatározza, mely eszközök állnak rendelkezésre.
3. A jogosultság a használatuk költségeinek és kockázatainak meghatározására.
4. A joghatóság a következmények értelmezésére és érvényesítésére.

Egy globális parlament megszerezheti az elsőt, miközben a másik három nagy részét érintetlenül hagyja.

3.2 A szakértelem a kormányzati részvétel egyik formája

Kennedy érvelését nem szabad azzal a megfigyeléssel redukálni, hogy a politikusok technikai tanácsokra támaszkodnak. Arra kér minket, hogy vizsgáljuk meg, hogyan alakítja fel egy technikai probléma megfogalmazása már a lehetséges politikai válaszokat.

Például egy intézmény, amely maximalizálja a befektetési biztonságot, más problémadefinícióból indul ki, mint az, akit a munkavállalók alkupozíciójának maximalizálása kérnek. Mindkettő kifinomult elemzést igényelhet. Szakértelmük politikailag is jelentőssé válik, részben az által, amit mindegyikük kijelölt célnak tekint.

Ez nem azt jelenti, hogy feltételezzük, hogy a szakértők őszintéktelenek vagy tudatosan titkolnak egy napirendet. Egy szakember őszintén elhiheti, hogy egy adott intézményi elrendezés technikailag szükséges. A politikai kérdés az, hogyan szerez ez a meggyőződés hatalmat azok felett, akiknek érdekei és prioritásai eltérnek.

Egy világállam-elemzés esetén ez egy lehetséges **szakmai infrastruktúrát sugall:** különböző szervezetekben dolgozó emberek kölcsönösen megerősítő hatalmat gyakorolhatnak, mert felismerik a hasonló kategóriákat, módszereket és bizonyítékformákat.

De önmagában a szakmai konvergencia nem képes közös politikai parancsot létrehozni. Az állam kialakulásának bemutatásához bizonyíték kellene arra is, hogy ki tudja rendezni a szakmák közötti nézeteltéréseket, irányítani tevékenységeiket és érvényesíteni a kollektív prioritásokat.

3.3 *A World of Struggle*: miért rejtheti el a jól ismert globalizációs történet a felelősséget

Az A World of Struggle: How Power, Law, and Expertise Shape Global Political Economy (2016) Kennedy tágabb értelmezését dolgozza ki. Egy feltáró részlet bemutatja a megszokott történetet, miszerint a gazdasági tevékenység globálissá vált, míg a politikai irányítás nemzeti maradt, így a erősebb globális kormányzás természetes megoldásnak tűnik.

Kennedy ezután megkérdőjelezi ezt a történetet. Felmentetheti a kormányokat és gazdasági szereplőket azzal, hogy a káros következményeket személytelen struktúrák következményeiként mutatja be. A magánszereplők csupán a kijelölt érdekeiket követik; a közszereplők pedig képtelenek legyőzni a joghatóságukon kívüli erőket. Az ebből fakadó reformprogram miatt az ilyen eredményeket hozó döntéseket nem vizsgálják meg eléggé. AbeBooks

Ezt a részt különösen könnyű félreérteni. Az az érv, hogy a globalizáció túlnőtte a nemzeti politikát, egy olyan narratíva, amelyet Kennedy megvizsgál. Nem szabad ezt a világkormányzat egyenes támogatásának nevezni.

Az én értelmezésem szerint az ellenvetése a kauzális rövidítésre vonatkozik:

Egy probléma átlépi a határokat; ezért a megoldása magasabb területi szintű hatalomra van szükség.

Néha ez a következtetés helyes lehet. De ezt be kell mutatni. Egy káros, határokon átnyúló kimenetelt megváltoztathatnánk a bank jogi jogkörökének, a vállalat kötelezettségeinek, egy önkormányzat finanszírozásának vagy a munkavállalók alkupozíciós jogainak megváltoztatásával.

Ezért a megfelelő kormányzati szint a kérdés része.

4. Politikai gazdaságtan: a jog a globális hatalom gépezetét alkotja

4.1 A gazdasági hatalomnak jogi szervezete van

A "Law and the Political Economy of the World" (2013) különösen egyértelművé teszi a jog és a gazdasági elosztás közötti kapcsolatot. Kennedy a tőkét, a munkát, a hitelt, a pénzt, valamint a köz- és magánhatalmat jogilag szervezett intézményekként kezeli. A jog segít összekapcsolni a gazdasági központokat és perifériákat, és szókincseket biztosít, amelyeken keresztül a szereplők igazolják előnyeiket és folytatják projektjeiket. iglp.law.harvard.edu

A globális államformáció szempontjából a jelentőség az, hogy a gazdasági integrációnak nem kell államhatalmon kívüli téren fejlődnie. A hazai jogrendszerek átalakulásával és koordinációjával is kialakulhat.

Vegyünk egy hipotetikus termelési láncot, amely több országot érint. Szervezete függhet a következőktől:

- melyik egység birtokolja a termelő eszközöket;
- melyik szervezet foglalkoztatja a munkásokat;
- mely hitelezők rendelkeznek elsőbbséggel;
- mely szerződéses kötelezettségek érvényesíthetők;
- Melyik résztvevők viselik a veszteségeket, ha egy vállalkozás megbukik.

Ezek a megállapodások elosztják a döntéshozatali és költségek kiterítésére alkalmas kapacitásokat. Azt is meghatározzák, mely közintézmények vesznek részt a megállapodások megkérdőjelezésekor.

Ez a nézőpont azt sugallja, hogy a globalizáció átalakíthatja az államok szerepét, miközben továbbra is függ tőlük. Egy nemzeti bíróság, amely határokon átnyúló követelést hajt végre, állami hatalom gyakorlása, még akkor is, ha a gyakorlati kedvezményezett egy nemzetközileg működő szervezet.

A globális gazdasági hatalom bővítése tehát a nemzeti intézmények aktív működésével történhet meg. Nem kell egyszerű, felfelé irányuló szuverenitás átruházásának formájában történnie.

4.2 Fejlesztési politika és a jogi "józan ész" tekintélye

"The 'Rule of Law', Political Choices, and Development Common Sense" (2006) című művében Kennedy rekonstruálja a változó fejlődési ortodoxiákat. A története a viszonylag intervenciós

háború utáni konszenzusból a válságon és visszaszorításon keresztül a piacorientált átmeneti politikák felé halad, majd az általa írt időszak eklektikusabb megközelítései felé.

Két politikai szakértelmi hatást különböztet: az erőforrások társadalmi csoportok közötti elosztását és az ideológiai álláspontok közötti egyensúly megváltoztatását. A fejlesztési politika mindkettőt elhomályosíthatja azzal, hogy szakmai szótárban mutatják be vitatott döntéseket. Az új törvény és a gazdasági fejlődés

Ez fontos értelmezési lehetőséget kínál a jogi reform értelmezésére.

Az intézményi ajánlás általános követelményként is bemutatható a kompetens adminisztráció számára, miközben nagyon különleges elosztási hatással bír. Az igazságszolgáltatási függetlenség, formális tulajdonvédelem, korlátozott közigazgatási mérlegelési jogkör vagy kiszámítható végrehajtás mindegyik kívánatos lehet bizonyos célokra. A nevük önmagában nem jelöli meg, ki profitál az elfogadott konkrét változatból.

Az Ön kérdéséhez ez azt jelenti, hogy a **harmonizáció tartalmát kell** megvizsgálni, nem csupán a létezésének rögzítését.

Két ország egyaránt erősítheti az igazságszolgáltatási intézményeket, miközben egészen eltérő típusú igényeket is erősíthet. Egy reform, amely a kistermelőket a hatalmas közvetítőkkel szemben javasítja, más politikai hatást gyakorol, mint az, amely a nagy hitelezőket védi a közrestrukturációtól, még akkor is, ha mindkettőt jogi bizonyosságot javítóként írnak le.

4.3 A tulajdonjog-kritika konkrét intézményi mechanizmusai

"Némi óvatosság a tulajdonjogokról mint a gazdasági fejlődés receptje" (2011) különösen releváns az eredeti érdeklődésedhez az intézményi változások iránt a működő jogrendszerekben.

Kennedy egy reformcsomagot azonosít, amely magában foglalhatja a következő intézkedéseket. A második oszlop felsorolja azokat a következményeket, amelyeket én vizsgálnék:

Kennedy által azonosított intézkedések	Kérdések a hatalom újraelosztásával
A magánjog harmonizálása, miközben megszünteti a társadalmi kivételeket	Mely közérdekek fontosságai lesznek nehezebben követhetők?
A nemzetközi magánjog elszigetelése a nemzeti igazságszolgáltatástól	Mely intézmények veszítik el a lehetőségeket arra, hogy újragondolják az intézkedéseket?
Magánszabályok helyettesítése a közoktatási szabványok helyett	Ki szerez meg a szabályalkotási hatalomot?
Fizetési és banki megállapodások szabványosítása	Kinek a tranzakciói és üzleti modelljei könnyebbé válnak?
A hazai kereskedelmi jog ismerőssé tétele a külföldi befektetők számára	Melyik résztvevők előnyt szereznek a rendszerben való navigálásban?

Kennedy úgy értelmezi a tágabb csomagot, hogy potenciálisan lebontja a fejlesztési államot, és megnyitná a piacokat a magánbefektetők előtt. Megkérdőjelezi azt a feltételezést, hogy az

erősebb vagy formálisabb tulajdonjogok univerzálisan megbízható fejlesztési stratégiát alkotnak. dash.harvard.edu

A világállam-hatás jelentős, de specifikus. Ezek a változások összekapcsoltabb és befektetőközpontúbb jogi környezetet teremthetnek anélkül, hogy általános globális szuverént hoznának létre.

Különböző intézményi hatásokat is okozhatnak. A harmonizáció központosíthatja a szabványok meghatározásának jogkörét, miközben a végrehajtás decentralizált. A magán szabályozás kidolgozása bővülhet, miközben a formális törvényhozó hatalom nemzeti marad. Egy intézmény mérlegelésének korlátozása növelheti egy másik intézmény hatékony hatalmát.

Ezért egy szigorú elemzésnek meg kell **választania az integrációt, a centralizációt, a privatizációt és az elszigetelést a politikai** felülvizsgálattól. Ezek együtt történhetnek, de nem ugyanaz a folyamat.

4.4 A jog egyidejű láthatósága és láthatatlansága

Kennedy visszatér ezekhez a kérdésekhez a "Law in Global Political Economy: Now You See It, Now You Don't" (2020) című művében. Leírja az észak-atlanti jogi gondolkodásban zajló feszültséget: az ügyvédek olyan eszközöket fejlesztettek ki, amelyeket a vagyon és hatalom küzdelmeiben használnak, miközben előmozdították a jog megértését, amely megnehezítette annak elosztási szerepét. Azt javasolja, hogy előtérbe helyezzék ezeket a küzdelmeket és azok elosztási hatásait. A politikai gazdaságtan joga

A kérdésedre alkalmazva a módszertani tanulság az, hogy a jogi megállapodásokat a hétköznapi gazdasági tevékenységbe kell követni. A politikailag jelentős fejlemény lehet egy végrehajtható jogosultság, finanszírozási korlátozás vagy szerződéses kockázati kiosztás, amely kevés figyelmet kap a nemzetközi alkotmányreformról szóló vitákban.

5. Globális alkotmányosság és a globális parlament javaslata

5.1 Az alkotmányos értelmezés maga is megváltoztathatja a hatalmat

A "The Mystery of Global Governance" (2008) című művében Kennedy az ENSZ Alapokmányának, a WTO-nak és a nemzeti alkotmányos rendszerek közötti kapcsolatok alkotmányos megértésére irányuló erőfeszítésekről beszél.

Az ilyen értelmezéseket potenciálisan produktívnak tekinti az általuk leírt rend szempontjából. Kiválasztott megállapodások alkotmányosnak nevezése növelheti tekintélyüket, és másokat arra ösztönözhet, hogy egy átfogó megállapodás részeként tekintsenek rájuk.

Kifogásai közé tartozik a koherencia feltételezése, az egyes intézmények szelektív felemelése, valamint az a veszély, hogy az alkotmányosítás megszilárdíthatja a meglévő hatalomelosztást és korlátozhatja azok felülvizsgálatát. iglp.law.harvard.edu

Ez az egyik legvilágosabb kapcsolat az ő tudományos munkája és az Ön eredeti kérdése között arról, hogy a jogi kutatás hozzájárul a globális politikai fejlődéshez.

Az alkotmányos értelmezés intézményi ambícióval bírhat még új szerződés javaslat nélkül is. Ha elfogadják, befolyásolhatja, mely normákat tekintik felsőbbrendűnek, mely szereplőket tekintik közhatalommal, és mely vitákat tekintik rendezettnek minősítve.

Az én értékelésem szerint Kennedy azonosít egy kérdést, amelyre minden globális alkotmányos projektnek meg kell válaszolnia: **Miért kellene ezek az intézmények és elkötelezettségek válni azoknak a keretté, amelyen belül a jövőbeli politikai döntéseknek meg kell történnie?**

Az alkotmányos megállapodás mindig kiválaszt és stabilizál valamit. Annak igazolásának figyelembe kell vennie a választás lényegét, valamint a rend, a következetesség és a végrehajtás erényeit.

Van egy jogos ellenérv is. A beágyazás megvédheti a sebezhető csoportokat, és tartóssá teheti az újraosztó kötelezettségeket. Kennedy kritikája tehát politikai értékelés iránti igényt teremt; nem bizonyítja, hogy az alkotmányosításnak regresszív következményei kellene.

5.2 Közvetlen beavatkozása egy globális parlamentbe

"Assessing the Proposal for a Global Parliament: A Skeptics View" (2007) közvetlenül az Ön vizsgálatának középpontjában álló intézményi javaslatot érinti.

Kennedy szkepticizmusa a politikai modelljére vonatkozik, nem csupán a gyakorlati megvalósíthatóságára. A hatalom intézmények és félig autonóm rendszerek között oszlik szét, így a törvényhozó központra koncentrálás máshol nem feltétlenül eredményez következményes döntéseket. Támogatja a politikai verseny lehetőségeinek megsokszorozását és a heterogén közkapacitások fejlesztését.

Kifejezetten ellenáll annak az elképzelésnek is, hogy minden fontos döntés egyszerűen a globális tőkéhez vagy a Wall Streethez vezethető vissza. A szétoszlás nem jelenti azt, hogy a hatalmas egyének nem rendelkeznek az öncselekménykel; a beszélgetése elismeri, hogy bizonyos vezetők még mindig döntő döntéseket hozhatnak. iglp.law.harvard.edu

A világállam-elmélet esetében kihívása az, hogy **a reprezentációnak össze kell kapcsolnia a hatékony kormányzási képességekkel**.

Egy globális gyűlés megválasztható, nyilvánosan látható lehet, miközben nem befolyásolja a hitelelosztást, a vállalati szervezést, a végrehajtási gyakorlatokat és a politikákat végrehajtó szakmai normákat.

Ez az érv azonban egy jelentős intézményi kérdést nyitva hagy. Egy parlamentnek nem kell csupán a meglévő megállapodások fölött állnia. Úgy is kialakíthatná, hogy kivizsgálja őket, megváltoztasson a mandátumaik, ellenőrizze erőforrásaikat, és nyilvános fórumokat hozzon létre döntéseik megkérdőjelezésére.

Ennek megfelelően Kennedy ellenvetése legerősebb egy olyan intézményi javaslat ellen, amely feltételezi, hogy a képviselet automatikusan generál kontrollt. Kevésbé döntő egy olyan javaslat ellen, amely meghatározza, hogyan szereznének hatalmat a képviseleti intézmények az általa azonosított szétszórt hatalmak felett.

6. Humanitarizmus: erkölcsi tekintély mint a kormányzati gyakorlat

6.1 *Az erény sötét oldalai*

A The Dark Sides of Virtue: Reassessing International Humanitaryism (2004) a humanitárius munka gyakorlati következményeit vizsgálja. Kennedy emberi jogi érdekképviselettel, nemzetközi intézményekkel és katonai ügyekkel kapcsolatos tapasztalatokra támaszkodik arra, hogy megkérdőjelezze, vajon a szakmai módszerek és erkölcsileg vonzó elkötelezettségek megbízhatóan hozzáteszik-e azokat az eredményeket, amelyeket támogatóik keresnek.

A fókusz a humanitárius szándékok, az intézményi gyakorlat és a nem szándékolt következmények közötti kapcsolatot foglalja magában. Princeton University Press

A kérdésedre válaszolva a legfontosabb kérdés az, hogyan szerez egy intézmény hatalmat egy másik csoport igényeinek meghatározására.

Egy humanitárius szervezet befolyásolhatja, mely sérülések válnak nemzetközileg láthatóvá, mely helyi szereplők kapnak elismerést, és mely megoldások vonzzák az erőforrásokat. Ezek a tevékenységek irányító hatással lehetnek még akkor is, ha a szervezetnek nincs hivatalos törvényhozó hatásköre.

Ez egy különös elszámoltathatósági problémát teremt. Ha a hatalom részben az emberiségért való cselekvésre épül, a szervezet választócsoportjának meghatározása nehéz. Az adományozók, szakmai társak, érintett közösségek, kormányok és a tervezett kedvezményezettek eltérő prioritásokkal rendelkezhetnek.

Az elemző feladat annak meghatározása, hogy ezek közül melyik csoport tudja valójában megváltoztatni a szervezet döntéseit.

6.2 Az emberi jogi kritikát a feltételekkel kell értelmezni

"A nemzetközi emberi jogi mozgalom: a probléma része?" (2002) egy ellenőrzőlistát dolgoz ki az emberi jogi képviselettel kapcsolatos lehetséges hátrányokról. Ezek közé tartozik az alternatív politikai szótárak kiszorítása, a figyelem egyes sérülésekre való összpontosítása, miközben a háttérgazdasági megállapodásokat viszonylag figyelmetlen hagyják, valamint a politikai döntések szakmai jogi kérdésekké való átültetése.

Kennedy kifejezetten kijelenti, hogy javasolt kritikái hipotézisek. Elismeri a mozgalom jelentős eredményeit, és ragaszkodik hozzá, hogy a lehetséges költségeket bizonyos körülmények között kell megvizsgálni, és az előnyökkel kell összehasonlítani. A cikk nem állapítja meg, hogy az emberi jogok általában károsak lennének. journals.law.harvard.edu

A globális politikai tekintéllyel való kapcsolat a következőképpen alakulhat ki.

Amikor egy társadalmi konfliktus nemzetközi jogi folyamatba kerül, hozzáférhet hatalmas intézményekhez és támogatókhoz. Ugyanakkor követeléseit úgy kell átfogalmazni, hogy azok az intézmények elismerik őket.

A politikai hatás tehát kettős lehet: megnövekedett képesség egy hatalomforma kihívására, miközben egy másik kapuőr csoport iránti növekvő függőség jár hozzá.

Ez a lehetőség különösen releváns egy univerzális jogokra épülő világállami projekt esetében. A kérdés az lenne, hogy az emberek hatékony politikai szerzőséget szereznek-e az ő nevükben működő intézmények felett, valamint lehetőséget arra, hogy igényeket nyújtsanak maguk elé.

6.3 *A tavasz jogai*: hogyan alakítják meg a szakmai tekintélyt

A The Rights of Spring: A Memoir of Incocence Abroad (2009) újra bemutat egy emberi jogi missziót Uruguayban, és a humanitárius professzionalizmus fejlődését vizsgálja. A beszámoló a bizonytalan személyes találkozások, a szakemberek által belőlük felépített történetek és az ezek által szerzett tekintély közötti kapcsolatot vizsgálja. Kennedy azt is felismeri, hogy a humanitárius gyakorlat idővel egyre kifinomultabbá és pragmatikusabbá vált. assets.press.princeton.edu

Az emlékiraat releváns, mint a reprezentáció alapos vizsgálata, bár nem szabad reprezentatív empirikus áttekintésként kezelni.

Szélesebb elemző értéke az, hogy kérdéseket vet fel arról, hogyan válik a tapasztalat tekintélyes tudássá. Ki határozza meg, mit mutat egy találkozás? Mi veszik el, ha a bizonytalanságot jelentéssé alakítják? Ki vitathatja a szakmai beszámolót?

Egy globális politikai rend szükségszerűen olyan intézményektől függ, amelyek távoli embereket és eseményeket képviselnek. Kennedy munkája a képviselethez kapcsolódó politikai felelősségekre irányítja a figyelmet.

7. Háború és jog: a kényszerítő hatalom jogi szervezése

7.1 *A háború és a jog*

A Háború és jog *(2006) című művében Kennedy a jogot a hadviselés szervezésének és lebonyolításának részeként vizsgálja. A jogi megállapodások segítenek a katonai műveletek szervezésében, a felelősségek elosztásában, és olyan szókincset biztosítanak, amelyen keresztül katonai és humanitárius szakemberek értékelik az erőszakot.*

A jog korlátozhatja a cselekvést, miközben lehetővé teszi és legitimálja azt. Ezért a törvény és az erő kapcsolatát a háború egész lebonyolítása során vizsgálni kell, túlmutatva annak kezdetén, hogy jogszerűen alkalmazható-e az erő. lawapps2.law.miami.edu

Ez releváns egy világállam számára, mert a kényszerítés szervezése központi szerepet játszik az államiságban.

A katonai erők, kormányok, nemzetközi intézmények és humanitárius szervezetek közötti közös jogi nyelv létezése elősegítheti a koordinációt. Ez hozzájárulhat egy közös szakmai környezethez, amelyben a kényszer engedélyezett és értékelhető.

De ez a megfigyelés nem teremt globális monopóliumot a legitim erő felett. A megosztott szabványokat használhatják az ellentétes célokat követő szereplők. Fenntarthatják a hatalomról és az együttműködésről alkotott nézeteltéréseket is.

A világállam kialakulásának bemutatásához a kutatónak meg kell mutatnia, hogyan válnak ezek a nézeteltérések egy közös és gyakorlatilag végső politikai döntés alá vonulva.

7.2 Jogi értékelés és a felelősségvállalás tapasztalata

A "Modern War and Modern Law" (2007) című művében Kennedy azt az aggodalomot fejti ki, hogy a szakmai jogi értékelés kiszoríthatja a személyes és politikai felelősség tapasztalatát. Az erőszakról szóló döntéseket elvek alkalmazásaként lehet bemutatni, miközben a felelősség a parancsnokok, civil vezetők, ügyvédek és más résztvevők között mozog.

Az aggodalmát az, hogy a résztvevők úgy érezhetik magukat, mint hogy kívülről igazolt döntést hajtanak végre, ahelyett, hogy szembesítenék saját szerepüket a károk okozásában. iglp.law.harvard.edu

A globális intézményekre vonatkozó következtetésem az, hogy az eljárási kidolgozás nem automatikusan hoz felelősségre vonható kormányzatot.

Egy fejlett nemzetközi gépezet olyan döntéseket hozhat, amelyeket alaposan átvizsgálnak, dokumentálnak és jogilag védenek, miközben megnehezíti annak meghatározását, hogy ki kellene politikailag felelős következményeikért.

Ezt az érvet nem szabad úgy értelmezni, mint engedélyt a jogi tilalmak figyelmen kívül hagyására. A további felelősségekről szól, amelyek akkor is fennmaradnak, ha egy szereplő jogilag védhetőnek tartja a döntést.

8. Milyen intézményi változtatásokat támogat Kennedy?

8.1 Erősebb és változatosabb közkapacitás

Az "One, Two, Three, Many Legal Orders: Legal Pluralism and the Cosmopolitan Dream" (2007) című művében Kennedy a globális jogi és politikai megállapodások sokszínűségének elismerése mellett érvel. Kifejezetten megjegyzi, hogy az ENSZ nem világkormány.

Olyan szerepet javasol a nemzetközi vezetői szerepnek, amely ösztönzi a különböző politikai kezdeményezéseket és a közvélemény képességeket különböző szinteken. Óvatos attól, hogy egyetlen intézményi hangot mutasson be az emberiség megrendezett etikai konszenzusának kifejezéseként. socialchangenyu.com

Ez pozitív irányultság, bár nem átfogó alkotmányos program.

Vonzereje abban rejlik, hogy lehetővé teszi a különböző problémák megoldását a nyilvános cselekvés különböző konfigurációival együtt. Emellett lehetőséget teremt politikai kísérletezésre, és a domináns intézményekből kizárt csoportok számára alternatívák kidolgozására.

Nehézsége a koordináció. A joghatóságok között szétszórt közkapacitások szembesülhetnek olyan szereplőkkel, akik képesek közöttük átmozogni. Ráadásul a kísérletek költségeket terhelhetnek a kívülállókra, vagy újraprodukálhatják a helyi dominanciát.

Így a megfelelő értékelés nem az, hogy a decentralizáció eleve előnyösebb-e. Az számít, hogy egy adott hatalomelosztás növeli-e az érintett személyek gyakorlati képességét a döntéshozatal alakítására.

8.2 Konkrét gazdasági és jogi beavatkozások

"Jog, szakértelem és globális politikai gazdaságtan" (2018) szokatlanul konkrét javaslatokat tartalmaz. Kennedy a gazdasági tevékenység területekkel és közösségekkel való újrakapcsolását olyan intézkedéseken keresztül tárgyalja, mint például:

- helyi tartalom és foglalkoztatási követelmények;
- technológiaátviteli és befektetési követelmények;
- vállalati kötelezettségek a közösségekkel és szakszervezetekkel szemben;
- a hitel perifériás területek felé irányítani;
- a tőkemenekülés korlátozásai és a gyorsan változó spekulatív finanszírozás.

Emellett a politikai választási lehetőségek elosztását is a nemzeti fővárosokon túlra szorgalmazza. iglp.law.harvard.edu

Ezek a javaslatok azt mutatják, hogy kritikus projektje pozitív változásokhoz vezethet a jogi jogosultságokban, kötelezettségekben és közhatalmban.

Világállam szempontjából jelentőségük az, hogy az intézményi méret nyitva marad. Néhányat belföldön is lehet érvényesíteni; néhányat profitálna a regionális együttműködésből; mások szélesebb körű koordinációra van szükség a hatékonysághoz.

Úgy vélem, hogy ezek egy lényegi kritériumot képviselnek az intézményi reform értékeléséhez: **lehetővé teszi-e a változás a közösségek és közintézmények számára, hogy befolyásolják az életüket alakító gazdasági döntéseket?**

Ez a kritérium bizonyos nemzetközi integrációs formákat támogathat, másokat pedig kihívást jelenthet. Nem teszi a globális szuverén létrehozását sem szükséges első lépésnek, sem elegendő teljesítménynek.

9. Egy feltáró bonyodaldalmadás: javaslata a szélesebb európai integrációra

Kennedy egyik legrelevánsabb szövege az eredeti kérdésedhez a "International Humanitarianism: The Dark Sides" (2004).

Az iraki viták kontextusában azt kérdezi, hogy Európa kiterjesztheti-e a fokozatos jogi és gazdasági integráció megközelítését a Közel-Kelet országaira. Törökországgal kezdve azt tervezi, hogy olyan országoknak is kínálja a tagsági utakat, mint Marokkó, Jordánia és Tunézia, később potenciálisan szélesebb körű részvétellel.

A javaslat a csatlakozási tárgyalások, a fokozatos reform, a piachoz való hozzáférés és tagság révén fenntartható intézményi átalakulást érint. Alternatívaként mutatja be a katonai beavatkozás, korlátozott nemzetközi rendőrség, humanitárius segély és hirtelen piaci átszervezés ellen. ICNL

Ez egyértelmű bizonyíték arra, hogy Kennedy jelentős integrációt fontolgatott a meglévő nemzeti politikai határokon túl.

Történelmi kontextusában kell olvasni. Ez a rész stratégiai beavatkozás egy adott vitába, nem pedig egy kidolgozott terv a globális európai terjeszkedéshez vagy egy univerzális szövetségi államhoz.

Véleményem szerint ez a javaslat produktív feszültséget mutat fel munkájában. A csatlakozás tartósabbá teheti az átalakulást azáltal, hogy a jogi reformot összekapcsolja az erőforrásokkal, a piachoz való hozzáféréssel és a közös intézményekben való részvétellel. Emellett jelentős befolyást adhat a meglévő tagoknak arra, hogy mások milyen feltételek alatt alakulnak át.

Ez a feszültség konkrét kérdésekkel próbára tehető:

- Mennyi befolyással bírnának a leendő tagoknak a szabályok felett, amelyeket be kell fogadniuk?
- Hogyan oszlanák el a reform költségeit és előnyeit?
- Milyen belpolitikai alternatívák maradnának elérhetők?
- A tagság hatékony részvételt teremtene-e a közös szabályalkotásban?

Kennedy saját kritikus módszereit kell alkalmazni javaslatára. Az, hogy az integráció jogon keresztül zajlik, különösen fontossá teszi annak elosztó és politikai hatásait.

10. Kapcsolat Martti Koskenniemivel

Az előző kérdésedben szereplő tudóssal való kapcsolat közvetlen. Kennedy és Koskenniemi közösen adták ki *a Of Law and the World: Critical Conversations on Power, History, and Political Economy című* könyvet 2023-ban.

Beszélgetéseik a kritikus módszerről, a nemzetközi jogi történelmről, az egyetemes igényekről, valamint a gazdasági és politikai élet jogi alkotmányáról szólnak. Kennedy bemutatja mozgását a globális ügyek különböző területein, és összehasonlítja Koskennniemi közelebb, folyamatos nemzetközi joggal való elkötelezettségével. Ez egy közös kritikus párbeszéd hangsúlykülönbsége. JSTOR

Kutatási programodhoz Kennedy különös értéket ad hozzá azzal, hogy összekapcsolja a jogi gondolkodás tekintélyét a gazdasági és közigazgatási szervezés szokásos munkájával.

A felmerülő kérdések gyakorlatiak: ki készíti ki az eszközt, definiálja a szakmai standardot, strukturálja az ügyletet, jellemzi a vészhelyzetet, vagy egy alternatívát elérhetetlennek tesz?

Ez lehetőséget ad arra, hogy az egyetemes jogi igények kritikájáról eljussunk az intézmények és döntések vizsgálatáig, amelyek révén ezek az állítások hatással vannak a társadalmi életre.

11. Főbb kritikák és megoldatlan kérdések

Egy részletes értékelésnek fel kell tennie a kérdést, hogy Kennedy megközelítése eléggé magyarázza-e, és megfelelő alapot nyújt-e az intézményi újjáépítéshez.

11.1 Alábecsüli a szakértelmre való odafigyelés más hatalomi okokat?

Samuel Moyn "Knowledge and Politics in International Law" (2016) című művében kritikusan vizsgálja *a A World of Struggle című* művet. Felvet a tudás és más politikai hatalomforrások közötti kapcsolat, valamint az, hogy a kritikus tudatosság eléggé fejlett alternatív politikát biztosít-e. 2164-2189 Moyn

A probléma fontos az Ön vizsgálata szempontjából. Az elit uralom elemzésének képesnek kell lennie megkülönböztetni a szakmai tudás hatásait a tulajdonlás, szervezeti erőforrások, kényszerítő képesség és politikai mozgósítás hatásaitól.

Az elmagyarázat, hogy egy előny jogilag megfogalmazódik, önmagában nem állapítja meg, miért rendelkezik egy csoport azzal a lehetőséggel, hogy a saját artikulációja érvényesüljön.

Ezért egy kielégítő beszámolónak összekapcsolnia kell a szakmai gyakorlatot az anyagi képességekről és az intézményi függőségről szóló bizonyítékokkal.

11.2 Ki tudja átalakítani a rendszert?

Ingo Venzke "Cracking the Frame? On the Prospects of Change in a World of Struggle" (2016) című műve megkérdőjelezi, hogy Kennedy elegendő beszámolót nyújt-e a történelmi átalakulásról és a változás hatékony ügynökeiről. Venzke azt a tendenciát is megkérdőjelezi, hogy a harc különböző formáit olyan módon kezeljük, amely veszélyezteti az erő, retorika és megfontolt érvelés közötti különbségeket. pure.uva.nl

A gyakorlati kérdés az, hogy a véletlen kimutatás nem határoz meg hatékony politikai stratégiát.

Ha egy jogi megoldás másképp alakulhatott volna, akkor még mindig tudnunk kell, ki tudja megváltoztatni, milyen koalíción keresztül, melyik intézményeket használva és milyen ellenállás ellen.

Itt kellene a világállam-kialakulás elmélete több történelmi specifikációt igényelne, mint amennyit Kennedy általános kerete önmagában nyújt. Fel kellene határoznia azokat a szereplőket, akik képesek a szétszórt hatalom közös intézményekké alakítani, és magyarázni, miért törekednének erre.

11.3 Fenntartható-e a jogi eljárások erkölcsi ítéletet?

Dale Stephens *A háború és jog* (2007) című könyvének áttekintése egy gyakorló ellenpontját kínálja. Miközben elismeri Kennedy elemzésének értékét, Stephens hangsúlyozza, hogy az operatív mérlegelés és jogi értékelés hozzájárulhat az erőszak visszatartásáról szóló döntésekhez. Kihívást jelent a katonai eljárások túlzottan általánosított képét, amely személytelenítőnek vagy erkölcsi érzéstelenítőnek tekinthető. 17Stephens.doc

Ez nem szünteti meg Kennedy aggodalmait. Megváltoztatja az empirikus megfogalmazását.

A kérdés az: **Milyen intézményi feltételek mellett ösztönzik a jogi eljárás a felelősségvállalást, és milyen feltételek mellett ösztönzi az elkerülést?**

Ez egy szkrimintívebb kutatási kérdés, mint feltételezni, hogy bármelyik hatás automatikusan következik a legalizációból.

11.4 Kennedy diagnózisa támogathatná-e egy globális parlamentet?

Heikki Patomäki "Globális Parlament újragondolása: a nemzetközi jog határozatlanságán túl" (2007) című műve egy másik intézményi következtetést kínál. A nézeteltérés és a bizonytalanság megerősítheti egy olyan demokratikus testület érvelését, amely képes közös prioritásokat vitatni. Javaslata nem igényel egy központosított világállamot, amelynek saját végrehajtó gépezete van. patomaki.fi

Ez az ellenérv erős. Ha a szakértői hatalom nem elég elszámoltathatóság, a képviseleti intézmények létrehozása lehet az egyik módja annak megkérdőjelezésének.

Kennedy munkája ezért támogatja a globális parlament tervezésével és képességével kapcsolatos igényes kérdéseket. Nem bizonyítja egyértelműen, hogy egy ilyen intézmény hatástalan lenne.

11.5 A széttagadás nem dönti meg az államiság kérdését

További fenntartásom a szétszórt hatalom és az állam létrehozása közötti kapcsolattal kapcsolatos.

A meglévő államokban átfedő joghatóságok, riválisbürokráciák, erős magánszervezetek és olyan döntések is vannak, amelyek elkerülik a hatékony törvényhozási irányítást. Egy globális rend fontos államisági jellemzőket szerezhet, miközben belül széttagolt marad.

Ennek megfelelően Kennedy szétszórt hatalom bemutatását nem szabad döntő érvként kezelni a világállam lehetősége ellen.

A szükséges további vizsgálat a **politikai zárásról** szól: mely intézmények rendezhetik a joghatósági konfliktusokat, közös kötelezettségeket szabhatnak ki, erőforrásokat mozgósíthatnak, és biztosíthatják a megfelelést, amikor más hatóságok ellenállnak?

Munkája megmutatja, miért kell ennek a vizsgálatnak túlmutatnia a formális alkotmányos dokumentumokon. Nem mentesít minket a megkezdéstől.

12. Mit járul hozzá végső soron Kennedy a világállam kérdéséhez?

Négy következtetést választanék meg.

Először is, Kennedy erős keretrendszert nyújt a meglévő globális kormányzati hatalom vizsgálatához. A jogi szakértelem és a szokásos intézményi gyakorlatok képesek meghatározni

a lehetőségeket, kötelezettségeket és határokon átnyúló elosztásokat. A kutatási cél szélesebb terület, mint a nemzetközi szervezetek és szerződések.

Másodszor, azonosítja azokat a mechanizmusokat, amelyeken keresztül a jogi reformok átszervezhetik a globális tekintélyt. A magánjog, a bírói részvétel, a szakmai normák, pénzügyi megállapodások és fejlesztési politika változásai egyes szereplők képességeit bővítheti, míg másokat korlátozhatnak. Ezek a mechanizmusok alapos empirikus vizsgálatot érdemelnek.

Harmadszor, munkája nem hoz létre egyetlen összehangolt projektet, amely egy világállamot célozna meg. A hatalmas csoportok szélesebb körű vizsgálatához elengedhetetlen megkülönböztetni a szándékos koordinációt, a szakmai elkötelezettségek közötti konvergenciát és az egyes kezdeményezések által előidézett összegzéseket. Hasonló eredmények nem mutatnak azonos szándékokat.

Negyedszer, normatív álláspontja intézményileg szelektív. Megkérdőjelezi a globális alkotmányosságot és a parlamenti javaslatokat, miközben támogatja a közkapacitás formáit, gazdasági beavatkozást és jogi integrációt. A releváns teszt politikai és elosztási hatásukat érinti.

Egy Kennedy-re épülő kutatási program tehát egy adott reformot követne annak elképzelésétől a következményeiig: azonosítaná a szponzorokat és a tervezőit; megvizsgálná kitűzött céljaikat és munkafeltételeiket; rekonstruálná a megfontolt alternatívákat; nyomon követné a jogi hatalom és a végrehajtás változásait; és megvizsgálná, ki szerezte meg hatékony ellenőrzést az erőforrások és döntések felett.

Ez a módszer alátámaszthatja a globális államiság kialakulásáról szóló állítást. Más fejleményt is feltárhat: egy tartós globális dominancia mintázatot, amely továbbra is különálló államoktól függ, és kevés szükség van közös uralkodóra.

Kennedy legmélyebb hozzájárulása, hogy a globális hatalom gyakorlását láthatóbbá tette, miközben annak végső politikai formáját nyitva hagyja. Számára a döntő eredmény nagyobb képesség lenne arra, hogy megkérdőjelezze és irányítsa a világot alakító döntéseket. Az, hogy egy világállam előmozdítaná-e ezt az eredményt, attól függ, hogyan alakulna ki valójában, kinek a hatalmát konszolidálná, és mit tehetnének az emberek ezen keresztül.

Fókuszált olvasási szekvenciát

Az Ön által folytatott konkrét vizsgálatnál prioritásként kezelném:

1. **"Expert Rule kihívása: A globális kormányzás politikája" (2005)** — a szakmai tekintélyről szóló rövid kiindulópontja.
2. ***A World of Struggle*** **(2016)** — a szakértelem, a jog, a konfliktus és a politikai gazdaságtan közötti átfogó szintézis.
3. **"A globális kormányzás rejtélye" (2008)** — a globális rend alkotmányos értelmezésének vizsgálata.
4. **"A globális parlament javaslatának értékelése: szkeptikus nézet" (2007)** — a legközvetlenebb kapcsolat egy reprezentatív globális intézménnyel.
5. **"Némi óvatosság a tulajdonjogok mint a gazdasági fejlődés receptje" (2011)** — a gazdasági átalakulás konkrét jogi mechanizmusai.

6. ***A Sötét Oldalak az Erény*** **(2004)** és ***a Háború és Törvény*** **(2006)** — humanitárius tekintély és a kényszer szervezése.
7. **"Jog, szakértelem és globális politikai gazdaságtan" (2018)** — támogató javaslatok gazdasági hatalom megváltoztatására.
8. ***Of Law and the*** **World (Martti Koskenniemi közreműködésével, 2023)** — egy későbbi reflexiója közös kritikai projektükről.

Forrásmegjegyzés: A könyvvitákban elérhető bevezetőket, részleteket és leírásokat használnak Kennedy kapcsolódó teljes hosszúságú cikkei mellett. Az elemzés megkülönbözteti dokumentált érveit az általam a világállam kérdésére vonatkozó alkalmazásaitól.

Nico Krisch munkássága

Nico Krisch különösen fontos a vizsgálatod szempontjából, mert elmagyarázza, hogyan szerezhetnek intézmények hatalmat az államokon túl, miközben végső alkotmányos kapcsolataik rendezetlenek maradnak. Műve normatív érvet is felvet: mély politikai nézeteltérések esetén a versengő hatalomforrások megőrzése legitimebb és tartósabb alapot biztosíthat a nemzetközi együttműködéshez, mint egy átfogó alkotmányos egyezség erőltetése.

Ez fontos feltételt jelent bármilyen egyszerű osztályozáshoz álláspontjának. **Krisch támogatja a posztnacionális intézményépítés formáit, de általában megkérdőjelezi azok egyetlen, átfogó jogi hierarchiában való konszolidációját.** Valóban, 2011-ben radikális pluralizmusról szóló cikkében kifejezetten azt állítja, hogy az alapvető hatalomkérdések nyitva hagyása segíthet az európai és globális intézmények fejlődésében és konszolidációjában. Pluralizmusa így elősegítheti a hatalmat az államokon túli növekedést, még akkor is, ha korlátozza annak alkotmányos egységét. jog.tk.hu

Egy feltörekvő világállam szemszögéből kutatása három különálló kérdést vet fel:

1. Mennyi kormányzati hatalom halad túl vagy működik a nemzeti politikai intézményeken túl, vagy azon túl?
2. Hogyan szerveződnek meg ezek a hatóságok közötti kapcsolatok?
3. Ezek a fejlemények egy közös szuverén politikai rend kialakulását jelentik?

Krisch kiterjedt érveket és bizonyítékokat hoz az első kettővel kapcsolatban. A harmadik további értelmezést igényel arról, mi minősül egy államnak, valamint további bizonyítékokat a hatalom konszolidációjáról.

Az alábbi beszélgetés kiemeli dokumentált érveit, az én értelmezésemet a világállam-kialakulásra gyakorolt következményeiről, valamint álláspontját érintő fő kritikákat.

1. A központi különbség: posztnemzeti hatalom és szuverén egység

Hasznos kiindulópont három olyan fejlemény megkülönböztetése, amelyek különböző sebességeken történhetnek:

Fejlesztés	Mi változik?	A kérdés, amit ez felvet
A globális irányító hatóság bővítése	Jelentősebb döntéseket nemzetközi, transznacionális vagy külső befolyású intézmények hoznak meg.	Ki kit irányít?

Fejlesztés	Mi változik?	A kérdés, amit ez felvet
Alkotmányos szervezet az államokon túl	A normák felsőbb státuszt állapítanak meg vagy követelik, hatásköröket osztanak ki, és szabályozzák a hatóságok közötti kapcsolatokat.	Mely intézmények és elvek vannak prioritás?
A világállam megalakulása	Egy közös politikai rend általános, végső soron tekintélyt meghatározó kormányzati hatalomat igényel és gyakorol.	Ki tudja rendezni az alapvető konfliktusokat és biztosítani a megfelelést?

Ezek elemző különbségek Krishch munkájának értékeléséhez. Egy sűrű globális jogrend intézményileg pluralista maradhat. Ezzel szemben egy világállam jelentős decentralizációt, rivális intézményeket és átfedő joghatóságokat tartalmazhat. A széttagadás létezése önmagában nem oldhatja meg az államiság kérdését.

Krisch megkülönböztető álláspontja az, hogy mennyire kívánatosak néhány alapvető kapcsolatot nyitva hagyni. Preferált rendje tartalmazhat erős intézményeket, kötelező érvényű szabályokat bizonyos rezsimeken belül, és kiterjedt együttműködést. Meghatározó jellemzője, hogy a részt vevő jogrendek közötti kapcsolatokat nem egyetlen felsőbbrendű keret határozza meg átfogóan.

Ez az álláspont is megterhelőbb, mint az a megfigyelés, hogy a nemzetközi jog sok intézményt tartalmaz. Az intézményi sokféle rendszer létezhet egy egyértelműen hierarchikus alkotmányon belül. Krisch azt kérdezi, hogy a versengő hatóságoknak meg kellene-e tartaniuk a képességüket, hogy megvitatsák döntéseik egymáshoz kapcsolódó feltételeit.

2. *Az alkotmányosságon túl*: a posztnacionális pluralizmus normatív alapjai

2.1 A könyv által kezelt probléma

A Beyond Constitutionalism: The Pluralist Structure of Postnational Law (2010) Krisch korábbi elméleti projektjének központi állítása. Foglalkozik a belföldi, regionális és nemzetközi jog egyre növekvő összekapcsolódásával, és értékeli a posztnacionális jogi tér szervezésének versengő módjait. Empirikus tanulmányai az európai emberi jogi jogra, az ENSZ-szankciókra, valamint a kereskedelem, a környezetvédelem és az élelmiszerbiztonság szabályozására vonatkoznak. Oxford Academic

Az alapvető probléma ismerős az alkotmányelméletben, de az államon túl nehezebbé válik: több intézmény is hihetően követelheti hatalmát ugyanazon a kérdés felett, miközben legitimitását különböző politikai közösségekből és jogi hagyományokból meríti.

Egy nemzeti alkotmánybíróság hivatkozhat a demokratikus önkormányzatra és alkotmányos jogokra. Egy nemzetközi intézmény hivatkozhat az államok által elfogadott kötelezettségekre vagy a határokon átnyúló viselkedés által érintett személyek védelmére. Egy regionális bíróság hivatkozhat saját jogrendje integritására.

A kihívás nem csupán az, hogy azonosítsuk az adminisztratív szempontból kényelmes döntéshozót. Az a kihívás, hogy eldöntsük, kinek a politikai tagság, autonómia és befogadás igényei győződjenek el.

2.2 A közautonómia és a politikai határokról való nézeteltérés

A könyv "A pluralizmus érve" című fejezetében Krisch érvelését az egyéni autonómiára alapozza. Az emberek nem értenek egyet politikai közösségeik megfelelő hatókörében. A nemzeti, regionális és globális kapcsolatok mind komoly részvételi igényeket generálhatnak.

Pluralista alternatívája intézményi kifejezést ad ezeknek a nézeteltéréseknek. A jogi rendek közötti kapcsolatokat ezek a rendek normái irányítják, amelyek potenciálisan egymással feszültségben állnak, nem pedig végső sorban egyetlen legfőbb szabály határozza meg. Az indoklás az, hogy egy nyitott struktúra hatékonyabban tiszteli a politikai tagság versengő értelmezéseit, mint egy átfogó jogi megállapodás. Oxfordi akadémiai

A világállam relevanciája alapvető. Az alkotmány többet tesz annál, mint az intézmények közötti hatalom elosztása: segít meghatározni azt a politikai közösséget, amelyben az tekintélyt hozott döntések meghozatala.

Vegyünk egy olyan környezeti vitát, amely egy ország lakóit, több más ország fogyasztóit, valamint hosszú távú ökológiai kárnak kitett lakosságot érinti. A "Ki döntse el?" kérdésre adott eltérő válaszok különböző választócsoportokat eredményeznek. Egyik sem feltételezhető egyszerűen az adott tevékenység földrajzi elhelyezkedéséből.

Az én értelmezésem szerint Krisch ellenáll ennek a nézeteltérésnek előrevezető, kizárólagos feltételezéssel, amely vagy a nemzeti szuverenitást, akár a globális tekintélyt részesíti előnyben. Megközelítése arra törekszik, hogy megőrizze azokat a csatornákat, amelyeken keresztül a legitim döntéshozatal határait maguk is megkérdőjelezhetik.

2.3 Demokrácia és jogállamiság

A könyv "Pluralist kihívások" című fejezete a demokráciára és a jogi bizonyosságra gyakorolt következményeket vizsgálja. Krisch elismeri a posztnacionális demokrácia megteremtésének nehézségeit, és nem kínál teljes elméletet erről. Kiemeli a több politikai választókerületet, a vita lehetőségeit, valamint a jogi rendek közötti határhatárokat szabályozó normákat. Ezeknek a határhatár normáknak figyelembe kell venniük az érintett intézmények autonómiai hitelességét. Oxford Akadémiai

Ez feszültséget teremt, amely végighúzódik munkájában. A kiszámítható hatalomkiosztás megvédheti az egyéneket az önkényes kormányzatoktól. Ugyanakkor a hatalom megszilárdítása megvédheti az intézményt az ellenségektől is, hogy olyan emberek kihívásai ellen, akiket nem megfelelően képviselnek benne.

Egy világalkotmány csökkentheti a bizonytalanságot, miközben megnehezítheti azokat az intézményeket, amelyek hatalmát megerősíti. Ezzel szemben a tartós bizonytalanság miatt az egyének képtelenné teheti az egyéneket, hogy eldöntsék, mely döntések kötik meg őket.

Ezért a megfelelő értékelésnek mind a megalapozott szabályok előnyeit, mind a politikai következményeit kell vizsgálnia, ha azok meghatározott módon történő elrendezésével járnak.

3. Hegemónia: a globális hatalom szelektív jogi megállapodásokon keresztül terjeszkedhet

Krisch korábbi hegemóniáról szóló munkája lényeges korrekciót nyújt a pluralizmus túlzottan harmonikus értelmezésére.

A "International Law in Times of Hegemony: Unequal Power and the Shaping of the International Legal Order" (2005) című művében négy széles mintát azonosít a domináns hatalmak viselkedésében: a nemzetközi jogot eszközként használva, kényelmetlen megállapodásoktól való visszavonulást, a jog átalakítását a felsőbbrendű hatalom befogadására, valamint a hazai jogi mechanizmusok helyettesítése a nemzetköziekkel.

Hangsúlyozza a jog ambivalens kapcsolatát a hatalommal. Legitimáló értéke részben attól függ, hogy bizonyos mértékű függetlenséget tart fenn a domináns szereplő preferenciáitól. A tanulmány elsősorban a stratégiákat és lehetséges mintákat vizsgálja; nem állítja szisztematikusan, hogy tartós hatásaikat bizonyítsa. ejil.org

Ez közvetlenül kapcsolódik az eredeti érdeklődésedhez a hatalmas csoportok és államok iránt, amelyek alakítják a globális politikai rendet.

Egy domináns szereplőnek nem kell egy erős, általában tekintélyt végrehajtó globális kormányt előnyben részesítenie. Előnyben részesítheti a nemzetközi szabályokat egyes területeken, más területeken mentességeket, informális koordinációt ott, ahol a formális egyenlőség kényelmetlen lenne, és a hazai végrehajtást, ahol saját intézményei kedvezőbbek.

Véleményem szerint ez erős indokot ad arra, hogy megkülönböztessük a globális uralmat a világállam-alakulástól. Egy közös uralkodó korlátozhatja a domináns szereplőket azzal, hogy olyan intézményeknek veti alá őket, amelyeket nem tudnak teljesen irányítani. A szelektív nemzetköziesítés néha hatékonyabban tudja megőrizni a cselekvési szabadságukat.

Ugyanakkor a szelektív elrendezések mintázata jelentős hierarchiát eredményezhet. Az átfogó alkotmány hiánya nem jelenti azt, hogy a résztvevők egyenlőként viszonyuljanak egymáshoz.

Krisch hegemónia elemzése tehát támogatja a globális hatalom egyenetlen szervezetének vizsgálatát, miközben óvatos azzal, hogy ne feltételezzük, hogy a kedvezményezettek szükségszerűen univerzális szuverén intézményeket keresnek.

4. Globális közigazgatási jog: intézményi fejlődés a meglévő jogrendszereken keresztül

4.1 A közös projekt Kingsbury-vel és Stewarttal

"The Emergence of Global Administrative Law" (2005), Benedict Kingsbury-vel és Richard B. Stewarttal közösen írva, azonosítja az adminisztratív tevékenységeket formális nemzetközi szervezetek, szabályozó hálózatok, hazai szervezetek, amelyek globális rendszereket hajtanak végre, köz- és magán-megállapodások között.

A javasolt jogi válaszok közé tartozik a részvétel, átláthatóság, érvelés és felülvizsgálat. Különösen fontos megfigyelés, hogy a globális normák további szerepet adhatnak a hazai szabályozóknak, mint a globális rendszerek résztvevői. Így a nemzeti intézmények olyan pontokká válnak, ahol a nemzetközi követelmények és a hazai közhatalom kölcsönhatásba lépnek. iilj.org

Ez az egyik legkézzelfoghatóbb hozzájárulás az intézményi változásokról szóló kutatásához a működő jogrendszerekben.

Egy globális közigazgatási struktúrát nem kell egyetlen alkotmányos alapítással létrehozni. Ez akkor alakulhat ki, amikor a meglévő ügynökségek új kötelezettségeket szereznek, máshol kidolgozott szabványokat ismernek el, transznacionális hálózatokban vesznek részt, vagy további választócsoportok előtt elszámoltathatóvá válnak.

Például egy hazai szabályozó intézményi identitása változhat akkor is, ha neve, jogi személyisége és hivatalos helye a nemzeti kormányzatban változatlan marad. Egyre inkább globális szabályozási rendszerrel kell indokolnia döntéseit.

Az elemzési jelentőség az, hogy a nemzeti és a globális hatalom ugyanazon intézményen keresztül fejlődhet. A formálisan független államok számát megszámolva keveset tárna el erről az átalakulásról.

4.2 Az elszámoltathatóság a politikai irányítás eloszlása

Krisch saját "The Pluralism of Global Administrative Law" (2006) című műve egy olyan kérdést tesz fel, amelyet az elszámoltathatóság általános nyelvezete elhomályosíthat: **kinek a felelősségvállalás?**

Megkülönbözteti azokat az igényeket, amelyeket a nemzeti politikai közösségek, az államok nemzetközi közössége és a globális egyének közösség képvisel. Ezek a választócsoportok eltérő döntéseket követelhetnek ugyanattól az intézménytől. A növekvő elszámoltathatóság így megváltoztatja a befolyás eloszlását; nem csupán politikailag semleges védelmet ad hozzá. ejil.org

Képzeljük el, hogy egy szabályozó egyre érzékenyebbé válik a külföldi befektetőkre, miközben ugyanolyan érzékeny marad a hazai állampolgárokra is. Formális elbírálása bővült. Az, hogy a változás demokratikusan kívánatos-e, a résztvevők relatív hatalmától, az érintett döntésektől és az érintett emberektől függ.

Ugyanez a probléma akkor merül fel, ha egy nemzetközi szervezet egyre elkötelezettebbé válik a kormányok előtt, de kevésbé hozzáférhetővé válik az egyéneknek, vagy ha a bírósági felülvizsgálat jobban erősíti a jogilag kidolgozott résztvevőket, mint az erőforrások nélküli csoportokat.

Az én értelmezésem szerint Krisch a globális közigazgatási jogot intézményi politika egyik területeként kezeli. A központi kérdés a jogkörök elosztása a részvételre, kihívás elfoglalására, felülvizsgálatra és végrehajtásra.

4.3 A projekt önkritikus is

A 2006-os globális közigazgatási joggal foglalkozó szimpóziumhoz bevezetőjükben Krisch és Kingsbury elismerik, hogy a jogi eljárások előnyben részesíthetik a befolyásos szereplőket, és csökkenthetik a politikai harc terét. Megvitatják Carol Harlow aggodalmát, amiért a jogalkotás korlátozhatja a demokráciát és megalapozhatja a jogtudományt, és elismerik, hogy a zavarás és a kevésbé rendezett politikai cselekvés továbbra is szükséges lehet. ejil.org

Ez a minősítés számít. Részvételük a globális közigazgatási jog fejlesztésében egy affirmatív intézményi projekt bizonyítéka. Nem szabad úgy értelmezni, hogy a globális adminisztráció minden bővítésének feltétel nélküli támogatása.

5. Az empirikus esetek: vitatott hatalom révén integráció

5.1 Európai emberi jogi jog

Az "Az Európai Emberi Jogi Jog Nyílt Építészete" (2008) az Európai Emberi Jogok Bírósága, valamint a hazai és európai intézmények közötti interakciókat vizsgálja. Krisch azt állítja, hogy a végső hatalomról szóló viták jelentős gyakorlati konvergenciával együtt léteznek. Ennek részben a fokozatos fejlődésnek és a végleges hierarchia hiányának tulajdonítja. Wiley Online Könyvtár

Az intézményi mechanizmus szemléltethető anélkül, hogy feltételeznénk, hogy minden bíróság azonos jogi pozíciót tölt be.

Egy intézmény elismerheti egy másik intézmény tekintélyét, miközben fenntartja az ellenállás lehetőségét bizonyos körülmények között. A második intézménynek ezután ösztönzi ezeket az aggályokat komolyan venni. Az együttműködés ismétlődő alkalmazkodással növekedhet még akkor is, ha egyik fél sem hagyja el végső alkotmányos igényeit.

A világállam-elemzés szempontjából ennek két lehetséges következménye van. Megőrizheti a hatalmi szervek tartós többségét. Emellett lehetővé teheti a gyakorlati integráció túlhaladását, amit a résztvevők egy kifejezett kezdeti megállapodásban elfogadtak volna.

Az, hogy milyen irányba kerül, nem lehet kizárólag a bírósági együttműködés létezéséből következtetni.

5.2 ENSZ-szankciók és a *Kadi-vita*

A Beyond Constitutionalism *szankciós fejezete az* ENSZ, európai és hazai jog kölcsönhatását vizsgálja, amikor a biztonsági intézkedések szembeszállnak az alapvető jogigényekkel. Krisch sokféle megközelítést talál a felsőbbrendűséghez és az intézményi alkalmazkodáshoz, a pragmatikus együttműködés pedig potenciálisan súlyos konfliktusokat mér. Értékelése a könyv 2010-es megjelenésekor elérhető fejleményeket érinti. Oxford Academic

A *Kadi* peres különösen feltáró, mert az ENSZ szankcióinak európai végrehajtásának felülvizsgálata lehetővé tette, hogy az európai jogok érvényesítése külső döntések következményei ellen érvényesítse az európai jogokat. A jogi kihívás az európai rendben belüli végrehajtási intézkedésekre vonatkozott; nem az általános hatáskör gyakorlása volt a Biztonsági Tanács határozatainak érvénytelenítésére. academic.oup.com

Az én értelmezésem szerint az epizód jól szemlélteti, hogyan változtathatja meg az ellenállás a globális hatóság működésének feltételeit. Egy intézménynek, amely jelentős külső tekintélyt gyakorol, szüksége lehet eljárásainak módosítására, hogy máshol is biztosítsa a végrehajtást.

Ez erősebb védelmet eredményezhet, de felveti a disztribúciós kérdést is: mely jogi rendek rendelkeznek elég intézményi súlysal ahhoz, hogy ellenállásuk következményekkel bírjon?

5.3 Kereskedelem, biotechnológia és szabályozási nézeteltérések

Krisch 2006-os közigazgatási jogi cikke a genetikailag módosított szervezetek körüli vitákat vizsgálja az európai szabályozás, a WTO jog, az élelmiszer-szabványok és a biobiztonsági intézkedések átfedő környezetében. A konfliktus versengő szabályozási prioritásokat és választócsoportokat érint, nem pedig egyetlen intézményt, amely vitathatatlan hatalommal bír az egész probléma felett. ejil.org

A tágabb tanulság az, hogy a globális integráció nem feltétlenül szünteti meg a lényegi politikával kapcsolatos nézeteltéréseket. Ezt a nézeteltérést áthelyezheti a jogi rendszerek közötti harcokba.

Ahhoz, hogy egy világállam ilyen interakciókból kibontakozhasson, többre lenne szükség, mint az összehangolás. Elég tekintélyes folyamatnak kellene lennie a tartós konfliktusok rendezésére arról, hogy melyik intézmény dönthet és mely prioritásokat kell irányítani.

6. A legközvetlenebb hozzájárulás: a posztnemzeti hatalom fokozatos konstrukciója

"Ki fél a radikális pluralizmustól? Jogi rend és politikai stabilitás a posztnemzeti térben" (2011) különösen fontos kutatási programod szempontjából.

Az intézményi hatalomról szóló tárgyalásában Krisch a fokozatos változást, a hallgatólagos elfogadást és az útfüggőséget vizsgálja. Az egyéni hatalombővítések túl korlátozott költségeket vehetnek fel ahhoz, hogy erős ellenállást váltsanak ki. Az első elfogadás később megnehezítheti a visszafordítást. Tárgyal továbbá olyan igazságszolgáltatási stratégiákról, amelyek jelentős doktrinális változásokat ötvöznek azonnal, az érintett szereplők számára elfogadható azonnali eredményekkel.

A cikk azt állítja, hogy a pluralista környezet elősegítheti az alkalmazkodást és az intézményi konszolidációt azáltal, hogy elkerüli az alapvető kötelezettségek közvetlen konfrontációját. A cikk következtetése kifejezetten összekapcsolja ezt az érvet az európai és globális intézmények fejlődésével. jog.tk.hu

Ez egy kifejezett tudományos beszámoló arról, hogyan nőhet a hatalom az államokon túli anélkül, hogy egy kezdeti, átfogó alkotmányos megállapodás lenne.

Több következmény is ebből fakad.

Először is, a reform intézményi jelentősége túlmutathatja annak azonnali gyakorlati hatását. Egy kis döntés olyan alapvetést teremthet, amelyet a későbbi döntések lezártnak tekintenek.

Másodszor, az ellenállás időben egyenetlen lehet. A szereplők elfogadhatnak több korlátozott változást, miközben tiltakoznak azok összesített eredménye ellen. Későbbi ellenvetéseik egy intézményi struktúrával szembesülnek, amelyet részben korábbi beleegyezésük hozott létre.

Harmadszor, az ellenállás folyamatos lehetőségei növelhetik az intézmény tartósságát. Egy olyan megállapodás, amely lehetővé teszi az alkalmazkodást, megtarthatja azokat a résztvevőket, akik elutasítanák a feltétel nélküli alárendeltséget.

Ezek az én elemző kiterjesztéseim a mechanizmusnak. Azt sugallják, hogy **a vitathatóság és a konszolidáció erősítheti egymást**.

A világállam szempontjából a döntő, megoldatlan kérdés az, hogy a fokozatos integráció végül megváltoztatja-e a rendszer jellegét. Vajon egy olyan hatóság, amely kezdetben a folyamatos alkalmazkodásra támaszkodott, képes döntéseket kényszeríteni alapvető ellenállás ellenére? Vagy az ellenállás lehetőségei továbbra is elég hatékonyak maradnak egy ilyen átalakulás megakadályozásához?

Krisch beszámolója egy olyan folyamatot azonosít, amely bármelyik kimenetel szempontjából releváns lehet. Nem mutat elkerülhetetlen előrehaladást a szuverén egység felé.

7. "A beleegyezés hantolása": a globális tekintély növekedhet, ha kilép a formális nemzetközi jogon

"A beleegyezés hanyatlása: Nemzetközi jog a globális közjavak korában" (2014) a nemzetközi versenyjogi helyzetet, az éghajlatváltozást és a terrorizmus finanszírozását vizsgálja.

A következtetés gondosan megfogalmazódik. A formális nemzetközi jog nagy részben megőrzi konszenzusos szerkezetét, míg a szabályozás egyre inkább egyoldalú és informális megállapodásokon keresztül történik, ahol a beleegyezés kevesebb védelmet nyújt, és hierarchia kiemelkedhet. Ez a fejlődés részben a hagyományos nemzetközi jogi mechanizmusok kiszorítása, nem pedig a nemzetközi jog egyszerű globális többségi jogalkotássá való átalakulása. Nico Krisch

Ez a különbség kulcsfontosságú.

Legalább három különböző válasz létezik az államok közötti megállapodás elérésének nehézségére:

- egy befogadóbb intézmény létrehozása, amely egyhangú döntéshozatal jogkörével rendelkezik;
- lehetővé teszi, hogy egy kisebb szereplőcsoport olyan szabványokat állapítson meg, amelyeket másoknak kell figyelembe venniük;
- a hatalmas joghatóságok belföldi intézményeit felhasználva befolyásolják a külföldi viselkedést.

Mindegyik csökkentheti az egyéni állami beleegyezés gyakorlati jelentőségét. Következményeik a politikai egyenlőségre és a világállam kialakulására jelentősen eltérnek.

Úgy vélem, hogy Krisch cikke gyengíti azt a feltételezést, hogy a globális problémák automatikusan egyre befogadóbb globális intézményeket hoznak létre. A hatékony szabályozás iránti igény erősítheti azokat a megállapodásokat is, amelyekben az érintettek kevés befolyással rendelkeznek.

A történelmi alapvonal vitatott

Eyal Benvenisti és George Downs, akik 2014-ben válaszoltak, megkérdőjelezik, hogy a hagyományos beleegyezés olyan hatékonyan védi-e a gyengébb államokat, mint ahogy az ellentét sugallná. A befolyásos szereplők már jelentős befolyást gyakoroltak szerződésstruktúrák és intézményi széttagadás révén. Azt is érvelik, hogy a láthatóbb dominancia új igazolási és elszámoltathatósági követeléseket generálhat. cambridge.org

Ez a kritika javítja a kutatási kérdést. A releváns összehasonlítás a tényleges intézményi elrendeződések, beleértve az egyenlőtlenségeket is, nem pedig egy ideális konszenzusos rend és egy hibás posztkonszenzuális rend között.

8. "Folyékony hatalom": olyan kormányzati hatalom, amely nem a parancsoktól függ

A "Liquid Authority in Global Governance" (2017) a tekintély fogalmát a formális parancsnokságon túlra terjeszkedik. Krisch hangsúlyozza a tiszteletet: a szereplők a forrásnak sokat adnak annak elismert tekintélyéért, ahelyett, hogy minden állítást teljesen függetlenül értékelnének.

A likviditás a hatáskör helyén, konfigurációjában és relatív súlyának változásával kapcsolatos, gyakran informális és intézményi sokféleséggel társítható. Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy a hatóság gyenge. Példái közé tartoznak a tanúsítási megállapodások és hitelminősítő ügynökségek. A cikk továbbá kiemeli azokat a nehézségeket is, amelyek a hatóságot felelősségre vonják, amikor a befolyás eloszlik vagy intézmények között átalakul. nicokrisch.net

Az Ön vizsgálatának jelentősége, hogy a globális politikai hatalom kialakulhat anélkül, hogy a közismert jogi formát felvenné, mint egy nyilvános kényszerítéssel alátámasztott parancsot.

Vegyünk egy hipotetikus szabványmeghatározó testületet, amelynek ítéleteire a vásárlók, hitelezők vagy szabályozók széles körben támaszkodnak. Formális döntései nem lehetnek kötelező érvényűek. Ennek ellenére a szereplők gyakorlatilag szükségesnek találhatják a megfelelőséget, mert más intézmények tekintélyesnek tekintik a szabványait.

A hatalom itt egy elismerési hálózaton alapul. Az eredeti testület, a közvetítők és az érvényesítő intézmények nem feltétlenül egyetlen szervezet részei.

Ez problémát jelent a hagyományos elszámoltathatóság számára. A szabványmeghatározó testület önmagában történő felülvizsgálata nem feltétlenül kezeli, hogy döntései máshol hogyan erősödnek rá. Egy közvetítő szabályozása befolyásolást eredményezhet a másikra.

A világállam-elmélet szempontjából a következmény kettős. A formális szuverenitásra való fókusz alábecsülheti a meglévő globális hatalom mértékét. De ennek a hatalomnak a felismerése nem bizonyítja, hogy egyetlen szuverén központ felé halad.

Az empirikus kérdés az, hogy ezek a változó kapcsolatok végül tartósan szervezettté válnak-e közös intézmények alatt, amelyek képesek irányítani és korlátozni őket.

9. "Korlátlan joghatóság": globális kormányzás erős nemzeti jogrendszereken keresztül

"Jurisdiction Unbound: (Extra)territorial Regulation as Global Governance" (2022) Krisch egyik legkonkrétabb tanulmánya a hatalom működéséről a meglévő jogrendszereken keresztül.

Azt állítja, hogy a formális területi joghatóság támogathatja a kiterjedt határokon átnyúló tevékenységek szabályozását. Pénzügyi kapcsolatok, piaci jelenlét és egyéb kapcsolatok alapot adhatnak a szélsőséges jogi eljárásoknak. Az átfedő joghatóság ezután előnyben részesíti azokat a szereplőket, akik jelentős piaci erővel, szabályozási erőforrásokkal és végrehajtási képességgel rendelkeznek.

Aggodalmát az, hogy az ilyen megállapodások hierarchikus kormányzást eredményezhetnek, különösen a gyengébb társadalmak feletti hatalmas joghatóságok részéről. ejil.org

Ennek az érvnek az a fontossága, hogy a globális hatalom bővíthető a megszokott joghatósági kategóriák újraértelmezésével vagy szélesebb körű használatával. Egy államnak nem kell hivatalosan szuverenitást szereznie külföldi terület felett ahhoz, hogy jelentős befolyást gyakoroljon az ott hozott döntésekre.

Az én értelmezésem szerint ez különösen erős példa egy olyan átalakulásra, amelyet a világállam-szókincs részben megvilágíthat, részben pedig elhomályosíthat. Megvilágítja a kormányzati hatalom gyakorlását a nemzeti határokon túl. Elhomályosíthatja azt a tényt, hogy a hatalom intézményileg koncentrálódott bizonyos államokban, amelyek hazai választói olyan kiváltságokat élveznek, amelyek külföldi lakosság számára nem elérhetők.

Támogató javaslatai

Krisch érdemi nyilvános elszámoltathatóságot szorgalmaz az érintett csoportok számára. Figyelembe veszi a részvételt, a közös szabványokat, a közös intézményeket és olyan megállapodásokat, amelyek nagyobb befolyást biztosítanak az érintett közösségeknek. A vállalati emberi jogi kontextusban támogatja a megelőző kötelezettségeket a hazai államok számára, miközben hangsúlyozza a fogadó társadalmak demokratikus döntéseinek tiszteletét és hatékony megvalósításának támogatását. ejil.org

Ezek a javaslatok azért fontosak, mert azt mutatják, hogy válasza nem általános tiltás a külső szabályozásra. A kérdés az, hogyan védheti meg az embereket anélkül, hogy egyszerűen egy erős külföldi hatóság preferenciáit cserélné a sajátjukra.

O'Keefe ellenvetése

Roger O'Keefe válasza hangsúlyozza, hogy az átfedő joghatóság elősegítheti a szándékos együttműködést is. A meglévő nemzetközi jog és szerződések lehetővé teszik az államok számára, hogy közös problémákat koordinált nemzeti szabályozással kezeljenek. Vitatja Krisch jogi jellemzésének egyes aspektusait és a dominancia súlyát is. ejil.org

A nézeteltérés részben a jogi lehetőségek és az egyenlőtlen képességek közötti kapcsolaton alapul. Az egyenlő szabályozási engedély nem teremt egyenlő gyakorlati hatalmat. Az egyenlőtlen hatalom azonban nem teszi lehetetlenné az együttműködést.

10. A többes jogi rendeletektől a "összefonódott jogi" kérdésekig

10.1 A későbbi koncepcionális fejlődés

Krisch szerkesztette *az Entangled Legalities Beyond the* State (2021) című könyvet, és megírta annak kereteit tartalmazó fejezetet. Az ötletet tovább fejti a "Entangled Legalities in the Postnational Space" (2022) című művében.

A keretes fejezet vizsgálja a különböző eredetű normák közötti kapcsolatokat, amelyek nem teljesen integráltak, sem egyértelműen elkülönültek. A köre magában foglalja az állami és nem állami jog, valamint a nemzetközi és transznacionális jogi megállapodások közötti kölcsönhatásokat. Hangsúlyozza továbbá, hogy a jogi összefonódásnak hosszú múltja van, és nem szabad teljesen új globalizációs termékként kezelni. Összegabalyodt jogszerűségek az államon túli

A 2022-es cikk arra irányítja a figyelmet, hogyan építik fel a szereplők a kapcsolatokat ezen jogszerűségek között. Kölcsönhatásuk alkothatja a jogi jelentést és tekintélyt. Az ebből született sorrend egyidejű nyomást tükröz a kapcsolódás és megkülönböztetés felé. graduateinstitute.ch

Ez több, mint terminológiai igazítás. Az különálló jogi rendek modellje azzal kezdődik, hogy azonosítja a korlátolt rendszereket, majd megkérdezi, hogyan lépnek kölcsönhatásba. Az összefonódási megközelítés azt kérdezi, hogy ezek a határok és identitások maguk részben az interakció révén keletkeznek-e.

Például egy jogi standard jelentőséget szerezhet, mert szerződésekben hivatkoznak rá, közigazgatási döntésekben hivatkoznak, és több joghatóság bírálati érvelése alapján értelmezik. Hatásköre nem feltétlenül egy eredeti intézménynek tulajdonítható.

10.2 Következmények a világállam-elemzésre

Véleményem szerint az összefonódás bonyolítja az államképződés lineáris modelljét.

Egy lineáris modell előre jelezheti, hogy a különálló nemzeti rendszerek fokozatosan integrálódnak egy magasabb jogi rendbe. Az összefonódás egy másik lehetőséget is lehetővé tél: egyre sűrűbb kapcsolatokat anélkül, hogy a végső hatalom megfelelő konszolidációja lenne.

A releváns kutatás ezután vizsgálná, mely kapcsolatok válnak stabilak, mely intézmények irányíthatják át őket, és hogy egyes szereplők kiváltságos irányítást szereznek-e a különböző jogi megállapodások találkozási pontjai felett.

Ezek a pontok stratégiailag fontosak lehetnek akkor is, ha nem hasonlítanak hagyományos minisztériumokra, törvényhozókra vagy legfelsőbb bíróságokra.

11. Alkotmányos hatalom és *bosszantó hatalom*: ki engedélyezhet egy globális politikai rendet?

"Pouvoir constituant and pouvoir irritant in the Postnational Order" (2016) a hatalmon kívüli demokratikus alapokat tárgyalja.

Krisch megkérdőjelezi, hogy a meglévő posztnacionális intézmények hihetően érthetők-e úgy, hogy egy nép alkotmányos hatalmat gyakorol. Eredetük és szerkezetük túl töredezett ahhoz, hogy ez a leírás olyan jelentést hordozzon, mint a hazai alkotmányelméletben.

Ennek ellenére továbbra is szerepet tölt be az alkotói hatalom igényeiben, mint egy *bosszantó* tényező: politikai kihívás forrása, amely megzavarhatja a technokrata vagy elég legitim megállapodásokat. Nyitva hagyja azt a lehetőséget is, hogy a jövőbeli intézményi és társadalmi változások lehetővé tegyék a posztnacionális demokratikus szerzőség erősebb formáit. academic.oup.com

Ez közvetlenül a világállam kérdésére vonatkozik.

Egy kialakuló globális adminisztráció kiterjedéssé válhat, mielőtt létrejött volna egy meggyőző politikai folyamat, amelyen keresztül az alattvalók kollektíven engedélyezték azt. A jogi rend, az igazgatási képesség és a demokratikus alkotmányalkotás nem kell, hogy együtt fejlődjön.

Az alkotó hatalom és az irritáló tényező közötti különbség az ellenállás korlátját is azonosítja. Az emberek képesek megzavarni egy intézményt anélkül, hogy megbirtokolnák a szervezett kapacitásuk annak helyettesítésére vagy a szélesebb rend átalakítására.

Véleményem szerint ez az egyik legfontosabb megoldatlan kérdés Krisch normatív programjában. A vita megakadályozhatja a lezárást és leleplezheti a törvénytelen hatalomot. Ugyanakkor a tartós önkormányzathoz szükség van arra is, hogy képesek közös döntéseket hozni, intézményeket hozzanak létre és kollektív elkötelezettségeket fenntartsanak fenn.

Egy világállam-projektnek be kellene mutatnia, hogyan alakulhatnak ki ilyen képességek. Az emberiség vagy a globális közvélemény megidézése önmagában nem alapozná meg létezésüket.

12. A legutóbbi empirikus fordulat: *Változás a nemzetközi jogban* (2026)

Krisch legújabb munkái erősebb empirikus alapot ad az intézményi átalakulás vizsgálatának.

"The Dynamics of International Law Redux" (2021) azt vizsgálja, hogyan változhat gyorsan a nemzetközi jog annak ellenére, hogy formális követelményeket követelnek a szerződésmódosításra és a szokásjog kialakítására. Figyelmet fordít a tényleges gyakorlatokra, változó intézményi környezetekre és olyan hatalomformákra, amelyeket a doktrínális beszámolók nem magyaráznak eléggé. academic.oup.com

Ez a projekt csúcspontja a Change *in International Law: Paths, Processes, Power című művöl, amelyet az* Oxford University Press adott ki 2026-ban, **Ezgi Yildiz és Pedro Martínez Esponda közösen**.

A könyv huszonöt esetet vizsgál nyolc alterületen, ötvözve a kvalitatív elemzést statisztikai vizsgálattal. Központi megállapítása a területspecifikus intézmények és hatóságok fontosságát érinti a jogi változásokban a szerződéskötésen túl. A vizsgált esetekben a hatalmas államok támogatása nem határozza meg egyértelműen, hogy a változtatási kísérletek sikeresek-e. Az intézményi környezet és a jogi érvek mozgósítása jelentős jelentőséggel bír. Oxford Academic

Az eredeti kérdésedre különösen fontos, mert azt vizsgálja, hogyan változnak a jogi megállapodások anélkül, hogy globális szinten lenne megfelelő hivatalos jogszabály.

Az én értelmezésem szerint a könyv megerősíti azokat az érveket, amelyek révén a kormányzati hatalom bővül, a szakmai és intézményi folyamatok vizsgálata szükséges. Ugyanakkor figyelmeztet arra, hogy ezeket a folyamatokat a legerősebb államok preferenciáihoz sűrítsük.

Ez nem bizonyítja, hogy a jogi változás demokratikusan ellenőrzött vagy független az elit befolyásától. Az intézményi hatalom maga egyenlőtlenül eloszlott, és magán- vagy szakmai szereplők olyan csatornákon keresztül gyakorolhatnak befolyást, amelyeket az állami hatalom mutatói nem fognak meg.

A tanulmány a szerződéskötésen túlmutató kiválasztott jogi változások eljárásait is érinti. Eredményeit nem szabad automatikusan általánosítani a geopolitikai hatalom, kényszer vagy nemzetközi intézményi létrehozás minden területére.

13. Támogatja-e Krisch munkája a "globális állam" értelmezést? A közvetlen vita Chimni

A kapcsolat B. S. Chimni esetében szokatlanul egyértelmű.

A "Cooption and Resistance: Two Faces of Global Administrative Law" (2005) című művében Chimni a globális közigazgatási jogot egy feltörekvő globális állam és a transznacionális kapitalista osztály hatalma viszonyában értelmezi. Aggodalmát az, hogy az eljárási reform legitimálhatja az egyenlőtlen intézményi rendet. Azt is felismeri, hogy az eljárási jogok bizonyos körülmények között segíthetnek az ellenállást. 2005.16 Chimni.rtf

Kingsbury, Krisch és Stewart közös 2005-ös cikke kifejezetten birodalmi hihetőnek tartja a globális intézmények kritikáját. Elismeri, hogy az eljárási fejlesztés stabilizálhatja az igazságtalanságot, és hogy a már amúgy is befolyásos északi választókerületeket kedvező reformok mélyíthetik az egyenlőtlenséget. iilj.org

Az attribúciónak pontosnak kell maradnia. Az imperialisztikus kritikát komolyan venni nem jelenti azt, hogy Krisch elfogadja Chimni teljes elméletét egy kialakuló globális államról.

Az én értékelésem szerint a különbség abban rejlik, hogyan jellemezzük a kialakuló rend egységét.

Chimni keretrendszere ösztönzi annak vizsgálatát, hogy az intézmények kollektíven látják-e el az állam funkcióit a transznacionális uralom struktúrájának reprodukciójában. Krisch keretrendszere hangsúlyozza a hatalmak sokrengetségét, kapcsolataik instabilitását és a vita lehetőségeit.

Ezek a nézőpontok képesek átfedő jelenségeket azonosítani. Egy széttöredezett intézményi rend még mindig képes koncentrált gazdasági hatalmat reprodukálni. Hasonlóképpen, az intézmények, amelyek nagyjából hasonló uralmi mintázatban vesznek részt, elég autonómok és konfliktusosak maradhatnak ahhoz, hogy ellenálljanak az egyetlen politikai szervezetként kezelésnek.

A kutatásnak be kell mutatnia az intézmények koordinálásához szükséges mechanizmusokat, amelyek megőrzik közös irányultságukat, és megoldják a köztük lévő konfliktusokat.

14. Főbb kritikák: alkotmányosság, egyenlőtlenség és jogtudomány

14.1 Túl erős a kontraszt az alkotmányossággal?

Alec Stone Sweet 2013-as értékelése szerint Krisch túl éles különbséget tesz az alkotmányosság és a pluralizmus között. Az alkotmányos rendszerek tartalmazhatnak megoldatlan konfliktusokat és versengő tekintélyeket. A megosztott jogok, kötelezettségek és bírói interakció önmagukban alkotmányos fejlődésként értelmezhetők anélkül, hogy vitathatatlan végső bíróra lenne szükség. Oxford Academic

Krisch azt válaszolja, hogy jelentős egyetértés létezik, de ragaszkodik hozzá, hogy a befolyásos alkotmányos projektek még mindig erősebb egységet és stabilabb kapcsolatokat keresnek, mint amit pluralizmusa enged. A nézeteltérés tehát mind az alkotmányosság jelentésére, mind az intézményi lezárás kívánatosságára vonatkozik. Oxford Academic

Ez az ellenvetés fontos a világállam-elemzés szempontjából. Ha maguk az államok rendelkeznek többségi hatalommal, akkor a pluralizmus nem szolgálhat elegendő érvként a kialakuló államiság ellen.

A lényeg, hogy milyen kiterjedt a közös keret, és mi történik, ha az intézmények kitartóan elutasítják a alkalmazkodást.

14.2 Támogathatja-e az európai tapasztalat egy általános elméletet?

Gregory Shaffer 2012-es kritikája megkérdőjelezi Krisch európai példáinak általánosítását. Emellett megkérdőjelezi a bíróságokra helyezett hangsúlyt, és nagyobb figyelmet követel a törvényhozók, adminisztratív hálózatok, cégek és más szereplők körében. Preferált megközelítése a transznacionális jogrend empirikus összehasonlítását és az államok folyamatos fontosságát hangsúlyozza. ejil.org

Az alapvető probléma, hogy a hatékony ellenállásra képes intézmények egyenlőtlenül oszlanak el.

Egy hatalmas regionális bíróság arra ösztönözheti a nemzetközi testületet, hogy változtassa eljárásait. Egy kis, gazdaságilag függő államban lévő bíróság talán nem rendelkezik hasonló befolyással. Ugyanaz a formális lehetőség a hatalom megkérdőjelezésére ezért egészen eltérő gyakorlati értékkel bírhat.

Krisch pluralizmusát ezeken a különbségeken keresztül kell értékelni, nem pedig az absztrakt vita létezésén.

14.3 A bíróságok közötti pluralizmus együtt létezhet a jogjoggal

Ez a pont különösen releváns a bírói hatalom és a demokratikus jogalkotás kapcsolatára.

Az én elemzési kiterjesztésem szerint egy bíróság legfelsőbb hatalommá válásának megakadályozása nem feltétlenül akadályozza meg a bírákat abban, hogy nagyobb kollektív hatalomot szerezzenek.

Több bíróság vitathatja egymás értelmezéseit, miközben közösen bővítik a bírói döntés által kezelhető politikai kérdések körét. A jogi szakmán belüli rivalizálás együtt létezhet a törvényhozói kontroll csökkenődésével.

Carol Harlow globális közigazgatási jog kritikája hasonló aggályokat vet fel a nyugati intézményi modellekkel, a jogi szakértelemhez való egyenlőtlen hozzáféréssel és a politikai választás joghatóság által érvényesített elvek általi kiszorításával kapcsolatban. Fenntartásai részben összhangban vannak Krisch saját pluralista aggályaival. ejil.org

Ezért a megfelelő demokratikus teszt szélesebb körű, mint az intézményi pluralitás. Azt kérdezi, hogy az érintett emberek képesek kihívásokat kezdeményezni, befolyásolni a kormányzati prioritásokat, és magukat az intézményeket megváltoztatni.

14.4 Elég magyarázatot ad a "összefonódásról"?

Jan Klabbers 2022-es válasza megkérdőjelezi, hogy milyen nézőpontból írják le a fonódási jogokat, különösen a szabályozók hangsúlyozását. Sanne Taekema válasza azt állítja, hogy az összefonódás empirikus azonosítását egy fejlettebb jogelmélettel kell összekapcsolni, mint társadalmi és normatív gyakorlattal. Helsinki Egyetem

Ezek az ellenvetések módszertani kockázatot azonosítanak. Egy elég rugalmas magyarázat a kölcsönhatásos jogosságokról sok megállapodást leírhat anélkül, hogy elmagyarázná, miért győzedelmeskednek bizonyos szereplők, vagy mi különbözteti meg a jogos jogérvényesítést a sikeres befolyásgyakorlástól.

A vizsgálatod során a fogalmat tehát konkrét bizonyítékokkal kell összekapcsolni az irányításról, erőforrásokról, intézményi függőségről és a megfelelőség biztosításának képességéről.

15. Általános értékelés: mit járul hozzá Krisch egy globális világállam tanulmányozásához

Öt következtetést vonnék le.

Először is, Krisch egy államon túli politikai és jogi szervezeti megerősítéses elméletet kínál. Preferált posztnacionális rendje több hatalmi forrást és kihívási lehetőséget tart fenn. Képes jelentős intézményi fejlődésre.

Másodszor, azonosítja azokat a mechanizmusokat, amelyeken keresztül ez a hatalom fokozatosan növekedhet. Az igazságszolgáltatási értelmezés, az adminisztratív kötelezettségek, a szakmai elismerés, a joghatóság és az informális normák kialakításának változásai átalakíthatják a kormányzati kapcsolatokat átfogó alkotmányos alapozás nélkül.

Harmadszor, elemzése megmutatja, miért alakulhat ki globális hierarchia közös uralkodó nélkül. Erős államok, intézmények és magánszereplők határokon át kormányozhatnak olyan megállapodások révén, amelyek formálisan decentralizáltak maradnak. Ez az egyik ok arra, hogy megkülönítsük a világállamot a globális uralkodó struktúrától.

Negyedszer, pluralizmusa egyszerre korlátozhatja és stabilizálhatja a globális tekintélyt. Az ellenállás megmaradt lehetőségei korlátozhatják a dominanciát, de az intézményeket elfogadhatóbbá és tartósabbá is tehetik. A 2011-es cikk ezt a második lehetőséget szokatlanul egyértelművé teszi.

Ötödszer, a demokratikus ígéret feltételes marad. A vitathatóság csak annyira számít, amennyiben az emberek és intézmények rendelkeznek a gyakorlati képességgel annak használatára. A plural jogrend még mindig elérhetetlen, egyenlőtlen vagy a professzionális elit által uralt lehet.

Ezért a kutatási programod legerősebb megfogalmazása a következő:

Krisch elmagyarázza, hogyan szerezhet egy sűrű posztnacionális rend kormányzati képességeket, miközben a szuverenitás megoldatlanul marad. Érveket is hoz fel ennek a nyitottságnak a megőrzése mellett. Az, hogy a kialakuló rendet feltörekvő világállamként kell-e érteni, azon a bizonyítékokon múlik, hogy ezeknek a képességeknek a konszolidációjáról, koordinációjáról és végső kontrolljáról szól.

Egy határozott empirikus vizsgálat az adott intézményi változásokat követte az idők során: ki kezdeményezte őket, mely jogi érvek tették elfogadhatóvá, ki ellenállhatott, milyen hatalmi formákat halmoztak fel, és hogy ezek a hatalom végül közös politikai irány alá kerültek-e. Krisch munkája sok olyan fogalmat ad, amelyekre ehhez a vizsgálathoz szükséges, miközben ellenáll annak a feltételezésnek, hogy a kimenetele már ismert.

Főbb művek további olvasmányhoz

A leghasznosabb sorozat ehhez a kérdéshez:

1. **"Nemzetközi jog a hegemónia korában" (2005)** — szelektív nemzetköziesítés és a domináns hatalmak jogi stratégiái.
2. **"A globális közigazgatási jog megjelenése" (Kingsbury és Stewart közösen, 2005)** — intézményi átalakulás a hazai és globális igazgatásban.
3. **"A globális közigazgatási jog pluralizmusa" (2006)** — versengő választókerületek és az elszámoltathatóság politikája.
4. ***Beyond Constitutional* (2010)** — a fő elméleti állítás.

5. **"Ki fél a radikális pluralizmustól?" (2011)** — a legvilágosabb vita a fokozatos hatalomról és az intézményi konszolidációról.
6. **"A beleegyezés bomlása" (2014)** — mozgalom az informális és egyoldalú kormányzás felé.
7. **"Pouvoir constituant and pouvoir irritant" (2016)** — demokratikus szerzőség és ellenállás.
8. **"Liquid Authority in Global Governance" (2017)** — tekintély elismerésen és tiszteletadáson keresztül.
9. ***Az államon túli összekötött jogosságok*** **(szerkesztett kötet, 2021)** és **"Engegadt jogosságok a posztnemzeti térben" (2022)** — a jogi interakció későbbi beszámolója.
10. **"Jurisdiction Unbound" (2022)** — globális szabályozás a nemzeti jogrendszereken keresztül.
11. ***Változás a nemzetközi jogban: utak, folyamatok, hatalom*** **(Yildiz és Martínez Esponda közösen, 2026)** — a fokozatos jogi változások empirikus vizsgálata.

Forrásmegjegyzés: A 2010-es monográfiához a kiadó fejezetleírásait használtam kapcsolódó cikkekkel és tudományos kritikákkal. A 2026-os könyv tárgyalása a hozzáférhető bevezetőre és a kiadói áttekintésre támaszkodik. A többi mű elemzése a hivatkozott elsődleges szövegeket vagy ha teljes hozzáférés nem volt elérhető, a szerző által írt összefoglalókat és a publikált válaszokat használja.